De Europæiske Fællesskabers
Tidende

ISSN 0378-6994

L 336

37. årgang

23. december 1994

Dansk udgave

Retsforskrifter

Indhold

I *Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk*

.....

II *Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk*

Rådet

94/800/EF:

★ **Rådets afgørelse af 22. december 1994 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986—1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence** 1

Pris: 53 ECU

De akter, hvis titel er trykt med magre typer, er løbende retsakter inden for rammerne af landbrugspolitikken og har normalt en begrænset gyldighedsperiode.

Titlen på alle øvrige akter er trykt med fede typer efter en asterisk.

II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS AFGØRELSE

af 22. december 1994

om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986—1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence

(94/800/EF)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 43, 54, 57, 66, 75, artikel 84, stk. 2, artikel 99, 100, 100 A, 113 og 235 sammenholdt med artikel 228, stk. 3, andet afsnit,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg [1],

under henvisning til samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet [2], og

ud fra følgende betragtninger:

De multilaterale handelsforhandlinger, som blev indledt i GATT-regi i henhold til den ministererklæring, der blev vedtaget i Punta del Este den 20. september 1986, er afsluttet med vedtagelse af slutakten, der indeholder resultaterne af Uruguay-rundens multilaterale handelsforhandlinger;

repræsentanter for Fællesskabet og medlemsstaterne undertegnede slutakten i Marrakech den 15. april 1994; slutakten indeholder dels resultaterne af Uruguay-rundens multilaterale handelsforhandlinger, dels, med forbehold af indgåelse, overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen;

de gensidige indrømmelser og forpligtelser, som Kommissionen på Det Europæiske Fællesskabs og dets medlemsstaters vegne har forhandlet sig frem til, udgør i deres helhed, således som de fremgår af de multilaterale aftaler, der er indeholdt i slutakten, et tilfredsstillende og afbalanceret resultat;

desuden er en del af de pågældende indrømmelser og forpligtelser, som Kommissionen på Det Europæiske Fællesskabs og dets medlemsstaters vegne og visse lande, der deltog i forhandlingerne, har forhandlet sig frem til, gengivet i de plurilaterale aftaler, der er indeholdt i bilag 4 til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen;

for så vidt angår oksekød, blev visse af disse indrømmelser og forpligtelser forhandlet bilateralt med Uruguay i forbindelse med Uruguay-runden;

Fællesskabets kompetence til at indgå internationale aftaler bygger ikke blot på udtrykkelig hjemmel i traktaten, men kan ligeledes følge af andre af traktatens bestemmelser og af retsakter, som Fællesskabets institutioner har vedtaget i medfør af disse bestemmelser;

når der er vedtaget fællesskabsregler til gennemførelse af traktatens formål, kan medlemsstaterne ikke uden om fællesskabsinstitutionerne indgå forpligtelser, som kan tænkes at ville ændre reglernes indhold eller rækkevidde;

en del af de forpligtelser, der er fastlagt i overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, herunder bilagene hertil, henhører under Fællesskabets kompetence i medfør af traktatens artikel 113; desuden berører visse

[1] Udtalelse afgivet den 23. november 1994 (endnu ikke offentliggjort i Tidende).

[2] Samstemmende udtalelse afgivet den 14. december 1994 (endnu ikke offentliggjort i Tidende).

af de øvrige forpligtelser fællesskabsregler, som er fastsat på grundlag af artikel 43, 54, 57, 66 og 75, artikel 84, stk. 2, artikel 99, 100, 100 A og 235, og de kan derfor kun indgås af Fællesskabets som sådant;

især er det begrundet at anvende traktatens artikel 100 og 235 som hjemmel for denne afgørelse, for så vidt som overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, herunder bilagene hertil, berører dels Rådets direktiv 90/434/EØF af 23. juli 1990 om en fælles beskatningsordning ved fusion, spaltning, tilførsel af aktiver og ombytning af aktier vedrørende selskaber i forskellige medlemsstater [1] og Rådets direktiv 90/435/EØF af 23. juli 1990 om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater [2], som bygger på traktatens artikel 100, dels Rådets forordning (EØF) nr. 40/94 af 20. december 1993 om EF-varemærker [3], som bygger på traktatens artikel 235;

der er endnu ikke vedtaget nogen fællesskabsretsakt med traktatens artikel 73 C som hjemmel;

overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, herunder bilagene hertil, kan ikke påberåbes direkte over for Fællesskabets og medlemsstaternes retsinstanser —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Følgende multilaterale aftaler og retsakter godkendes herved på Det Europæiske Fællesskabs vegne, for så vidt angår den del, der hører under Fællesskabets kompetence:

— overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen samt de aftaler, som er indeholdt i bilag 1, 2 og 3 til denne overenskomst

— de ministerafgørelser og -erklæringer samt det aftalememorandum om forpligtelserne vedrørende finansielle tjenesteydelser, som er indeholdt i Uruguayrundens slutakt.

2. Teksterne til de aftaler og retsakter, der er omhandlet i denne artikel, er knyttet som bilag til denne afgørelse.

3. Formanden for Rådet bemyndiges til at udpege den person, der er beføjet til at opfylde formaliteterne i henhold til artikel XIV i overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen med bindende virkning for Det Europæiske Fællesskab, for så vidt angår den del af denne overenskomst, som hører under Fællesskabets kompetence.

Artikel 2

1. De plurilaterale aftaler, som er indeholdt i bilag 4 til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, godkendes herved på Det Europæiske Fællesskabs vegne, for så vidt angår den del, der hører under Fællesskabets kompetence.

2. Teksterne til de aftaler, der er omhandlet i denne artikel, er knyttet som bilag til denne afgørelse.

3. Formanden for Rådet bemyndiges til at udpege den person, der er beføjet til at opfylde formaliteterne i henhold til de i denne artikel omhandlede aftaler og arrangementer med bindende virkning for Det Europæiske Fællesskab, for så vidt angår den del af de pågældende aftaler, som hører under Fællesskabets kompetence.

Artikel 3

1. Den aftale om oksekød, der er indgået med Uruguay, godkendes herved på Det Europæiske Fællesskabs vegne.

2. Teksten til den nævnte aftale er knyttet som bilag til denne afgørelse.

3. Formanden for Rådet bemyndiges til at udpege den person, der er beføjet til at undertegne aftalen med bindende virkning for Det Europæiske Fællesskab.

Udfærdiget i Bruxelles, den 22. december 1994.

På Rådets vegne
H. SEEHOFER
Formand

---

[1] EFT nr. L 225 af 20. 8. 1990, s. 1.
[2] EFT nr. L 225 af 20. 8. 1990, s. 6.
[3] EFT nr. L 11 af 14. 1. 1994, s. 1.

(Oversættelse)

OVERENKOMST OM OPRETTELSE AF VERDENSHANDELSORGANISATIONEN

PARTERNE I DENNE OVERENKOMST,

DER ERKENDER, at deres indbyrdes forbindelser på handelens og den økonomiske udviklings område bør ledes med henblik på at hæve levestandarden, sikre fuld beskæftigelse og en stor og stadig voksende realindkomst og en effektiv efterspørgsel, øge produktonen af og handelen med tjenesteydelser, samtidig med, at der gøres plads for en optimal udnyttelse af verdens ressourcer i overensstemmelse med målet bæredygtig udvikling, søge at beskytte og bevare miljøet og forbedre midlerne hertil på en måde, der er forenelig med deres respektive behov og ønsker på forskellige niveauer af økonomisk udvikling,

DER ERKENDER, at der er et behov for en positiv indsats til at sikre, at udviklingslandene, særlig de mindst udviklede blandt dem, får en del i væksten i verdenshandelen, der står i forhold deres økonomiske udviklingsbehov,

DER ØNSKER at bidrage til at nå disse mål ved at indgå gensidige og gensidigt fordelagtige aftaler, der tilsigter væsentlige nedsættelser af toldsatser og andre hindringer for handelen og afskaffelse af diskriminerende behandling i det internationale handelssamkvem,

DER ER BESLUTTEDE på at udvikle et integreret, mere levedygtige og varigt multilateralt handelssystem omfattende den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel, resultaterne af tidligere liberaliseringsforanstaltninger og alle resultaterne af de multilaterale handelsforhandlinger som led i Uruguay-runden,

DER ER INDSTILLET på at opretholde de grundlæggende principper for dette multilaterale handelssystem og på at fremme målene herfor,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel I

Oprettelse af organisationen

Verdenshandelsorganisationen, i det følgende benævnt »WTO«, oprettes herved.

Artikel II

WTO's rækkevidde

1. WTO danner den fælles institutionelle ramme for ledelsen af handelsforbindelserne mellem dens medlemmer i anliggender, som vedrører de aftaler og dermed forbundne retsinstrumenter, der indgår i bilagene til denne overenskomst.

2. De aftaler og dermed forbundne retsinstrumenter, der er omfattet af bilag 1, 2 og 3 (i det følgende benævnt »multilaterale handelsaftaler«), udgør integrerende dele af denne overenskomst og er bindende for alle medlemmer.

3. De aftaler og dermed forbundne retsinstrumenter, der er omfattet af bilag 4 (i det følgende benævnt »plurilaterale handelsaftaler«), udgør også en del af denne overenskomst for de medlemmer, der har accepteret dem, og de er bindende for disse medlemmer. De plurilaterale aftaler medfører ingen forpligtelser eller rettigheder for medlemmer, der ikke har accepteret dem.

4. Den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994, som den fremgår af bilag 1A (i det følgende benævnt »GATT 1994«) er juridisk adskilt fra den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 30. oktober 1947, der er knyttet til den slutakt, som blev vedtaget ved afslutningen af den anden mødesamling i Komitéen til Forberedelse af De Forenede Nationers Konference om Handel og Beskæftigelse, som senere rettet og ændret (i det følgende benævnt »GATT 1947«).

Artikel III

WTO's hverv

1. WTO letter gennemførelsen, administrationen og anvendelsen af og fremmer målene for denne overenskomst og de multilaterale handelsaftaler og danner tillige

ramme for gennemførelsen, administrationen og anvendelsen af de plurilaterale handelsaftaler.

2. WTO er forum for forhandlinger mellem medlemmerne om deres multilaterale handelsforbindelser i anliggender, der behandles i aftalerne i bilagene til denne overenskomst. WTO kan også være forum for yderligere forhandlinger mellem medlemmerne om deres multilaterale handelsforbindelser og ramme for gennemførelsen af resultaterne af sådanne forhandlinger, således som Ministerkonferencen måtte bestemme.

3. WTO forvalter forståelsen vedrørende reglerne og procedurerne for tvistbilæggelse (i det følgende benævnt »tvistbilæggelsesforståelsen« eller »DSU«), der er omfattet af bilag 2 til denne overenskomst.

4. WTO forvalter ordningen for eksamination af handelspolitik (i det følgende benævnt »TPRM«), der er omfattet af bilag 3 til denne overenskomst.

5. Med henblik på at skabe større kohærens i den globale økonomiske politikformulering samarbejder WTO i fornødent omfang med Den Internationale Valutafond og med Den Internationale Bank for Genopbygning og Udvikling og de dertil tilsluttede organisationer.

Artikel IV

WTO's struktur

1. Der dannes en ministerkonference bestående af repræsentanter for alle medlemmerne, som træder sammen mindst en gang hver andet år. Ministerkonferencen varetager alle WHO's hverv og træffer i dette øjemed alle nødvendige foranstaltninger. Ministerkonferencen har beføjelse til at træffe beslutninger i alle anliggender, der henhører under de multilaterale aftaler, såfremt et medlem anmoder derom, i overensstemmmelse med de specifikke krav vedrørende beslutningstagning i denne overenskomst og de relevante multilaterale handelsaftaler.

2. Der oprettes et Almindeligt Råd bestående af repræsentanter for alle medlemmer, som træder sammen, når omstændighederne kræver det. I perioderne mellem Ministerkonferencens samlinger varetages denne Konferences hverv af Det Almindelige Råd. Det Almindelige Råd varetager også de hverv, der tillægges det ved denne overenskomst. Det Almindelige Råd fastsætter sin forretningsorden og forretningsordenen for de udvalg, der er omhandlet i stk. 7.

3. Det Almindeliger Råd træder sammen, når omstændighederne kræver det, for at udføre de opgaver, der påhviler det tvistbilæggelsesorgan, der er omhandlet i tvistbilæggelsesforståelsen. Tvistbilæggelsesorganet kan have sin egen formand og fastsætter en forretningsorden med sådanne bestemmelser, som det skønner nødvendige til, at det kan udføre sine opgaver.

4. Det Almindelige Råd træder sammen, når omstændighederne kræver det, for at varetage de opgaver, der påhviler Organet for Eksamination af Handelspolitik, der er omhandlet i TPRM. Organet for Eksamination af Handelspolitik kan have sin egen formand og fastsætter en forretningsorden med sådanne bestemmelser, som det skønner nødvendige til, at det kan udføre sine opgaver.

5. Det oprettes et Råd for Handel med Varer, et Råd for Handel med Tjenesteydelser og et Råd for Handelsrelaterede Intellektuelle Ejendomsrettigheder (i det følgende benævnt Rådet for TRIPS), der fungerer under Det Almindelige Råds generelle ledelse. Rådet for Handel med Varer overvåger de i bilag 1A omhandlede multilaterale handelsaftalers funktion. Rådet for Handel med Tjenesteydelser overvåger funktionen af den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser (idet følgende benævnt »GATS«). Rådet for TRIPS overvåger funktionen af aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder (i det følgende benævnt aftalen om TRIPS). Disse Råd udfører de hverv, der pålægges dem ved deres respektive aftaler og af Det Almindelige Råd. De fastsætter deres respektive forretningsordener, som skal godkendes af Det Almindelige Råd. Medlemskab af disse Råd er åben for repræsentanter for alle medlemmer. Rådene træder sammen i det omfang, udøvelsen af deres hverv kræver det.

6. Rådet for Handel med Varer, Rådet for Handel med Tjenesteydelser og Rådet for TRIPS opretter om fornødent underorganer. Disse underorganer fastsætter deres respektive forretningsordener, som skal godkendes af deres respektive Råd.

7. Ministerkonferencen nedsætter en Handels- og Udviklingskomité, en Komité for Betalingsbalancerestriktioner og en Komité for Budget, Finanser og Administration, som udfører de hverv, der pålægges dem ved denne overenskomst og ved de multilaterale handelsaftaler, såvel som andre hverv, der pålægges dem af Det Admindelige Råd, og kan nedsætte andre komitéer med sådanne hverv, som den skønner nødvendige. Handels- og Udviklingskomitéen foretager som led i sit hverv en periodisk undersøgelse af de særlige bestemmelser i de multilaterale aftaler for de mindst udviklede medlemslande og rapporterer til Det Almindelige Råd med henblik på videre foranstaltning. Medlemskab af disse udvalg er åben for repræsentanter for alle medlemmer.

8. De organer, der oprettes i henhold til de plurilaterale handelsaftaler, udfører de hverv, der pålægges dem ved disse aftaler og fungerer inden for WTO's institutionelle rammer. Disse organer holder Det Almindelige Råd løbende underrettet om deres virksomhed.

Artikel V

Forbindelser med andre organisationer

1. Det Almindelige Råd fastlægger passende ordninger for et effektivt samarbejde med andre mellemstatslige organisationer, der varetager opgaver, der er beslægtet med WTO's hverv.

2. Det Almindelige Råd kan fastlægge passende ordninger for konsultation af og samarbejde med ikkestatslige organisationer, der beskæftiger sig med anliggender, der er beslægtet med WTO's hverv.

Artikel VI

Sekretariatet

1. Der oprettes et sekretariat for WTO (i det følgende benævnt »sekretariatet«), der ledes af en generaldirektør.

2. Ministerkonferencen udpeger generaldirektøren og udsteder regulativer vedrørende generaldirektørens beføjelser, hverv, ansættelsesvilkår og tjenesteperiode.

3. Generaldirektøren udnævner medlemmerne af Sekretariatets personale og fastsætter deres hverv og ansættelsesvilkår i overensstemmelse med de af Ministerkonferencen udstedte regulativer.

4. Generaldirektørens og Sekretariatets personales opgaver er udelukkende af international karakter. Ved udførelsen af deres hverv må generaldirektøren og Sekretariatets personale hverken søge eller modtage instruktioner fra nogen regering eller anden WTO uvedkommende myndighed. De afholder sig fra enhver handling, der vil kunne skade deres stilling som internationale tjenestemænd. Medlemmerne af WTO skal respektere den internationale karakter af generaldirektørens og Sekretariatets personales hverv og ikke forsøge at påvirke dem under udførelsen af deres hverv.

Artikel VII

Budget og bidrag

1. Generaldirektøren forelægger Komitéen for Budget, Finanser og Administration det årlige budgetoverslag og den finansielle oversigt for WTO. Komitéen for Budget, Finanser og Administration undersøger det årlige budgetoverslag og den finansielle oversigt, som generaldirektøren forelægger, og retter henstilling herom til Det Almindelige Råd. Det årlige budgetoverslag godkendes af Det Almindelige Råd.

2. Komitéen for Budget, Finanser og Administration forelægger Det Almindelige Råd forslag til finansregulativer, der skal indeholde bestemmelser om:

a) størrelsen af bidragene med en fordeling af WTO's udgifter mellem dens medlemmer,

og

b) de foranstaltninger, der skal træffes over for medlemmer, som er i restance.

Finansregulativerne skal, så vidt det er praktisk muligt, bygge på regulativerne og praksis i GATT 1947.

3. Det Almindelige Råd vedtager finansregulativerne og det årlige budgetoverslag med to tredjedeles flertal af over halvdelen af WTO-medlemmernes stemmer.

4. Hvert medlem indbetaler straks sit bidrag til WTO til dækning af sin andel af WTO's udgifter i overensstemmelse med de finansregulativer, der er udstedt af Det Almindelige Råd.

Artikel VIII

WTO's status

1. WTO har status som juridisk person og indrømmes af hvert af sine medlemmer den rets- og handleevne, som er nødvendig for, at den kan udføre sit hverv.

2. WTO indrømmes af hvert af sine medlemmer de privilegier og immuniteter, der er nødvendige for, at den kan udføre sit hverv.

3. WTO's tjenstemænd og medlemmernes repræsentanter indrømmes ligeledes af hvert af medlemmerne de privilegier og immuniteter, der er nødvendige for, at de i uafhængighed kan udføre deres hverv i forbindelse med WTO.

4. De privilegier og immuniteter, et medlem indrømmer WTO, dens tjenestemænd og repræsentanterne for dens medlemmer, er de privilegier og immuniteter, der er fastsat i konventionen om rettigheder og immuniteter for særorganisationerne, godkendt af De Forenede Nationers Generalforsamling den 21. november 1947.

5. WTO kan indgå en hjemstedsaftale.

Artikel IX

Beslutningstagning

1. WTO fortsætter med den praksis med beslutningstagning ved konsensus, der blev fulgt under GATT 1947 [1]. Medmindre andet er bestemt, afgøres sagen ved

[1] Det pågældende organ anses for at have truffet beslutning ved konsensus om en sag, det har fået indbragt, hvis intet medlem, der er til stede på det møde, hvor beslutningen træffes, formelt gør indsigelse mod den foreslåede beslutning.

afstemning, hvis der ikke kan træffes beslutning ved konsensus. På Ministerkonferencens og Det Almindelige Råds møder har hvert medlem af WTO én stemme. I de tilfælde, hvor De Europæiske Fællesskaber udøver deres ret til at stemme, har de et antal stemmer, der svarer til antallet af deres medlemsstater (1), der er medlemmer af WTO. Ministerkonferencens og Det Almindelige Råds beslutninger træffes med et flertal af de afgivne stemmer, medmindre andet er fastsat i denne overenskomst eller i den relevante multilaterale handelsaftale (2).

2. Ministerkonferencen og Det Almindelige Råd har alene beføjelse til at foretage fortolkninger af denne overenskomst eller de multilaterale handelsaftaler. I tilfælde af en fortolkning af en multilateral handelsaftale i bilag I udøver den/det sin beføjelse på grundlag af en henstilling fra det Råd, der fører til syn med den pågældende aftales funktion. Beslutningen om at foretage en fortolkning træffes med tre fjerdeles flertal af medlemmernes stemmer. Dette stykke må ikke anvendes på en måde, der underminerer bestemmelserne om ændringer i artikel X.

3. Under ekstraordinære omstændigheder kan Ministerkonferencen træffe beslutning om at indrømme en fritagelse for en forpligtelse, der påhviler et medlem i henhold til denne overenskomst eller nogen af de multilaterale handelsaftaler, forudsat at beslutningen godkendes af tre fjerdedele (3) af medlemmerne, medmindre andet er bestemt i dette stykke.

a) En anmodning om en fritagelse vedrørende denne overenskomst indgives til Ministerkonferencen til behandling efter den gældende praksis for beslutningstagning ved konsensus. Ministerkonferencen fastsætter en frist for anmodningens behandling, der ikke må overstige 90 dage. Opnås der ikke konsensus inden for denne frist, træffes en eventuel beslutning om at indrømme en fritagelse med tre fjerdedeles flertal af medlemmernes stemmer.

b) En anmodning om en fritagelse vedrørende de multilaterale handelsaftaler i bilag 1A og 1B eller 1C og bilagene hertil indgives først til henholdsvis Rådet for Handel med Varer, Rådet for Handel med Tjenesteydelser og Rådet for TRIPS til behandling inden for en frist, der ikke må overstige 90 dage. Ved udløbet af denne frist skal det relevante Råd aflægge beretning til Ministerkonferencen.

4. En beslutning fra Ministerkonferencen om indrømmelse af en fritagelse skal redegøre for de ekstraordinære omstændigheder, der begrunder fritagelsen, betingelserne for anvendelsen af fritagelsen og tidspunkter for dens ophør. En fritagelse, der indrømmes for en periode på over et år, tages senest et år efter, at den er blevet indrømmet, op til fornyet overvejelse af Ministerkonferencen og derefter hvert år, indtil den ophører. I hvert tilfælde undersøger Ministerkonferencen, hvorvidt de ekstraordinære omstændigheder, der berettigede til fritagelsen, stadig foreligger, og om de betingelser, der var knyttet til fritagelsen, er overholdt. Ministerkonferencen kan på grundlag af den årlige undersøgelse forlænge eller ændre fritagelsen eller bringe den til ophør.

5. Beslutninger i henhold til en plurilateral aftale, også beslutninger om fortolkninger eller fritagelser, træffes på grundlag af bestemmelserne i denne overenskomst.

Artikel X

Ændringer

1. Ethver medlem af WTO kan fremsætte forslag til ændring af bestemmelserne i denne overenskomst eller de multilaterale handelsaftaler i bilag 1 ved at forelægge et sådant forslag for Ministerkonferencen. De i artikel IV, stk. 5, omhandlede Råd kan også forelægge Ministerkonferencen forslag til ændring af bestemmelserne i de tilsvarende multilaterale handeslaftaler i bilag 1, hvis funktion de overvåger. Inden for en frist på 90 dage efter, at forslaget er blevet formelt forelagt Ministerkonferencen, træffer Ministerkonferencen, medmindre den beslutter sig for en længere frist, beslutning ved konsensus om at forelægge den foreslåede ændring for medlemmerne til godkendelse. Medmindre bestemmelserne i stk. 2, 5 eller 6 finder anvendelse, fastsættes det i beslutningen, om bestemmelserne i stk. 3 eller 4 finder anvendelse. Opnås der konsensus, forelægger Ministerkonferencen straks den foreslåede ændring for medlemmerne til godkendelse. Opnås der ikke konsensus på et møde i Ministerkonferencen inden for den fastsatte frist, beslutter Ministerkonferencen med to tredjedeles flertal af medlemmernes stemmer, om den foreslåede ændring skal forelægges medlemmer til godkendelse. Med forbehold af bestemmelserne i stk. 2, 5 og 6, finder bestemmelserne i stk. 3 anvendelse på den foreslåede ændring, medmindre Ministerkonferencen med tre fjerdeles flertal af medlemmernes stemmer beslutter, at bestemmelserne i stk. 4 skal finde anvendelse.

2. Ændringer af bestemmelserne i denne artikel og af bestemmelserne i følgende artikler træder først i kraft, når alle medlemmer har godkendt dem:

(1) Antallet af De Europæiske Fællesskabers og deres medlemsstaters stemmer må i intet tilfælde overstige antallet af De Europæiske Fællesskabers medlemsstater.

(2) Det Almindelige Råds beslutninger, når det træder sammen som Tvistbilæggelsesorgan, træffes udelukkende i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 2, stk. 4 i tvistbilæggelsesforståelsen.

(3) En beslutning om at inddrømme en fritagelse for en forpligtelse, der er genstand for en overgangsperiode eller en periode for en etapevis gennemførelse, som det ansøgende medlem ikke ved udløbet af den pågældende periode ikke har indfriet, træffes alene ved konsensus.

artikel IX i denne overenskomst
artikel I og II i GATT 1994
artikel II, stk. 1, i GATS
artikel 4 i aftalen om TRIPS.

3. Ændringer af andre bestemmelser i denne overenskomst eller i de multilaterale handelsaftaler i bilag 1A og 1C end dem, der er omhandlet i stk. 2 og 6, og som er af en sådan art, at de kan ændre på medlemmernes rettigheder og forpligtelser, træder i kraft for de medlemmer, der har godkendt dem, på det tidspunkt, hvor to tredjedele af medlemmerne har godkendt dem, og derefter for ethvert andet medlem på tidspunktet for dettes godkendelse heraf. Ministerkonferencen kan med tre fjerdeles flertal af sine medlemmer beslutte, at en ændring, der sættes i kraft i henholdt til dette stykke, er af en sådan art, at det står ethvert medlem, der ikke har godkendt den inden for en frist, som Ministerkonferencen fastsætter i hvert enkelt tilfælde, frit for at opsige WTO eller at forblive medlem med Ministerkonferencens samtykke.

4. Ændringer af andre bestemmelser i denne overenskomst eller i de multilaterale handelsaftaler i bilag 1A og 1C end dem, der er omhandlet i stk. 2 og 6, og som er af en art, at de ikke ændrer på medlemmernes rettigheder og forpligtelser, træder i kraft for alle medlemmer efter godkendelse af to tredjedele af medlemmerne.

5. Med forbehold af bestemmelserne i stk. 2 ovenfor træder ændringer af del I, II og III i GATS og de respektive bilag i kraft for de medlemmer, der har godkendt dem, efter godkendelse af to tredjedele af medlemmerne og derefter for ethvert medlem ved dettes godkendelse heraf. Ministerkonferencen kan med tre fjerdeles flertal af sine medlemmer beslutte, at en ændring, der sættes i kraft i henhold til den foregående bestemmelse, er af den sådan art, at det står ethvert medlem, der ikke har godkendt den inden for en frist, som Ministerkonferencen fastsætter i hvert enkelt tilfælde, frit for at opsige WTO eller at forblive medlem med Ministerkonferencens samtykke. Ændringer af del IV, V og VI i GATS og de respektive bilag træder i kraft for alle medlemmer efter to tredjedele af medlemmernes godkendelse.

6. Ministerkonferencen kan uanset denne artikels andre bestemmelser vedtage ændringer af aftalen om TRIPS, som opfylder betingelserne i artikel 71, stk. 2, uden nogen yderligere godkendelsesproces.

7. Ethvert medlem, der godkender en ændring af denne overenskomst eller en multilateral handelsaftale, deponerer et godkendelsesinstrument hos WTO's generaldirektør inden for den godkendelsesfrist, Ministerkonferencen fastsætter.

8. Ethvert medlem af WTO kan fremsætte et forslag til ændring af bestemmelserne i de multilaterale handelsaftaler i bilag 2 og 3 ved at forelægge Ministerkonferencen et sådant forslag. Beslutningen om godkendelse af ændringer af den multilaterale aftale i bilag 2 træffes ved konsensus, og ændringerne træder i kraft for alle medlemmer efter Ministerkonferencens godkendelse heraf. Beslutninger om godkendelse af ændringer af den multilaterale aftale i bilag 3 træder i kraft for alle medlemmer efter Ministerkonferencens godkendelse heraf.

9. Ministerkonferencen kan alene ved konsensus på anmodning af medlemmer, der er part i en handelsaftale, beslutte at føje en sådan aftale til bilag 4. Ministerkonferencen kan på anmodning af medlemmer, der er part i en plurilateral handelsaftale, beslutte at lade en sådan aftale udgå af bilag 4.

10. Ændringer af en plurilateral handelsaftale foretages efter bestemmelserne i den pågældende aftale.

Artikel XI

Oprindeligt medlemskab

1. De medlemmer, der er kontraherende parter i GATT 1947 på tidspunktet for denne overenskomst ikrafttræden, og De Europæiske Fællesskaber, som godkender denne overenskomst og de multilaterale handelsaftaler, og hvis lister over indrømmelser og forpligtelser er knyttet som bilag til GATT 1994, og hvis lister over særlige forpligtelser er knyttet som bilag til GATS, bliver oprindelige medlemmer af WTO.

2. De mindst udviklede lande, der af De Forenede Nationer anerkendes som sådanne, skal kun påtage sig forpligtelser og gøre indrømmelser i det omfang, det er foreneligt med deres udvikling hver især, deres finansielle og handelsmæssige behov eller deres administrative og institutionelle evne.

Artikel XII

Tiltrædelse

1. Enhver stat eller særskilt toldområde, som besidder fuldt selvstyre i ledelsen af sine handelsforbindelser med tredjelande og andre forhold, hvorom der er truffet bestemmelse i denne overenskomst og de multilaterale handelsaftaler, kan tiltræde denne overenskomst på vilkår, der aftales mellem den pågældende part og WTO. Tiltrædelsen gælder denne overenskomst og de multilaterale handelsaftaler, der er knyttet som bilag hertil.

2. Beslutninger om tiltrædelse træffes af Ministerkonferencen. Ministerkonferencen godkender aftalen om tiltrædelsesvilkårene med to tredjedeles flertal af medlemmerne af WTO.

3. Tiltrædelse af en plurilateral aftale sker på grundlag af bestemmelserne i den pågældende aftale.

Artikel XIII

Ikke-anvendelse af multilaterale handelsaftaler mellem enkelte medlemmer

1. Denne overenskomst og de multilaterale handelsaftaler i bilag 1 og 2 finder ikke anvendelse på forholdet mellem et medlem og et andet medlem, såfremt et af medlemmerne på det tidspunkt, hvor et af disse bliver medlem, ikke samtykker i en sådan anvendelse.

2. Stk. 1 må kun anvendes i forholdet mellem oprindelige medlemmer af WTO, som var kontraherende parter i GATT 1947 i tilfælde, hvor artikel XXXV i nævnte overenskomst tidligere var bragt i anvendelse eller anvendtes mellem disse kontraherende parter på tidspunktet for denne overenskomsts ikrafttræden for deres vedkommende.

3. Stk. 1 finder kun anvendelse i forholdet mellem et medlem og et andet medlem, som har tiltrådt i henhold til artikel XII, såfremt det medlem, som ikke samtykker i anvendelsen heraf, har underrettet Ministerkonferencen herom inden Ministerkonferencens godkendelse af aftalen om tiltrædelsesvilkårene.

4. Ministerkonferencen kan på anmodning af ethvert medlem tage denne artikels virkemåde op til fornyet overvejelse i særlige tilfælde og rette passende henstillinger.

5. Ikke-anvendelse af en plurilateral handelsaftale mellem parter i den pågældende aftale reguleres på grundlag af bestemmelserne i den pågældende aftale.

Artikel XIV

Accept, ikrafttræden og deponering

1. Denne overenskomst er åben for accept ved undertegnelse eller på anden måde af de kontraherende parter i GATT 1947 og De Europæiske Fællesskaber, som kan blive oprindeligt medlem af WTO i overensstemmelse med denne overenskomsts artikel XI. En sådan accept gælder denne overenskomst og de multilaterale handelsaftaler, der er knyttet som bilag hertil. Denne overenskomst og de multilaterale handelsaftaler, der er knyttet som bilag hertil, træder i kraft på den dato, ministrene fastsætter i overensstemmelse med stk. 3 i slutakten vedrørende resultaterne af Uruguay-runden af de multilaterale handelsforhandlinger og forbliver åben for tiltrædelse i et tidsrum på to år efter dette tidspunkt, medmindre ministrene træffer anden afgørelse. En accept, der følger efter denne overenskomsts ikraftræden, får virkning den tredivte dag, der følger efter dagen for denne accept.

2. Et medlem, som accepterer denne overenskomst efter dens ikrafttræden, implementerer de indrømmelser og forpligtelser i de multilaterale handelsaftaler, der skal implementeres i et tidsrum begyndende med denne overenskomsts ikrafttræden, som om det havde accepteret denne overenskomst på tidspunktet for dens ikrafttræden.

3. Indtil denne overenskomst træder i kraft, deponeres teksten til denne overenskomst og til de multilaterale handelsaftaler hos generaldirektøren for de Kontraherende Parter i GATT 1947. Generaldirektøren sender straks et bekræftet eksemplar af denne overenskomst og de multilaterale handelsaftaler og en notifikation af hver accept heraf til hver regering og De Europæiske Fællesskaber, som har accepteret denne overenskomst. Denne overenskomst og de multilaterale handelsaftaler og alle ændringer heraf deponeres på tidspunktet for denne overenskomsts ikrafttræden hos generaldirektøren for WTO.

4. Accept og ikrafttræden af en plurilateral handelsaftale reguleres på grundlag af bestemmelserne i den pågældende aftale. Disse aftaler deponeres hos generaldirektøren for de Kontraherende Parter i GATT 1947. Efter ikrafttrædelsen af denne overenskomst deponeres de hos generaldirektøren for WTO.

Artikel XV

Opsigelse

1. Ethver medlem kan opsige denne overenskomst. Opsigelsen gælder både denne overenskomst og de multilaterale handelsaftaler og får virkning seks måneder efter den dato, på hvilken generaldirektøren for WTO modtog skriftlig varsel herom.

2. Opsigelse af en plurilateral handelsaftale reguleres på grundlag af bestemmelserne i den pågældende aftale.

Artikel XVI

Forskellige bestemmelser

1. Medmindre andet er fastsat i denne overenskomst og de multilaterale aftaler, ledes WTO af de beslutninger, procedurer og sædvanlige praksis, der følges af de Kontraherende Parter i GATT 1947 og de organer, der er oprettet inden for rammerne af GATT 1947.

2. Sekretariatet for GATT 1947 skal, så vidt det er muligt, være sekretariatet for WTO, og generaldirektøren

for de Kontraherende Parter i GATT 1947 skal, indtil Ministerkonferencen har udpeget en generaldirektør i overensstemmelse med denne overenskomsts artikel VI, stk. 2, fungere som generaldirektør for WTO.

3. I tilfælde af konflikt mellem en bestemmelse i denne overenskomst og en bestemmelse i nogen af de multilaterale handelsaftaler gælder denne overenskomsts bestemmelse i første række, hvad konflikten angår.

4. Hvert medlem drager omsorg for, at dets love og administrative bestemmelser og procedurer er i overensstemmelse med forpligtelserne i henhold til de bilagte aftaler.

5. Der må ikke tages forbehold med hensyn til nogen af denne overenskomsts bestemmelser. Der må kun tages forbehold med hensyn til bestemmelser i de multilaterale handelsaftaler i det omfang, der tillades i disse aftaler. Forbehold med hensyn til en bestemmelse i en plurilateral handelsaftale reguleres på grundlag af bestemmelserne i den pågældende aftale.

6. Denne overenskomst registreres i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 102 i De Forenede Nationers Pagt.

Udfærdiget i Marrakesh den 15. april nittenhundrede og fireoghalvfems i ét eksemplar på engelsk, fransk og spansk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

Forklarende bemærkninger:

I denne overenskomst og i de multilaterale handelsaftaler forstås ved udtrykket »land« eller »lande« også særskilte toldområder, der er medlem af WTO.

Hvad angår et særskilt toldområde, der er medlemmer af WTO, forstås i tilfælde, hvor et udtryk i denne overenskomst og de multilaterale handeslaftaler angives med ordet »national«, dette udtryk som refererende til dette toldområde, medmindre andet er fastsat.

LISTE OVER BILAG

BILAG 1

		Side
BILAG 1A:	Multilaterale aftaler om varer	11
	Den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994	11
	Aftale om landbrug	22
	Aftale om anvendelse af sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger	40
	Aftale om tekstilvarer og beklædningsgenstande	50
	Aftale om tekniske handelshindringer	86
	Aftale om handelsrelaterede investeringsforanstaltninger	100
	Aftale om anvendelsen af artikel VI i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994	103
	Aftale om anvendelsen af artikel VII i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994	119
	Aftale om inspektion inden afsendelse	138
	Aftale om oprindelsesregler	144
	Aftale om importlicensprocedurer	151
	Aftale om subsidier og udligningsforanstaltninger	156
	Aftale om beskyttelsesforanstaltninger	184
BILAG 1B:	Den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser	190
BILAG 1C:	Aftale om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder	213
BILAG 2	Forståelse vedrørende reglerne og procedurerne for tvistbilæggelse	234
BILAG 3	Ordningen for eksamination af handelspolitik	251
BILAG 4	Agreement on Government Procurement	273
	International Dairy Arrangement	290
	Arrangement regarding bovine meat	305

BILAG I

BILAG IA

MULTILATERALE AFTALER OM HANDEL MED VARER

Almindelige fortolkende note til bilag IA:

I tilfælde af konflikt mellem en bestemmelse i den almindelige overenskomst om told af udenrigshandel 1994 og en bestemmelse i en anden aftale i bilag IA til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (i aftalerne i bilag IA benævnt »WTO-overenskomsten«) finder bestemmelsen i sidstnævnte aftale anvendelse, for så vidt angår konflikten.

ALMINDELIG OVERENSKOMST OM TOLD OG UDENRIGSHANDEL 1994

1. Den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel (»GATT 1994«) består af:

a) bestemmelserne i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 30. oktober 1947, der er knyttet til den slutakt, som blev vedtaget ved afslutningen af den anden mødesamling i Komitéen til Forberedelse af De Forenede Nationers Konference om Handel og Beskæftigelse, senere rettet og ændret ved retsinstrumenter, der er trådt i kraft inden tidspunktet for WTO-overenskomstens ikrafttræden,

b) bestemmelserne i nedenfor anførte retsinstrumenter, som er trådt i kraft under GATT 1947 inden tidspunktet for WTO-overenskomstens ikrafttræden:

   i) protokoller og attestering vedrørende toldindrømmelser

   ii) protokoller vedrørende tiltrædelse (med undtagelse af a) bestemmelserne vedrørende midlertidig anvendelse og b) de bestemmelser, der fastsætter, at del II af GATT 1947 anvendes i det videst mulige omfang, som ikke er uforenelig med lovgivning, der var gældende på tidspunktet for protokollens ikrafttræden)

   iii) beslutninger om undtagelser indrømmet i medfør af artikel XXV i GATT 1947, som stadig er ikraft på tidspunktet for WTO-overenskomstens ikraftrræden (1)

   iv) andre beslutninger vedtaget af de Kontraherende Parter i GATT 1947;

c) de nedenfor anførte forståelser:

   i) forståelse vedrørende fortolkningen af artikel II, stk. 1, litra b), i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994

   ii) forståelse vedrørende fortolkningen af artikel XVII i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994

   iii) forståelse vedrørende betalingsbalancebestemmelserne i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994

   iv) forståelse vedrørende fortolkningen af artikel XXIV i den almindelige overskomst om told og udenrigshandel 1994

   v) forståelse vedrørende undtagelser fra forpligtelser i henhold til den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994

   vi) forståelse vedrørende fortolkningen af artikel XXVIII i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994

   vii) forståelse vedrørende fortolkningen af artikel XXXV i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1947 og

d) Marrakesh-protokollen til GATT 1994.

2. Forklarende noter

a) Henvisningerne til »kontraherende parter« i bestemmelserne i GATT 1994 læses som »medlemmer«. Henvisningerne til »mindre udviklede kontraherende parter« og »udviklede kontraherende parter« læses som »udviklingsmedlemsland« og »udviklet medlemsland«. Henvisningerne til »eksekutivsekretæren« læses som »generaldirektøren for WTO«.

(1) De af denne bestemmelse omfattede undtagelser er anført i fodnote 7 på side 11 og 12 i del II i dokument MTN/FA af 15. december 1993 og i MTN/FA/Corr. 6 af 21. marts 1994. Ministerkonferencen vil på sin første samling opstille en revideret liste over undtagelser omfattet af denne bestemmelse, hvorved tilføjes eventuelle undtagelser indrømmet under GATT 1947 efter den 15. december 1993 og inden ikrafttrædelsen af WTO-overenskomsten, og hvorved undtagelser, hvis gyldighed er udløbet på det tidspunkt, slettes.

b) Henvisningerne til de Kontraherende Parter, der optræder i fællesskab, i artikel XV, stk. 1, XV, stk. 2, XV, stk. 8, XXXVIII og noterne ad artikel XII og XVIII og i bestemmelserne om særlige valutaordninger i artikel XV, stk. 2, XV, stk. 3, XV, stk. 6, XV, stk. 7 og XV, stk. 9 i GATT 1994 betragtes som henvisninger til WTO. De andre hverv, der ved bestemmelserne i GATT 1994 tillægges de Kontraherende Parter, som optræder i fællesskab, tillægges Ministerkonferencen.

c) i) Teksten til GATT 1994 er autentisk på engelsk, fransk og spansk.

ii) Teksten til GATT 1994 på fransk er genstand for de rettelser af udtryk, der er anført i bilag A til dokument MTN.TNC/41.

iii) Den autentiske tekst til GATT 1994 på spansk er teksten i bind IV af Basic Instruments and Selected Documents serien med forbehold af de rettelser af udtryk, der er anført i bilag A til dokument MTN.TNC/41.

3. a) Bestemmelserne i del II i GATT 1994 finder ikke anvendelse på foranstaltninger, som et medlem træffer i henhold til særlig ufravigelig lovgivning, som det pågældende medlem havde sat i kraft, inden det blev kontraherende part i GATT 1947, og som forbyder anvendelse, salg eller leasing af udenlandske byggede eller udenlandsk ombyggende fartøjer til kommercielle anvendelsesformål mellem punkter i nationale farvende eller farvande i en eksklusiv økonomisk zone. Denne undtagelse gælder for: a) fortsat anvendelse eller umiddelbar fornyelse af en uforenelig bestemmelse i sådan lovgivning, og b) ændring af en uforenelig bestemmelse i sådan lovgivning i det omfang, ændringen ikke indskrænker bestemmelsens forenelighed med del II i GATT 1947. Denne undtagelse gælder kun for foranstaltninger truffet i henhold til ovennævnte lovgivning, som er meddelt og specificeret forud for datoen for WTO-overenskomstens ikraftrræden. Ændres sådan lovgivning efterfølgende på en måde, der indskrænker dens forenelighed med del II i GATT 1994, kan den ikke længere henføres under dette stykke.

b) Ministerkonferencen tager denne undtagelse op til fornyet overvejelse senest fem år efter datoen for WTO-overenskomstens ikraftrræden og derefter hvert andet år, så længe undtagelsen er i kraft, med sigte på at undersøge, om de betingelser, der begrundede undtagelsen, stadig er til stede.

c) Et medlem, hvis foranstaltninger er omfattet af denne undtagelse, forelægger årligt en detaljeret statistisk meddelelse bestående af et 25-årigt glidende gennemsnit af faktiske og forventede leverancer af de pågældende fartøjer såvel som supplerende oplysninger om anvendelse, salg, leasing eller reparation af de pågældende fartøjer, der er omfattet af denne undtagelse.

d) Et medlem, der skønner, at denne undtagelse fungerer på en måde, der berettiger til en gensidig og forholdsmæssig begrænsning af anvendelse, salg, leasing eller reparation af fartøjer bygget på området for det medlem, der påberåber sig undtagelsen, kan frit indføre en sådan begrænsning med forbehold af forudgående meddelelse herom til Ministerkonferencen.

e) Denne undtagelse foregriber ikke løsninger vedrørende specifikke aspekter af den af denne undtagelse omfattede lovgivning, hvorom der er forhandlet som led i sektoraftaler eller andre fora.

FORSTÅELSE VEDRØRENDE FORTOLKNINGEN AF ARTIKEL II, STK. 1, LITRA b), I DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM TOLD OG UDENRIGSHANDEL

MEDLEMMERNE ER ENIGE OM FØLGENDE:

1. For at sikre gennemsigtighed i de retlige rettigheder og forpligtelser, der følger af artikel II, stk. 1, litra b), registreres arten og størrelsen af eventuelle »andre toldafgifter eller afgifter«, der opkræves på bundne toldpositioner som omhandlet i nævnte bestemmelse, i listerne over indrømmelserne, der er knyttet til GATT 1994, ud for den toldposition, de vedrører. Det er underforstået, at dette ikke ændrer den retlige karakter af »toldafgifter og andre afgifter«.

2. Den dato, fra hvilken »toldafgifterne og andre afgifter« er bundet, er med henblik på anvendelsen af artikel II den 15. april 1994. »Andre toldafgifter og andre afgifter« registreres derfor i listerne med den på dette tidspunkt gældende sats. Ved hver efterfølgende genforhandling af en indrømmelse eller forhandling om en ny indrømmelse er den gældende dato for den pågældende toldposition datoen for indarbejdelsen af den nye indrømmelse i den relevante liste. Datoen for det instrument, ved hvilket en indrømmelse vedrørende en særlig toldposition for første gang blev indarbejdet i GATT 1947 eller GATT 1994, registreres også fortsat i kolonne 6 i løsbladslisterne.

3. »Andre toldafgifter og andre afgifter« registreres for alle toldbindinger.

4. Har en toldposition tidligere været genstand for en indrømmelse, må størrelsen af »andre toldafgifter og andre afgifter« registreret i den relevante liste ikke være højere end den sats, der var gældende på tidspunktet for den første indarbejdning af indrømmelsen i den pågældende liste. Det står ethvert medlem frit for at påklage eksistensen af en »anden toldafgift eller anden afgift« med den begrundelse, at der på tidspunktet for den oprindelige binding af den pågældende toldposition ikke fandtes nogen »anden toldafgift eller anden afgift«, såvel som overensstemmelsen mellem den registrerede sats for

»andre toldafgifter og andre afgifter« med den tidligere bundne sats, i en periode på tre år efter datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden eller tre år efter datoen for deponeringen hos WTO's generaldirektør af instrumentet for indarbejdelsen af den pågældende liste i GATT 1994, hvis dette tidspunkt falder senere.

5. Registreringen af »andre toldafgifter og andre afgifter« i listerne foregriber ikke deres forenelighed med andre rettigheder og forpligtelser i henhold til GATT 1994 end dem, der berøres af stk. 4. Alle medlemmer bevarer retten til til enhver tid at påklage foreneligheden af sådanne »andre toldafgifter og andre afgifter« med sådanne forpligtelser.

6. Med henblik på denne forståelse finder bestemmelserne i artikel XXII og XXIII i GATT 1994 som udarbejdet og anvendt i overensstemmelse med forståelsen vedrørende tvistbilæggelse anvendelse.

7. »Andre toldafgifter og andre afgifter«, som ikke fandtes i en liste på tidspunktet for deponeringen af instrumentet for indarbejdning af den pågældende liste i GATT 1994 hos — indtil datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden — generaldirektøren for de Kontraherende Parter i GATT 1947 eller derefter hos generaldirektøren for WTO, må ikke efterfølgende føjes dertil, og eventuelle »andre toldafgifter og andre afgifter« registreret på et lavere niveau end det på tidspunktet gældende må ikke hæves til dette niveau, medmindre sådanne tilføjelser eller ændringer foretages inden seks måneder efter tidspunktet for deponeringen af instrumentet.

8. Beslutningen i stk. 2 vedrørende den gældende dato for hver indrømmelse med henblik på anvendelsen af artikel II, stk. 1, litra b) i GATT 1994 træder i stedet for beslutningen vedrørende den gældende dato, der blev truffet den 26. marts 1980 (BISD 27S/24).

FORSTÅELSE VEDRØRENDE FORTOLKNINGEN AF ARTIKEL XVII I DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM TOLD OG UDENRIGSHANDEL 1994

MEDLEMMERNE,

der noterer sig, at artikel XVII fastsætter forpligtelser for medlemmerne med hensyn til de i artikel XVII omhandlede statsforetagenders virksomhed, som skal være i overensstemmelse med de almindelige principper for ikkediskriminerende behandling, der er foreskrevet i GATT 1994 for så vidt angår regeringsforanstaltninger, som berører private handlendes ind- og udførsel,

som desuden noterer sig, at medlemmerne er undergivet de forpligtelser, der følger for dem af GATT 1994 for så vidt angår regeringsforanstaltninger, som berører statsforetagender,

som anerkender, at denne forståelse ikke berører de substansdiscipliner, der foreskrives i artikel XVII,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

1. Medlemmerne anmelder for at sikre gennemsigtighed i statsforetagenders virksomhed sådanne foretagender til Rådet for Handel med Varer med henblik på undersøgelse i den arbejdsgruppe, der skal nedsættes i henhold til stk. 5, i overensstemmelse med følgende arbejdsdefinition:

> »Statslige og ikke-statslige foretagender, herunder afsætningsråd, som er blevet indrømmet eksklusive eller særlige rettigheder eller privilegier, også lovregulerede eller forfatningssikrede beføjelser, på grundlag af hvilke de gennem deres køb eller salg påvirker niveauet eller styringen af indførsel eller udførsel.«

Denne anmeldelsespligt gælder ikke for indførsel af varer, der er bestemt til regeringens umiddelbare eller endeligt forbrug eller sådant forbrug i et foretagende som nævnt ovenfor, og ikke på anden måde er bestemt til videresalg eller anvendelse ved fremstilling af varer til salg.

2. Hvert medlem foretager en undersøgelse af sin politik med hensyn til anmeldelse af statsforetagender til Rådet for Handel med Varer under hensyntagen til bestemmelserne i denne forståelse. Hvert medlem skal, når det foretager en sådan undersøgelse, tage hensyn til behovet for at sikre, den største mulige gennemsigtighed i sine anmeldelser, således at der kan foretages en klar vurdering af, hvorledes de anmeldte foretagender opererer, og hvilken indflydelse deres drift har på den internationale handel.

3. Anmeldelserne foretages på grundlag af det spørgeskema, der blev vedtaget den 25. maj 1960 (BISD 9S/184—185), idet det er underforstået, at medlemmerne anmelder de foretagender, der er omhandlet i stk. 1, hvadenten der har fundet indførsel eller udførsel sted eller ej.

4. Et medlem, som har grund til at tro, at et andet medlem ikke har indfriet sin anmeldelsespligt på passende måde, kan rejse spørgsmålet over for det pågældende medlem. Hvis der ikke findes en tilfredsstillende løsning på spørgsmålet, kan det foretage en kontra-anmeldelse til Rådet for Handel med varer, som skal behandles i den arbejdsgruppe, der er nedsat i medfør af stk. 5, idet det samtidig underretter det berørte medlem herom.

5. Der nedsættes på vegne af Rådet for Handel med Varer en arbejdsgruppe til at undersøge anmeldelser og kontra-anmeldelser. På baggrund af denne undersøgelse kan Rådet for Handel med Varer, uden at dette berører artikel XVII, stk. 4, litra c), rette henstillinger med hensyn til anmeldelsernes tilstrækkelighed og behovet for yderligere information. Arbejdsgruppen undersøger tillige

på grundlag af de modtagne anmeldelser, hvorvidt ovennævnte spørgeskema om statshandel og udsnittet af statsforetagender, der anmeldes i henhold til stk. 1, er fyldestgørende. Den udarbejder tillige en illustrativ liste over de forskellige former for forbindelser mellem regeringerne og foretagenderne og de forskellige former for virksomhed, som disse foretagender beskæftiger sig med, og som kan være relevante for artikel XVII. Det er vedtaget, at sekretariatet udarbejder et generelt baggrundsdokument til arbejdsgruppen om statsforetagenders virksomhed, som har berøring til den internationale handel. Medlemskab af arbejdsgruppen er åbent for alle medlemmer, som ønsker at deltage i arbejdet. Den træder sammen inden for et år efter WTO-overenskomstens ikrafttræden og derefter mindst en gang om året. Den aflægger årligt rapport til Rådet for Handel med Varer [1].

FORSTÅELSE VEDRØRENDE BETALINGSBALANCEBESTEMMELSERNE I DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM TOLD OG UDENRIGSHANDEL 1994

MEDLEMMERNE,

som tager hensyn til bestemmelserne i artikel XII og XVIII, litra B, i GATT 1994 og erklæringen om handelsforanstaltninger, der træffes med henblik på betalingsbalancen, vedtaget den 28. november 1979 (BISD 26S/205—209), i denne forståelse benævnt »1979-erklæringen«), og som ønsker at tydeliggøre disse bestemmelser [2],

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Anvendelse af foranstaltninger

1. Medlemmerne bekræfter deres forpligtelse til så snart som muligt offentligt at bekendtgøre tidsplaner for ophævelse af restriktive importforanstaltninger, der er truffet med henblik på betalingsbalancen. Det vedtages, at sådanne tidsplaner eventuelt kan ændres for at tage hensyn til ændringer i betalingsbalancesituationen. Hvis et medlem ikke offentligt bekendtgør en tidsplan, giver det pågældende medlem en begrundelse herfor.

2. Medlemmernes bekræfter deres forpligtelse til fortrinsvis at træffe sådanne foranstaltninger, som forstyrer handelen mindst muligt. Ved sådanne foranstaltninger (i denne forståelse benævnt »prisbaserede foranstaltninger«) forstås også ekstraafgift ved import, krav om obligatorisk kautionsstillelse eller andre tilsvarende handelsforanstaltninger, som har indfyldelse på prisen på indførte varer. Det er vedtaget, at et medlem uanset bestemmelserne i artikel II kan anvende prisbaserede foranstaltninger, der træffes med henblik på betalingsbalancen, ud over den toldsats, der er anført i det pågældende medlems liste. Nævnte medlem skal desuden på en klar og særskilt måde i henhold til meddelelsesprocedurerne i denne forståelse angive det beløb, med hvilket den prisbaserede foranstaltning overstiger den bundne toldsats.

3. Medlemmerne bestræbers sig på at undgå at indføre nye kvantitative restriktioner med henblik på betalingsbalancen, medmindre de prisbaserede foranstaltninger på grund af en kritisk betalingsbalancesituation ikke kan standse en kraftig forringelse af betalingsstillingen over for udlandet. I disse tilfælde, hvor et medlem anvender kvantitative restriktioner, giver det en begrundelse for, hvorfor de prisbaserede foranstaltninger ikke er et egnet middel til at afhjælpe betalingsbalancesituationen. Et medlem, der opretholder kvantitative restriktioner, oplyser under på hinanden følgende konsultationer om, hvilke fremskridt der er gjort for på væsentlig måde at begrænse følgerne og de restriktive virkninger af sådanne foranstaltninger. Det er vedtaget, at der for samme vare ikke må anvendes mere end en type restriktiv importforanstaltning, der træffes med henblik på betalingsbalancen.

4. Medlemmerne bekræfter, at restriktive importforanstaltninger, der træffes med henblik på betalingsbalancen, kun må anvendes til at kontrollere det generelle importniveau og ikke må gå ud over, hvad der er nødvendigt til at afhjælpe betalingsbalancesituationen. Et medlem forvalter med henblik på at minimere de deraf følgende beskyttende virkninger foranstaltningerne på en gennemsigtig måde. Det importerede medlems myndigheder giver en passende begrundelse for de kriterier, der benyttes til at bestemme, hvilke varer der skal omfattes af en begrænsning. Medlemmerne kan som omhandlet i artikel XII, stk. 3, og artikel XVIII, stk. 10, i tilfælde med visse vigtige varer udelukke eller begrænse anvendelse af ekstraafgifter, der gælder generelt, eller andre foranstaltninger med henblik på betalingsbalancen. Ved »vigtige varer« forstås varer, der dækker grundlæggende forbrugsbehov, eller som bidrager til medlemmers bestræbelser på at forbedre sin betalingsbalancesituation, såsom kapitalgoder eller input til produktion. Ved forvaltningen af kvantitative restriktioner anvendes der kun diskretionær licensudstedelse, når dette er absolut påkrævet, og denne afvikles gradvis. Der gives en passende begrundelse for de kriterier, der benyttes til at bestemme de tilladte importmængder eller -værdier.

Procedurer for betalingsbalancekonsultationer

5. Komitéen for betalingsbalancerestriktioner (i denne forståelse benævnt »komitéen«) afholder konsultationer for at undersøge alle restriktive importforanstaltninger,

[1] Denne arbejdsgruppes virksomhed koordineres med virksomheden i den arbejdsgruppe, der er omhandlet i afdeling III i ministerbeslutningen om anmeldelsesprocedurerne, der blev vedtaget den 15. april 1994.

[2] Intet i denne forståelse sigter mod at ændre medlemmernes rettigheder og forpligtelser i henhold til artikel XII og XVIII, litra B, i GATT 1994. Bestemmelserne i artikel XXII og XXIII i GATT 1994 som udarbejdet og anvendt ved forståelsen vedrørende tvistbilæggelse kan bringes i anvendelse på alle spørgsmål, der måtte opstå som følge af restriktive importforanstaltninger, der træffes med henblik på betalingsbalancen.

der træffes med henblik på betalingsbanalancen. Medlemskab af komitéen er åbent for alle medlemmer, der ønsker at deltage i arbejdet. Komitéen følger de procedure for konsultationer vedrørende betalingsbalancerestriktioner, der blev godkendt den 28. april 1970 (BISD 18S/48—53, i denne forståelse benævnt »procedurerne for fuldstændig konsultation«), jf. dog bestemmelserne nedenfor.

6. Et medlem, der anvender nye restriktioner eller hæver det generelle niveau for eksisterende restriktioner ved en væsentlig styrkelse af foranstaltningerne, afholder inden fire måneder efter indførelsen af disse foranstaltninger konsultationer med komitéen. Det medlem, der vedtager sådanne foranstaltninger, kan anmode om, at der afholdes konsultationer i henhold til artikel XII, stk. 4, litra a) eller artikel XVIII, stk. 12, litra a). Fremsættes der ikke en sådan anmodning, opfordrer komitéens formand medlemmerne til en sådan konsultation. Blandt de faktorer, der kan undersøges under konsultationen, kan bl.a. nævnes indførelsen af nye former for restriktive foranstaltninger med henblik på betalingsbalancen eller en forøgelse af restriktionernes niveau eller varedækning.

7. Alle restriktioner, der anvendes med henblik på betalingsbalancen, tages op til fornyet overvejelse i komitéen i henhold til artikel XII, stk. 4, litra b), eller artikel XVII, stk. 12, litra b), idet hyppigheden i konsultationerne dog kan ændres efter overenskomst med det medlem, der indkaldes til konsultation, eller i medfør af en eventuel specifik undersøgelsesprocedure, som Det Almindelige Råd måtte anbefale.

8. Der kan afholdes konsultationer i henhold til de forenklede procedurer, der blev godkendt den 19. november 1972 (BISD 20S/47—49, i denne forståelse benævnt »forenklede konsultationsprocedurer«) i forbindelse med de mindst udviklede medlemslande eller i forbindelse med udviklingsmedlemslande, der foretager liberaliseringsbestræbelser i overensstemmelse med den for komitéen ved tidligere konsultationer forelagte tidsplan. De forenklede konsultationsprocedurer kan også følges, når eksaminationen af et udviklingsmedlemslands handelspolitik er planlagt for samme kalenderår som datoen for konsultationerne. I sådanne tilfælde træffes beslutningen om, hvorvidt procedurerne for fuldstændig konsultation skal følges, på grundlag af de faktorer, der er anført i stk. 8 i 1979-erklæringen. Undtagen i tilfældet med de mindst udviklede medlemslande, kan der kun afholdes to på hinanden følgende konsultationer i henhold til de forenklede konsultationsprocedurer.

Underretning og dokumentation

9. Et medlem underretter Det Almindelige Råd om indførelse af restriktive importforanstaltninger med henblik på betalingsbalancen eller eventuelle ændringer i anvendelser heraf og tillige om eventuelle ændringer af tidsplanerne for ophævelse af sådanne foranstaltninger som bekendtgjort i henhold til stk. 1. Væsentlige ændringer meddeles Det Almindelige Råd forud for eller senest 30 dage efter deres bekendtgørelse. Hvert medlem forelægger på et årligt grundlag sekretariatet en konsolideret meddelelse omfattende alle ændringer i love og administrative bestemmelser, politiske erklæringer eller meddelelser til offentligheden, som undersøges af medlemmerne. Meddelelserne skal så vidt muligt indeholde udtømmende information pr. toldposition om den anvendte type foranstaltning, kriterierne for deres administration, varedækning og de berørte handelsstrømme.

10. Meddelelse kan på anmodning af et medlem blive undersøgt i komitéen. En sådan undersøgelse skal begrænses til en forklaring af specifikke spørgsmål, som en meddelelse har givet anledning til, eller en undersøgelse af, hvorvidt konsultation i henhold til artikel XII, stk. 4, litra a), eller artikel XVIII, stk. 12, litra a), er påkrævet. Medlemmer, som har grund til at tro, at en restriktiv importforanstaltninger, der anvendes af et andet medlem, er truffet med henblik på betalingsbalancen, kan indbringe sagen for komitéen. Komitéens formand udbeder sig oplysninger om foranstaltningen og formidler dem til medlemmerne. Uden at dette berører nogen af komitéens medlemmers ret til at anmode om passende forklaringer under konsultationer, kan der på forhånd stilles spørgsmål til det medlem, der indkaldes til konsultation.

11. Det medlem, der indkaldes til konsultation, udarbejder et grundlæggende dokument, der foruden alle andre oplysninger, der skønnes relevante, skal indeholde: a) et overblik over betalingsbalancesituationen og -udsigterne, herunder en redegørelse for de interne og eksterne faktorer, der har en indflydelse på betalingsbalancesituationen og de indenlandske politiske foranstaltninger, der træffes til at genoprette ligevægten på et sundt og varigt grundlag; b) en fuldstændig beskrivelse af de restriktioner, der anvendes med henblik på betalingsbalancen, deres retsgrundlag og de skridt, der er taget til at indskrænke de deraf følgende beskyttende virkninger, c) foranstaltninger truffet siden den sidste konsultation til at lempe importrestriktionerne i lyset af komitéens konklusioner, d) en plan for afskaffelse og gradvis lempelse af de resterende restriktioner. Der kan, når det er relevant, henvises til oplysninger i andre meddelelser eller rapporter til WTO. I henhold til de forenklede procedurer fremlægger det medlem, der indkaldes til konsultation, en skriftlig redegørelse indeholdende de vigtigste oplysninger vedrørende de elementer, der indgår i det grundlæggende dokument.

12. Sekretariatet udarbejder med henblik på at lette konsultationerne i komitéen et faktuelt baggrundsdokument vedrørende de forskellige aspekter af planen for konsultationer. Hvor der er tale om udviklingsmedlemslande omfatter sekretariatets dokument det relevante baggrunds- og analysemateriale vedrørende indvirkningen af udenrigshandelen på betalingsbalancesituationen i og -udsigterne for det medlem, der indkaldt til konsultation.

Sekretariatets tjeneste for faglig bistand bistår på anmodning af et udviklingsmedlemsland ved udarbejdelsen af dokumentationen til konsultationerne.

Konklusionerne af betalingsbalancekonsultationer

13. Komitéen rapporterer til Det Almindelige Råd om sine konsultationer. Når procedurerne for fuldstændig konsultation følges, skal rapporten indeholde komitéens konklusioner om de forskellige elementer i planen for konsultationer tillige med de kendsgerninger og grunde, de er baseret på. Komitéen skal bestræbe sig på i sine konklusioner at medtage forslag til henstillinger, der sigter på at fremme anvendelsen af artikel XII og artikel XVIII, litra B, 1979-erklæringen og denne forståelse. I tilfælde, hvor der er fremlagt tidsplaner for afskaffelse af kvantitative restriktioner truffet med henblik på betalingsbalancen, kan Det Almindelige Råd henstille, at et medlem, der overholder en sådan tidsplan, anses for at overholde sine forpligtelser i henhold til GATT 1994. I alle tilfælde, hvor Det Almindelige Råd har rettet specifikke henstillinger, vurderes medlemmernes rettigheder og forpligtelser i lyset af disse henstillinger. Foreligger der ikke forslag til specifikke henstillinger fra Det Almindelige Råd, nedfældes de forskellige synspunkter, der er kommet til udtryk i komitéen, i komitéens konklusioner. I tilfælde, hvor de forenklede procedurer følges, skal rapporten indeholde et sammendrag af de vigtigste elementer, der er drøftet i komitéen, og en beslutning om, hvorvidt procedurerne for fuldstændig konsultation er påkrævet.

FORSTÅELSE VEDRØRENDE FORTOLKNINGEN AF ARTIKEL XXIV I DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM TOLD OG UDENRIGSHANDEL 1994

MEDLEMMERNE,

som tager hensyn til bestemmelserne i artikel XXIV i GATT 1994,

som erkender, at toldunioner og frihandelsområder er vokset stærkt i antal og betydning siden oprettelsen af GATT 1947 og i dag tegner sig for en væsentlig del af verdenshandelen,

som erkender, hvilket bidrag en nærmere integration mellem de i sådanne overenskomster deltagende parters økonomier kan yde til en udvidelse af verdenshandelen,

som erkender, at dette bidrag er større, hvis afskaffelsen mellem de deltagende områder af toldsatser og andre restriktive bestemmelser vedrørende handelen gælder al handel, og mindre, hvis større handelssektorer udelukkes,

som på ny bekræfter, at formålet med sådanne aftaler skal være at lette handelen mellem de deltagende områder og ikke skabe hindringer for andre medlemmers handel med sådanne områder, og at de deltagende parter ved oprettelsen eller udvidelsen af sådanne områder i videst mulige omfang skal undgå, at der opstår ugunstige virkninger for andre medlemmers handel,

som er overbevist om behovet for at gøre den undersøgelse, Rådet for Handel med Varer skal foretage af overenskomster meddelt i henhold til artikel XXIV, mere effektiv ved at tydeliggøre kriterierne og procedurerne for vurdering af nye eller udvidede overenskomster og ved at forbedre gennemsigtigheden i alle overenskomster henhørende under artikel XXIV,

som erkender behovet for en fælles forståelse vedrørende medlemmernes forpligtelser i henhold til artikel XXIV, stk. 12,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

1. Toldunioner, frihandelsområder og foreløbige overenskomster, der fører til dannelse af en toldunion eller et frihandelsområde, skal for at være forenelige med artikel XXIV bl.a. oplylde bestemmelserne i nævnte artikels stk. 5, 6, 7 og 8.

Artikel XXIV, stk. 5

2. Evalueringen i henhold til artikel XXIV, stk. 5, litra a), af de almindelige virkninger af de gældende toldsatser og andre bestemmelser vedrørende handelen før og efter dannelsen af en toldunion baseres med hensyn til told og afgifter på en generel vurdering af det vejede gennemsnit af toldsatserne og den opkrævede told. Vurderingen baseres på importstatistikker for en foregående repræsentativ periode, som leveres af toldunionen, efter toldposition og angivet i værdi og mængde fordelt på WTO-oprindelsesland. Sekretariatet beregner det vejede gennemsnit af toldsatserne og den opkrævede told efter den metode, der er anvendt ved vurderingen af toldtilbuddene i Uruguay-rundens multilaterale handelsforhandlinger. I denne sammenhæng er den told og de afgifter, der skal tages i betragtning, de anvendte toldsatser. Det anerkendes, at i forbindelse med den generelle vurdering af virkningerne af andre bestemmelser vedrørende handelen, med hensyn til hvilke en kvantificering og aggregering er vanskelig, kan det blive nødvendigt at foretage en undersøgelse af individuelle foranstaltninger, bestemmelser, varedækning og de berørte handelsstrømme.

3. Den »rimelige tid«, der omtales i artikel XXIV, stk. 5, litra c), må kun i ekstraordinære tilfælde overstige 10 år. Hvis medlemmer, der er parter i en foreløbig overenskomst, mener, at 10 år ikke vil være tilstrække-

ligt, giver de en udtømmende forklaring til Rådet for Handel med Varer for behovet for en længere periode.

Artikel XXIV, stk. 6

4. Artikel XXIV, stk. 6, fastsætter den procedure, der skal følges, når et medlem, der danner en toldunion, foreslår at hæve en bunden toldsats. I denne forbindelse bekræfter medlemmerne på ny, at den procedure, der er fastsat i artikel XXVIII, som bearbejdet i de retningslinjer, der blev vedtaget den 10. november 1980 (BISD 27S/26—28), og i forståelsen vedrørende fortolkningen af artikel XXVIII i GATT 1994, skal indledes, inden toldindrømmelserne ændres eller tilbagetrækkes ved dannelsen af en toldunion eller indgåelsen af en foreløbig overenskomst, der fører til dannelse af en toldunion.

5. Disse forhandlinger indledes med et virkeligt sigte på at nå til en gensidigt tilfredsstillende kompensationstilpasning. Under disse forhandlinger skal der som krævet i artikel XXIV, stk. 6, tages behørigt hensyn til reduktioner af tolden på samme toldpositioner, som er foretaget af andre medlemmer af toldunionen ved dens dannelse. Er sådanne reduktioner eventuelt ikke tilstrækkelige til at give den nødvendige kompensationstilpasning, skal toldunionen tilbyde en kompensation, der kan tage form af reduktioner af tolden på andre toldpositioner. Et sådant tilbud skal tages i betragtning af medlemmer, der har forhandlingsrettigheder i forbindelse med den bindning, der ændres eller tilbagetrækkes. Skulle kompensationstilpasningen stadig være uacceptabel, fortsættes forhandlingerne. Såfremt der til trods herfor ikke nås til enighed i forhandlingerne om kompensationstilpasning i overensstemmelse med artikel XXVIII som bearbejdet i forståelsen om fortolkningen af artikel XXVIII i GATT 1994, inden for en rimelig tid efter indledningen af forhandlingerne, kan toldunionen dog frit ændre eller tilbagetrække indrømmelserne; medlemmer, der berøres deraf, kan da frit tilbagetrække i det væsentlige tilsvarende indrømmelser i overensstemmelse med artikel XXVIII.

6. GATT 1994 medfører ingen forpligtelser for medlemmer, der drager fordel af toldsatsnedsættelser i forbindelse med dannelsen af en toldunion eller en foreløbig overenskomst, der fører til dannelsen af en toldunion, til at foretage kompenserende tilpasning for sine medlemmer.

Undersøgelse af toldunioner og frihandelsområder

7. Alle anmeldelser i henhold til artikel XXIV, stk. 7, litra a), undersøges af en arbejdsgruppe på baggrund af de relevante bestemmelser i GATT 1994 og stk. 1 i denne forståelse. Arbejdsgrupper forelægger Rådet for Handel med Varer en rapport med sine konklusioner i denne forbindelse. Rådet for Handel med Varer kan rette sådanne henstillinger til medlemmerne, som det finder passende.

8. Hvad angår foreløbige overenskomster, kan arbejdsgruppen i sin rapport rette passende henstillinger vedrørende den planlagte tidsplan og de nødvendige foranstaltninger til fuldførelsen af dannelsen af toldunionen eller frihandelsområdet. Den kan om fornødent forudse en yderligere undersøgelse af overenskomsten.

9. Medlemmer, der er part i en foreløbig overenskomst, anmelder væsentlige ændringer i planen og tidsfristerne i nævnte overenskomst, til Rådet for Handel med Varer, og Rådet for Handel med Varer undersøger på anmodning disse ændringer.

10. Indeholder en foreløbig overenskomst, der anmeldes i henhold til artikel XXIV, stk. 7, litra a), til trods for bestemmelserne i artikel XXIV, stk. 5, litra c), ingen plan eller angivelse af tidsfrister, retter arbejdsgruppen i sin rapport henstilling om en sådan plan og sådanne tidsfrister. Parterne må ikke opretholde, subsidiært iværksætte en sådan overenskomst, hvis de ikke er rede til at ændre den i overensstemmelse med disse henstillinger. Der skal foretages en efterfølgende undersøgelse af, hvorvidt henstillingerne er efterkommet.

11. Toldunioner og medlemmer af frihandelsområder aflægger med mellemrum rapport til Rådet for Handel med Varer som fastsat af DE KONTRAHERENDE PARTER i GATT 1947 i deres instruks til Rådet for GATT 1947 om rapporter om regionale overenskomster (BISD 18S/38), om de relevante overenskomsters funktion. Væsentlige ændringer og/eller udviklinger i forbindelse med disse overenskomster indberettes, efterhånden som de forekommer.

Tvistbilæggelse

12. Bestemmelserne i artikel XXII og XXIII i GATT 1994 som bearbejdet og anvendt ved tvistbilæggelsesforståelsen kan bringes i anvendelse på alle spørgsmål, der opstår som følge af anvendelsen af bestemmelserne i artikel XXIV, i forbindelse med toldunioner, frihandelsområder eller foreløbige overenskomster, der fører til dannelse af en toldunion eller et frihandelsområde.

Artikel XXIV, stk. 12

13. Hvert medlem er i henhold til GATT 1994 fuldt ansvarligt for overholdelsen af alle bestemmelser i GATT 1994 og skal træffe sådanne rimelige foranstaltninger, som den har myndighed til at gennemføre, for at sikre at de regionale og lokale regeringer og myndigheder inden for dets territorium iagttager disse bestemmelser.

14. Bestemmelserne i artikel XXII og XXIII i GATT 1994 som bearbejdet og anvendt ved tvistbilæggelsesforståelsen kan bringes i anvendelse på foranstaltninger, der berører overholdelsen af GATT, og som træffes af regionale eller lokale regeringer på et medlems territorium. Når Tvistbilæggelsesorganet har fastslået, at en bestemmelse i GATT 1994 ikke er overholdt, skal det ansvarlige medlem træffe sådanne rimelige foranstaltninger, som det har myndighed til at gennemføre, for at sikre en sådan overholdelse. Bestemmelserne vedrørende kompensation

og suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser finder anvendelse i tilfælde, hvor det ikke har været muligt at sikre overholdelse af bestemmelserne.

15. Hvert medlem forpligter sig til velvilligt at overveje og give passende mulighed for konsultation med hensyn til henvendelse fra et andet medlem vedrørende foranstaltninger, der påvirker GATT's funktion, og som træffes på førstnævntes territorium.

FORSTÅELSE VEDRØRENDE FRITAGELSER FRA FORPLIGTELSERNE I HENHOLD TIL DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM TOLD OG UDENRIGSHANDEL 1994

MEDLEMMERNE ER ENIGE OM FØLGENDE:

1. I en anmodning om en fritagelse eller en forlængelse af en fritagelse skal der redegøres for de foranstaltninger, medlemmet agter at træffe, de specifikke politiske mål, medlemmet søger at forfølge, og årsagerne til, at medlemmet ikke er i stand til at opfylde sine politiske mål med foranstaltninger, der er forenelige med dets forpligtelser i henhold til GATT 1994.

2. Alle fritagelser, der er i kraft på tidspunktet for udløbet af deres gyldighedsperiode eller to år efter tidspunkter for WTO-overenskomstens ikrafttræden, afhængigt af hvilket tidspunkt falder først, medmindre de forlænges i overensstemmelse med ovennævnte procedurer eller procedurerne i artikel IX i WTO-overenskomsten.

3. Ethvert medlem, der skønner, at dets fordele i henhold til GATT 1994 annulleres eller mindskes som følge af

a) at et medlem, som er indrømmet en fritagelse, ikke overholder de med fritagelsen forbundne betingelser, eller

b) at der anvendes en foranstaltning, der er forenelig med de med fritagelsen forbundne betingelser,

kan påberåbe sig bestemmelserne i artikel XXIII i GATT 1994 som bearbejdet og anvendt ved tvistbelæggelsesforståelsen.

FORSTÅELSE VEDRØRENDE FORTOLKNINGEN AF ARTIKEL XXVIII I DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM TOLD OG UDENRIGSHANDEL 1994

MEDLEMMERNE ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

1. For så vidt angår ændring eller tilbagetrækning af en indrømmelse anses det medlem, for hvem andelen af den af indrømmelsen berørte eksport (dvs. eksport af varen til markedet i det medlem, som ændrer eller tilbagetrækker indrømmelsen) af dets samlede eksport er størst, for at have en hovedleverandørinteresse, hvis det ikke allerede har en oprindelig forhandlingsret eller en hovedleverandørinteresse som fastsat i artikel XXVIII, stk. 1. Det vedtages imidlertid, at dette stykke skal tages op til fornyet overvejelse af Rådet for Handel med Varer fem år efter WTO-overenskomstens ikraftræden, for at det kan fastslås, om dette kriterium har fungeret på tilfredsstillende måde med hensyn til at sikre en omfordeling af forhandlingsrettighederne til fordel for små og mellemstore eksporterende medlemmer. Hvis dette ikke er tilfældet, skal der overvejes eventuelle forbedringer, herunder vedtagelsen på baggrund af eventuelle egnede disponible data af et kriterium baseret på forholdet mellem den af indrømmelsen berørte eksport og eksporten af den pågældende vare til alle markeder.

2. Når et medlem skønner, at det har en hovedleverandørinteresse som omhandlet i stk. 1, meddeler det dette skriftligt ledsaget af bevismateriale til det medlem, der foreslår at ændre eller tilbagetrække en indrømmelse, og underretter tillige sekretariatet herom. Stk. 4 i procedurerne for forhandling i henhold til artikel XXVIII, der blev vedtaget den 10. november 1980 (BISD 27S/26—28), finder anvendelse i disse tilfælde.

3. Ved bestemmelsen af, hvilke medlemmer har en hovedleverandørinteresse (enten som omhandlet i stk. 1 ovenfor eller i artikel XXVIII, stk. 1) eller en væsentlig interesse, tages der kun hensyn til den handel med den berørte vare, der har fundet sted på et MFN-grundlag. Dog tages der også hensyn til handel med den berørte vare, som har fundet sted som led i ikke-aftalebestemte præferencer, hvis den pågældende handel er ophørt med at drage fordel af en sådan præferencebehandling og dermed bliver MFN-handel på tidspunktet for forhandlingen om ændringen eller tilbagetrækningen af indrømmelsen, eller dette sker ved afslutningen af forhandlingen.

4. Når en toldindrømmelse ændres eller tilbagetrækkes for nye vare (dvs. en vare, for hvilken der ikke foreligger tre års handelsstatistikker), anses det medlem, der har oprindelige forhandlingsrettigheder på den toldposition, hvor varen er eller tidligere var tariferet, for at have en oprindelig forhandlingsret vedrørende den pågældende indrømmelse. Ved bestemmelsen af hovedleverandørinteresser eller væsentlige interesser og ved kompensationsberegningen tages der bl.a. hensyn til produktionskapaciteten og investeringerne i den berørte vare i det eksporterende medlem og eksportvækstoverslag såvel som prognoser for efterspørgselen efter varen i det importerende medlem. I dette stykke forstås ved »ny vare« en vare henhørende under en ny toldposition udledt af en eksisterende toldposition.

5. Når et medlem mener, at det har en hovedleverandørinteresse eller en væsentlig interesse efter stk. 4, med-

deler det dette skriftligt ledsaget af bevismateriale til det medlem, der foreslår at ændre dette tilbagetrække en indrømmelse, og underretter tillige sekretariatet herom. Stk. 4 i procedurerne for forhandling i henhold til artikel XXVIII finder anvendelse i disse tilfælde.

6. Når en ubegrænset toldindrømmelse erstattes af et toldkontingent, skal den ydede kompensation være større end beløbet af den handel, der faktisk berøres af ændringen af indrømmelsen. Kompensationen beregnes på grundlag af det beløb, med hvilket de fremtidige handelsudsigter overstiger kontingentbeløbet. Det er vedtaget, at beregningen af de fremtidige handelsudsigter beregnes på grundlag af:

a) den gennemsnitlige årlige handel i den seneste repræsentative treårsperiode, forhøjet med den gennemsnitlige årlige vækstrate for importen i samme periode, eller i det mindste med 10 %, eller

b) handelen i det seneste år forhøjet med 10 %.

Et medlems forpligtelse til at yde kompensation må under ingen omstændigheder overstige, hvad en fuldstændig tilbagetrækning af indrømmelsen måtte give anledning til.

7. Medlemmer, der har en hovedleverandørinteresse enten som omhandlet i stk. 1 ovenfor eller i artikel XXVIII, stk. 1, i forbindelse med en indrømmelse, der ændres eller tilbagetrækkes, indrømmes oprindelige forhandlingsrettigheder i forbindelse med kompenserende indrømmelser, medmindre der aftales en anden form for kompensation med de berørte medlemmer.

MARAKESH-PROTOKOLLEN

til den almindelige overenskomstom told og udenrigshandel 1994

MEDLEMMERNE,

som har ført forhandlinger inden for rammerne af GATT 1947 i overensstemmelse med ministererklæringen om Uruguay-runden,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

1. Den liste, der for et medlem er knyttet til denne protokol, bliver fra den dag, hvor WTO-overenskomsten træder i kraft, det pågældende medlems liste til GATT 1994. Alle lister, der forelægges i overensstemmelse med ministerbeslutningen om foranstaltninger til fordel for de mindst udviklede lande, anses for at være knyttet til denne protokol.

2. De toldnedsættelser, der er vedtaget af hvert medlem, gennemføres i fem lige store nedsættelser, medmindre andet er anført i et medlems liste. Den første nedsættelse får virkning på dagen for WTO-overenskomstens ikrafttræden, hver efterfølgende nedsættelse får virkning den 1. januar hvert af de efterfølgende år, og den sidste nedsættelse får virkning på dagen fire år efter dagen for WTO-overenskomstens ikrafttræden, medmindre andet er anført i et medlems liste. Et medlem, som accepterer WTO-overenskomsten efter dens ikrafttræden, sætter, med mindre andet er anført i dets liste, på den dag, hvor overenskomsten træder i kraft for dets vedkommende, alle de nedsættelser i kraft, der allerede er foretaget, sammen med de nedsættelser, det i henhold til foregående punktum ville skulle have sat i kraft den 1. januar det følgende år, og det sætter alle resterende nedsættelser i den liste, der er omhandlet i foregående punktum, i kraft. Den nedsatte told afrundes til den første decimal. For landbrugsprodukter som defineret i artikel 2 i aftalen om landbrug, foretages nedsættelserne som anført i de relevante dele af listerne.

3. Gennemførelsen af indrømmelserne og forpligtelserne i de til denne protokol knyttede lister gøres på anmodning til genstand for en multilateral undersøgelse af medlemmerne. Dette berører ikke medlemmernes rettigheder og forpligtelser i henhold til aftalerne i bilag IA til WTO-overenskomsten.

4. Efter at den liste for et medlem, der er knyttet til denne protokol, er blevet en liste til GATT 1994 i overensstemmelse med bestemmelserne i stk. 1, kan dette medlem til enhver tid helt eller delvis tilbageholde eller tilbagekalde en indrømmelse i denne liste for en vare, hvoraf hovedleverandøren er en anden deltager i Uruguay-runden, hvis liste endnu ikke er blevet en liste til GATT 1994. En sådan foranstaltning kan dog kun træffes, efter at skriftlig varsel om enhver sådan tilbageholdelse eller tilbagetrækning af indrømmelsen er blevet givet til Rådet for Handel med Varer, og efter at der på anmodning er afholdt konsultation med noget medlem, hvis relevante liste er blevet en liste til GATT 1994, og som har en væsentlig interesse i den pågældende vare. Enhver sådan tilbageholdt eller tilbagetrukket indrømmelse sættes i kraft fra og med den dag, på hvilken listen for det medlem, der har en hovedleverandørinteresse, bliver en liste til GATT 1994.

5. a) Uden at dette berører bestemmelserne i artikel 4, stk. 2, i aftalen om landbrug, er den gældende dato med henblik på henvisningen i artikel II, stk. 1, litra b), og stk. 1, litra c), i GATT 1994 til nævnte overenskomsts dato, for hver vare, som er genstand for en indrømmelse i en liste over indrømmelser, der er knyttet til denne protokol, denne protokols dato.

   b) Med henblik på den i artikel II, stk. 6, litra a), i GATT 1994 indeholdte henvisning til nævnte overenskomsts dato er den gældende dato for en liste over indrømmelser, der er knyttet til denne protokol, denne protokols dato.

6. I tilfælde af ændring eller tilbagetrækning af indrømmelser vedrørende ikke-toldmæssige foranstaltninger som omhandlet i del III i listerne finder bestemmelserne i artikel XXVIII i GATT 1994 og procedurerne for forhandling i henhold til artikel XXVIII, der blev vedtaget den 10. november 1980 (BISD 27S/26-28), anvendelse. Dette berører ikke medlemmernes rettigheder og forpligtelser i henhold til GATT 1994.

7. I alle tilfælde, hvor en til denne protokol knyttet liste for en given vare bevirker en behandling, der er mindre gunstig end for denne vare i listerne til GATT 1947 forud for WTO-overenskomstens ikrafttræden, anses det medlem, den pågældende liste vedrører, for at have truffet sådanne passende foranstaltninger, som ellers ville have været nødvendige i henhold til de relevante bestemmelser i artikel XXVIII i GATT 1947 og 1994. Dette stykkes bestemmelser finder ikke anvendelse på Egypten, Peru, Sydafrika og Uruguay.

8. De lister, der er knyttet til denne protokol, er autentiske på engelsk, fransk eller spansk som angivet i hver liste.

9. Denne protokol dato er den 15. april 1994.

[Deltagernes godkendte lister knyttes som bilag til Marrakesh-protokollen i traktatkopien af WTO-overenskomsten.]

AFTALE OM LANDBRUG

MEDLEMMERNE,

som har besluttet at skabe et grundlag for iværksættelse af en reform af handelen med landbrugsvarer i overensstemmelse med de forhandlingsmål, der blev opstillet i Punta del Este-erklæringen,

som minder om, at det langsigtede mål som aftalt under Urugua-rundens midtvejsrevision er at etablere en rimelig og markedsorienteret ordning for handelen med landbrugsprodukter, og at en reform bør indledes gennem forhandlinger om forpligtelserne med hensyn til støtte og beskyttelse og gennem fastlæggelsen af skærpede GATT-regler og -discipliner, der kan fungere mere effektivt,

som desuden minder om, at ovennævnte langsigtede mål er at opnå væsentlige gradvise nedsættelser af støtten og beskyttelsen på landbrugsområdet over en fastlagt periode, hvilket skal føre til en justering og undgåelse af restriktioner og forstyrrelser på verdensmarkederne for landbrugsprodukter,

som er indstillede på at opnå specifikke bindende forpligtelser inden for hvert af områderne markedsadgang, indenlandsk støtte og eksportkonkurrence samt på at opnå en aftale om de sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige spørgsmål,

som er blevet enige om, at de udviklede medlemslande ved gennemførelsen af deres forpligtelser vedrørende markedsadgang fuldt ud vil tage hensyn til udviklingslandenes særlige behov og betingelser ved i højere grad af forbedre mulighederne og vilkårene for adgangen for landbrugsprodukter, der er af særlig interesse for sidstnævnte medlemslande, herunder en fuld liberalisiering af handelen med tropiske landbrugsprodukter som aftalt under midtvejsrevisionen, samt for produkter, der er af særlig betydning for en omstilling af den produktion, der har omfattet dyrkning af ulovlige narkotiske afgrøder,

som bemærker, at forpligtelserne under reformprogrammet bør fordeles på en rimelig måde mellem alle medlemmer, så der også tages hensyn til forhold, der ikke er handelsrelaterede, herunder fødevaresikkerheden og behovet for miljøbeskyttelse, så der tages hensyn til aftalen om, at en særlig og differentieret behandling af udviklingslandene indgår som et integrerende element i forhandlingerne, og så der tages hensyn til de mulige negative virkninger af reformprogrammets gennemførelse for de mindst udviklede lande og for de udviklingslande, der har en nettoimport af fødevarer,

ER BLEVET ENIGE FOM FØLGENDE:

DEL I

Artikel 1

Definitioner

Medmindre andet fremgår af konteksten, gælder i forbindelse med denne aftale følgende:

a) Ved »aggregeret mål for støtte« og »AMS« forstås det årlige niveau for støtte, udtrykt i beløb, som for et givet landbrugsprodukt ydes til fordel for producenterne af basislandbrugsproduktet, eller støtte, der ikke vedrører specifikke produkter, og som ydes til fordel for landbrugsproducenterne i almindelighed, bortset fra støtte, der ydes under programmer, som opfylder de i bilag 2 til denne aftale anførte betingelser for at være fritaget for nedsættelse, og for dette niveau gælder, at det:

   i) for så vidt angår den støtte, der er ydet i basisperioden, er angivet i de relevante tabeller i de bilag, som ved en henvisning er inkorporeret i afsnit IV af et medlems liste, og

   ii) for så vidt angår den støtte, der ydes i et år i gennemførelsesperioden og derefter, beregnes i overensstemmelse med bilag 3 til denne aftale og under anvendelse af de data og den metode, der er anvendt i tabellerne i de bilag, som ved en henvisning er inkorporeret i afsnit IV af medlemmets liste.

b) Et »basislandbrugsprodukt« defineres i forbindelse med indenlandske støtteforpligtelser som det produkt, der ligger så nært som praktisk muligt på stadiet for første salg som specificeret i et medlems liste og i de tilhørende bilag.

c) »Budgetudgifter« eller »udgifter« omfatter også forud oppebårne indtægter.

d) Ved »ækvivalent mål for støtte« forstås det årlige niveau for støtte, udtrykt i beløb, der ydes til producenter af et basislandbrugsprodukt gennem en eller flere foranstaltninger, og som det ikke er praktisk muligt at beregne efter AMS-methoden, bortset fra støtte, der ydes under programmer, som opfylder de i bilag 2 til denne aftale anførte betingelser for at være fritaget for nedsættelse, og for dette niveau gælder, at det:

   i) for så vidt angår den støtte, der er ydet i basisperioden, er angivet i de relevante tabeller i de bilag, som ved en henvisning er inkorporeret i afsnit IV af et medlems liste, og

ii) for så vidt angår den støtte, der ydes i et år i gennemførelsesperioden og derefter, beregnes i overensstemmelse med bilag 4 til denne aftale og under anvendelse af de data og den metode, der er anvendt i tabellerne i de bilag, som ved en henvisning er inkorporeret i afsnit IV af medlemmets liste.

e) Ved »eksportsubsidier« forstås subsidier, der er afhængige af eksportens størrelse, herunder de eksportsubsidier, der er nævnt i artikel 9 i denne aftale.

f) Ved »gennemførelsesperioden« forstås den seksårsperiode, der begynder i 1995, undtagen i forbindelse med artikel 13, hvor det er den niårsperiode, der begynder i 1995.

g) »Markedsadgangsindrømmelser« omfatter alle de markedsadgangsforpligtelser, der er indgået i forbindelse med denne aftale.

h) Ved »samlet aggregeret mål for støtte« og »samlet AMS« forstås summen af alle former for indenlandsk støtte, der ydes til fordel for landbrugsproducenter, beregnet som summen af alle aggregerede mål for støtte for basislandbrugsprodukter, alle aggregerede mål for støtte, der ikke vedrører specifikke produkter, og alle ækvivalente mål for støtte til landbrugsprodukter, og for denne sum gælder, at den:

i) for så vidt angår den støtte, der er ydet i basisperioden (dvs. »samlet basis-AMS«), og den maksimale støtte, det er tilladt at yde i ethvert år i gennemførelsesperioden eller derefter (dvs. »de bundne årlige og endelige forpligtelsesniveauer«), er angivet i afsnit IV af et medlems liste, og

ii) for så vidt angår niveauet for den støtte, der faktisk ydes i et givet år i gennemførelsesperioden og derefter (dvs. »aktuelt samlet AMS«), beregnes i overensstemmelse med denne aftale, herunder artikel 6, og ved anvendelse af de data og den metode, der er anvendt i tabellerne i de bilag, som ved en henvisning er inkorporeret i afsnit IV af medlemmets liste.

i) Ved »år« som anvendt i litra f) og i forbindelse med et medlems specifikke forpligtelser forstås det kalenderår, regnskabsår eller produktionsår, der er specificeret i det pågældende medlems liste.

Artikel 2

Omfattede produkter

Denne aftale gælder for de produkter, der er anført i bilag 1 til aftalen, i det følgende benævnt landbrugsprodukter.

DEL II

Artikel 3

Inkorporering af indrømmelser og forpligtelser

1. Forpligtelserne vedrørende indenlandsk støtte og eksportsubsidier i afsnit IV af hvert medlems liste er forpligtelser, der begrænser ydelsen af subsidier, og de indgår som en integrerende del af GATT 1994.

2. Medmindre andet følger af artikel 6, må den støtte, som et medlem yder til fordel for indenlandske producenter, ikke overstige de forpligtelsesniveauer, der er angivet i afdeling I i afsnit IV af dets liste.

3. Medmindre andet følger af artikel 9, stk. 2, litra b), og stk. 4, må de i artikel 9, stk. 1, anførte eksportsubsidier, som et medlem yder for de landbrugsprodukter eller produktgrupper, der er specificeret i afdeling II i afsnit IV af dets liste, ikke overstige de deri specificerede budgetudgifter og mængdemæssige forpligtelsesniveauer, og et medlem må ikke yde sådanne subsidier for noget landbrugsprodukt, der ikke er anført i den pågældende afdeling i dets liste.

DEL III

Artikel 4

Markedsadgang

1. De i listerne indeholdte markedsadgangsindrømmelser vedrører bindinger og nedsættelser af toldsatser samt eventuelle andre deri specificerede markedsadgangsforpligtelser.

2. Medlemmerne må ikke opretholde, indføre eller genindføre foranstaltninger af den art, der er krævet omdannet til almindelig told [1], medmindre andet er fastsat i artikel 5 og bilag 5.

Artikel 5

Særlige beskyttelsesbestemmelser

1. Uanset artikel II, stk. 1, litra b), i GATT 1994 kan ethvert medlem anvende nedenstående stk. 4 og 5 i

[1] Sådanne foranstaltninger omfatter kvantitative importrestriktioner, variable importafgifter, minimumsimportpriser, skønsmæssig udstedelse af importlicenser, ikke-toldmæssige foranstaltninger, der opretholdes gennem statshandelsforetagender, frivillige eksportbegrænsninger og lignende grænseforanstaltninger, bortset fra almindelig told, uanset om foranstaltningerne opretholdes i henhold til et lands specifikke undtagelser fra GATT 1947, men ikke foranstaltningerne der opretholdes i henhold til betalingsbalancebestemmelserne eller andre generelle bestemmelser, der ikke er specifikke for landbruget, i GATT 1994 eller i de øvrige multilaterale handelsaftaler i bilag A til WTO-overenskomsten.

forbindelse med import af et landbrugsprodukt, for hvilket foranstaltninger som omhandlet i denne aftales artikel 4, stk. 2, er blevet omdannet til en almindelig told, og som i dets liste er kendetegnet med symbolet »SSG« til angivelse af, at det er omfattet af en indrømmelse, for hvilken nærværende artikel kan påberåbes, såfremt:

a) den mængde af det pågældende produkt, der importeres til toldområdet for det medlemsland, der giver indrømmelsen, i et givet år overstiger et udløsningsniveau, der står i forhold til de gældende markedsadgangsmuligheder som fastlagt i stk. 4, eller, idet én af betingelserne er tilstrækkelig,

b) den pris, til hvilken det pågældende produkt kan importeres til toldområdet for det medlemsland, der giver indrømmelsen, som fastlagt på basis af importprisen cif for den pågældende forsendelse, udtrykt i medlemmets nationale valuta, falder til under en udløsningspris, der svarer til den gennemsnitlige referencepris [1] for perioden 1986—1988 for det pågældende produkt.

2. Import i henhold til aktuelle adgangsforpligtelser og minimumsadgangsforpligtelser, der er fastlagt som en del af en i stk. 1 omhandlet indrømmelse, skal medregnes ved bestemmelsen af mængden af den import, der er påkrævet for påberåbelse af stk. 1, litra a), og stk. 4, men import i henhold til sådanne forpligtelser må ikke pålægges nogen tillægstold i medfør af enten stk. 1, litra a), og stk. 4, eller stk. 1, litra b), og stk. 5.

3. Eventuelle forsyninger af det pågældende produkt, der var under forsendelse på grundlag af en kontrakt, der er indgået inden pålæggelsen af tillægstold i medfør af stk. 1, litra a), og stk. 4, skal fritages for en sådan tillægstold, men de kan medregnes ved bestemmelsen af mængden af importen af det pågældende produkt i det følgende år med henblik på udløsning af stk. 1, litra a), i dette år.

4. En eventuel tillægstold, der pålægges ifølge stk. 1, litra a), må kun opretholdes indtil udgangen af det år, i hvilket den er blevet pålagt, og må kun opkræves med et beløb, der ikke overstiger en tredjedel af den gældende almindelige told i det år, hvor der skrides ind. Udløsningsniveauet skal fastlægges efter nedenstående regler på grundlag af markedsadgangsmulighederne, der defineres som importen i procent af det tilsvarende indenlandske forbrug [2] i de tre seneste år, for hvilke der foreligger oplysninger:

a) Hvis disse markedsadgangsmuligheder for et produkt er mindre end eller lig med 10 %, skal basisudløsningsniveauet være lig med 125 %.

b) Hvis disse markedsadgangsmuligheder for et produkt er større end 10 % men mindre end eller lig med 30 %, skal basisudløsningsniveauet være lig med 110 %.

c) Hvis disse markedsadgangsmuligheder for et produkt er større end 30 %, skal basisudløsningsniveauet være lig med 105 %.

Tillægstold kan under alle omstændigheder pålægges i ethvert år, hvor den absolutte mængde af det pågældende produkt, der importeres til toldområdet for det medlemsland, der giver indrømmelsen, overstiger summen af (x) det ovenfor fastlagte basisudløsningsniveau multipliceret med den gennemsnitlige importmængde i de tre seneste år, for hvilke der foreligger oplysninger, og (y) den absolutte mængde for ændringen i det indenlandske forbrug af det pågældende produkt i det seneste år, for hvilket der foreligger oplysninger, sammenholdt med det foregående år, idet udløsningsniveauet dog ikke må være på mindre end 105 % af ovennævnte gennemsnitlige importmængde (x).

5. Tillægstold, der pålægges ifølge stk. 1, litra b), skal fastsættes efter følgende regler:

a) Hvis forskellen mellem importprisen cif for forsendelsen udtrykt i den indenlandske valuta (i det følgende benævnt »importprisen«) og udløsningsprisen som fastlagt i nævnte bestemmelse er mindre end eller lig med 10 % af udløsningsprisen, må der ikke pålægges tillægstold.

b) Hvis forskellen mellem importprisen og udløsningsprisen (i det følgende benævnt »forskellen«) er støre end 10 %, men mindre end eller lig med 40 % af udløsningsprisen, er tillægstolden lig med 30 % af det beløb, med hvilket forskellen overstiger 10 %.

c) Hvis forskellen er større end 40 %, men mindre end eller lig med 60 % af udløsningsprisen, er tillægstolden lig med 50 % af det beløb, med hvilket forskellen overstiger 40 %, plus den tillægstold, der er tilladt ifølge litra b).

d) Hvis forskellen er større end 60 %, men mindre end eller lig med 75 %, er tillægstolden lig med 70 % af det beløb, med hvilket forskellen overstiger 60 % af udløsningsprisen, plus den tillægstold, der er tilladt ifølge litra b) og c).

e) Hvis forskellen er større end 75 % af udløsningsprisen, er tillægstolden lig med 90 % af det beløb, med

[1] Den referencepris, der anvendes ved påberåbelse af denne bestemmelse, skal normalt være den gennemsnitlige enhedsværdi cif af det pågældende produkt, og ellers en rimelig pris under hensyntagen til produktets kvalitet og forarbejdningsgrad. Prisen skal efter dens første anvendelse officielt angives og være tilgængelig i det omfang, det er nødvendigt, for at andre medlemmer kan vurdere den tillægstold, der måtte blive opkrævet.

[2] Hvis der ikke tages hensyn til det indenlandske forbrug, skal basisudløsningsniveauet i henhold til stk. 4, litra a), anvendes.

hvilket forskellen overstiger 75 %, plus den tillægstold, der er tilladt ifølge litra b), c) og d).

6. For letfordærvelige og sæsonprægede produkter skal de ovenfor anførte betingelser anvendes på en sådan måde, at der tages hensyn til produkternes særlige kendetegn. Der kan navnlig i forbindelse med stk. 1, litra a), og stk. 4 anvendes kortere perioder til sammenligning med de tilsvarende perioder i basisperioden og i forbindelse med stk. 1, litra b), anvendes forskellige referencepriser for forskellige perioder.

7. Ved anvendelsen af særlige beskyttelsesforanstaltninger skal der sikres gennemsigtighed. Ethvert medlem, der træffer foranstaltninger i medfør af stk. 1, litra a), skal så tidligt som muligt og under alle omstændigheder senest 10 dage inden iværksættelsen af en sådan foranstaltning give Landbrugskomitéen skriftlig meddelelse herom med angivelse af de relevante oplysninger. I tilfælde, hvor ændringer i forbrugsmængderne skal fordeles på individuelle toldpositioner i forbindelse med en foranstaltning ifølge stk. 4, skal de relevante oplysninger omfatte de tal og metoder, der er anvendt til fordelingen af sådanne ændringer. Et medlem, der træffer en foranstaltning i medfør af stk. 4, skal give ethvert berørt medlem mulighed for at føre konsultationer med det vedrørende betingelserne for anvendelsen af en sådan foranstaltning. Ethvert medlem, der træffer en foranstaltning i medfør af stk. 1, litra b), skal inden 10 dage efter iværksættelsen af den første sådanne foranstaltning eller, for letfordærvelige og sæsonprægede produkter, af den første foranstaltning i hver periode give Landbrugskomitéen skriftlig meddelelse herom med angivelse af de relevante oplysninger. Medlemmerne forpligter sig til i videst muligt omfang at undlade at gøre brug af stk. 1, litra b), hvis importmængderne for de pågældende produkter er faldende. I ethvert tilfælde, hvor et medlem træffer en sådan foranstaltning, skal det give ethvert berørt medlem mulighed for at føre konsultationer med det vedrørende betingelserne for anvendelsen af en sådan foranstaltning.

8. Medlemmerne forpligter sig til, når der træffes foranstaltninger i overensstemmelse med stk. 1—7, at undlade i forbindelse med sådanne foranstaltninger at gøre brug af bestemmelserne i artikel XIX, stk. 1, litra a), og stk. 3, i GATT 1994 eller artikel 8, stk. 2, i aftalen om beskyttelsesforanstaltninger.

9. Denne artikel skal forblive i kraft i hele reformperioden som fastlagt i artikel 20.

DEL IV

Artikel 6

Forpligtelser vedrørende indenlandsk støtte

1. De forpligtelser til en nedsættelse af den indenlandske støtte, som for hvert medlem er indeholdt i afsnit IV af dets liste, gælder for alle dets indenlandske støtteforanstaltninger til fordel for landbrugsproducenter, bortset fra indenlandske foranstaltninger, der ifølge de kriterier, der er fastlagt i denne artikel og i bilag 2 til denne aftale, ikke er omfattet af nedsættelsesforpligtelsen. Forpligtelserne er udtrykt som »samlede aggregerede mål for støtte« og »bundne årlige og endelige forpligtelsesniveauer«.

2. I overensstemmelse med den aftale, der ved midtvejsrevisionen blev indgået om, at statslige støtteforanstaltninger, det være sig direkte eller indirekte støtte, til fremme af udviklingen af landbruget og landdistrikterne er en integrerende del af udviklingslandenes udviklingsprogrammer, vil investeringsstøtte, der generelt ydes til landbruget i udviklingsmedlemslande, og støtte til landbrugsinput, der generelt ydets til producenter med lave indkomster eller få ressourcer i udviklingsmedlemslande, være fritaget fra de forpligtelser til nedsættelse af den indenlandske støtte, som sådanne foranstaltninger ellers ville være omfattet af, og det samme gælder indenlandsk støtte, der i udviklingsmedlemslande ydes til producenter for at tilskynde til en omstilling af dyrkningen af ulovlige narkotiske afgrøder. Indenlandsk støtte, der opfylder kriterierne i dette stykke, skal ikke medregnes ved et medlems beregning af dets aktuelle samlede AMS.

3. Et medlem anses for at have opfyldt sine forpligtelser til nedsættelse af den indenlandske støtte i ethvert år, hvor dets indenlandske støtte til fordel for landbrugsproducenter, udtrykt i aktuelt samlet AMS, ikke overstiger det tilsvarende bundne årlige eller endelige forpligtelsesniveau som angivet i afsnit IV af medlemmets liste.

4. a) Et medlem skal ikke ved beregningen af dets aktuelle samlede AMS medtage og er ikke forpligtet til at nedsætte:

   i) produktspecifik indenlandsk støtte, som ellers skulle medtages ved et medlems beregning af dets aktuelle AMS, hvor en sådan støtte ikke overstiger 5 % af det pågældende medlems samlede produktionsværdi for et basislandbrugsprodukt i det pågældende år, og

   ii) indenlandsk støtte, der ikke er produktspecifik, og som ellers skulle medtages ved et medlems beregning af dets aktuelle AMS, hvor en sådan støtte ikke overstiger 5 % af værdien af det pågældende medlems samlede landbrugsproduktion.

   b) For udviklingsmedlemslande er den i dette stykke omhandlede minimumsprocentdel lig med 10 %.

5. a) Direkte betalinger under produktionsbegrænsende programmer er ikke omfattet af forpligtelsen til at nedsætte den indenlandske støtte, hvis:

   i) sådanne betalinger er baseret på faste arealer og udbytter, eller

ii) sådanne betalinger foretages for højst 85 % af basisproduktionsniveaut, eller

iii) betalinger for husdyr foretages for et fastsat antal dyr.

b) Fritagelsen for at lade direkte betalinger, der opfylder ovennævnte kriterier, være omfattet af nedsættelsesforpligtelsen betyder, at værdien af sådanne direkte betalinger ikke skal medtages ved et medlems beregning af dets aktuelle samlede AMS.

Artikel 7

Generelle discipliner for indenlandsk støtte

1. Ethvert medlem skal sørge for, at alle de indenlandske støtteforanstaltninger til fordel for landbrugsproducenter, som ikke er omfattet af nedsættelsesforpligtelsen, fordi de opfylder de i bilag 2 til denne aftale fastlagte kriterier, til stadighed er i overensstemmelse hermed.

2. a) Enhver indenlandsk støtteforanstaltning til fordel for landbrugsproducenter, herunder ændringer af sådanne foranstaltninger og senere indførte foranstaltninger, der ikke kan godtgøres at opfylde kriterierne i bilag 2 til denne aftale eller at være fritaget for nedsættelse ifølge andre bestemmelser i aftalen, skal medtages ved medlemmets beregning af dets aktuelle samlede AMS.

b) Hvis afsnit IV af et medlems liste ikke indeholder forpligtelser med hensyn til det samlede AMS, må det pågældende medlem ikke til landbrugsproducenter yde en støtte, der overstiger de respektive minimumsniveauer, der er fastsat i artikel 6, stk. 4.

DEL V

Artikel 8

Eksportkonkurrenceforpligtelser

Ethvert medlem forpligter sig til ikke at yde eksportsubsidier, medmindre disse er i overensstemmelse med denne aftale og med de forpligtelser, der er anført i det pågældende medlems liste.

Artikel 9

Eksportsubsidieforpligtelser

1. Følgende eksportsubsidier er omfattet af nedsættelsesforpligtelserne i henhold til denne aftale:

a) direkte støtte, herunder naturalydelser, som regeringer eller statslige myndigheder yder til en virksomhed, en industri, producenter af et landbrugsprodukt, kooperativer eller andre sammenslutninger af sådanne producenter, eller til et afsætningsorgan, og som afhænger af eksportmængden

b) regeringers eller statslige myndigheders salg eller afsætning til eksport af ikke-kommercielle lagre af landbrugsprodukter til en pris, der er lavere end den sammenlignelige pris, som købere på det indenlandske marked afkræves for samme produkt

c) betalinger i forbindelse med eksport af et landbrugsprodukt, som finansieres ved statens medvirken, uanset om der anvendes offentlige midler, herunder betalinger, der finansieres af provenuet fra en afgift på det pågældende landbrugsprodukt eller på et landbrugsprodukt, som det eksporterede produkt er afledt af

d) ydelse af subsidier til nedbringelse af markedsføringsomkostningerne ved eksport af landbrugsprodukter (bortset fra eksportfremme og rådgivningstjenester af mere generel karakter), herunder udgifter til behandling, forædling og anden forarbejdning samt udgifter til international transport og fragt

e) statsligt fastsatte eller tilladte takster for intern transport og fragt af eksportforsendelser, som er mere favorable end taksterne for indenlandske forsendelser

f) subsidier, der ydes for landbrugsprodukter, og som afhænger af, om disse inkorporeres i produkter, der eksporteres.

2. a) Medmindre andet er fastsat i litra b), er de forpligtelsesniveauer for eksportsubsidier, som for de enkelte år i gennemførelsesperioden er anført i et medlems liste, for så vidt angår de i stk. 1 i denne artikel nævnte eksportsubsidier:

i) når nedsættelsesforpligtelserne vedrører budgetudgifterne, udtryk for de maksimale udgiftsbeløb til sådanne subsidier, der i det pågældende år må tildeles eller afholdes i forbindelse med det pågældende landbrugsprodukt eller den pågældende produktgruppe, og

ii) når nedsættelsesforpligtelserne vedrører eksportmængden, udtryk for den maksimale mængde af et landbrugsprodukt eller en produktgruppe, for hvilken der i det pågældende år må ydes sådanne eksportsubsidier.

b) Fra gennemførelsesperiodens andet til femte år kan et medlem i et givet år yde eksportsubsidier som omhandlet i stk. 1 ud over det tilsvarende årlige

forpligtelsesniveau for de produkter eller produktgrupper, der er anført i afsnit IV af medlemmets liste, på betingelse af:

i) at det kumulerede beløb for budgetudgifterne til sådanne subsidier fra gennemførelsesperiodens begyndelse og til og med det pågældende år ikke overstiger det kumulerede beløb, som en fuld overholdelse af de i medlemmets liste anførte relevante årlige forpligtelsesniveauer for udgifterne ville have resulteret i, med mere end 3 % af basisperiodeniveauet for sådanne budgetudgifter

ii) at de kumulerede mængder, der udføres med sådanne eksportsubsidier, fra begyndelsen af gennemførelsesperioden og til og med det pågældende år ikke overstiger de kumulerede mængder, som en fuld overholdelse af de i medlemmets liste anførte relevante årlige forpligtelsesniveauer for mængderne ville have resulteret i, med mere end 1,75 % af mængderne for basisperioden

iii) at de samlede kumulative beløb for budgetudgifterne til sådanne eksportsubsidier og de mængder, for hvilke der ydes sådanne eksportsubsidier, for hele gennemførelsesperioden ikke er større end de samlede budgetudgifter og mængder, som en fuld overholdelse af de i medlemmets liste anførte relevante årlige forpligtelsesniveauer ville have resulteret i, og

iv) at medlemmets budgetudgifter til eksportsubsidier og de mængder, for hvilke der ydes sådanne subsidier, ved gennemførelsesperiodens afslutning ikke er større end 64 % henholdsvis 79 % af niveauerne for basisperioden 1986—1990. For udviklingsmedlemslande er disse procentsatser henholdsvis 76 og 86 %.

3. Forpligtelserne vedrørende begrænsninger med hensyn til udvidelser af anvendelsesområdet for eksportsubsidier er som anført i listerne.

4. I gennemførelsesperioden skal udviklingsmedlemslande ikke påtage sig forpligtelser vedrørende de eksportsubsidier, der er nævnt i stk. 1, litra d) og e), forudsat at disse ikke anvendes på en måde, der indebærer en omgåelse af nedsættelsesforpligtelserne.

Artikel 10

Forebyggelse af omgåelse af eksportsubsidieforpligtelser

1. Eksportsubsidier, der ikke er nævnt i artikel 9, stk. 1, må ikke anvendes på en sådan måde, at de medfører en omgåelse af eksportsubsidieforpligtelserne eller indebærer en risiko herfor; ikke-kommercielle transaktioner må heller ikke anvendes til at omgå sådanne forpligtelser.

2. Medlemmerne forpligter sig til at medvirke til en fastlæggelse af internationalt vedtagne discipliner, som skal gælde for ydelsen af eksportkreditter og for ordninger med garantier for eller forsikring af eksportkreditter, samt til, når sådanne discipliner er vedtaget, kun at yde eksportkreditter og anvende ordninger med garantier for eller forsikring af eksportkreditter i overensstemmelse hermed.

3. Ethvert medlem, der hævder, at der ikke er ydet subsidier til en mængde, der er eksporteret ud over nedsættelsesforpligtelsesniveauet, skal godtgøre, at der ikke for den pågældende eksportmængde er ydet nogen form for eksportsubsidier, det være sig de i artikel 9 nævnte elle andre.

4. Medlemmer, der yder international fødevarehjælp, skal sikre:

a) at leverancen af den internationale fødevarehjælp hverken direkte eller indirekte er knyttet til kommerciel eksport af landbrugsprodukter til modtagerlandene,

b) at internationale fødevaretransaktioner, herunder bilateral fødevarehjælp, der udtrykkes i beløb, gennemføres i overensstemmelse med FAO's »Principper for afsætning af overskudsvarer og konsultationsforpligtelser«, herunder i givet fald ordningen for normale vareindførsler (Usual Marketing Requirements), og

c) at sådan fødevarehjælp i videst muligt omfang ydes som gave eller på vilkår, der ikke indebærer mindre indrømmelser end de vilkår, der er omhandlet i artikel IV i konventionen om fødevarehjælp af 1986.

Artikel 11

Inkorporerede produkter

De subsidier, der ydes pr. enhed af et inkorporeret primært landbrugsprodukt, må ikke overstige de eksportsubsidier pr. enhed, der ville blive ydet ved eksport af det primære produkt som sådant.

DEL VI

Artikel 12

Discipliner for eksportforbud og -restriktioner

1. Hvis et medlem indfører nye eksportforbud eller -restriktioner for fødevarer i overensstemmelse med arti-

kel XI, stk. 2, litra a), i GATT 1994, skal det pågældende medlem iagttage følgende bestemmelser:

a) Det medlem, der indfører eksportforbuddet eller -restriktionen, skal tage behørigt hensyn til de virkninger, som forbuddet eller restriktionen vil have for de importerende medlemmers fødevaresikkerhed.

b) Inden et medlem indfører et eksportforbud eller en eksportrestriktion, skal det i så god tid som muligt give Landbrugskomitéen skriftlig meddelelse herom med oplysninger om foranstaltningens art og varighed og på anmodning føre konsultationer om ethvert forhold vedrørende den pågældende foranstaltning med ethvert medlem, der som importør har en væsentlig interesse heri. Det medlem, der indfører eksportforbuddet eller -restriktionen, skal på anmodning give et sådant medlem de nødvendige oplysninger.

2. Denne artikel gælder ikke for udviklingsmedlemslande, medmindre foranstaltningen er truffet af et udviklingsmedlemsland, som er nettoeksportør af den pågældende fødevare.

DEL VII

Artikel 13

Tilbageholdenhed

Uanset bestemmelserne i GATT 1994 og i aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger (i denne artikel benævnt »subsidieaftalen«) gælder i gennemførelsesperioden:

a) at indenlandske støtteforanstaltninger, der er i fuld overensstemmelse med bilag 2 til denne aftale:

   i) er subsidier, over for hvilke der ikke må anvendes udligningstold (1),

   ii) er fritaget for indgreb på grundlag af artikel XVI i GATT 1994 og del III i subsidieaftalen, og

   iii) er fritaget for indgreb på grundlag af, at der, selv om der ikke foreligger en overtrædelse af bestemmelserne, er tale om en ophævelse eller forringelse af fordele ved toldindrømmelser, der tilkommer et andet medlem, i henhold til artikel II i GATT 1994, som omhandlet i artikel XXIII, stk. 1, litra b), i GATT 1994,

b) at indenlandske støtteforanstaltninger, som er i fuld overensstemmelse med artikel 6 i denne aftale, herunder direkte betalinger, der opfylder betingelserne i stk. 5 i nævnte artikel, som angivet i hvert medlems liste, samt indenlandsk støtte, der ligger inden for minimumsniveauerne og er i overensstemmelse med artikel 6, stk. 2:

   i) er fritaget for pålæggelse af udligningstold, medmindre der konstateres en skade eller en risiko for skade i overensstemmelse med artikel VI i GATT 1994 og del V i subsidieaftalen, og der skal udvises tilbageholdenhed med hensyn til iværksættelse af undersøgelser med henblik på udligningstold,

   ii) er fritaget for indgreb på grundlag af artikel XVI, stk. 1, i GATT 1994 eller artikel 5 og 6 i subsidieaftalen, forudsat at der ved sådanne foranstaltninger ikke til en bestemt vare ydes støtte ud over, hvad der blev vedtaget i produktionsåret 1992, og

   iii) er fritaget for indgreb på grundlag af, at der, selv om der ikke foreligger en overtrædelse af bestemmelserne, er tale om en ophævelse eller forringelse af fordele ved toldindrømmelser, der tilkommer et andet medlem, i henhold til artikel II i GATT 1994, som omhandlet i artikel XXIII, stk. 1, litra b), i GATT 1994, forudsat at der ved sådanne foranstaltninger ikke til en bestemt vare ydes støtte ud over, hvad der blev vedtaget i produktionsåret 1992,

c) at eksportsubsidier, der er i fuld overensstemmelse med del V i denne aftale, som anført i hvert medlems liste:

   i) kun må imødegås med udligningstold, efter at der i overensstemmelse med artikel VI i GATT 1994 og del V i subsidieaftalen er konstateret en skade eller risiko herfor på grundlag af mængde, prispåvirkning eller efterfølgende virkninger, og der skal udvises tilbageholdenhed med hensyn til iværksættelse af undersøgelser med henblik på udligningstold, og

   ii) er fritaget for indgreb på grundlag af artikel XVI i GATT 1994 eller artikel 3, 5 og 6 i subsidieaftalen.

DEL VIII

Artikel 14

Sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger

Medlemmerne forpligter sig til at sætte aftalen om anvendelse af sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger i kraft.

(1) Ved »udligningstold« forstås i denne artikel udligningstold som omfattet af artikel VI i GATT 1994 og del V i aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger.

DEL IX

Artikel 15

Særlig og differentieret behandling

1. I overensstemmelse med anerkendelsen af, at en differentieret og mere favorabel behandling af udviklingsmedlemslandene indgår som en integrerende del af forhandlingerne, skal der indrømmes særlig og differentieret behandling med hensyn til forpligtelserne som fastsat i de relevante bestemmelser i denne aftale og fastlagt i listerne over indrømmelser og forpligtelser.

2. Udviklingsmedlemslandene skal have mulighed for at opfylde nedsættelsesforpligtelserne over en periode på op til ti år. Det kræves ikke, at de mindst udviklede medlemslande påtager sig nedsættelsesforpligtelser.

DEL X

Artikel 16

De mindst udviklede lande og udviklingslande, der er nettoimportører af fødevarer

1. Udviklede medlemslande skal træffe foranstaltninger som fastsat i rammebestemmelserne i beslutningen om foranstaltninger vedrørende reformprogrammets eventuelle negative virkninger for de mindst udviklede lande og for udviklingslande, der er nettoimportører af fødevarer.

2. Landbrugskomitéen skal på passende måde overvåge, at nævnte beslutning efterkommes.

DEL XI

Artikel 17

Landbrugskomitéen

Der nedsættes herved en landbrugskomité.

Artikel 18

Kontrol med opfyldelsen af forpligtelser

1. Fremskridtene med hensyn til opfyldelsen af de forpligtelser, der er forhandlet under Uruguay-rundens reformprogram, skal kontrolleres af Landbrugskomitéen.

2. Kontrollen foregår på grundlag af meddelelser, som medlemmerne fremsender vedrørende forhold og med mellemrum, der nærmere skal fastlægges, samt på grundlag af materiale, som sekretariatet måtte blive anmodet om at udarbejde med henblik på at lette kontrollen.

3. Foruden de meddelelser, der skal fremsendes i henhold til stk. 2, skal der straks gives meddelelse om enhver ny indenlandsk støtteforanstaltning og enhver ændring af en bestående foranstaltning, for hvilken der påberåbes fritagelse fra nedsættelsesforpligtelsen. En sådan meddelelse skal indeholde nærmere oplysninger om den nye eller ændrede foranstaltning og om dens overensstemmelse med de aftalte kriterier som fastlagt enten i artikel 6 eller i bilag 2.

4. I forbindelse med kontrollen skal medlemmerne tage behørigt hensyn til den indflydelse, som meget høje inflationsrater kan have på et medlems evne til at overholde sine forpligtelser vedrørende indenlandsk støtte.

5. Medlemmerne er indstillede på årligt i Landbrugskomitéen at føre konsultationer vedrørende deres handel af den normale vækst i verdenshandelen med landbrugsprodukter inden for rammerne af forpligtelserne vedrørende eksportsubsidier i denne aftale.

6. I forbindelse med kontrollen skal medlemmerne have mulighed for at rejse ethvert spørgsmål vedrørende opfyldelsen af forpligtelserne under reformprogrammet som fastlagt i denne aftale.

7. Ethvert medlem kan henlede Landbrugskomitéens opmærksomhed på en foranstaltning, som det finder, at et andet medlem skulle have givet meddelelse om.

Artikel 19

Konsultationer og tvistbilæggelse

Bestemmelserne i artikel XXII og XXIII i GATT 1994, som uddybet og gennemført ved tvistbilæggelsesforståelsen, finder anvendelse på konsultationer og tvistbilæggelse i forbindelse med denne aftale.

DEL XII

Artikel 20

Videreførelse af reformprocessen

I anerkendelse af, at den langsigtede målsætning om, at væsentlige gradvise nedsættelser af støtte og beskyttelsesniveauer skal føre til en grundlæggende reform, er en kontinuerlig proces, aftaler medlemmerne, at der et år inden udløbet af gennemførelsesperioden vil blive indledt forhandlinger med henblik på en videreførelse af processen under hensyntagen til:

a) de indtil da opnåede erfaringer med opflydelsen af nedsættelsesforpligtelserne

b) nedsættelsesforpligtelsernes indvirkning på verdenshandelen med landbrugsprodukter

c) aspekter, der ikke vedrører handelen, særlig og differentieret behandling af udviklingsmedlemslandene og målet om at etablere en rimelig og markedsorienteret ordning for handelen med landbrugsvarer samt de øvrige mål og forhold, der er omhandlet i præamblen til denne aftale, og

d) de yderligere forpligtelser, der måtte være nødvendige for at opnå ovennævnte langsigtede mål.

DEL XIII

Artikel 21

Afsluttende bestemmelser

1. Bestemmelserne I GATT 1994 og i de øvrige multilaterale handelsaftaler i bilag 1A til WTO-overenskomsten finder anvendelse, medmindre andet er fastsat i denne aftale.

2. Bilagene til denne aftale indgår som en integrerende del af aftalen.

BILAG 1

OMFATTEDE PRODUKTER

1. Denne aftale omfatter følgende produkter:

   i) HS Kapitel 1—24, undtagen fisk og fiskerivarer, plus (*)

   ii)

HS kode	2905.43	(mannitol)
HS kode	2905.44	(sorbitol)
HS position	33.01	(flygtige vegetabilske olier)
HS position	35.01—35.05	(albuminprodukter, modificeret stivelse, lim)
HS kode	3809.10	(efterbehandlingsmidler)
HS kode	3823.60	(sorbitol, der ikke er specificeret andetsteds)
HS position	41.01—41.03	(huder og skind)
HS position	43.01	(rå pelsskind)
HS position	50.01—50.03	(natursilke og affald af natursilke)
HS position	51.01—51.03	(uld og dyrehår)
HS position	52.01—52.03	(råbomuld, affald af bomuld og kartet eller kæmmet bomuld)
HS position	53.01	(rå hør)
HS position	53.02	(rå hamp)

(*) Varebeskrivelserne i parentes er ikke nødvendigvis udtømmende.

2. Ovenstående indebærer ingen begrænsning af de produkter, der er omfattet af aftalen om anvendelse af sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger.

BILAG 2

INDENLANDSK STØTTE: GRUNDLAGET FOR FRITAGELSE FOR NEDSÆTTELSESFORPLIGTELSERNE

1. Indenlandske støtteforanstaltninger, for hvilke der påberåbes fritagelse for nedsættelsesforpligtelserne, skal opfylde den grundlæggende betingelse, at de ikke eller højst i ubetydelig grad virker forstyrrende for handelen eller påvirker produktionen. Alle foranstaltninger, for hvilke fritagelse påbebåbes, skal derfor opfylde følgende grundlæggende kriterier:

   a) den pågældende støtte skal ydes gennem et offentligt finansieret statsligt program (herunder også forud oppebårne offentlige indtægter), der ikke omfatter overførsler fra forbrugere, og

   b) den pågældende støtte må ikke virke som en prisstøtte til producenterne,

   og desuden gælder de nedenfor anførte kriterier og betingelser for specifikke områder.

Statslige bistandsprogrammer

2. *Generelle serviceydelser*

   Området for denne kategori omfatter udgifter (eller forud oppebårne indtægter) vedrørende programmer, ved hvilke serviceydelser eller fordele tilbydes landbruget eller landdistrikterne. Det omfatter ikke direkte betalinger til producenter eller forarbejdningsvirksomheder. Sådanne programmer, der omfatter men ikke er begrænset til følgende liste, skal opfylde de generelle kriterier i stk. 1 og de betingelser for særlige områder, der måtte være fastsat nedenfor:

a) forskning, herunder generel forskning, forskning i forbindelse med miljøprogrammer og forskningsprogrammer vedrørende bestemte produkter

b) sygdoms- og skadedyrsbekæmpelse, herunder generelle og produktspecifikke sygdoms- og skadedyrsbekæmpelsesforanstaltninger såsom varslingssystemer, karantæne og udryddelse

c) uddannelse, herunder såvel generelle som specialiserede uddannelsesfaciliteter

d) rådgivningstjenester, herunder tilvejebringelse af midler, der kan lette formidlingen af oplysninger og forskningsresultater til producenter og forbrugere

e) kontroltjenester, herunder generelle kontroltjenester og kontrol af særlige produkter med hensyn til sundhed, sikkerhed, klassificering eller standarisering

f) serviceydelser med henblik på markedsføring og reklame, herunder markedsinformationer, rådgivning og reklame vedrørende bestemte produkter, men ikke udgifter til uspecificerede formål, som sælgerne kan anvende til at nedbringe salgsprisen eller til at give køberne en direkte økonomisk fordel, og

g) infrastrukturtjenester, herunder elektricitetsforsyning, veje og andre transportmidler, markeds- og havnefaciliteter, vandforsyningsfaciliteter, dæmninger og afvandingssystemer samt infrastrukturarbejder i tilknytning til miljøprogrammer; i alle tilfælde må udgifterne kun anvendes til tilvejebringelse eller opførelse af anlægsaktiviteter, og de må ikke omfatte tilskud til faciliteter på bedrifterne, bortset fra almindeligt tilgængelige offentlige forsyningsnet; udgifterne må ikke omfatte støtte til input eller driftsomkostninger eller favorable forbrugstakster.

3. *Offentlig oplagring af hensyn til fødevaresikkerheden* [1]

Udgifter (eller forud oppebårne indtægter) vedrørende opbygning og opbevaring af lagre af produkter, der indgår som en integrerende del af et program for fødevaresikkerhed, der er fastlagt i den nationale lovgivning. Statslig støtte til privat oplagring af produkter som en del af et sådant program kan også være omfattet.

Størrelsen og opbygningen af sådanne lagre skal svare til forud fastlagte mål, der kun er begrundet i fødevaresikkerhed. De finansielle transaktioner i forbindelse med opbygning og afsætning af lagrene skal være gennemsigtige. Regeringens opkøb af fødevarer skal ske til gældende markedspriser og salg fra sådanne fødevarelagre skal ske til en pris, der ikke må være lavere end den aktuelle indenlandske markedspris for den pågældende vare og kvalitet.

4. *Indenlansk fødevarehjælp* [2]

Udgifter (eller forud oppebårne indtægter) i forbindelse med tilvejebringelse af indenlandsk fødevarehjælp til befolkningsgrupper i nød.

Adgangen til at modtage fødevarehjælp skal være undergivet klart definerede kriterier vedrørende de ernæringsmæssige mål. Sådan hjælp skal ydes i form af direkte uddeling af fødevarer til de pågældende eller uddeling af midler, der sætter de støtteberettigede i stand til at købe fødevarer enten til markedspriser eller til subsidierede priser. Statens indkøb af fødevarer skal ske til gældende markedspriser, og der skal herske gennemsigtighed med hensyn til, hvorledes støtten finansieres og administreres.

5. *Direkte betalinger til producenter*

Støtte i form af direkte betalinger (eller forud oppebårne indtægter herunder naturalydelser) til producenter, for hvilken der påberåbes fritagelse for nedsættelsesforpligtelserne, skal opfylde de grundlæggende kriterier, der er fastsat i punkt 1, samt de specifikke kriterier for de enkelte typer af direkte betalinger, der er fastsat i punkt 6—13. Hvis der påberåbes fritagelse for nedsættelse for en

[1] I forbindelse med punkt 3 i dette bilag anses statslige oplagringsprogrammer, der tager sigte på fødevaresikkerhed i udviklingslande, og som gennemføres på en gennemsigtig måde og i overensstemmelse med officielt offentliggjorte objektive kriterier eller retningslinjer, for at være i overensstemmelse med dette punkt, herunder også programmer, under hvilke lagre af fødevarer med henblik på fødevaresikkerhed erhverves og afhændes til offentligt fastsatte priser, forudsat at forskellen mellem købsprisen og den eksterne referencepris medregnes i AMS.

[2] I forbindelse med punkt 3 og 4 i dette bilag anses det for at være i overensstemmelse med det pågældende punkt, hvis der regelmæssigt og til rimelige priser stilles fødevarer til rådighed til subsidierede priser med henblik på at imødekomme fødevarebehovet hos de fattige i byerne og på landet i udviklingslande.

bestående eller ny form for direkte betaling, der ikke er specificeret i punkt 6—13, skal den være i overensstemmelse med kriterierne i punkt 6, litra b)—e), samt med de generelle kriterier, der er fastsat i punkt 1.

6. *Udkoblet indkomststøtte*

a) Berettigelsen til sådanne betalinger skal fastlægges ved klart definerede kriterier såsom indkomst, status som producent eller jordbesidder, anvendelsen af produktionsfaktorer eller produktionens størrelse i en nærmere fastlagt basisperiode.

b) Størrelsen af sådanne betalinger i et givet år må ikke påvirkes eller afhænge af arten eller størrelsen af den produktion (herunder antal husdyr), som producenten har haft i noget år efter basisperioden.

c) Størrelsen af sådanne betalinger i et givet år må ikke påvirkes eller afhænge af indenlandske eller internationale priser for nogen produktion, der er foretaget i noget år efter basisperioden.

d) Størrelsen af sådanne betalinger i et givet år må ikke påvirkes eller afhænge af de produktionsfaktorer, der er anvendt i noget år efter basisperioden.

e) Modtagelsen af sådanne betalinger må ikke betinges af nogen produktion.

7. *Ordninger med statslig medfinansiering af indkomstforsikring eller garanterede minimumsindkomster*

a) Berettigelsen til sådanne betalinger skal være betinget af et indkomsttab, hvor kun indkomster fra landbruget medregnes, og hvor indkomsttabet overstiger 30 % af den gennemsnitlige bruttoindkomst eller en tilsvarende nettoindkomst (idet eventuelle betalinger fra samme eller lignende ordninger ikke medregnes) i den foregående treårsperiode eller af de treårsgennemsnit baseret på den foregående femårsperiode, idet det bedste og det dårligste år ikke medregnes. Enhver producent, der opfylder denne betingelse, skal være berettiget til at modtage betalingerne.

b) Størrelsen af sådanne betalinger skal udligne mindre end 70 % af producentens indkomsttab i det år, hvor producenten bliver berettiget til at modtage denne bistand.

c) Størrelsen af sådanne betalinger må kun afhænge af indkomsten; den må ikke påvirkes af arten eller størrelsen af den produktion (herunder antal husdyr), som producenten har haft, eller af indenlandske eller internationale priser, der gælder for en sådan produktion, eller af de anvendte produktionsfaktorer.

d) Hvis en producent i samme år modtager betalinger som omhandlet i dette punkt og i punkt 8 (hjælp i forbindelse med naturkatastrofer), skal summen af sådanne betalinger svare til mindre end 100 % af producentens samlede tab.

8. *Betalinger (enten direkte eller i form af statslig medfinansiering af afgrødeforsikringsordninger) som hjælp i forbindelse med naturkatastrofer*

a) Berettigelsen til sådanne betalinger må kun opstå ved, at statslige myndigheder formelt anerkender, at der har været eller er tale om en naturkatastrofe eller en lignende katastrofe (herunder sygdomsudbrud, skadedyrsangreb, nukleare ulykker og krig på det pågældende medlems område), og skal være betinget af et produktionstab, der er på mere end 30 % af den gennemsnitlige produktion i den foregående treårsperiode eller af et treårsgennemsnit baseret på den foregående femårsperiode, idet det bedste og det dårligste år ikke medregnes.

b) Betalinger som følge af en katastrofe må kun ydes for det tab af indkomst, husdyr (herunder betalinger i forbindelse med dyrlægebehandling af dyrene), arealer eller andre produktionsfaktorer, der skyldes den pågældende naturkatastrofe.

c) Betalingerne må ikke udligne mere end de samlede udgifter til genoprettelse af sådanne tab og må ikke være knyttet til noget krav om eller nogen angivelse af arten eller størrelsen af den fremtidige produktion.

d) Betalinger, der ydes en katastrofe, må ikke overstige, hvad der er påkrævet for at undgå eller afbøde yderligere tab som defineret under litra b).

e) Hvis en producent i samme år modtager betalinger som omhandlet i dette punkt og i punkt 7 (indkomstforsikring eller garanterede minimumsindkomster), skal summen af sådanne betalinger svare til mindre end 100 % af producentens samlede tab.

9. *Strukturtilpasningsstøtte i form af ophørsordninger for producenter*

a) Berettigelsen til sådanne betalinger skal fastlægges ved klart definerede kriterier i programmer, der tager sigte på at lette pensioneringen af personer, der deltager i produktionen af ansættelige landbrugsprodukter, eller på at lette sådanne personers overgang til aktiviteter uden for landbruget.

b) Betalingerne skal være betingede af, at modtagerne for stedse fuldstændigt ophører med at deltage i produktionen af afsættelige landbrugsprodukter.

10. *Strukturtilpasningsstøtte i form af programmer for udtagning af ressourcer*

a) Berettigelsen til sådanne betalinger skal fastlægges ved klart definerede kriterier i programmer, der tager sigte på at fjerne arealer eller andre ressourcer, herunder husdyr, fra den afsættelige landbrugsproduktion.

b) Betalingerne skal være betingede af, at arealet udtages af produktionen af afsættelige landbrugsprodukter i mindst tre år, og for husdyrs vedkommende at slagtning eller endelig permanent bortskaffelse.

c) Betalingerne må ikke betinges af nogen alternativ anvendelse af sådanne arealer eller andre ressourcer, som indebærer produktion af ansættelige landbrugsprodukter.

d) Betalingerne må ikke afhænge af produktionens art eller størrelse eller af de indenlandske eller internationale priser for den produktion, der foretages med de arealer eller andre ressourcer, som forbliver i produktion.

11. *Strukturtilpasningsstøtte i form af investeringsstøtte*

a) Berettigelsen til sådanne betalinger skal fastlægges ved klart definerede kriterier i statslige programmer, der tager sigte på en finansiel eller fysisk omstrukturering af en producents virksomhed til imødegåelse af objektivt konstaterede strukturbetingede handicap. Adgangen til at deltage i sådanne programmer kan også baseres på et klart defineret statsligt program for privatisering af landbrugsarealer.

b) Størrelsen af sådanne betalinger i et givet år må ikke påvirkes eller afhænge af arten eller størrelsen af den produktion (herunder antal husdyr), som producenten har haft i noget år efter basisperioden, undtagen hvad følger af litra e).

c) Størrelsen af sådanne betalinger i et givet år må ikke påvirkes eller afhænge af de indenlandske eller internationale priser for nogen produktion, der er foretaget i noget år efter basisperioden.

d) Betalingerne må kun ydes for den periode, der er nødvendig for gennemførelsen af den investering, betalingerne vedrører.

e) Betalingerne må ikke være knyttet til noget krav om eller nogen angivelse af, hvilke landbrugsprodukter modtagerne skal producere, bortset fra krav om, at et bestemt produkt ikke må produceres.

f) Betalingerne skal være begrænset til det beløb, der er nødvendigt for at udligne det strukturbetingede handicap.

12. *Betalinger under miljøprogrammer*

a) Adgangen til at modtage sådanne betalinger skal nærmere fastlægges i et klart defineret statsligt miljø- eller bevarelsesprogram og afhænge af opfyldelsen af særlige betingelser i det statslige program, herunder betingelser vedrørende produktionsmetoder eller input.

b) Betalingernes størrelse skal være begrænset til de ekstra omkostninger eller de indkomsttab, som en overholdelse af det statslige program indebærer.

13. *Betalinger under regionalstøtteprogrammer*

a) Berettigelsen til sådanne betalinger skal begrænses til producenter i ugunstigt stillede regioner. Enhver sådan region skal være et klart afgrænset sammenhængende geografisk område, der kan defineres som en økonomisk og administrativ enhed, og som anses for ugunstigt stillet på grundlag af neutrale og objektive kriterier, der klart er fastlagt i lovgivningen og viser, at den pågældende regions vanskeligheder ikke blot skyldes midlertidige omstændigheder.

b) Størrelsen af sådanne betalinger i et givet år må ikke påvirkes eller afhænge af arten eller størrelsen af den produktion (herunder antal husdyr), som producenten har haft i et givet år efter basisperioden, bortset fra krav om nedsættelse af den pågældende produktion.

c) Størrelsen af sådanne betalinger i et givet år må ikke påvirkes eller afhænge af indenlandske eller internationale priser for nogen produktion, der er foretaget i noget år efter basisperioden.

d) Adgangen til sådanne betalinger skal være begrænset til producenterne i de støtteberettigede regioner, og alle producenterne i disse regioner skal i princippet have adgang hertil.

e) Hvis betalingerne er knyttet til produktionsfaktorer, skal der anvendes degressive satser, når et tærskelniveau for den pågældende produktionsfaktorer overstiges.

f) Betalingerne skal være begrænset til de ekstra omkostninger eller de indkomsttab, som landbrugsproduktion i det angivne område indebærer.

BILAG 3

INDENLANDSK STØTTE: BEREGNING AF DET AGGREGEREDE MÅL FOR STØTTE

1. Medmindre andet er fastsat i artikel 6, beregnes et aggregeret mål for støtte (AMS) på et produktspecifikt grundlag for hvert basislandbrugsprodukt, for hvilket der ydes markedsprisstøtte, ikke-fritagne direkte betalinger eller eventuelle andre subsidier, der ikke er fritaget for nedsættelsesforpligtelsen (»andre ikke-fritagne områder«). Støtte, der ikke er produktspecifik, skal samles i et ikke-produktspecifikt AMS, der udtrykkes som et samlet beløb.

2. De i punkt 1 omhandlede subsidier omfatter statens og de statslige myndigheders budgetudgifter såvel som forud oppebårne indtægter.

3. Såvel national som regional støtte skal medregnes.

4. Specifikke landbrugsafgifter eller gebyrer, der betales af producenterne, skal fratrækkes i AMS.

5. Det således beregnede AMS for basisperioden er basisgrundlaget for opfyldelsen af forpligtelsen til nedsættelse af den indenlandske støtte.

6. For hvert basislandbrugsprodukt beregnes et specifikt AMS, der udtrykkes som et samlet beløb.

7. AMS beregnes så nært som praktisk muligt på stadiet for første salg af det pågældende basislandbrugsprodukt. Foranstaltninger til fordel for forarbejdningsvirksomheder for landbrugsprodukter skal medregnes i det omfang, producenterne af basislandbrugsprodukterne drager fordel af sådanne foranstaltninger.

8. Markedsprisstøtte: markedsprisstøtte beregnes ved at multiplicere forskellen mellem en fastsat ekstern referencepris og den anvendte offentligt fastsatte pris med mængden af den produktion, for hvilken den offentligt fastsatte pris kan betales. Budgetudgifter, der afholdes med henblik på at opretholde denne forskel, såsom udgifter til opkøb eller oplagring, skal ikke medregnes i AMS.

9. Den fastsatte eksterne referencepris skal baseres på årene 1986—1988 og skal normalt være den gennemsnitlige enhedsværdi for for det pågældende basislandbrugsprodukt i et nettoeksporterende land og den gennemsnitlige enhedsværdi cif for det pågældende basislandprodukt i et nettoimporterende land i basisperioden. Den fastsatte referencepris kan om nødvendigt justeres for kvalitetsforskelle.

10. Ikke-fritagne direkte betalinger: ikke-fritagne direkte betalinger, som afhænger af en prisforskel, beregnes enten ved at multiplicere forskellen mellem den fastsatte referencepris og den anvendte offentlige fastsatte pris mod mængden af den produktion, for hvilken den offentligt fastsatte pris kan betales, eller ved at anvende budgetudgifterne.

11. Den fastsatte referencepris skal baseres på årene 1986—1988 og skal normalt være den pris, der faktisk anvendes ved fastsættelsen af satserne for betalingen.

12. Ikke-fritagne direkte betalinger, der er baseret på andre faktorer end prisen, skal bestemmes ved hjælp af budgetudgifterne.

13. Andre ikke-fritagne foranstaltninger, herunder støtte til input og andre foranstaltninger såsom foranstaltninger til nedbringelse af markedsføringsomkostningerne: værdien af sådanne foranstaltninger bestemmes ved hjælp af statens budgetudgifter eller, hvis budgetudgifterne ikke fuldt ud afspejler den pågældende støtte, ved som grundlag for støttens beregning at anvende forskellen mellem prisen for den subsidierede vare eller tjenesteydelse og en repræsentativ markedspris for en tilsvarende vare eller tjenesteydelse, multipliceret med mængden af den pågældende vare eller tjenesteydelse.

BILAG 4

INDENLANDSK STØTTE: BEREGNING AF DET ÆKVIVALENTE MÅL FOR STØTTE

1. Medmindre andet er fastsat i artikel 6, beregnes det ækvivalente mål for støtte for alle de basislandbrugsprodukter, for hvilke der ydes markedsprisstøtte som omhandlet i bilag 3, men for hvilke beregningen af dette elementer af AMS ikke er praktisk mulig. For sådanne produkter omfatter basisniveauet for opfyldelsen af forpligtelserne til nedsættelse af den indenlandske støtte dels et element for markedsprisstøtte udtrykt i ækvivalente mål for støtte som omhandlet i punkt 2, dels eventuelle ikke-fritagne direkte betalinger og anden ikke-fritagen støtte, der skal ansættes som anført i punkt 3. Såvel national som regional støtte skal medregnes.

2. De i punkt 1 omhandlede ækvivalente mål for støtte beregnes på et produktspecifikt grundlag for alle basislandbrugsprodukter så nært som praktisk muligt på stadiet for det første salg, hvor der ydes markedsprisstøtte, og for hvilket det ikke er praktisk muligt at beregne det element af AMS, der vedrører markedsprisstøtte. For sådanne basislandbrugsprodukter beregnes de ækvivalente mål for markedsprisstøtte ved hjælp af den anvendte offentligt fastsatte pris og den produktionsmængde, for hvilken den pågældende pris kan betales, eller, hvis det ikke er praktisk muligt, ved hjælp af de budgetudgifter, der anvendes til at opretholde producentprisen.

3. Hvis der for de i punkt 1 omhandlede basislandbrugsprodukter ydes ikke-fritagne direkte betalinger eller anden produktspecifik støtte, der ikke er fritaget for nedsættelsesforpligtelsen, er grundlaget for de ævkivalente mål for støtte vedrørende sådanne foranstaltninger de samme beregninger som for de tilsvarende AMS-elementer (nærmere angivet i bilag 3, punkt 10–13).

4. De ækvivalente mål for støtte beregnes for støttebeløb så nært som praktisk muligt på stadiet for det første salg af det pågældende basislandbrugsprodukt. Foranstaltninger til fordel for forarbejdningsvirksomheder for landbrugsprodukter skal medregnes i det omfang, producenterne af basislandbrugsprodukterne drager fordel af sådanne foranstaltninger. Specifikke landbrugsafgifter eller gebyrer, der betales af producenterne, skal fratrækkes i de ækvivalente mål for støtte med et tilsvarende beløb.

BILAG 5

SÆRLIG BEHANDLING MED HENSYN TIL ARTIKEL 4, STK. 2

Afsnit A

1. Artikel 4, stk. 2, finder ikke straks fra WTO-overenskomstens ikrafttrædelse anvendelse på noget primært landbrugsprodukt eller på forarbejdede og/eller tilberedte produkter heraf (»udpegede produkter«), for hvilke følgende betingelser er opfyldt (i det følgende benævnt »særlig behandling«):

   a) importen af de udpegede produkter omfattede mindre end 3 % af det tilsvarende indenlandske forbrug i basisperioden 1986—1988 (»basisperioden«)

   b) der er ikke siden basisperiodens begyndelse ydet eksportsubsidier for de udpegede produkter

   c) der anvendes effektive produktionsbegrænsende foranstaltninger for det primære landbrugsprodukt

   d) sådanne produkter er kendetegnet med symbolet »ST-Bilag 5« i afdeling I-B, afsnit I af et medlems liste, der er knyttet Marrakesh-protokollen, til angivelse af, at de er genstand for særlig behandling som følge af faktorer, der ikke er handelsrelaterede, som f.eks. fødevaresikkerhed og miljøbeskyttelse, og

   e) minimumsadgangsmulighederne for de udpegede produkter svarer, som anført i afdeling I-B i afsnit I af det pågældende medlems liste, til 4 % af det indenlandske forbrug af de udpegede produkter i basisperioden fra begyndelsen af det første år af gennemførelsesperioden, og forhøjes derefter årligt i den resterende del af gennemførelsesperioden med 0,8 % af det tilsvarende indenlandske forbrug i basisperioden.

2. Ved begyndelsen af hvert år i gennemførelsesperioden kan et medlem ophøre med at anvende særlig behandling for de udpegede produkter ved at opfylde bestemmelserne i punkt 6. I så fald skal det pågældende medlem opretholde de på det pågældende tidspunkt allerede gældende minimumsadgangsmuligheder og årligt i den resterende del af gennemførelsesperioden forhøje minimumsadgangsmulighederne med 0,4 % af det tilsvarende indenlandske forbrug i basisperioden. Det heraf resulterende niveau for minimumsadgangsmulighederne i det sidste år af gennemførelsesperioden skal opretholdes i det pågældende medlems liste.

3. Eventuelle forhandlinger om, hvorvidt den i punkt 1 omhandlede særlige behandling kan fortsættes efter gennemførelsesperiodens udløb skal afsluttes inden for selve gennemførelsesperioden som en del af de forhandlinger, der er omhandlet i artikel 20 i denne aftale, idet der skal tages hensyn til de ikke-handelsrelaterede faktorer.

4. Hvis der ved de i punkt 3 omhandlede forhandlinger opnås enighed om, at et medlem fortsat kan anvende særlig behandling, skal et sådant medlem give acceptable yderligere indrømmelser, som nærmere fastlægges ved forhandlingerne.

5. Hvis den særlige behandling ikke kan fortsætte efter gennemførelsesperiodens udløb, skal det pågældende medlem efterkomme bestemmelserne i punkt 6. I så fald skal minimumsadgangsmulighederne for de udpegede produkter efter gennemførelsesperiodens udløb i det pågældende medlems liste opretholdes på et niveau svarende til 8 % af det tilsvarende indenlandske forbrug i basisperioden.

6. Andre grænseforanstaltninger end almindelig told, der opretholdes for de udpegede produkter, vil være omfattet af artikel 4, stk. 2, med virkning fra begyndelsen af det år, i hvilket den særlige behandling ophører. Sådanne produkter skal omfattes af en almindelig told, der bindes i det pågældende medlems liste og anvendes fra begyndelsen af det år, i hvilket den særlige behandling ophører, og videre frem, og der skal anvendes sådanne satser, som ville have været gældende, hvis der for hele gennemførelsesperioden var foretaget en nedsættelse på mindst 15 % med lige store årlige andele. Sådan told skal fastsættes på grundlag af toldækvivalenter, der beregnes i overensstemmelse med de retningslinjer, der som tillæg er knyttet til nærværende bilag.

Afsnit B

7. Artikel 4, stk. 2, finder heller ikke straks fra WTO-overenskomstens ikrafttrædelse anvendelse på primære landbrugsprodukter, der indgår som det fremherskende næringsmiddel i den traditionelle kost i et udviklingsmedlemsland, og for hvilke nedenstående betingelser er opfyldt ud over dem, der er anført i punkt 1, litra a)—d), og som måtte være relevante for de pågældende produkter:

a) Minimumsadgangsmulighederne for de pågældende produkter, som angivet i afdeling I-B i afsnit I af listen for det pågældende udviklingsmedlemsland, svarer fra begyndelsen af det første år af gennemførelsesperioden til 1 % af det indenlandske forbrug af de pågældende produkter i basisperioden og forhøjes med lige store årlige andele til 2 % af det tilsvarende indenlandske forbrug i basisperioden ved begyndelsen af gennemførelsesperiodens femte år. Minimumsadgangsmulighederne for de pågældende produkter svarer fra begyndelsen af gennemførelsesperiodens sjette år til 2 % af det tilsvarende indenlandske forbrug i basisperioden og forhøjes med lige store årlige andele til 4 % af det tilsvarende indenlandske forbrug i basisperioden indtil begyndelsen af det tiende år. Det niveau for minimumsadgangsmulighederne, der resulterer heraf i det tiende år, skal derefter opretholdes i listen for det pågældende udviklingsmedlemsland.

b) Der er indrømmet passende markedsadgangsmuligheder for andre af de af aftalen omfattede produkter.

8. Eventuelle forhandlinger om, hvorvidt den i punkt 7 omhandlede særlige behandling kan fortsættes efter udløbet af det tiende år efter gennemførelsesperiodens begyndelse, skal indledes og afsluttes inden for selve tiårsperioden efter gennemførelsesperiodens begyndelse.

9. Hvis der ved de i punkt 8 omhandlede forhandlinger opnås enighed om, at et medlem fortsat kan anvende den særlige behandling, skal et sådant medlem give acceptable yderligere indrømmelser, som nærmere fastlægges ved forhandlingerne.

10. Hvis den i punkt 7 omhandlede særlige behandling ikke kan fortsætte ud over det tiende år efter gennemførelsesperioden begyndelse, skal de pågældende produkter omfattes af en almindelig told, der fremsættes på grundlag af en toldækvivalent, som beregnes i overensstemmelse med de retningslinjer, der som tillæg er knyttet til nærværende bilag, og toldsatserne bindes i det pågældende medlems liste. I andre henseender gælder bestemmelserne i punkt 6 som ændret ved den relevante særlige og differentierede behandling, der i henhold til denne aftale er indrømmet udviklingsmedlemslande.

Tillæg til bilag 5

Retningslinjer for beregning af toldækvivalenter med det særlige formål, der er angivet i punkt 6 og 10 i dette bilag

1. Beregningen af toldækvivalenterne skal, uanset om de udtrykkes som værdisatser eller som specifikke satser, foretages ved hjælp af den faktiske forskel mellem de interne og de eksterne priser, og dette skal ske på en gennemsigtig måde. De anvendte data skal være fra årene 1986—1988.

Toldækvivalenterne:

a) skal hovedsagelig fastsættes for firecifrede HS-positiver

b) skal fastsættes for sekscifrede eller endnu detaljerede HS-positioner, hvor dette er hensigtsmæssigt

c) skal normalt for forarbejdede og/eller tilberedte produkter fastsættes ved at multiplicere den eller de specifikke toldækvivalenter for det eller de primære landbrugsprodukter med den eller de procentsatser, udtrykt i værdi eller i fysiske termer alt efter forholdet, hvormed det eller de primære landbrugsprodukter indgår i de forarbejdede og/eller tilberedte produkter, ligesom der om nødvendigt skal tages hensyn til eventuelle yderligere elementer, som i øjeblikket sikrer den pågældende industri en beskyttelse.

2. De eksterne priser skal normalt være den faktiske gennemsnitlige enhedsværdi cif for importlandet. Hvis der ikke foreligger gennemsnitlige enhedsværdier cif, eller disse ikke er hensigtsmæssige, skal de eksterne priser være enten:

a) de relevante gennemsnitlige enhedsværdier cif i et nært beliggende land, eller

b) anslåede værdier på grundlag af de gennemsnitlige enhedsværdier fob for en eller flere relevante større eksportører, justeret ved tillæg af et anslået beløb for forsikring, fragt og andre relevante omkostninger for importlandet.

3. De eksterne priser skal normalt omregnes til indenlandske valuta ved anvendelse af det årlige gennemsnit for markedsvalutakursen for den periode, som prisdataene vedrører.

4. Den interne pris skal normalt være en repræsentativ grossistpris, der anvendes på det indenlandske marked, eller en anslået værdi for en sådan pris, hvis der ikke foreligger de nødvendige data.

5. De indledende toldækvivalenter kan om nødvendigt justeres, så der ved anvendelse af en relevant koefficient tages hensyn til kvalitets- eller sortsforskelle.

6. Hvis en toldækvivalent fastsat efter nærværende retningslinjer er negativ eller lavere end den aktuelle bundne sats, kan den indledende toldækvivalent fastsættes til den aktuelle bundne sats eller på grundlag af nationale budpriser for det pågældende produkt.

7. Hvis der foretages en justering af det niveau for en toldækvivalent, som ovenstående retningslinjer ville have resulteret i, skal det pågældende medlem på anmodning give fuld adgang til konsultationer med henblik på ved forhandling at finde rimelige løsninger.

AFTALE OM ANVENDELSEN AF SUNDHEDS- OG PLANTESUNDHEDS-FORANSTALTNINGER

MEDLEMMERNE,

sompå ny bekræfter, at intet medlem bør forhindres i at vedtage eller håndhæve de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed, forudsat at disse foranstaltninger ikke anvendes på en måde, der bevirker en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling af medlemmer, hos hvilke der findes samme betingelser, eller en skjult begrænsning af den internationale samhandel;

som ønsker at forbedre sundhedssituationen for mennesker, dyr og planter hos alle medlemmer;

som bemærker, at sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger ofte anvendes på grundlag af bilaterale aftaler eller protokoller;

som ønsker at etablere et multilateralt sæt af regler og discipliner, der skal styre udviklingen, vedtagelsen og håndhævelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger for at mindske deres negative virkninger på samhandelen;

som anerkender det vigtige bidrag, der i den forbindelse kan ydes gennem internationale standarder, retningslinjer og henstillinger;

som ønsker at fremme anvendelsen af harmoniserede sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger mellem medlemmer på grundlag af internationale standarder, retningslinjer og henstillinger, der udarbejdes af de kompetente internationale organisationer, herunder Codex Alimentariuskommissionen, Det Internationale Kontor for Epizootier og de kompetente internationale og regionale organisationer, der opererer inden for rammerne af den internationale plantebeskyttelseskonvention, uden at medlemsstaterne behøver at ændre det niveau, for beskyttelse af menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed, som de selv anser for passende;

som anerkender, at udviklingsmedlemslandene kan have særlige vanskeligheder med at efterleve de importerende medlemmers sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og med at få adgang til deres markeder, samt med udformningen og anvendelsen af sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger på deres eget territorium, og som ønsker at bistå dem med deres bestræbelser i så henseende og

som derfor ønsker at udarbejde regler for anvendelsen af de bestemmelser i GATT 1994, der vedrører anvendelsen af sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger, særlig bestemmelserne i artikel XX(b) [1],

ER HERVED BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

Generelle bestemmelser

1. Denne aftale gælder for alle sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, der dirkte eller indirekte kan påvirke den internationale samhandel. Sådanne foranstaltninger skal udformes og anvendes i overensstemmelse med denne aftales bestemmelser.

2. Med henblik på anvendelsen af denne aftale gælder definitionerne i bilag A.

3. Bilagene er en integrerende del af denne aftale.

4. Intet i denne aftale må påvirke medlemmernes rettigheder i henhold til aftalen om tekniske handelshindringer, hvad angår foranstaltninger, der ikke falder under nærværende aftales anvendelsesområde.

Artikel 2

Grundlæggende rettigheder og pligter

1. Medlemmerne kan træffe de sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, der er nødvendige for at beskyttelse menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed, såfremt disse foranstaltninger ikke er i strid med denne aftales bestemmelser.

2. Medlemmerne sikrer, at sundheds- og plantebeskyttelsesforanstaltningerne udelukkende anvendes i den udstrækning, det er nødvendigt for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed, og at de er baseret på videnskabelige principper og ikke opretholdes uden et tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag, jf. dog artikel 5, stk. 7.

3. Medlemmerne sikrer, at deres sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger ikke vilkårligt eller uberettiget

[1] I denne aftale omfatter henvisninger til artikel XX(b) også denne artikels hoved.

forskelsbehandler medlemmer med ens eller tilsvarende vilkår, herunder forskelsbehandling mellem eget og andre medlemmers territorium. Sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger må ikke anvendes på en måde, der udgør en skjult begrænsning i den internationale handel.

4. Sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, der er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i denne aftale, forudsættes at være i overensstemmelse med medlemmernes forpligtelser i henhold til de bestemmelser i GATT 1994, der vedrører anvendelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, særlig bestemmelserne i artikel XX(b).

Artikel 3

Harmonisering

1. For at grundlaget for harmoniseringen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltningerne kan blive så bredt som muligt, skal medlemsstaterne basere deres sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger på internationale standarder, retningslinjer eller henstillinger, når de findes, undtagen hvis andet er fastsat i denne aftale, særlig stk. 3 i denne artikel.

2. Sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, der er i overensstemmelse med internationale standarder, retningslinjer eller henstillinger, skal anses for at være nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed og forudsættes at være forenelige med de relevante bestemmelser i denne aftale og i GATT 1994.

3. Medlemmerne kan indføre eller opretholde sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger, der medfører et højere sundheds- eller plantebeskyttelsesniveau end det, der opnås gennem foranstaltninger, der er baseret på de relevante internationale standarder, retningslinjer eller henstillinger, hvis der er en videnskabelig begrundelse herfor, eller det er en følge af det sundheds- eller plantesundhedsniveau, som et medlem for passende, jf. de relevante bestemmelser i artikel 5, stk. 1 til 8 [1]. Dog skal alle foranstaltninger, der medfører et sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau, som afviger fra det, der ellers ville være opnået gennem foranstaltninger baseret på internationale standarder, retningslinjer eller henstillinger, ikke være i strid med de øvrige bestemmelser i denne aftale.

4. Medlemmerne skal afhængigt af deres ressourcer deltage fuldt ud i de kompetente internationale organisationer og deres underorganer, særlig Codex Alimentariuskommissionen, Det Internationale Kontor for Epizootier og de internationale og regionale organisationer, der opererer inden for rammerne af den internationale plantesundhedsbeskyttelseskonvention, for inden for disse organisationer at fremme udarbejdelsen og en regelmæssig revision af standarder, retningslinjer og henstillinger vedrørende alle aspekter af sundheds- og plantesundhedsforanstaltningerne.

5. Komitéen for Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger, jf. artikel 12, stk. 1 og 4, herefter benævnt »komitéen« skal udarbejde en procedure for overvågning af den internationale harmoniseringsproces og koordinere bestræbelserne i så henseende med de kompetente internationale organisationer.

Artikel 4

Ækvivalens

1. Medlemmerne skal godtage andre medlemmers sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger som ækvivalente, også selv om disse foranstaltninger afviger fra deres egne eller fra dem, der anvendes af andre medlemmer, som handler med samme produkt, hvis det eksporterende medlem over for det importerende medlem objektivt kan påvise, at dets foranstaltninger medfører et passende sundheds- og plantesundhedsbeskyttelsesniveau svarende til det importerende medlems niveau. Derfor skal det importerende medlem på anmodning have rimelig adgang til inspektion, prøvning og andre relevante procedurer.

2. Medlemmerne skal på anmodning indgå i konsultationer med henblik på at nå frem til bilaterale eller multilaterale aftaler om anerkendelse af specifikke sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger ækvivalens.

Artikel 5

Vurderingen af risikoanalyse og fastsættelse af et passende sundheds- og plantesundhedsbeskyttelsesniveau

1. Medlemmerne skal sikre, at deres sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger er baseret på en efter omstændighederne passende analyse af risiciene for menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed med anvendelse af de risikoanalyseteknikker, som er udviklet af de kompetente internationale organisationer.

[1] Med henblik på anvendelsen af artikel 3, stk. 3, findes der en videnskabelig begrundelse, når et medlem efter en gennemgang og evaluering af de disponible, videnskabelige oplysninger i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i denne aftale fastslår, at de pågældende internationale standarder, retningslinjer eller henstillinger ike er tilstrækkelige til at opnå et passende sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau.

2. Ved risikoanalysen skal medlemsstaterne tage hensyn til de disponible videnskabelige beviser, relevante processer og produktionsmetoder, de relevante inspektions-, udvælgelses- og prøvningsmetoder, forekomsten af specifikke sygdomme eller parasitter, eksistensen af parasit eller sygdomsfrie områder, de relevante økologiske og miljømæssige vilkår samt karantæneordninger eller andre ordninger.

3. Ved vurderingen af risikoen for dyr og planter eller sundhed og ved beslutningen om, hvilken foranstaltning der skal anvendes til at gennemføre et i forhold til denne risiko passende sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau, skal medlemsstaterne tage hensyn til følgende relevante økonomiske faktorer: den potentielle skade i form af produktions- eller salgstab ved at en parasit eller en sygdom indføres, etableres eller udbredes, udgifterne til kontrol eller udryddelse på det importerede medlems territorium og omkostningseffektiviteten for alternative metoder til at begrænse risiciene.

4. Medlemmerne bør ved fastsættelsen af et passende sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau tage hensyn til målsætningen om at minimere de negative virkninger for samhandelen.

5. For at opnå en ensartet anvendelse af begrebet et passende niveau for sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelse mod risiciene for menneskers liv eller sundhed eller dyrs og planters liv eller sundhed skal de enkelte medlemmer undgå vilkårlige ubegrundede forskelle i de niveauer, det anser som passende i forskellige situationer, hvis sådanne forskelle fører til en forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af den internationale samhandel. Medlemmerne skal samarbejde med komitéen, jf. denne aftales artikel 12, stk. 1, 2 og 3, om udarbejdelsen af retningslinjer for at fremme den praktiske gennemførelse af denne bestemmelse. Komitéen skal ved retningslinjernes udarbejdelse tage hensyn til alle relevante faktorer, herunder den ekstraordinære karakter af de sundhedsrisici som mennesker frivillligt udsætter sig selv for.

6. Medmindre andet er fastsat i artikel 3, stk. 2, skal medlemmerne ved udarbejdelsen eller opretholdelsen af sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger for at opnå et passende sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau sikre, at sådanne foranstaltninger ikke begrænser samhandelen mere end det, der er nødvendigt for at opnå et passende sundheds- og plantesundhedsbeskyttelsesniveau under hensyntagen til den tekniske og økonomiske feasibility [1].

7. Når det videnskabelige grundlag er utilstrækkeligt, kan medlemmerne foreløbigt vedtage sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger på basis af de disponible, relevante oplysninger, herunder oplysninger fra de kompetente internationale organisationer og oplysninger, der stammer fra sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger, som andre medlemmer anvender. Under sådanne omstændigheder skal medlemmerne søge at indhente sådanne yderligere oplysninger, som er nødvendige, for at der kan foretages en mere objektiv risikoanalyse og herefter en undersøgelse af sundheds- eller plantesundhedsforanstaltningen inden for en rimelig tidsfrist.

8. Når et medlem har anledning til at tro, at en specifik sundheds- eller plantesundhedsforanstaltning, som et andet medlem har indført eller opretholdt, hæmmer eller vil kunne hæmme dets eksport, og foranstaltningen ikke er baseret på relevante internationale standarder, retningslinjer eller henstillinger eller sådanne standarder, retningslinjer eller henstilling ikke findes, kan de anmode om en begrundelse for denne sundheds- eller plantesundhedsforanstaltning af det medlem, der opretholder foranstaltningen, og dette medlem skal efterkomme anmodningen.

Artikel 6

Tilpasning til regionale vilkår, herunder parasit- eller sygdomsfrie områder med en lav forekomst af parasitter eller sygdomme

1. Medlemmerne skal sikre, at deres sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger er tilpasset til de særlige sundhedsmæssige eller plantesundhedsmæssige karakteristika i det område — enten et helt land, en landsdel eller flere lande eller dele af flere lande — som produktet har oprindelse i, og som produktet er bestemt til. Ved vurderingen af en regions sundhedsmæssige eller plantesundhedsmæssige karakteristika, skal medlemmerne blandt andet tage hensyn til forekomsten af specifikke sygdomme eller parasitter, eksistensen af udryddelses- eller kontrolprogrammer og passende kriterier eller retningslinjer, som måtte være udarbejdet af de kompetente internationale organisationer.

2. Medlemmerne skal specielt anerkende begreberne parasit- eller sygdomsfrie områder og områder med en lav forekomst af parasitter eller sygdomme. Bestemmelsen af sådanne områder skal baseres på faktorer som geografi, økosystemer, epidemiologisk tilsyn og sundheds- eller plantesundhedskontrollens effektivitet.

3. Eksporterende medlemmer, der hævder, at områder på deres eget territorium er parasit- eller sygdomsfrie områder eller områder med en lav forekomst af parasitter

[1] Med henblik på anvendelsen af artikel 5, stk. 6, er en foranstaltning mere begrænsende for samhandelen end nødvendigt, hvis der findes en anden foranstaltning, der er forholdsvis nem at gennemføre, både i teknisk og økonomisk henseende, og som medfører et passende sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau samtidig med, at den begrænser samhandelen i væsentlig mindre grad.

eller sygdomme, skal tilvejebringe de nødvendige beviser herfor, så det importerende medlem får et objektivt bevis for, at disse områder er og sandsynligvis vil forblive henholdsvis parasit- eller sygdomsfrie områder eller områder med en lav forekomst af parasitter eller sygdomme. Til dette formål skal det importerende medlem have en rimelig adgang til på anmodning at gennemføre inspektion, prøvning og andre relevante procedurer.

Artikel 7

Gennemsigtighed

Medlemmerne skal give meddelelse om enhver ændring i deres sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger og fremlægge alle oplysninger om ders sundheds- eller plantebeskyttelsesforanstaltninger i henhold til bestemmelserne i bilag B.

Artikel 8

Kontrol-, inspektions- og godkendelsesprocedurer

Medlemmerne skal overholde bestemmelserne i bilag C under gennemførelsen af kontrol-, inspektions- og godkendelsesprocedurerne, herunder de nationale ordninger for godkendelse af tilsætningsstoffer eller for fastsættelse af tolerancegrænser for forureninger i levnedsmidler, drikkevarer eller foder, og på anden måde sikre, at deres procedurer ikke er i strid med denne aftales bestemmelser.

Artikel 9

Faglig bistand

1. Medlemmerne er enige om, at andre medlemmers adgang til faglig bistand skal lettes, og især udviklingsmedlemslandes enten bilateralt eller gennem de dertil egnede organisationer. Sådan bistand kan bl.a. omfatte forarbejdningsteknologi, forskning og infrastruktur samt oprettelsen af nationale forvaltningsorganer, og kan tage form af rådgivning, lån, gavebistand og støtte, således at de pågældende lande kan erhverve teknisk bistand, viden og udstyr, som kan gøre det muligt for dem at tilpasse sig til og overholde de sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger, der er nødvendige, for at de kan nå op på et passende sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau på deres eksportmarkeder.

2. Når det er nødvendigt med væsentlige investeringer for at et eksporterende udviklingsmedlemsland kan opfylde de sundheds- og plantesundhedskrav, som et importerende medlem stiller, skal sidstnævnte yde en sådan faglig bistand, at udviklingsmedlemslandet kan opretholde og udvide sin markedsandel for det pågældende produkt.

Artikel 10

Sær- og forskelsbehandling

1. Ved forberedelsen og anvendelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger skal medlemmerne tage hensyn til udviklingsmedlemslandenes særlige behov og især de mindst udviklede medlemslandes behov.

2. Når et passende sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau muliggør en gradvis indførelse af nye sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger, skal udviklingsmedlemslande have en længere frist til at overholde disse foranstaltninger for produkter, der er af interesse for dem, således at deres eksportmuligheder bevares.

3. For at sikre, at udviklingsmedlemslande vil være i stand til at overholde denne aftales bestemmelser, kan komitéen på anmodning indrømme sådanne lande specifikke tidsbegrænsede undtagleser fra alle eller en del af de forpligtelser, der følger af denne aftale, idet komitéen tager hensyn til disse landes økonomiske samt handels- og udviklingsmæssige behov.

4. Medlemmerne bør fremme og lette udviklingsmedlemslandenes aktive deltagelse i de kompetente internationale organisationers arbejde.

Artikel 11

Høringer og mægling

1. Bestemmelserne i artikel XXII og XXIII i GATT 1994, således som disse er udformet og anvendt i tvistsbilæggelsesforståelsen skal gælde for høringer og tvistsbilæggelse under denne aftale, medmindre der ikke udtrykkeligt er fastsat andet heri.

2. Når en tvist inden for rammerne af denne aftale berører videnskabelige eller tekniske spørgsmål, skal en særlig gruppe indhente råd fra eksperter, der udvælges af samme særlige gruppe i samråd med tvistens parter. Til dette formål kan den særlige gruppe, når den finder det hensigtsmæssigt, oprette en rådgivende teknisk ekspertgruppe eller høre de kompetente internationale organisationer på anmodning af én af tvistens parter eller på eget initiativ.

3. Denne aftale berører ikke medlemmernes rettigheder under andre internationale aftaler, herunder retten til at benytte mæglings- eller tvistbilæggelsesordninger, der anvendes i andre internationale organisationer, eller som er fastsat ved andre internationale aftaler.

Artikel 12

Administration

1. Der nedsættes hermed en komité for sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, hvori der regelmæssigt skal afholdes høringer. Den skal udføre de funktioner, der er nødvendige for at gennemføre denne aftales bestemmelser og fremme dens målsætninger, især harmoniseringsmålsætninger. Komitéen skal træffe beslutninger ved konsensus.

2. Komitéen skal fremme og lette ad hoc-høringer og -forhandlinger for sine medlemmer om specifikke sundheds- eller plantebeskyttelsesspørgsmål. Den skal fremme alle medlemmers anvendelse af internationale standarder, retningslinjer og henstillinger og skal med henblik herpå foretage høringer og tekniske undersøgelser for at øge samordningen og integrationen mellem internationale og nationale godkendelsessystemer og -metoder vedrørende anvendelsen af tilsætningsstoffer i levnedsmidler eller fastsættelsen af tolerancegrænser for forureninger i levnedsmidler, drikkevarer eller foder.

3. Komitéen skal være i nær kontakt med de internationale organisationer, der er beskæftiget med sundheds- og plantesundhedsbeskyttelse, især Codex Alimentarius-kommissionen, Det Internationale Kontor for Epizootier og sekretariatet for den internationale plantebeskyttelseskonvention, for at sikre den bedst mulige videnskabelige og tekniske rådgivning ved administrationen af denne aftale og for at undgå unødvendigt dobbeltarbejde.

4. Komitéen skal udarbejde en procedure med henblik på at overvåge den internationale harmoniseringsproces og anvendelsen af internationale standarder, retningslinjer og henstillinger. Til dette formål skal komitéen sammen med de kompetente internationale organisationer udarbejde en liste over internationale standarder, retningslinjer eller henstillinger vedrørende de sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, som komitéen mener har væsentlige virkninger på samhandelen. Listen bør indeholde en angivelse af medlemmerne og de internationale standarder, retningslinjer eller henstillinger, disse anvender som importbetingelser, eller på basis af hvilke de importprodukter, som er i overensstemmelse med disse standarder, kan få adgang til deres markeder. I de tilfælde, hvor et medlem ikke anvender en international standard, retningslinje eller henstilling som importbetingelse, bør medlemmet angive grunden hertil og især om den finder, at standarden ikke er høj nok til at give et passende sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau. Når et medlem efter at have angivet, at det anvender en standard, retningslinje eller henstilling som importbetingelse, reviderer sin holdning, skal det give en forklaring på denne ændring og meddele den til sekretariatet samt til de kompetente internationale organisationer, medmindre en sådan meddelelse og forklaring gives efter procedurerne i bilag B.

5. For at undgå unødvendigt dobbeltarbejde kan komitéen i givet fald beslutte at anvende oplysninger, der hidrører fra procedurer, især meddelelsesprocedurer i de kompetente internationale organisationer.

6. Komitéen kan på initiativ af et medlem gennem de relevante kanaler opfordre de kompetente internationale organisationer eller disses underorganer til at undersøge specifikke spørgsmål, der vedrører en særlig standard, retningslinje eller henstilling, herunder grundlaget for de forklaringer om ikke-anvendelse, der er givet i henhold til stk. 4 i denne artikel.

7. Komiteén skal tre år efter datoen for WTO-overenskomstens ikrafttrædelse, og herefter når behovet opstår, tage denne aftales administration og gennemførelse op til fornyet behandling. Hvis komitéen finder det hensigtsmæssigt, kan den forelægge Rådet for Handel med Varer forslag til ændring af teksten til denne aftale, bl.a. ud fra erfaringerne fra dens gennemførelse.

Artikel 13

Gennemførelse

Medlemmerne er inden for rammerne af denne aftale fuldt ud ansvarlige for overholdelsen af alle de deraf følgende forpligtelser. Medlemmerne skal udarbejde og gennemføre positive foranstaltninger og ordninger for at sikre, at andre end centralregeringsorganerne overholder aftalens bestemmelser. Medlemmerne skal træffe sådanne rimelige foranstaltninger, for at sikre, at ikke-statslige enheder på deres territorium, såvel som de regionale organer, de kompetente enheder på deres territorium er medlemmer af, efterkommer de relevante bestemmelser i denne aftale. Endvidere skal medlemmerne ikke træffe foranstaltninger, der direkte eller indirekte bevirker, at sådanne regionale eller ikke-statslige enheder eller lokale styringsorganer skal eller opmuntres til at handle på en måde, der er i strid med denne aftales bestemmelser. Medlemmerne skal sikre, at de med henblik på gennemførelsen af sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger kun benytter tjenesteydelser fra ikke-statslige enheder, hvis nævnte enheder efterkommer denne aftales bestemmelser.

Artikel 14

Afsluttende bestemmelser

De mindst udviklede medlemslande kan udsætte anvendelsen af denne aftales bestemmelser i en periode på fem

år efter WTO-overenskomstens ikrafttrædelse, hvad angår de af deres sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger, som vedrører import eller importprodukter. Andre udviklingsmedlemslande kan udskyde anvendelsen af denne aftales bestemmelser, bortset fra artikel 5, stk. 8, og artikel 7, i to år efter WTO-overenskomstens ikrafttrædelse, for så vidt angår deres gældende sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger, der vedrører import eller importprodukter, når en sådan anvendelse ikke er mulig som følge af manglende faglig viden, teknisk infrastruktur eller ressourcer.

BILAG A

DEFINITIONER [1]

1. *Sundheds- eller plantesundhedsforanstaltning:* Enhver foranstaltning, der anvendes

   a) for at beskytte dyrs eller planters liv eller sundhed på et medlems territorium mod de risici, der stammer fra indførelse, etablering eller udbredelse af parasitter, sygdomme sygdomsbærende organismer eller sygdomsfremkaldende organismer

   b) for at beskytte menneskers eller dyrs liv eller sundhed på et medlems territorium med de risici, der stammer fra tilsætningsstoffer, forureninger, toksiner eller sygdomsfremkaldende organismer i levnedsmidler, drikkevarer eller foder

   c) for at beskytte menneskers liv eller sundhed på et medlems territorium mod de risici, der stammer fra sygdomsbærende dyr, planter eller produkter heraf, eller indførelse, etablering eller udbredelse af parasitter, eller

   d) for at forebygge eller begrænse anden skade på et medlems territorium som stammer fra indførelse, etablering eller udbredelse af parasitter. Sundheds- eller plantesundhedsforanstaltningerne omfatter alle relevante love og administrative bestemmelser, krav og procedurer, herunder bl.a. slutproduktkriterier, processer og produktionsmetoder, prøvnings-, inspektions-, certificerings- og godkendelsesprocedurer, karantæneordninger, herunder relevante krav i forbindelse med transport af dyr og planter, eller for de materialer, der er nødvendige for deres overlevelse under transporten, bestemmelser vedrørende de relevante statistiske metoder, udvælgelsesprocedurer og risikoanalysemetoder samt emballage- og mærkningskrav i direkte tilknytning til levnedsmiddelsikkerheden.

2. *Harmonisering:* De forskellige medlemmers udarbejdelse, anerkendelse og anvendelse af fælles sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger.

3. *Internationale standarder, retningslinjer og henstillinger vedrørende*

   a) fødevaresikkerhed: De standarder, retningslinjer og henstillinger, der er udarbejdet af Codex Alimentarius-komissionen vedrørende tilsætningsstoffer i levnedsmidler, veterinærlægemidler og pesticidrester, forureninger, analyse- og udvælgelsesmetoder samt kodekser og retningslinjer for hygiejne

   b) dyresundhed og zoonoser: De standarder, retningslinjer og henstillinger, der er udviklet under Det Internationale Kontor for Epizootiers auspicier

   c) plantesundhed: De internationale standarder, retningslinjer og henstillinger, der er udarbejdet under den internationale plantebeskyttelseskonventionssekretariats auspicier i samarbejde med de regionale organisationer, der opererer inden for rammerne af ovennævnte konvention, og

[1] I definitionerne omfatter »dyr« også fisk og vild fauna, »planter« omfatter skove og vild fauna, parasitter omfatter ukrudt, og forureninger omfatter pesticider- og veterinærlægemiddelrester og fremmedlegemer.

d) spørgsmål, der falder under ovennævnte organisationer: Passende standarder, retningslinjer og henstillinger fra andre kompetente internationale organisationer, som alle medlemmer vil kunne blive medlem af, og som er identificeret af komitéen.

4. *Risikoanalyse:* Evaluering af sandsynligheden for at en parasit eller en sygdom indføres, etableres eller udbredes på et importerende medlems territorium på baggrund af de sundheds- eller plantesundhedsforanstaltninger, der vil kunne anvendes, og de biologiske og økonomiske konsekvenser, det vil kunne få, eller evalueringen af de negative virkninger for menneskers eller dyrs sundhed som tilsætningsstoffer, forureninger, toksiner eller sygdomsfremkaldende organismer i levnedsmidler, drikkevarer eller foder vil kunne få.

5. *Et passende sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau:* Det beskyttelsesniveau, som anses for passende af det medlem, der indfører en sundheds- eller plantesundhedsforanstaltning for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed på sit territorium.

   NB: Mange medlemmer kalder i andre henseender dette begreb »acceptabelt risikoniveau«

6. *Parasit eller sygdomsfrie områder:* Områder — enten et helt land, en landsdel, eller flere lande eller dele af flere lande — som er identificeret af de kompetente myndigheder, og hvorpå der ikke findes en specifikt parasit eller sygdom.

   NB: Et parasit- eller sygdomsfrit område kan omgive, være omgivet af, eller ligge op til et område — enten i et land eller i en geografisk region, der omfatter flere lande eller dele af flere lande — hvorpå der vides at være en specifik parasit eller sygdom, men som er genstand for regionale kontrolforanstaltninger såsom beskyttelse, overvågning og spærrezoner med henblik på at begrænse eller udrydde den pågældende parasit eller sygdom.

7. *Områder med en lav forekomst af parasitter eller sygdomme:* Områder — enten et helt land, en landsdel eller flere lande eller dele af flere lande — som er identificeret af de kompetente myndigheder, og hvorpå der kun er en lav forekomst af en specifik parasit eller sygdom og som er omfattet af effektive overvågnings-, bekæmpelses- eller udryddelsesforanstaltninger.

BILAG B

SUNDHEDS- OG PLANTESUNDHEDSBESTEMMELSERNES GENNEMSIGTIGHED

Bestemmelsernes offentliggørelse

1. Medlemmerne skal sikre, at alle vedtagne sundheds- og plantesundhedsbestemmelser [1] straks offentliggøres, således at interesserede medlemmer kan få kendskab til dem.

2. Medlemmerne skal, undtagen i nødstilfælde, afsætte en passende periode mellem offentliggørelsen af en sundheds- eller plantesundhedsbestemmelse og dens ikrafttrædelse, således at eksportmedlemmernes producenter, især udviklingsmedlemslandene får tid til at tilpasse deres produkter og produktionsmetoder til importmedlemmets krav.

Informationskontorer

3. De enkelte medlemmer skal sikre, at der findes ét informationskontor, der er ansvarligt for bevarelsen af alle rimelige spørgsmål fra interesserede medlemmer samt for tilvejebringelsen af de relevante dokumenter vedrørende:

[1] Sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger i form af generelle love og administrative bestemmelser.

a) alle sundheds- eller plantesundhedsbestemmelser, der foreslås eller vedtages på medlemmets territorium

b) alle kontrol- og inspektionsprocedurer, produktions- og karantæneordninger samt godkendelsesprocedurer for pesticidtolerancegrænser og tilsætningsstoffer i levnedsmidler, som gælder på medlemmets territorium

c) risikoanalyseprocedurer, de modtagne faktorer, samt fastsættelsen af et passende sundheds- eller plantesundhedsbeskyttelsesniveau

d) medlemmets eller kompetente organer på det territoriums medlemsskab af eller deltagelse i internationale og regionale sundheds- og plantesundhedsorganisationer og -systemer, samt i bilaterale og multilaterale aftaler og arrangementer inden for rammerne af nærværende aftale, og teksten til sådanne aftaler og arrangementer.

4. Medlemmerne skal sikre, at når interesserede medlemmer anmoder om kopier af dokumenter, leveres disse til samme pris, eksklusive forsendelsesomkostninger, som til det pågældende medlems statsborgere [1] (hvis de da ikke er gratis).

Anmeldelsesprocedurer

5. Når der ikke findes en international standard, retningslinje eller henstilling, eller en foreslået sundheds- eller plantesundhedsbestemmelse ikke i al væsentlighed har samme indhold som en international standard, retningslinje eller henstilling, og hvis bestemmelsen kan få en væsentlig indflydelse på andre medlemmers samhandel, skal medlemmerne:

a) offentliggøre en meddelelse på et tidligt stadium, således at interesserede medlemmer kan gøre sig bekendt med forslaget om indførelse af særlige bestemmelser

b) underrette andre medlemmer gennem sekretariatet om de produkter, der omfattes af bestemmelserne, sammen med en kort redegørelse for grunden til og hensigten med de foreslåede bestemmelser. Sådanne meddelelser skal ske på et tidligt stadium, således at der endnu kan foretages ændringer og tages hensyn til eventuelle bemærkninger.

c) på anmodning tilsende andre medlemmer kopier af de foreslåede bestemmelser, og om muligt nærmere angive hvilke dele, der i hovedtrækkene afviger fra internationale standarder, retningslinjer eller henstillinger

d) uden forskelsbehandling give andre medlemmer en rimelig frist til at fremsætte skriftlige bemærkninger, drøfte disse på anmodning og tage hensyn til bemærkningerne og resultaterne af drøftelserne.

6. Når der imidlertid opstår eller risikerer at opstå uopsættelige sundhedsbeskyttelsesproblemer for et medlem, kan dette undlade at opfylde de krav i stk. 5 i dette bilag, som det mener ikke at kunne opfylde, forudsat at medlemmet:

a) straks gennem sekretariatet underretter de andre medlemmer om de særlige bestemmelser og de berørte produkter med en kort angivelse af bestemmelserne begrundelse og målsætning, herunder karakteren af de uopsættelige problemer

b) på anmodning tilsender andre medlemmer en kopi af bestemmelserne

c) giver andre medlemmer mulighed for at fremsætte skriftlige bemærkninger, drøfter disse på anmodning og tager hensyn til bemærkningerne og resultaterne af drøftelserne.

7. Meddelelserne til sekretariatet skal være på engelsk, fransk eller spansk.

8. De højtudviklede medlemslande skal på anmodning fra andre medlemmer fremsende kopier af dokumenterne, eller når dokumenterne er omfattende, referater af de dokumenter, der omfattes af en specifik meddelelse på engelsk, fransk eller spansk.

9. Sekretariatet skal straks videresende kopierne af meddelelsen til alle medlemmer og interesserede internationale organisationer og henlede udviklingsmedlemslandenes opmærksomhed på alle meddelelser om produkter, der er af særlig interesse for dem.

[1] Når der er tale om udtrykket »statsborgere« i denne aftale, betyder det i de tilfælde, hvor et separat toldområde er medlem af MTO, fysiske eller juridiske personer, der er bosiddende, eller som har et reelt, aktivt industri- eller handelsforetagende på dette toldområde.

10. Medlemmerne skal udpege en enkelt centralregerings myndighed som ansvarlig for gennemførelsen på nationalt plan af bestemmelserne vedrørende meddelelsesprocedurerne i henhold til stk. 5, 6, 7 og 8 i dette bilag.

Almindelige forbehold

11. Intet i denne aftale kan fortolkes således, at det kræves:

    a) at der fremsendes detaljer i eller kopier af udkast, eller at der offentliggøres tekster på andre sprog end medlemmets, jf. dog stk. 8 i dette bilag, eller

    b) at medlemmerne røber fortrolige oplysninger, der kan forhindre håndhævelsen af sundheds- eller plantesundhedslovgivningen, eller som vil være til skade for en bestemt virksomhed legitime forretningsinteresser.

BILAG C

KONTROL-, INSPEKTIONS- OG GODKENDELSESPROCEDURER [1]

1. Medlemmerne skal for alle procedurer i forbindelse med overvågningen og håndhævelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltningerne sikre:

    a) at sådanne procedurer iværksættes og afsluttes uden unødige forsinkelser og på en måde, der ikke er mindre gunstig for importerede produkter end for de tilsvarende nationale produkter

    b) at den almindelige sagsbehandlingstid for den enkelte procedure offentliggøres eller den forventede sagsbehandlingstid meddeles til den pågældende på anmodning: når det kompetente organ har modtaget anmodningen, undersøger det straks, om dokumentationen er udtømmende, og underretter ansøgeren på en præcis og udtømmende måde om alle mangler; det kompetente organ fremsender hurtigst muligt resultaterne af proceduren på en præcis og udtømmende måde til ansøgeren, således at der om nødvendigt kan foretages korrektioner, selv når ansøgningen er mangelfuld, går den kompetente myndighed så vidt muligt videre med proceduren, hvis ansøgeren anmoder herom; og på anmodning underrettes ansøgeren om, hvor langt proceduren er nået, idet der gives en forklaring på eventuelle forsinkelser

    c) at oplysningskravene er begrænset til det, der er nødvendigt, for at kontrol-, inspektions- og godkendelsesprocedurerne kan være hensigtsmæssige, herunder procedurerne for godkendelse af anvendelsen af tilsætningsstoffer og for fastsættelsen af tolerancegrænser for forureninger i levnedsmidler, drikkevarer og foder

    d) at den fortrolige karakter af de oplysninger vedrørende importerede produkter, der hidrører fra eller gives i forbindelse med kontrollen, inspektionen og godkendelsen, respekteres på en måde, der ikke er mindre gunstig end for de nationale produkter, således at de legitime forretningsinteresser beskyttes

    e) at alle krav om kontrol, inspektion og godkendelse af enkeltprodukter begrænses til, hvad der er rimeligt og nødvendigt

    f) at alle gebyrer i forbindelse med procedurerne for importerede produkter skal være rimelige i forhold til alle gebyrer, der pålægges tilsvarende nationale produkter eller produkter fra ethvert andet medlem, og de må ikke overstige tjenesteydelsens kostpris

    g) at der skal anvendes samme kriterier for de importerede produkter ved placeringen af de faciliteter, der anvendes i procedurerne og stikprøveudvælgelsen, som dem der gælder for de tilsvarende nationale produkter, således at ulemperne for ansøgere, importører, eksportører og deres agenter bliver mindst mulige

    h) at når et produkts specifikationer ændres efter kontrollen og inspektionen på baggrund af de gældende bestemmelser, begrænses proceduren for det ændrede produkt til, hvad der er nødvendig for at fastslå, hvorvidt der er en passende tiltro til, at produktet stadig opfylder de pågældende bestemmelser, og

[1] Kontrol-, inspektions- og godkendelsesprocedurerne omfatter bl.a. udvælgelses-, prøvnings- og certificeringsprocedurer.

i) at der findes en procedure til at behandle klager over sådanne procedurers praktiske gennemførelse og til at foretage korrektioner såfremt en klage er berettiget.

Når et importerende medlem har et godkendelsessystem for anvendelsen af tilsætningsstoffer i levnedsmidler eller for fastsættelsen af tolerancegrænser for forureninger i levnedsmidler, drikkevarer eller foder, der forbyder eller begrænser adgangen til dets hjemmemarked for produkter, baseret på en manglende godkendelse, skal det importerende medlem overveje at anvende en relevant international standard som grundlag for adgangen til sit hjemmemarked, indtil der er truffet en endelig afgørelse.

2. Når en sundheds- eller plantesundhedsforanstaltning fastsætter en kontrol på produktionsniveauet, skal det medlem, på hvis territorium produktionen finder sted, yde den fornødne hjælp for at lette sådan kontrol og kontrolmyndighedernes arbejde.

3. Intet i denne aftale er til hinder for, at medlemmerne kan foretage en rimelig inspektion på deres eget territorium.

AFTALE OM TEKSTILVARER OG BEKLÆDNINGSGENSTANDE

MEDLEMMERNE,

som erindrer om, at ministrene i Punta del Este enedes om, at »forhandlingerne om tekstilvarer og beklædningsgenstande tager sigte på at udarbejde nærmere bestemmelser, som gør det muligt eventuelt at integrere denne sektor i GATT på grundlag af skærpende GATT-regler og discipliner, og således også bidrager til målet om yderligere liberalisering af handelen«

som ligeledes erindrer om, at parterne i Handelsforhandlingskomitéens afgørelse i april 1989 enedes om, at integreringen skulle begynde, når de multilaterale handelsforhandlinger i Uruguay-Runden var indgået, og at det skulle ske gradvis

som yderligere erindrer om, at det blev besluttet at indrømme de mindst udviklede medlemmer særlig behandling —

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

1. Denne aftale fastsætter de bestemmelser, som medlemmerne skal anvende i en overgangsperiode for integrering af sektoren for tekstilvarer og beklædningsgenstande i GATT 1994.

2. Medlemmerne er enige om at anvende bestemmelserne i artikel 2, stk. 18, og artikel 6, stk. 6, litra b), på en sådan måde, at det er muligt at give små leverandører en væsentlig forøgelse af adgangsmulighederne og udvikle samhandelsmuligheder af kommerciel betydning for nytilkomne på markedet for tekstilvarer og beklædningsgenstande [1].

3. Medlemmerne tager behørigt hensyn til medlemmer, som ikke har godkendt protokollerne om forlængelse af arrangementet vedrørende international handel med tekstilvarer (i denne aftale benævnt »MFA«) siden 1986, i det omfang det er muligt at indrømme dem særlig behandling ved anvendelse af bestemmelserne i denne aftale.

4. Medlemmerne er enige om, at der bør tages hensyn til de eksporterende bomuldsproducerende medlemmers særlige interesser i samråd med disse ved gennemførelsen af bestemmelserne i denne aftale.

5. For at gøre det lettere at integrere sektoren for tekstilvarer og beklædningsgenstande i GATT 1994 bør medlemmerne fortsat tillade autonome industrielle tilpasningsprocesser og øget konkurrence på deres markeder.

6. Medmindre andet er fastsat i denne aftale, berører denne aftales bestemmelser ikke medlemmernes rettigheder og forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten og de multilaterale handelsarrangementer.

7. De tekstilvarer og beklædningsgenstande, der er omfattet af denne aftale, er anført i bilaget.

Artikel 2

1. Alle kvantitative restriktioner i bilaterale aftaler, der er opretholdt i henhold til artikel 4 eller meddelt i henhold til artikel 7 eller 8 i MFA og er gældende på dagen før WTO-overenskomstens ikrafttræden, skal senest 60 dage efter denne ikrafttræden meddeles Kontrolorganet for Tekstiler (i denne aftale benævnt »TMB«) i alle enkeltheder, herunder begrænsningsniveauer, tilvækst og fleksibilitetsbestemmelser, af de medlemmer, der opretholder sådanne restriktioner. Medlemmerne er enige om, at bestemmelserne i denne aftale gælder for alle sådanne restriktioner, der opretholdes mellem de kontraherende parter i GATT 1947 og er gældende på dagen før WTO-overenskomstens ikrafttræden.

2. TMB sender disse meddelelser i cirkulation blandt medlemmerne til orientering. Alle medlemmer kan inden 60 dage fra meddelelsens rundsendelse fremsætte de bemærkninger, de måtte finde nødvendige til en sådan meddelelse. Bemærkningerne sendes videre til de øvrige medlemmer til orientering. TMB kan i givet fald afgive henstillinger til de berørte medlemmer.

3. Når tolvmåneders perioden for restriktioner, der er meddelt i henhold til stk. 1, ikke falder sammen med tolvmåneders perioden umiddelbart forud for datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden, fastlægger de berørte medlemmer i fællesskab arrangementer for at bringe perioden for restriktionerne på linje med »overenskomståret« [2] og for at fastsætte nationale basisniveauer for sådanne restriktioner til at gennemføre bestemmelserne i denne artikel. De berørte medlemmer er enige om omgående at afholde konsultationer efter anmodning med

[1] I det omfang det er muligt, kan denne bestemmelse også anvendes på de mindst udviklede medlemmers eksport.

[2] Ved »overenskomstår« forstås en tolvmåneders periode fra datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden og fra de efterfølgende tolvmåneders intervaller.

henblik på at nå frem til et sådant gensidigt arrangement. Sådanne arrangementer skal bl.a. tage hensyn til sæsonbestemte forsendelsesmønstre i de seneste år. Resultaterne af disse konsultationer meddeles TMB, der afgiver de henstillinger til de berørte medlemmer, som det måtte finde nødvendige.

4. Restriktioner, der er meddelt i henhold til stk. 1, anses for at udgøre samtlige sådanne restriktioner, der anvendes af de respektive medlemmer på dagen før WTO-overenskomstens ikrafttræden. Der indføres ikke nye restriktioner for varer eller medlemmer, undtagen i henhold til bestemmelserne i denne aftale eller de relevante bestemmelser i GATT 1994 (1). Restriktioner, der ikke er meddelt inden 60 dage fra WTO-overenskomstens ikrafttræden, bringes omgående til ophør.

5. Unilaterale foranstaltninger, der er truffet i henhold til artikel 3 i MFA inden datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden, kan forblive i kraft i den gyldighedsperiode, der er specificeret deri, men højst tolv måneder, hvis de er blevet undersøgt af Tilsynsorganet for Tekstiler (i denne aftale benævnt »TSB«), der er nedsat i henhold til MFA. Har TSP ikke haft mulighed for at undersøge sådanne unilaterale foranstaltninger, undersøges de af TMB efter reglerne og procedurerne for foranstaltninger, der indføres i henhold til artikel 3 i MFA. Foranstaltninger, der anvendes i henhold til aftaler indgået i henhold til artikel 4 i MFA inden datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden, og som er genstand for tvist, som TSB ikke har haft mulighed for at undersøge, undersøges også af TMB efter MFA's regler og procedurer for sådan undersøgelse.

6. På datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden skal hvert medlem integrere varer i GATT 1994, som udgjorde mindst 16 % af medlemmets samlede importmængde i 1990 af varerne i bilaget, angivet i HS-koder eller HS-kategorier. De varer, der skal integreres, skal omfatte varer fra hver af følgende fire grupper: kamgarn og garn, stoffer, konfektionerede tekstilvarer og beklædningsgenstande.

7. Alle enkeltheder i de foranstaltninger, der skal træffes i henhold til stk. 6, meddeles af de berørte medlemmer på følgende måde:

a) medlemmer, der opretholder restriktioner henhørende under stk. 1, forpligter sig til at meddele GATT-sekretariatet sådanne enkeltheder senest den dato, der fastsættes ved ministerbeslutning af 15. april 1994, uanset datoen for WHO-overenskomstens ikrafttræden. GATT-sekretariatet sender straks meddelelserne i cirkulation blandt de øvrige deltagere til orientering. Disse meddelelser vil blive stillet til rådighed for TMB, når dette er blevet oprettet, med henblik på anvendelse af stk. 21

b) medlemmer, der i henhold til artikel 6, stk. 1, har bevaret retten til at anvende bestemmelserne i artikel 6, meddeler TMB sådanne enkeltheder senest 60 dage efter datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden, eller for så vidt angår medlemmer, der er omfattet af artikel 1, stk. 3, senest ved udgangen af den tolvte måned, denne overenskomst er i kraft. TMB sender meddelelserne i cirkulation til de øvrige medlemmer til orientering og undersøger dem som omhandlet i stk. 21.

8. Resterende varer, dvs. varer, der ikke er integreret angivet i HS-koder eller HS-kategorier i tre etaper på følgende måde:

a) på den første dag i den 37. måned, hvor WTO-overenskomsten er i kraft, varer, der udgjorde mindst 17 % af medlemmets samlede importmængde i 1990 af varerne i bilaget. De varer, der skal integreres af medlemmerne, skal omfatte varer fra hver af følgende fire grupper: kamgarn og garn, stoffer, konfektionerede tekstilvarer og beklædningsgenstande

b) på den første dag i den 85. måned, hvor WTO-overenskomsten er i kraft, varer, der udgjorde mindst 18 % af medlemmets samlede importmængde i 1990 af varerne i bilaget. De varer, der skal integreres af medlemmerne skal omfatte varer fra hver af følgende fire grupper: kamgarn og garn, stoffer, konfektionerede tekstilvarer og beklædningsgenstande

c) på den første dag i den 121. måned, hvor WTO-overenskomsten er i kraft, skal sektoren for tekstilvarer og beklædningsgenstande være integreret i 1994, idet alle restriktioner i henhold til denne aftale er blevet ophævet.

9. Medlemmer, der i henhold til artikel 6, stk. 1, har meddelt, at de ikke agter at bevare retten til at anvende bestemmelserne i artikel 6, skal med henblik på anvendelsen af denne aftale anses for at have integreret deres tekstilvarer og beklædningsgenstande i GATT 1994. Sådanne medlemmer skal derfor være undtaget fra at opfylde bestemmelserne i stk. 6, 7 og 8 og stk. 11.

10. Intet i denne aftale er til hinder for, at et medlem, der har forelagt et integreringsprogram i henhold til stk. 6, 7 og 8, integrerer varer i GATT 1994 tidligere end angivet i et sådant program. Denne integering får imidlertid først virkning fra et overenskomstårs begyndelse, og de nærmere enkeltheder meddeles TMB mindst tre måneder før med henblik på rundsendelse til alle medlemmer.

(1) De relevante bestemmelser i GATT 1994 omfatter ikke artikel XIX for så vidt angår varer, der endnu ikke er integreret i GATT 1994, undtagen som specielt fastsat i stk., 3 i bilaget.

11. De respektive programmer for integrering i henhold til stk. 8 meddeles TMB i alle enkeltheder mindst 12 måneder, inden de træder i kraft, og sendes af TMB i cirkulation til alle medlemmer.

12. Basisniveauerne for restriktioner på de i stk. 8 omhandlede resterende varer skal være de i stk. 1 omhandlede begrænsningsniveauer.

13. I løbet af etape 1 i denne aftale (fra datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden til og med den 36. måned, hvor denne er i kraft) forhøjes niveauet for hver restriktion i henhold til bilaterale MFA-aftaler, der er gældende i tolvmåneders perioden inden WTO-overenskomstens ikrafttræden hvert år med mindst tilvæksten for de respektive restriktioner, forhøjet med 16 %.

14. Undtagen i tilfælde, hvor Rådet for Handel med Varer eller Tvistbilæggelsesorganet træffer anden beslutning i henhold til artikel 8, stk. 12, forhøjes nivauet for hver resterende restriktion hvert år i de efterfølgende etaper af denne aftale mindst med følgende:

a) for etape 2 (fra den 37. måned til og med den 84. måned, hvor WTO-overenskomsten er i kraft) tilvæksten for de respektive restriktioner i løbet af etape 1, forhøjet med 25 %

b) for etape 3 (fra den 85. måned til og med den 120. måned, hvor WTO-overenskomsten er i kraft) tilvæksten for de respektive restriktioner i løbet af etape 2, forhøjet med 27 %.

15. Intet i denne aftale er til hinder for, at et medlem afskaffer restriktioner, der er opretholdt i henhold til denne artikel, med virkning fra begyndelsen af et overenskomstår i overgangsperioden, forudsat at det pågældende eksporterende medlem og TMB får meddelelse herom mindst tre måneder, før afskaffelsen træder i kraft. Fristen for forudgående meddelelse kan nedsættes til 30 dage efter aftale med det medlem, der er berørt af begrænsningen. TMB sender sådanne meddelelser i cirkulation til alle medlemmer. I forbindelse med overvejelserne om afskaffelse af restriktioner som omhandlet i dette stykke tager de berørte medlemmer hensyn til behandlingen af tilsvarende eksport fra andre medlemmer.

16. De fleksibilitetsbestemmelser, dvs. ved udsving, overførsel og fremførsel, der gælder for alle restriktioner i henhold til denne artikel, skal være de samme som dem, der er fastsat i bilateral MFA-aftaler for tolvmåneders perioden inden WTO-overenskomstens ikrafttræden. Der kan ikke indføres eller opretholdes kvantitative lofter ved kombineret anvendelse af udsving, overførsel og fremførsel.

17. Administrative ordninger, der anses for nødvendige i forbindelse med gennemførelsen af en bestemmelse i denne artikel, aftales mellem de berørte medlemmer. Sådanne ordninger meddeles TMB.

18. For medlemmer, hvis eksport er genstand for restriktioner på dagen før WTO-overenskomstens ikrafttræden, og disse restriktioner udgør 1,2 % eller mindre af den samlede mængde restriktioner, der anvendtes af et importerende medlem pr. 31. december 1991, og er meddelt i henhold til denne artikel, fastsættes der fra WTO-overenskomstens ikrafttræden og for denne aftales gyldighedsperiode bestemmelse om en væsentlig forbedring af adgangen for disse medlemmers eksportvarer gennem fremførsel af en etape af den i stk. 13 og 14 fastlagte tilvækst eller ved mindst ækvivalente ændringer, som eventuelt aftales i fællesskab med hensyn til en forskellig blanding af basisniveauer, tilvækst og fleksibilitetsbestemmelser. Sådanne forbedringer meddeles TMB.

19. I alle tilfælde, hvor et medlem i denne aftales gyldighedsperiode indfører en beskyttelsesforanstaltning i henhold til artikel XIX i GATT 1994 for en bestemt vare i en periode på et år umiddelbart efter den pågældende varers integrering i GATT 1994 i overensstemmelse med denne artikel, finder artikel XIX som fortolket i aftalen om beskyttelsesforanstaltninger under alle omstændigheder anvendelse, jf. dog stk. 20.

20. Når en sådan foranstaltning anvendes med brug af ikke-toldmæssige midler, anvender det importerende medlem foranstaltninger på en måde som fastsat i stk. 2, litra d), i artikel XIII i GATT 1994 på anmodning af ethvert eksporterende medlem, hvis eksport af sådanne varer var undergivet restriktioner i henhold til denne aftale på et hvilket som helst tidspunkt i etårs perioden umiddelbart forud for beskyttelsesforanstaltningens iværksættelse. Det pågældende eksporterende medlem administrerer en sådan foranstaltning. Det gældende niveau betyder ikke nedsættelse af den pågældende eksport til under det gældende niveau i en nylig repræsentativ periode, hvilket normalt vil være gennemsnittet af det pågældende medlems eksport i de sidste tre repræsentative år, for hvilke der foreligger statistiske oplysninger. Endvidere liberaliseres det gældende niveau gradvis med regelmæssige mellemrum i anvendelsesperioden, når beskyttelsesforanstaltningen anvendes i mere end et år. I sådanne tilfælde anvender det pågældende eksporterende medlem ikke sin ret til at suspendere væsentligt ækvivalente indrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til stk. 3, litra a), i artikel XIX i GATT 1994.

21. TMB følger gennemførelsen af denne artikel. Det undersøger på anmodning af ethvert medlem enhver bestemt sag under henvisning til gennemførelsen af bestemmelserne i denne artikel. Det udarbejder passende

henstillinger eller afgørelser inden for 30 dage til det eller de berørte medlemmer efter at have anmodet om deres medvirken.

Artikel 3

1. Senest 60 dage efter datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden skal medlemmer, der opretholder restriktioner [1] på tekstilvarer og beklædningsgenstande (andre end restriktioner opretholdt i henhold til MFA og omfattet af bestemmelserne i artikel 2), uanset om disse er forenelige med GATT 1994 eller ej, (a) give TMB meddelelse herom i alle enkeltheder eller (b) sende TMB meddelelse om dem, der er forelagt andre WTO-organer. Meddelelserne skal, hvor de end er gældende, indeholde oplysning om alle begrundelser i henhold til GATT 1994, herunder også hvilke bestemmelser i GATT 1994 der er lagt til grund for restriktionerne.

2. Medlemmer, der opretholder restriktioner henhørende under stk. 1, bortset fra dem der er begrundet i henhold til en bestemmelse i GATT 1994, skal enten:

a) bringe dem i overensstemmelse med GATT 1994 inden et år efter WTO-overenskomstens ikrafttræden og meddele TMB dette til orientering, eller

b) afvikle dem gradvis i henhold til et program, som det medlem, der opretholder restriktionerne, forelægger TMB senest seks måneder efter datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden. Dette program skal omfatte alle restriktioner, der skal afvikles i løbet af en periode, som ikke overskrider gyldighedsperioden for denne aftale. TMB kan rette henstillinger til det pågældende medlem angående et sådant program.

3. I denne aftales gyldighedsperiode forelægger medlemmerne TMB de meddelelser, der er blevet forelagt ethvert andet WTO-organ angående nye restriktioner eller ændringer i eksisterende restriktioner for tekstilvarer og beklædningsgenstande, der er truffet i henhold til en bestemmelse i GATT 1994, til orientering senest 60 dage efter sådanne restriktioners eller ændringers ikrafttræden.

4. Alle medlemmer har mulighed for at indgive modsatlydende meddelelser til TMB til orientering vedrørende begrundelsen i henhold til GATT 1994 eller vedrørende enhver restriktion, som ikke er blevet meddelt i henhold til bestemmelserne i denne artikel. Alle medlemmer kan indbringe sådanne meddelelser for det relevante WTO-organ i henhold til de relevante bestemmelser eller procedurer i GATT 1994.

5. TMB sender meddelelser, der er indgivet i henhold til denne artikel, i cirkulation blandt alle medlemmer til orientering.

Artikel 4

1. De eksporterende medlemmer administrerer de restriktioner, der er omhandlet i artikel 2, og dem, der gælder i henhold til artikel 6. Importerende medlemmer er ikke forpligtet til at godtage mængder ud over de restriktioner, der er meddelt i henhold til artikel 2, eller de restriktioner, der gælder i henhold til artikel 6.

2. Medlemmerne er enige om, at parterne skal undgå at indføre ændringer såsom ændringer i praksis, regler, procedurer eller tekstilvarernes og beklædningsgenstandenes inddeling i kategorier, herunder ændringer vedrørende det Harmoniserede System, i gennemførelsen eller forvaltningen af de restriktioner, der er meddelt eller anvendt i henhold til denne aftale, som har til følge, at balancen mellem de berørte medlemmers rettigheder og forpligtelser i henhold til denne aftale forrykkes, at det skader et medlems adgang til et marked, at sådan adgang ikke kan udnyttes fuldt ud eller at samhandelen i henhold til denne aftale forstyrres.

3. Hvis en vare, som kun er omfattet af en del af en restriktion, er meddelt til integrering i henhold til bestemmelserne i artikel 2, er medlemmerne enige om, at enhver ændring i niveauet for den pågældende restriktion ikke må forrykke balancen af rettigheder og forpligtelser mellem de pågældende medlemmer i henhold til denne aftale.

4. Er de i stk. 2 og 3 omhandlede ændringer nødvendige, er medlemmerne imidlertid enige om, at et medlem, der indfører sådanne ændringer, skal underrette og, hvor det er muligt, indlede konsultationer med det eller de berørte medlemmer, inden sådanne ændringer gennemføres, med henblik på at finde en gensidigt tilfredsstillende løsning om passende og rimelige justeringer. Medlemmerne er endvidere enige om, at et medlem, der indleder sådanne ændringer, og hvor det ikke er muligt at afholde konsultationer, inden disse gennemføres, skal på anmodning af det berørte medlem, om muligt inden for 60 dage, konsultere de berørte medlemmer med henblik på at finde en gensidigt tilfredsstillende løsning om passende og rimelige justeringer. Hvis parterne ikke når frem til en gensidigt tilfredsstillende løsning, kan et berørt medlem henvise sagen til TMB med henblik på en henstilling som omhandlet i artikel 8. Har TSB ikke haft mulighed for at undersøge en tvist vedrørende sådanne ændringer, der er indført inden WTO-overenskomstens ikrafttræden, skal den undersøges af TMB i overensstemmelse med MFA's regler og procedurer for sådan undersøgelse.

Artikel 5

1. Medlemmerne er enige om, at omgåelse ved omladning, omdirigering, urigtig angivelse af oprindelsesland

[1] Restriktioner omfatter alle unilaterale kvantitative restriktioner, bilaterale arrangementer og andre foranstaltninger med tilsvarende virkning.

eller oprindelsessted og forfalskning af officielle dokumenter forhindrer anvendelsen af denne aftale med henblik på at integrere tekstilvarer og beklædningsgenstande i GATT 1994. Medlemmerne bør derfor fastlægge de nødvendige lovbestemmelser og/eller administrative procedurer til at behandle og gribe ind mod sådan omgåelse. Medlemmerne er endvidere enige om, at de i henhold til nationale love og procedurer vil samarbejde fuldt ud om at behandle alle problemer, der måtte opstå på grund af omgåelse.

2. Har et medlem grund til at tro, at denne aftale omgås ved omladning, omdirigering, urigtig angivelse af oprindelsesland eller oprindelsessted eller forfalskning af officielle dokumenter, og at der ikke eller kun er truffet mangelfulde foranstaltninger til at behandle og/eller gribe ind mod sådan omgåelse, konsulterer det pågældende medlem det eller de berørte medlemmer med henblik på at finde en gensidigt tilfredssstillende løsning. Sådanne konsultationer afholdes omgående og om muligt inden for en frist på 30 dage. Når parterne ikke frem til en gensidigt tilfredsstillende løsning, kan ethvert berørt medlem indbringe sagen for TMB med henblik på en henstilling.

3. Medlemmerne er enige om at tage de nødvendige skridt til, i overensstemmelse med nationale love og procedurer, at forhindre, undersøge og, hvor det er nødvendigt, træffe retslige og/eller administrative foranstaltninger mod omgåelsespraksis på deres område. Medlemmerne er enige om at samarbejde fuldt ud, i overensstemmelse med nationale love og procedurer, i tilfælde af omgåelse eller påstand om omgåelse af denne aftale, for at fastlægge de faktiske kendsgerninger med hensyn til indførsels- og udførselssted og, i givet fald, omladning. Der er enighed om, at sådant samarbejde i overensstemmelse med nationale love og procedurer også skal omfatte: undersøgelse af omgåelsespraksis, som øger eksporten til det medlem, der opretholder sådanne begrænsninger, udveksling af dokumenter, korrespondance, rapporter og andre relevante oplysninger, i det omfang de foreligger, og på anmodning lettere mulighed for fabriksbesøg og kontakter i hvert enkelt tilfælde. Medlemmerne bestræber sig for at belyse omstændighederne ved alle sådanne tilfælde af omgåelse eller påstand om omgåelse, herunder også de involverede eksportørers eller importørers respektive roller.

4. Giver resultaterne af en undersøgelse tilstrækkeligt bevis for, at der har fundet omgåelse sted (f.eks. hvor der foreligger beviser vedrørende det rigtige oprindelsesland eller oprindelsessted og omstændighederne ved sådan omgåelse), er medlemmerne enige om at træffe passende foranstaltninger i den udstrækning, det er nødvendigt, for at ordne sagen. Sådanne foranstaltninger kan omfatte afvisning af indførsel af varer eller, hvor varerne er indført, tilpasning til begrænsningsniveauer for at tage hensyn til det rigtige oprindelsesland eller oprindelsessted, idet der behørigt tages hensyn til de faktiske omstændigheder og oprindelseslandets eller oprindelsesstedets rolle. Foreligger der bevis for, at medlemmer i de områder, hvor varerne er blevet omladet, er involveret, kan sådanne foranstaltninger omfatte indførelse af begrænsninger over for disse medlemmer. Foranstaltningerne fastsættes sammen med tidsplan og anvendelsesområde, efter at der er afholdt konsultationer for at finde en gensidigt tilfredsstillende løsning mellem de berørte medlemmer, og meddeles TMB sammen med fuld begrundelse. De pågældende medlemmer aftaler andre midler under konsultationerne. En sådan aftale skal også meddeles TMB, og TMB retter de henstillinger til de pågældende medlemmer, som det måtte finde nødvendige. Hvis parterne ikke når frem til en gensidigt tilfresstillende løsning, kan ethvert berørt medlem indbringe sagen for TMB til øjeblikkelig undersøgelse og med henblik på henstilling.

5. Medlemmerne noterer, at nogle tilfælde af omgåelse eventuelt omfatter sendinger i transit gennem lande eller steder, hvor der ikke foretages ændringer eller forandringer på varerne i sendingerne på transitstedet. De noterer, at det generelt ikke er muligt for sådanne transitsteder at kontrollere disse sendinger.

6. Medlemmerne er enige om, at urigtig angivelse af fiberindhold, mængder, varebeskrivelse eller varetarifering også skader målet for denne aftale. Foreligger der bevis for, at sådan urigtig angivelse er udfærdiget med henblik på omgåelse, er medlemmerne enige om, at der bør træffes passende foranstaltninger i overensstemmelse med nationale love og procedurer mod de pågældende eskportører og importører. Har et medlem grund til at tro, at denne aftale omgås ved sådan urigtig angivelse, og at der ikke eller kun anvendes mangelfulde administrative foranstaltninger for at behandle og/eller træffe foranstaltninger mod sådan omgåelse, skal det pågældende medlem straks konsultere det berørte medlem med henblik på at finde en gensidigt tilfredsstillende løsning. Hvis parterne ikke når frem til en løsning, kan ethvert berørt medlem indbringe sagen for TMB med henblik på en henstilling. Hensigten med denne bestemmelse er ikke at hindre medlemmerne i at foretage tekniske justeringer, når der forekommer utilsigtede fejl i angivelserne.

Artikel 6

1. Medlemmerne erkender, at det kan være nødvendigt at anvende en særlig mekanisme for beskyttelse i over-

gangsperioden (i denne aftale benævnt »beskyttelsesmekanisme«). Ethvert medlem kan anvende denne beskyttelsesmekanisme på varer, der er omfattet af bilaget, bortset fra varer, der er integreret i GATT 1994 i henhold til bestemmelserne i artikel 2. Medlemmer, der ikke opretholder restriktioner henhørende under artikel 2, meddeler TMB senest 60 dage efter datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden, om de ønsker at bevare retten til at anvende bestemmelserne i denne artikel. Medlemmer, som ikke har godkendt protokollerne om forlængelse af MFA siden 1986, indsender en sådan meddelelse senest seks måneder efter WTO-overenskomstens ikrafttræden. Beskyttelsesmekanismen anvendes med tilbageholdenhed i overensstemmelse med denne artikel og den faktiske gennemførelse af integreringen i henhold til denne aftale.

2. Der kan træffes beskyttelsesforanstaltninger i henhold til denne artikel, når det på grundlag af en medlems fastlæggelse af skade [1] er påvist, at en bestemt vare indføres til medlemmets område i så forøgede mængder, at det forvolder eller faktisk truer med at forvolde alvorlig skade for den hjemlige industri, som fremstiller samme og/eller direkte konkurrerende varer. Det skal være påvist, at alvorlige skade eller faktisk trussel herom er forårsaget af sådanne forøgede mængder i den samlede import af den pågældende vare og ikke af andre faktorer som teknologiske forandringer eller ændringer i forbrugsmønstret.

3. Ved fastlæggelse af, om der er forvoldt alvorlig skade eller foreligger faktisk trussel herom som omhandlet i stk. 2, undersøger medlemmet virkningen af den pågældende import for den bestemte industri, i ændringer i relevante økonomiske variabler som produktion, produktivitet, kapacitetsudnyttelse, lageropgørelser, markedsandele, udførsel, lønninger, beskæftigelse, hjemmemarkedspriser, fortjeneste og investeringer; ingen af disse faktor, betragtet alene eller kombineret med andre faktorer, kan nødvendigvis frembyde et afgørende kriterium.

4. Foranstaltninger, der påberåbes i henhold til bestemmelserne i denne artikel, anvendes på et medlem-til-medlem-grundlag. Det medlem eller de medlemmer, der tilskrives væsentlig skade eller faktisk trussel herom som omhandlet i stk. 2 og 3, identificeres på grundlag af en pludselig, væsentlig stigning i den faktiske eller umiddelbart forestående import [2] fra sådant eller sådanne medlemmer på individuel basis og på grundlag af importniveauet sammenlignet med importen fra andre kilder, markedsandel og indførsel og hjemmemarkedspriser i et sammenligneligt led i transaktionerne; ingen af disse faktorer, betragtet alene eller kombineret med andre faktorer, kan nødvendigvis frembyde et afgørende kriterium. Sådanne beskyttelsesforanstaltninger anvendes ikke på eksporten fra et medlem, hvis eksport af den bestemte vare allerede er begrænset i henhold til denne aftale.

5. Gyldighedsperioden for at fastslå, om der foreligger væsentlig skade eller faktisk trussel herom med henblik på at træffe beskyttelsesforanstaltninger, kan ikke overstige 90 dage fra datoen for den oprindelige meddelelse som anført i stk. 7.

6. Ved anvendelse af beskyttelsesmekanismen tages der specielt hensyn til de eksporterende medlemmers særlige interesser som anført i det følgende:

a) de mindst udviklede medlemmer indrømmes betydeligt gunstigere behandling end den, der indrømmes de øvrige i dette stykke omhandlede medlemsgrupper, så vidt muligt i henseende til alle aspekter, men i det mindste ud fra en generel betragtning

b) medlemmer, hvis samlede eksport af tekstilvarer og beklædningsgenstande er lille sammenlignet med andre medlemmers samlede eksport, og som kun tegner sig for en lille procentdel af det importerende medlems samlede indførsel af den pågældende vare, indrømmes differentiel og gunstigere behandling ved fastlæggelsen af de økonomiske vilkår, der er omhandlet i stk. 8, 13 og 14. For disse leverandører vil der i henhold til stk. 2 og 3 i artikel 1 blive taget behørigt hensyn til de fremtidige muligheder for udvikling af samhandelen og nødvendigheden af import i mængder af kommerciel betydning fra disse leverandører

c) med hensyn til uldvarer fra uldproducerende udviklingslandsmedlemmer, hvis økonomi og handel med tekstilvarer og beklædningsgenstande er afhængig af uldsektoren, hvis samlede tekstileksport næsten udelukkende består af tekstilvarer og beklædningsgenstande af uld, og hvis handel med tekstilvarer og beklædningsgenstande tegner sig for en forholdsvis lille andel af de importerende medlemmers markeder, tages der særligt hensyn til sådanne medlemmers eksportbehov ved fastsættelsen af kontingenter, tilvækst og fleksibilitetsbestemmelser.

d) der indrømmes en mere gunstig behandling for et medlems genudførsel af tekstilvarer og beklædnings-

[1] En toldunion kan anvende beskyttelsesforanstaltninger som en enhed eller på vegne af en medlemsstat. Når en toldunion anvender beskyttelsesforanstaltninger som en enhed, baseres alle krav til fastlæggelse af alvorlige skade eller faktisk trussel herom i henhold til denne aftale på de betingelser, der gælder for toldunionen som en enhed. Når beskyttelsesforanstaltninger anvendes på vegne af en medlemsstat, baseres alle krav til fastlæggelse af alvorlige skade eller faktisk trussel herom på de betingelser, der gælder i den pågældende medlemsstat, og foranstaltningerne begrænses til denne.

[2] En sådan nært forestående stigning skal kunne måles og ikke kun fastlægges på grundlag af påstande, konjunkturer eller alene muligheden for tilblivelse som f.eks. ud fra de eksporterende medlemmers produktionskapacitet.

genstande, som det pågældende medlem har udført til et andet medlem til forarbejdning og efterfølgende genindførsel som defineret i det importerende medlems love og retspraksis og i henhold til tilfredstillende kontrol- og beskæftigelsesprocedurer, når disse varer indføres fra et medlem, for hvilket denne type handel udgør en betydelig andel af dets samlede eksport af tekstilvarer og beklædningsgenstande.

7. Det medlem, der foreslår at træffe beskyttelsesforanstaltninger, søger at afholde konsultationer med det eller de medlemmer, der vil blive berørt af sådanne foranstaltninger. Anmodningen om konsultationer indgives sammen med konkrete og relevante faktuelle oplysninger, der er ajourført i videst muligt omfang, navnlig med hensyn til: (a) de i stk. 3 omhandlede faktorer på grundlag af hvilke det medlem, der påkalder foranstaltninger, har fastslået, at der foreligger væsentlig skade eller faktisk trussel herom, og (b) de i stk. 4 omhandlede faktorer, på grundlag af hvilke det foreslås at påkalde beskyttelsesforanstaltninger med hensyn til det eller de berørte medlemmer. Hvad angår anmodninger indgivet i henhold til dette stykke, bør oplysningerne i så høj grad som muligt vedrøre identificerbare produktionssektorer og den i stk. 8 fastsatte referenceperiode. Det medlem, der påkalder foranstaltningen, angiver også det foreslåede konkrete begrænsningsniveau for importen af den pågældende vare fra det eller de berørte medlemmer; dette niveau må ikke være lavere end det i stk. 8 omhandlede niveau. Det medlem, der søger konsultation, meddeler samtidig formanden for TMB sin anmodning om konsultationer, herunder også alle relevante faktuelle oplysninger som anført i stk. 3 og 4 sammen med det foreslåede begrænsningsniveau. Formanden underretter medlemmerne i TMB om anmodningen om konsultationer med angivelse af, hvilket medlem der har indgivet anmodning, den pågældende vare og hvilket medlem der har modtaget anmodningen. Det eller de berørte medlemmer besvarer straks anmodningen, og der afholdes omgående konsultationer, som normalt skal være afsluttet inden for 60 dage fra datoen for modtagelsen af anmodningen.

8. Er der under konsultationerne gensidig forståelse for, at situationen kræver begrænsninger for det eller de berørte medlemmers eksport af den bestemte vare, fastsættes sådant begrænsningsniveau til et niveau, der ikke er lavere end det gældende niveau for eksport eller import fra det pågældende medlem i en tolvmåneders periode, som er afsluttet to måneder før den måned, i hvilken anmodningen om konsultationer blev indgivet.

9. Enkeltheder i den aftalte begrænsningsforanstaltninger meddeles TMB senest 60 dage fra datoen for aftalens indgåelse. TMB fastslår, hvorvidt aftalen er berettiget i henhold til bestemmelserne i denne artikel. Hertil råder TMB over de faktuelle oplysninger, der er indgivet til formanden for TMB som nævnt i stk. 7, samt alle andre relevante oplysninger, der er indgivet af de berørte medlemmer. TMB kan rette sådanne henstillinger til de berørte medlemmer, som det måtte finde nødvendige.

10. Hvis medlemmerne imidlertid ikke har indgået nogen aftale efter udløbet af perioden på 60 dage fra datoen for modtagelsen af anmodningen om konsultationer, kan det medlem, der foreslog at træffe beskyttelsesforanstaltninger, bringe begrænsningen i anvendelse på importdatoen eller eksportdatoen i overensstemmelse med bestemmelserne i denne artikel inden for 30 dage efter konsultationsperioden på 60 dage og samtidig indbringe sagen for TMB. Alle medlemmer kan indbringe sagen inden udløbet af 60 dages perioden. TMB foretager i alle tilfælde straks en undersøgelse af sagen, herunder også fastlæggelse af, om der foreligger alvorlig skade eller faktisk trussel herom, og årsagerne hertil, og retter passende henstillinger til de berørte medlemmer inden for 30 dage. For at foretage en sådan undersøgelse råder TMB over de faktuelle oplysninger, der er indgivet til formanden for TMB som nævnt i stk. 7, samt alle andre relevante oplysninger, der er indgivet af de berørte medlemmer.

11. Under højst usædvanlige og kritiske omstændigheder, hvor forsinkelse kunne forårsage skade, som det ville være vanskeligt at afhjælpe, kan der midlertidigt træffes foranstaltninger i henhold til stk. 10, forudsat at anmodningen om konsultationer og meddelelsen herom til TMB indgives senest fem arbejdsdage, efter at der er truffet foranstaltninger. Hvis konsultationerne ikke fører til en aftale, meddeles TMB dette, når konsultationerne er afsluttet og under alle omstændigheder senest 60 dage efter datoen for foranstaltningens gennemførelse. TMB foretager straks en undersøgelse af sagen og retter passende henstillinger til de berørte medlemmer inden for 30 dage. Hvis konsultationerne fører til en aftale, meddeler medlemmerne TMB dette, når konsultationerne er afsluttet, men under alle omstændigheder senest 90 dage efter datoen for foranstaltningens gennemførelse. TMB kan rette sådanne henstillinger til de berørte medlemmer, som det måtte finde nødvendige.

12. Et medlem kan opretholde foranstaltninger, der er påkaldt under henvisning til bestemmelserne i denne artikel, (a) i op til tre år uden forlængelse eller (b) indtil varen er blevet integreret i GATT 1994, alt efter hvilken dato der måtte være den første.

13. Forbliver begrænsningsforanstaltningen i kraft i mere end et år, fastsættes niveauet for det efterfølgende år til det niveau, der er fastlagt for det første år, forhøjet med en vækstrate på mindst 6 % om året, medmindre det er begrundet på anden måde over for TMB. Begrænsningsniveauet for den pågældende vare kan overskrides i et af to efterfølgende år ved fremførsel og/eller overførsel af 10 %, hvoraf fremførsel kun udgør 5 %. Der kan ikke indføres kvantitative lofter ved kombineret anvendelse af overførsel, fremførsel og bestemmelsen i stk. 14.

14. Når mere end en vare fra et andet medlem er undergivet begrænsninger af et medlem i henhold til

denne artikel, kan det aftalte begrænsningsniveau i henhold til denne artikel for hver af disse varer overskrides med 7%, forudsat at den samlede udførsel undergivet begrænsninger ikke overstiger samtlige niveauer for alle varer, der således er begrænset i henhold til denne artikel, på grundlag af aftalte fælles enheder. Når anvendelsesperioderne for begrænsninger på disse varer ikke falder sammen, anvendes denne bestemmelse for overlappende perioder på et pro rata grundlag.

15. Hvis en beskyttelsesforanstaltning anvendes i henhold til denne artikel på en vare, for hvilken der tidligere var indført begrænsning i henhold til MFA i tolvmåneders perioden inden WTO-overenskomstens ikrafttræden eller i henhold til artikel 2 eller 6, skal det nye begrænsningsniveau være det niveau, der er fastast i stk. 8, medmindre den nye begrænsning træder i kraft inden et år fra:

a) datoen for den i artikel 2, stk. 15, omhandlede meddelelse om ophævelse af den tidligere begrænsning, eller

b) datoen for ophævelse af den tidligere begrænsning, der er indført i henhold til denne artikel eller MFA,

i hvilket tilfælde nivauet ikke må være højere end det højeste af (i) begrænsningsniveauet i den sidste tolvmåneders periode, i hvilken varen var under begrænsning, eller (ii) begrænsningsnivauet som fastsat i stk. 8.

16. Når et medlem, der ikke opretholder en begrænsning i henhold til artikel 2, beslutter at anvende en begrænsning i henhold til bestemmelserne i denne artikel, fastlægger det passende arrangementer, der (a) helt tager hensyn til faktorer som fastsat toldtarifering og kvantitative enheder baseret på almindelig handelspraksis i eksport- og importtransaktioner, både med hensyn til fibersammensætning og konkurrence om samme segment på hjemmemarkedet, og (b) undgår overdreven opdeling i varekategorier. Den i stk. 7 eller 11 omhandlede anmodning om konsultationer skal indeholde fuldstændige oplysninger om sådanne arrangementer.

Artikel 7

1. Som led i integreringsprocessen og under henvisning til de konkrete forpligtelser, medlemmerne har indgået som resultat af Uruguay-runden, træffer alle medlemmer sådanne foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at holde til regler og discipliner i GATT 1994 med henblik på at:

a) opnå bedre adgang til markederne for tekstilvarer og beklædningsgenstande gennem foranstaltninger som toldnedsættelser og bindinger, nedsættelse eller afskaffelse af ikke-toldmæssige hindringer og lempelse af told-, administrations- og udstedelsesformaliteter

b) sikre, at der anvendes strategier med retfærdige og rimelige handelsbetingelser for tekstilvarer og beklædningsgenstande inden for områder som dumping- og antidumpingregler og -procedurer, subsidier og udligningsforanstaltninger og beskyttelse af intellektuel ejendomsret, og

c) undgå diskriminering ved import i sektoren for tekstilvarer og beklædningsgenstande, når de træffer foranstaltninger af generelle handelspolitiske årsager.

Sådanne foranstaltninger berører ikke medlemmernes rettigheder og forpligtelser i henhold til GATT 1994.

2. Medlemmerne underretter TMB om de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger, der har forbindelse med gennemførelsen af denne aftale. I den udstrækning, disse er meddelt andre WTO-organer, er et resumé med henvisning til den oprindelige meddelelse tilstrækkeligt til at opfylde de i dette stykke fastsatte krav. Alle medlemmer har mulighed for at indgive modsatlydende meddelelser til TMB.

3. Hvis et medlem finder, at et andet medlem ikke har truffet de i stk. 1 nævnte foranstaltninger, og at balancen mellem rettigheder og forpligtelser i henhold til denne aftale er blevet forrykket, kan det pågældende medlem indbringe sagen for de relevante WTO-organer og underrette TMB. Efterfølgende afgørelser og konklusioner truffet af de pågældende WTO-organer udgør en del af TMB's generelle rapport.

Artikel 8

1. Kontrolorganet for Tekstilvarer (i det følgende »TMB«) oprettes til at kontrollere gennemførelsen af denne aftale, undersøge alle foranstaltninger, der træffes i henhold til denne aftale, og deres overensstemmelse hermed, og til at træffe de foranstaltninger, der udtrykkeligt kræves af det i henhold til denne aftale. TMB består af en formand og ti medlemmer. Organet skal have en afbalanceret sammensætning og en bred repræsentation af medlemmerne, og der fastsættes bestemmelser om en turnusordning med passende mellemrum for medlemmerne. Medlemmerne udpeges af medlemmer, der er udnævnt af Rådet for Handel med Varer, til at have sæde i TMB og udøver deres funktion på et personligt grundlag.

2. TMB fastlægger sine egne arbejdsprocedurer. Der er imidlertid underforstået, at konsensus i TMB ikke kræver samtykke eller tilslutning fra de medlemmer, der er involveret i et uløst problem til behandling i TMB.

3. TMB betragtes som et fast organ og holder møder efter behov for at udøve de funktioner, som påhviler det i

henhold til denne aftale. Det støtter sig til de meddelelser og oplysninger, som medlemmerne indgiver i henhold til de relevante artikler i denne aftale, med de nødvendige supplerende oplysninger og enkeltheder, som disse måtte forelægge, eller som det beslutter at anmode dem om. Det kan også støtte sig til meddelelser til og rapporter fra andre WTO-organer og fra andre kilder, som det måtte finde hensigtsmæssige.

4. Medlemmerne giver hinanden passende mulighed for at afholde konsultationer i sager vedrørende denne aftales funktion.

5. Når parterne ikke frem til en gensidigt aftalt løsning under de bilaterale konsultationer som omhandlet i denne aftale, afgiver TMB på anmodning af et af medlemmerne henstillinger til de berørte medlemmer efter omgående at have foretaget en grundig undersøgelse af sagen.

6. På anmodning af et medlem undersøger TMB omgående alle særlige foranstaltninger, som det pågældende medlem finder er til skade for dets interesser i henhold til denne aftale, hvor konsultationer mellem dette og det eller de berørte medlemmer ikke har ført til en gensidigt tilfredsstillende løsning. I sådanne tilfælde retter TMB passende bemærkninger til de pågældende medlemmer med henblik på den i stk. 11 omhandlede undersøgelse.

7. Inden TMB udformer sine henstillinger eller bemærkninger, anmoder det om bistand fra de medlemmer, der måtte være direkte berørt af den pågældende sag.

8. Hvis TMB bliver pålagt at afgive henstillinger eller afgørelser, gør det dette om muligt inden for en frist på 30 dage, medmindre et andet tidsrum er fastsat i denne aftale. Alle sådanne henstillinger eller afgørelser meddeles de direkte berørte medlemmer. Alle sådanne henstillinger eller afgørelser meddeles også Rådet for Handel med Varer til orientering.

9. Medlemmerne bestræber sig på at godkende henstillingerne fra TMB i deres helhed, og TMB udøver passende tilsyn med gennemførelsen af sådanne henstillinger.

10. Hvis et medlem skønner, at det ikke kan rette sig efter henstillingerne fra TMB, meddeler det TMB grunden hertil senest en måned efter modtagelsen af sådanne henstillinger. Efter en indgående gennemgang af de anførte grunde afgiver TMB omgående yderligere henstillinger, som det måtte finde nødvendige. Hvis sagen efter sådanne henstillinger fortsat ikke er løst, kan ethvert medlem indbringe sagen for Tvistbilæggelsesorganet og påberåbe sig artikel XXIII, stk. 2, i GATT 1994 og de relevante bestemmelser i forståelsen om tvistbelæggelse.

11. For at føre tilsyn med gennemførelsen af denne aftale foretager Rådet for Handel med Varer en større undersøgelse inden udløbet af hver etape af integreringsprocessen. Som hjælp til denne undersøgelse sender TMB mindst fem måneder inden udløbet af hver etape Rådet for Handel med Varer en generel rapport om gennemførelsen af denne aftale i den etape, der er til undersøgelse, navnlig med hensyn til sager vedrørende integreringsprocessen, gennemførelsen af overgangsbeskyttelsesmekanismen og anvendelsen af regler og discipliner i GATT 1994 som defineret i henholdsvis artikel 2, 3, 6 og 7. TMB's generelle rapport kan omfatte alle henstillinger, som det måtte finde hensigtsmæssige for Rådet for Handel med Varer.

12. På baggrund af undersøgelsen træffer Rådet for Handel med Varer ved konsensus sådanne afgørelser, som det måtte finde nødvendige til at sikre, at balancen mellem rettigheder og forpligtelser i denne aftale ikke er blevet forrykket. For at bilægge de tvister, der måtte opstå med hensyn til sager omhandlet i stk. 7, kan Tvistbilæggelsesorganet, uden at det berører de endelige datoer som fastsat i henhold til artikel 9, tillade en justering af artikel 2, stk. 14, for den etape, der følger efter undersøgelsen, med hensyn til ethvert medlem, som man har konstateret ikke opfylder sine forpligtelser i henhold til denne aftale.

Artikel 9

Denne aftale og alle restriktioner som følger heraf skal være afsluttet på den første dag i den 121. måned, hvor WTO-overenskomsten er i kraft, hvilket er den dato, hvor sektoren for tekstilvarer og beklædningsgenstande er fuldstændig integreret i GATT 1994. Denne aftale kan ikke forlænges.

BILAG

LISTE OVER VARER, DER ER OMFATTET AF DENNE AFTALE

1. Dette bilag omfatter tekstilvarer og beklædningsgenstande defineret ved det harmoniserede varebeskrivelses- og varekodesystems (HS) sekscifrede koder.

2. Der vil blive truffet foranstaltninger i henhold til beskyttelsesbestemmelserne i artikel 6 med hensyn til særlige tekstilvarer og beklædningsgenstande og ikke på grundlag af HS-koderne i sig selv.

3. Foranstaltninger i henhold til artikel 6 i denne aftale gælder ikke for:

   a) udviklingslandsmedlemmers eksport af stoffer, som er fremstillet på håndvæve i hjemmeindustrien, eller varer fremstillet i hånden i hjemmeindustrien af sådanne håndvævede stoffer, eller håndfremstillede tekstilvarer og beklædningsgenstande af traditionel folkloristisk art, forudsat at disse varer er forsynet med passende certifikater i henhold til de arrangementer, der er indgået mellem de berørte medlemmer

   b) den traditionelle handel med tekstilvarer, som før 1982 blev omsat internationalt i mængder af kommerciel betydning, såsom poser, sække, carpetbagging, reb og tovværk, rejseartikler samt måtter og gulvtæpper, der typisk fremstilles af fibre af jute, kokos, sisal, abaca, maguey og henequen.

   c) varer fremstillet af natursilke.

   For sådanne varer gælder bestemmelserne i artikel XIX i GATT 1994 som fortolket i aftalen om beskyttelsesforanstaltninger.

Varer henhørende under afsnit XI (Tekstilvarer) i Det Harmoniserede Varebeskrivelses- og Varenomenklatursystem (HS)

HS nr.	Varebeskrivelse
Kap. 50	**Natursilke**
5004 00	Garn af natursilke (undtagen garn af affald af natursilke), ikke i detailsalgsoplagninger
5005 00	Garn af affald af natursilke, ikke i detailsalgsoplægninger
5006 00	Garn af natursilke eller affald af natursilke, i detailsalgsoplægninger; fishgut
5007 10	Vævet stof af bourettesilke
5007 20	Vævet stof med indhold af natursilke eller affald af natursilke, undtagen bourettesilke, på 85 vægtprocent eller derover
5007 90	Vævet stof af natursilke, ikke andetsteds tariferet (iat)
Kap. 51	**Uld samt fine eller grove dyrehår; garn og vævet stof af hestehår**
5105 10	Kartet uld
5105 21	Kæmmet uld i småstykker
5105 29	Uldtops og andet kæmmet uld, undtagen kæmmet uld i småstykker
5105 30	Fine dyrehår, kartet eller kæmmet
5106 10	Garn af kartet uld, >/= 85 vægtprocent uld, ikke i detailsalgsoplægn.
5106 20	Garn af kartet uld, <85 vægtprocent uld, ikke i detalsalgsoplægn.
5107 10	Garn af kæmmet uld, >/= 85 vægtprocent uld, ikke i detailsalgsoplægn.
5107 20	Garn af kæmmet uld, <85 vægtprocent uld, ikke i detailsalsoplægn.
5108 10	Garn af fine dyrehår, kartet, ikke i detailsalgsoplægninger
5108 20	Garn af fine dyrehår, kæmmet, ikke i detailsalgsoplægninger

HS nr.	Varebeskrivelse
5109 10	Garn af uld eller fine dyrehår, >/= 85 vægtprocent, i detailsalgsoplægninger
5109 90	Garn af uld eller fine dyrehår, </= 85 vægtprocent sådanne fibre, i detailsalgsoplægninger
5110 00	Garn of grove dyrehår eller af hestehår
5111 11	Vævet af stof af kartet uld/fine dyrehår, >/= 85 vægtprocent, </= 300 g/m^2
5111 19	Vævet stof af kartet uld/fine dyrehår, >/= 85 vægtprocent, >300 g/m^2
5111 20	Vævet stof af kartet uld/fine dyrehår, >/= 85 vægtprocent, blandet med endeløse kemofibre
5111 30	Vævet stof af kartet uld/fine dyrehår, >/= 85 vægtprocent, blandet med korte kemofibre
5111 90	Vævet stof af kartet uld/fine dyrehår, >/= 85 vægtprocent, iat
5112 11	Vævet stof af kæmmet uld/fine dyrehår, >/= 85 vægtprocent, </= 200 g/m
5111 19	Vævet stof af kæmmet uld/fine dyrehår, >/= 85 vægtprocent, >200 g/m^2
5112 20	Vævet stof af kæmmet uld/fine dyrehår, <85 vægtprocent, blandet med endeløse kemofibre
5112 30	Vævet stof af kæmmet uld/fine dyrehår, <85 vægtprocent, blandet med korte kemofibre
5112 90	Vævet stof af kæmmet uld/fine dyrehår, <85 vægtprocent, iat
5113 00	Vævet stof af grove dyrehår eller hestehår
Kap. 52	**Bomuld**
5204 11	Sytråd af bomuld, >/= 85 vægtprocent bomuld, ikke i detailsalgsopl.
5204 19	Sytråd af bomuld, <85 vægtprocent bomuld, ikke i detailsalgsoplægn.
5204 20	Sytråd af bomuld, i detailsalgsoplægninger
5205 11	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent bomuld, enkelttrådet af ikke kæmmede fibre, >/= 0714,29 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger
5205 12	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, enkelttrådet af ikke kæmmede fibre, 714,29 >dtex>/= 232,56, ikke i detailsalgsoplægninger
5205 13	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, enkelttrådet af ikke kæmmede fibre, 232,56 >dtex>/= 192,31, ikke i detalsalgsoplægninger
5205 14	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, enkelttrådet af ikke kæmmede fibre, 192,31 >dtex>/= 125, ikke i detailsalgsoplægninger
5205 15	Garn af bomuld, >/= 85, enkelttrådet af ikke kæmmede fibre, <125 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger
5205 21	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, enkelttrådet af kæmmede fibre, >/= 714,29 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger

HS nr.	Varebeskrivelse
5205 22	Garn af bomuld, >/= 85, enkelttrådet af kæmmede fibre, 714,29 >dtex>/= 232,56, ikke i detailsalgsoplægninger
5205 23	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, enkelttrådet af kæmmede fibre, 232,56 >dtex>/ = 192,31, ikke i detailsalgsoplægninger
5205 24	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, enkelttrådet af kæmmede fibre, 192,31 >dtex>/ = 125, ikke i detailsalgsoplægninger
5205 25	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, enkeltrådet af kæmmede fibre, <125 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger
5205 31	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, flertrådet af ikke-kæmmede fibre, >/= 714,29 dtex, ikke i detalsalgsoplægninger, iat
5205 32	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, flertrådet af ikke-kæmmede fibre, 714,29 >dtex>/ = 232,56, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5205 33	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, flertrådet af ikke-kæmmede fibre, 232,56 >dtex>/ = 192,31, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5205 34	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, flertrådet af ikke-kæmmede fibre, 192,31 >dtex>/ = 125, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5205 35	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, flertrådet af ikke-kæmmede fibre, >dtex, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5205.41	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, flertrådet af kæmmede fibre, >/= 714,29 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5205 42	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, flertrådet af kæmmede fibre, 714,29 >dtex>/ = 232,56, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5205 43	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, flertrådet af kæmmede fibre, 232,56 >dtex>/ = 192,31, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5205 44	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, flertrådet af kæmmede fibre, 192,31 >dtex>/= 125 ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5205 45	Garn af bomuld, >/= 85 vægtprocent, flertrådet af kæmmede fibre, <125 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5206 11	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, enkelttrådet af ikke-kæmmede fibre, >/= 714,29 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5206 12	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, enkelttrådet af ikke-kæmmede fibre, 714,29 >dtex>/ = 232,56, ikke i detailsalgsoplægninger
5206 13	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, enkelttrådet af ikke-kæmmede fibre, 232,56 >dtex>/ = 192,31, ikke i detailsalgsoplægninger
5206 14	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, enkelttrådet af ikke-kæmmede fibre, 192,31 >dtex>/ = 125, ikke i detailsalgsoplægninger
5206 15	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, enkelttrådet af ikke-kæmmede fibre, <125 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger
5206 21	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, enkelttrådet af kæmmede fibre, >/= 714,29 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger
5206 22	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, enkelttrådet af kæmmede fibre, 714,29 >dtex>/ = 232,56, ikke i detailsalgsoplægninger
5206 23	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, enkelttrådet af kæmmede fibre, 232,56 >dtex>/ = 192,31, ikke i detailsalgsoplægninger
5206 24	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, enkelttrådet af kæmmede fibre, 192,31 >dtex>/= 125, ikke i detailsalgsoplægninger
5206 25	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, enkelttrådet af kæmmede fibre, 714,29 <125 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger
5206 31	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, fertrådet af ikke-kæmmede fibre, >/= 714,29 dtex, ikke i detailsalgssoplægninger

HS nr.	Varebeskrivelse
5206 32	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, fertrådet af ikke-kæmmede fibre, 714,29 >dtex>/ = 232,56, ikke i detailsalgsoplægninger
5206 33	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, flertrådet af ikke-kæmmede fibre, 232,56 >dtex>/ = 192,31, ikke i detailsoplægninger, iat
5206 34	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, flertrådet af ikke-kæmmede fibre, 192,31 >dtex>/ = 125, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5206 35	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, flertrådet af ikke-kæmmede fibre, <125 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5206 41	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, flertrådet af ikke-kæmmede fibre, >/= 714,29 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5206 42	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, flertrådet af kæmmede fibre, 714,29 >dtex>/= 232,56, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5206 43	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, flertrådet af kæmmede fibre, 232,56 >dtex>/= 192,31, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5206 44	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, flertrådet af kæmmede fibre, 192,31 >dtex>/= 125, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5206 45	Garn af bomuld, <85 vægtprocent, flertrådet af kæmmede fibre, <125 dtex, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5207 10	Garn af bomuld (undtagen syтråd), >/= 85 vægtprocent bomuld, i detailsalgsoplægninger
5207 90	Garn af bomuld (undtagen syтråd), <85 vægtprocent bomuld, i detailsalgsoplægninger
5208 11	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 100 g/m^2 eller derunder, ubleget
5208 12	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, >100 g/m^2 til 200 g/m^2,ubleget
5208 13	Kipervævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 200 g/m^2 og derunder, ubleget
5208 19	Vævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 200 g/m^2 og derunder, ubleget, iat
5208 21	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 100 g/m^2 og derunder, bleget
5208 22	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= </= 85 vægtprocent, >100 g/m^2 til 200 g/m^2, bleget
5208 23	Kipervævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 200 g/m^2 og derunder, bleget
5208 29	Vævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 200 g/m^2 og derunder, bleget, iat
5208 31	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 100 g/m^2 og derunder, farvet
5208 32	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, >100 g/m^2 til = 200 g/m^2, farvet
5208 33	Kipervævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 200 g/m^2 og derunder, farvet
5208 39	Vævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 200 g/m^2 og derunder, farvet, iat
5208 41	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 100 g/m^2 og derunder, af farvet garn
5208 42	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, >100 g/m^2 til 200 g/m^2, af farvet garn
5208 43	Kipervævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 200 g/m^2 og derunder, af farvet garn
5208 49	Vævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 200 g/m^2 og derunder, af farvet garn, iat
5208 51	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 100 g/m^2 og derunder, trykt
5208 52	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, >100 g/m^2 til 200 g/m^2, trykt
5208 53	Kipervævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 200 g/m^2 og derunder, trykt

HS nr.	Varebeskrivelse
5208 59	Vævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, 200 g/m^2 og derunder, trykt, iat
5209 11	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, ubleget
5209 12	Kipervævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, ubleget
5209 19	Vævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, ubleget, iat
5209 21	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, bleget
5209 22	Kipervævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, bleget
5209 29	Vævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, bleget, iat
5209 31	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, farvet
5209 32	Kipervævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, farvet
5209 39	Vævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, farvet, iat
5209 41	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, af farvet garn
5209 42	Deminstof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2
5209 43	Andet kipervævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, af farvet garn
5209 49	Vævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, af farvet garn, iat
5209 51	Lærredsvævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, trykt
5209 52	Kipervævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, trykt
5209 59	Vævet stof af bomuld, >/= 85 vægtprocent, over 200 g/m^2, trykt, iat
5210 11	Lærredsvævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, 200 g/m^2 derunder, ubleget
5210 12	Kipervævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre 200 g/m^2 og derunder, ubleget
5210 19	Vævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre >/= 200 g/m^2, ubleget, iat
5210 21	Lærredsvævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofribre, 200 g/m^2 og derunder, bleget
5210 22	Kipervævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre 200 g/m^2 og derunder, bleget
5210 29	Vævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, 200 g/m^2 og derunder, bleget, iat
5210 31	Lærredsvævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, 200 g/m^2 og derunder, farvet
5210 32	Kipervævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofribre, 200 g/m^2 og derunder, farvet

HS nr.	Varebeskrivelse
5210 39	Vævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, 200 g/m^2 og derunder, farvet, iat
5210 41	Lærredsvævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, 200 g/m^2 og derunder, af farvet garn
5210 42	Kipervævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre 200 g/m^2 og derunder, af farvet garn
5210 49	Vævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, 200 g/m^2 og derunder, af farvet garn, iat
5210 51	Lærredsvævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, 200 g/m^2 og derunder, trykt
5210 52	Kipervævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, 200 g/m^2 og derunder, trykt
5210 59	Vævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, 200 g/m^2 og derunder, trykt, iat
5211 11	Lærredsvævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, ubleget
5211 12	Kipervævet stof af bomuld, <85 vægtprocent , blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, ubleget
5211 19	Vævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, ubleget, iat
5211 21	Lærredsvævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, bleget
5211 22	Kipervævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, bleget
5211 29	Vævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, bleget, iat
5211 31	Lærredsvævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, farvet
5211 32	Kipervævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, farvet
5211 39	Vævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, farvet, iat
5211 41	Lærredsvævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, af farvet garn
5211 42	Denimstof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2
5211 43	Andet kipervævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, af farvet garn
5211 49	Vævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, af farvet garn, iat
5211 51	Lærredsvævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, trykt

HS nr.	Varebeskrivelse
5211 52	Kipervævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, trykt
5211 59	Vævet stof af bomuld, <85 vægtprocent, blandet med kemofibre, over 200 g/m^2, trykt, iat
5212 11	Vævet stof af bomuld, 200 g/m^2 og derunder, ubleget, iat
5212 12	Vævet stof af bomuld, 200 g/m^2 og derunder, bleget, iat
5212 13	Vævet stof af bomuld, 200 g/m^2 og derunder, farvet, iat
5212 14	Vævet stof af bomuld, 200 g/m^2 og derunder, af garn af forskellige farver, iat
5212 15	Vævet stof af bomuld, 200 g/m^2 og derunder, trykt, iat
5212 21	Vævet stof af bomuld, over 200 g/m^2, ubleget, iat
5212 22	Vævet stof af bomuld, over 200 g/m^2, bleget, iat
5212 23	Vævet stof af bomuld, over 200 g/m^2, farvet, iat
5212 24	Vævet stof af bomuld, over 200 g/m^2, af garn af forskellige farver, iat
5212 25	Vævet stof af bomuld, over 200 g/m^2, trykt, iat
Kap. 53	**Andre vegetabilske tekstilfibre; papirgarn og vævet stof af papirgarn**
5306 10	Garn af hør, enkelttrådet
5306 20	Garn af hør, flertrådet eller kabelslået
5307 10	Garn af jute eller andre bastfibre, enkelttådet
5307 20	Garn af jute eller andre bastfibre, flertrådet eller kabelslået
5308 20	Hampegarn
5308 90	Garn af andre vegetabilske tekstilfibre
5309 11	Vævet stof af hør, med indhold af hør på mindst 85 vægtprocent, ubleget eller bleget
5309 19	Vævet stof af hør, med indhold af hør mindst 85 vægtprocent, undtagen ubleget eller bleget
5309 21	Vævet stof af hør, med indhold af hør på under 85 vægtprocent, ubleget eller bleget
5309 29	Vævet stof af hør, med indhold af hør på under 85 vægtprocent, undtagen ubleget eller bleget
5310 10	Vævet stof af jute eller andre bastfibre, ubleget
5310 90	Vævet stof af jute eller andre bastfibre, undtagen ubleget
5311 00	Vævet stof af andre vegetabilske tekstilfibre; vævet stof af papirgarn
Kap. 54	**Endeløse kemofibre**
5401 10	Sytråd af endeløse syntetiske fibre
5401 20	Sytråd af endeløse regenererede fibre
5402 10	Garn med høj styrke (undtagen sytråd), af nylon eller andre polyamider, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 20	Garn med høj styrke (undtagen sytråd), af polyester, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 31	Teksturet garn, ikke andetsteds tariferet (iat), af nylon eller andre polyamider, </= 50 tex/enkelttråd, ikke i detailsalgsoplægn.
5402 32	Teksturet garn, iat, af nylon eller andre polyamider, >50 tex/enkeltrråd, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 33	Teksturet garn, iat, af polyestere, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 39	Teksturet garn af syntetiske filamenter, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 41	Garn af nylon eller andre polyamider, enkelttrådet, ikke snoet, iat, ikke i detalsalgsoplægninger

HS nr.	Varebeskrivelse
5402 42	Garn af polyestere, delvis orienteret, enkelttrådet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 43	Garn af polyestere, enkelttrådet, ikke snoet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 49	Garn af syntetiske filamenter, enkelttrådet, ikke snoet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 51	Garn af nylon eller andre polyamider, enkelttrådet, snoet >50/m, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 52	Garn af polyestere, enkelttråder, snoet >50 omgange/m, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 59	Garn af syntetiske filamenter, enkelttrådet, snoet >50/m, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 61	Garn af nylon eller andre polyamider, flertrådet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 62	Garn af polyestere, flertrådet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5402 69	Garn af syntetiske filamenter, flertrådet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5403 10	Garn med høj styrke (undtagen sytråd), af viskose, ikke i detailsalgsoplægninger
5403 20	Tekstureret garn, iat, af endeløse regenererede fibre, ikke i detailsalgsoplægninger
5403 31	Garn af viskose, enkelttrådet, ikke snoet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5403 32	Garn af viskose, enkelttrådet, snoet >120 omgange/m, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5403 33	Garn af acetat, enkelttrådet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5403 39	Garn af endeløse regenererede fibre, enkelttrådet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5403 41	Garn af viskose, flertrådet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5403 42	Garn af acetat, flertrådet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5403 49	Garn af endeløse regenererede fibre, flertrådet, iat, ikke i detailsalgsoplægninger
5404 10	Monifilamenter, >/= 67dtex, største tværmål ikke over 1 mm
5404 90	Strimler og lign. af syntetisk materiale hvis synlige bredde ikke overstiger 5 mm
5405 00	Regenererede monofilamenter, 67dtex, største tværmål ikke over 1 mm, strimler af regenereret materiale hvis snyl. bredde ikke over 5 mm
5406 10	Garn af endeløse snyt. fibre (undtagen sytråd), i detailsalgsoplægninger
5406 20	Garn af endel. regen. fibre (undtagen sytråd), i detailsalgsoplægn.
5407 10	Vævet stof af garn med høj styrke af nylon eller polyamider/polyestere
5407 20	Vævet stof fremstillet af strimler el. lign. af synt. materiale
5407 30	Vævet stof som nævnt i best. 9 til afsnit XI (lag af parallelt snyt. garn)
5407 41	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af nylon/andre polyamider, ubleget eller bleget, iat
5407 42	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af nylon/andre polyamider, farvet, iat
5407 43	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af nylon/andre polyamider, af farvet garn, iat
5407 44	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af nylon/andre polyamider, trykt iat
5407 51	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af teksturerede endeløse polyesterfibre, ubleget eller bleget, iat
5407 52	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af teksturerede endeløse polyesterfibre farvet, iat
5407 53	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af teksturerede endeløse polyesterfibre, af farvet garn, iat
5407 54	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af teksturerede endeløse polyesterfibre, trykt, iat
5407 60	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af ikke teksturerede endeløse polyesterfibre, iat

HS nr.	Varebeskrivelse
5407 71	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af endeløse synt. fibre, ubleget eller bleget, iat
5407 72	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af endeløse synt. fibre, farvet, iat
5407 73	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af endeløse synt. fibre, af farvet garn, iat
5407 74	vævet stof, >/= 85 vægtprocent af endeløse synt. fibre, trykt, iat
5407 81	Vævet stof, <85 vægtprocent af endeløse synt. fibre, blandet med bomuld, ubleget eller bleget, iat
5407 82	Vævet stof, <85 vægtprocent af endeløse synt. fibre, blandet med bomuld, farvet, iat
5407 83	Vævet stof, <85 vægtprocent af endeløse synt. fibre, blandet med bomuld, af farvet garn, iat
5407 84	Vævet stof, <85 vægtprocent af endeløse synt. fibre, blandet med bomuld, trykt, iat
5407 91	Vævet stof af endeløse synt. fibre, ubleget eller bleget, iat
5407 92	Vævet stof af endeløse synt. fibre, farvet, iat
5407 93	Vævet stof af endeløse synt. fibre, af farvet garn, iat
5407 94	Vævet stof af endeløse synt. fibre, trykt, iat
5408 10	Vævet stof af garn med høj styrke, af viskose
5408 21	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af endel. regen. fibre eller strimler af samme, ubleget eller bleget, iat
5408 22	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af endel. regen. fibre eller strimler af samme, farvet, iat
5408 23	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af endel. regen. fibre eller strimler af samme, af farvet garn, iat
5408 24	Vævet stof, >/= 85 vægtprocent af endel. regen. fibre eller strimler af samme, trykt, iat
5408 31	Vævet stof af endel. regener. fibre, ubleget eller bleget, iat
5408 32	Vævet stof af endel. regener. fibre, farvet, iat
5408 33	Vævet stof af endel. regener. fibre, af farvet garn, iat
5408 34	Vævet stof af endel. regener. fibre, trykt, iat
Kap. 55	**Korte Kemofibre**
5501 10	Bånd (tow) af nylon eller andre polyamider
5501 20	Bånd (tow) af polyestere
5501 30	Bånd (tow) af acryl eller modacryl
5501 90	Bånd (tow) af andre syntetiske filamenter, iat
5502 00	Bånd (tow) af regenererede filamenter
5503 10	Korte fibre af nylon eller andre polyamider, ikke kartet eller kæmmet
5503 20	Korte fibre af polyestere, ikke kartet eller kæmmet
5503 30	Korte fibre af acryl eller modacryl, ikke kartet eller kæmmet
5503 40	Korte fibre af polypropylen, ikke kartet eller kæmmet
5503 90	Korte syntetiske fibre, ikke kartet eller kæmmet, iat
5504 10	Korte regenererede fibre, af viskose, ikke kartet eller kæmmet
5504 90	Korte regenererede fibre, undtagen viskose, ikke kartet el. kæmmet
5505 10	Affald af syntetiske fibre
5505 20	Affald af regenererede fibre
5506 10	Korte fibre af nylon eller andre polyamider, kartet eller kæmmet
5506 20	Korte fibre af polyestere, kartet eller kæmmet
5506 30	Korte fibre af acryl eller modacryl, kartet eller kæmmet
5506 90	Korte syntetiske fibre, kartet eller kæmmet, iat
5507 00	Korte regenererede fibre, kartet eller kæmmet

HS nr.	Varebeskrivelse
5508 10	Sytråd af korte syntetiske fibre
5508 20	Sytråd af korte regenererede fibre
5509 11	Garn, >/= 85 vægtprocent korte fibre af nylon eller andre polyamider, enkelttrådet, ikke i detailsalgsoplægning
5509 12	Garn, >/= 85 vægtprocent korte fibre af nylon eller andre polyamider, flertråder, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 21	Garn, >/= 85 vægtprocent korte fibre af polyester, enkelttrådet, ikke i detailsalgsoplægninger
5509 22	Garn, >/= 85 vægtprocent korte fibre af polyester, flertrådet, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 31	Garn, >/= 85 vægtprocent korte fibre af acryl eller modacryl, enkelttrådet, ikke i detailsalgsoplægninger
5509 32	Garn, >/= 85 vægtprocent korte fibre af acryl eller modacryl, flertrådet, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 41	Garn, >/= 85 vægtprocent korte syntetiske fibre, enkelttråder, ikke i detailsalgsoplægninger
5509 42	Garn, >/= 85 vægtprocent korte syntetiske fibre, flertrådet, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 51	Garn af korte polyesterfibre blandet med korte regenererede fibre, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 52	Garn af korte polyesterfibre blandet med uld eller fine dyrehår, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 53	Garn af korte polyesterfibre blandet med bomuld, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 59	Garn af korte polyesterfibre, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 61	Garn af korte acrylfibre blandet med uld eller fine dyrehår, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 62	Garn af korte acrylfibre blandet med bomuld, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 69	Garn af korte acrylfibre, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 91	Garn af andre korte syntetiske fibre blandet med uld eller fine dyrehår, iat
5509 92	Garn af andre korte syntetiske fibre blandet med bomuld, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5509 99	Garn af andre korte syntetiske fibre, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5510 11	Garn, >/= 85 vægtprocent korte regenererede fibre, enkelttrådet, ikke i detailsalgsoplægninger
5510 12	Garn, >/= 85 vægtprocent korte regenererede fibre, flertrådet, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5510 20	Garn af korte regenererede fibre blandet med uld eller fine dyrehår, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5510 30	Garn af korte regenererede fibre blandet med bomuld, ikke i detailsalgsoplægninger, iat
5510 90	Garn af korte regenererede fibre, ikke i detailsalgsoplægn., iat
5511 10	Garn, >/= 85 vægtprocent korte syntetiske fibre, undtagen sytråd, i detailsalgsoplægninger
5511 20	Garn, >/= 85 vægtprocent korte syntetiske fibre, i detailsalgsoplægninger, iat
5511 30	Garn af regenererede fibre (undtagen sytråd), i detailsalgsoplægn.
5512 11	Vævet stof med indhold af >/= 85 vægtprocent korte polyester fibre, ubleget eller bleget
5512 19	Vævet stof med indhold af >/= 85 vægtprocent korte polyester fibre, undtagen ubleget eller bleget
5512 21	Vævet stof med indhold af >/= 85 vægtprocent korte acryl fibre, ubleget eller bleget

HS nr.	Varebeskrivelse
5512 29	Vævet stof med indhold af >/= 85 vægtprocent korte acryl fibre, undtagen ubleget eller bleget
5512 91	Vævet stof med indhold af >/= 85 vægtprocent korte syntetiske fibre, ubleget eller bleget
5512 99	Vævet stof med indhold af >/= 85 vægtprocent andre korte syntetiske fibre, undtagen ubleget eller bleget
5513 11	Lærredsvævet stof <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, ubleget eller bleget eller bleget
5513 12	Kipervævet stof <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </0170 g/m^2, ubleget eller bleget
5513 13	Vævet stof <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, ubleget eller bleget, iat
5513 19	Vævet stof <85 vægtprocent andre korte syntetiske fibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, ubleget eller bleget
5513 21	Lærredsvævet stof <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, farvet, iat
5513 22	Vævet stof <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, farvet, iat
5513 23	Vævet stof <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, farvet, iat
5513 29	Vævet stof <85 vægtprocent andre korte synt. fibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, farvet
5513 31	Lærredsvævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, af farvet garn
5513 32	Kipervævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, af farvet garn
5513 33	Vævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, farvet, iat
5513 39	Vævet stof, <85 vægtprocent andre korte syntetiske fibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, af farvet garn
5513 41	Lærredsvævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, trykt
5513 42	Kipervævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, trykt
5513 43	Vævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, trykt, iat
5513 49	Vævet stof, <85 vægtprocent andre korte syntetiske fibre, blandet med bomuld, </= 170 g/m^2, trykt
5514 11	Lærredsvævet stof, <85 vægtprocent vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, ubleget eller bleget
5514 12	Kipervævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, ubleget eller bleget
5514 13	Vævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, ubleget eller bleget, iat
5514 19	Vævet stof, <85 vægtprocent andre korte syntetiske fibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, ubleget eller bleget
5514 21	Lærredsvævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, farvet
5514 22	Kipervævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, farvet
5514 23	Vævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, farvet
5514 29	Vævet stof, <85 vægtprocent andre korte synt. fibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, farvet
5514 31	Lærredsvævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, af farvet garn
5514 32	Kipervævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, af farvet garn
5514 33	Vævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, af farvet garn, iat

HS nr.	Varebeskrivelse
5514 39	Vævet stof, <85 vægtprocent andre korte synt. fibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, af farvet garn
5514 41	Lærredsvævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, trykt
5514 42	Kipervævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, trykt
5514 43	Vævet stof, <85 vægtprocent korte polyesterfibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, trykt, iat
5514 49	Vævet stof, <85 vægtprocent andre korte synt. fibre, blandet med bomuld, >170 g/m^2, trykt
5515 11	Vævet stof af korte polyesterfibre blandet med korte viskosefibre, ikke andetsteds tariferet
5515 12	Vævet stof af korte polyesterfibre blandet med endeløse kemofibre, ikke andetsteds tariferet
5515 13	Vævet stof af korte polyesterfibre blandet med uld eller fine dyrehår, iat
5515 19	Vævet stof af korte polyesterfibre, iat
5515 21	Vævet stof af korte acrylfibre blandet med endeløse kemofibre, iat
5515 22	Vævet stof af korte acrylfibre blandet med uld eller fine dyrehår, ikke andetsteds tariferet
5515 29	Vævet stof af korte acryl- eller modacrylfibre, iat
5515 91	Vævet stof af andre korte syntetiske fibre, blandet med endeløse kemofibre, iat
5515 92	Vævet stof af andre korte syntetiske fibre blandet med uld eller fine dyrehår, iat
5515 99	Vævet stof af korte syntetiske fibre, iat
5516 11	Vævet stof med indhold af >/= 85 vægtprocent korte regenererede fibre, ubleget eller bleget
5516 12	Vævet stof med indhold af >/= 85 vægtprocent korte regenererede fibre, farvet
5516 13	Vævet stof med indhold af >/= 85 vægtprocent korte regenererede fibre, af farvet garn
5516 14	Vævet stof med indhold af >/= 85 vægtprocent korte regenererede fibre, trykt
5516 21	Vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med endeløse kemofibre, ubleget eller bleget
5516 22	Vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med endeløse kemofibre, farvet
5516 23	Vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med endeløse kemofibre, af farvet garn
5516 24	Vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med endeløse kemofibre, trykt
5516 31	Vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med uld eller fine dyrehår, ubleget eller bleget
5516 32	Vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med uld eller fine dyrehår, farvet
5516 33	vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med uld eller fine dyrehår, af farvet garn
5516 34	Vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med uld eller fine dyrehår, trykt
5516 41	Vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med bomuld, ubleget eller bleget
5516 42	Vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med bomuld, farvet
5516 43	Vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med bomuld, af farvet garn
5516 44	Vævet stof, <85 vægtprocent korte regen. fibre, blandet med bomuld, trykt
5516 91	Vævet stof af korte regenererede fibre, ubleget eller bleget, iat
5516 92	Vævet stof af korte regenererede fibre, farvet, iat
551693	Vævet stof af korte regenererede fibre, af farvet garn, iat
5516 94	Vævet stof af korte regenererede fibre, trykt, iat

HS nr.	Varebeskrivelse
Kap. 56	**Vat, filt og fiberbrug; særligt garn; sejlgarn, reb og tovværk samt varer deraf**
5601 10	Sanitære artikler af vat af tekstilmaterialer, f.eks. hygiejnebind og tamponer
5601 21	Vat af bomuld og varer af vat, undtagen sanitære artikler
5601 22	Vat af kemofibre og varer deraf, undtagen sanitære artikler
5601 29	Vat af andre tekstilmaterialer og artikler deraf, undtagen sanitære artikler
5601 30	Flok, støv og nopper af tekstilmaterialer
5602 10	Nålefilt og stof fremstillet ved hjælp af kædesting (stichbonding)
5602 21	Andet filt, af uld eller fine dyrehår, hverken imprægneret, overtrukket, belagt eller lamineret
5602 29	Andet filt, af andre tekstilmaterialer, hverken imprægneret, overtrukket eller lamineret
5602 90	Filt af tekstilmaterialer, ikke andetsteds tariferet
5603 00	Fiberdug, også imprægneret, overtrukket, belagt eller lamineret
5604 10	Trådet og snore af gummi, overtrukket med tekstil
5604 20	Garn af høj styrke, af polyestere, nylon eller polyamid, viskose, overtrukket
5604 90	Tekstilgarn, strimler og lign., imprægneret, overtrukket, belagt eller beklædt med gummi eller plast, iat
5605 00	Metalliseret garn, bestående af tekstilgarn i forbindelse med metal i form af tråd, bånd eller pulver
5606 00	Overspundet garn, iat; chenillegarn; krimmergarn
5607 10	Sejlgarn, reb og tovværk, af jute eller andre bastfibre
5607 21	Binde- og pressegarn, af sisal eller andre agavefibre
5607 29	Sejlgarn, iat, reb og tovværk, af sisal tekstilfibre
5607 30	Sejlgarn, reb og tovværk, af abaca eller andre hårde bladfibre
5607 41	Binde- og pressegarn, af polyethylen eller polypropylen
5607 49	Sejlgarn, iat, reb, og tovværk, af polyethylen eller polyporpylen
5607 50	Sejlgarn, reb og tovværk, af andre syntetiske fibre
5607 90	Sejlgarn, reb og tovværk, af andre materialer
5608 11	Konfektionerede fiskenet, af kemofibre
5608 19	Knyttede netstoffer af sejlgarn/reb/tovværk, og andre konfektionerede net af kemofibre
5608 90	Knyttede netstoffer af sejlgarn/reb/tovværk, iat og konfektionerede net af andre tekstilmaterialer
5609 00	Varer af garn, strimler, sejlgarn, reb eller tovværk, iat
Kap. 57	**Tæpper og anden gulvbelægning af tekstilmaterialer**
5701 10	Gulvtæpper af uld eller fine dyrehår, knyttede
5701 90	Gulvtæpper af andre tekstilmaterialer, knyttede
5702 10	Kelim-, sumach- og karamanietæpper samt lignende håndvævede tæpper
5702 20	Gulvbelægning af kokosfibre
5702 31	Gulvtæpper af uld eller fine dyrehår, med luv, ikke konfentionerede, iat
5702 32	Gulvtæpper af kemofibre, med luv, ikke konfektionerede, iat
5702 39	Gulvtæpper af andre tekstilmaterialer, med luv, ikke konf., iat

HS nr.	Varebeskrivelse
5702 41	Gulvtæpper af uld/fine dyrehår, med luv, konfektionerede, iat
5702 42	Gulvtæpper af kemofibre, med luv, konfentionerede, iat
5702 49	Gulvtæpper af andre tekstilmaterialer, med luv, konf., iat
5702 51	Gulvtæpper af uld/fine dyrehår, uden luv, ikke konf., iat
5702 52	Gulvtæpper af kemofibre, uden luv, ikke konfektionerede, iat
5702 59	Gulvtæpper af andre tekstilmaterialer, uden luv, ikke konf., iat
5702 91	Gulvtæpper af uld/fine dyrehår, uden luv, konfektionerede, iat
5702 92	Gulvtæpper af kemofibre, uden luv, konfektionerede, iat
5702 99	Gulvtæpper af andre tekstilmaterialer, uden luv, konfention., iat
5703 10	Gulvtæpper af uld/fine dyrehår, tuftede
5703 20	Gulvtæpper af nylon eller andre polyamider, tuftede
5702 30	Gulvtæpper af andre kemofibre, tuftede
5703 90	Gulvtæpper af andre tekstilmaterialer, tuftede
5704 10	Fliser af filt af tekstilmaterialer, af størr. 0,3 m^2 og derunder
5704 90	Gulvtæpper af filt eller tekstilmaterialer, iat
5705 00	Gulvtæpper og andre gulvbelægninger af tekstilmaterialer, iat
Kap. 58	**Særlige vævede stoffer; tuftede tekstilstoffer; blonder og kniplinger; tapisserier; possementartikler; broderier**
5801 10	Vævet fløjs-, plys- og chenillestof af uld/fine dyrehåre (bortset fra håndklædefrottéstof og vævede bånd)
5801 21	Vævet uopskåret skudfløjl og skudplys af bomuld (bortset fra håndklådefrottéstof og vævede bånd)
5801 22	Vævet opskåret, riflet skudfløjl og skudplys af bomuld (bortset fra vævede bånd)
5801 23	Andet vævet skudfløjl og skudplys af bomuld, iat
5801 24	Vævet uopskåret kædefløjl og kædeplys af bomuld (bortset fra håndklædefrottéstof og vævede bånd)
5801 25	Vævet opskåret kådefløjl og kædeplys af bomuld (bortset fra håndklædefrottéstof og vævede bånd)
5801 26	Chenillestof af bomuld (bortset fra vævede bånd)
5801 31	Vævet uopskåret skudfløjl og skudplys af kemofibre (bortset fra håndklædefrottéstof og vævede bånd)
5801 32	Opskåret, riflet skudfløjl og skudplys af kemofibre, iat
5801 33	Andet vævet skudfløjl og skudplys, af kemofibre, iat
5801 34	Vævet uopskåret kædefløjl og kædeplys af kemofibre (bortset fra håndklædefrottéstof og vævede bånd)
5801 35	Vævet opskåret kædefløjl og kædeplys af kemofibre (bortset fra håndklædefrottéstof og vævede bånd)
5801 36	Chenillestof af kemofibre (bortset fra vævede bånd)
5801 90	Vævet fløjls-, plys- og chenillestof af andre tekstilmaterialer (bortset fra håndklædefrottéstof og vævede bånd)
5802 11	Håndklædefrottéstof og lign. vævet frottéstof af bomuld (bortset fra vævede bånd), ubleget
5802 19	Håndklædefrottéstof og lign. vævet frottéstof af bomuld, undtagen ubleget (bortset fra vævede bånd)

HS nr.	Varebeskrivelse
5802 20	Håndklædefrotteéstof og lign. vævet frotteéstof af andre tekstilmat. (bortset fra vævede bånd)
5802 30	Tuftede tekstilstof, undtagen varer henhørende under pos. 57.03
5803 10	Drejervævet stof af bomuld (bortset fra vævede bånd)
5803 90	Drejervævet stof af andre tekstilmat. (bortset fra vævede bånd)
5804 10	Tyl og andre netstoffer
5804 21	Maskinfremstillede blonder og kniplinger af kemofibre, i løbende længder, strimler eller motiver
5804 29	Maskinfremstillede blonder og kniplinger af andre tekstilmat., i løbende længder, strimler eller motiver
5804 30	Håndfremstillede blonder og kniplinger, i løbende længder, strimler eller motiver
5805 00	Håndvævede tapisserier og broderede tapisserier, også konfektionerede
5806 10	Vævede bånd af fløjls-, plys og chenillestof, herunder frotteéstof
5806 20	Andre vævede bånd, med indhold af >/= 5 vægtprocent elastomergarn eller gummitråde, ikke andetssteds tariferet
5806 31	Andre vævede bånd af bomuld, iat
5806 32	Andre vævede bånd af kemofibre, iat
5806 39	Andre vævede bånd af andre tekstilmaterialer
5806 40	Bånd bestående af sammenlimede parallellagte garner eller fibre
5807 10	Etiketter, emblemer og lignende vævede varer af tekstilmaterialer
5807 90	Etiketter, emblemer og lignende varer, ikke vævede, af tekstilmaterialer, iat
5808 10	Flettede bånd og snore i løbende længder
5808 90	Agramaner, possement og lignende varer i løbende længder, uden broderi, undtagen trikotagevarer; kvaster, pomponer og lign. varer
5809 00	Vævet stof af metaltråd og vævet stof af metalliseret garn, af den art, der anvendes i beklædningsgenstande osv., iat
5810 10	Broderier uden synlig bund, i løbende længder, strimler eller motiver
5810 91	Andre broderier af bomuld, i løbende længder, strimler eller motiver, iat
5810 92	Andre broderier af kemofibre, i løbende længder, strimler eller motiver, iat
5810 99	Andre broderier af andre tekstilmat. i løbende længder, strimler eller motiver, iat
5811 00	Vatterede tekstilstoffer i løbende længder
Kap. 59	**Imprægneret, overtrukket, belagt eller lamineret tekstilstof; varer til teknisk brug af tekstil**
5901 10	Tekstilstof, overtrukket med veg. carbohydratgummier, af den art der anvendes til fremstilling af bogbind
5901 90	Kalkerlærred; præpareret malerlærred; stivede tekstilstoffer af den art der anvendes til fremstilling af hatte
5902 10	Cordvæv (stræklærred) af garn af nylon eller andre polyamider med høj styrke
5902 20	Cordvæv (stræklærred) af polyestergarn med høj styrke
5902 90	Cordvæv (stræklærred) af garn af viskose med høj styrke
5903 10	Tekstilstof, imprægneret, overtrukket, belagt eller lamineret med polyvinylchlorid, ikke andetsteds tariferet
5903 20	Tekstilstof, imprægneret, overtrukket, belagt eller lamineret med polyurethan, iat
5903 90	Tekstilstof, imprægneret, overtrukket, belagt eller lamineret med plast, iat
5904 10	Linoleum, også i tilskårne stykker
5904 91	Gulvbelægningsmaterialer med underlag af nålefilt eller fiberdug

HS nr.	Varebeskrivelse
5904 92	Gulvbelægningsmaterialer, undtagen linoleum, med andet tekstilunderlag
5905 00	Vægbeklædning af tekstilmaterialer
5906 10	Klæbestrimler af bredde ikke over 20 cm
5906 91	Tekstilstof, gummeret, af trikotage, iat
5906 99	Tekstilstof, gummeret, iat
5907 00	Tekstilstof, imprægneret, overtrukket eller belagt på anden måde; malede teaterkulisser o.lign.
5908 00	Væger af tekstil, til lamper, ovne osv.; glødenet og glødestrømper
5909 00	Brandslanger og lignende slagner
5910 00	Driv- og transportremme af tekstil
5911 10	Tekstilstof af den art, der anvendes til kartebeslag, samt lignende tekstilstof til anden teknisk brug
5911 20	Sigteflor, også konfektioneret
5911 31	Tekstilstof af den art der anvendes i papirmaskiner eller lign. maskiner, <650 g/m^2
5911 32	Tekstilstof af den art der anvendes i papirmaskiner eller lign., </= 650 g/m^2
5911 40	Filterdrug og groft vævet stof, af den art der anvendes i oliepressere o.lign., også af menneskehår
5911 90	Tekstilstof og varer deraf, til teknisk brug, iat
Kap. 60	**Trikotagestof**
6001 10	Trikotagestof med lang luv
6001 21	Trikotagestof med uopskåret luv, af bomuld
6001 22	Trikotagestof med uopskåret luv, af kemofibre
6001 29	Trikotagestof med uopskåret luv, af andre tekstilmaterialer
6001 91	Trikotagestof med luv, af bomuld, iat
6001 92	Trikotageestof med luv, af kemofibre, iat
6001 99	Trikotagestof med luv, af andre tekstilmaterialer, iat
6002 10	Trikotagestof, bredde </= 30 cm, >/= 5 vægtprocent elastomergarn eller gummitråde, iat
6002 20	Trikotagestof, bredde </= 30 cm, iat
6002 30	Trikotagestof, bredde >30 cm, >/= 5 vægtprocent elastomergarn eller gummitråde, iat
6002 41	Kædestolsvarer, af uld eller fine dyrehår, iat
6002 42	Kædestolsvarer, af bomuld, iat
6002 43	Kædestolsvarer, af kemofibre, iat
6002 49	Kædestolsvarer, af andre tekstilmaterialer
6002 91	Trikotagestof, af uld eller fine dyrehår, iat
6002 92	Trikotagestof, af bomuld, iat
6002 93	Trikotagestof, af kemofibre, iat
6002 99	Trikotagestof, andre tekstilmaterialer

HS nr.	Varebeskrivelse
Kap. 61	**Beklædningsgenstande og tilbehør til beklædningsgenstande, af trikotage**
6101 10	Frakker, anorakker osv., af trikotage, til mænd og drenge, af uld eller fine dyrhår
6101 20	Frakker, anorakker osv., af trikotage, til mænd og drenge, af bomuld
6101 30	Frakker, anorakker osv., af trikotage, til mænd og drenge, af kemofibre
6101 90	Frakker, anorrakker osv., af trikotage til mænd og drenge, af andre tekstilmaterialer
6102 10	Frakker, anorakker osv., af trikotage, til kvinder eller piger, af uld eller fine dyrehår.
610220	Frakker, anorakker osv., af trikotage, til kvinder eller piger, af bomuld
6102 30	Frakker, anorakker osv., af trikotage, til kvinder eller piger, af kemofibre
6102 90	Frakker, anorakker osv., af trikotage, til kvinder eller piger, af andre tekstilmaterialer
6103 11	Jakkesæt og habitter, af trikotage, til mænd og drenge, af uld eller fine dyrehår
6103 12	Jakkesæt og habitter, af trikotage, til mænd og drenge, af syntetiske fibre
6103 19	Jakkesæt og habitter, af trikotage, til mænd og drenge, af andre tekstilmaterialer
6103 21	Kombinerede sæt, at trikotage, til mænd og drenge, af uld eller fine dyrehår
6103 22	Kombinerede sæt, af trikotage, til mænd og drenge, af bomuld
6103 23	Kombinerede sæt, af trikotage, til mænd og drenge, af syntetiske fibre
6103 29	Kombinerede sæt, at trikotage, til mænd og drenge, af andre tekstilmaterialer
6103 31	Jakker og blazere, af trikotage, til mænd og drenge, af uld eller fine dyrehår
6103 32	Jakker og blazere, af trikotage, til mænd og drenge, af bomuld
6103 33	Jakker og blazere, af trikotage, til mænd og drenge, af syntetiske fibre
6103 39	Jakker og blazere, af trikotage, til mænd og drenge, af andre tekstilmaterialer
6103 41	Benklæder og shorts, af trikotage, til mænd og drenge, af uld eller fine dyrehår
6103 42	Benklæder og shorts, af trikotage, til mænd og drenge, af bomuld
6103 43	Benklæder og shorts, af trikotage, til mænd og drenge, af syntetiske fibre
6103 49	Benklæder og shorts, af trikotage, til mænd og drenge, af andre tekstilmaterialer
6104 11	Dragter, af trikotage, til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår
6104 12	Dragter, af trikotage, til kvinder og piger, af bomuld
6104 13	Dragter, af trikotage, til kvinder og piger, af syntetiske fibre

HS nr.	Varebeskrivelse
6104 19	Dragter, af trikotage, til kvinder og piger, af andre tekstilmaterialer
6104 21	Kombinerede sæt, af trikotage, til kvinder og piger, af uld eller fine dyrehår
6104 22	Kombinerede sæt, af trikotage, til kvinder og piger, af bomuld
6104 23	Kombinerede sæt, af trikotage, til kvinder og piger, af syntetiske fibre
6104 29	Kombinerede sæt, af trikotage, til kvinder og piger, af andre tekstilmaterialer
6104 31	Jakker, af trikotage, til kvinder og piger, af uld eller fine dyrehår
6104 32	Jakker, af trikotage, til kvinder og piger, af bomuld
6104 33	Jakker, af trikotage, til kvinder og piger, af syntetiske fibre
6104 39	Jakker, af trikotage, til kvinder og piger, af andre tekstilmaterialer
6104 41	Kjoler, af trikotage, til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår
6104 42	Kjoler, af trikotage, til kvinder/piger, af bomuld
6104 43	Kjoler, af trikotage, til kvinder/piger, af syntetiske fibre
6104 44	Kjoler, af trikotage til kvinder/piger, af regenererede fibre
6104 49	Kjoler, af trikotage, til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer
6104 51	Nederdele, af trikotage, til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår
6104 52	Nederdele af trikotage, til kvinder/piger, af bomuld
6104 53	Nederdele, af trikotage, til kvinder/piger, af syntetiske fibre
6104 59	Nederdele, af trikotage til kvinder/piger, af andre tekstilmat.
6104 61	Benklæder og shorts, af trikotage, til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår
6104 62	Beklæder og shorts, af trikotage, til kvinder/piger, af bomuld
6104 63	Benklæder og shorts, af trikotage, til kvinder/piger, af syntetiske fibre
6104 69	Benklæder og shorts, af trikotage, til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer
6105 10	Skjorter, af trikotage, til mænd og drenge, af bomuld
6105 20	Skjorter, af trikotage, til mænd og drenge, af kemofibre
6105 90	Skjorter, af trikotage, til mænd og drenge, af andre tekstilmat.
6106 10	Bluser og skjortebluser, af trikotage, til kvinder/piger, af bomuld
6106 20	Bluser og skjortebluser, af trikotage, til kvinder/piger, af kemofibre

HS nr.	Varebeskrivelse
6106 90	Bluser og skjortebluser, af trikotage, til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer
6107 11	Trusser og underbenklæder, af trikotage, til mænd/drenge, af bomuld
6107 12	Trusser og underbenklæder, af trikotage, til mænd/drenge, af kemofibre
6107 19	Trusser og underbenklæder, af trikotage, til mænd/drenge, og andre tekstilmaterialer
6107 21	Natskjorter og pyjamas, af trikotage, til mænd/drenge, af bomuld
6107 22	Natskjorter og pyjamas, af trikotage, til mænd/drenge, af kemofibre
6107 29	Natskjorter og pyjamas, af trikotage, til mænd/drenge, af andre tekstilmaterialer
6107 91	Badekåber, slåbrokker osv., af trikotage, til mænd/drenge, af bomuld
6107 92	Badekåber, slåbrokker osv., af trikotage, til mænd/drenge, af kemofibre
6107 99	Badekåber, slåbrokker osv., af trikotage, til mænd/drenge, af andre tekstilmaterialer
6108 11	Underkjoler og underskørter, af trikotage, til kvinder/piger, af kemofibre
6108 19	Underkjoler og underskørter, af trikotage, til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer
6108 21	Trusser og underbenklæder, af trikotager, til kvinder/piger, af bomuld
6108 22	Trusser og underbenklæder, af trikotage, til kvinder/piger, af kemofibre
6108 29	Trusser og underbenklæder, af trikotage, til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer
6108 31	Natkjoler og pyjamas, af trikotage, til kvinder/piger, af bomuld
6108 32	Natkjoler og pyjamas, af trikotage, til kvinder/piger, af kemofibre
6108 39	Natkjoler og pyjamas, af trikotage, til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer
6108 91	Badekåber og housecoats osv., af trikotage, til kvinder/piger, af bomuld
6108 92	Badekåber og housecoats osv., af trikotage, til kvinder/piger, af kemofibre
6108 99	Badekåber og housecoats osv., af trikotage, til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer
6109 10	T-shirts og undertrøjer, af trikotage, af bomuld
6109 90	T-shirts og undertrøjer, af trikotage, af andre tekstilmaterialer
6110 10	Pullovere, cardingans og lignende varer, af trikotage, af uld eller fine dyrehår
6110 20	Pullovere, cardigans og lignende varer, af trikotage, af bomuld
6110 30	Pullovere, cardigans og lignende varer, af trikotage, af kemofibre
6110 90	Pullovere, cardigans og lignende varer, af trikotage, af andre tekstilmaterialer

HS nr.	Varebeskrivelse
6111 10	Beklædningsgenstande og tilbehør hertil, af trikotage, til spædbørn, af uld eller fine dyrehår
6111 20	Beklædningsgenstande og tilbehør hertil, af trikotage, til spædbørn, af bomuld
6111 30	Beklædningsgenstande og tilbehør hertil, af trikotage, til spædbørn, af syntetiske fibre
6111 90	Beklædningsgenstande og tilbehør hertil, af trikotage, til spædbørn, af andre tekstilmaterialer
6112 11	Træningsdragter, af trikotage, af bomuld
6112 12	Træningsdragter, af trikotage, af syntetiske fibre
6112 19	Træningsdragter, af trikotage, af andre tekstilmaterialer
6112 20	Skidragter, af trikotage, af tekstilmaterialer
6112 31	Badebeklædning, af trikotage, til mænd/drenge, af syntetiske fibre
6112 39	Badebeklædning, af trikotage, til mænd/drenge, af andre tekstilmaterialer
6112 41	Badebeklædning, af trikotage, til kvinder/piger, af syntetiske fibre
6112 49	Badebeklædning, af trikotage, til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer
6113 00	Beklædningsgenstande konfektioneret af imprægneret, overtrukket, belagt eller lamineret trikotagestof
6114 10	Beklædningsgenstande af trikotage, iat, af uld eller fine dyrehår
6114 20	Beklædningsgenstande af trikotage, iat, af bomuld
6114 30	Beklædningsgenstande af trikotage, iat, af kemofibre
6114 90	Beklædningsgenstande af trikotage, iat, af andre tekstilmaterialer
6115 11	Strømpebenklæder af trikotage, af syntetiske fibre, af finhed pr. enkeltgarn <67 dtex
6115 12	Strømpebenklæder af trikotage, af syntetiske fibre, af finhed pr. enkeltgarn >/= 67 dtex
6115 19	Strømpebenklæder af trikotage, af andre tekstilmaterialer
6115 20	Strømper og knæstrømper af trikotage, til kvinder, af finhed pr. enkeltgarn <67 dtex
6115 91	Strømper af trikotage, iat, af uld, eller fine dyrehår
6115 92	Strømper af trikotage, iat, af bomuld
6115 93	Strømper af trikotage, iat, af syntetiske fibre
6115 99	Strømper af trikotage, iat, af andre tekstilmaterialer
6116 10	Handsker af trikotage, imprægneret, overtrukket eller belagt med plast eller gummi
6116 91	Handsker, vanter og luffer, af trikotage, iat, af uld eller fine dyrehår
6116 92	Handsker, vanter og luffer, af trikotage, iat, af bomuld
6116 93	Handsker, vanter og luffer, af trikotage, iat, af syntetiske fibre
6116 99	Handsker, vanter og luffer, af trikotage, iat, af andre tekstilmaterialer
6117 10	Sjaler, tørklæder, mantiller, slør og lign. varer af trikotage
6117 20	Slips, butterflies og halsbind af trikotage
6117 80	Tilbehør til beklædningsgenstande af trikotage, iat
6117 90	Dele af beklædningsgenstande eller af tilbehør, af trikotage

HS nr.	Varebeskrivelse
Kap. 62	**Beklædningsgenstande og tilbehør til beklædningsgenstande, undtagen varer af trikotage**
6201 11	Frakker og lignende varer til mænd/drenge, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6201 12	Frakker og lignende varer til mænd/drenge, af bomuld, undtagen af trikotage
6201 13	Frakker og lignende varer til mænd/drenge, af kemofibre, undtagen af trikotage
6201 19	Frakker og lignende varer til mænd/drenge, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6201 91	Anorakker, og lign. varer til mænd/drenge, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6201 92	Anorakker og lign. varer til mænd/drenge, af bomuld, undtagen af trikotage
6201 93	Anorakker og lign. varer til mænd/drenge, af kemofibre, undtagen af trikotage
6201 99	Anorakker og lign. varer til mænd/drenge, af andre tekstilmat., undtagen af trikotage
6202 11	Frakker og lign. varer til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6202 12	Frakker og lign. varer til kvinder/piger, af bomuld, undtagen af trikotage
6202 13	Frakker og lign. varer vil kvinder/piger, af kemofibre, undtagen af trikotage
6202 19	Frakker og lign. varer til kvinder/piger, af andre tekstilmat., undtagen af trikotage
6202 91	Anorakker og lign. varer til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6202 92	Anorakker og lign. varer til kvinder/piger, af bomuld, undtagen af trikotage
6202 93	Anorakker og lign. varer til kvinder/piger, af kemofibre, undtagen af trikotage
6202 99	Anorakker og lign. varer til kvinder/piger, af andre tekstilmat., undtagen af trikotage
6203 11	Jakkesæt og habitter til mænd/drenge, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotager
6203 12	Jakkesæt og habitter til mænd/drenge, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6203 19	Jakkesæt og habitter til mænd/drenge, af andre tekstilmat., undtagen af trikotage
6203 21	Kombinerede sæt til mænd/drenge, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6203 22	Kombinerede sæt til mænd/drenge, af bomuld, undtagen af trikotage
6203 23	Kombinerede sæt til mænd/drenge, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6203 29	Kombinerede sæt til mænd/drenge, af andre tekstilmat., undtagen af trikotage
6203 31	Jakker og blazere til mænd/drenge, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6203 32	Jakker og blazere til mænd/drenge, af bomuld, undtagen af trikotage

HS nr.	Varebeskrivelse
6203 33	Jakker og blazere til mænd/drenge, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6203 39	Jakker og blazere til mænd/drenge, af andre tekstilmat., undtagen af trikotage
6203 41	Benklæder og shorts til mænd/drenge, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6203 42	Benklæder og shorts til mænd/drenge, af bomuld, undtagen af trikotage
6203 43	Benklæder og shorts til mænd/drenge, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6203 49	Benklæder og shorts til mænd/drenge, af andre tekstilmat., undtagen af trikotage
6204 11	Dragter til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6204 12	Dragter til kvinder/piger, af bomuld, undtagen af trikotage
6204 13	Dragter til kvinder/piger, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6204 19	Dragter til kvinder/piger, at andre tekstilmat., undtagen af trikotage
6204 21	Kombinerede sæt til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6204 22	Kombinerede sæt til kvinder/piger, af bomuld, undtagen af trikotage
6204 23	Kombinerede sæt til kvinder/piger, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6204 29	Kombinerede sæt til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6204 31	Jakker og blazere til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6204 32	Jakker og blazere til kvinder/piger, af bomuld, undtagen af trikotage
6204 33	Jakker og blazere til kvinder/piger, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6204 39	Jakker og blazere til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6204 41	Kjoler til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6204 42	Kjoler til kvinder/piger, af bomuld, undtagen af trikotage
6204 43	Kjoler til kvinder/piger, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6204 44	Kjoler til kvinder/piger, af regenererede fibre, undtagen af trikotage
6204 49	Kjoler til kvinder/piger, af andre tekstilmat., undtagen af trikotage
6204 51	Nederdele til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage

HS nr.	Varebeskrivelse
6204 52	Nederdele til kvinder/piger, af bomuld, undtagen af trikotage
6204 53	Nederdele til kvinder/piger, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6204 59	Nederdele til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6204 61	Benklæder og shorts til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6204 62	Benklæder og shorts til kvinder/piger, af bomuld, undtagen af trikotage
6204 63	Benklæder og shorts til kvinder/piger, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6204 69	Benklæder og shorts til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6205 10	Skjorter til mænd/drenge, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6205 20	Skjorter til mænd/drenge, af bomuld, undtagen af trikotage
6205 30	Skjorter til mænd/drenge, af kemofibre, undtagen af trikotage
6205 90	Skjorter til mænd/drenge, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6206 10	Bluser og skjortebluser til kvinder/piger, af natursilke eller affald af natursilke, undtagen af trikotage
6206 20	Bluser og sjortebluser til kvinder/piger, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6206 30	Bluser og skjortebluser til kvinder/piger, af bomuld, undtagen af trikotage
6206 40	Bluser af skjortebluser til kvinder/piger, af kemofibre, undtagen af trikotage
6206 90	Bluser og skjortebluser til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6207 11	Trusser og underbenklæder til mænd/drenge, af bomuld, undtagen af trikotage
6207 19	Trusser og underbenklæder til mænd/drenge, af andre tekstilmat., undtagen af trikotage
6207 21	Natskjorter og pyjamas til mænd/drenge, af bomuld, undtagen af trikotage
6207 22	Natskjoler og pyjamas til mænd/drenge, af kemofibre, undtagen af trikotage
6207 29	Natskjorter og pyjamas til mænd/drenge, af andre tektilmat., undtagen af trikotage
6207 91	Badekåber, slåbrokker osv. til mænd/drenge, af bomuld, undtagen af trikotage
6207 92	Badekåber, slåbrokker osv. til mænd/drenge, af kemofibre, undtagen af trikotage
6207 99	Bådekåber, slåbrokker osv. til mænd/drenge, af andre tekstilmat., undtagen af trikotage

HS nr.	Varebeskrivelse
6208 11	Underkjoler og underskørter til kvinder/piger, af kemofibre, undtagen af trikotage
6208 19	Underskjoler og underskørter til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6208 21	Natkjoler og pyjamas til kvinder/piger, af bomuld, undtagen af trikotage
6208 22	Natkjoler og pyjamas til kvinder/piger, af kemofibre, undtagen af trikotage
6208 29	Natkjoler og pyjamas til kvinder/piger, af andre tekstilmat., undtagen af trikotage
6208 91	Underbenklæder, badekåber osv. til kvinder/piger, af bomuld, undtagen af trikotage
6208 92	Underbenklæder, badekåber osv. til kvinder/piger, af kemofibre, undtagen af trikotage
6208 99	Underbenklæder, badekåber osv. til kvinder/piger, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6209 10	Beklædningsgenstande og tilbehør til disse, til spædbørn, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6209 20	Beklædningsgenstande og tilbehør til disse, til spædbørn, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6209 30	Beklædningsgenstande og tilbehør til disse, til spædbørn, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6209 90	Beklædningsgenstande og tilbehør til disse, til spædbørn, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6210 10	Beklædningsgenstande konfektioneret af filt og fiberdug
6210 20	Frakker og lign. varer til mænd/drenge, af imprægneret, overtrukket, belagt osv. vævet stof
6210 30	Frakker og lign. varer til kvinder/piger, af imprægneret, overtrukket, belagt osv. vævet stof
6210 40	Beklædningsgenstande til mænd/drenge, iat, konfektioneret af imprægneret, overtrukket, belagt osv. vævet stof
6210 50	Beklædningsgenstande til kvinder/piger, iat, konfektioneret af imprægneret, overtrukket, belagt osv. vævet stof
6211 11	Badebeklædning til mænd/drenge, af tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6211 12	Badebeklædning til kvinder/piger, af tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6211 20	Skidragter af tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6211 31	Andre beklædningsgenstande til mænd/drenge, iat, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6211 32	Andre beklædningsgenstande til mænd/drenge, iat, af bomuld, undtagen af trikotage
6211 23	Andre beklædningsgenstande til mænd/drenge, iat, af kemofibre, undtagen af trikotage
6211 39	Andre beklædningsgenstande til mænd/drenge, iat, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6211 41	Andre beklædningsgenstande til kvinder/piger, iat, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6211 42	Andre beklædningsgenstande til kvinder/piger, iat, af bomuld undtagen af trikotage
6211 43	Andre beklædningsgenstande til kvinder/piger, iat, af kemofibre, undtagen af trikotage

HS nr.	Varebeskrivelse
6211 49	Andre beklædningsgenstande til kvinder/piger, iat, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6212 10	Brystholdere og dele dertil, af tekstilmaterialer
6212 20	Hofteholdere og »panties« og dele dertil, af tekstilmaterialer
6212 30	Korseletter og dele dertil, af tekstilmaterialer
6212 90	Korsetter, seler og lign. varer samt dele dertil, af tekstilmaterialer
6213 10	Lommetørklæder, af natursilke eller affald af natursilke, undtagen af trikotage
6213 20	Lommetørklæder, af bomuld, undtagen af trikotage
6213 90	Lommetørklæder af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6214 10	Sjaler, tørklæder, mantiller, slør og lign. varer, af natursilke eller affald af natursilke, undtagen af trikotage
6214 20	Sjaler, tørklæder, mantiller, slør og lign. varer, af uld eller fine dyrehår, undtagen af trikotage
6214 30	Sjaler, tørklæder, mantiller, slør og lign. varer, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6214 40	Sjaler, tørklæder, mantiller, slør og lign. varer, af regenererede fibre, undtagen af trikotage
6214 90	Sjaler, tørklæder, mantiller, slør og lign. varer, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6215 10	Slips, butterflies og halsbind, af natursilke eller affald af natursilke, undtagen af trikotage
6215 20	Slips, butterflies og halsbind, af kemofibre, undtagen af trikotage
6215 90	Slips, butterflies og halsbind, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6216 00	Handsker, vanter og luffer, af tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6217 10	Tilbehør til beklædningsgenstande, iat, af tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6217 90	Dele af beklædningsgenstande eller af tilbehør til beklædningsgenstande, iat, af tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
Kap. 63	**Andre konfektionerede tekstilvarer; håndarbejdssæt; brugte beklædningsgenstande og brugte tekstilvarer; klude**
6301 10	Tæpper med elektrisk opvarmning, af tekstilmaterialer
6301 20	Plaider og tæpper (undtagen med elektrisk opvarming), af uld eller fine dyrehår
6301 30	Plaider og tæpper (undtagen med elektrisk opvarmning), af bomuld
6301 40	Plaider og tæpper (undtagen med elektrisk opvarmning), af syntetiske fibre
6301 90	Plaider og tæpper (undtagen med elektriske opvarmning), af andre tekstilmaterialer
6302 10	Sengelinned, af trikotage
6302 21	Sengelinned, af bomuld, trykt, undtagen af trikotage
6302 22	Sengelinned, af kemofibre, trykt, undtagen af trikotage
6302 29	Sengelinned, af andre tekstilmaterialer, trykt, undtagen af trikotage
6302 31	Sengelinned af bomuld, ikke andetsteds tariferet
6302 32	Sengelinned af kemofibre, iat
6302 39	Sengelinned af andre tekstilmaterialer, iat
6302 40	Dækketøj af trikotage

HS nr.	Varebeskrivelse
6302 51	Dækketøj, af bomuld, undtagen af trikotage
6302 52	Dækketøj, af hør, undtagen af trikotage
6302 53	Dækketøj, af kemofibre, undtagen af trikotage
6302 59	Dækketøj, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6302 60	Håndklæder, vaskeklude, viskestykker og lign. varer, af håndklædefrottéstof eller lign. frottéstof, af bomuld
6302 91	Håndklæder, vaskeklude, viskestykker og lign. varer, af bomuld, ikke andetsteds tariferet
6302 92	Håndklæder, vaskeklude, viskestykker og lign. varer, af hør
6302 93	Håndklæder, vaskeklude, viskestykker og ling. varer, af kemofibre
6302 99	Håndklæder, vaskeklude, viskestykker og lign. varer, af andre tekstilmaterialer
6303 11	Gardiner, rullegardiner, gardinkapper og sengekapper, af trikotage, af bomuld
6303 12	Gardiner, rullegardiner, gardinkapper og sengekapper, af trikotage, af syntetiske fibre
6303 19	Gardiner, rullegardiner, gardinkapper og sengekapper, af trikotage, af andre tekstilmaterialer
6303 91	Gardiner, rullegardiner, gardinkapper og sengekapper, af bomuld, undtagen af trikotage
6303 92	Gardiner, rullegardiner, gardinkapper og sengekapper, af syntetiske fibre, undtagen af trikotage
6303 99	Gardiner, rullegardiner, gardinkapper og sengekapper, af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage
6304 11	Sengetæpper af trikotage, iat
6304 19	Sengtetæpper af tekstilmaterialer, undtagen af trikotage, iat
6304 91	Boligtekstiler af trikotage, iat
6304 92	Boligtekstiler af bomuld, undtagen af trikotage, iat
6304 93	Boligtekstiler af syntetiske fibre, undtagen af trikotage, iat
6304 99	Boligtekstiler af andre tekstilmaterialer, undtagen af trikotage, ikke andetsteds tariferet
6305 10	Sække og poser, af den art der anvendes til emballage, af jute eller andre bastfibre
6305 20	Sække og poser, af den art der anvendes til emballage, af bomuld
6305 31	Sække og poser, af den art der anvendes til emballage, af polyethylen- eller polypropylenstrimler
6305 39	Sække og poser, af den art der anvendes til emballage, af andre kemofibre
6305 90	Sække og poser, af den art der anvendes til emballage, af andre tekstilmaterialer
6306 11	Presenninger og markiser, af bomuld
6306 12	Presenninger og markiser, af syntetiske fibre
6306 19	Presenninger og markiser, af andre tekstilmaterialer
6306 21	Telte, af bomuld
6306 22	Telte, af syntetiske fibre
6306 29	Telte, af andre tekstilmaterialer
6306 31	Sejl, af syntetiske fibre
6306 39	Sejl, af andre tekstilmaterialer
6306 41	Luftmadrasser, af bomuld

HS nr.	Varebeskrivelse
6306 49	Luftmadrasser, af andre tekstilmaterialer
6306 91	Campingudstyr, af bomuld, iat
6306 99	Campingudstyr, af andre tekstilmaterialer, iat
6307 10	Gulvklude, karklude, støveklude og lign. rengøringsklude, af tekstilmaterialer
6307 20	Redningsveste og redningsbælter, af tekstilmaterialer
6307 90	Andre konfektionerede varer (herunder snitmønstre) af tekstilmaterialer, iat
6308 00	Sæt bestående af vævet stof og garn, til fremstilling af tæpper, tapisserier, broderede duge osv.
6309 00	Brugte beklædningsgenstande og andre brugte tekstilvarer

Tekstilvarer og beklædningsgenstande i Kapitel 30—49, 64—96

HS nr.	Varebeskrivelse
3005 90	Vat, bind og lignende varer
ex 3921 12 ex 3921 13 ex 3921 90	Vævet stof, trikotage eller fiberdug, overtrukket, belagt eller lamineret med plast
ex 4202 12 ex 4202 22 ex 4202 32 ex 4202 92	Kufferter, håndtasker og flade varer, med yderside hovedsagelig af tekstilmaterialer
ex 6405 20	Fodtøj med ydersål og overdel af uldfilt
ex 6406 10	Fodtøjsoverdele, hvoraf 50 % eller derover af den ydre overflade består af tekstilmateriale
ex 6406 99	Benvarmere og gamacher af tekstilmateriale
6501 00	Hattestrumper af filt; plane og cylindriske hatteemner, af filt
6502 00	Hattestumper, flettede eller fremstillet af bånd eller strimler, uanset materialets art
6503 00	Hatte og anden hovedbeklædning af filt
6504 00	Hatte og anden hovedbeklædning, flettede eller fremstillet af bånd eller strimler, uanset materialets art
6505 90	Hatte og anden hovedbeklædning, af trikotage eller konfektioneret af blonder, kniplinger eller andet tekstilstof
6601 10	Paraplyer og parasoller, haveparasoller
6601 91	Andre paraplyer, med sammenskydelig stok eller skaft
6601 99	Andre paraplyer
ex 7019 10	Garn af glasfibre
ex 7019 20	Vævet stof af glasfibre
8708 21	Sikkerhedsseler til motorkøretøjer
8804 00	Faldskærme; dele og tilbehør dertil
9113 90	Urremme og urlænker, af tekstilmaterialer
ex 9404 90	Hovedpuder og puder, af bomuld; vattæpper, dyner og lignende varer af tekstilmaterialer
9502 91	Dukketøj
ex 9612 10	Vævede farvebånd, af kemofibre, undtagen farvebånd af bredde under 30 mm, som altid foreligger i kassetter

AFTALE OM TEKNISKE HANDELSHINDRINGER

MEDLEMMERNE,

som henviser til de multilaterale handelsforhandlinger under Uruguay-runden,

som ønsker at fremme målene for GATT 1994,

som erkender betydningen af det bidrag, som internationale standarder og overensstemmelsesvurderingssystemer kan yde dertil ved at gøre, produktionen mere effektiv og lette den internationale samhandel,

som ønsker at anspore til udvikling af sådanne internationale standarder og overensstemmelsesvurderingssystemer,

som imidlertid ønsker at sikre, at tekniske forskrifter og standarder, også forskrifter vedrørende emballering, mærkning og etikettering, og procedurerne for vurdering af overensstemmelsen med tekniske forskrifter og standarder ikke skaber nødvendige hindringer for den internationale handel,

som erkender, at intet må hindre et land i at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre kvaliteten af sin eksport eller for at beskytte menneskers og dyrs liv og sundhed, beskytte planter eller for at hindre vildledende praksis i det omfang det skønner passende, forudsat at de ikke anvendes på en sådan måde, at de udgør et middel til vilkårlig eller uretmæssig forskelsbehandling mellem lande, hvor der hersker samme betingelser, eller en skjult begrænsning af den internationale handel, og at de ellers er i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale,

som erkender, at intet må hindre et land i at træffe de nødvendige foranstaltninger til at beskytte sine væsentlige sikkerhedsinteresser,

som erkender, at internationale standarder kan bidrage til overførsel af teknologi fra udviklede lande til udviklingslandene,

som erkender, at udviklingslandene kan få særlige vanskeligheder med at udarbejde og anvende tekniske forskrifter og standarder og procedurer for vurdering af overensstemmelse med tekniske forskrifter og standarder, og som ønsker at bistå disse lande i deres bestræbelser i så henseende,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

Almindelige bestemmelser

1.1 De generelle termer i forbindelse med standardisering og procedurerne for overensstemmelsesvurdering har normalt den betydning, der gives dem ifølge de definitioner, der er vedtaget inden for De Forenede Nationer og af internationale standardiseringsorganisationer, under hensyntagen til den sammenhæng, hvori de forekommer, og til formålet med denne aftale.

1.2 I denne aftale har de i bilag 1 definerede termer dog den beslutning, de dér gives.

1.3 Bestemmelserne i denne aftale finder anvendelse på alle varer, herunder industrivarer og landbrugsprodukter.

1.4 Specifikationer vedrørende indkøb, udarbejdet af regeringsorganer med henblik på egen produktion eller eget forbrug, er ikke omfattet af bestemmelserne i denne aftale, men af bestemmelserne i aftalen om offentlige indkøb i henhold til dens anvendelsesområde.

1.5 Bestemmelserne i denne aftale finder ikke anvendelse på sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger som defineret i bilag A til aftalen om anvendelse af sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger.

1.6 Alle henvisninger i denne aftale til tekniske forskrifter og procedurer for overensstemmelsesvurdering fortolkes således, at de omfatter alle eventuelle ændringer heraf og alle eventuelle tilføjelser til reglerne eller produktionsdækningen heri, med undtagelse af uvæsentlige ændringer og tilføjelser.

TEKNISKE FORSKRIFTER OG STANDARDER

Artikel 2

Centraladministrationers udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse af tekniske forskrifter og standarder

Vedrørende centraladministrationerne:

2.1 Medlemmerne sikrer med hensyn til tekniske forskrifter, at varer, der indføres fra et andet medlems område, gives en behandling, der ikke er mindre gunstig

end den, der gives tilsvarende varer af national oprindelse eller med oprindelse i et hvilket som helst andet land.

2.2 Medlemmerne drager omsorg for, at der ikke udarbejdes, vedtages eller anvendes tekniske forskrifter, der har til formål eller til virkning at skabe unødvendige hindringer for den internationale handel. Tekniske forskrifter må til dette formål ikke være mere handelsgrænsende end nødvendigt til at opfylde et lovligt mål under hensyntagen til de risici, ikke-opfyldelse af dette mål ville medføre. Sådanne lovlige mål er bl.a. krav begrundet i den nationale sikkerhed, forhindringer af vildledende praksis, beskyttelse af menneskers sundhed og sikkerhed, beskyttelse af dyre- og plantelivet eller miljøet. Ved vurderingen af sådanne risici er de elementer, der skal tages i betragtning, bl.a. foreliggende videnskabelige og tekniske oplysninger, dertil knyttet forarbejdningsteknologi eller produkternes planlagt særlige anvendelsesformål.

2.3 Der må ikke opretholdes tekniske forskrifter, hvis de omstændigheder eller de mål, der gav anledning til deres vedtagelse, ikke længere foreligger, eller hvis ændrede omstændigheder eller mål kan angribes på en mindre handelsbegrænsende måde.

2.4 Når tekniske forskrifter er påkrævet, og der findes relevante internationale standarder, eller sådanne er ved at tage endelig form, skal parterne anvende dem eller de relevante dele heraf som grundlag for deres tekniske forskrifter, undtagen hvis sådanne internationale standarder eller de relevante dele heraf er et ineffektivt eller uegnet middel til at opfylde de forfulgte lovlige mål, f.eks. på grund af væsentlige klimatiske eller geografiske faktorer eller grundlæggende teknologiske problemer.

2.5 Et medlem, der udarbejder, vedtager eller anvender en teknisk forskrift, der kan få væsentlig indflydelse på andre medlemmers handel, skal på anmodning af et andet medlem give en begrundelse for den pågældende tekniske forskrift med henvisning til bestemmelserne i stk. 2—4. Når der udarbejdes, vedtages eller anvendes en teknisk forskrift med henblik på et af de lovlige mål, der er udtrykkeligt omhandlet i stk. 2, og som er i overensstemmelse med de relevante internationale standarder, består der en gendrivelig formodning om, at den ikke skaber en unødvendig hindring for den internationale handel.

2.6 Med henblik på den størst mulige harmonisering af tekniske forskrifter og standarder deltager medlemmerne, så vidt deres ressourcer tillader det, fuldt ud i de kompetente internationale standardiseringsorganisationers udarbejdelse af internationale standarder for varer, for hvilke de har vedtaget eller forventer at vedtage tekniske forskrifter.

2.7 Medlemmerne skal velvilligt overveje at acceptere andre medlemmers tekniske forskrifter som ækvivalente, selvom disse tekniske forskrifter afviger fra deres egne, dog forudsat at de finder det godtgjort, at disse forskrifter på passende måde opfylder målene for deres egne forskrifter.

2.8 Medlemmerne skal, når det er hensigtsmæssigt, fastsætte tekniske forskrifter eller standarder for varens anvendelsesmæssige egenskaber frem for konstruktion eller deskriptive karakteristika.

2.9 Når der ikke findes relevante internationale standarder, eller når det tekniske indhold af en foreslået teknisk forskrift ikke er i overensstemmelse med det tekniske indhold af relevante internationale standarder, og når den tekniske forskrift kan få væsentlig indflydelse på andre medlemmers handel, skal medlemmerne:

2.9.1 i en publikation, i så god tid, at interesserede parter kan få kendskab dertil, offentliggøre en meddelelse om, at de planlægger at indføre en bestemt teknisk forskrift;

2.9.2 gennem Sekretariatet give de øvrige medlemmer meddelelse om, hvilke varer der er omfattet af den planlagte tekniske forskrift, sammen med en kortfattet meddelelse om formålet med den og begrundelsen for den. Sådanne meddelelser skal gives på et passende tidligt stadium, når der stadig kan foretages ændringer og tages hensyn til bemærkninger;

2.9.3 på anmodning give andre medlemmer detaljerede oplysninger eller kopi af den planlagte tekniske forskrift og om muligt oplyse, hvilke elementer der i væsentlig grad afgiver fra relevante internationale standarder;

2.9.4 uden forskelsbehandling give andre medlemmer en rimelig frist til at fremsætte deres bemærkninger skriftligt, på anmodning drøfte disse bemærkninger og tage hensyn til sådanne skriftlige bemærkninger og resultaterne af sådanne drøftelser.

2.10 Hvis der under de i stk. 9, omhandlede omstændigheder opstår eller er fare for akutte problemer for et medlem med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljøbeskyttelse eller nationale sikkerhed, kan det pågældende medlem i det omfang, det skønner det nødvendigt, undlade en eller flere af de i stk. 9, omhandlede foranstaltninger på betingelse af, at det ved vedtagelsen af en teknisk forskrift:

2.10.1 gennem Sekretariatet straks giver de andre medlemmer meddelelse om den pågældende tekniske forskrift og om de pågældende varer og kort angiver formålet med og begrundelsen for den tekniske forskrift tillige med arten af de akutte problemer;

2.10.2 på anmodning giver de andre medlemmer kopi af den tekniske forskrift;

2.10.3 uden forskelsbehandling giver de andre medlemmer mulighed for at fremsætte deres bemærkninger skriftligt, på anmodning drøfter sådanne

bemærkninger og tager hensyn til sådanne bemærkninger og resultaterne af sådanne drøftelser.

2.11 Medlemmerne skal sørge for, at alle vedtagne tekniske forskrifter straks offentliggøres eller på anden måde stilles til rådighed, således at interesserede parter i de andre medlemmer kan gøre sig bekendt med dem.

2.12 Medlemmerne skal, undtagen i de i stk. 10, nævnte akutte tilfælde, fastsætte en rimelig frist mellem offentliggørelsen og ikrafttrædelsen af tekniske forskrifter, således at producenter i de eksporterende medlemmer, særlig udviklingslandene, får tid til at tilpasse deres varer eller produktionsmetoder til det importerende medlems krav.

Artikel 3

Lokaladministrationers og ikke-statslige organisationers udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse af tekniske forskrifter

Vedrørende lokaladministrationers organisationer og ikke-statslige organisationer på medlemmernes område:

3.1 Medlemmerne skal træffe alle rimelige foranstaltninger, der er til deres rådighed, til at sikre, at disse organisationer overholder bestemmelserne i artikel 2, med undtagelse af den meddelelsespligt, der er omhandlet i artikel 2, stk. 9.2, og stk. 10.1.

3.2 Medlemmerne skal sørge for, at tekniske forskrifter vedtaget af medlemmernes lokaladministrationer på niveauet umiddelbart under centraladministrationerne meddeles i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 2, stk. 9.2, og stk. 10.1, idet det bemærkes, at meddelelse ikke er påkrævet i forbindelse med tekniske forskrifter, hvis tekniske indhold i det væsentlige er det samme som i tekniske forskrifter, som er vedtaget af det pågældende medlems centraladministation, og som der tidligere er givet meddelelse om.

3.3 Medlemmerne kan fordre, at der finder kontakter sted gennem centraladministrationen omfattende meddelelserne, levering af information, bemærkninger og drøftelser som omhandlet i artikel 2, stk. 9 og 10.

3.4 Medlemmerne afstår fra at træffe foranstaltninger, der bevirker, at lokaladministrationer eller ikke-statslige organisationer forpligtes til eller opfordres til at handle i strid med bestemmelserne i artikel 2.

3.5 Medlemmerne er i henhold til denne aftale fuldt ansvarlige for, at alle bestemmelserne i artikel 2 overholdes. Medlemmerne fastlægger positive foranstaltninger og ordninger, der kan befordre, at også andre instanser end centraladministrationerne overholder bestemmelserne i artikel 2.

Artikel 4

Udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse af standarder

4.1 Medlemmerne skal sørge for, at deres centraladministrationers standardiseringsorganisationer tiltræder og overholder den adfærdskodeks for udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse af standarder, der er omhandlet i bilag 3 til denne aftale (i det følgende benævnt »adfærdskodeksen«). De træffer alle rimelige foranstaltninger, der er til deres rådighed, til at sikre, at lokaladministrationers og ikke-statslige organisationers standardiseringsorganisationer på deres område, såvel som regionale standardiseringsorganisationer, som de eller en eller flere organisationer på deres område er medlem af, accepteret og overholder denne adfærdskodeks. Desuden skal medlemmerne afstå fra at træffe foranstaltninger, der direkte eller indirekte bevirker, at sådanne standardiseringsorganisationer forpligtes eller opfordres til at handle i strid med adfærdskodeksen. Medlemmernes forpligtelser med hensyn til standardiseringsorganisationernes overholdelse af bestemmelserne i adfærdskodeksen gælder, uanset om en standardiseringsorganisation har accepteret adfærdskodeksen eller ej.

4.2 Standardiseringsorganisationer, som har accepteret og overholder adfærdskodeksen, anses af medlemmerne for at overholde principperne i denne aftale.

OVERENSSTEMMELSE MED TEKNISKE FORSKRIFTER OG STANDARDER

Artikel 5

Centraladministrationernes procedurer for overensstemmelsesvurdering

5.1 Såfremt der kræves en udtrykkelig bekræftigelse af overensstemmelse med tekniske forskrifter og standarder, skal medlemmerne sikre, at deres centraladministrations organisationer anvender følgende bestemmelser på varer med oprindelse i andre medlemmers område:

5.1.1 der udarbejdes, vedtages og anvendes procedurer for overensstemmelsesvurdering med henblik på at åbne adgang for leverandører af varer med oprindelse i de andre medlemmers område på betingelser, der ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for samme varer af national oprindelse eller med oprindelse i noget andet land, under tilsvarende forhold; en sådan adgang giver leverandørene ret til en overensstemmelsesvurdering i henhold til procedurens regler, herunder også, når proceduren tillader dette, mulighed for at lade overensstemmelsesvurderingen udføre på systemets anlæg og for at opnå dets mærke;

5.1.2 der må ikke udarbejdes, vedtages og anvendes procedurer for overensstemmelsesvurdering, der har til formål eller virkning at skabe unødvendige hindringer for den internationale handel. Det betyder bl.a., at procedurerne for overensstemmelsesvurdering ikke må være strengere eller anvendes strengere end nødvendigt for at give det importerende medlem en forsikring om, at varerne er i overensstemmelse med gældende tekniske forskrifter og standarder under hensyn til de risici, ikke-overensstemmelse ville medføre.

5.2 Ved gennemførelsen af bestemmelserne i stk. 1, skal medlemmerne sørge for,

5.2.1 at procedurerne for overensstemmelsesvurdering iværksættes og gennemføres så hurtigt som muligt og for varer med oprindelse i andre medlemmers område i en rækkefølge, der ikke er mindre gunstig end for samme indenlandske varer;

5.2.2 at standardbehandlingsperioden for hver procedure for overensstemmelsesvurdering bekendtgøres, og at ansøgeren på dennes anmodning underrettes om den forventede behandlingsperiode; når den kompetente organisation modtager en ansøgning, undersøger den straks, om dokumentationen er komplet og underretter på en præcis og udførlig måde ansøgeren om alle mangler; den kompetente organisation meddeler så hurtigt som muligt på en præcis og udførlig måde ansøgeren resultaterne af vurderingen, således at der om fornødent kan foretages korrigerende tiltag; selv når ansøgningen er behæftet med mangler, foretager den kompetente organisation så vidt muligt overensstemmelsesvurderingen, hvis ansøgeren anmoder derom; ansøgeren oplyses på anmodning om, på hvilket stadium proceduren befinder sig, med en forklaring på eventuelle forsinkelser;

5.2.3 at informationskravene begrænses til, hvad der er nødvendigt for at vurdere overensstemmelsen og bestemme gebyrerne;

5.2.4 at fortrolige oplysninger om varer med oprindelse i andre medlemmers område, som måtte fremkomme under eller blive afgivet i forbindelse med sådanne procedurer for overensstemmelsesvurdering, respekteres på samme måde som for indenlandske varer, således at lovlige handelsinteresser beskyttes;

5.2.5 at alle gebyrer, der opkræves for overensstemmelsesvurdering af varer med oprindelse i andre medlemmers område, er rimelige i forhold til gebyrer, der erlægges for overensstemmelsesvurdering af samme varer af national oprindelse eller med oprindelse i noget andet land under hensyntagen til omkostninger ved kommunikation, transport og andet som følge af, at ansøgerens anlæg og overensstemmelsesvurderingsorganets anlæg er beliggende forskellige steder;

5.2.6 at valget af de anlæg, der benyttes i procedurerne for overensstemmelsesvurdering, metoderne for udtagning af prøver ikke må være til unødvendig gene for ansøgerne eller deres agenter;

5.2.7 at proceduren for overensstemmelsesvurdering i tilfælde, hvor varens specifikationer ændres som følge af bestemmelsen af dens overensstemmelse med de gældende tekniske forskrifter og standarder, for den ændrede vare begrænses til, hvad der er nødvendigt til at fastslå, om der foreligger passende sikkerhed for, at varen stadig opfylder de pågældende tekniske forskrifter og standarder;

5.2.8 at der findes en procedure for behandling af klager vedrørende en overensstemmelsesvurderingsprocedure funktionsmåde og for korrigerende tiltag, hvis klagen er berettiget.

5.3 Intet i stk. 1 og 2, er til hindre for, at medlemmerne foretager kontrol ved rimelig stikprøver på deres eget område.

5.4 Såfremt der kræves en udtrykkelig bekræftelse af, at varer er i overensstemmelse med tekniske forskrifter og standarder, og foreligger der relevante retningslinjer og henstillinger fra internationale standardiseringsorganisationer, eller er sådanne ved at tage endelig form, drager medlemmerne omsorg for, at centraladministrationens organisationer anvender dem eller de relevante dele deraf som grundlag for deres procedurer for overensstemmelsesvurdering, undtagen hvor det på anmodning forklares på behørig måde, at disse retningslinjer og henstillinger er uegnede for de pågældende medlemmer, bl.a. af følgende grunde: nationale sikkerhedshensyn, forhindring af vildledende praksis, beskyttelse af menneskers og dyrs sundhed og sikkerhed, beskyttelse af planter eller miljøet, grundlæggende klimatiske eller andre geografiske faktorer og grundlæggende teknologiske og infrastrukturmæssige problemer.

5.5 Med henblik på den størst mulige harmonisering af procedurerne for overensstemmelsesvurdering deltager medlemmerne, så vidt deres ressourcer tillader det, fuldt ud i de relevante internationale standardiseringsorganisationers udarbejdelse af retningslinjer og henstillinger vedrørende procedurer for overensstemmelsesvurdering.

5.6 Når der ikke findes relevante retningslinjer eller henstillinger udstedt af en international standardiseringsorganisation, eller når det tekniske indhold af en forelået procedure for overensstemmelsesvurdering ikke svarer overens med de relevante retningslinjer eller henstillinger fra internationale standardiseringsorganisationer, og hvis proceduren for overensstemmelsesvurdering kan få væsentlig indflydelse på andre medlemmers handel, skal medlemmerne:

5.6.1 i en publikation, i så god tid, at interesserede parter kan få kendskab dertil, offentliggøre en meddelelse om, at de planlægger at indføre en bestemt procedure for overensstemmelsesvurdering;

5.6.2 gennem Sekretariatet give de øvrige medlemmer meddelelse om, hvilke varer, der er omfattet af den planlagte procedure for overensstemmelsesvurdering, sammen med en kortfattet meddelelse om formålet med den og begrundelsen for den; sådanne meddelelser skal gives på et passende tidligt stadium, når der stadig kan foretages ændringer og tages hensyn til bemærkninger;

5.6.3 på anmodning give andre medlemmer detaljerede oplysninger eller kopi af den planlagte procedure for overensstemmelsesvurdering og om muligt oplyse, hvilke elementer der i væsentlig grad afviger fra relevante retningslinjer eller henstillinger fra internationale standardiseringsorganisationer;

5.6.4 uden forskelsbehandling give andre medlemmer en rimelig frist til at fremsætte deres bemærkninger skriftligt, på anmodning drøfte disse bemærkninger og tage hensyn til sådanne skriftlige bemærkninger og resultaterne af sådanne drøftelser.

5.7 Med forbehold af bestemmelserne i indledningen af stk. 6 kan et medlem, hvis der opstår eller er fare for akutte problemer for det med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljøbeskyttelse eller national sikkerhed, i det omfang, det skønner det nødvendigt, undlade en eller flere af de i stk. 6, omhandlede foranstaltninger på betingelse af, at det ved vedtagelsen af proceduren:

5.7.1 gennem Sekretariatet straks giver de andre medlemmer meddelelse om den pågældende procedure og om de pågældende varer og kort angiver formålet med og begrundelsen for proceduren tillige med arten af de akutte problemer;

5.7.2 på anmodning giver de andre medlemmer kopi af reglerne for proceduren;

5.7.3 uden forskelsbehandling giver de andre medlemmer mulighed for at fremsætte deres bemærkninger skriftligt, på anmodning drøfter sådanne bemærkninger og tager hensyn til sådanne bemærkninger og resultaterne af sådanne drøftelser.

5.8 Medlemmerne skal sørge for, at alle vedtagne procedurer for overensstemmelsesvurdering straks offentliggøres eller på anden måde stilles til rådighed, således at interesserede parter i de andre medlemmer kan gøre sig bekendt med dem.

5.9 Medlemmerne skal, undtagen i de i stk. 7, nævnte akutte tilfælde, fastsætte en rimelig frist mellem offentliggørelsen og ikrafttrædelsen af kravene vedrørende procedurer for overensstemmelsesvurdering, således at producenter i de eksporterende medlemmer, særlig udviklingslandene, får tid til at tilpasse deres varer eller produktionsmetoder til det importerende medlems krav.

Artikel 6

Anerkendelse af centraladministrationernes organisationers overensstemmelsesvurdering

Vedrørende medlemmers centraladministrationers organisationer:

6.1 Medlemmerne sørger så vidt muligt for, at resultaterne af overensstemmelsesvurderingsprocedurer i andre medlemmer accepteres, selv når disse procedurer afviger fra deres egne, dog forudsat, at de finder det godtgjort, at disse procedurer giver en sikkerhed for overensstemmelse med gældende tekniske forskrifter og standarder svarende til deres egne procedurer, jf. dog stk. 3 og 4. Det erkendes, at forudgående konsultationer kan være nødvendige for at nå til en gensidigt tilfredsstillende forståelse særlig med hensyn til:

6.1.1 passende og vedvarende teknisk kompetence hos de relevante overensstemmelsesvurderingsorganisationer i det eksporterende medlem, således at der kan skabes sikkerhed for vedvarende pålidelighed af deres overensstemmelsesvurderingsresultater; i denne sammenhæng tages en efterprøvet overholdelse, f.eks. gennem autorisation, af de relevante retningslinjer og henstillinger fra internationale standardiseringsorganisationer som et bevis for passende tekniske kompetence;

6.1.2 begrænsning af accepten af overensstemmelsesvurderingsresultaterne til kun at gælde resultaterne fra de af det eksporterende medlem udpegede organsationer.

6.2 Medlemmerne skal sørge for, at deres procedurer for overensstemmelsesvurdering i videst mulige omfang tillader gennemførelse af bestemmelserne i stk. 1.

6.3 Medlemmerne opfordres på anmodning af andre medlemmer til at være beredvillige til at indlede forhandlinger om indgåelse af aftaler om gensidig anerkendelse af resultaterne af hinandens procedure for overensstemmelsesvurdering. Medlemmerne kan kræve, at sådanne aftaler skal opfylde kriterierne i stk. 1, og være gensidigt tilfredsstillende med hensyn til muligheden af at lette handelen med de pågældende varer.

6.4 Medlemmernes opfordres til at tillade overensstemmelsesvurderingsorganisationer på andre medlemmers område at deltage i deres procedurer for overensstemmelsesvurdering på betingelser, der ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for organisationer på deres eget område eller noget andet lands område.

Artikel 7

Lokaladministrationers organisationers procedure for overensstemmelsesvurdering

Vedrørende medlemmernes lokaladministrationers organisationer på deres område:

7.1 Medlemmerne skal træffe alle rimelige foranstaltninger, der er til deres rådighed, ti at sikre, at disse organisationer overholder bestemmelserne i artikel 5 og 6, med undtagelse af den meddelelsespligt, der er omhandlet i artikel 5, stk. 6.2, og stk. 7.1.

7.2 Medlemmerne skal sørge for, at procedurer for overensstemmelsesvurdering vedtaget af medlemmernes lokaladministrationer på niveauet umiddelbart under centraladministrationerne meddeles i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 5, stk. 6.2, og stk. 7.1, idet det bemærkes, at meddelelse ikke er påkrævet i forbindelse med procedurer for overensstemmelsesvurdering, hvis tekniske indhold i det væsentlige er det samme som i de procedurer for overensstemmelsesvurdering, som er vedtaget af det pågældende medlems centraladministration, og som der tidligere er givet meddelelse om.

7.3 Medlemmerne kan fordre, at der finder kontakter sted gennem centraladministrationen omfattende meddelelserne, levering af information, bemærkninger og drøftelser som omhandlet i artikel 5, stk. 6 og 7.

7.4 Medlemmerne afstår fra at træffe foranstaltninger, der bevirker, at lokaladministrationer forpligtes til eller opfordres til at handle i strid med bestemmelserne i artikel 5 og 6.

7.5 Medlemmerne er i henhold til denne aftale fuldt ansvarlige for, at alle bestemmelserne i artikel 5 og 6 overholdes. Medlemmerne fastlægger positive foranstaltninger og ordninger, der kan befordre, at også andre instanser end centraladministrationerne overholder bestemmelserne i artikel 5 og 6.

Artikel 8

Ikke-statslige organisationers procedurer for overensstemmelsesvurdering

8.1 Medlemmerne skal træffe alle rimelige foranstaltninger, der er til deres rådighed, til at sikre, at disse ikke-statslige organisationer på deres område, der anvender procedurer for overensstemmelsesvurdering, overholder bestemmelserne i artikel 5 og 6, med undtagelse af pligten til at give meddelelse om planlagte procedurer for overensstemmelsesvurdering. Desuden skal medlemmerne afstå fra at træffe foranstaltninger, der direkte eller indirekte bevirker, at sådanne organisationer forpligtes eller opfordres til at handle i strid med artikel 5 og 6.

8.2 Medlemmerne drager omsorg for, at deres centraladministrationers organisationer kun forlader sig på procedurer for overenssstemmelsesvurdering, der gennemføres af ikke-statslige organisationer, hvis disse sidstnævnte organisationer overholder bestemmelserne i artikel 5 og 6, med undtagelse af pligten til at give meddelelse om planlagte procedurer for overensstemmelsesvurdering.

Artikel 9

Internationale og regionale systemer

9.1 Såfremt der kræves en udtrykkelig bekræftelse af overensstemmelse med en teknisk forskrift eller en standard, udformer og vedtager medlemmerne, hvor dette er muligt, internationale systemer for overensstemmelsesvurdering og tiltræder disse eller deltager heri.

9.2 Medlemmerne skal træffe alle rimelige foranstaltninger, der er til deres rådighed, for at sikre, at de internationale og regionale systemer, som de relevante organisationer i deres område er medlem af eller deltager i, overholder bestemmelserne i artikel 5 og 6. Desuden skal medlemmerne afstå fra at træffe foranstaltninger, der direkte eller indirekte bevirker, at sådanne systemer forpligtes eller opfordres til at fungere i strid med artikel 5 og 6.

9.3 Medlemmerne drager omsorg for, at deres centraladministrationers organisationer kun forlader sig på internationale eller regionale systemer for overensstemmelsesvurdering, hvis disse systemer overholder bestemmelserne i artikel 5, henholdsvis 6.

INFORMATION OG BISTAND

Artikel 10

Information om tekniske forskrifter, standarder og procedurer for overensstemmelsesvurdering

10.1 Hvert medlem skal sørge for, at der findes et informationscenter, som er i stand til at svare på alle rimelige forespørgsler fra andre medlemmer og interesserede parter i andre medlemmer og stille den relevante dokumentation til rådighed vedrørende:

10.1.1 alle tekniske forskrifter, som centraladministrationers og lokaladministrationers organisationer og ikke-statslige organisationer, der har retlig beføjelse til at håndhæve en teknisk forskrift, eller regionale standardiseringsorganisationer, som ovennævnte er medlemmer af eller deltager i, har vedtaget eller påtænker at vedtage på deres område;

10.1.2 alle standarder, som centraladministrationers eller lokaladministrationers organisationer eller regionale standardiseringsorganisationer, som ovennævnte er medlemmer af eller deltager i, har vedtaget eller påtænker at vedtage på deres område;

10.1.3 alle eksisterende eller planlagte procedurer for overensstemmelsesvurdering, som centraladministrationers og lokaladministrationers organisationer og ikke-statslige organisationer, der har retlig

beføjelse til at håndhæve en teknisk forskrift, eller regionale organisationer, som ovennævnte er medlemmer af eller deltager i, anvender på deres område;

10.1.4 medlemskab eller deltagelse af et medlem eller centraladministrationens eller lokaladministrationens relevante organisationer på deres område i internationale eller regionale standardiseringsorganisationer og overensstemmelsesvurderingssystemer såvel som i bilaterale og multilaterale arrangementer inden for denne aftales anvendelsesområde; det skal også være i stand til at give rimelig information om bestemmelserne i sådanne systemer og arrangementer;

10.1.5 angivelse af, hvor meddelelser i henhold til denne aftale er bekendtgjort, eller hvor oplysninger derom kan fås, og

10.1.6 oplysning om, hvor de i stk. 3, omhandlede informationscentre er beliggende.

10.2 Hvis et medlem imidlertid af retlige eller administrative årsager har oprettet mere end ét informationscenter, skal det pågældende medlem give de andre medlemmer udtømmende og utvetydige oplysninger om rækkevidden af hvert af disse informationscentres ansvar. Det pågældende medlem skal tillige sørge for, at forespørgsler, der rettes til et forkert informationscenter, straks videresendes til det rette informationscenter.

10.3 Hvert medlem skal træffe alle rimelige foranstaltninger, der er til dets rådighed, for at sikre, at der findes et eller flere informationscentre, som er i stand til at besvare alle rimelige forespørgsler fra andre medlemmer og interesserede parter i de andre medlemmer og stille den relevante dokumentation til rådighed, eller oplysning om, hvor denne kan erhverves, vedrørende:

10.3.1 alle standarder, som ikke-statslige standardiseringsorganisationer eller regionale standardiseringsorganisationer, som ovennævnte er medlemmer af eller deltager i, har vedtaget eller påtænker at vedtage på deres område;

10.3.2 alle eksisterende eller planlagte procedurer for overensstemmelsesvurdering, som ikke-statslige organisationer, eller regionale organisationer, som ovennævnte er medlemmer af eller deltager i, anvender på deres område;

10.3.3 medlemskab eller deltagelse af relevante ikke-statslige organisationer på deres område i internationale eller regionale standardiseringsorganisationer og overensstemmelsesvurderingssystemer såvel som i bilaterale og multilaterale arrangementer inden for denne aftales anvendelsesområde; de skal også være i stand til at give rimelig information om bestemmelserne i sådanne systemer og arrangementer.

10.4 Medlemmerne skal træffe alle rimelige foranstaltninger, der er til deres rådighed, for at sikre, at eksemplarer af dokumenter, som andre medlemmer eller interesserede parter i andre medlemmer anmoder om i henhold til denne aftale, udleveres til samme (eventuelle) pris, som den der, bortset fra de faktiske forsendelsesomkostninger, kræves at det pågældende medlems eller noget andet medlems statsborgere [1].

10.5 De udviklede medlemsland skal, såfremt andre medlemmer anmoder derom, levere oversættelser til engelsk, fransk eller spansk af de dokumenter, der er omfattet af en særlig meddelelse, eller i tilfælde af omfangsrige dokumenter, af sammendrag af sådanne dokumenter.

10.6 Sekretariatet skal, når det modtager meddelelse i henhold til denne aftales bestemmelser, rundsende kopi af meddelelserne til alle medlemmerne og interesserede internationale standardiserings- oog overensstemmelsesvurderingsorganisationer og henlede udviklingsmedlemslandes opmærksomhed på meddelelser vedrørende varer, som er af særlig interesse for dem.

10.7 Når et medlem indgår en aftale med et andet land eller lande om anliggender vedrørende tekniske forskrifter, standarder eller procedurer for overensstemmelsesvurdering, som kan få en væsentlig indflydelse på handelen, skal mindst et medlem, der er part i aftalen, gennem Sekretariatet meddele de andre medlemmer, hvilke varer der er omfattet af den pågældende aftale og give en kort redegørelse for aftalen. De pågældende medlemmer opfordres til på anmodning at indlede konsultationer med andre medlemmer med henblik på at indgå lignende aftaler eller træffe arrangementer til deltagelse i sådanne aftaler.

10.8 Ingen bestemmelse i denne aftale må fortolkes på en sådan måde, at den indebærer:

10.8.1 offentliggørelse af bestemmelser på andre sprog end det pågældende medlems eget;

10.8.2 fremlæggelse af detaljerede oplysninger om eller ordlyden af udkast på andre sprog end det pågældende medlems, undtagen som omhandlet i stk. 5, eller

10.8.3 meddelelse af oplysninger, hvis udbredelse efter det pågældende medlems opfattelse ville stride mod væsentlige sikkerhedsinteresser.

[1] Ved »statsborgere« forstås her i tilfælde af et særskilt toldområde, som er medlem af WTO, enhver fysisk eller juridisk person, som er bosat eller har et faktisk og fungerende industri- eller handelsforetagende på dette toldområde.

10.9 Meddelelser til WTO's Sekretariat affattes på engelsk, fransk eller spansk.

10.10 Medlemmerne udpeger en enkelt central regeringsmyndighed, der skal have ansvaret for gennemførelsen på nationalt plan af bestemmelserne vedrørende meddelelsesprocedurerne i denne aftale, med undtagelse af de af bilag 3 omfattede.

10.11 Hvis ansvaret for meddelelsesprocedurer imidlertid af retlige eller administrative årsager er fordelt på to eller flere centrale regeringsmyndigheder, giver det pågældende medlem de andre medlemmer fuldstændige og utvetydige oplysninger om rækkevidden af det ansvar, der påhviler hver af disse myndigheder.

Artikel 11

Faglig bistand til andre medlemmer

11.1 Medlemmerne rådgiver på anmodning de andre medlemmer, særlig udviklingsmedlemslandene, med hensyn til udarbejdelse af tekniske forskrifter.

11.2 Medlemmerne rådgiver på anmodning de andre medlemmer, særlig udviklingsmedlemslandene, og yder dem faglig bistand på indbyrdes aftalte betingelser med hensyn til oprettelse af nationale standardiseringsorganisationer og deltagelse i internationale standardiseringsorganisationer og opfordrer deres nationale standardiseringsorganisationer til at handle på samme måde.

11.3 Medlemmerne træffer på anmodning alle rimelige foranstaltninger, der er til deres rådighed, for at sikre, at de organisationer, der fastsætter forskrifter på deres område, rådgiver andre medlemmer, særlig udviklingsmedlemslandene, og yder dem faglig bistand på indbyrdes aftalte betingelser vedrørende:

11.3.1 oprettelse af organisationer, der skal fastsætte forskrifter, eller organisationer, der skal vurdere overensstemmelse med tekniske forskrifter, og

11.3.2 metoder, der lettest muliggør overholdelse af de tekniske forskrifter.

11.4 Medlemmerne træffer på anmodning alle rimelige foranstaltninger, der er til deres rådighed, for at rådgive andre medlemmer, særlig udviklingsmedlemslandene, og yder dem faglig bistand på indbyrdes aftalte betingelser vedrørende oprettelse af organisationer til vurdering af overensstemmelse med standarder vedtaget på det bistandsansøgende medlems område.

11.5 Medlemmerne rådgiver på anmodning de andre medlemmer, særlig udviklingsmedlemslandene, og yder dem faglig bistand på indbyrdes aftalte betingelser med hensyn til, hvilke forholdsregler deres producenter skal træffe, hvis de ønsker at deltage i overensstemmelsesvurderingssystemer, der anvendes af statslige eller ikkestatslige organisationer på det bistandssøgte medlems område.

11.6 Medlemmer, der er medlemmer af eller deltager i internationale eller regionale systemer for overensstemmelsesvurdering, yder på anmodning andre medlemmer, særlig udviklingsmedlemslandene, faglig bistand på indbyrdes aftalte betingelser med hensyn til oprettelse af institutioner og lovgivningsrammer, på grundlag af hvilke de vil kunne indfri deres forpligtelser, som medlemskab af eller deltagelse i sådanne systemer medfører.

11.7 Medlemmerne opfordrer på anmodning organisationer på deres område, der er medlemmer af eller deltager i internationale eller regionale systemer for overensstemmelsesvurdering, til at rådgive andre medlemmer, særlig udviklingsmedlemslandene, og skal tage anmodninger fra dem under overvejelse om faglig bistand vedrørende oprettelse af institutioner, som vil kunne hjælpe de relevante organisationer på deres område til at indfri deres forpligtelser, som medlemskab af eller deltagelse i sådanne systemer medfører.

11.8 Medlemmer skal ved rådgivning af andre medlemmer i henhold til stk. 1 til 7, i første række tilgodese de mindst udviklede medlemslandes behov.

Artikel 12

Sær- og fortrinsbehandling af udviklingsmedlemslandene

12.1 Medlemmerne yder de udviklingslande, der er medlemmer af denne aftale, sær- og fortrinsbehandling på grundlag af følgende bestemmelser såvel som de relevante bestemmelser i andre af denne aftales artikler.

12.2 Medlemmer holder sig særlig de bestemmelser i denne aftale for øje, som vedrører udviklingsmedlemslandenes rettigheder og forpligtelser og tager hensyn til udviklingsmedlemslandenes særlige udviklingsmæssige, finansielle og handelsmæssige behov ved gennemførelsen af denne aftale, både på nationalt plan og ved anvendelsen af denne aftales institutionelle arrangementer.

12.3 Medlemmerne tager ved udarbejdelsen af og anvendelsen af tekniske forskrifter, standarder og procedurer for overensstemmelsesvurdering særligt hensyn til udviklingsmedlemslandenes særlige udviklingsmæssige, finansielle og handelsmæssige behov for at sikre, at sådanne tekniske forskrifter, standarder og procedurer for overensstemmelsesvurdering ikke skaber unødvendige handelshindringer for eksporten fra udviklingsmedlemslandene.

12.4 Medlemmerne anerkender, at udviklingsmedlemslandene under teknologiske socioøkonomiske forhold, der hersker i disse lande, på trods af eventuelle eksisterende

internationale standarder, retningslinjer og henstillinger vedtager visse tekniske forskrifter, standarder og procedurer for overensstemmelsesvurdering, som tager sigte på at bevare landets egen teknologi, produktionsmetoder og -processer, når dette er foreneligt med deres udviklingsbehov. Medlemmerne anerkender derfor, at det ikke kan forventes, at udviklingsmedlemslandene anvender internationale standarder som grundlag for deres tekniske forskrifter og standarder, herunder prøvningsmetoder, som ikke måtte være hensigtsmæssige for deres udviklingsmæssige, finansielle og handelsmæssige behov.

12.5 Medlemmerne træffer alle rimelige foranstaltninger, der er til deres rådighed, for at sikre, at de internationale standardiseringsorganisationer og internationale systemer for overensstemmelsesvurdering organiseres og arbejder på en sådan måde, at de fremmer en aktiv og repræsentativ deltagelse fra alle medlemmers side under hensyntagen til udviklingsmedlemslandenes særlige problemer.

12.6 Medlemmerne træffer alle rimelige foranstaltninger, der er til deres rådighed, for at sikre, at internationale standardiseringsorganisationer på anmodning af medlemslande undersøger muligheden for — og om muligt udarbejder — internationale standarder for varer af særlig betydning for udviklingsmedlemslandene.

12.7 Medlemmerne yder i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 11 faglig bistand til udviklingsmedlemslandene for at sikre, at udarbejdelsen og anvendelsen af tekniske forskrifter, standarder og procedurer for overensstemmelsesvurdering ikke skaber unødvendige hindringer for en udvidelse og en diversificering af udviklingsmedlemslandenes eksport. Ved fastsættelsen af betingelserne for en sådan faglig bistand tages der hensyn til det bistandsanmodende medlems udviklingsniveau, særlig de mindst udviklede medlemslandes.

12.8 Det erkendes, at udviklingsmedlemslandene kan have særlige problemer, bl.a. problemer med institutioner og infrastruktur, i forbindelse med udarbejdelsen og anvendelsen af tekniske forskrifter, standarder og procedurer for overensstemmelsesvurdering. Det erkendes ligeledes, at udviklingsmedlemslandenes særlige udviklings- og handelsbehov samt deres teknologiske udviklingsniveau kan hindre dem i fuldt ud at opfylde deres forpligtelser i henhold til denne aftale. Medlemmerne tager derfor fuldt ud hensyn dertil. Med henblik på at sikre, at udviklingsmedlemslandene er i stand til at opfylde bestemmelserne i denne aftale, bemyndiges Komitéen for Tekniske Handelshindringer, der er omhandlet i artikel 13 (i denne aftale benævnt »Komitéen«), således til på anmodning at tillade bestemte, tidsbegrænsede, hele eller delvise undtagelser fra de forpligtelser, denne aftale indebærer. Komitéen tager ved behandlingen af sådanne anmodninger hensyn til det pågældende udviklingsmedlemslands særlige problemer med hensyn til udarbejdelse og anvendelse af tekniske forskrifter, standarder og procedurer for overensstemmelsesvurdering, samt dets teknologiske udviklingsniveau, som kan hindre det i fuldt ud at indfri sine forpligtelser i henhold til denne aftale. Komitéen tager i særlig grad hensyn til de mindst udviklede medlemslandes særlige problemer.

12.9 Ved konsultationerne holder de udviklede medlemslande sig de særlige vanskeligheder for øje, som udviklingsmedlemslandene kommer ud for ved udarbejdelse og anvendelse af standarder og tekniske forskrifter og procedurer for overensstemmelsesvurdering, og de udviklede medlemslande tager i deres ønske om at bistå udviklingsmedlemslandene i deres bestræbelser i denne henseende hensyn til disse landes særlige finans-, handels- og udviklingsbehov.

12.10 Komitéen undersøger med regelmæssige mellemrum den i denne aftale fastsatte sær- og fortrinsbehandling af udviklingsmedlemslandene på nationalt og internationalt plan.

INSTITUTIONER, KONSULTATIONER OG TVISTBILÆGGELSE

Artikel 13

Komitéen for Tekniske Handelshindringer

13.1 Der nedsættes en Komité for Tekniske Handelshindringer bestående af repræsentanter for hvert af medlemmerne. Komitéen vælger selv sin formand og træder sammen så ofte, det er nødvendigt, dog mindst en gang om året for at give medlemmerne lejlighed til at konsultere hinanden om anliggender vedrørende denne aftales virkemåde eller befordringen af dens mål, og det udfører de hverv, der tillægges det ved denne aftale eller af medlemmerne.

13.2 Komitéen nedsætter arbejdsgrupper eller andre organer til at udføre de hverv, der tillægges dem af Komitéen i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i aftalen.

13.3 Det er underforstået, at alle unødvendige overlapninger skal undgås mellem arbejdet i henhold til denne aftale og det arbejde, regeringerne udfører i andre tekniske organer. Komitéen undersøger dette problem med henblik på at begrænse overlapninger mest muligt.

Artikel 14

Konsultationer og tvistbilæggelse

14.1 Konsultationer og tvistbilæggelse i forbindelse med ethvert anliggende, der berører denne aftales funk-

tion, finder sted under Tvistbilæggelsesorganets auspicier og foregår med de fornødne ændringer i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel XXII og XXIII i GATT 1994, således som de er fastlagt af og anvendt i henhold til Tvistbilæggelsesforståelsen.

14.2 Et panel kan på anmodning af en part i en tvist eller på eget initiativ nedsætte en ekspertgruppe til at bistå sig i spørgsmål af teknisk art, som kræver indgående ekspertbehandling.

14.3 Tekniske ekspertgrupper er omfattet af procedurerne i bilag 2.

14.4 Ethvert medlem kan påberåbe sig bestemmelserne om tvistbilæggelse i tilfælde, hvor det skønner, at et andet medlem ikke har opnået tilfredsstillende resultater i henhold til artikel 3, 4, 7, 8 og 9, og at dets handelsinteresser berøres i væsentlig grad. I denne henseende skal disse resultater være ækvivalente med dem, der kunne påregnes, hvis den pågældende organisation var medlem.

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 15

Afsluttende bestemmelser

Forbehold

15.1 Der må ikke tages forbehold over for nogen af denne aftales bestemmelser uden de andre medlemmers samtykke.

Fornyet undersøgelse

15.2 Hvert medlem underretter straks efter tidspunktet for ikrafttrædelsen af WTO-overenskomsten Komitéen om, hvilke foranstaltninger der allerede består eller vil blive truffet til at sikre gennemførelsen og administrationen af denne aftale. Alle eventuelle ændringer af sådanne foranstaltninger skal efterfølgende meddeles Komitéen.

15.3 Komitéen tager hvert år denne aftales gennemførelse og funktion op til fornyet overvejelse under hensyn til de deri fastsatte mål.

15.4 Senest ved udløbet af det tredje år efter datoen for ikrafttrædelsen af WTO-overenskomsten og derefter hvert tredje år undersøger, Komitéen, hvorledes denne aftale har fungeret og er blevet gennemført, også hvad angår bestemmelserne vedrørende gennemsigtighed, med henblik på at rette henstillinger om en tilpasning af rettigheder og forpligtelser i henhold til denne aftale, hvor dette er nødvendigt for at sikre gensidig økonomiske fordel og balance i rettighederne og forpligtelserne, uden at dette dog berører bestemmelserne i artikel 12. Komitéen forelægger bl.a. under hensyntagen til erfaringerne med gennemførelsen af aftalen om fornødent Rådet for Handel med varer forslag til ændring af teksten til denne aftale.

Bilag

15.5 Bilagene til denne aftale udgør en integrerende del heraf.

BILAG 1

TERMER OG DEFINITIONER MED SÆRLIGT HENBLIK PÅ DENNE AFTALE

Termerne i sjette udgave af ISO/IEC Guide 2: 1991, General termes and Their Definitions Concerning Standardization and Related Activities har, når de anvendes i denne aftale, samme betydning som givet i definitionerne i nævnte Guide under hensyntagen til, at tjenesteydelser ikke er omfattet af denne aftale.

I denne aftale gælder imidlertid følgende definitioner:

1. **Teknisk forskrift**

Et dokument, der angiver kendetegn for varer eller de dermed forbundne processer og produktionsmetoder, herunder gældende administrative bestemmelser, hvis overholdelse er obligatorisk. Det kan også omfatte eller udelukkende vedrøre betingelserne om terminologi, symboler, emballering, mærkning eller etikettering vedrørende varer, processer eller produktionsmetoder.

Forklarende note

Definitionen i ISO/IEC Guide 2 er ikke autonom, men er baseret på det såkaldte »byggestenssystem«.

2. **Standard**

Et dokument, der er godkendt af en anerkendt organisation, og som med henblik på konstant og gentagen anvendelse fastsætter regler, retningslinjer eller kendetegn for varer eller de dermed forbundne processer og produktionsmetoder, hvis overholdelse ikke er obligatorisk. Det kan også omfatte eller udelukkende vedrøre betingelserne om terminologi, symboler, emballering, mærkning eller etikettering vedrørende varer, processer eller produktionsmetoder.

Forklarende note

Termerne som defineret i ISO/IEC Guide 2 omfatter varer, processer og tjenesteydelser. Denne aftale omfatter kun tekniske forskrifter, standarder og procedurer for overensstemmelsesvurdering for varer, processer og produktionsmetoder. De standarder, der er defineret i Guide 2 kan være obligatoriske eller frivillige. Med henblik på denne aftale defineres standarder som frivillige dokumenter og tekniske forskrifter som obligatoriske dokumenter. Standarder udarbejdet af de internationale standardiseringsorganisationer er baseret på konsensus. Denne aftale omfatter også dokumenter, der ikke er baseret på konsensus.

3. **Procedurer for overensstemmelsesvurdering**

Enhver procedure, der direkte eller indirekte anvendes til at fastslå, at de relevante krav i tekniske forskrifter eller standarder er opfyldt.

Forklarende note:

Procedurerne for overensstemmelsesvurdering omfatter bl.a. procedurer for stikprøveudtagning, prøvning og inspektion, evaluering, verifikation og bekræftelse af overensstemmelse, registrering, automatisation og godkendelse såvel som en kombination heraf.

4. **International organisation eller internationalt system**

Organisation eller system, der er åben for medlemskab for de relevante organisationer i mindst alle medlemmer.

5. **Regional organisation eller regionalt system**

Organisation eller system, der er åben for medlemkab for de relevante organisationer i nogle medlemmer alene.

6. **Centraladministrationens organisationer**

Centraladministrationen, dens ministerier og styrelser eller andre organer, der er underkastet centraladministrationens kontrol med hensyn til den pågældende aktivitet.

Forklarende note:

I De Europæiske Fællesskabers tilfælde finder bestemmelserne vedrørende centraladministrationernes organisationer anvendelse. Der kan i De Europæiske Fællesskaber dog oprettes regionale organisationer eller overensstemmelsesvurderingssystemer, som i så fald er underkastet bestemmelserne i denne aftale om regionale organisationer eller overensstemmelsesvurderingssystemer.

7. **Lokaladministrationernes organisationer**

Andre administrationer end centraladministrationen (f.eks. stater, provinser, delstater, kantoner, kommuner osv.), disses ministerier eller styrrelser eller andre organer, der er underkastet disse administrationers kontrol med hensyn til den pågældende aktivitet.

8. **Ikke-statslige organisationer**

Andre organisationer end centraladministrationernes og lokaladministrationernes, herunder ikke-statslige organisationer, der har retsevne til at håndhæve en teknisk forskrift.

BILAG 2

TEKNISKE EKSPERTGRUPPER

Nedenstående procedurer finder anvendelse på tekniske ekspertgrupper, der nedsættes i medfør af artikel 14.

1. De tekniske ekspertgrupper er undergivet panelets myndighed. Deres kompetenceområde og detaljerede arbejdsprocedurer fastlægges af panelet, til hvilket de aflægger rapport.

2. Kun personer, der har faglig kompetence og erfaring inden for det pågældende område, kan deltage i tekniske ekspertgrupper.

3. Statsborgere i en part i tvisten, kan ikke være medlemmer af en teknisk ekspertgruppe uden fælles samtykke fra parterne i tvisten, undtagen under ekstraordinære omstændigheder, hvor panelet skønner, at behovet for en særlig videnskabelig sagkundskab ikke kan dækkes på anden måde. Offentligt ansatte i parterne i tvisten kan ikke være medlem af en teknisk ekspertgruppe. Medlemmerne af de tekniske ekspertgrupper skal fungere i deres egen egenskab og ikke som repræsentanter for regeringer ejheller som repræsentanter for nogen organisation. Regeringer og organisationer må derfor ikke give dem instrukser vedrørende sagen før et møde i en teknisk ekspertgruppe.

4. Tekniske ekspertgrupper kan konsultere og søge information og teknisk rådgivning fra enhver kilde, de skønner hensigtsmæssige. Inden en teknisk ekspertgruppe søger sådan information eller rådgivning fra en kilde inden for et medlems jurisdiktion, underretter den det pågældende medlems regering herom. Alle medlemmer skal straks og udtømmende besvare alle anmodninger fra en teknisk ekspertgruppe om sådan information, som den tekniske ekspertgruppe skønner nødvendig og hensigtsmæssig.

5. Parterne i en tvist skal have adgang til alle de relevante oplysninger, en teknisk ekspertgruppe har fået, medmindre de er af fortrolig karakter. Fortrolige oplysninger, som en teknisk ekspertgruppe indhenter, må ikke videregives uden udtrykkelig tilladelse fra den regering, organisation eller person, der har stillet oplysningerne til rådighed. Når den tekniske ekspertgruppe anmodes om sådanne oplysninger, og den ikke har tilladelse til at videregive dem, skal den regering, organisation eller person, der har givet dem, fremsende et ikke-fortroligt sammendrag heraf.

6. Den tekniske ekspertgruppe forelægger de berørte medlemmer et rapportudkast med henblik på at indhente deres bemærkninger, til hvilke de om fornødent tager hensyn til i slutrapporten, som også uddeles til de berørte medlemmer, når den forelægges panelet.

BILAG 3

ADFÆRDSKODEKS VEDRØRENDE UDARBEJDELSE, VEDTAGELSE OG ANVENDELSE AF STANDARDER

Almindelige bestemmelser

A. Definitionerne i bilag 1 til denne aftale finder anvendelse i forbindelse med denne kodeks.

B. Denne kodeks er åben for tiltrædelse af alle standardiseringsorganisationer i et WTO-medlems område, hvad enten det drejer sig om centraladministrationernes eller lokaladministrationernes organisationer eller ikke-statslige organisationer, alle offentlige regionale standardiseringsorganisationer, hvoraf et eller flere medlemmer er medlemmer af WTO, og alle ikke-statslige regionale standardiseringsorganisationer, hvoraf et eller flere medlemmer befinder sig på et WTO-medlems område (i denne kode kollektivt benævnt »standardiseringsorganisationer« eller indviduelt »standardiseringsorganisation«).

C. Standardiseringsorganisationer, der har tiltrådt eller opsagt denne kodeks, meddeler dette til ISO/IEC Informationscentret i Genève. Meddelelsen skal indeholde navn og adresse på den pågældende organisation og omfanget af dens aktuelle og forventede standardiseringsaktiviteter. Meddelelsen kan sendes enten direkte til ISO/IEC Informationscentret eller gennem den nationale organisation, der er medlem af ISO/IEC, eller fortrinsvis gennem det nationale medlem eller eventuelt den internationale medlemsorganisation i ISONET.

Materielle bestemmelser

D. Hvad angår standarder indrømmer standardiseringsorganisationen varer med oprindelse i ethvert andet WTO-medlems område en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der indrømmes samme varer af national oprindelse og samme varer med oprindelse i noget andet land.

E. Standardiseringsorganisationen drager omsorg for, at der ikke udarbejdes, vedtages eller anvendes standarder, der har til formål eller virkning af skabe unødvendige hindringer for den internationale handel.

F. Når der findes internationale standarder, eller sådanne standarder er ved at tage endelig form, skal standardiseringsorganisationen anvende dem eller de relevante dele heraf som grundlag for de standarder, det udvikler, medmindre sådanne internationale standarder eller de relevante dele heraf vil være ineffektive eller uegnede f.eks. på grund af et utilstrækkeligt beskyttelsesniveau eller væsentlige klimatiske eller geografiske faktorer eller grundlæggende teknologiske problemer.

G. Med henblik på den størst mulige harmonisering af standarder deltager standardiseringsorganisationen, så vidt dens ressourcer tillader det, på egnet måde fuldt ud i de kompetente internationale standardiseringorganisationers udarbejdelse af internationale standarder på områder, hvor den har vedtaget eller forventer at vedtage standarder. Standardiseringsorganisationer i et medlems område skal så vidt muligt deltage i en given standardiseringsaktivitet gennem en enkelt delegation, der repræsenterer alle standardiseringsorganisationer i området, der har vedtaget eller forventer at vedtage standarder på områder, som den internationale standardiseringsaktivitet vedrører.

H. Standardiseringsorganisationen i et medlems område skal bestræbe sig bedst muligt på at undgå gentagelse af eller overlapninger med arbejde udrørt af andre stanardiseringsorganisationer på det nationale område eller med de relevante internationale eller regionale standardiseringsorganisationers arbejde. Disse organisationer skal også bestræbe sig bedst muligt på at opnå national konsensus om de standarder, de udvikler. De regionale standardiseringsorganisationer skal på samme måde bestræbe sig bedst muligt på at undgå gentagelse af eller overlapninger med de relevante internationale standardiseringsorganisationers arbejde.

I. Standardiseringsorganisationen skal, når det er hensigtmæssig, fastsætte standarden for varens anvendelsmæssige kendetegn frem for konstruktion eller deskriptive karakteristika.

J. Mindst én gang hver sjette måned skal standardiseringsorganisationen offentliggøre et arbejdsprogram indeholdende organisationens navn og adresse, oplysning om de standarder, den er i færd med at udarbejde, og de standarder, den har vedtaget i den foregående periode. En standard er under udarbejdelse fra det tidspunkt, hvor der træffes afgørelse om at udvikle en standard, indtil standarden er vedtaget. Betegnelsen på et udkast til en specific standard skal på anmodning stilles til rådighed på enkelsk, fransk eller spansk. Der skal offentliggøres en meddelelse, om at der foreligger et arbejdsprogram, i en national eller eventuelt en regional publikation vedrørende standardiseringsaktiviteter.

Arbejdsprogrammet skal for hver standard i overensstemmelse med ISONET-reglerne angive klassifikationen i henhold til emnet, hvilket udviklingsstadium standarden befindr sig på, og henvisninger til eventuelle internationale standarder, der er benyttet som grundlag. Senest ved offentliggørelsen af arbejdsprogrammet skal standardiseringsorganisationen meddele ISO/IEC Informationscentret i Genève, at der foreligger at sådant program.

Meddelelsen skal indeholde oplysninger om standardiseringsorganisationens navn og adresse, navnet på og udgaven af den publikation, i hvilken arbejdsprogrammet offentliggøres, den periode, arbejdesprogrammet gælder, den (eventuelle) pris for arbejdsprogrammet, og hvor det kan erhverves. Meddelelsen kan sendes enten direkte til ISO/IEC Informationscentret eller fortrinsvis gennem det nationale medlem eller eventuelt den internationale medlemsorganisation i ISONET.

K. Det nationale medlem af ISO/IEC skal bestræbe sig bedst muligt på at blive medlem af ISONET eller udpege et andet organ til at blive medlem samt på at opnå den videstgående type medlemskab for ISONET-medlemmet. Andre standardiseringsorganisationer skal bestræbe sig bedst muligt på at associere sig med ISONET-medlemmet.

L. Standardiseringsorganisationen skal, inden den vedtager en standard, give en frist på mindst 60 dage for fremsættelse af bemærkninger til udkastet til standard fra interesserede parter i et WTO-medlems område. Fristen kan dog afkortes i tilfælde, hvor der opstår hastende problemer med hensyn til sikkerhed, sundhed eller miljø. Senest ved begyndelsen af perioden for fremsættelse af bemærkninger skal standardiseringsorganisationen offentliggøre en meddelelse i den i stk. J nævnte publikation om perioden for fremsættelse af bemærkninger. I meddelelsen skal det så vidt muligt angives, om standarden er afledt af relevante internationale standarder.

M. På anmodning af interesserede parter i et WTO-medlems område skal standardiseringsorganisationen straks udlevere en kopi eller lade en sådan udlevere af et udkast til standard, som den har fremlagt til kommentar. Alle gebyrer, der kræves for denne service, skal bortset fra de faktiske forsendelsesomkostninger være ens for udenlandske og indenlandske parter.

N. Standardiseringsorganisationen skal ved den videre bearbejdning af standarden tage hensyn til de bemærkninger, der er indgået i perioden for fremsættelse af bemærkninger. Bemærkninger, der modtages gennem standardiseringsorganisationer, der har tiltrådt denne adfærdskodeks, skal hvis der anmodes derom, besvares så hurtigt som muligt. Svaret skal omfatte en forklaring på, hvorfor en afgivelse fra relevante internationale standarder er nødvendig.

O. Standarden skal offentliggøres, så snart den er vedtaget.

P. På anmodning af interesserede parter i et WTO-medlems område skal standardiseringsorganisationen straks udlevere en kopi eller lade en sådan udlevere af dens seneste arbejdsprogram eller af en standard, den har udarbejdet. Alle gebyrer, der kræves for denne service, skal bortset fra de faktiske forsendelsesomkostninger være ens for indenlandske og udenlandske parter.

Q. Standardiseringsorganisationen skal velvilligt overveje og give passende mulighed for konsultation i forbindelse med henvendelser vedrørende denne kodeks' anvendelse fremsat af standardiseringsorganisationer, der har accepteret denne adfærdskodeks. Den skal gøre et objektivt forsøg på at imødekomme eventuelle klager.

AFTALE OM HANDELSRELATEREDE INVESTERINGSFORANSTALTNINGER

MEDLEMMERNE,

der tager i betragtning, at ministrene i Punta del Este-erklæringen nåede til enighed om følgende: »Efter en gennemgang af funktionsmåden for GATT-artiklerne vedrørende de handelsbegrænsende og -fordrejende virkninger af investeringsforanstaltninger bør der føres forhandlinger om eventuelle yderligere bestemmelser, som kan være nødvendige for at undgå sådanne ugunstige virkninger for samhandelen«,

der ønsker at fremme en udvikling og gradvis liberalisering af verdenshandelen og lette investeringerne på tværs af de internationale grænser med henblik på at forstærke den økonomiske vækst for alle handelspartnerne, navnlig de medlemmer, der er udviklingslande, samtidig med at der sikres fri konkurrence,

der tager hensyn til de særlige handelsmæssige, udviklingsmæssige og finansielle behov, som er kendetegnende for de medlemmer, der er udviklingslande, særlig de mindst udviklede blandt dem,

der erkender, at visse investeringsforanstaltninger kan have virkninger, som begrænser og fordrejer samhandelen,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

Dækning

Denne aftale gælder kun for investgeringsforanstaltninger i tilknytning til varehandel (i denne aftale benævnte »TRIMs«).

Artikel 2

National behandling og kvantitative restriktioner

1. Ingen medlemsstat må anvende nogen TRIM, der er uforenelig med bestemmelserne i artikel III eller artikel XI i GATT 1994, jf. dog de øvrige rettigheder og forpligtelser i henhold til GATT 1994.

2. En række eksempler på TRIMs, der er uforenelige med den forpligtelse til nationale behandling, som er fastsat i stk. 4 i artikel III i GATT 1994, og den forpligtelse til generel fjernelse af kvantitative restriktioner, som er fastsat i stk. 1 i artikel IX i GATT 1994, fremgår af bilaget til denne aftale.

Artikel 3

Undtagelser

Alle relevante undtagelser i henhold til GATT 1994 gælder også for bestemmelserne i denne aftale.

Artikel 4

Medlemmer, der er udviklingslande

Et medlem, der er udviklingsland, kan frit midlertidigt fravige bestemmelserne i artikel 2 i den udstrækning, artikel XVIII i GATT 1994, forståelsen vedrørende betalingsbalancebestemmelserne i GATT 1994 og den erklæring om handelsforanstaltninger af betalingsbalancehensyn, som blev vedtaget den 28. november 1979 (BISD 26S/205—209), tillader medlemmet at fravige bestemmelserne i artikel III og XI i GATT 1994.

Artikel 5

Meddelelse og overgangsarrangementer

1. Medlemmer skal inden for 90 dage efter datoen for WTO-overenskomsten ikrafttræden give Rådet for Handel med Varer meddelelse om alle af dem anvendte TRIMs, som ikke er i overensstemmelse med denne aftales bestemmelser. Der skal gives meddelelse om sådanne TRIMs med generel eller specifik anvendelse samt om deres vigtigste karakteristika [1].

2. Hvert medlem skal ophæve alle TRIMs, som der gives meddelelse om i henhold til stk. 1, inden for to år efter datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden, hvis der er tale om et medlem, som er industriland, inden for fem år, hvis der er tale om et medlem, som er udviklingsland, og inden for syv år, hvis der er tale om et medlem, som er et af de mindst udviklede lande.

3. Efter anmodning kan Rådet for Handel med Varer forlænge overgangsperioden for ophævelsen af TRIMs, hvorom der er givet meddelelse i henhold til stk. 1, for et medlem, som er udviklingsland eller et af de mindst udviklede lande, og som kan dokumentere særlige vanskeligheder med at gennemføre bestemmelserne i denne aftale. Rådet for Handel med Varer skal i sin behandling af en sådan anmodning tage hensyn til det pågældende medlems individuelle udvikling og finansielle og handelsmæssige behov.

[1] For TRIMs, der anvendes diskretionært, skal der gives meddelelse om hver enkelt anvendelse. Det er ikke nødvendigt at afgive oplysninger, der er til skade for bestemte virksomheders legitime kommercielle interesser.

4. I overgangsperioden må et medlem ikke ændre betingelserne i forbindelse med nogen TRIM, hvorom det giver meddelelse i henhold til stk. 1, i forhold til de gældende betingelser på datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden, således at uoverensstemmelsen med bestemmelserne i artikel 2 forøges. TRIMs, der indføres mindre en 180 dage før datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden, er ikke omfattet af de i stk. 2 fastsatte overgangsarrangementer.

5. Uanset bestemmelserne i artikel 2 kan et medlem i overgangsperioden for ikke at stille veletablerede virksomheder, der er omfattet af en TRIM, hvorom der er givet meddelelse i henhold til stk. 1, ringere anvende samme TRIM på en ny investering, (i) dersom de varer, der frembringes ved hjælp af en sådan investering, ligner de veletablerede virksomheders varer, og (ii) dersom det er nødvendigt for at undgå at fordreje konkurrencebetingelserne mellem den nye investering og de veletablerede virksomheder. Enhver TRIM, der anvendes således på en ny investering, skal meddeles Rådet for Handel med Varer. Bestemmelserne om en sådan TRIM skal have samme konkurrencemæssige virkning som de bestemmelser, der anvendes på de veletablerede virksomheder, og dens gyldighedsperiode skal udløbe på samme tidspunkt.

Artikel 6

Gennemsigtighed

1. Medlemmerne stadfæster med hensyn til TRIMs deres forpligtelser vedrørende gennemsigtighed og meddelelse i henhold til artikel X i GATT 1994, tilsagnet om »meddelelse« i forståelsen vedrørende meddelelse, samråd, bilæggelse af tvister og overvågning, som blev vedtaget den 28. november 1979, samt ministerbeslutningen om meddelelsesprocedurer, som blev vedtaget den 15. april 1994.

2. Hvert medlem giver sekretariatet meddelelse om de publikationer, i hvilke der kan forekomme TRIMs, også sådanne, som anvendes af regionale og lokale styrelser og myndigheder på deres område.

3. Hvert medlem skal udvise imødekommenhed over for anmodninger om oplysninger og give passende mulighed for samråd vedrørende alle spørgsmål i tilknytning til denne aftale, som bringes på bane af et andet medlem. I overensstemmelse med artikel X i GATT 1994 har intet medlem pligt til at afgive oplysninger, som kan være til skade for retshåndhævelsen eller på anden måde stride mod den almene interesse, eller som kan være til skade for bestemte offentlige eller private virksomheders legitim kommercielle interesser.

Artikel 7

Udvalget for Handelsrelaterede Investeringforanstaltninger

1. Der nedsættes et udvalg for handelsrelaterede investeringsforanstaltninger (i denne aftale benævnte »udvalget«), hvori alle medlemmer kan have sæde. Udvalget udpeger selv sin formand og næstformand og samles mindst én gang om året og i øvrigt på ethvert medlems begæring.

2. Udvalget dækker de ansvarsområder, som Rådet for Handel med Varer pålægger det at dække, og giver medlemmerne mulighed for at føre samråd om alle spørgsmål med tilknytning til denne aftales funktion og gennemførelse.

3. Udvalget overvåger denne aftales funktion og gennemførelse og aflægger hvert år rapport derom til Rådet for Handel med Varer.

Artikel 8

Samråd og bilæggelse af tvister

Bestemmelserne i artikel XXII og XXIII i GATT 1994 som fastsat i og anvendt i henhold til forståelsen vedrørende tvistbilæggelse gælder også for samråd og bilæggelse af tvister inden for rammerne af denne aftale.

Artikel 9

Fornyet gennemgang i Rådet for Handel med Varer

Senest fem år efter datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden foretager Rådet for Handel med Varer en fornyet gennemgang af denne aftales funktion og forelægger i påkommende tilfælde Ministerkonferencen forslag til ændringer af dens tekst. Som led i denne gennemgang overvejer Rådet for Handel med Varer, om aftalen skal suppleres med bestemmelser og investeringspolitik og konkurrencepolitik.

BILAG

EKSEMPLER

1. TRIMs, der er uforenelige med den forpligtelse til national behandling, som er fastsat i stk. 4 i artikel III i GATT 1994, omfatter de TRIMs, der er påbudte eller kan fuldbyrdes i henhold til national lovgivning eller nationale administrative forskrifter, eller som det er nødvendigt at efterleve for at opnå en fordel, og som kræver:

   (a) en virksomheds køb eller brug af varer af indenlandsk oprindelse eller fra enhver indenlandsk kilde, hvad enten kravet er specificeret med hensyn til varens særtræk, med hensyn til varens mængde eller værdi eller i forhold til den lokale produktions mængde eller værdi, eller

   (b) begrænsning af en virksomheds køb eller brug af importerede varer til en størrelse, der knytter sig til mængden eller værdien af de lokale varer, som den eksporterer.

2. TRIMs, der er uforenelige med den forpligtelse til generel ophævelse af kvantitative restriktioner, som er fastsat i stk. 1 i artikel XI i GATT 1994, omfatter de TRIMs, der er påbudte eller kan fuldbyrdes i henhold til national lovgivning eller nationale administrative forskrifter, eller som det er nødvendigt at efterleve for at opnå en fordel, og som begrænser:

   (a) en virksomheds import af varer, der anvendes i eller i forbindelse med dens lokale produktion, generelt eller til en størrelse, der knytter sig til mængden eller værdien af den lokale produktion, som den eksporterer,

   (b) en virksomheds import af varer, der anvendes i eller i forbindelse med dens lokale produktion, ved at begrænse dens adgang til udenlandsk valuta til et beløb, der knytter sig til den valutatilførsel, som virksomheden skaber, eller

   (c) en virksomheds eksport eller salg med henblik på eksport af varer, hvad enten begrænsningen er specificeret med hensyn til varens særtræk, med hensyn til varens mængde eller værdi eller i forhold til den lokale produktions mængde eller værdi.

AFTALE OM ANVENDELSEN AF ARTIKEL VI I DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM TOLD OG UDENRIGSHANDEL 1994

MEDLEMMERNE ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

DEL I

Artikel 1

Principper

Antidumpingforanstaltninger anvendes kun under de omstændigheder, der er omhandlet i artikel VI i GATT 1994, og på grundlag af undersøgelser, der er indledt [1] og gennemført i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale. Følgende bestemmelser gælder for anvendelsen af artikel VI i GATT 1994, for så vidt der træffes foranstaltninger i henhold til antidumpinglovgivning eller -bestemmelser.

Artikel 2

Konstatering af dumping

2.1. I denne aftale anses en vare for at være en dumpingvare, dvs. bragt i handelen i et andet land til en pris, der er lavere end varens normale pris, hvis eksportprisen på den vare, der udføres fra et land til et andet, er lavere end den tilsvarende pris for samme vare i normal handel, når den er bestemt til forbrug i eksportlandet.

2.2. Sælges samme vare ikke i normal handel på eksportlandets hjemmemarked, eller muliggør et sådant salg ikke en behørig sammenligning på grund af den særlige markedssituation eller det pågældende salgs ringe omfang på eksportlandets hjemmemarked [2], fastlægges dumpingmargenen ved en sammenligning med den tilsvarende pris for samme vare ved udførsel til et velvalgt tredjeland, forudsat at denne pris er repræsentativ, eller med produktionsomkostningerne i oprindelseslandet med et rimeligt tillæg til dækning af salgs-og administrationsomkostninger og andre generalomkostninger samt fortjeneste.

2.2.1. Salg af samme vare på eksportlandets hjemmemarked eller til et tredjeland til priser, der er lavere end produktionsomkostningrene (fast og variable) pr. enhed med et tillæg til dækning af salgs- og administrationsomkostninger og andre generalomkostninger kan anses for ikke at have fundet sted i normal handel i prismæssig henseende, og der kan kun ses bort herfra ved fastsættelsen af den normale værdi, hvis myndighederne [3] fastslår, at sådanne salg har fundet sted i en længere periode [4] i betydelige mængder [5] og til priser, som ikke giver dækning for alle omkostninger inden for en rimelig periode. Hvis priser, som på salgstidspunktet er lavere end omkostningerne pr. enhed, er højere end de vejede gennemsnitlige omkostninger pr. enhed i undersøgelsesperioden, skal sådanne priser anses for at give dækning for omkostningerne inden for en rimelig periode.

2.2.1.1. Med henblik på stk. 2 beregnes omkostningerne normalt på grundlag af regnskabsbøger, der føres af den eksportør eller producent, der er omfattet af undersøgelsen, forudsat at sådanne regnskabsmæssige oplysninger er i overensstemmelse med almindeligt accepterede bogføringsprincipper i eksportlandet og på en rimelig måde afspejler de omkostninger, der er forbundet med produktion og salg af den pågældende vare. Myndighederne tager hensyn til alle foreliggende oplysninger om den rette fordeling af omkostningerne, herunder oplysninger, der fremlægges af eksportøren eller producenten i løbet af undersøgelsen, forudsat at eksportøren eller producenten traditionelt har foretaget en sådan fordeling, navnlig i forbindelse med fastsættelsen af passende afskrivnings- og nedskrivningsperioder og fradrag for anlægsudgifter og udviklingsomkostninger. Medmindre det allerede afspejles i omkostningsfordelingen i henhold til dette afsnit, foretages der en passende justering for at tage hensyn til de ikke tilbagevendende omkostnings-

[1] Ved anvendelsen af ordet »indledt« henvises i denne aftale til den procedure, som et mellem følger ved den formelle iværksættelse af en undersøgelse i henhold til artikel 5.

[2] Den solgte mængde af samme vare bestemt til forbrug på eksportlandets hjemmemarked anses normalt for tilstrækkelig til fastsættelse af den normale værdi, hvis dette salg udgør mindst 5 % af salget af den pågældende vare til det importerende medlem, dog således, at en lavere procentsats bør accepteres, når det påvises, at et sådant mindre salg er tilstrækkeligt til at sikre en behørig sammenligning.

[3] Ved »myndigheder« forstås i denne aftale myndigheder på et passende højt niveau.

[4] En sådan »længere periode« bør normalt være et år, men må under ingen omstændigheder være kortere end seks måneder.

[5] Salg til priser, der er lavere end enhedsomkostningerne, finder sted i »betydelige mængder«, når myndighederne fastslår, at den vejede gennemsnitlige salgspris for de transaktioner, der tages i betragtning vet fastsættelse af den normale værdi, er lavere end de vejede gennemsnitlige enhedsomkostninger, eller at de solgte mængder til priser, der er lavere end enhedsomkostningerne, udgør mindst 20 % af de solgte mængder som led i de transaktioner, der tages i betragtning ved fastsættelse af den normale værdi.

poster, som er til gunst for den fremtidige og/eller nuværende produktion, eller til omstændigheder, hvor startomkostninger i forbindelse med aktiviteter i undersøgelsesperioden påvirker omkostningerne (1).

2.2.2. Med henblik på stk. 2 fastsættes beløbene til dækning af salgs- og administrationsomkostninger og andre generalomkostninger samt fortjeneste på grundlag af de faktiske omkostninger, der påløber i forbindelse med den af undersøgelsen omfattede eksportørs eller producents produktion og salg i normal handel af samme vare. Kan disse beløb ikke fastsættes på dette grundlag, kan de fastsættes på grundlag af:

(i) den pågældende eksportørs eller producents faktiske omkostninger og fortjeneste i forbindelse med produktion og salg af varer inden for samme generelle kategori på oprindelseslandets hjemmemarked;

(ii) det vejede gennemsnit af andre af undersøgelsen omfattede eksportørers eller producenters faktiske omkostninger og fortjeneste i forbindelse med produktion og salg af samme vare på oprindelseslandets hjemmemarked;

(iii) enhver anden rimelig metode under forudsætning af, at det derved fastsatte beløb til dækning af fortjeneste ikke overstiger den fortjeneste, som andre eksportører eller producenter normalt opnår ved salg af varer inden for samme generelle kategori på oprindelseslandets hjemmemarked.

2.3. I tilfælde, hvor der ikke foreligger en eksportpris, eller hvor der efter de pågældende myndigheders skøn ikke kan fæstes lid til eksportprisen på grund af en forretningsmæssig forbindelse eller en kompensationsaftale mellem eksportøren og importøren eller en tredjepart, kan eksportprisen beregnes på grundlag af den pris, der opnås, første gang importvarerne videresælges til en uafhængig køber eller ikke sælges i den tilstand, hvori de forelå ved indførelsen, på ethvert rimeligt grundlag, som myndighederne måtte fastsætte.

2.4. De foretages en rimelig sammenligning mellem eksportprisen og den normale værdi. Denne sammenligning foretages i samme handelsled, normalt ab fabrik, og for salg, der finder sted på tidspunkter, som ligger så tæt op ad hinanden som muligt. Der tages i hvert enkelt tilfælde behørigt hensyn til forskelle, der har betydning for prisernes sammenlignelighed, herunder forskelle i salgsvilkår, beskatning, handelsled, mængder og fysiske egenskaber samt alle andre forskelle, om hvilke det også påvises, at de har betydning for prisernes sammenlignelighed (2). I de tilfælde, der er omhandlet i stk. 3, bør der også tages hensyn til omkostninger, herunder told og afgifter, der er påløbet mellem indførsel og videresalg, samt til fortjeneste. Er prisernes sammenlignelighed blevet berørt i disse tilfælde, fastsætter myndighederne den normale værdi i et handelsled, der svarer til det, der er gældende for den beregnede eksportpris, eller de foretager de fornødne justeringer i henhold til dette stykke. Myndighederne tilkendegiver over for de pågældende parter, hvilke oplysninger der er nødvendige for at sikre en rimelig sammenligning, og de undlader i den forbindelse at pålægge nævnte parter en urimelig bevisbyrde.

2.4.1. Nødvendiggør sammenligningeni henhold til stk. 4 en valutaomregning, anvendes til en sådan omregning vekselkursen på salgsdatoen (3), dog således, at når salg af udenlandsk valuta på terminsmarkedet er direkte knyttet til det pågældende eksportsalg, anvendes vekselkursen, som er gældende for dette terminssalg. Der ses bort fra svingninger i vekselkurserne, og i en undersøgelse indrømmer myndighederne eksportørerne en frist på mindst 60 dage til at justere deres eksportpriser, så de afspejler vedvarende bevægelser i vekselkurserne i undersøgelsesperioden.

2.4.2. Under hensyntagen til bestemmelserne i stk. 4 om en rimelig sammenligning skal forekomsten af dumpingmargener i undersøgelsesfasen normalt fastslås på grundlag af en sammenligning mellem den normale værdi beregnet som et vejet gennemsnit og det vejede gennemsnit af priserne for alle sammenlignelige exsporttransaktioner eller ved en sammenligning mellem den normale værdi og eksportpriserne på grundlag af hver enkelt transaktion. En normal værdi, som er fastsat på grundlag af vejede gennemsnit, kan sammenlignes med priserne for individuelle eksporttransaktioner, hvis myndighederne konstaterer et eksportprismønster, som er meget forskelligt for forskellige købere, regioner eller perioder, og hvis det nærmere forklares, hvorfor der ikke kan tages behørigt hensyn til sådanne forskelle ved anvendelse af en sammenligning baseret på vejede gennemsnit eller på hver enkelt transaktion.

2.5. Indføres varerne ikke direkte fra oprindelseslandet, men udføres til det importerende medlem via et

(1) De justeringer, der foretages for startomkostninger, skal afspejle omkostningerne ved udgangen af opstartperioden, eller, hvis denne periode går ud over undersøgelsesperioden, de seneste omkostninger, som myndighederne med rimelighed kan tage hensyn til i undersøgelsesperioden.

(2) Det er underforstået, at nogle af ovennævnte faktorer kan overlappe hinanden, og myndighederne må påse, at de ikke gentager justeringer, der allerede er foretaget i henhold til denne bestemmelse.

(3) Normalt vil salgsdatoen være datoen på kontrakten, indkøbsordren, ordrebekræftelsen eller fakturaen, alt efter hvilken dato der er afgørende for salgsbetingelserne.

andet land, skal den pris, hvortil varerne sælges fra eksportlandet til det importerende medlem, normalt sammenlignes med den sammenlignelige pris i eksportlandet. Der kan imidlertid sammenlignes med prisen i oprindelseslandet, hvis varerne f.eks. blot forsendes i transit gennem eksportlandet, eller hvis sådanne varer ikke produceres i eksportlandet, eller hvis der ikke foreligger nogen sammenlignelig pris for dem i eksportlandet.

2.6. I denne aftale forstås ved udtrykket »samme vare« (»like product«) en vare, som er identisk med, dvs. i enhver henseende mage til den omhandlede vare, eller, hvis en sådan vare ikke findes, en anden vare, der — omend den ikke i enhver hensende er mage til — har egenskaber, som ligger tæt op ad den pågældende vares egenskaber.

2.7. Denne artikel foregriber ikke anden supplerende bestemmelse ad artikel VI, paragraf 1, i tillæg I til GATT 1994.

Artikel 3

Konstatering af skade [1]

3.1. En konstatering af, om der foreligger skade i henhold til artikel VI i GATT 1994 baseres på positivt bevismateriale og indebærer en objektiv undersøgelse både af (a) omfanget af dumpingimporten og indvirkningen på prisen poå samme vare på det indenlandske marked, og (b) denne indførsels følgevirkninger for indenlandske producenter af denne vare.

3.2. Med hensyn til omfanget af dumpingimporten konstaterer de myndigheder, der foretager undersøgelsen, om der har været tale om en betydelig stigning i dumpingimporten enten absolut eller i forhold til det importerende medlems produktion eller forbrug. Hvad angår dumpingimportens virkning på priserne, konstaterer de undersøgende myndigheder, om dumpingvarerne udbydes til en væsentligt lavere pris end prisen på samme vare hos det importerende medlem, eller om priserne som følge af en sådan indførsel er blevet trykket betydeligt, eller om prisstigninger, som ellers ville være indtruffet, i væsentlig grad hindres. Hverken en enkelt eller flere af disse factorer er nødvendigvis udslagsgivende for afgørelsen.

3.3. Er indførslen af en vare fra mere end ét land samtidig omfattet af antidumpingsøgelser, kan de undersøgende myndigheder kun vurdere følgevirkningerne af en sådan indførsel kumulativt, hvis de fastslår, at (a) den dumpingmargen, der er fastlagt for indførslen fra hvert af de pågældende lande er nøjere end *de minimis,* som defineret i artikel 5, stk. 8, og den indførte mængde fra hvert land er ikke ubetydelig, og (b) det vil være hensigtsmæssigt at foretage en kumulativ vurdering af virkningerne af indførelsen på baggrund af vilkårene for konkurrencen mellem de indførte varer og vilkårene for konkurrencen mellem de indførte varer og den tilsvarende indenlandsk fremstillede vare.

3.4. Undersøgelsen af virkningerne af dumpingimporten for den pågældende indenlandske erhvervsgren skal omfatte en vurdering af alle relevante økomomiske faktorer og forhold, der har indflydelse på denne erhvervsgrens situation, herunder den faktiske og mulige nedgang i salg, fortjeneste, produktion, markedsandel, produktivitet, kapacitetsudnyttelse, eller forrentning af investeret kapital; faktorer, der påvirker de indenlandske priser; dumpingmargenens størrelse; faktisk og mulig negativ indvirkning på likviditet, lagerbeholdninger, beskæftigelse, lønninger, vækst og mulighederne for at tilvejebringe kapital eller foretage investeringer. Denne liste er ikke udtømmende, og hverken en eller flere af disse faktorer er nødvendigvis udslagsgivende for afgørelsen.

3.5. Det skal påvises, at dumpingimporten gennem følgevirkningerne af dumping som omhandlet i stk. 2 og 4, forvolder skade i den i denne aftale fastlagte betydning. Påvisningen af en årsagssammenhæng mellem dumpingimporten og den skade, der påføres den pågældende indenlandske erhvervsgren, baseret på en undersøgelse af alle relevante beviser, der er forelagt for myndighederne. Myndighederne undersøger også alle andre kendte faktorer end dumpingimporten, der samtidig skader den pågældende indenlandske erhvervsgren, og skade forvoldt af sådanne andre faktorer må ikke tilskrives dumpingimporten. Relevante faktorer i den sammenhæng kan bl.a. være mængde og priser for så vidt angår importvarer, som ikke sælges til dumpingpriser, nedgang i efterspørgslen eller ændringer i forbrugsmønstret, restriktiv handelspraksis og konkurrence mellem de udenlandske og indenlandske producenter, den teknologiske udvikling samt den indenlandske erhvervsgrens eksportresultater og produktivitet.

3.6. Virkningerne af dumpingimporten vurderes i forhold til den indenlandske produktion af samme vare, når der foreligger oplysninger, der muliggør en afgrænsning af denne produktion på grundlag af sådanne kriterier som produktionsprocessen og producenternes salg og fortjeneste. Er det ikke muligt klart at afgrænse denne produktion, vurderes virkningerne af dumpingimporten ved en undersøgelse af produktionen af den snævrest mulige varegruppe eller det mindste varesortiment, der indbefatter samme vare, og for hvilket de nødvendige oplysninger kan tilvejebringes.

3.7. En konstatering af, om der foreligger en trussel om væsentlig skade, skal baseres på kendsgerninger, og

[1] I denne aftale forstås ved »skade«, når ikke andet er bestemt, væsentlig skade for en indenlandsk erhvervsgren, trussel om væsentlig skade for en indenlands erhvervsgren eller væsentlig forsinkelse ved oprettelse af en sådan erhvervsgren; »skade« fortolkes i overensstemmelse med denne artikel.

ikke blot på påstand, formodninger eller fjerne muligheder. Den ændring i omstændighederne, der ville skabe en situation, hvor den pågældende dumping ville forvolde skabe, skal klart kunne forudses og være overhængende (1). For at afgøre, om der foreligger en trussel om væsentlig skade, bør myndighederne bl.a. tage hensyn til følgende faktorer:

(i) en betydelig forøgelse af stigningstakten i dumpingimporten til det indenlandske marked, som indebærer sansynlighed for en væsentlig stigning i indførslen,

(ii) en tilstrækkelig ledig kapacitet hos eksportøren eller en umiddelbart forestående betydelig forøgelse heraf, som indebærer sandsynlighed for en betydelig forøgelse af dumpingeksporten til det importerende medlems marked, idet der tages hensyn til, at en eventuel yderligere udførsel rettes mod andre eksportmarkeder,

(iii) om de pågældende varer indføres til priser, som har til følge, at priserne trykkes eller prisforhøjelser hindres på det indenlandske marked, og som sandsynligvis vil øge efterspørgslen efter indførte varer, og

(iv) lagerbeholdningerne af den vare, der er omfattet af undersøgelsen.

Ingen af disse faktorer er nødvendigvis udslagsgivende for afgørelsen, men en undersøgelse af samtlige faktorer skal føre til den konklusion, at der er overhængende risiko for yderligere dumpingeksport, og at der vil blive forvoldt væsentlig skade, hvis der ikke træffes beskyttelsesforanstaltninger.

3.8. I tilfælde, hvor der foreligger trussel om skade som følge af dumpingimport, undersøges spørgsmålet om anvendelse af antidumpingforanstaltninger, og afgørelse herom træffes med særlig omhu.

Artikel 4

Definition af indenlandsk erhvervsgren

4.1. I denne aftale forstås ved »indenlandsk erhvervsgren« samtlige indenlandske producenter af samme vare eller de af dem, hvis samlede produktion af de pågældende varer udgør en betydelig del af den samlede indenlandske produktion af sådanne varer, med undtagelse af følgende tilfælde:

(i) når producenterne er forretningsmæssigt forbundet (2) med eksportørerne eller importørerne, eller når de selv er importører af den vare, der påstås at være en dumpingvare, kan der ved »indenlandsk erhvervsgren« forstås de øvrige producenter;

(ii) under ganske særlige omstændigheder kan et medlems område, for så vidt angår den pågældende produktion, inddeles i to eller flere konkurrerende markeder, og producenterne inden for hvert enkelt marked kan betragtes som en særskilt erhvervsgren, når (a) producenterne inden for et sådant marked sælger hele eller næsten hele deres produktion af den pågældende vare på dette marked, og (b) når producenter af denne vare, som har deres virksomhed andetsteds i området, ikke i væsentlig grad dækker efterspørgslen på det pågældende marked; under sådanne omstændigheder kan skade anses for at være forvoldt, selv om en betydelig del af den samlede indenlandske erhvervsgren ikke har lidt skade, under forudsætning af at dumpingimporten er koncentreret på et sådant isoleret marked, og endvidere at hele eller næsten hele produktionen på et sådant marked skades af dumpingimporten.

4.2. Anses den indenlandske erhvervsgren for at bestå af producenterne i et bestemt område, dvs. et marked som defineret i stk. 1, nr. ii), opkræves (3) der alene antidumpingtold for de pågældende varer, der ekspederes til endeligt forbrug i det pågældende område. Er det ifølge det importerende medlems forfatningsretlige bestemmelser ikke tilladt at opkræve antidumpingtold på et sådant grundlag, kan det importerende medlem kun opkræve antidumpingtold uden begrænsning, hvis (a) eksportørerne har haft mulighed for at indstille udførslen til dumpingpriser til det berørte område eller for at give garantier i henhold til artikel 8, og der ikke omgående er givet tilstrækkelige garantier i så henseende, og (b) hvis en sådan told ikke kan pålægges bestemte producenter, der leverer til det pågældende område.

4.3. Har to eller flere lande i henhold til bestemmelserne i artikel XXIV, paragraf 8, litra a), i GATT 1994 nået en sådan grad af integration, at de fremtræder som et enkelt, samlet marked, anses den pågældende erhvervsgren i hele det integrerede område for at være den idenlandske erhvervsgren som defineret i stk. 1.

(1) Som et af flere eksempler kan nævnes den situation, hvor der er god grund til at formode, at der i nær fremtid kan forventes en betydelig stigning i indførelsen af den pågældende vare til dumpingpriser.

(2) I dette stykke anses producenterne kun for at være forretningsmæssigt forbundet med eksportørerne eller importørerne, hvis (a) en af parterne direkte eller indirekte kontrollerer den anden part, eller (b) begge parter kontrolleres direkte eller indirekte af en tredjepart, eller (c) tilsammen kontrollerer de direkte eller indirekte en tredjepart, forudsat at der er grund til at antage eller nære mistanke om, at forbindelsen har til følge, at den pågældende producent optræder anderledes end ikke-forbundne producenter. I dette stykke anses en part for at kontrollere en anden part, når førstnævnte retligt eller faktisk er i stand til at lægge bånd på eller gribe ind over for sidstnævnte.

(3) I denne aftale forstås ved »opkræve« den definitive eller endelige lovhjemlede ansættelse eller opkrævning af told eller afgifter.

4.4. Bestemmelserne i artikel 3, stk. 6, finder anvendelse på denne artikel.

Artikel 5

Indledning og videreførelse af en undersøgelse

5.1. En undersøgelse med henblik på at fastslå forekomsten, omfanget og virkningen af en påstået dumping indledes på grundlag af en skriftlig anmodning indgivet af eller på vegne af den pågældende indenlandske erhvervsgren, jf. dog undtagelsen i stk. 6.

5.2. En anmodning i henhold til stk. 1 skal indeholde beviser for (a) dumping, (b) skade som defineret i artikel VI i GATT 1994, således som denne fortolkes i denne aftale, og (c) en årsagssammenhæng mellem dumpingimporten og den påståede skade. Simple påstande, som ikke dokumenteres ved relevant bevismateriale, kan ikke anses for tilstrækkelige til at opfylde betingelserne i dette stykke. Anmodningen skal indeholde sådanne oplysninger om følgende, som den anmodende part med rimelighed kan forventes at være i besiddelse af:

i) ansøgerens identitet og en redegørelse for omfanget og værdien af ansøgerens indenlandske produktion af samme vare. Når der indgives skriftlig anmodning på vegne af den indenlandske erhvervsgren, skal denne erhvervsgren i anmodningen identificeres ved angivelse af alle kendte indenlandske producenter af samme vare (eller sammenslutninger af indenlandske producenter af samme vare), og så vidt muligt en redegørelse for omfanget og værdien af en indenlandske produktion af samme vare, som sådanne producenter tegner sig for;

ii) en fuldstændig beskrivelse af den vare, der angiveligt indføres til dumpingpriser, navnet på det eller de pågældende oprindelses- eller eksportlande, identiteten af hver kendt eksportør eller udenlandsk producent og en liste over de personer, der vides at indføre den pågældende vare;

iii) oplysninger om de priser, hvortil den pågældende vare sælges, når den er bestemt til forbrug på hjemmemarkedet i det eller de pågældende oprindelses- eller eksportlande (eller i påkommende tilfælde oplysninger om de priser, hvortil varen sælges fra det eller de pågældende oprindelses- eller eksportlande til tredjelande, eller om varens beregnede værdi), og oplysninger om eksportpriserne eller i påkommende tilfælde om de priser, hvortil varen første gang videresælges til en uafhængig køber i det importerende medlems område;

iv) oplysninger om den mængdemæssige udvikling i den påståede dumpingimport, dumpingimportens indvirkning på priserne på samme vare på det indenlandske marked og følgevirkningerne for den indenlandske erhvervsgren dokumenteret ved relevante faktorer og forhold, som har indfyldelse på den indenlandske erhvervsgrens situation, såsom de i artikel 3, stk. 2 og 4, anførte.

5.3. Myndighederne undersøger, om oplysningerne i anmodningen er korrekte og så fyldestgørende, at det kan fastslås, at der foreligger tilstrækkeligt bevismateriale til at begrunde indledningen af en undersøgelse.

5.4. Der indledes ikke en undersøgelse i medfør af stk. 1, medmindre myndighederne på grundlag af en undersøgelse af, i hvor høj grad der blandt den indenlandske producenter er givet udtryk [1] for tilslutning til eller opposition mod anmodningen, har fastslået, at anmodningen er indgivet af eller på vegne af den indenlandske erhvervsgren [2]. Anmodningen anses for at være indgivet »af eller på vegne af den indenlandske erhvervsgren«, hvis den har tilslutning fra indenlandske producenter, hvis samlede produktion udgør mere end 50 % af den samlede produktion af samme vare fremstillet af den del af den indenlandske erhvervsgren, som enten giver udtryk for tilslutning til eller opposition mod anmodningen. Der indledes dog ikke en undersøgelse, når de indenlandske producenter, der udtrykkeligt giver deres tilslutning til anmodningen, tegner sig for minder end 25 % af den samlede produktion af samme vare fremstillet af den indenlandske erhvervsgren.

5.5. Medmindre der er truffet beslutning om at indlede en undersøgelse, undlader myndighederne at offentliggøre anmodningen om at indlede en undersøgelse. Efter modtagelse af en behørigt dokumenteret anmodning og inden iværksættelsen af en undersøgelse underretter myndighederne imidlertid det pågældende eksporterende medlems regering.

5.6. Beslutter de pågældende myndigheder under særlige omstændigheder at indlede en undersøgelse uden at have modtaget en skriftlig anmodning fra eller på vegne af en indenlandske erhvervsgren om indledning af en sådan undersøgelse, iværksætter de kun undersøgelsen, hvis de har tilstrækkelige beviser for dumping, skade og en årsagssammenhæng, som omhandlet i stk. 2, til at begrunde iværksættelsen af en sådan undersøgelse.

5.7. Beviserne vedrørende både dumping og skade behandles samtidigt (a) ved afgørelse af, om der skal indledes en undersøgelse eller ej, og (b) derefter under selve undersøgelsen regnet fra en dato ikke senere end

(1) Er der tale om erhvervsgrene bestående af et usædvanligt stort antal producenter, kan myndighederne afgøre spørgsmålet om tilslutning eller opposition ved anvendelse af anerkendte statistiske stikprøvemetoder.

(2) Medlemmerne er bekendt med, at i nogle medlemmers territorier kan arbejdstagerne hos indenlandske producenter af samme vare eller disse arbejdstagerne hos indenlandske producenter af samme vare eller disse arbejdstageres repræsentanter indgive eller støtte en anmodning om en undersøgelse i henhold til stk. 1.

den tidligste dato, på hvilken der i henhold til bestemmelserne i denne aftale kan anvendes midlertidige foranstaltninger.

5.8. En anmodning i henhold til stk. 1 afvises, og en undersøgelse indstilles omgående, når de pågældende myndighedder finder det godtgjort, at de foreliggende beviser for enten dumping eller skade ikke er tilstrækkelige til at begrunde en videreførelse af sagen. Undersøgelsen indstilles omgående i sager, hvor myndighederne fastslår, at dumpingmargenen er *de minimis*, eller at omfanget af den faktiske eller mulige dumpingimport eller den forvoldte skade er ubetydelig. Dumpingmargenen anses for *de minimis*, hvis den er mindre end 2 % af eksportprisen. Omfanget af dumpoingimporten anses normalt for ubetydeligt, hvis det konstateres, at dumpingimporten fra et bestemt land tegner sig for mindre end 3 % af de indførte mængder af samme vare til det importerende medlem, medmindre lande, som hver for sig tegner sig for mindre end 3 % af indførslen af samme vare til det importerende medlem, tilsammen tegner sig for mere end 7 % af indførslen af samme vare til det importerende medlem.

5.9. En antidumpingprocedure må ikke være en hindring for toldbehandlingen.

5.10. Medmindre særlige omstændigheder gør sig gældende, skal undersøgelser afsluttes inden et år og i intet tilfælde senere end 18 måneder efter deres iværksættelse.

Artikel 6

Bevismateriale

6.1. Alle interesserede parter i en antidumpingundersøgelse underrettes om, hvilke oplysninger myndighederne ønsker forelagt, og skal have rigelig lejlighed til skriftligt at fremlægge alt bevismateriale, som de anser for relevant i den pågældende antidumpingundersøgelse.

6.1.1. Eksportører eller udenlandske producenter, som modtager spørgeskemaer, der anvendes som led i en antidumpingundersøgelse, indrømmes en svarfrist på mindst 30 dage [1]. Der bør tages behørigt hensyn til anmodninger om en forlængelse af fristen på 30 dage, og med den anførte begrundelse bør der så vidt muligt indrømmes en sådan forlængelse.

6.1.2. Under hensyntagen til kravet om beskyttelse af fortrolige oplysninger stilles bevismateriale, som en af de interesserede parter fremlægger skriftligt, straks til rådighed for andre interesserede parter, der deltager i undersøgelsen.

6.1.3. Så snart en undersøgelse er indledt, meddeler myndighederne de kendte eksportører [2] og det eksporterende medlems myndigheder den fulde ordlyd af den skriftlige anmodning, de har modtaget i henhold til artikel 5, stk. 1, og de videregiver den på anmodning til andre interesserede parter, der er berørt af undersøgelsen. Der tages behørigt hensyn til kravet om beskyttelse af fortrolige oplysninger, som fastsat i stk. 5.

6.2. Under hele antidumpingundersøgelsen skal alle interesserede parter fuldt ud have lejlighed til at varetage deres interesser. Med henblik herpå giver myndighederne på anmodning alle interesserede parter lejlighed til at møde de parter, der har modstridende interesser, således at modstående synspunkter kan fremføres, og indsigelser gøres gældende. Der skal i den forbindelse tages hensyn til, at det er nødvendigt at bevare oplysningernes fortrolige karakter og at sikre parternes interesser. Ingen af parterne skal være forpligtet til at give møde, og udeblivelse skal ikke være til skade for den pågældende parts sag. Interesserede parter skal også have ret til at forelægge andre oplysninger mundtligt, hvis dette kan begrundes.

6.3. Myndighederne tager kun hensyn til mundtlige oplysninger, der meddeles i henhold til stk. 2, for så vidt de efterfølgende gengives skriftligt og stilles til rådighed for andre interesserede parter, som omhandlet i afsnit 1.2.

6.4. I det omfang, det er praktisk muligt, giver myndighederne alle interesserede parter lejlighed til i rette tid at se alle oplysninger, som er af betydning for fremlæggelsen af deres sag, og til at forberede fremlæggelsen heraf på grundlag af de pågældende oplysninger, for så vidt de anvendes af myndighederne som led i antidumpingundersøgelsen og ikke er fortrolige, som defineret i stk. 5.

6.5. Oplysninger, som ifølge deres natur er fortrolige (f.eks. fordi videregivelsen heraf ville give en konkurrent en væsentlig konkurrencemæssig fordel eller være til betydelig skade for den, der meddeler oplysningerne, eller for den, fra hvem førstnævnte modtog oplysningerne), eller som er meddelt fortroligt af parter i en undersøgelse, skal, når ønsket herom er velmotiveret, behandles fortroligt af myndighederne. Sådanne oplysninger må ikke videregives uden udtrykkelig tilladelse fra den part, der har givet dem [3].

[1] Som en generel regel regnes fristen for eksportørerne fra datoen for modtagelsen af spørgeskemaet, som med henblik herpå anses for at være modtaget en uge efter den dato, på hvilken det blev afsendt til respondenten eller fremsendt til den pågældende diplomatiske repræsentant for de eksporterende medlem, eller, for så vidt der er tale om et særskilt toldområde, som er medlem af WTO, til en officiel repræsentant for det eksporterende område.

[2] Omfatter undersøgelsen et særligt stort antal eksportører, bør den fulde ordlyd af den skriftlige anmodning dog i stedet blot meddeles det eksporterende medlems myndigheder eller den relevante brancheforening.

[3] Parterne er opmærksome på, at det på visse medlemmers territorium kan kræves, at oplysninger videregives i medfør af en restriktiv formuleret retskendelse.

6.5.1. Myndighederne pålægger interessserede parter, som meddeler fortrolige oplysninger, at udarbejde ikke-fortrolige sammendrag heraf. Disse sammendrag skal være tilstrækkeligt detaljerede til at sikre en rimelig forståelse af de fortrolige oplysningers egentlige indhold. Under særlige omstændigheder kan de pågældende parter tilkendegive, at det ikke er muligt at udarbejde et sammendrag af oplysningerne. Under sådanne særlige omstændigheder skal der afgives en erklæring med en begrundelse for, at der ikke kan udarbejdes et sammendrag.

6.5.2. Finder myndighederne, at en anmodning om fortrolig behandling ikke er berettiget, og er den, der har meddelt oplysningerne, enten ikke rede til at lade oplysningerne offentliggøre eller til at tillade deres videregivelse i generaliseret form eller i sammendrag, kan myndighederne undlade at tage hensyn til sådanne oplysninger, medmindre det fra relevant side på tilfredsstillende måde kan godtgøres, at oplysningerne er korrekte (1).

6.6. Undertagen under de omstændigheder, der er omhandlet i stk. 8, skal myndighederne som led i en undersøgelse sikre sig, at de oplysninger, som interesserede parter meddeler, og som lægges til grund for myndighedernes afgørelser, er korrekte.

6.7. For at efterprøve indgivne oplysninger eller indhente yderligere oplysninger kan myndighederne om fornødent foretage undersøgelser på andre medlemmers område, forudsat at de opnår de pågældende firmaers samtykke og underretter repræsentanterne for de pågældende medlems regering, og hvis dette medlem ikke modsætter sig undersøgelsen. De procedurer, der er beskrevet i bilag I, gælder for undersøgelser, der foretages på andre medlemmers område. Under hensyntagen til kravet om beskyttelse af fortrolige oplysninger, skal myndighederne stille undersøgelsesresultaterne til rådighed for de firmaer, som de vedrører, eller foranstalte videregivelse heraf i overensstemmelse med stk. 9, og de kan stille oplysningerne til rådighed for den anmodende part.

6.8. I tilfælde, hvor en af de interesserede parter nægter at give adgang til nødvendige oplysninger eller undlader at meddele dem inden for en rimelig frist eller lægger væsentlige hindringer i vejen for undersøgelsen, kan der træffes foreløbige og endelige afgørelser, positive eller negative, på grundlag af de foreliggende faktiske oplysninger. Ved anvendelsen af dette stykke overholdes bestemmelserne i bilag II.

6.9. Inden der træffes endelig afgørelse, underretter myndighederne alle interesserede parter om de vigtigste kendsgerninger og betragtninger, som ligger til grund for afgørelsen om, hvorvidt der skal indføres endelige foranstaltninger. Denne underretning bør finde sted så betids, at parterne får mulighed for at varetage deres interesser.

6.10. Myndighederne fastsætters som regel en individuel dumpingmargen for hver af de berørte eksportører eller producenter af den vare, der er omfattet af undersøgelsen. I tilfælde, hvor antallet af eksportører, producenter, importører eller varetyper er så stort, at det er praktisk umuligt at fastsætte en sådan margen, kan myndighederne begrænse deres undersøgelse til enten at omfatte et rimeligt antal interesserede parter eller varer ved anvendelse af statistisk gyldige stikprøver baseret på oplysninger, som myndighederne er i besiddelse af på tidspunktet for udvælgelsen, eller den størst mulige andel af de eksporterede mængder fra det pågældende land, som med rimelighed kan undersøges.

6.10.1. Udvælgelsen af eksportører, producenter, importører eller varetyper i henhold til dette stykke skal helst finde sted i samråd med de berørte eksportører, producenter eller importører og med de pågældendes samtykke.

6.10.2. I tilfælde, hvor myndighederne har begrænset deres undersøgelse, som omhandlet i dette stykke, fastsætter de alligevel en individuel dumpingmargen for eksportører eller producenter, der ikke er udvalgt i første omfang, men som indgiver de nødvendige oplysninger så betids, at der i forbindelse med undersøgelsen kan tages hensyn hertil, medmindre antallet af eksportører eller producenter er så stort, at en individuel undersøgelse vil lægge urimeligt store byrder på myndighederne og hindre en rettidig afslutning af undersøgelsen. Der bør tilskyndes til frivillig indgivelse af oplysninger.

6.11. I denne aftale forstås ved »interesseret part«:

i) en eksportør, en udenlandsk producent eller en importør af en vare, der er omfattet af en undersøgelse, eller en handelsstands- eller brancheforening, hvis flertal af medlemmer er producenter, eksportører eller importører af en sådan vare;

ii) regeringen for det eksporterende medlem, og

iii) en producent af samme vare i det importerende medlems område eller en handelsstands- eller brancheforening, hvis flertal af medlemmer producerer samme vare i det importerende medlems område.

Denne liste udelukker ikke, at medlemmerne kan lade andre indenlandske eller udenlandske parter end ovenfor nævnte indgå i definitionen af »interesseret part«.

6.12. I tilfælde, hvor den pågældende vare almindeligvis sælges i detailsalgsleddet, giver myndighederne erhvervsvirksomheder, der anvender den af undersøgelsen omfattede vare, og repræsentative forbrugerorganisationer lejlighed til at fremlægge oplysninger, som er rele-

(1) Medlemmerne er enige om, at anmodninger om fortrolig behandling af oplysninger ikke må afvises på et vilkårligt grundlag.

vante for undersøgelsen af spørgsmålet om dumping, skade og årsagssammenhæng.

6.13. Myndighederne tager behørigt hensyn til vanskeligheder, som interesserede parter, herunder navnlig små virksomheder, måtte støde på i bestræbelserne på at meddele de ønskede oplysninger, og de yder den bistand, der er praktisk mulig.

6.14. Det er ikke hensigten med ovennævnte procedure at hindre et medlems myndigheder i hurtigst muligt at indlede en undersøgelse, træffe foreløbige eller endelige afgørelser, det være sig positive eller negative, eller anvende midlertidige eller endelige foranstaltninger i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i denne aftale.

Artikel 7

Midlertidige foranstaltninger

7.1. Der kan kun træffes midlertidige foranstaltninger:

i) hvis der er indledt en undersøgelse i overensstemmelse med artikel 5, er offentliggjort en meddelelse herom, og interesserede parter har fået tilstrækkelig lejlighed til at meddele oplysninger og fremsætte bemærkninger,

ii) hvis der er truffet en foreløbig positiv afgørelse om, at der finder dumping sted med deraf følgende skade for en indenlandsk erhvervsgren, og

iii) hvis de pågældende myndigheder anser sådanne foranstaltninger for nødvendige for at hindre, at der forvoldes skade i undersøgelsesperioden.

7.2. Midlertidige foranstaltninger kan træffes i form af midlertidig told, eller, hvilket er at foretrække, sikkerhedsstillelse — ved depositum i kontanter eller kautionsbeviser — af samme størrelse som den foreløbigt beregnede antidumpingtold, men ikke større end den foreløbigt beregnede dumpingmargen. Udsættelse af toldbehandlingens afslutning er en passende midlertidig foranstaltning, forudsat at den normale told og den beregnede antidumpingtold oplyses, og at udsættelsen af toldbehandlingens afslutning finder sted på samme betingelser, som gælder for andre midlertidige foranstaltninger.

7.3. Der anvendes ikke midlertidige foranstaltninger tidligere end 60 dage fra tidspunktet for iværksættelse af undersøgelsen.

7.4. Anvendelsen af midlertidige foranstaltninger begrænses til det kortest mulige tidsrum og til højst fire måneder, eller til højst seks måneder, hvis myndighederne på anmodning fra eksportører, som repræsenterer en væsentlig andel af den berørte handel, træffer afgørelse herom. Når myndighederne som led i undersøgelsen undersøger, om en told, der er lavere end dumpingmargenen, vil være tilstrækkelig til at afhjælpe skaden, kan nævnte perioder forlænges til henholdsvis seks og ni måneder.

7.5. Ved anvendelsen af midlertidige foranstaltninger følges de relevante bestemmelser i artikel 9.

Artikel 8

Pristilsagn

8.1. En procedure kan [1] udsættes eller indstilles, uden at der indføres midlertidige foranstaltninger eller antidumpingtold, hvis eksportørerne frivilligt afgiver tilsagn om at ændre deres priser eller om at indstille udførslen til antidumpingpriser til det pågældende område, således at myndighederne finder det godtgjort, at dumpingimporten skadelige virkninger bringes til ophør. Prisforhøjelser i medfør af sådanne tilsagn skal ikke være større end nødvendigt for at udligne dumpingmargenen. Prisforhøjelserne bør være lavere end dumpingmargenen, hvis sådanne forhøjelser er tilstrækkelige til at afhjælpe den skade, der er påført den indenlandske erhvervsgren.

8.2. Myndighederne søger ikke at opnå og godtager ikke pristilsagn fra eksportørerne, medmindre det importerende medlems myndigheder har truffet foreløbig positiv afgørelse om, at der finder dumping sted og forvoldes skade som følge heraf.

8.3. Afgivne tilsagn skal ikke nødvendigvis godtages, hvis myndighederne anser det for umuligt at gennemføre dem i praksis, f.eks. hvis antallet af nuværende eller potentielle eksportører er for stort, eller af andre grunde, herunder grunde af generelle politisk karakter. I påkommende tilfælde, og hvis det er praktisk gennemførligt, underretter myndighederne eksportøren om de grunde, der foranledigede dem til at fastslå, at godtagelse af tilsagn er en uhensigtsmæssig løsning, og de giver i det omfang, der er muligt, eksportøren lejlighed til at fremsætte bemærkninger hertil.

8.4. Godtages et tilsagn, afsluttes undersøgelsen af spørgsmålet om dumping og skade alligevel, hvis eksportøren ønsker det, eller myndighederne træffer beslutning herom. Træffes der i den forbindelse en negativ afgørelse om dumping og skade, bortfalder tilsagnet automatisk, undtagen i tilfælde, hvor en sådan beslutning i vid udstrækning skyldes, at der foreligger et pristilsagn. Myndighederne kan i sådanne tilfælde kræve, at et tilsagn opretholdes i en rimelig periode i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale. Er der truffet positiv afgørelse om dumping og skade, videreføre tilsagnet i overensstemmelse med de deri fastsatte vilkår og bestemmelserne i denne aftale.

8.5. Det importerende medlems myndigheder kan foreslå, at der afgives pristilsagn, men ingen eksportør kan tvinges til at afgive sådanne tilsagn. Eksportørerne kan afstå fra at afgive tilsagn eller undlade at efterkomme en opfordring hertil uden dermed at skade deres sag. Det

[1] Ordet »kan« må ikke fortolkes således, at det er tilladt at fortsætte proceduren samtidig med iværksættelsen af pristilsagn, bortset fra de i stk. 4 omhandlede tilfælde.

står dog myndighederne frit at slutte, at der er større sandsynighed for, at der opstår en trussel om skade, hvis dumpingimporten ikke indstilles.

8.6. Et importerende medlems myndigheder kan kræve, at enhver eksportør, hvis tilsagn er blevet godtaget, regelmæssigt indgiver oplysninger vedrørende opfyldelsen af et sådant tilsagn og tillader, at relevante data efterprøves. Misligholdes et tilsagn, kan det importerende medlems myndigheder i medfør af denne aftale og i overensstemmelse med bestemmelserne deri omgående træffe foranstaltninger, der kan bestå i umiddelbar anvendelse af midlertidige foranstaltninger baseret på de mest pålidelige oplysninger, der foreligger. Der kan i sådanne tilfælde i henhold til denne aftale opkræves endelig told på varer, der overgår til fri omsætning højst 90 dage før iværksættelsen af sådanne midlertidige foranstaltninger, dog således at der ikke kan opkræves endelig told med tilbagevirkende kraft på varer, der er overgået til fri omsætning inden misligholdelsen af det pågældende tilsagn.

Artikel 9

Pålæggelse og opkrævning af antidumpingtold

9.1. Det er det importerende medlems myndigheder, der træffer afgørelse om, hvorvidt det skal pålægges antidumpingtold, når alle betingelser for pålæggelse af en sådan told er opfyldt, og de træffer endvidere afgørelse om, hvorvidt den antidumpingtold, der skal pålægges, skal være lig med den fulde dumpingmargen eller mindre. I alle medlemmers områder bør pålæggelsen af told være fakultativ, og tolden bør være mindre end dumpingmargenen, hvis en sådan mindre told er tilstrækkelig til at afhjælpe de skadelige virkninger for den indenlandske erhvervsgren.

9.2. Når antidumpingtold pålægges en bestemt vare, opkræves denne antidumpingtold i hvert enkelt tilfælde med en passende sats uden forskelsbehandling for al indførsel af den pågældende vare, for hvilken der er konstateret dumping og deraf følgende skade, med undtagelse af indførsel hidrørende fra leverandører, der i henhold til bestemmelserne i denne aftale har afgivet pristilsagn, som er blevet godtaget. Myndighederne oplyser navnet på leverandøren eller leverandørerne af den pågældende vare. Er der imidlertid tale om mange leverandører fra samme land, og vil det ikke være praktisk muligt at oplyse navnene på dem alle, kan myndighederne anføre navnet på det pågældende leverandørland. Er der tale om mange leverandører fra mere end ét land, kan myndighederne enten oplyse navnene på dem alle eller, hvis dette ikke er praktisk muligt, på alle de berørte leverandørlande.

9.3. Antidumpingtolden må ikke overstige den dumpingmargen, der er fastsat i henhold til artikel 2.

9.3.1. Når antidumpingtolden ansættes på et retrospektivt grundlag, skal afgørelsen om den endelige betalingspligt for antidumpingtolden træffes så hurtigt som muligt, normalt inden for en frist på 12 måneder og under ingen omstændigheder mere end 18 måneder fra den dato, på hvilken der er fremsat anmodning om en endelig ansættelse af antidumpingtolden [1]. Tilbagebetalinger skal finde sted omgående og normalt ikke senere end 90 dage efter afgørelsen om den endelige betalingspligt i henhold til dette afsnit. Har tilbagebetaling ikke fundet sted inden for 90 dage, skal myndighederne under alle omstændigheder på anmodning afgive forklaring.

9.3.2. Når antidumpingtolden ansættes på et prospektivt grundlag, skal der drages omsorg for, at betalt told, der overstiger dumpingmargenen, på anmodning tilbagebetales omgående. Tilbagebetaling af told, der overstiger den faktiske dumpingmargen,, skal normalt finde sted inden for en frist på 12 måneder og under ingen omstændigheder mere end 18 måneder fra den dato, på hvilken en importør af den vare, der er omfattet af antidumpingtolden, har indgivet en behørigt dokumenteret anmodning om tilbagebetaling. Den bevilgede tilbagebetaling bør normalt finde sted inden for en frist på 90 dage fra ovennævnte afgørelse.

9.3.3. Ved afgørelsen af om og i hvilket omfang der bør foretages tilbagebetaling, når eksportprisen er beregnet i overensstemmelse med artikel 2, stk. 3, bør myndighederne tage hensyn til ændringer i den normale værdi, til ændringer i de omkostninger, der påløber mellem indførsel og videresalg, og til sådanne bevægelser i videresalgspriserne, som behørigt afspejles i salgspriserne i senere led, og de bør beregne eksportprisen uden fradrag for den antidumpingtold, der betales, når der fremlægges angørende bevis for ovenstående.

9.4. Når myndighederne har begrænses deres undersøgelse i overensstemmelse med artikel 6, stk. 10, andet punktum, må antidumpingtold, der pålægges indførslen fra eksportører eller producenter, som ikke er omfattet af undersøgelsen, ikke overstige:

i) den vejede gennemsnitlige dumpingmargen, der er fastsat for de udvalgte eksportører eller producenter, eller

ii) når betalingspligten for antidumpingtold er beregnet på grundlag af en prospektiv normal værdi, forskellen mellem de vejede gennemsnitlige normale værdi for de udvalgte eksportører eller producenter og de eksportpriser, der beregnes af eksportører eller producenter, for hvilke der ikke er foretaget en individuel undersøgelse,

idet myndighederne dog med henblik på dette stykke ser bort fra enhver nulmargen eller de minimis-margen, der

[1] Det er underforstået, at det måske ikke vil være muligt at overholde de frister, der er anført i dette afsnit og i afsnit 3.2, hvis den pågældende vare er omfattet af en retlig undersøgelsesprocedure.

fastsættes under de omstændigheder, som er omhandlet i artikel 6, stk. 8. For indførsel fra eksportører eller producenter, der ikke er omfattet af undersøgelsen, men som i løbet af undersøgelsen indgiver de nødvendige oplysninger, som omhandlet i artikel 6, afsnit 10.2, anvender myndighederne en individuel toldsats eller en individuel normal værdi.

9.5. Er en vare omfattet af antidumpingtold i et importerende medlems område, foretager myndighederne omgående en ny undersøgelse med henblik på at fastlægge individuelle dumpingmargener for eksportører eller producenter i det pågældende eksportland, som ikke udførte den pågældende vare til det importerende medlem i undersøgelsesperioden, forudsat at disse eksportører eller producenter kan påvise, at de ikke er forretningsmæssigt forbundet med nogen af de eksportører eller producenter i eksportlandet, som er omfattet af antidumpingtolden på varen. En sådan ny undersøgelse indledes og gennemføres på et fremskyndet grundlag sammenlignet med det importerende medlems normale procedurer for toldansættelse og undersøgelser. Der opkræves ikke antidumpingtold på indførslen fra sådanne eksportører eller producenter, medens undersøgelsen står på. Myndighederne kan imidlertid udsætte toldbehandlingen afslutning og/eller anmode om garantier for at sikre, at der kan opkræves antidumpingtold med tilbagevirkende kraft fra tidspunktet for indledningen af den fornyede undersøgelse, hvis en sådan undersøgelse skulle føre til en konstatering af, at der finder dumping sted med hensyn til de pågældende producenter eller eksportører.

Artikel 10

Tilbagevirkende kraft

10.1. Midlertidige foranstaltninger og antidumpingtold finder kun anvendelse på varer, der overgår til fri omsætning efter det tidspunkt, hvor afgørelsen i medfør af henholdsvis artikel 7, stk. 1, og artikel 9, stk. 1, træder i kraft, jf. dog de i denne artikel omhandlede undtagelser.

10.2. Når det er endeligt fastslået, at der forvoldes skade (men ikke foreligger en trussel om skade eller om en væsentlig forsinkelse i oprettelsen af en erhvervsgren), eller når det er endeligt fastslået, at der foreligger en trussel om skade, hvor virkningerne af dumpingimporten ville have medført, at der blev konstateret skade, hvis der ikke blev truffet midlertidige foranstaltninger, kan der med tilbagevirkende kraft opkræves antidumpingtold for den periode, i hvilken eventuelle midlertidige foranstaltninger har været anvendt.

10.3. Er den endelige antidumpingtold højere end den midlertidige told, der er betalt eller skal betales, eller højere end det beløb, der er anslået med henblik på sikkerhedsstillelse, opkræves forskellen ikke. Er den endelige told lavere end den midlertidige told, der er betalt eller skal betales, eller højere end det beløb, der er anslået med henblik på sikkerhedsstillelse, tilbagebetales forskellen, eller tolden beregnes på ny.

10.4. Er det fastslået, at der foreligger en trussel om skade eller om en væsentlig forsinkelse (uden at der endnu er forvoldt skade), kan der først pålægges endelig antidumpingtold fra den dato, på hvilken det er fastslået, at der foreligger en trussel om skade eller om en væsentlig forsinkelse, jf. dog bestemmelserne i stk. 2, og deposita i kontanter, der er stillet i den periode, i hvilken der er anvendt midlertidige foranstaltninger, tilbagebetales, og kautionsbeviser frigives hurtigst muligt.

10.5. Er den endelige afgørelse negativ, tilbagebetales deposita i kontanter, der er stillet i den periode, i hvilket der er anvendt midlertidige foranstaltninger, og kautionsbeviser frigives hurtigst muligt.

10.6. Der kan opkræves endelig antikdumpingtold på varer, der er overgået til fri omsætning højst 90 dage før den dato, på hvilken anvendelsen af midlertidige foranstaltninger trådte i kraft, når myndighederne fastslår, at der for den pågældende dumpingvare:

i) tidligere har fundet dumping sted, som forvoldte skade, eller importøren vidste eller burde have vidst, at eksportøren praktiserede dumping, og at en sådan dumping ville forvolde skade, og

ii) skaden er forvoldt som følge af omfattende dumpingimport af en vare i en forholdsvis kort periode, hvilket på baggrund af tidspunktet for og omfanget af dumpingimporten samt andre omstændigheder (såsom sandsynlighed for, at virkningerne af den endelige antidumpingtold, der skal pålægges, vil blive alvorligt undergravet; ovennævnte forudsætter dog, at de pågældende importører har fået lejlighed til at fremsætte bemærkninger.

10.7. Efter indledningen af en undersøgelse kan myndighederne træffe sådanne foranstaltninger, som måtte være nødvendige for at opkræve antidumpingtold med tilbagevirkende kraft som omhandlet i stk. 6, såsom udsættelse af toldbehandlingens afslutning eller af værdiansættelsen, når de har tilstrækkelige beviser for, at de i nævnte stykke fastsatte betingelser er opfyldt.

10.8. Der opkræves ikke told med tilbagevirkende kraft i henhold til stk. 6 på varer, der er overgået til fri omsætning forud for iværksættelsen af undersøgelsen.

Artikel 11

Gyldighedsperiode for og fornyet undersøgelse af antidumpingtold og pristilsagn

11.1. En antidumpingtold forbliver kun i kraft så længe og i det omfang, det er nødvendigt for at modvirke dumping, som forvolder skade.

11.2. Når det anses for påkrævet, undersøger myndighederne enten på eget initiativ eller, forudsat at der er forløbet en rimelig periode siden indførelsen af den endelige antidumpingtold, på anmodning af en interesseret part, som fremlægger oplysninger, der dokumenterer behovet for en undersøgelse [1], om det er nødvendigt at opretholde tolden. Interesserede parter har ret til at anmode myndighederne om at undersøge, om det er nødvendigt at opretholde tolden for at opveje dumpingmargenen, og om det er sandsynligt, at der fortsat eller igen vil blive forvoldt skade, hvis tolden ophæves eller ændres. Fastslår myndighederne som et resultat af undersøgelsen i henhold til dette stykke, at det ikke længere er påkrævet at opretholde antidumpingtolden, ophæves den omgående.

11.3. Uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 ophæves endelig antidumpingtold senest på femårsdagen for indførelsen heraf (eller på femårsdagen for den seneste fornyede undersøgelse i henhold til stk. 2, hvis den pågældende undersøgelse omfattede både spørgsmålet om dumping og skade, eller i henhold til dette stykke), medmindre myndighederne som led i en fornyet undersøgelse, der er indledt før nævnte tidspunkt fra eget initiativ eller på grundlag af en behørigt dokumenteret anmodning fra eller på vegne af den pågældende indenlandske erhvervsgren inden for en rimelig frist forud for nævnte tidspunkt, fastslår, at der formentlig fortsat eller igen vil blive forvoldt skade som følge af dumpingimport, hvis tolden bortfalder [2]. Tolden kan forblive i kraft, indtil resultatet af en sådan undersøgelse foreligger.

11.4. Bestemmelserne i artikel 6 vedrørende bevismateriale og procedure gælder for fornyede undersøgelser, der gennemføres i henhold til nærværende artikel. Sådanne undersøgelser gennemføres hurtigt og afsluttes normalt inden for 12 måneder fra iværksættelsen heraf.

11.5. Bestemmelserne i denne artikel finder tilsvarende anvendelse på pristilsagn, der godtages i henhold til artikel 8.

Artikel 12

Offentlig meddelelse og forklaring vedrørende afgørelser

12.1. Når myndighederne finder det godtgjort, at der foreligger tilstrækkelige beviser til at begrunde, at der indledes en antidumpingundersøgelse i henhold til artikel 5, underrettes det eller de medlemmer, hvis varer er omfattet af en sådan undersøgelse, samt andre interesserede parter, som undersøgelsesmyndighederne ved er berørt heraf, og der offentliggøres en meddelelse herom.

12.1.1. En offentlig meddelelse om indledning af en undersøgelse skal indeholde tilstrækkelige oplysninger om følgende, eller sådanne oplysninger skal fremlægges i en særskilt rapport [3]:

i) navnet på eksportlandet eller -landene og den pågældende vare,

ii) datoen for iværksættelse af undersøgelsen,

iii) grundlaget for påstanden om, at der finder dumping sted,

iv) et sammendrag af de faktorer, der ligger til grund for påstanden om, at der forvoldes skade,

v) den adresse, hvortil indvendinger fra interesserede parter skal rettes,

vi) de tidsfrister, der indrømmes interesserede parter til tilkendegivelse af deres synspunkter.

12.2. Der offentliggøres en meddelelse om alle foreløbige eller endelige afgørelser, positive som negative, om alle afgørelser om godtagelse af tilsagn i henhold til artikel 8, om bortfald af et sådant tilsagn og om en endelig antidumpingtolds ophør. En sådan meddelelse skal indeholde tilstrækkeligt detaljerede oplysninger om undersøgelsesresultater og konklusioner om alle faktiske og retlige forhold, som undersøgelsesmyndighederne anser for væsentlige, eller sådanne oplysninger skal fremlægges i en særskilt rapport. Alle sådanne meddelelser og rapporter sendes til det eller de medlemmer, hvis varer er omfattet af sådanne afgørelser eller tilsagn, og til andre interesserede parter, som vides berørt af sagen.

12.2.1. En offentlig meddelelse om indførelse af midlertidige foranstaltninger skal indeholde tilstrækkeligt detaljerede forklaringer vedrørende de foreløbige afgørelser om dumping og skade, og der skal henvises til de faktiske eller retlige forhold, der har ført til godtagelse eller afvisning af fremførte argumenter, eller sådanne forklaringer skal foreligge i en særskilt rapport. Under behørig hensyntagen til kravet om beskyttelse af fortrolige oplysninger skal en sådan meddelelse eller rapport navnlig omfatte:

i) navnene på leverandørerne, eller hvis dette ikke er praktisk muligt, de pågældende leverandørlande,

[1] En afgørelse om endelig betalingspligt for antidumpingtold, som omhandlet i artikel 9, stk. 3, udgør ikke i sig selv en fornyet undersøgelse som defineret i denne artikel.

[2] Ansættes antidumpingtolden på et retrospektivt grundlag, er det forhold, at det i den seneste værdiansættelsesprocedure i henhold til artikel 9, afsnit 3.1, fastslås, at der ikke skal opkræves told, ikke i sig selv en tilstrækkelig begrundelse for, at myndighederne ophæver den endelige told.

[3] Fremlægger myndighederne oplysninger og forklaringer i henhold til denne artikel i en særskilt rapport, skal de påse, at offentligheden har let adgang til en sådan rapport.

ii) en varebeskrivelse, som er tilstrækkelig til fortoldningsformål,

iii) de fastlagte dumpingmargener og en fuldstændig begrundelse for de metoder, der er benyttet med henblik på fastsættelse af og sammenligning mellem eksportpris og normal værdi i henhold til artikel 2,

iv) betragtninger, der er relevante for fastlæggelse af skaden, som omhandlet i artikel 3,

v) de vigtigste faktorer, der ligger til grund for afgørelsen.

12.2.2. En offentlig meddelelse om afslutning eller udsættelse af en undersøgelse i en sag, hvor de foreligger en positiv afgørelse, der åbner mulighed for indførelse af endelig told eller for godtagelse af pristilsagn, skal indeholde alle relevante oplysninger om de faktiske og retlige forhold og grunde, der gav anledning til indførelsen af endelige foranstaltninger eller godtagelsen af pristilsagn, eller sådanne oplysninger skal fremlægges i en særskilt rapport, idet der tages behørigt hensyn til kravet om beskyttelse af fortrolige oplysninger. Meddelelsen eller rapporten skal især indeholde de oplysninger, der er omhandlet i afsnit 2.1, samt begrundelserne for godtagelsen eller afvisningen af relevante argumenter eller påstande, der er fremført af eksportørerne og importørerne, samt grundlaget for afgørelser, der træffes i henhold til artikel 6, afsnit 10.2.

12.2.3. En offentlig meddelelse om afslutning eller udsættelse af en undersøgelse efter godtagelse af et tilsagn i henhold til artikel 8 skal indeholde den ikke-fortrolige del af dette tilsagn, eller disse oplysninger skal foreligge i en særskilt rapport.

12.3. Bestemmelser i denne artikel finder tilsvarende anvendelse på indledningen og gennemførelsen af fornyede undersøgelser i henhold til artikel 11 og på afgørelser i henhold til artikel 10 om opkrævning af told med tilbagevirkende kraft.

Artikel 13

Retslig undersøgelse

Hvert medlem, hvis nationale lovgivning indeholder bestemmelser om antidumpingforanstaltninger, opretholder rets- eller voldgiftsinstanser eller -procedurer eller administrative instanser eller procedurer med henblik på bl.a. omgående at foretage en undersøgelse af administrative foranstaltninger vedrørende endelige afgørelser og fornyede undersøgelser af afgørelser som omhandlet i artikel 11. Sådanne instanser eller procedurer skal være uafhængige af de myndigheder, der er ansvarlige for den pågældende afgørelse eller undersøgelse.

Artikel 14

Antidumpingforanstaltninger på et tredjelands vegne

14.1. Anmodning om iværksættelse af antidumpingforanstaltninger til fordel for et tredjeland fremsættes af myndighederne i det tredjeland, som ønsker foranstaltningerne iværksat.

14.2. En sådan anmodning underbygges af prisoplysninger, der viser, at der er tale om dumpingimport, samt af detaljerede oplysninger, der viser, at den påståede dumpingimport forårsager skade for den pågældende indenlandske erhvervsgren i tredjelandet. Tredjelandets regering yder importlandets myndigheder al nødvendig bistand med tilvejebringelsen af alle yderligere oplysninger, som disse måtte ønske.

14.3. Ved behandlingen af en sådan anmodning overvejer importlandets myndigheder virkningerne af den påståede dumpingimport på den pågældende erhvervsgren som helhed i tredjelandet, dvs. at skaden ikke kun skal vurderes i forhold til den påståede dumpingimports virkninger på erhvervsgrenens udførsel til importlandet eller sågar på dens samlede udførsel.

14.4. Afgørelsen af, om en sådan anmodning skal imødekommes, tilkommer importlandet. Fastslår importlandet, at det er rede til at iværksætte foranstaltninger, tilkommer det dette land at rette henvendelse til Rådet for Handel med varer for at søge dettes godkendelse heraf.

Artikel 15

Mindre udviklede medlemslande

Det erkendes, at de udviklede medlemslande må tage specielt hensyn til de mindre udviklede medlemslandes særlige situation, når de påtænker at anvende antidumpingforanstaltninger i henhold til denne aftale. Mulighederne for konstruktive løsninger i henhold til denne aftale undersøges, inden der anvendes antidumpingtold, når en sådan told vil kunne berøre mindre udviklede medlemslandes væsentlige interesser.

DEL II

Artikel 16

Antidumpingudvalget

16.1. Der oprettes herved et antidumpingudvalg (i denne aftale benævnt »udvalget«), som sammensættes af repræsentanter for hvert af medlemmerne. Udvalget vælger sin egen formand og træder sammen mindst to gange om året og i øvrigt på anmodning af et medlem som

fastsat i de relevante bestemmelser i denne aftale. Udvalget udfører de opgaver, som pålægges det ved denne aftale eller af medlemmerne, og det giver medlemmerne mulighed for at optage rådslagninger om alle spørgsmål vedrørende gennemførelsen af aftalen eller fremme af dens mål. WTO's sekretariat varetager udvalgets sekretariatsopgaver.

16.2. Udvalget kan oprette sådanne hjælpeorganer, som det anser for påkrævet.

16.3. Udvalget og eventuelle hjælpeorganer kan under udøvelsen af deres funktioner rådføre sig med og indhente oplysninger hos enhver kilde, som anses for egnet. Inden udvalget eller et hjælpeorgan indhenter oplysninger fra en kilde henhørende under et medlems jurisdiktion, underrettes det pågældende medlem. Der skal indhentes samtykke fra det pågældende medlem og fra virksomheder, der skal rådspørges.

16.4. Medlemmerne indberetter straks alle midlertidige eller endelige antidumpingforanstaltninger, der træffes, til udvalget. Andre medlemmer skal have adgang til at gennemse sådanne indberetninger i sekretariatet. Medlemmerne indgiver endvidere halvårlige beretninger om de antidumpingforanstaltninger, der er truffet inden for de foregående seks måneder. De halvårlige indberetninger indgives på en nærmere aftalt standardformular.

16.5. Hvert medlem meddeler udvalget (a) hvilken af dets myndigheder, der er beføjet til at indlede og gennemføre de undersøgelser, der er omhandlet i artikel 5, og (b) dets interne procedurer for indledning og gennemførelse af sådanne undersøgelser.

Artikel 17

Rådslagning og tvistbilæggelse

17.1. Forståelsen vedrørende reglerne og procedurerne for tvistbilæggelse finder anvendelse på rådslagninger og tvistbilæggelse i henhold til denne aftale, medmindre andet er fastsat.

17.2. Hvert medlem overvejer velvilligt forestillinger, der fremsættes af et andet medlem vedrørende spørgsmål, der berører gennemførelsen af denne aftale, og der indrømmes passende mulighed for rådslagninger herom.

17.3. Finder et medlem, at fordele, som det direkte eller indirekte nyder godt af i henhold til denne aftale, ophæves eller forringes, eller at et eller flere andre medlemmer hindrer virkeliggørelsen af fastsatte mål, kan det med henblik på at finde en gensidigt tilfredsstillende løsning på problemet skriftligt anmode om rådslagninger med det eller de pågældende medlemmer. Hvert medlem behandler velvilligt anmodninger fra et andet medlem om rådslagninger.

17.4. Finder det medlem, der anmodede om rådslagninger, at rådslagningerne i henhold til stk. 3 ikke førte til en gensidigt tilfredsstillende løsning, og har det importerende medlems administrative myndigheder truffet endelige foranstaltninger med henblik på at opkræve endelig antidumpingtold eller godtage pristilsagn, kan det indbringe sagen for Tvistbilæggelsesorganet. Når en midlertidig foranstaltning har betydelige følgevirkninger og det medlem, der anmodede om rådslagninger, finder, at foranstaltningen er truffet i modstrid med bestemmelserne i artikel 7, stk. 1, kan det pågældende medlem også indbringe en sådan sag for Tvistbilæggelsesorganet.

17.5. Tvistbilæggelsesorganet nedsætter på den klagende parts anmodning et panel til undersøgelse af sagen på grundlag af:

i) en skriftlig redegørelse fra det medlem, der fremsætter anmodningen, med angivelse af, hvorledes fordele, som det direkte eller indirekte nyder godt af i henhold til denne aftale, er blevet ophævet eller forringet, eller hvorledes virkeliggørelsen af denne aftales mål hindres, og

ii) sagens taktiske omstændigheder, som i overensstemmelse med vedkommende indenlandske procedurer er meddelt myndighederne i importlandet.

17.6. Ved undersøgelse af sagen som omhandlet i stk. 5:

i) fastslår panelet i forbindelse med vurderingen af sagens faktiske omstændigheder, om myndighedernes fastlæggelse af disse omstændigheder var korrekt, og om deres vurdering heraf var saglig og objektiv. Hvis fastlæggelsen af de faktiske omstændigheder var korrekt, og vurderingen var saglig og objektiv, omstødes vurderingen ikke, selv om panelet måtte være nået til en anden konklusion;

ii) fortolker panelet de relevant bestemmelser i aftalen i overensstemmelse med sædvanlige regler for fortolkning af international offentlig ret. Finder panelet, at en relevante bestemmelse i aftalen åbner mulighed for mere end ét tilladelig fortolkning, skal panelet anse myndighedernes foranstaltning for at være i overensstemmelse med aftalen, hvis den er baseret på en af disse tilladelige fortolkninger.

17.7. Fortrolige oplysninger, der er meddelt panelet, må ikke videregives uden formel tilladelse fra den person, det organ eller den myndighed, der har meddelt oplysningerne. Anmodes panelet om at meddele sådanne oplysninger, og har det ikke tilladelse til at videregive de pågældende oplysninger, stilles der et ikke-fortroligt sammendrag af oplysningerne til rådighed, efter at det er godkendt af den person, det organ eller den myndighed, der har meddelt oplysningerne.

DEL III

Artikel 18

Afsluttende bestemmelser

18.1. Der kan ikke træffes særlige foranstaltninger mod dumpingeksport fra et andet medlem, medmindre sådanne foranstaltninger er i overensstemmelse med bestemmelserne i GATT 1994 som fortolket ved denne aftale (1).

18.2. Der kan ikke tages forbehold over for nogen af denne aftales bestemmelser uden samtykke fra de øvrige medlemmer.

18.3. Bestemmelserne i denne aftale finder anvendelse på undersøgelser og fornyede undersøgelser af gældende foranstaltninger, som er indledt i henhold til anmodninger, der er indgivet på eller efter datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden for et medlem, jf. dog afsnit 3.1 og 3.2.

18.3.1. Beregningen af dumpingmargener som led i tilbagebetalingsprocedurer i henhold til artikel 9, stk. 3, finder sted på grundlag af de regler, der er anvendt i den seneste fastlæggelse eller fornyede undersøgelse af dumping.

18.3.2. For så vidt angår artikel 11, stk. 3, skal gældende antidumpingforanstaltninger pålægges på en dato, der ikke er senere end datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden for et medlem, undtagen i tilfælde, hvor et medlems nationale lovgivning, som var i kraft på den pågældende dato, indbefattede en bestemmelse svarende til den, der er fastsat i nævnte stykke.

18.4. Hvert medlem træffer alle nødvendige foranstaltninger af generel eller særlig art for at sikre, at dets love, andre forskrifter og administrative procedurer senest på den dato, på hvilken WTO-overenskomsten træder i kraft for det pågældende medlem, er i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale, således som disse finder anvendelse for dette medlem.

18.5. Hvert medlem underretter udvalget om enhver ændring i love og andre forskrifter, der vedrører denne aftale, og i forvaltningen af sådanne love og andre forskrifter.

18.6. Under hensyntagen til de mål, der er fastlagt for denne aftale, undersøger udvalget årligt, hvorledes den gennemføres og fungerer. Udvalget underretter årligt Rådet for Handel med Varer om udviklingen i den periode, der er omfattet af sådanne undersøgelser.

18.7. Bilagene til denne aftale udgør en integrerende del heraf.

---

(1) Det er ikke hensigten med denne bestemmelse at udelukke, at der i påkommende tilfælde træffes foranstaltninger i henhold til andre relevante bestemmelser i GATT 1994.

BILAG I

PROCEDURER FOR UNDERSØGELSER VED BESØG PÅ STEDET I HENHOLD TIL ARTIKEL 6, STK. 7

1. Ved indledningen af en undersøgelse bør det eksporterende medlems myndigheder og de firmaer, der vides berørt, underrettes om, at det påtænkes at foretage undersøgelser ved besøg på stedet.

2. Påtænkes det under ganske særlige omstændigheder at lade ikke-statslige eksperter deltage i undersøgelsen, bør de pågældende firmaer og det eksporterende medlems myndigheder underrettes herom. Sådanne ikke-statslige eksperter bør være omfattet af effektive sanktioner for overtrædelse af bestemmelserne om fortrolighed.

3. Det bør være normal praksis at indhente udtrykkeligt samtykke fra de berørte firmaer i det eksporterende medlems område, før det pågældende besøg endeligt planlægges.

4. Så snart de pågældende firmaers samtykke er modtaget, bør undersøgelsesmyndighederne meddele det eksporterende medlem navnene og adresserne på de firmaer, der skal besøges, og de aftalte datoer for besøgene.

5. I tilstrækkelig tid forud for besøget bør de pågældende firmaer underrettes om besøgsdatoen.

6. Besøg med henblik på at forklare spørgeskemaet bør kun aflægges på et eksportfirmas anmodning. Et sådant besøg kan kun finde sted, hvis (a) det importerende medlems myndigheder underretter det pågældende medlems repræsentanter, og (b) sidstnævnte ikke modsætter sig besøget.

7. Da hovedformålet med undersøgelser ved besøg på stedet er at efterprøve oplysninger, der er indgivet, eller at indhente yderligere oplysninger, bør besøget aflægges efter modtagelsen af besvarelsen af spørgeskemaet, medmindre det pågældende firma er indforstået med det modsatte, og det eksporterende medlems regering underrettes af undersøgelsesmyndighederne om de forventede besøg og ikke modsætter sig dette. Det bør endvidere være normal praksis forud for et besøg at underrette de pågældende firmaer om den generelle art af de oplysninger, der skal efterprøves, og om eventuelle yderligere oplysninger, der er behovet for at fremlægge, omend dette ikke bør udelukke, at der på stedet på grundlag af de indhentede oplysninger fremsættes anmodning om nærmere enkeltheder.

8. Forespørgsler eller spørgsmål fra det eksporterende medlems myndigheder eller firmaer, som er afgørende for at nå et gunstigt resultat af undersøgelsen på stedet, bør så vidt muligt besvares inden aflæggelsen af besøget.

BILAG II

DE BEDSTE, FORELIGGENDE OPLYSNINGER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 6, STK. 8

1. Snarest muligt efter indledningen af en undersøgelse bør undersøgelsesmyndighederne nærmere angive, hvilke oplysninger, de ønsker fra en interesseret part, og hvorledes den berørte part bør strukturere disse oplysninger i sit svar. Myndighederne bør også sikre sig, at den pågældende part er bekendt med, at hvis de ønskede oplysninger ikke indgives inden for en rimelig frist, vil det stå myndighederne frit for at træffe afgørelse på grundlag af de foreliggende faktiske oplysninger, herunder de oplysninger, der er indeholdt i den pågældende indenlandske erhvervsgrens anmodning om at indlede undersøgelsen.

2. Myndighederne kan også anmode en interesseret part om at indgive sit svar på et bestemt medium (f.eks. magnetbånd) eller i edb-sprog. Fremsættes der en sådan anmodning, bør myndighederne tage hensyn til, om den pågældende part har rimelig mulighed for at indgive svar på det foretrukne medium eller i edb-sprog, og de bør ikke anmode den pågældende part om til sit svar at anvende et andet edb-system, end det, som denne normalt anvender. Myndighederne bør ikke fastholde anmodningen om indgivelse af svar ad elektronisk vej, hvis den pågældende part ikke fører regnskaber på edb, og hvis indgivelse af besvarelsen på den ønskede måde vil påføre den pågældende urimelige ekstra byrder, f.eks. urimelige ekstraomkostninger og besvær. Myndighederne bør ikke fastholde anmodningen om indgivelse af svar på et særligt medium eller i edb-sprog, hvis den berørte part ikke fører sine edb-baserede regnskaber på et sådant medium eller i et sådant edb-sprog, og hvis indgivelse af besvarelsen på den ønskede måde vil påføre den pågældende urimelige ekstra byrder, f.eks. urimelige ekstraomkostninger og besvær.

3. Alle oplysninger, der kan efterprøves, og som fremlægges på behørig vis, således at de kan anvendes i undersøgelsen uden unødige vanskeligheder, som indgives rettidigt, og som i påkommende tilfælde indgives på det medium eller i det edb-sprog, som myndighederne har anmodet om, bør tages i betragtning, når der træffes afgørelser. Indgiver en part ikke svar på det foretrukne medium eller i edb-sprog, men myndighederne finder det godtgjort, at de omstændigheder, der er omhandlet i stk. 2, er til stede, bør den omstændighed, at svar ikke indgives på det foretrukne medium eller i edb-sprog, ikke anses for i væsentlig grad at hindre undersøgelsen.

4. Er myndighederne ikke i stand til at behandle oplysninger, der indgives på et bestemt medium (f.eks. magnetbånd), bør oplysningerne indgives i form af skriftligt materiale eller i enhver anden form, som myndighederne kan godtage.

5. Selv om de indgivne oplysninger måske ikke er ideelle i enhver henseende, bør myndighederne ikke af den grund være berettiget til at se bort fra dem, forudsat at den berørte part har handlet efter bedste evne.

6. Hvis beviser eller oplysninger ikke godtages, bør den part, der indgiver dem, omgående underrettes om årsagerne hertil, og der bør gives den pågældende lejlighed til at afgive yderligere forklaringer inden for en rimelig frist, idet der tages behørigt hensyn til fristerne for gennemførelse af undersøgelsen. Anser myndighederne ikke forklaringerne for tilfredsstillende, bør årsagerne til afvisningen af sådanne beviser og oplysninger meddeles i afgørelser, der offentliggøres.

7. Må myndighederne basere deres undersøgelsesresultater, herunder vedrørende den normale værdi, på oplysninger fra sekundære kilder,herunder oplysninger meddelt i anmodningen om indledning af undersøgelsen, bør de gøre dette med særlig forsigtighed. I sådanne tilfælde bør myndigheder, hvor dette er praktisk muligt, kontrollere oplysninger på grundlag af andre uafhængige kilder, der har adgang til, såsom offentliggjorde prislister, officielle importstatistikker og toldindberetninger, og på grundlag af oplysninger, der er indhentet fra andre interesserede parter som led i undersøgelsen. Det er imidlertid klart, at hvis en interesseret part ikke er rede til at samarbejde, således at myndighederne ikke får adgang til relevante oplysninger, kan en sådan situation føre til et resultat, som er mindre gunstigt for den pågældende part, end hvis han havde samarbejdet med undersøgelsesmyndighederne.

AFTALE OM ANVENDELSEN AF ARTIKEL VII I DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM TOLD OG UDENRIGSHANDEL 1994

ALMINDELIGE INDLEDENDE BEMÆRKNINGER

1. Det primære grundlag for ansættelsen af toldværdien i medfør af denne aftale er »transaktionsværdien«, som den er defineret i artikel 1. Artikel 1 bør læses i sammenhæng med artikel 8, hvorefter der bl.a. skal foretages justeringer af den pris, som faktisk er betalt eller skal betales, når visse særlige elementer, der anses for at udgøre en del af toldværdien, påhviler køberen, men ikke er indregnet i den pris, som faktisk er betalt eller skal betales for de indførte varer. Artikel 8 indeholder ligeledes en bestemmelse om, at visse ydelser fra køberen til sælgeren i form af særlige varer eller tjenesteydelser i stedet for penge skal medregnes i transaktionsværdien. I artikel 2—7 er anført, hvilke metoder der skal benyttes for toldværdiansættelsen, hvis den ikke kan foretages efter bestemmelserne i artikel 1.

2. Når toldværdien ikke kan fastsættes efter bestemmelserne i artikel 1, skal toldmyndighederne og importøren normalt rådføre sig med hinanden for at fastlægge værdigrundlaget efter bestemmelserne i artikel 2 eller 3. Det kan f.eks. forekomme, at importøren råder over oplysninger om toldværdi af identiske eller lignende indførte varer, som ikke er umiddelbart tilgængelige for toldmyndighederne på indførselsstedet. Omvendt kan toldmyndighederne ligge inde med oplysninger om toldværdien af identiske eller lignende indførte varer, som ikke er let tilgængelige for importøren. Konsultation mellem toldmyndighederne og importøren gør det muligt for parterne at udveksle oplysninger under overholdelse af forretningshemmeligheden og således fastsætte det korrekte grundlag for toldværdiansættelsen.

3. I artikel 5 og 6 er der givet to grundlag for ansættelse af toldværdien, når denne ikke kan fastsættes på grundlag af transaktionsværdien af de indførte varer eller af identiske eller lignende indførte varer. I henhold til artikel 5, stk. 1, fastsættes toldværdien på grundlag af den pris, hvortil varerne sælges i den stand, hvori de er indført, til en uafhængig køber i indførselslandet. Importøren kan også på anmodning lade varer, som forarbejdes yderligere efter indførslen, værdiansætte i overensstemmelse med artikel 5. I henhold til artikel 6 ansættes toldværdien på grundlag af en beregnet værdi. Begge disse metoder kan give anledning til visse vanskeligheder, og derfor har importøren i henhold til artikel 4 ret til at vælge, i hvilken orden de to metoder skal anvendes.

4. Artikel 7 fastsætter, hvordan toldværdien ansættes, hvis den ikke kan fastsættes i henhold til en af de foregående artikler.

MEDLEMMERNE —

som henviser til de multilaterale handlesforhandlinger,

som ønsker at fremme målene i GATT 1994 og at sikre ydeligere fordele for udviklingslandenes internationale handel,

som erkender betydningen af bestemmelserne i artikel VII i GATT 1994, og som ønsker at udarbejde regler for anvendelsen af disse for at sikre større ensartethed og større sikkerhed ved deres gennemførelse,

som erkender nødvendigheden af et retfærdigt, ensartet og neutralt system til toldværdiansættelse, som udelukker anvendelse af vilkårlige eller fiktive toldværdier,

som erkender, at toldværdiansættelsesgrundlaget så vidt muligt bør være transaktionsværdien af de varer, der skal værdiansættes,

som erkender, at toldværdien bør ansættes efter enkle og rimelige kriterier, der er forenelige med handelspraksis, og at værdiansættelsesprocedurerne bør anvendes generelt uden hensyn til forsyningskilderne,

som erkender, at værdiansættelsesprocedurerne ikke bør anvendes til at bekæmpe dumping —

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

DEL I

REGLER FOR TOLDVÆRDIANSÆTTELSE

Artikel 1

1. Toldværdien af indførte varer skal være transaktionsværdien, dvs. den pris, som faktisk er betalt eller skal betales for varerne ved salg til indførelseslandet og justeret i henhold til bestemmelserne i artikel 8, forudsat:

a) at der ikke er fastsat nogen begrænsninger for køberens rådighed over eller anvendelse af varerne, ud over sådanne begrænsninger, som

   i) er pålagt eller krævet af lovgivningen eller af de offentlige myndigheder i indførelseslandet,

   ii) begrænser det geografiske område, hvor varerne kan videresælges, eller

   iii) ikke i væsentlig grad påvirker varernes værdi,

b) at salget eller prisen ikke er betinget af vilkår eller ydelser, hvis værdi ikke kan bestemmes med hensyn til de varer, der skal værdiansættes,

c) at ingen del af provenuet af nogen form for videresalg, overdragelse eller yderligere benyttelse af varerne fra køberens side direkte eller indirekte tilfalder sælgeren, medmindre der kan foretages en passende justering efter bestemmelserne i artikel 8, og

d) at køberen og sælgeren er indbyrdes uafhængige, eller hvis dette ikke er tilfældet, at transaktionsværdien kan godtages som beregningsgrundlag i henhold til stk. 2.

2. a) Ved afgørelse af, om transaktionsværdien kan godtages ved anvendelse af stk. 1, er det forhold, at køberen og sælgeren er indbyrdes afhængige som omhandlet i artikel 15 ikke i sig selv tilstrækkelig grund til, at transaktionsværdien ikke skulle kunne godtages. I sådanne tilfælde undersøges de særlige omstændigheder ved salget, og transaktionsværdien godtages, hvis afhængighedsforholdet ikke har påvirket prisen. Hvis toldmyndighederne ud fra de oplysninger, som importøren har meddelt, eller som stammer fra andre kilder, har anledning til at formode, at afhængighedsforholdet har påvirket prisen, underretter de importøren herom, og der gives ham en rimelig mulighed for at svare. Hvis importøren fremsætter anmodning herom, gives toldmyndighedernes begrundelser skriftligt.

   b) Ved salg mellem indbyrdes afhængige personer godtages transaktionsværdien, og varerne værdiansættes i henhold til stk. 1, når importøren kan påvise, at værdien ligger meget nær en af de i det følgende nævnte værdier på samme eller omtrent samme tidspunkt:

   i) transaktionsværdien ved salg mellem køber og sælger, som ikke er indbyrdes afhængige, af identiske eller lignende varer til eksport til samme indførselsland,

   ii) toldværdien af identiske eller lignende varer, som er fastsat efter bestemmelserne i artikel 5,

   iii) toldværdien af identiske eller lignende varer, som er fastsat efter bestemmelserne i artikel 6,

   Ved anvendelsen af de ovenfor nævnte kriterier tages der tilbørligt hensyn til forskelle, som beror på de forskellige handelsled, varemængder, de i artikel 8 nævnte forhold og de omkostninger, som bæres af sælgerne ved salg, hvor køberen og sælgeren ikke er indbyrdes afhængige, men ikke bæres af sælgeren ved salg, hvor køberen og sælgeren er indbyrdes afhængige.

   c) De i stk. 2, litra (b), anførte kriterier anvendes på importørens initiativ og kun for at foretage en sammenligning. Alternative transaktionsværdier kan ikke fastsættes efter stk. 2, litra (b).

Artikel 2

1. a) Hvis de indførte varers toldværdi ikke kan ansættes efter bestemmelserne i artikel 1, er toldværdien transaktionsværdien af identiske varer, som sælges til eksport til det samme indførselsland, og som udføres på samme eller omtrent samme tidspunkt som de varer, der skal værdiansættes.

   b) Ved anvendelsen af denne artikel ansættes toldværdien ved benyttelse af transaktionsværdien af identiske varer, som sælges i samme handelsled og i omtrent samme mængder som de varer, der skal værdiansættes. Forekommer sådanne salg ikke, benyttes transaktionsværdien af identiske varer, der er solgt i et andet handelsled og/eller i andre mængder, idet denne værdi justeres for at tage hensyn til de forskelle, der måtte skyldes handelsleddet og/eller varemængden, forudsat at sådanne justeringer, hvad enten de fører til en forhøjelse eller en nedsættelse af værdien, kan støttes på forelagt dokumentation, som klart viser, at de er rimelige og nøjagtige.

2. Når de i artikel 8, stk. 2, omhandlede omkostninger er indbefattet i transaktionsværdien, justeres denne værdi for at tage hensyn til væsentlige omkostningsmæssige forskelle mellem de indførte varer og de pågældende identiske varer som følge af forskelle i afstand og transportmåder.

3. Såfremt der ved anvendelsen af denne artikel konstateres mere end én transaktionsværdi for identiske varer, benyttes den laveste transaktionsværdi ved ansættelsen af de indførte varers toldværdi.

Artikel 3

1. a) Hvis toldværdien af de indførte varer ikke kan ansættes efter bestemmelserne i artikel 1 og 2, er toldværdien transaktionsværdien af lignende varer, som sælges til eksport til det samme indførselsland, og som udføres på samme eller omtrent samme tidspunkt som de varer, der skal værdiansættes.

b) Ved anvendelsen af denne artikel ansættes toldværdien ved benyttelse af transaktionsværdien af lignende varer, som sælges i samme handelsled og i omtrent samme mængder som de varer, der skal værdiansættes. Forekommer sådanne salg ikke, benyttes transaktionsværdien af lignende varer, der er solgt i et andet handelsled og/eller i andre mængder, idet denne værdi justeres for at tage hensyn til de forskelle, der måtte skyldes handelsleddet og/eller varemængden, forudsat at sådanne justeringer, hvad enten de fører til en forhøjelse eller en nedsættelse af værdien, kan støttes på forelagt dokumentation, som klart viser, at de er rimelige og nøjagtige.

2. Når de i artikel 8, stk. 2, omhandlede omkostninger er indbefattet i transaktionsværdien, justeres denne værdi for at tage hensyn til væsentlige omkostningsmæssige forskelle mellem de indførte varer og de pågældende lignende varer som følge af forskelle i afstande og transportmåder.

3. Såfremt der ved anvendelsen af denne artikel konstateres mere end én transaktionsværdi for lignende varer, benyttes den laveste transaktionsværdi ved ansættelsen af de indførte varers toldværdi.

Artikel 4

Hvis toldværdien af de indførte varer ikke kan ansættes efter bestemmelserne i artikel 1, 2 og 3, ansættes toldværdien i henhold til artikel 5, og hvis toldværdien heller ikke kan ansættes efter sidstnævnte artikel, ansættes den efter bestemmelserne i artikel 6, dog således at artikel 5 og 6 på importørens anmodning kan finde anvendelse i omvendt rækkefølge.

Artikel 5

1. a) Hvis de indførte varer eller identiske eller lignende indførte varer sælges i indførselslandet i den stand, hvori de indføres, ansættes toldværdien af de indførte varer i henhold til denne artikel på grundlag af enhedsprisen for de indførte varer eller de identiske eller lignende indførte varer ved salg i den største samlede mængde på samme eller omtrent samme tidspunkt som indførslen af de varer, der skal værdiansættes, til personer, der ikke er afhængige af sælgerne, dog med fradrag af beløb, som vedrører:

i) enten provisioner, som i almindelighed betales eller er aftalt, eller tillæg, som i almindelighed beregnes for avancer og generalomkostninger i forbindelse med salg i det pågældende land af indførte varer af samme art eller beskaffenhed,

ii) sædvanlige transport- og forsikringsomkostninger samt dermed forbundne omkostninger, der påløber i indførselslandet,

iii) eventuelt de omkostninger, som er nævnt i artikel 8, stk. 2, og

iv) told og andre nationale afgifter, som skal betales i indførselslandet i forbindelse med indførsel eller slag af varerne.

b) Hvis hverken de indførte varer eller identiske eller lignende indførte varer sælges på samme eller omtrent samme tidspunkt, som de varer, der skal værdiansættes, indføres, beregnes toldværdien, i øvrigt under forbehold af bestemmelserne i stk. 1, litra (a), på grundlag af enhedsprisen for de indførte varer eller identiske eller lignende indførte varer ved salg i indførselslandet i den stand, hvori de indføres, på det nærmeste tidspunkt efter indførslen af de varer, der skal værdiansættes, dog senest 90 dage efter indførslen.

2. Hvis hverken de indførte varer eller identiske eller lignende indførte varer sælges i indførselslandet i den stand, hvori de indføres, ansættes toldværdien, når importøren anmoder herom, på grundlag af enhedsprisen for de indførte varer ved salg efter yderligere forarbejdning af den største samlede mængde til personer i indførselslandet, som ikke er afhængige af sælgerne, idet der tages passende hensyn til værditilvæksten ved den yderligere forarbejdning og til de fradrag, som er nævnt i stk. 1, litra a).

Artikel 6

1. Ved anvendelsen af denne artikel ansættes toldværdien af indførte varer på grundlag af en beregnet værdi. Denne beregnede værdi udgør summen af:

a) prisen for eller værdien af materialer og fabrikation eller andre arbejdsprocesser ved fremstillingen af de indførte varer,

b) et beløb for avancer og generalomkostninger svarende til, hvad der almindeligvis indgår i salg af varer af samme art eller beskaffenhed som de varer, der skal værdiansættes, og som fremstilles af producenter i udførselslandet til eksport til indførselslandet,

c) prisen for eller værdien af enhver anden omkostning, som det pågældende medlem har valgt at medtage ved værdiansættelsen i henhold til artikel 8, stk. 2.

2. Intet medlem kan opfordre eller forpligte en person, der ikke er bosiddende inden for dets eget territorium, til at udlevere regnskaber eller andre dokumenter til gennemsyn eller til at give adgang til regnskaber eller andre dokumenter med henblik på at ansætte en beregnet værdi. Dog kan de oplysninger, som varernes producent meddeler med henblik på toldværdiansættelse i henhold til denne artikel, kontrolleres i et andet land af indførelseslandets myndigheder med producentens samtykke og på betingelse af, at de giver det pågældende lands regering et tilstrækkeligt varsel, og at denne ikke modsætter sig undersøgelsen.

Artikel 7

1. Hvis toldværdien af de indførte varer ikke kan ansættes i henhold til bestemmelserne i artikel 1—6, ansættes den efter rimelige fremgangsmåder, der er forenelige med grundprincipperne og de almindelige bestemmelser i denne aftale og i artikel VII i GATT 1994 og på grundlag af de oplysninger, der er tilgængelige i indførselslandet.

2. Ved anvendelsen af denne artikel kan toldværdien ikke fastsættes på grundlag af:

a) salgsprisen i indførselslandet for varer, der er fremstillet i dette land,

b) et system, hvorefter den højeste af to mulige værdier anvendes ved toldværdiansættelsen,

c) vareprisen på udførselslandets hjemmemarked,

d) andre produktionsomkostninger end de beregnede værdier, der er fastsat for identiske eller lignende varer i henhold til artikel 6,

e) prisen for varer ved eksport til et andet land end indførselslandet,

f) minimumstoldværdier, eller

g) vilkårlige eller fiktive værdier.

3. Hvis importøren fremsætter anmodning derom, underrettes han skriftligt om den toldværdi, der er fastsat efter nærværende artikel, samt om den fremgangsmåde, der er benyttet ved værdiansættelsen.

Artikel 8

1. Ved ansættelsen af toldværdien i henhold til artikel 1 lægges der til den pris, der faktisk er betalt eller skal betales for de indførte varer:

a) følgende elementer i det omfang de afholdes af køberen, men ikke er indbefattet i den pris, der faktisk er betalt eller skal betales for varerne:

   i) provision og mæglerhonorarer, dog ikke indkøbsprovision

   ii) prisen for beholdere, som ved toldbehandlingen anses for at udgøre en del af selve varen

   iii) prisen for emballage omfattende såvel arbejdsløn som materialer,

b) den forholdsmæssigt udregnede værdi af følgende varer og tjenesteydelser, når de leveres direkte eller indirekte af køberen uden beregning eller til nedsat pris til brug ved fremstilling og salg til eksport af de indførte varer, for så vidt denne værdi ikke er indbefattet i den pris, der faktisk er betalt eller skal betales:

   i) materialer, komponenter, dele og lignende elementer, som indgår i de indførte varer,

   ii) værktøj, matricer, forme og lignende genstande, der anvendes ved fremstillingen af de indførte varer,

   iii) materialer, der forbruges ved fremstillingen af de indførte varer,

   iv) ingeniørarbejde, udviklingsarbejde, kunst- og designarbejde, tegninger og skitser, som udføres andetsteds end i indførselslandet, og som er nødvendige for fremstillingen af de indførte varer;

c) royalties og licensafgifter vedrørende varer, der skal værdiansættes, som køberen er forpligtet til at udrede, direkte eller indirekte som betingelse for salg af de varer, der skal værdiansættes, for så vidt sådanne royalties eller licensafgifter ikke er indbefattet i den pris, der er betalt eller skal betales;

d) værdien af enhver del af provenuet ved senere videresalg, overdragelse eller anvendelse af de indførte varer, som direkte eller indirekte tilfalder sælgeren.

2. Hvert medlem skal ved udarbejdelsen af sin lovgivning træffe foranstaltninger til, at der i toldværdien helt eller delvis indbefattes eller udelukkes følgende:

a) transportomkostningerne for de indførte varer indtil indførselshavnen eller -stedet;

b) omkostningerne ved lastning, losning og håndtering i forbindelse med transporten af de indførte varer indtil indførselshavnen eller -stedet; og

c) forsikringsomkostningerne.

3. Tillæg til den pris, som faktisk er betalt eller skal betales, indregnes i medfør at denne artikel udelukkende på grundlag af objektive og målelige oplysninger.

4. Ved fastsættelsen af toldværdien må der kun indregnes tillæg til den pris, der faktisk er betalt eller skal betales, hvis de er foreskrevet i denne artikel.

Artikel 9

1. Når det er nødvendigt at omregne en valuta for at ansætte toldværdien, benyttes den kurs, som er behørigt offentliggjort af indførselslandets kompetente myndighe-

der, og som så effektivt som muligt for hver periode, som dækkes af en sådan offentliggørelse, er udtryk for denne valutas løbende værdi i handelsforhold i indførselslandets valuta.

2. Denne benyttede omregningskurs skal være den, der er gældende på udførselstidspunktet eller indførselstidspunktet, alt efter hvad der bestemmes i hvert medlem.

Artikel 10

Enhver oplysning, der er af fortrolig karakter, eller som meddeles fortroligt med henblik på ansættelse af toldværdi, skal behandles som strengt fortrolig af de pågældende myndigheder, som ikke må videregive den uden udtrykkelig tilladelse fra den person eller den regering, som har meddelt oplysningen, undtagen i den udstrækning de kan blive forpligtet dertil ifølge gældende retsplejeregler.

Artikel 11

1. Hvert af medlemmers lovgivning foreskriver, at importøren eller enhver anden person, som skal svare told i forbindelse med ansættelse af toldværdien, har ret til klage uden sanktion.

2. En første klage uden sanktion kan indbringes for en af toldmyndighedernes instanser eller et uafhængigt organ, men enhver af parternes lovgivning foreskriver ret til uden sanktion at indbringe sagen for domstol.

3. Afgørelsen i en klagesag meddeles klageren, og præmisserne til afgørelsen meddeles skriftligt. Klageren underrettes ligeledes om en eventuel ret til yderligere klage.

Artikel 12

Love, forskrifter samt retsafgørelser og administrative afgørelser af almengyldige art, som danner grundlag for denne aftales iværksættelse, offentliggøres af det pågældende indførselsland i overensstemmelse med artikel X i GATT 1994.

Artikel 13

Såfremt det under fastsættelsen af toldværdien af de indførte varer bliver nødvendigt at udsætte den endelige ansættelse af denne værdi, kan importøren uanset dette disponere over sine varer, forudsat at han, hvis dette kræves af ham, stiller en tilstrækkelig sikkerhed i form af kaution, depositum eller på anden passende måde til dækning af den endelige told, som kan pålægges varerne. Hvert af medlemmernes lovgivning skal indeholde bestemmelser, som kommer til anvendelse i sådanne tilfælde.

Artikel 14

Bemærkningerne i bilag I til denne aftale udgør en integrerende del af aftalen, og aftalens artikler læses og anvendes sammenholdt med de tilhørende bemærkninger. Bilag II og III udgør ligeledes en integrerende del af denne aftale.

Artikel 15

1. I denne aftale forstås ved:

a) »toldværdi af de indførte varer« værdien af varerne, som denne er fastsat med henblik på opkrævning af værditold af de indførte varer,

b) »indførselsland« det land eller toldområde, som varerne indføres i,

c) »producerede« også dyrkede, fabrikerede eller udvundne.

2. I denne aftale

a) forstås ved »identiske varer« varer, der fremtræder som de samme i alle henseende, herunder fysiske egenskaber, kvalitet og omdømme. Mindre forskelle i udseende udelukker ikke, at varer, som i øvrigt er i overensstemmelse med definitionen, betragtes som identiske varer,

b) forstås ved »lignende varer« varer, der uden at være ens i alle henseender har lignende egenskaber og består af lignende materialer, hvorved de kan tjene til samme formål og kan ombyttes i handelen. Varernes kvalitet, deres omdømme og tilstedeværelsen af et fabriks- eller varemærke tæller blandt de faktorer, der skal tages i betragtning ved konstatering af, om der er tale om lignende varer,

c) omfatter udtrykkene »identiske varer« og »lignende varer« omfatter ikke varer, som alt efter tilfældet indebærer eller omfatter ingeniørarbejde eller udviklingsarbejde, kunst- og designarbejde, tegninger og skitser, for hvilke der ikke er foretaget nogen justering i medfør af artikel 8, stk. 1, litra b), nr. iv), fordi disse arbejder blev udført i indførselslandet,

d) kan varer kun anses for »identiske varer« eller »lignende varer«, hvis de er produceret i samme land som de varer, der skal værdiansættes,

e) kan varer, der er produceret af en anden person, kun tages i betragtning, hvis der ikke findes henholdsvis identiske varer eller lignende varer, der alt efter tilfældet er produceret af samme person som de varer, der skal værdiansættes.

3. I denne aftale forstås ved »varer af samme art eller beskaffenhed« varer, der er omfattet af en varegruppe eller et varesortiment, som produceres af en særlig erhvervsgren eller en særlig sektor af en erhvervsgren, og som omfatter identiske eller lignende varer.

4. Ved anvendelsen af denne aftale kan personer kun anses for at være indbyrdes afhængige,

a) hvis den ene er medlem af direktionen eller bestyrelsen for den andens virksomhed og omvendt;

b) hvis de juridisk set anses for selskabsdeltagere;

c) hvis de er arbejdsgiver og arbejdstager;

d) hvis en person direkte eller indirekte besidder, kontrollerer eller råder over 5 % eller derover af begges aktier eller anparter med stemmeret;

e) hvis den ene af dem direkte eller indirekte kontrollerer den anden;

f) hvis de begge direkte eller indirekte kontrolleres af en tredjemand;

g) hvis de tilsammen direkte eller indirekte kontrollerer en tredjemand, eller

h) hvis de er medlemmer af samme familie.

5. Personer, som er forretningsmæssigt forbundet ved, at den ene er eneagent, eneforhandler eller enekoncessionshaver for den anden uanset den benyttede betegnelse, anses for indbyrdes afhængige i henhold til denne aftale, hvis de opfylder et af de i stk. 4 anførte kriterier.

Artikel 16

Efter skriftlig anmodning har importøren ret til af toldmyndighederne i indførselslandet at få en skriftlig redegørelse for, hvordan toldværdien af de af ham indførte varer er blevet ansat.

Artikel 17

Ingen bestemmelse i denne aftale fortolkes som en begrænsning eller en anfægtelse af toldmyndighedernes ret til at kontrollere sandheden eller rigtigheden af nogen erklæring, noget dokument eller nogen angivelse, som forelægges med henblik på ansættelse af toldværdi.

DEL II

FORVALTNING, KONSULTATION OG BILÆGGELSE AF TVISTER

Artikel 18

Institutioner

1. Der nedsættes en toldværdikomité (i denne aftale benævnt »komitéen«), som sammensættes af repræsentanter for hvert af medlemmerne. Komitéen vælger selv sin formand og træder normalt sammen én gang om året eller efter de nærmere regler, der fastsættes i denne aftale herom, for at give medlemmerne mulighed for at konsultere hinanden om spørgsmål i forbindelse med medlemmernes forvaltning af toldværdisystemet, i det omfang denne forvaltning kan berøre aftalens gennemførelse eller fremme dens mål, og for at udøve andre beføjelser, som medlemmerne måtte tillægge den. WTO's sekretariat varetager komitéens sekretariatsopgaver.

2. Der nedsættes en teknisk toldværdikomité (i denne aftale benævnt »den tekniske komité«) under Toldsamarbejdsrådets auspicier (i denne aftale benævnt »TSR«), som udøver de beføjelser, der er nævnt i bilag II til denne aftale, og udfører sit arbejde i overensstemmelse med de procedureregler.

Artikel 19

Konsultation og bilæggelse af tvister

1. Medmindre andet er fastsat, finder forståelsen vedrørende reglerne om procedurerne for tvistbilæggelse anvendelse på konsultationer og bilæggelse af tvister vedrørende denne aftale.

2. Finder et medlem, at en fordel, som for dette medlem hidrører direkte eller indirekte fra denne aftale, ophæves eller forringes, eller at gennemførelsen af et af aftalens mål hindres på grund af foranstaltninger, som træffes af et andet medlem eller af andre medlemmer, kan dette medlem for at nå til en gensidigt tilfredsstillende løsning af spørgsmålet kræve konsultationer med det eller de pågældende medlemmer. Hvert medlem skal udvise imødekommenhed over for enhver anmodning om konsultation, som fremsættes af et andet medlem.

3. Den tekniske komité yder på begæring rådgivning og bistand til medlemmer, som er i færd med konsultationer.

4. Et panel, der er nedsat til at undersøge en tvist vedrørende bestemmelserne i denne aftale, kan på begæring af en part i tvisten eller på eget initiativ anmode den tekniske komité om at foretage en undersøgelse af alle spørgsmål, der kræver teknisk indsigt. Panelet fastsætter den tekniske komités kommissorium i forbindelse med den enkelte tvist samt en frist for modtagelsen af rapporten fra den tekniske komité. Panelet tager hensyn til rapporten fra den tekniske komité. Hvis den tekniske komité er ude af stand til at nå til enighed om et spørgsmål, der er forelagt den til behandling i henhold til dette stykke, giver panelet parterne i tvisten mulighed for at redegøre for deres synspunkter i sagen over for panelet.

5. Fortrolige oplysninger, der meddeles panelet, må ikke videregives uden formel tilladelse fra den person, det organ eller den myndighed, der har fremlagt sådanne

oplysninger. Hvis panelet får en anmodning om sådanne oplysninger, men ikke får tilladelse til at videregive oplysningerne, udarbejdes et ikke-fortroligt resumé af disse oplysninger, som skal godkendes af den person, det organ eller den myndighed, der har fremlagt oplysningerne.

DEL III

SÆRLIG OG DIFFERENTIERET BEHANDLING

Artikel 20

1. Medlemmer, som er udviklingslande, og som ikke er parter i aftalen om anvendelsen af artikel VII i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 12. april 1979, kan udsætte anvendelsen af nærværende aftales bestemmelser i det tidsrum, der ikke overstiger fem år fra den dag, hvor WTO-aftalen træder i kraft for sådanne medlemmer. De medlemmer, som er udviklingslande og vælger at udsætte anvendelsen af denne aftale, giver meddelelse om deres beslutning til generaldirektøren for WTO.

2. Ud over stk. 1 kan de medlemmer, som er udviklingslande, og som ikke er parter i aftalen om anvendelsen af artikel VII i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 12. april 1979, udsætte anvendelsen af artikel 1, stk. 2, litra b), nr. iii), og artikel 6 i et tidrum, der ikke overstiger tre år fra den dag, hvor de bringer alle de andre bestemmelser i denne aftale i anvendelse. De medlemmer, som er udviklingslande, og vælger at udsætte anvendelsen af de i dette stykke nævnte bestemmelser, giver meddelelse om deres beslutning til generaldirektøren for WTO.

3. De medlemmer, som er industrilande, yder på betingelser, som fastsættes efter fælles overenskomst, teknisk bistand til medlemmer, som er udviklingslande og fremsætter anmodning herom. På dette grundlag udarbejder de medlemmer, som er industrilande, tekniske bistandsprogrammer, som blandt andet kan omfatte uddannelse af personale, bistand til forberedelse af gennemførelsesforanstaltninger, adgang til information om metoder til ansættelse af toldværdi samt rådgivning vedrørende anvendelse af bestemmelserne i denne aftale.

DEL IV

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 21

Forbehold

Der kan ikke tages forbehold over for nogen af denne aftales bestemmelser uden samtykke fra de øvrige medlemmer.

Artikel 22

National lovgivning

1. Ethvert medlem skal sikre, at dets love, andre forskrifter og administrative praksis senest på den dato, hvor bestemmelserne i denne aftale træder i kraft for det pågældende medlem, er i overensstemmelse med denne aftales bestemmelser.

2. Ethvert medlem underretter komitéen om enhver ændring i love og andre forskrifter, der vedrører denne aftale, og i anvendelsen af sådanne love og andre forskrifter.

Artikel 23

Undersøgelse

Komitéen undersøger årligt under hensyntagen til denne aftales mål, hvorledes den gennemføres og fungerer. Komitéen underretter årligt Rådet for Handel med Varer om begivenhederne i den periode, der er omfattet af sådanne undersøgelser.

Artikel 24

Sekretariat

WTO's sekretariat varetager sekretariatsopgaverne i forbindelse med denne aftale, bortset fra de beføjelser, der specielt er tillagt den tekniske komité, hvis sekretariatsopgaver varetages af TRS's sekretariat.

BILAG I

FORTOLKENDE BEMÆRKNINGER

Almindelige bemærkninger

Rækkefølge for anvendelse af værdiansættelsesmetoderne

1. I artikel 1—7 er beskrevet den måde, hvorpå toldværdien af indførte varer skal fastsættes i medfør af denne aftale. Værdiansættelsesmetoderne er opstillet i den rækkefølge, hvori de finder anvendelse. Den første metode til fastsættelse af toldværdien er beskrevet i artikel 1, og de indførte varer skal værdiansættes i overensstemmelse med bestemmelserne i denne artikel, hver gang de deri anførte betingelser er opfyldt.

2. Når toldværdien ikke kan ansættes i henhold til bestemmelserne i artikel 1, gennemgås de efterfølgende artikler i rækkefølge, indtil der findes en artikel, hvorefter toldværdien kan ansættes. Undtagen som fastsat i artikel 4 er det først, når toldværdien ikke kan ansættes i henhold til bestemmelsern i en given artikel, at bestemmelserne i den umiddelbare efterfølgende artikel kan benyttes.

3. Hvis importøren ikke anmoder om, at artikel 5 og 6 anvendes i omvendt rækkefølge, skal den normale rækkefølge overholdes. Såfremt importøren fremsætter en sådan anmodning, men det viser sig umuligt at ansætte toldværdien i henhold til bestemmelserne i artikel 6, skal toldværdien ansættes i henhold til bestemmelserne i artikel 5, hvis dette er muligt.

4. Når toldværdien ikke ansættes i henhold til artikel 1—6, skal den ansættes efter bestemmelserne i artikel 7.

Anvendelse af almindelig anerkendte regnskabsprincipper

1. »Almindelig anerkendte regnskabsprincipper« er sådanne, som i et land på et givet tidspunkt er anerkendt med almindelig tilslutning eller finder væsentlig støtte i fagkredse, og som er bestemmende for, hvilke økonomiske midler og forpligtelser der skal bogføres som aktiver og passiver, hvilke ændringer i aktiver og passiver der skal bogføres, hvorledes aktiverne og passiverne samt de ændringer, der sker i disse, skal måles, hvilke oplysninger der skal offentliggøres og på hvilken måde, og hvilke finansielle oversigter der skal opstilles. Disse normer kan bestå i brede retningslinjer, som finder almindelig anvendelse, såvel som detaljer med hensyn til praksis og fremgangsmåder.

2. I henhold til denne aftale benytter hvert medlems toldmyndigheder oplysninger, der er opstillet på en måde, som er forenelig med de almindelig anerkendte regnskabsprincipper i landet, og som egner sig for den pågældende artikel. For eksempel skal sædvanlige avancer og generalomkostninger i henhold til bestemmelserne i artikel 5 fastsættes på baggrund af oplysninger, der er opstillet på en måde, som er forenelig med de almindelig anerkendte regnskabsprincipper i indførselslandet. På den anden side skal sædvanlige avancer og generalomkostninger i henhold til bestemmelserne i artikel 6 fastsættes på grundlag af oplysninger, der er opstillet på en måde, som er forenelig med de almindelig anerkendte regnskabsprincipper i produktionslandet. Som et andet eksempel kan nævnes, at et element, der er anført i artikel 8, stk. 1, litra b), nr. ii), og som er fremstillet i indførselslandet, værdiansættes på baggrund af oplysningerne på en måde, som er forenelig med de almindelig anerkendte regnskabsprincipper i dette land.

Bemærkning til artikel 1

Pris, der faktisk er betalt eller skal betales

1. Den pris, der faktisk er betalt eller skal betales, er den fulde betaling, som køberen erlægger eller skal erlægge til sælgeren eller til fordel for denne for de indførte varer. Betalingen skal ikke nødvendigvis ske ved overførsel af penge. Den kan ske i form af remburs eller omsættelige papirer. Den kan foretages direkte eller indirekte. Et eksempel på en indirekte betaling kan være, at køberen helt eller delvis indfrier en gæld for sælgeren.

2. De aktiviteter, som køberen udfører for egen regning, bortset fra sådanne, for hvilke der er fastsat en justering i artikel 8, betragtes ikke som en indirekte betaling til sælgeren, selv om de kan betragtes som en fordel for sælgeren. Omkostningerne ved sådanne aktiviteter lægges derfor ikke til den pris, der faktisk er betalt eller skal betales, ved ansættelse af toldværdien.

3. Toldværdien omfatter ikke følgende omkostninger, forudsat at de er angivet særskilt i forhold til den pris, der faktisk er betalt eller skal betales for de indførte varer:

a) omkostninger vedrørende bygnings-, installations- eller monteringsarbejder, vedligeholdelse eller tekniske bistand, som er udført efter indførslen, for så vidt angår indførte varer såsom industrianlæg, -maskiner eller -materiel;

b) transportomkostninger efter indførslen;

c) told og afgifter i indførselslandet.

4. Ved den pris, der faktisk er betalt eller skal betales, forstås prisen for de indførte varer. Således indgår overførsler af udbytter og andre betalinger fra køberen til sælgeren, som ikke vedrører de indførte varer, ikke som en del af toldværdien.

Stk. 1, litra a), nr. iii)

Blandt de begrænsninger, som ikke vil bevirke, at en pris, der faktisk er betalt eller skal betales, ikke godtages, er begrænsninger, som ikke i væsentlig grad berører varernes værdi. Dette kan for eksempel være tilfældet, når en sælger kræver af en køber af automobiler, at han ikke videresælger eller udstiller dem før en bestemt dato, som markerer begyndelsen af modelåret.

Stk. 1, litra b)

1. Hvis salget eller prisen er afhængig af vilkår eller ydelser, hvis værdi, når det drejer sig om den varer, der skal værdiansættes, ikke kan fastslås, kan transaktionsværdien ikke godkendes til toldværdiansættelse. Der kan f.eks. være tale om følgende forhold:

   a) sælgeren fastsætter prisen for de indførte varer på den betingelse, at køberen ligeledes køber andre varer i bestemte mængder;

   b) prisen for de indførte varer er afhængig af den eller de priser, hvortil køberen af de indførte varer sælger andre varer til sælgeren af disse indførte varer;

   c) prisen fastsættes på grundlag af en betalingsmåde, som er uden forbindelse med de indførte varer: f.eks. er de indførte varer halvfabrikata, som sælgeren har leveret på betingelse af, at han modtager en bestemt mængde af færdigvarerne.

2. Imidlertid medfører vilkår eller ydelser, som står i forbindelse med produktionen eller markedsføringen af de indførte varer, ikke afvisning af transaktionsværdien. For eksempel medfører det forhold, at køberen til sælgeren leverer ingeniørarbejder eller tegninger, som er udført i indførselslandet, ikke, at transaktionsværdien lades ude af betragtning i henhold til artikel 1. Hvis køberen for egen regning, selv om det sker efter aftale med sælgeren, udfører aktiviteter i forbindelse med markedsføringen af de indførte varer, indgår værdien af disse aktiviteter tilsvarende ikke i toldværdien, og disse aktiviteter medfører heller ikke, at transaktionsværdien afvises.

Stk. 2

1. I stk. 2, litra a) og b), er der fastsat forskellige måder til at afgøre, om transaktionsværdien kan godtages.

2. I stk. 2, litra a), bestemmes det, at når køberen og sælgeren er indbyrdes afhængige, undersøges de særlige omstændigheder ved salget, og transaktionsværdien godtages som toldværdi, forudsat at afhængighedsforholdet ikke påvirker prisen. Dette skal ikke forstås således, at omstændighederne ved salget skal undersøges hver gang, der er et afhængighedsforhold mellem køberen og sælgeren. En sådan undersøgelse kræves kun, når der hersker tvivl om, hvorvidt prisen kan godtages. Når toldmyndighederne ikke nærer tvivl om, at prisen kan accepteres, skal denne godtages, uden at der kræves yderligere oplysninger fra importøren. For eksempel kan toldmyndighederne tidligere have undersøgt spørgsmålet om indbyrdes afhængighed eller allerede have detaljerede oplysninger om køberen og sælgeren og allerede på grundlag af denne undersøgelse og disse oplysninger have vished for, at dette forhold ikke påvirker prisen.

3. Når toldmyndighederne ikke kan godtage transaktionsværdien uden yderligere undersøgelser, skal de give importøren mulighed for at meddele alle andre nærmere oplysninger, som måtte være nødvendige for undersøgelsen af omstændighederne ved salget. Med henblik på dette skal toldmyndighederne være rede til at undersøge de relevante aspekter ved handelen, herunder den måde, på hvilken køberen og sælgeren har ordnet deres handelsforhold, og den måde, på hvilken den pågældende pris har været fastsat, for at afgøre, om afhængighedsforholdet har påvirket prisen. Såfremt det kan godtgøres, at køberen og sælgeren, selv om de er indbyrdes afhængige som nævnt i artikel 15, køber og sælger af hinanden, som om de ikke var indbyrdes afhængige, vil det dermed være påvist, at dette forhold ikke har påvirket prisen. Hvis f.eks. prisen har været fastsat på en måde, der er forenelig med normal praksis for prisfastsættelse i den pågældende erhvervsgren eller med den måde, hvorpå sælgeren fastsætter sine

priser ved salg til købere, som ikke er afhængige af ham, vil det dermed være påvist, at forholdet ikke har påvirket prisen. Når det godtgøres, at prisen er tilstrækkelig til at dække alle omkostninger og sikre en avance, der er repræsentativ i forhold til virksomhedens samlede avance gennem et repræsentativt tidsrum (f.eks. på årsbasis) ved salg af varer af samme art eller beskaffenhed, vil det tilsvarende være påvist, at prisen ikke har været påvirket heraf.

4. I stk. 2, litra b), bestemmes det, at importøren skal have mulighed for at godtgøre, at transaktionsværdien ligger meget nær en »test«-værdi, som tidligere er godkendt af toldmyndighederne og derfor kan accepteres i henhold til bestemmelserne i artikel 1. Når et af de i stk. 2, litra b), anførte kriterier er opfyldt, er det ikke nødvendigt at undersøge spørgsmålet om påvirkning i henhold til stk. 2, litra a). Såfremt toldmyndighederne allerede har tilstrækkelige oplysninger til, at de uden yderligere undersøgelser har vished for, at et af de i stk. 2, litra b), anførte kriterier er opfyldt, vil de ikke have nogen anledning til at kræve, at importøren skal føre bevis herfor. I stk. 2, litra b), forstås ved udtrykket »som ikke er indbyrdes afhængige« købere, som ikke er afhængige af sælgeren i noget enkelt tilfælde.

Stk. 2, litra b)

Forskellige faktorer skal tages i betragtning ved afgørelsen af om en værdi »ligger meget nær« en anden værdi. Det drejer sig især om arten af de indførte varer, arten af den pågældende erhvervsgren, den sæson, hvor varerne indføres, og spørgsmålet om, hvorvidt forskellen i værdi er af betydning kommercielt set. Da disse faktorer kan variere fra det ene tilfælde til det andet, vil det være umuligt i alle tilfælde at anvende en ensartet norm som f.eks. en fast procentdel. For eksempel vil det for at afgøre, om transaktionsværdien ligger meget nær de »test«-værdier, som er anført i artikel 1, stk. 2, litra b), kunne vise sig, at en lille værdiforskel kan være uantagelig i et tilfælde, der vedrører en bestemt varetype, medens en betydelig forskel kan være antagelig i et tilfælde, der vedrører en anden varetype.

Bemærkninger til artikel 2

1. Ved anvendelsen af artikel 2 benytter toldmyndighederne, hver gang det er muligt, et salg af identiske varer, der er foretaget i samme handelsled og i omtrent samme mængde som salget af de varer, der skal værdiansættes. Såfremt der ikke foreligger et sådant salg, kan et salg af identiske varer, som finder sted i en af de tre følgende situationer, benyttes:

   a) salg i samme handelsled, men i andre mængder,

   b) salg i et andet handelsled, men i omtrent samme mængder, eller

   c) salg i et andet handelsled og i andre mængder.

2. Når et salg i en af disse tre situationer er konstateret, foretages der justeringer, alt efter tilfældet, for:

   a) kun de faktorer, som vedrører mængderne,

   b) kun de faktorer, som vedrører handelsleddene, eller

   c) de faktorer, som vedrører både handelsleddene og mængderne.

3. Udtrykket »og/eller« giver adgang til at benytte salgene og foretage de nødvendige justeringer i en hvilken som helst af de tre ovenfor nævnte situationer.

4. Ved anvendelsen af artikel 2 forstås ved transaktionsværdien af identiske indførte varer en toldværdi, som er justeret i henhold til denne artikels stk. 1, litra b), og stk. 2, og som allerede er godtaget i medfør af artikel 1.

5. En betingelse for en justering på grund af forskellige handelsled eller forskellige varemængder, er, at denne justering, hvad enten den fører til en forhøjelse eller en nedsættelse af værdien, kun foretages på grundlag af forelagt dokumentation, der klart viser, at den er rimelig og nøjagtig, for eksempel gældende prislister, hvor der er anført priser, som refererer til forskellige handelsled eller til forskellige varemængder. Hvis f.eks. de indførte varer, der skal værdiansættes, består af en forsendelse på ti enheder, og de eneste indførte identiske varer, for hvilke der findes en transaktionsværdi, vedrørte et salg på 500 enheder, og det erkendes, at sælgeren yder kvantumsrabat, kan den nødvendige justering foretages under henvisning til sælgerens prisliste og ved benyttelse af den pris, som gælder for salg ti enheder. Dette kræver ikke, at der skal have fundet salg af ti enheder sted, blot det godtgøres ved salg i andre mængder, at prislisten er pålidelig. Foreligger et sådant objektivt kriterium ikke, er fastsættelse af en toldværdi i henhold til artikel 2 imidlertid ikke hensigtsmæssig.

Bemærkning til artikel 3

1. Ved anvendelsen af artikel 3 benytter toldmyndigheden, hver gang det er muligt, et salg af lignende varer, der er foretaget i samme handelsled og i omtrent samme mængde som de varer, der skal værdiansættes. Såfremt der ikke foreligger et sådant salg, kan et salg, af lignende varer, som finder sted i en af de tre følgende situationer, benyttes:

   a) salg i samme handelsled, men i andre mængder,

   b) salg i et andet handelsled, men i omtrent samme mængder,

   c) salg i et andet handelsled og i andre mængder.

2. Når et salg i en af disse tre situationer er konstateret, foretages der justeringer, alt efter tilfældet, for:

   a) kun de faktorer, som vedrører mængderne,

   b) kun de faktorer, som vedrører handelsleddene, eller

   c) de faktorer, som vedrører både handelsleddene og mængderne.

3. Udtrykket »og/eller« giver adgang til at benytte salgene og foretage de nødvendige justeringer i en hvilken som helst af de tre ovenfor nævnte situationer.

4. Ved anvendelsen af artikel 3 forstås der ved handelsværdien af lignende indførte varer en toldværdi, som er justeret i henhold til denne artikel stk. 1, litra b), og stk. 2, og som allerede er antaget i medfør af artikel 1.

5. En betingelse for en justering på grund af forskellige handelsled eller forskellige varemængder, er, at denne justering, hvad enten den fører til en forhøjelse eller en nedsættelse af værdien, kun foretages på grundlag af forelagte beviser, der klart viser, at den er rimelig og nøjagtig, for eksempel gældende prislister, hvor der er anført priser, som refererer til forskellige handelsled eller til forskellige varemængder. Hvis f.eks. de indførte varer, der skal værdiansættelse, består i en forsendelse på ti enheder, og de eneste indførte lignende varer, for hvilke der findes en transaktionsværdi, vedrørte et salg på 500 enheder, og det erkendes, at sælgeren yder kvantumsrabat, kan den nødvendige justering foretages under henvisning til sælgerens prisliste og ved benyttelse af den pris, som gælder for salg af ti enheder. Dette kræver ikke, at der skal have fundet et salg af ti enheder sted, blot det godtgøres ved salg af forskellige mængder, at prislisten er pålidelig. Foreligger et sådant objektivt kriterium ikke, er faststættelse af en toldværdi i henhold til artikel 3 imidlertid ikke hensigtsmæssigt.

Bemærkning til artikel 5

1. Ved udtrykket »enhedsprisen for ... ved salg i den største samlede mængde« forstås den pris, til hvilken det største antal enheder er solgt ved salg til personer, som ikke står i indbydres afhængighedsforhold til de personer, af hvem de køber de pågældende varer i det første handelsled, hvor disse salg finder sted efter indførslen.

2. Eksempel: varer sælges på grundlag af en prisliste, der indeholder gunstige enhedspriser for køb i større mængder.

Mængde	Enhedspris	Antal salg	Samlet mængde solgt til hver pris
1—10 enheder	100	10 salg à 5 enheder 5 salg à 3 enheder	65
11—25 enheder	95	5 salg à 11 enheder	55
over 25 enheder	90	1 salg à 30 enheder 1 salg à 50 enheder	80

Det største antal enheder, der er solgt til en given pris, er 80; som følge heraf er enhedsprisen for den største samlede mængde 90.

3. Andet eksempel: Der forekommer to salg. I det første er der solgt 500 enheder til en pris af 95 valutaenheder hver. I det andet er der solgt 400 enheder til en pris af 90 valutaenheder hver. I dette eksempel er det største antal enheder, som er solgt til en given pris, 500; som følge heraf er enhedsprisen for den største samlede mængde 95.

4. Tredje eksempel: I følgende situation er forskellige varemængder solgt til forskellige priser.

a) *Salg*

Solgte mængder	Enhedspris
40 enheder	100
30 enheder	90
15 enheder	100
50 enheder	95
25 enheder	105
35 enheder	90
5 enheder	100

b) *I alt*

Samlet solgt mængde	Enhedspris
65	90
50	95
60	100
25	105

I dette eksempel er det største antal solgte enheder til en given pris 65; som følge heraf er enhedsprisen for den største samlede mængde 90.

5. Ved ansættelsen af enhedsprisen i henhold til artikel 5 skal der ikke tages hensyn til et salg i indførselslandet på de vilkår, som er beskrevet ovenfor i punkt 1, til en person, som direkte eller indirekte og uden beregning eller til nedsat pris til beskyttelse ved produktion og salg til eksport af de indførte varer leverer et af de i artikel 8, stk. 1, litra b), anførte elementer.

6. Det bemærkes, at de i artikel 5, stk. 1, omtalte »avancer og generalomkostninger« skal opfattes som en helhed. Det beløb, som lægges til grund for dette fradrag, skal fastsættes på grundlag af oplysninger, som meddeles af importøren eller på dennes vegne, medmindre importørens beløb ikke er forenelige med de beløb, som gælder for salg i indførelseslandet af indførte varer af samme art eller beskaffenhed. Når importørens tal ikke er forenelig med disse sidstnævnte beløb, kan det beløb, som lægges til grund for avancer og generalomkostninger, fastsættes ud fra andre relevante oplysninger end dem, der meddeltes af importøren eller på dennes vegne.

7. »Generalomkostninger« omfatter direkte og indirekte omkostninger ved markedsføringen af de pågældende varer.

8. Lokale skatter, som skal betales i forbindelse med salg af varerne, og som ikke giver grundlag for fradrag i henhold til bestemmelserne i artikel 5, stk. 1, litra a), nr. iv), fratrækkes i henhold til bestemmelserne i artikel 5, stk. 1, litra a), nr. i).

9. For at fastsætte provisionerne eller de sædvanlige avancer og generalomkostninger i henhold til bestemmelserne i artikel 5, stk. 1, bør spørgsmålet om, hvorvidt visse varer er »af samme art eller beskaffenhed« som andre varer, afgøres i sag for sag under hensyntagen til de særlige omstændigheder. Der bør foretages en undersøgelse af salg i indførelseslandet af den snæverste gruppe eller det mindste sortiment af indførte varer af samme art eller beskaffenhed, herunder de varer, der skal værdiansættes, og for hvilke der kan fremskaffes de fornødne oplysninger. For så vidt angår artikel 5, omfatter »varer af samme art eller beskaffenhed« både varer, som er indført fra samme land som de varer, der skal værdiansættes, og varer, der er indført fra andre lande.

10. For så vidt angår artikel 5, stk. 1, litra b), er »det nærmeste tidspunkt« det tidspunkt, hvor de indførte varer eller identiske eller lignende indførte varer sælges i tilstrækkelig mængde til, at enhedsprisen kan fastslås.

11. Når metoden i artikel 5, stk. 2, anvendes, fastsættes fradragene for værditilvæksten som følge af yderligere forarbejdning, på grundlag af objektive og målelige oplysninger om prisen for dette arbejde. Beregningerne foretages på grundlag af formler, forskrifter og konstruktionsmetoder, som er anerkendt i den pågældende erhvervsgren, samt af anden praksis i denne erhversgren.

12. Det anerkendes, at den i artikel 5, stk. 2, omhandlede værdiansættelsesmetode normalt ikke finder anvendelse, når de indførte varer som følge af yderligere forarbejdning mister deres identitet. Dog kan der forekomme tilfælde, hvor værditilvæksten som følge af yderligere forarbejdning kan fastsættes nøjagtigt uden større vanskelighed, selv om de indførte varer har mistet deres identitet. Omvendt kan der være tilfælde, hvor de indførte varer bevarer deres identitet, men udgør et så ringe element af de varer, som sælges i indførselslandet, at benyttelsen af denne værdiansættelsesmetode ville være uberettiget. Ud fra de foregående betragtninger bør situationer af denne art undersøges sag for sag.

Bemærkning til artikel 6

1. Som almindelig regel fastsættes toldværdien i medfør af denne aftale på grundlag af umiddelbart tilgængelige oplysninger i indførselslandet. For at fastsætte en beregnet værdi kan det dog blive nødvendigt at undersøge produktionsomkostningerne for de varer, der skal værdiansættes, og andre oplysninger, som må indhentes uden for indførselslandet. Desuden hører varernes producent i de fleste tilfælde ikke under indførselslandets jurisdiktion. Anvendelsen af metoden med den beregnede værdi vil i almindelighed være begrænset til de tilfælde, hvor køberen og sælgeren er indbyrdes afhængige, og hvor producenten er indstillet på at give indførselslandets myndigheder de nødvendige omkostningsberegninger og muliggøre al yderligere kontrol, som måtte vise sig nødvendig.

2. »Prisen eller værdien«, som omtales i artikel 6, stk. 1, litra a), fastsættes på grundlag af oplysninger om produktionen af de varer, der skal værdiansættes, fra producenten eller på dennes vegne. Den skal bygge på producentens forretningsregnskab, forudsat at dette regnskab er foreneligt med de almindelig anerkendte regnskabsprincipper i det land, hvor varerne produceres.

3. »Prisen eller værdien« skal omfatte prisen for de elementer, der er nævnt i artikel 8, stk. 1, litra a), nr. ii) og iii). Den skal også omfatte værdien af ethvert element, der er anført i artikel 8, skt. 1, litra b), indregnet i passende forhold i hehold til bestemmelserne i den relevante bemærkning til artikel 8, og som direkte eller indirekte leveres af køberen til brug for produktionen af de indførte varer. Værdien af de elementer, der er anført i artikel 8, stk. 1, litra b), nr. iv), og som er fremstillet i indførelseslandet, skal kun medregnes i det omfang, de påhviler producenten. Det er en selvfølge, at prisen eller værdien af de i det pågældende stykke nævnte elementer ikke må medregnes to gange ved ansættelsen af den beregnede værdi.

4. Det »beløb for avancer og generalomkostninger«, der er omtalt i artikel 6, stk. 1, litra b), skal fastsættes på grundlag af oplysninger, der meddeles af producenten eller på hans vegne, medmindre producentens tal er uforenelige med de beløb, som almindeligvis indgår i salg af varer af samme art eller beskaffenhed som de varer, der skal værdiansættes, og som produceres af producenter i udførselslandet med henblik på eksport til indførselslandet.

5. I denne forbindelse skal det bemærkes, at »beløbet for avancer og generalkomkostninger« skal opfattes som en helhed. Det følger heraf, at hvis producentens avance i et specielt tilfælde er ringe, og hans generalomkostninger er høje, kan hans avance og generalomkostninger tilsammen alligevel være forenelige med, hvad der almindeligvis indgår i salget af varer af samme art eller beskaffenhed. Dette kan for eksempel være tilfældet, når en vare lanceres i indførselslandet, og producenten nøjes med en ringe eller ingen avance for at opveje de høje generalomkostninger ved lanceringen. Når producenten kan påvise, at det er på grund af særlige forretningsmæssige omstændigheder, at han tager en ringe avance på sine salg af de indførte varer, skal tallene for hans faktiske avancer tages i betragtning på betingelse af, at han kan begrunde dem ud fra en rimelig forretningsmæssig synsvinkel, og at hans prispolitik er et udtryk for de sædvanlige prispolitiske fremgangsmåder i den pågældende erhvervsgren. Dette kan for eksempel være tilfældet, når producenter har været tvunget til midlertidigt at nedsætte deres priser på grund af en uforudset nedgang i efterspørgselen, eller når de sælger varer for at supplere et varesortiment, der fremstilles i indførselslandet, og nøjes med en ringe avance for at opretholde deres konkurrencedygtighed. Når producentens egne tal for avancer og generalomkostninger ikke er forenelige med de beløb, som i almindelighed indgår i salg af varer af samme art eller beskaffenhed som de varer,

der skal værdiansættes, og som produceres af producenter i udførselslandet med henblik på eksport til indførselslandet, kan beløbet for avancer og generalomkostninger fastsættes på grundlag af andre relevante oplysninger end dem, der er meddelt af varernes producent eller på hans vegne.

6. Når andre oplysninger end dem, der er blevet meddelt af producenten eller på hans vegne, benyttes til at fastsætte en beregnet værdi, underretter myndighederne i indførselslandet på importørens anmodning denne om kilden til disse oplysninger, de benyttede grundlag og de beregninger, som er foretaget ud fra disse grundlag, med forbehold af bestemmelserne i artikel 10.

7. De i artikel 6, stk. 1, litra b), omhandlede »generalomkostninger« omfatter direkte og indirekte omkostninger i forbindelse med fremstilling og salg af varer til eksport, som ikke er indbefattet i henhold til artikel 6, stk. 1, litra a).

8. Det skal i hver enkelt tilfælde afgøres, om visse varer er »af samme art eller beskaffenhed« som andre varer, under hensyntagen til de foreliggende omstændigheder. For at fastsætte de sædvanlige avancer og generalomkostninger i henhold til bestemmelserne i artikel 6 skal der foretages en undersøgelse af salgene til eksport til indførselslandet af den snævreste gruppe eller den mindste kategori af varer, herunder de varer, som skal værdiansættes, for hvilke der kan indhentes de nødvendige oplysninger. For så vidt angår artikel 6 skal »varer af samme art eller beskaffenhed« komme fra samme land som de varer, der skal værdiansættes.

Bemærkning til artikel 7

1. De toldværdier, som fastsættes i henhold til artikel 7, skal i videst muligt omfang bygge på tidligere fastsatte toldværdier.

2. De værdiansættelsesmetoder, som skal benyttes i medfør af artikel 7, bør være de i artikel 1—6 anførte, men en rimelig smidighed i anvendelsen af disse metoder vil være i overensstemmelse med målene og bestemmelserne i artikel 7.

3. Det skal i nogle eksempler vises, hvad der forstås ved rimelig smidighed:

   a) Identiske varer: Kravet om, at identiske varer skal udføres på samme eller omtrent samme tidspunkt som de varer, der skal værdiansættes, kan fortolkes smidigt; identiske indførte varer, der er fremstillet i et andet land end udførselslandet for de varer, der skal værdiansættes, kan danne grundlag for en ansættelse af toldværdien; toldværdien af identiske indførte varer, som allerede er ansat i henhold til artikel 5 og 6, kan benyttes.

   b) Lignende varer: Kravet om, at lignende varer skal udføres på samme eller omtrent samme tidspunkt som de varer, der skal værdiansættes, kan fortolkes smidigt; lignende indførte varer, der er fremstillet i et andet land end udførselslandet for de varer, der skal værdiansættes, kan danne grundlag for en ansættelse af toldværdien; toldværdien af lignende indførte varer, som allerede er fastsat i henhold til artikel 5 og 6, kan benyttes.

   c) Deduktiv metode: Kravet om, at varerne skal være solgt »i den stand, hvori de er indført«, som anført i artikel 5, stk. 1, litra a), kan fortolkes smidigt; fristen på »90 dage« kan håndhæves smidigt.

Bemærkning til artikel 8

Stk. 1, litra a), nr. i)

Ved udtrykket »indkøbsprovision« forstås beløb, som en importør betaler sin agent for at have repræsenteret sig i udlandet ved indkøb af de varer der skal værdiansættes.

Stk. 1, litra b), nr. ii)

1. To faktorer spiller ind ved indregningen af de i artikel 8, stk. 1, litra b), nr. ii), nævnte elementer i de indførte varer, nemlig værdien af selve dette element og den måde, hvorpå denne værdi indregnes i de indførte varer. Indregningen af disse elementer bør ske på rimelig måde under hensyntagen til omstændighederne og i overensstemmelse med de almindelig anerkendte regnskabsprincipper.

2. Med hensyn til værdien af elementet gælder det, at hvis importøren erhverver dette af en sælger, som han ikke er afhængig af, til en given pris, udgør denne pris værdien af elementet. Hvis det pågældende

element er produceret af importøren eller af en person, som han er afhængig af, vil værdien være produktionsprisen. Hvis elementet tidligere har været benyttet af importøren, hvad enten han har erhvervet det eller selv produceret det, skal den oprindelige købs- eller produktionspris justeres nedad under hensyntagen til dets anvendelse for at nå frem til værdien af dette element.

3. Når værdien af elementet er fastsat, skal den indregnes i de indførte varer. Her findes forskellige muligheder. For eksempel vil værdien kunne indregnes i den første forsendelse, såfremt importøren ønsker at betale tolden af den samlede værdi på én gang. Som et andet eksempel kan importøren anmode om, at værdien indregnes i et antal enheder, der er produceret indtil tidspunktet for den første forsendelse. Endelig kan han anmode om, at værdien indregnes i hele den planlagte produktion, hvis der findes kontrakter eller faste forpligtelser for denne produktion. Den benyttede indregningsmetode afhænger af den dokumentation, som forelægges af importøren.

4. Til belysning af det foregående kan nævnes det tilfælde, hvor en importør til producenten leverer en form, som skal benyttes til fremstillingen af de indførte varer, og indgår en kontrakt med ham om køb af 10 000 enheder. Ved ankomsten af den første forsendelse på 1 000 enheder har producenten allerede fremstillet 4 000 enheder. Importøren kan i så fald anmode toldmyndighederne om at indregne formens værdi på 1 000, 4 000 eller 10 000 enheder.

Stk. 1, litra b), nr. iv)

1. Tillæg for de i artikel 8, stk. 1, litra b), nr. iv), nævnte elementer skal beregnes på grundlag af objektive og målelige oplysninger. For i videst muligt omfang at lette importørens og toldmyndighedernes arbejde med fastsættelsen af de værdier, som skal lægges til, bør oplysninger, som er direkte tilgængelige i køberens forretningsregnskaber, så vidt muligt benyttes.

2. For elementer, som leveres af køberen, og som han har købt eller lejet, er den tillagte værdi købsprisen eller lejen. For elementer, som er almeneje, skal der ikke indregnes andet tillæg end udgiften til genparter.

3. Om det er let at beregne de værdier, der skal lægges til, afhænger af den pågældende virksomheds struktur, ledelse og regnskabsmetoder.

4. Det vil f.eks. kunne forekomme, at en virksomhed, som indfører forskellige produkter fra forskellige lande, fører regnskabet for sin designafdeling, der er beliggende uden for indførselslandet, på en sådan måde, at det klart fremgår, hvilke omkostninger der skal indregnes i et givet produkt. I et sådant tilfælde kan der foretages en direkte justering på hensigtsmæssig måde i henhold til artikel 8.

5. På den anden side kan det ske, at en virksomhed lader omkostningerne ved sin designafdeling, der er beliggende uden for indførselslandet, indgå i sine generalomkostninger uden at indregne dem i bestemte produkter. I et sådant tilfælde vil det være muligt i henhold til artikel 8 at foretage en hensigtsmæssig justering med hensyn til de indførte varer ved at indregne de samlede udgifter til designafdelingen i den samlede produktion, som drager fordel af denne afdelings arbejde, og ved at lægge de således indregnede omkostninger til de indførte varer på enhedsbasis.

6. Forskelle i ovennævnte omstændigheder må naturligvis kræve, at der tages hensyn til forskellige faktorer ved fastsættelsen af den rette indregningsmetode.

7. I de tilfælde, hvor fremstillingen af det pågældende element omfatter flere lande og strækker sig over et vist tidsrum, bør justeringen begrænses til den faktiske værditilvækst for dette element uden for indførselslandet.

Stk. 1, litra c)

1. Royalties og licensafgifter som omhandlet i artikel 8, stk. 1, litra c), kan blandt andet omfatte betalinger for patenter, fabriks- eller varemærker og ophavsrettigheder. Ved ansættelse af toldværdien lægges omkostninger i forbindelse med retten til at mangfoldiggøre de indførte varer i indførelseslandet dog ikke til den pris, der faktisk er betalt eller skal betales for de indførte varer.

2. Betalinger, som køberen erlægger for retten til at forhandle eller videresælge de indførte varer, lægges ikke til den pris, der faktisk er betalt eller skal betales for de indførte varer, hvis disse betalinger ikke er en betingelse for salg af de indførte varer til eksport til indførelseslandet.

Stk. 3

Når der ikke findes objektive og målelige oplysninger vedrørende de tillæg, der skal indregnes i henhold til artikel 8, kan transaktionsværdien ikke fastsættes i henhold til artikel 1. Dette kan f.eks. forekomme i følgende situation: der betales en royalty på grundlag af prisen ved salg i indførelseslandet af en liter af en bestemt vare, som er indført på kilogrambasis og omformet til en opløsning efter indførslen. Hvis denne royalty delvis er baseret på de indførte varer og delvis på andre faktorer, som ikke har nogen forbindelse med disse (f.eks. når de indførte varer blandes med ingredienser af indenlandsk oprindelse og ikke mere kan identificeres, eller når denne royalty ikke kan adskilles fra specielle finansielle ordninger mellem køberen og sælgeren), vil det ikke være hensigtsmæssigt at forsøge at indregne et tillæg for denne royalty. Hvis derimod beløbet for denne royalty kun bygger på de indførte varer og er let måleligt, kan der indregnes et tillæg til den pris, der faktisk er betalt eller skal betales.

Bemærkning til artikel 9

Ved anvendelsen af artikel 9 kan »indførselstidspunktet« være tidspunktet for angivelse til toldbehandling.

Bemærkning til artikel 11

1. Ifølge artikel 11 har importøren adgang til at klage over en ansættelse af toldværdi, som toldmyndighederne har foretaget for de varer, der skal værdiansættes. Klagen kan i første omgang indbringes for en højere toldmyndighed, men importøren har ret til i sidste instans at indbringe sagen for domstolene.

2. »Uden sanktion« betyder, at importøren ikke kan være hjemfalden til bøde eller trussel om bøde, alene fordi han har valgt at benytte sig af sin klageret. Normale retsomkostninger og advokatsalærer betragtes ikke som bøde.

3. Dog er ingen af bestemmelserne i artikel 11 til hinder for, at et medlem kan kræve, at den fastsatte told betales fuldt ud, inden klage indbringes.

Bemærkning til artikel 15

Stk. 4

I denne artikel omfatter udtrykket »personer« også juridiske personer.

Stk. 4, litra e)

For så vidt angår denne aftale anses en person for at kontrollere en anden, når vedkommende retligt eller faktisk er i stand til at pålægge sidstnævnte forpligtelser eller udstede retningslinjer over for ham.

BILAG II

DEN TEKNISKE TOLDVÆRDIKOMITÉ

1. I henhold til denne aftales artikel 18 nedsættes den tekniske toldværdikomité under TSR for på teknisk plan at sikre ensartet fortolkning og anvendelse af denne aftale.

2. Den tekniske komités beføjelser omfatter:

   a) undersøgelse af de særlige tekniske problemer, som opstår i den daglige forvaltning af medlemmernes systemer for toldværdiansættelse, og afgivelse af responsa vedrørende egnede løsninger på grundlag af forelagte kendsgerninger;

   b) efter anmodning herom undersøgelse af love, fremgangsmåder og praksis i forbindelse med værdiansættelse, for så vidt disse falder ind under denne aftale, og udfærdigelse af rapporter om resultaterne af disse undersøgelser;

   c) udarbejdelse og udsendelse af årsberetninger om de tekniske aspekter ved denne aftales gennemførelse og status;

   d) meddelelse af oplysninger og udtalelser om ethvert spørgsmål vedrørende ansættelse af toldværdi af indførte varer, som måtte blive begæret af et af medlemmerne eller af komitén. Sådanne oplysninger og udtalelser kan gives i form af responsa, kommentarer eller forklarende bemærkninger;

   e) efter anmodning herom lettelse af adgang til teknisk bistand for medlemmerne for at fremme international accept af denne aftale;

   f) undersøgelse af spørgsmål forelagt af et panel nedsat i medfør af artikel 19 i denne aftale;

   g) udøvelse af alle andre beføjelser, som komitéen måtte tillægge det.

Almindelige bemærkninger

3. Den tekniske komité bestræber sig på inden for rimelig kort tid at afslutte sit arbejde med særlige spørgsmål, især sådanne som det har fået forelagt af medlemmer, af komitéen eller af et panel. Som fastsat i artikel 19, stk. 4, skal et panel fastsætte en frist for, hvornår det senest skal modtage en rapport fra den tekniske komité, og sidstnævnte skal forelægge rapporten inden for fristen.

4. I sit arbejde skal den tekniske komité på passende måde bistås af TRS's sekretariat.

Repræsentation

5. Hvert medlem har ret til at være repræsenteret i den tekniske komité. Hvert medlem kan udpege en delegeret og en eller flere suppleanter til at repræsentere sig i den tekniske komité. Hvert medlem, der således er repræsenteret i den tekniske komité, betegnes i det bilag som »medlem af den tekniske komité«. Repræsentanter for medlemmerne af den tekniske komité kan bistås af konsulenter. WTO's sekretariat kan også deltage i sådanne møder med observatørstatus.

6. De medlemmer af TSR, som ikke er medlemmer af WTO, kan lade sig repræsentere på den tekniske komités møder ved en delegeret og en eller flere suppleanter. Disse repræsentanter deltager med observatørstatus i den tekniske komités møder.

7. Under forbehold af tilladelse fra formanden for den tekniske komité kan generalsekretæren for TSR i dette bilag benævnt »generalsekretæren) opfordre repræsentanter for regeringer, som hverken er medlemmer af WTO eller af TSR, samt repræsentanter for internationale statslige- eller erhvervsmæssige organisationer til med observatørstatus at deltage i den tekniske komités møder.

8. Anmeldelse af de udpegede delegerede, suppleanter og konsulenter til den tekniske komités møder sendes til generalsekretæren.

Den tekniske komités møder

9. Den tekniske komité træder sammen så ofte, det er nødvendigt, dog mindst to gange om året. Datoen for hvert møde fastsættes af den tekniske komité under dens foregående samling. Mødedatoen kan ændres, enten på begæring af et medlem af den tekniske komité, som bekræftes af et simpelt flertal af

den tekniske komités medlemmer, eller i hastetilfælde på begæring af formanden. Uanset bestemmelserne i første punktum af dette punkt skal den tekniske komité træde sammen, når det er nødvendigt at undersøge sager forelagt af et panel i henhold til artikel 19 i denne aftale.

10. Den tekniske komités møder afholdes ved TSR's sæde, medmindre andet besluttes.

11. Bortset fra hastetilfælde giver generalsekretæren alle den tekniske komités medlemmer og de i punkt 6 og 7 omtalte deltagere meddelelse mindst 30 dage før åbningen af hver samling i den tekniske komité.

Dagsorden

12. En foreløbig dagsorden for hver samling udarbejdes af generalsekretæren og sendes til den tekniske komités medlemmer og de i punkt 6 og 7 nævnte deltagere mindst 30 dage før åbningen af samlingen, bortset fra hastetilfælde. Denne dagsorden indeholder alle punkter, hvis optagelse er blevet godkendt af den tekniske komité under dens forudgående samling, alle punkter, som formanden har optaget på dagsordenen på eget initiativ, og alle punkter, som er blevet begæret optaget af generalsekretæren, komitéen eller et medlem af den tekniske komité.

13. Den tekniske komité fastsætter sin dagsorden ved åbningen af hver samling. Under samlingen kan den tekniske komité til enhver tid ændre dagsordenen.

Sammensætning og forretningsorden

14. Den tekniske komité vælger blandt sine medlemmers delegerede en formand og en eller flere næstformænd. Formanden og næstformændene vælges for et år. Formanden og næstformændene kan genvælges. En formand eller en næstformand, som ophører med at repræsentere et medlem af den tekniske komité, mister automatisk sit mandat.

15. Hvis formanden er fraværende under et møde eller en del af et møde, varetages formandskabet af en næstformand med samme beføjelser og forpligtelser som formanden.

16. Formanden for et møde deltager i den tekniske komités forhandlinger i sin egenskab af formand og ikke som repræsentant for et medlem af den tekniske komité.

17. Ud over at udøve de beføjelser, der er tillagt ham ved disse regler, erklærer formanden hvert møde åbnet og afsluttet, leder drøftelserne, giver ordet og giver i henhold til disse bestemmelser regler for forhandlingerne. Formanden kan ligeledes kalde en taler til orden, hvis dennes bemærkninger ikke er relevante.

18. Under enhver drøftelse kan delegationerne rejse et spørgsmål vedrørende forretningsordenen. I så faldt træffer formanden straks afgørelse. Bestrides afgørelsen, sætter formanden den til afstemning, og den står ved magt, medmindre den forkastes.

19. Generalsekretæren eller de af ham udpegede medlemmer af TSR's sekretariat varetager sekretariatsopgaverne under den tekniske komités møder.

Beslutningsdygtighed og afstemninger

20. Den tekniske komité er beslutningsdygtig, når et simpelt flertal af dens medlemmer er repræsenteret.

21. Hvert medlem af den tekniske komité har én stemme. Enhver af den tekniske komités afgørelser skal vedtages med et flertal af mindst to tredjedele af de tilstedeværende medlemmer. Uanset udfaldet af afstemningen om et givet spørgsmål kan den tekniske komité frit forelægge komitéen og TSR en fuldstændig rapport om dette spørgsmål med angivelse af de forskellige synspunkter, der er kommet til udtryk under debatten om dette. Uanset bestemmelserne ovenfor i det stykke træffer den tekniske komité afgørelser ved konsensus om spørgsmål, der er forelagt den af et panel. Når den tekniske komité ikke til enighed om et spørgsmål, der er forelagt den af et panel, udarbejder den en detaljeret rapport om sagens elementer med angivelse af medlemmernes synspunkter.

Sprog og dokumenter

22. Den tekniske komité officielle sprog er engelsk, fransk og spansk. Indlæg og erklæringer, som fremsættes på et af disse tre sprog, oversættes straks til de andre officielle sprog, medmindre alle delegationerne bliver enige om at give afkald på oversættelse. Indlæg og erklæringer, som fremsættes på noget andet sprog, oversættes til engelsk, fransk og spansk under forbehold af de samme betingelser, men i så fald skal den pågældende delegation sørge for oversættelsen til engelsk, fransk eller spansk. Engelsk, fransk og spansk er de eneste sprog, som benyttes i den tekniske komités officielle dokumenter. Memoranda og korrespondance, som forelægges til behandling i den tekniske komité, skal være affattet på et af de officielle sprog.

23. Den tekniske komité udarbejder en beretning om hver af sine samlinger og, hvis formanden finder det påkrævet, protokoller eller referater af sine møder. Formanden eller en af ham dertil udpeget person forelægger en beretning om den tekniske komités arbejder på hvert møde i komitéen og på hvert møde i TSR.

BILAG III

1. Den femårs frist, inden for hvilken de medlemmer, som er udviklingslande i henhold til artikel 20, stk. 1, skal tage aftalens bestemmelser i anvendelse, kan i praksis vise sig at være utilstrækkelig for visse medlemmer, som er udviklingslande. I så fald kan et sådant medlem, som er udviklingsland, før udløbet af den i artikel 20, stk. 1, omhandlede periode anmode om forlængelse af denne periode, idet der en enighed om, at medlemmerne vil udvise imødekommenhed over for en sådan anmodning, når det pågældende medlem kan fremføre velbegrundede argumenter.

2. Udviklingslande, som for øjeblikket værdiansætter varer ud fra officielt fastsatte minimumsværdier, kan nære ønske om at tage forbehold, således at de foreløbig i begrænset omfang kan ansætte toldværdien som hidtil på vilkår og betingelser, som medlemmerne måtte blive enige om.

3. Udviklingslande, som er af den opfattelse, at den i aftalens artikel 4 fastsatte ombytning af rækkefølge efter anmodning fra importøren kan skabe virkelige problemer for dem, kan nære ønske om at tage følgende forbehold i forbindelse med artikel 4:

   »Den ..... regering forbeholder sig ret til at fastsætte, at den relevante bestemmelse i aftalens artikel 4 kun skal anvendes, såfremt toldmyndighederne indvillinger i at efterkomme anmodningen om en ombytning af artikel 5 og 6.«

   Tager udviklingslande et sådant forbehold, skal medlemmerne give deres samtykke hertil i henhold til aftalens artikel 21.

4. Udviklingslande kan nære ønske om at tage følgende forbehold i forbindelse med aftalens artikel 5, stk. 2:

   »Den ..... regering forbeholder sig ret til at fastsætte, at aftalens artikel 5, stk. 2, skal anvendes i overensstemmelse med bestemmelsen i den dertil hørende bemærkning, hvad enten importøren anmoder herom eller ej«.

   Tager udviklingslande et sådant forbehold, skal medlemmerne give deres samtykke hertil i henhold til aftalens artikel 21.

5. Visse udviklingslande har udtrykt bekymring for, at der kan opstå problemer med gennemførelsen af aftalens artikel 1, i det omfang den vedrører indførsel i deres lande gennem eneagenturer, eneforhandlere og enekoncessionshavere. Medlemmerne er enige om, at hvis der i praksis opstår sådanne problemer hos medlemmer, som er udviklingslande og anvender aftalen, vil dette spørgsmål blive taget op til undersøgelse efter anmodning fra disse medlemmer med henblik på at finde en egnet løsning.

6. Det fremgår af artikel 17, at det ved anvendelsen af aftalen kan være nødvendigt for toldmyndighederne at forhøre sig om ægtheden eller rigtigheden af enhver meddelelse, erklæring eller angivelse, der fremlægges for den med henblik på ansættelse af toldværdi. Der kan i henhold til artiklen foretages undersøgelser f.eks. med henblik på at efterprøve, om de oplysninger om toldværdien, der angives eller meddeles til toldmyndighederne i forbindelse med en ansættelse af toldværdien, er fuldstændige og korrekte. Med forbehold af de love og procedurer, der gælder i deres respektive lande, har medlemmerne ret til at forvente importørernes fulde medvirken i forbindelse med disse undersøgelser.

7. Den pris, der faktisk er betalt eller skal betales, omfatter alle de betalinger, som er erlagt eller skal erlægges som betingelse for salget af de indførte varer af køberen til sælgeren eller af køberen til en tredjepart til opfyldelse af en forpligtelse for sælgeren.

AFTALEN OM INSPEKTION INDEN AFSENDELSE

MEDLEMMERNE,

som noterer sig, at ministrene den 20. september 1986 blev enige om, at Uruguay-rundens multilaterale handelsforhandlinger skal tage sigte på at »fremme verdenshandelens liberalisering og ekspansion«, »styrke GATT's rolle« og »øge GATT-systemets lydhørhed over for det internationale økonomiske klima, der er under udvikling«,

som noterer sig, at en række udviklingslandsmedlemmer gør brug af inspektion inden afsendelse,

som erkender, at udviklingslandene har behov herfor, så længe og for så vidt som det er nødvendigt for at kontrollere importerede varers kvalitet, mængde eller pris,

som er opmærksomme på, at sådanne programmer skal gennemføres, uden at det forårsager unødige forsinkelser eller ulige behandling,

som noterer sig, at denne inspektion i sagens natur udføres på eksportørmedlemmers område,

som erkender behovet for, at der vedtages internationale rammer for såvel brugermedlemmers som eksportørmedlemmers rettigheder og forpligtelser,

som erkender, at principperne og forpligtelserne i GATT 1994 gælder for de aktiviteter, før-afsendelsesinspektionsenheder udfører efter mandat fra regeringer, der er medlemmer af WTO,

som erkender, at det er ønskeligt at skabe gennemsigtighed i før-afsendelsesinspektionsenheder virksomhed og i love og administrative bestemmelser om inspektion inden afsendelse,

son ønsker at sikre en hurtig, effektiv og rimelig bilæggelse af tvister, der på grundlag af denne aftale måtte opstå mellem eksportører og før-afsendelsesinspektionsenheder,

ER ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

Anvendelsesområde — Definitioner

1. Denne aftale gælder for alle inspektionsaktiviteter inden afsendelse, der udføres på medlemmernes område, hvad enten sådanne aktiviteter udføres på grundlag af kontrakt med eller mandat fra et medlems regering eller et af dennes organer.

2. Ved »brugermedlem« forstås et medlem, hvis regering eller et af dennes organer indgår kontrakt om eller giver mandat til brug af inspektionsaktiviteter inden afsendelse.

3. Inspektionsaktiviteter inden afsendelse omfatter alle aktiviteter vedrørende kontrol af varer, der skal eksporteres til brugermedlemmets område, for så vidt angår varernes kvalitet, mængde, pris, herunder valutakurs og finansielle betingelser, og/eller tarifering.

4. Ved »før-afsendelsesinspektionsenhed« forstås enhver enhed, som af et medlem ved kontrakt eller mandat har fået til opgave at udføre inspektionsaktiviteter inden afsendelse [1].

Artikel 2

Brugermedlemmers forpligtelser

Ikke-forskelsbehandling

1. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at inspektionsaktiviteter inden afsendelse udføres uden forskelsbehandling, og at de procedurer og kriterier, der anvendes ved udførelsen af disse aktiviteter, er objektive og gælder på lige vilkår for alle eksportører, der berøres af sådanne aktiviteter. De sikrer, at alle inspektører hos de af dem på grundlag af kontrakt eller mandat anvendte før-afsendelsesinspektionsenheder udfører inspektionen på ensartet vis.

Regeringsforskrifter

2. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at bestemmelserne i artikel III, stk. 4, i GATT 1994 i det omfang, de er relevante, overholdes ved inspektionsaktiviteter inden afsendelse i relation til deres love, administrative bestemmelser og forskrifter.

Inspektionssted

3. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at alle inspektionsaktiviteter inden afsendelse, herunder udstedelse af ren inspektionsattest eller udfærdigelse af meddelelse om, at der ikke kan udstedes en sådan attest, finder sted i det toldområde, hvorfra varerne eksporteres, eller, hvis inspektionen på grund af de pågældende varers

[1] Denne bestemmelse forpligter ikke medlemmer til at tillade andre medlemmers regeringsenheder at udføre inspektionsaktiviteter inden afsendelse på deres område.

komplicerede beskaffenhed ikke kan foretages i dette toldområde, eller hvis de to parter er enige derom, i det toldområde, hvor varerne fremstilles.

Standarder

4. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at mængde- og kvalitetsinspektioner udføres i overensstemmelse med de af sælger og køber i købekontrakten anførte standarder, og at der i mangel af sådanne anvendes relevante internationale standarder (1).

Gennemsigtighed

5. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at inspektionsaktiviteter inden afsendelse udføres på gennemsigtig vis.

6. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne ved første henvendelse fra eksportørerne giver disse en liste over alle oplysninger, som er nødvendige for, at eksportørerne kan opfylde inspektionskravene. Før-afsendelsesinspektionsenhederne giver de faktiske oplysninger, når eksportørerne anmoder derom. Disse oplysninger skal omfatte henvisning til brugermedlemmernes love og administrative bestemmelser vedrørende inspektionsaktiviteter inden afsendelse og ligeledes omhandle de procedurer og kriterier, der anvendes ved inspektion og kontrol af pris og valutakurs, eksportørernes rettigheder i forhold til inspektionsenhederne og de efter stk. 21 fastlagte klageprocedurer. Yderligere procedurekrav eller ændringer i bestående procedurer kan ikke anvendes for en leverance, medmindre den pågældende eksportør underrettes om sådanne ændringer på det tidspunkt, hvor inspektionsdatoen aftales. I nødsituationer af den art, der er omhandlet i artikel XX og XXI i GATT 1994, kan sådanne yderligere krav eller ændringer dog anvendes for en leverance, inden eksportøren er blevet underrettet. Denne bistand fritager imidlertid ikke eksportørerne for deres forpligtelser med hensyn til overholdelse af brugermedlemmernes importbestemmelser.

7. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at de i stk. 6 omhandlede oplysninger stilles til rådighed for eksportørerne på hensigtsmæssig måde, og at de før-afsendelseinspektionskontorer, som før-afsendelsesinspektionsenhederne har etableret, tjener som informationssteder, hvor disse oplysninger er tilgængelige.

8. Brugermedlemmerne offentliggør straks alle gældende love og administrative bestemmelser vedrørende inspektionsaktiviteter inden afsendelse på en sådan måde, at andre regeringer og handlende kan blive bekendt med dem.

Beskyttelse af fortrolige forretningsoplysninger

9. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne behandler alle oplysninger, de modtager ved inspektionen inden afsendelse, som fortrolige, for så vidt som disse oplysninger ikke i forvejen er offentliggjort, almindeligt tilgængelige for tredjemand eller på anden måde henhører under det offentlige domæne. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne har procedurer i dette øjemed.

10. Brugermedlemmerne giver på anmodning medlemmerne oplysninger om de foranstaltninger, de træffer til efterlevelse af stk. 9. Bestemmelserne i dette stykke indebærer ikke, at noget medlem skal meddele fortrolige oplysninger, hvis dette kan skade effektiviteten af programmerne for inspektion inden afsendelse eller skade bestemte offentlige eller private virksomheders legitime kommercielle interesser.

11. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne ikke videregiver fortrolige forretningsoplysninger til trejdemand, dog således, at de kan videregive disse oplysninger til de regeringsenheder, der har indgået kontrakt med dem eller givet dem mandat. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at fortrolige forretningsoplysninger, som de modtager fra de af dem på grundlag af kontrakt eller mandat anvendte før-afsendelsesinspektionsenheder, beskyttes i tilstrækkelig grad. Før-afsendelsesinspektionsenhederne videregiver alene fortrolige forretningsoplysninger til de regeringer, der har indgået kontrakt med dem eller givet dem mandat, hvis sådanne oplysninger sædvanligvis er påkrævet til remburser eller andre betalingsformer eller til told-, importlicens- eller valutakontrolformål.

12. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne ikke anmoder eksportørerne om oplysninger vedrørende:

a) produktionsdata vedrørende processer, der er omfattet af patenter eller licenser eller hemmeligholdt, og processer, for hvilke der er indgivet patentansøgning

b) ikke offentliggjorte tekniske data, bortset fra data, der er nødvendige for at påvise overensstemmelse med tekniske forskrifter eller standarder

c) intern prisberegning, herunder produktionsomkostninger

d) avancenivauer

e) betingelserne i kontrakter mellem eksportører og deres leverandører, medmindre det ellers ikke er

(1) En international standard er en standard vedtaget af et statsligt eller ikke-statsligt organ, som står åbent for medlemskab for alle medlemmer, og og som har standardisering som en af sine anerkendte aktiviteter.

muligt at udføre den pågældende inspektion. I sådanne tilfælde kan inspektionsenheden kun anmode om de til dette formål nødvendige oplysninger.

13. De i stk. 12 omhandlede oplysninger, som før-afsendelsesinspektionsenhederne ellers ikke kan anmode om, kan af eksportøren frivilligt stilles til rådighed til belysning af et bestemt tilfælde.

Interessekonflikter

14. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne, også under hensyntagen til bestemmelserne om beskyttelse af fortrolige forretningsoplysninger i stk. 9—13, har procedurer til afværgelse af interessekonflikter:

a) mellem før-afsendelsesinspektionsenheder og eventuelle enheder tilknyttet de pågældende før-afsendelsesinspektionsenheder, herunder enheder, i hvilke disse har finansielle eller kommercielle interesser, eller enheder, der har finansielle interesser i de pågældende før-afsendelsesinspektionsenheder, og hvis leverancer før-afsendelsesinspektionsenhederne skal inspicere

b) mellem før-afsendelsesinspektionsenheder og andre enheder, herunder andre enheder, der er underlagt inspektion inden afsendelse, med undtagelse af de regeringsenheder, der indgår kontrakt om eller giver mandat til inspektionerne

c) med afdelinger af før-afsendelsesinspektionsenheder, der varetager andre aktiviteter end dem, der er påkrævet til udførelse af inspektionsprocessen.

Forsinkelser

15. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne undgår urimelige forsinkelser i inspektionen af leverancer. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenheden, når denne og eksportøren er blevet enige om en inspektionsdato, udfører inspektionen på denne dato, medmindre den ændres efter gensidig aftale mellem eksportøren og før-afsendelsesinspektionsenheden, eller medmindre før-afsendelsesinspektionsenheden hindres deri af eksportøren eller force majeure [1].

16. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne senest fem arbejdsdage efter modtagelsen af de endelige dokumenter og afslutningen af inspektionen enten udsteder en ren inspektionsattest eller fremlægger en detaljeret skriftlig begrundelse for, at en sådan ikke kan udledes. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne i sidstnævnte tilfælde giver eksportørerne mulighed for skriftligt at fremsætte deres synspunkter, og, hvis eksportørerne ønsker det, træffer foranstaltninger til en fornyet inspektion på det gensidigt tidligst belejligede tidspunkt.

17. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne, når eksportørerne anmoder derom, inden tidspunktet for den fysiske inspektion foretager en foreløbig kontrol af prisen og, hvis det er relevant, også af valutakursen på grundlag af kontrakten mellem eksportøren og importøren, proformafakturaen og, hvis det er relevant, ansøgningen om importbevilling. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at en pris eller valutakurs, som en før-afsendelsesinspektionsenhed har godkendt på grundlag af en sådan foreløbig kontrol, ikke kaldes tilbage, forudsat at varerne stemmer overens med importdokumenterne og/eller importlicensen. De drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne, når der har fundet en foreløbig kontrol sted, straks giver eksportørerne skriftlig underretning om godkendelse af prisen og/eller valutakursen eller om de nærmere årsager til manglende godkendelse.

18. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne for at undgå forsinkelser i betalingen hurtigst muligt sender eksportørerne eller de repræsentanter, eksportørerne har udpeget, en ren inspektionsattest.

19. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne i tilfælde af en skrivefejl i den rene inspektionsattest retter fejlen og hurtigst muligt sender den rettede oplysning til de pågældende parter.

Kontrol af prisen

20. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne for at undgå over- og underfakturering og bedrageri udfører kontrollen af prisen [2] efter følgende retningslinjer:

a) før-afsendelsesinspektionsenhederne kan kun afvise en kontraktpris, der er aftalt mellem en eksportør og en importør, hvis de kan påvise, at deres konstatering af en utilfredsstillende pris er baseret på en kontrolproces der er i overensstemmelse med kriterierne i litra (d)—(e)

b) før-afsendelsesinspektionsenheden baserer sin prissammenligning til kontrol af eksportprisen på prisen eller priserne på identiske eller tilsvarende varer udbudt til eksport fra samme eksportland på samme eller omtrent samme tidspunkt på konkurrenceprægede og sammenlignelige salgsbetingelser i overensstemmelse med sædvanlig handelspraksis og eksklu-

[1] For så vidt angår denne aftale, skal der ved »force majeure« forstås »uimodståelig tvang, et uforudset begivenhedsforløb, der fritager for opfyldelse af kontrakten«.

[2] Brugermedlemmernes forpligtelser med hensyn til før-afsendelsesinspektionsenhedernes tjenesteydelser i forbindelse med toldværdiansættelse skal bestå i de forpligtelser, de har accepteret i GATT 1994 og de øvrige multilaterale handelsaftaler i bilag 1A til WTO-overenkomsten.

sive eventuelle standardrabatter. Sammenligningen baseres på følgende:

i) der anvendes kun priser, der giver et gyldigt sammenligningsgrundlag, under hensyntagen til relevante økonomiske faktorer i relation til importlandet og et eller flere lande brugt til prissammenligning

ii) før-afsendelsesinspektionsenheden kan ikke bruge prisen på varer, der udbydes til eksport til forskellige importlande, til vilkårligt at fremtvinge den laveste pris for leverancen

iii) før-afsendelsesinspektionsenheden tager hensyn til de forskellige elementer nævnt i litra (c)

iv) før-afsendelsesinspektionsenheden giver i en hvilken som helst fase af ovennævnte proces eksportøren lejlighed til at gøre rede for prisen

c) før-afsendelsesinspektionsenhederne tager ved udførelsen af priskontrol behørigt hensyn til købekontraktens betingelser og generelt gældende justeringsfaktorer i relation til transaktionen; disse faktorer skal omfatte, men ikke være begrænset til, salgets kommercielle niveau og størrelse, leveringstid og -betingelser, prisstigningsklausuler, kvalitetsspecifikationer, særlige design træk, særlige forsendelses- eller emballeringsspecifikationer, ordrestørrelse, spotsalg, sæsonmæssige påvirkninger, licensafgifter eller andre afgifter for intellektuel ejendomsret og serviceydelser som led i kontrakten, hvis disse ikke sædvanligvis faktureres særkilt; de skal også omfatte visse elementer vedrørende eksportørens pris, såsom kontraktforholdet mellem eksportøren og importøren

d) kontrollen af transportomkostninger skal kun vedrøre den aftalte pris for transportformen i eksportlandet som anført i købekontrakten

e) følgende kan ikke bruges til priskontrolformål:

(i) salgprisen i importlandet for varer produceret dér

(ii) prisen på varer til eksport fra et andet land end eksportlandet

(iii) produktionsomkostningerne

(iv) vilkårlige eller fiktive priser eller værdier.

Klageprocedurer

21. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at før-afsendelsesinspektionsenhederne fastlægger procedurer for modtagelse, behandling og afgørelse af klager fra eksportører, og at oplysninger om sådanne procedurer stilles til rådighed for eksportørerne i overenensstemmelse med stk. 6 og 7. Brugermedlemmerne drager omsorg for, at procedurerne udformes og forbliver i overensstemmelse med følgende retningslinjer:

a) før-afsendelsesinspektionsenhederne udpeger en eller flere tjenestemænd, der skal stå til rådighed i den normale forretningstid i hver by eller havn, hvor de har et administrativt kontor for inspektion inden afsendelse, således at de kan modtage, behandle og afgøre klager fra eksportører

b) eksportørerne tilstiller skriftligt den eller de udpegede tjenestemænd de faktiske oplysninger om den pågældende transaktion, klagens art og en foreslået løsning

c) den eller de udpegede tjenestemænd behandler velvilligt eksportørernes klager og træffer afgørelse snarest efter, at de har modtaget den i litra b) nævnte dokumentation.

Undtagelse

22. Som undtagelse fra bestemmelserne i artikel 2 fastsætter brugermedlemmerne, at bortset fra delleverancer skal leverancer, hvis værdi er lavere end en mindsteværdi gældende for sådanne leverancer som fastslagt af brugermedlemmet, ikke inspiceres undtagen i særlige tilfælde. Denne mindsteværdi skal indgå i de oplysninger, der tilstilles eksportørerne efter bestemmelserne i stk. 6.

Artikel 3

Eksportørmedlemmernes forpligtelser

Ikke-forskelsbehandling

1. Eksportørmedlemmerne drager omsorg for, at deres love og administrative bestemmelser vedrørende inspektionsaktiviteter inden afsendelse anvendes uden forskelsbehandling.

Gennemsigtighed

2. Eksportørmedlemmerne offentliggør straks alle gældende love og administrative bestemmelser vedrørende inspektionsaktiviteter inden afsendelse på en sådan måde, at andre regeringer og handlende kan blive bekendt med dem.

Faglig bistand

3. Eksportørmedlemmerne tilbyder efter anmodning at yde brugermedlemmerne faglig bistand med sigte på virkeliggørelse af denne aftales mål på gensidigt aftalte betingelser [1].

[1] En sådan faglig bistand kan ydes på bilateral, plurilateral eller multilateral basis.

Artikel 4

Procedurer for uvildige undersøgelser

Medlemmerne opfordrer før-afsendelsesinspektionsenhederne og eksportørerne til indbyrdes at bilægge deres tvister. To arbejdsdage efter indgivelsen af en klage i overensstemmelse med artikel 2, stk. 21, kan enhver af parterne imidlertid overgive tvisten til en uvildig undersøgelse. Medlemmerne træffer sådanne rimelige foranstaltninger, som de har mulighed for, til sikring af, at der i den henseende fastlægges og opretholdes følgende procedurer:

a) disse procedurer forvaltes af en uvildig enhed oprettet i fællesskab af en organisation, der repræsenterer før-afsendelsesinspektionsenheder, og en organisation, der repræsenterer eksportører, for så vidt angår denne aftale

b) den i litra (a) nævnte udvildige enhed udarbejder en liste over sagkyndige på følgende måde:

   (i) en afdeling med medlemmer udpeget af en organisation, der repræsenterer før-afsendelsesinspektionsenheder

   ii) en afdeling med medlemmer udpeget af en organisation, der repræsenterer eksportører

   iii) en afdeling med uvildige handelssagkyndige udpeget af den i litra (a) nævnte uvildige enhed.

   Den geografiske fordeling for de sagkyndige på denne liste skal være således, at tvister, der rejses efter disse procedurer, kan behandles hurtigt. Denne liste udarbejdes senest to måneder efter WTO-overenskomstens ikrafttræden og ajourføres årligt. Listen skal være offentligt tilgængelig. Den notificeres til Sekretariatet og rundsendes til samtlige medlemmer

c) en eksportør eller før-afsendelsesinspektionsenhed, der ønsker en tvist afgjort, kontakter den i litra (a) nævnte uvildige enhed og anmoder om nedsættelse af et panel. Den uvildige enhed er ansvarlig for, at der etableres et panel. Panelet sammensættes af tre medlemmer. Disse vælges på en sådan måde, at unødige omkostninger og forsinkelser undgås. Det første medlem vælges fra ovennævnte listes afdeling (i) af den pågældende før-afsendelsesinspektionsenhed på den betingelse, at dette medlem ikke er tilknyttet denne enhed. Det andet medlem vælges fra ovennævnte listes afdeling (ii) af den pågældende eksportør på den betingelse, at dette medlem ikke er tilknyttet denne eksportør. Det tredje medlem vælges fra ovennævnte listes afdeling (iii) af den i litra (a) omhandlede uvildige enhed. Der kan ikke gøres indsigelse mod nogen uvildig handelssagkyndig valgt fra ovennævnte listes afdeling (iii)

d) den uvildige handelssagkyndige valgt fra ovennævnte listes afdeling (iii) varetager hvervet som formand for panelet. Den uvildige handelssagkyndige træffer de beslutninger, der er nødvendige for at sikre, at panelet hurtigt afgør tvisten, f.eks. om, hvorvidt sagens omstændigheder kræver, at panelmedlemmerne mødes, og i så fald, hvor mødet skal afholdes, under hensyntagen til det pågældende inspektionssted

e) hvis tvistens parter er enige om en sådan fremgangsmåde, kan den i litra (a) omhandlede uvildige enhed fra ovennævnte listes afdeling (iii) vælge én uvildig handelssagkyndig til at undersøge den pågældende tvist. Denne sagkyndige træffer de beslutninger, der er nødvendige for at sikre en hurtigt bilæggelse af tvisten, f.eks. under hensyntagen til det pågældende inspektionssted

f) undersøgelsen skal have til formål at konstatere, om tvistens parter under den omtvistede inspektion har overholdt denne aftales bestemmelser. Procedurerne skal være hurtige og give begge parter mulighed for at tilkendegive deres synspunkter mundtligt eller skriftligt

g) et panel sammensat af tre medlemmer træffer sine beslutninger ved flertalsafgørelse. Beslutningen om tvisten afgives senest otte arbejdsdage efter, at der er fremsat anmodning om en uvildig undersøgelse, og meddeles tivstens parter. Denne tidsfrist kan forlænges efter aftale mellem tvistens parter. Panelet eller den uvildige handelssagkyndige fastsætter omkostningernes fordeling på grundlag af sagens omstændigheder

h) panelets beslutning er bindende for den før-afsendelsesinspektionsenhed og den eksportør, der er parter i tvisten.

Artikel 5

Notifikation

Medlemmerne tilstiller Sekretariatet kopier af de love og administrative bestemmelser, hvorved de sætter denne aftale i kraft, sam kopier af eventuelle andre love og administrative bestemmelser vedrørende inspektion inden afsendelse, når WTO-overenskomsten træder i kraft for det pågældende medlems vedkommende. Ingen ændringer i lovene og de administrative bestemmelser vedrørende inspektion inden afsendelse kan sættes i kraft, før de er officielt bekendtgjort. De notificeres til Sekretariatet straks efter bekendtgørelsen. Sekretariatet underretter medlemmerne om, at denne information er tilgængelig.

Artikel 6

Undersøgelse

Ved udgangen af det andet år efter WTO-overenskomstens ikrafttrædelsesdato og derefter hvert trejde år

undersøger Ministerkonferencen denne aftales bestemmelser, gennemførelse og virkemåde under hensyntagen til dens mål og erfaringerne med anvendelsen af den. Som resultat af en sådan undersøgelse kan Ministerkonferencen ændre aftalens bestemmelser.

Artikel 7

Konsultationer

Medlemmerne træder på anmodning i konsultation med andre medlemmer om ethvert spørgsmål vedrørende denne aftales virkemåde. I sådanne tilfælde gælder bestemmelserne i artikel XXII i GATT 1994, som uddybet ved og anvendt efter forståelsen om tvistbilæggelse, for denne aftale.

Artikel 8

Bilæggelse af tvister

Tvister mellem medlemmerne vedrørende denne aftales virkemåde er omfattet af bestemmelserne i artikel XXIII i GATT 1994, som uddybet ved og anvendt efter forståelsen om tvistbilæggelse.

Artikel 9

Afsluttende bestemmelser

1. Medlemmerne træffer de fornødne foranstaltninger til gennemførelse af denne aftale.

2. Medlemmerne drager omsorg for, at deres love og administrative bestemmelser ikke er i strid med denne aftales bestemmelser.

AFTALE OM OPRINDELSESREGLER

MEDLEMMERNE,

som noterer, at ministrene den 20. september 1986 enedes om, at de multilaterale handelsforhandlinger i Uruguay-Runden tager sigte på at »sikre en voksende liberalisering og udvidelse af verdenshandelen«, »styrke GATT's rolle«, og »øge GATT-systemets evne til tilpasning til udviklingen i det internationale økonomiske miljø«;

som ønsker at fremme målene i GATT 1994;

som erkender, at klare og forudsigelige oprindelsesregler og deres anvendelse vil lette den internationale handelsstrøm;

som ønsker at sikre, at oprindelsesreglerne i sig selv ikke skaber unødvendige handelshindringer;

som ønsker at sikre, at oprindelsesreglerne ikke betyder ophævelse eller forringelse af medlemmernes rettigheder i henhold til GATT 1994;

som erkender, at det er ønskeligt at skabe gennemsigtighed i love, regulativer og praksis vedrørende oprindelsesregler;

som ønsker at sikre, at oprindelsesreglerne udarbejdes og anvender på en upartisk, gennemsigtig, forudselig, konsistent og neutral måde;

som erkender, at der foreligger en konsultationsmekanisme og procedurer for hurtig, effektiv og retfærdig bilæggelse af alle tvister, som måtte opstå i forbindelse med denne aftale;

som ønsker at harmonisere og tydeliggøre oprindelsesreglerne —

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

DEL I

DEFINTIONER OG ANVENDELSESOMRÅDE

Artikel 1

Oprindelsesregler

1. Ved anvendelse af del I—IV i denne aftale defineres oprindelsesreglerne som de love, regulativer og almindeligt gældende administrative afgørelser, som et medlem anvender for at bestemme varers oprindelsesland, forudsat at sådanne oprindelsesregler ikke er forbundet med kontraktlige eller autonome handelsordninger, som betyder indrømmelse af toldpræferencer, der går ud over anvendelsen af artikel I, stk. 1, GATT 1994.

2. De i stk. 1 omhandlede oprindelsesregler omfatter alle oprindelsesregler, der anvendes i ikke-præferentielle handelspolitiske instrumenter såsom anvendelse af mestbegunstigelsesbehandling i henhold til artikel I, II, III, XI og XIII i GATT 1994, antidumping- og udligningstold i henhold til artikel VI i GATT 1994, beskyttelsesforanstaltninger i henhold til artikel XIX i GATT 1994, krav om oprindelsesmærkning i henhold til artikel IX i GATT 1994 og alle diskriminerende kvantitative restriktioner og toldkontingenter. De omfatter også oprindelsesregler, der anvendes i offentlige indkøb og handelsstatistikker [1].

DEL II

DISCIPLINER FOR ANVENDELSE AF OPRINDELSESREGLERNE

Artikel 2

Disciplíner for overgangsperioden

Indtil arbejdsprogrammet for harmonisering af oprindelsesreglerne som omhandlet i del IV er fuldtført, skal medlemmerne sikre at:

a) de krav, der skal opfyldes, er klart defineret, når de udsteder almindeligt gældende administrative afgørelser. Der gælder særlig følgende:

   i) i tilfælde, hvor kritiseret for ændring af toldtariferingen anvendes, skal en sådan oprindelsesregel og undtagelser dertil indeholde tydelig angivelse af de underpositioner og positioner i toldnomenklaturen, som reglen omhandler

   ii) i tilfælde, hvor værdiprocentkriteriet anvendes, skal metoden for beregning af denne procent også angives i oprindelsesreglerne

   iii) i tilfælde, hvor kriteriet for fremstillings- eller forarbejdningsprocessen er foreskrevet, skal den behandling, der giver den pågældende vare oprindelsesstatus, angives nøjagtigt.

b) uanset med hvilke handelspolitiske foranstaltninger eller instrumenter oprindelsesreglerne måtte være forbundet, kan de ikke anvendes som et instrument til direkte eller indirekte at forfølge bestemte mål for samhandelen.

[1] Det er underforstået, at denne bestemmelse ikke indskrænker betydningen af de afgørelser, der træffes for at definere »hjemmeindustri« eller »tilsvarende varer fremstillet i hjemmeindustri« eller lignende udtryk, hvor de end anvendes.

c) oprindelsesreglerne må ikke i sig selv skabe restriktive, fordrejende eller afbrydende virkninger for den internationale handel. De må ikke omfatte ubehørigt strenge krav eller kræve opfyldelse af bestemte betingelser, som ikke vedrører fremstilling eller forarbejdning, som en forudsætning for bestemmelsen af oprindelseslandet. Omkostninger, der ikke er direkte forbundet med fremstilling eller forarbejdning, kan dog medtages med henblik på anvendelse af værdiprocentkriteriet i overensstemmelse med litra a)

d) de oprindelsesregler, som de anvender på import og eksport, ikke kan være strengere end de oprindelsesregler, de anvender til at bestemme, om en vare er af indenlandske oprindelse, og ikke må diskriminere mellem andre medlemmer, uanset fabrikantens bestemmelse af den pågældende vare (1)

e) oprindelsesreglerne administreres på en konsistent, ensartet, upartisk og rimelig måde

f) deres oprindelsesregler er fastlagt på et positivt grundlag. Oprindelsesregler, som angiver, hvad der ikke giver oprindelsesstatus (negativt grundlag), kan anvendes til at tydeliggøre et positivt grundlag eller i individuelle tilfælde, hvor en positiv bestemmelse af oprindelsen ikke er nødvendig

g) deres love, regulativer, retslige og almindeligt gældende administrative afgørelser vedrørende oprindelsesregler udformes, som om de er undergivet og i overensstemmelse med artikel X, stk. 1, i GATT 1994

h) der på anmodning af en eksportør, importør eller anden person med berettiget anledning udstedes vurderinger af den oprindelsesstatus, de vil give en vare, så hurtigt som muligt, men dog senest 150 dage (2) efter indgivelsen af en anmodning om en sådan vurdering, forudsat at alle nødvendige elementer er blevet forelagt. Anmodninger om sådanne vurderinger godtages, inden samhandelen med den pågældende vare begynder, og kan eventuelt godtages på et senere tidspunkt. Sådanne vurderinger er gyldige i tre år, forudsat at de kendsgerninger og betingelser, herunder også oprindelsesreglerne, på grundlag af hvilke de er udarbejdet, fortsat kan sammenlignes. Forudsat at parterne underrettes på forhånd, vil sådanne vurderinger ikke længere være gyldige, når der i forbindelse med en fornyet undersøgelse som omhandlet i litra j) træffes en afgørelse, der går imod vurderingen. Sådanne vurderinger offentliggøres i henhold til bestemmelserne i litra k)

i) når de foretager ændringer i oprindelsesreglerne eller indfører nye oprindelsesregler, kan de ikke anvende sådanne ændringer med tilbagevirkende kraft som defineret i deres egne love og regulativer, uanset disse love og regulativer

j) alle administrative foranstaltninger, der træffer i forbindelse med bestemmelse af en vares oprindelse, straks kan tages op til fornyet undersøgelse ved retslige, voldgiftsretlige eller administrative instanser og procedurer, uafhængigt af den udstedende myndighed, som kan påvirke ændringen eller omstødelsen af bestemmelsen

k) alle oplysninger, der er fortrolige i sig selv eller indgivet på en fortroligt grundlag med henblik på oprindelsesreglernes anvendelse behandles strengt fortroligt af de pågældende myndigheder, som ikke må offentliggøre dem uden særlig tilladelse fra den person eller myndighed, der indgiver sådanne oplysninger, undtagen i det omfang de kan kræves offentliggjort i forbindelse med retslige procedurer.

Artikel 3

Discipliner efter overgangsperioden

Under hensyn til alle medlemmers mål om som resultat af det i del IV omhandlede harmoniseringsarbejdsprogram at få fastlagt harmoniserede oprindelsesregler, skal medlemmerne ved gennemførelsen af resultaterne af harmoniseringsarbejdsprogrammet sikre at:

a) de anvender oprindelsesreglerne på samme måde til alle formål som omhandlet i artikel 1

b) det land, der skal bestemmes som oprindelsesland for en bestemt vare, i henhold til deres egne oprindelsesregler er enten det land, hvor varen fuldt ud er fremstillet, eller, når mere end et land er involveret i fremstillingen af en vare, det land, hvor den sidste væsentlige forarbejdning har fundet sted

c) de oprindelsesregler, som de anvender på import og eksport, ikke kan være strengere end de oprindelsesregler, de anvender for at bestemme, om en vare er af indenlandsk oprindelse, og ikke må diskriminere mellem andre medlemmer, uanset fabrikanternes bestemmelse af den pågældende vare

d) oprindelsesreglerne administreres på en konsistent, ensartet upartisk og rimelig måde

e) deres love, regulativer, retslige og almindeligt gældende administrative afgørelser vedrørende oprindel-

(1) Med hensyn til de oprindelsesregler der anvendes ved offentlige indkøb, vil denne bestemmelse ikke skabe flere forpligtelser end dem, medlemmerne allerede har pålagt sig i henhold til GATT 1994.

(2) Med hensyn til anmodninger, som indgives i løbet af det første år efter WTO-overenskomstens ikrafttræden, kan det kun kræves, at medlemmerne afkræves at udstede sådanne vurderinger så hurtigt som muligt.

sesregler udformes, som om de er undergivet og i overensstemmelse med artikel X, stk. 1, i GATT 1994

f) der på anmodning af en eksportør, importør eller anden person med berettiget anledning udstedes vurderinger af den oprindelsesstatus, de vil give en vare, så hurtigt som muligt, men dog senest 150 dage efter indgivelsen af en anmodning om en sådan vurdering, forudsat at alle nødvendige elementer er blevet forelagt. Anmodninger om sådanne vurderinger godtages, inden samhandelen med den pågældende vare begynder, og kan eventuelt godtages på et senere tidspunkt. Sådanne vurderinger, er gyldige i tre år, forudsat at de kendsgerninger og betingelser, herunder også oprindelsesreglerne, på grundlag af hvilke de er udarbejdet, fortsat kan sammenlignes. Forudsat at parterne underrettes på forhånd, vil sådanne vurderinger ikke længere være gyldige, når der i forbindelse med en fornyet undersøgelse som omhandlet i litra h) træffes en afgørelse, der går imod vurderingen. Sådanne vurderinger offentliggøres i henhold til bestemmelserne i litra i)

g) når de foretager ændringer i oprindelsesreglerne eller indfører nye oprindelsesregler, kan de ikke anvende sådanne ændringer med tilbagevirkende kraft som defineret i deres egne love og regulativer, uanset disse love og resultater

h) alle administrative foranstaltninger, de træffer i forbindelse med bestemmelse af en vares oprindelse, straks kan tages op til fornyet undersøgelse ved retslige, voldgiftsretlige eller administrative instanser og procedurer, uafhængigt af den udstedende myndighed, som kan påvirke ændringen eller omstødelsen af bestemmelsen

i) alle oplysninger, der er fortrolige i sig selv eller indgivet på et fortroligt grundlag med henblik på oprindelsesreglernes anvendelse, behandles strengt fortroligt af de pågældende myndigheder, som ikke må offentliggøre dem uden særlig tilladelse fra den person eller myndighed, der indgiver sådanne oplysninger, undtagen i det omfang de kan kræves offentliggjort i forbindelse med retslige procedurer.

DEL III

PROCEDUREARRANGEMENTER VEDRØRENDE NOTIFIKATION, FORNYET UNDERSØGELSE, KONSULTATION OG TVISTBILÆGGELSE

Artikel 4.

Institutioner

1. Der oprettes en Komité for Oprindelsesregler (i det følgende benævnt »komité«) bestående af repræsentanter for hvert medlem. Komitéen vælger selv sin formand og træder sammen så ofte, det er påkrævet, dog mindst en gang om året, for at give medlemmerne mulighed for at konsultere hinanden i spørgsmål vedrørende anvendelsen af del I, II, III og IV eller fremme af de i disse dele omhandlede mål og for at udøve andre beføjelser, som pålægges den i henhold til denne aftale eller af Rådet for Handel med Varer. Komitéen kan i påkommende tilfælde anmode om oplysninger og råd fra det Tekniske Udvalg (omhandlet i stk. 2) i sager vedrørende denne aftale. Komitéen kan også anmode det tekniske udvalg om andet arbejde, som den måtte finde nødvendigt for at fremme ovennævnte mål for denne aftale. WTO-sekretariatets varetager komitéens sekretariatsopgaver.

2. Der nedsættes et Teknisk Udvalg for Oprindelsesregler (i det følgende benævnt det »tekniske udvalg«) under Toldsamarbejdsrådets (TSR) auspicier som omhandlet i bilag I. Det tekniske udvalg udfører det tekniske arbejde, der er nævnt i del IV og foreskrevet i bilag I. Det tekniske udvalg kan i påkommende tilfælde også indhente oplysninger og råd fra komitéen i sager vedrørende denne aftale. Det tekniske udvalg kan også anmode komitéen om andet arbejde, som det måtte finde nødvendigt for at fremme ovennævnte mål for aftalen. TSR-sekretariatet varetager det tekniske udvalgs sekretariatsopgaver.

Artikel 5

Underretning og procedurer for ændring og indførelse af nye oprindelsesregler

1. Hvert medlem forelægger inden 90 dage efter WTO-overenskomstens ikrafttræden sekretariatet sine oprindelsesregler, retslige og almindeligt gældende administrative afgørelser vedrørende oprindelsesregler, som er gældende på den pågældende dato. Hvis den oprindelsesregel ved en fejtagelse ikke er blevet forelagt, skal det pågældende medlem fremskaffe den, så snart dette er blevet bekendt. Lister over modtagne oplysninger, som er til rådighed på sekretariatet, sendes i cirkulation blandt medlemmerne af sekretariatet.

2. I den i artikel 2 omhandlede periode skal medlemsstater, der indfører andre ændringer end de minimisændringer til deres egne oprindelsesregler eller indfører nye oprindelsesregler, hvilket ved anvendelse af denne artikel omfatter enhver oprindelsesregler omhandlet i stk. 1 og ikke indsendt til sekretariatet, offentliggøre en meddelelse herom mindst 60 dage, før den ændrede eller nye regel træder i kraft, på en sådan måde, at de interesserede parter bliver bekendt med, at det er hensigten at ændre en oprindelsesregel eller indføre en ny oprindelsesregel, medmindre der opstår eller truer med at opstå usædvanlige omstændigheder for et medlem. I sådanne særlige tilfælde offentliggør medlemmet den ændrede eller nye regel så hurtigt som muligt.

Artikel 6

Fornyet undersøgelse

1. Komitéen tager hvert år gennemførelsen og anvendelsen af del II og III i denne aftale op til fornyet undersøgelse med hensyn til målene. Komitéen underretter hvert år Rådet for Handel med Varer om udviklingen i den periode, der er omfattet af en sådan undersøgelse.

2. Komitéen foretager en fornyet undersøgelse af bestemmelserne i del I, II og III og foreslår de nødvendige ændringer til at afspejle resultaterne af harmonseringsarbejdsprogrammet.

3. Komitéen opstiller i samarbejde med det tekniske udvalg en fremgangsmåde til at overveje og foreslå ændringer af resultaterne af harmoniseringsarbejdsprogrammet under hensyn til målene og principperne i artikel 9. Dette kan også omfatte tilfælde, hvor det er nødvendigt at gøre reglerne mere funktionelle eller ajourføre dem for at tage hensyn til nye produktionsprocesser, der berøres af teknologiske ændringer.

Artikel 7

Konsultation

Bestemmelserne i artikel XXII i GATT 1994 som udarbejdet og anvendt ved forståelsen vedrørende tvistbilæggelse finder anvendelse på denne aftale.

Artikel 8

Tvistbilæggelse

Bestemmelserne i artikel XXIII i GATT 1994 som udarbejdet og anvendt ved forståelsen vedrørende tvistbilæggelse finder anvendelse på denne aftale.

DEL IV

HARMONISERING AF OPRINDELSESREGLER

Artikel 9

Mål og principper

1. Med henblik på at harmonisere oprindelsesreglerne og bl.a. skabe større sikkerhed i varetagelsen af verdenshandelen skal Ministerkonferencen garantere det fastlagte arbejdsprogram i samarbejde med TSR efter følgende principper:

a) oprindelsesreglerne skal anvendes på samme måde til alle formål som anførte i artikel 1

b) oprindelsesreglerne bør fastsætte, at det land, der skal bestemmes som oprindelsesland for en bestemt vare, enten skal være det land, hvor varen fuldt ud er fremstillet, eller hvis der er mere end et land involveret i fremstillingen af varen, det land, hvor den sidste væsentlige forarbejdning har fundet sted

c) oprindelsesreglerne skal være objektive, forståelige og forudsigelige

d) uanset med hvilke foranstaltninger eller instrumenter oprindelsesreglerne måtte være forbundet, må de ikke anvendes som et instrument til direkte eller indirekte at forfølge handelsmål. De må ikke i sig selv skabe restriktive, fordrejende eller afbrydende virkninger for den internationale handel. De må ikke omfatte ubehørigt strenge krav eller kræve opfyldelse af bestemte betingelser, der ikke vedrører fremstilling eller forarbejdning, som er forudsætning for bestemmelsen af oprindelseslandet. Omkostninger, som ikke er direkte forbundet med fremstilling eller forarbejdning, kan dog medtages med henblik på anvendelse af værdiprocentkriteriet

e) oprindelsesreglerne må kunne administreres på en konsistent, ensartet, upartisk og rimelig måde

f) oprindelsesreglerne må være sammenhængende

g) oprindelsesreglerne må være fastlagt på et positivt grundlag. Et negativt grundlag kan eventuelt anvendes til at tydeliggøre et positivt grundlag.

Arbejdsprogram

2. a) Arbejdsprogrammet indledes hurtigst muligt efter WTO-overenskomstens ikrafttræden og fuldføres inden for de første tre år.

b) Komiteen og det tekniske udvalg, der er nedsat i henhold til artikel 4, er passende organer til at varetage dette arbejde.

c) For at få detaljerede oplysninger fra TSR anmoder komitéen det tekniske udvalg om at fremskaffe dets fortolkninger og udtalelser til det nedenfor beskrevne arbejde på grundlag af principperne i stk. 1. For at sikre at arbejdsprogrammet for harmonisering fuldføres til rette tid, gennemføres sådant arbejde på varesektorbasis svarende til forskellige kapitler og afsnit i det harmoniserede systems (HS) nomenklatur

i) *Fuldt ud fremstillede varer og mindste behandlinger og forarbejdninger*

Det tekniske udvalg skal fastlægge harmoniserede definitioner for:

— varer, der skal anses for at være fuldt ud fremstillet i et land. Arbejdet skal være så detaljeret som muligt

— mindste behandlinger eller forarbejdninger, der ikke i sig selv giver en vare oprindelsesstatus

Resultaterne af dette arbejde forelægges komitéen senest tre måneder efter modtagelsen af komitéens anmodning.

ii) *Væsentlig forarbejdning — ændring i tarifering*

— Det tekniske udvalg skal på basis af kriteriet om væsentlig forarbejdning fastlægge og uddybe anvendelsen af ændringer i underpositioner og positioner, når det fastsætter oprindelsesregler for bestemte varer eller en bestemt varesektor og, hvis det er nødvendigt, den mindste ændring i nomenklaturen, som opfylder dette kriterium

— Det tekniske udvalg opdeler ovennævnte arbejde på et varegrundlag under hensyn til kapitler og afsnit i HS-nomenklaturen, således at det kan forelægge komitéen resultaterne af sit arbejde mindst hvert kvartal. Det tekniske udvalg skal have fuldført ovennævnte arbejde senest et år og tre måneder efter modtagelsen af komitéens anmodning.

iii) *Væsentlig forarbejdning — supplerende kriterier*

Efter fuldførelsen af det i litra ii) nævnte arbejde for hver varesektor eller individuel varekategori, hvor eneanvendelse af HS-nomenklaturen ikke giver mulighed for at tilkendegive væsentlig forarbejdning, skal det tekniske udvalg:

— på grundlag af kriteriet for væsentlig forarbejdning fastlægge og uddybe anvendelsen, som supplement eller eksklusivt, af andre krav, herunder også værdiprocenter [1] og/eller fremstillings- eller forarbejdningsprocesser [2], når der fastsættes oprindelsesregler for bestemte varer eller en bestemt varesektor

— eventuelt fremlægge forklaringer til sine forslag

— opdele ovennævnte arbejde på et varegrundlag under hensyn til kapitler og afsnit i HS-nomenklaturen, således at det kan forelægge komitéen resultaterne af sit arbejde mindst hvert kvartal. Det tekniske udvalg skal have fuldført ovennævnte arbejde senest to år og tre måneder efter modtagelsen af komitéens anmodning.

Komitéens rolle

3. På grundlag af principperne i stk. 1:

a) skal komitéen regelmæssigt behandle det tekniske udvalgs fortolkninger og udtalelser i overensstemmelse med de tidsrammer, der er fastsat i stk. 2, litra c), nr. i), ii) og iii), med henblik på at bifalde sådanne fortolkninger og udtalelser. Komitéen kan anmode det tekniske udvalg om at præcisere og uddybe sit arbejde og/eller udvikle nye fremgangsmåder. Som støtte til det tekniske udvalg skal komitéen angive årsagen til, at den anmoder om yderligere arbejde og, hvis det er nødvendigt, foreslå alternative fremgangsmåder

b) efter afslutning af alt det arbejde, der er defineret i stk. 2, litra c), nr. i), ii) og iii), skal komitéen behandle resultaterne i deres globale sammenhæng.

Resultaterne af harmoniseringsarbejdsprogrammet og efterfølgende arbejde

4. Ministerkonferencen opstiller resultaterne af harmoniseringsarbejdsprogrammet i et bilag som udgør en integrerende del af denne aftale [3]. Ministerkonferencen fastsætter en tidsramme for dette bilags ikrafttræden.

---

[1] Hvis der er foreskrevet en værdiprocent, skal metoden for beregning af denne procent også anføres i oprindelsesreglerne.

[2] Hvis kriteriet for fremstillings- eller forarbejdningsprocesser er foreskrevet, skal den proces, som giver den pågældende vare oprindelsesstatus, angives nøjagtigt.

[3] Samtidig skal der tages hensyn til ordninger for tvistbilæggelse vedrørende toldtarifering.

BILAG I

DET TEKNISKE UDVALG VEDRØRENDE OPRINDELSESREGLER

Ansvarsopgaver

1. Det tekniske udvalgs løbende ansvarsopgaver skal omfatte følgende:

   a) på anmodning af et hvilket som helst medlem af det tekniske udvalg at undersøge specifikke tekniske problemer, der måtte opstå i forbindelse med den daglige administration af medlemmernes oprindelsesregler og afgive rådgivende udtalelser til passende løsninger baseret på de fremlagte kendsgerninger

   b) at tilvejebringe oplysninger og råd i alle sager vedrørende bestemmelse af varers oprindelse, som et hvilket som helst medlem eller komitéen måtte anmode om

   c) at forberede og rundsende periodiske rapporter om de tekniske aspekter ved denne aftales anvendelse og status, og

   d) hvert år at foretage en fornyet undersøgelse af de tekniske aspekter ved gennemførelsen og anvendelsen af del II og III

2. Det tekniske udvalg varetager sådanne andre ansvarsopgaver, som komitéen måtte anmode det om.

3. Det tekniske udvalg søger at afslutte sit arbejde om specifikke sager inden for en rimelig kort tidsfrist, særlig de sager, det har fået overdraget af medlemmer eller komitéen.

Repræsentation

4. Hvert medlem har ret til at lade sig repræsentere i det tekniske udvalg. Hvert medlem kan udnævne en delegeret og en eller flere suppleanter som dets repræsentant i det tekniske udvalg. Et medlem, der således er repræsenteret i det tekniske udvalg, er i det følgende benævnt »medlem« af det tekniske udvalg. Medlemmernes repræsentanter i det tekniske udvalg kan blive bistået af rådgivere på møderne i det tekniske udvalg. WTO-sekretariatet kan også deltage i sådanne møder med observatørstatus.

5. TSR-medlemmer, der ikke er medlemmer af WTO, kan være repræsenteret på møderne i det tekniske udvalg ved en delegeret og en eller flere suppleanter. Sådanne repræsentanter deltager i møderne i det tekniske udvalg med observatørstatus.

6. Under forudsætning af godkendelse fra formanden for det tekniske udvalg kan TSR's generalsekretær (i dette bilag benævnt »generalsekretæren«) invitere repræsentanter for regeringer, som hverken er medlemmer af WTO eller TSR, og repræsentanter for internationale regerings- og handelsorganisationer til at deltage i møderne i det tekniske udvalg med observatørstatus.

7. Udnævnelser af delegerede, suppleanter og rådgivere til møderne i det tekniske udvalg forelægges for generalsekretæren.

Møder

8. Det tekniske udvalg træder sammen, når det er påkrævet, dog mindst en gang om året.

Procedurer

9. Det tekniske udvalg udnævner selv sin formand og fastlægger selv sine procedurer.

BILAG II

FÆLLES ERKLÆRING VEDRØRENDE PRÆFERENCEOPRINDELSESREGLER

1. Medlemmerne erkender, at nogle medlemmer anvender præferenceoprindelsesregler, adskilt fra ikke-præferenceoprindelsesregler, og medlemmerne enes således om følgende:

2. Med henblik på denne fælles erklæring defineres præferenceoprindelsesregler som de love, regulativer og almindeligt gældende administrative afgørelser, der anvendes af et hvilket som helst medlem til at bestemme, om varer er kvalificeret til præferencebehandling i henhold til kontraktlige eller autonome handelsordninger, som betyder indrømmelse af toldpræferencer, der går ud over anvendelsen af artikel I, stk. 1, i GATT 1994.

3. Medlemmerne er enige om at sikre, at:

   a) de krav, der skal opfyldes, når de udsteder almindeligt gældende administrative afgørelser, er klart defineret. Der gælder særlig følgende:

      i) i tilfælde, hvor kriteriet for ændring af toldtarifering anvendes, skal en sådan præferenceoprindelsesregel og eventuelle undtagelser dertil indeholde tydelige angivelse af underpositioner og positioner i den toldnomenklatur, der er omhandlet med reglen

      ii) i tilfælde, hvor værdiprocentkriteriet anvendes, skal metoden for beregning af denne procent også angives i præferenceoprindelsesreglerne

      iii) i tilfælde, hvor kriteriet for fremstillings- eller forarbejdningsprocessen er foreskrevet, skal den proces, som giver varen præferenceoprindelsesstatus, angives nøjagtigt

   b) deres præferenceoprindelsesregler er fastlagt på et positivt grundlag. Præferenceoprindelsesregler, som angiver, hvad der ikke giver varen præferenceoprindelsesstatus (negativt grundlag), kan anvendes til at tydeliggøre et positivt grundlag eller i individuelle tilfælde, hvor en positiv bestemmelse af præferenceoprindelsesstatus ikke er nødvendig

   c) deres love, regulativer, retslige og almindeligt gældende administrative afgørelser vedrørende præferenceoprindelsesregler udformes, som om de er undergivet og i overensstemmelse med artikel X, stk. 1, i GATT 1994

   d) derpå anmodning af en eksportør, importør eller en hvilken som helst anden person med berettiget anledning udstedes vurderinger af den præferenceoprindelsesstatus, de vil give en vare så hurtigt som muligt, men dog senest 150 dage [7] efter indgivelsen af en anmodning om en sådan vurdering, forudsat at alle nødvendige elementer er blevet forelagt. Anmodninger om sådanne vurderinger godtages, iden samhandelen med den pågældende vare begynder, og kan eventuelt godtages på et senere tidspunkt. Sådanne vurderinger er gyldige i tre år, forudsat at de kendsgerninger og betingelser, herunder også de præferenceoprindelsesregler, på grundlag af hvilke de er udarbejdet, fortsat kan sammenlignes. Forudsat at de berørte parter underrettes på forhånd, vil sådanne vurderinger ikke længere være gyldige, når der i forbindelse med en fornyet undersøgelse som omhandlet i litra f) træffes en afgørelse, der går imod vurderingen. Sådanne vurderinger offentliggøres i henhold til bestemmelse i litra g).

   e) når de foretager ændringer i præferenceoprindelsesreglerne eller indfører nye præferenceoprindelsesregler, kan de ikke anvende sådanne ændringer med tilbagevirkende kraft som defineret i deres egne love og regulativer, uanset disse love og regulativer

   f) alle administrative foranstaltninger, som de træffer i forbindelse med bestemmelse af præferenceoprindelse, straks kan tages op til fornyet undersøgelse ved retslige, voldgiftsretslige eller administrative instanser og procedurer, uafhængigt af den udstedende myndighed, som kan påvirke ændringen eller omstødelsen af bestemmelsen

   g) alle oplysninger, der er fortrolige i sig selv eller indgivet på et fortroligt grundlag med henblik på præferenceoprindelsesreglernes anvendelse, behandles strengt fortroligt af de pågældende myndigheder, som ikke må offentliggøre dem uden særlig tilladelse fra den person eller myndighed, der indgiver sådanne oplysninger, undtagen i det omfang de kan kræves offentliggjort i forbindelse med retslige procedurer.

4. Medlemmerne er enige om straks at indsende deres præferenceoprindelsesregler til sekretariatet, herunder en liste over de præferenceordninger, for hvilke de finder anvendelse, samt retslige og almindeligt gældende administrative afgørelser vedrørende de præferenceoprindelsesregler, som er gældende på datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden for det pågældende medlem. Medlemmerne er endvidere enige om at sende sekretariatet alle ændringer til de eksisterende præferenceoprindelsesregler eller nye præferenceoprindelsesregler så hurtigt som muligt. Lister over modtagne oplysninger, der er til rådighed på sekretariatet, sendes i cirkulation blandt medlemmerne af sekretariatet.

---

[7] Med hensyn til anmodninger, som indgives i løbet af det første år efter WTO-aftalens ikrafttræden, kan det kun kræves, at disse vurderinger udstedes så hurtigt som muligt.

AFTALE OM IMPORTLICENSPROCEDURE

MEDLEMMERNE —

som henviser til de multilaterale handelsforhandlinger,

som ønsker at fremme målene i GATT 1994,

som tager hensyn til de særlige behov med hensyn til handel, udvikling og finansiering, der gælder for udviklingsmedlemslandene,

som erkender, at automatisk importlicensudstedelse er hensigtsmæssig for at nå visse mål, men ikke bør anvendes til at begrænse samhandelen,

som erkender, at importlicensudstedelse kan anvendes med henblik på at administrere foranstaltninger, herunder sådanne, der er vedtaget i medfør af de relevante bestemmelser i GATT 1994,

som anerkender bestemmelserne i GATT 1994, som de finder anvendelse på importlicensprocedurer,

som ønsker at sikre, at importlicensprocedurer ikke anvendes på en måde, der strider mod principperne og forpligtelserne i GATT 1994,

som erkender, at en uhensigtsmæssig anvendelse af importlicensprocedurerne kan hæmme den internationale samhandel,

som er overbevist om, at importlicenser skal udstedes på en gennemsigtig og forudselig måde, navnlig når der er tale om ikke-automatiske importlicenser,

som erkender, at ikke-automatiske licensprocedurer ikke skal medføre flere administrative byrder end absolut nødvendigt for at administrere den pågældende foranstaltning,

som ønsker at forenkle de administrative procedurer og den administrative praksis for international samhandel, at sikre gennemskuelighed samt en redelig og retfærdig anvendelse af sådanne procedurer og sådan praksis, og

som ønsker at sikre, at der indføres en ordning med rådslagninger, og at tvister, der opstår i forbindelse med denne aftale, bilægges hurtigt, effektivt og retfærdigt —

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

Almindelige bestemmelser

1. I denne aftale forstås ved importlicensudstedelse de administrative procedurer [1] i forbindelse med anvendelsen af importlicensordninger, der indebærer, at der som en forudsætning for indførsel i medlemmets toldområde indgives en ansøgning eller anden dokumentation (udover den, der er nødvendig for toldbehandlingen) til det pågældende administrative organ.

2. Medlemmerne sikrer, at de administrative procedurer i forbindelse med gennemførelse af importlicensordninger er i overenstemmelse med de pågældende bestemmelser i GATT 1994 indbefattet tillæg og protokoller, således som disse bestemmelser fortolkes i denne aftale, med henblik på at hindre en eventuel fordrejning af samhandelen som følge af en uhensigtsmæssig anvendelse af disse procedurer, og under hensyntagen til medlemsudviklingslandenes økonomiske udvikling og behov med hensyn til handel og finansiering [2].

3. Reglerne for importlicensudstedelse skal anvendes neutralt og administreres på en redelig og redfærdig måde.

4. a) Reglerne for og alle oplysninger vedrørende fremgangsmåden ved indgivelse af ansøgninger, herunder hvilke personer, virksomheder og institutioner, der kan indgive sådanne ansøgninger, de administrative organer hvortil der skal rettes henvendelse samt en liste over de varer, for hvilke der kræves importlicens, offentliggøres i de kilder, der er meddelt den i henhold til artikel 4 nedsatte importlicenskomité (herefter benævnt »komitéen«), på en sådan måde, at regeringer [3] og handlende kan gøre sig bekendt med dem. En sådan offentliggørelse sker om muligt 21 dage før datoen for kravets ikrafttrædelse, men under alle omstændigheder senest på ikrafttrædelsesdagen. Enhver undtagelse eller fravigelse fra eller ændring i enten reglerne for licensudstedelse eller i listen over de varer, hvor hvilke der kræves importlicens, offentliggøres

[1] Både de procedurer, der betegnes som »licensudstedelse« og andre tilsvarende administrative procedurer.

[2] Intet i denne aftale skal forstås således, at grundlaget for eller rækkevidden eller varigheden af en foranstaltning, der gennemføres ved en licensudstedelsesprocedure drages i tvivl i henhold til aftalen.

[3] I forbindelse med aftalen omfatter udtrykket »regeringer« De Europæiske Fællesskabers kompetente myndigheder.

ligeledes på samme måde og inden for de ovenfor angivne tidsfrister. Genparten af det offentliggjorte materiale stilles til rådighed for sekretariatet.

b) Medlemmer, der ønsker at fremsætte bemærkninger skriftligt, gives efter anmodning mulighed for at drøfte disse bemærkninger. Det pågældende medlem tager behørigt hensyn til disse bemærkninger og resultaterne af drøftelserne.

5. Ansøgningsformularer og i påkommende tilfælde fornyelsesformularer skal være så enkle som muligt. De dokumenter og oplysninger, der kan kræves frëmlagt i forbindelse med ansøgningen, er sådanne, som anses for strengt nødvendige for at licensordningen kan fungere tilfredstillende.

6. Fremgangsmåden ved ansøgning og i påkommende tilfælde ved fornyelse skal være så enkel som muligt. Ansøgerne indrømmes en rimelig frist til at indgive ansøgning om licens. Hvis der er en sidste ansøgningsdato, skal denne frist være på mindst 21 dage med mulighed for forlængelse i tilfælde, hvor der er modtaget et utilstrækkeligt antal ansøgninger inden for denne periode. Ansøgerne skal ved indgivelse af ansøgningen kun rette henvendelse til ét organ. Hvor det er absolut nødvendigt, at der i forbindelse med en ansøgning rettes henvendelse til mere end ét administrativt organ, skal det ikke være nødvendigt for ansøgerne at rette henvendelse til mere end tre administrative organer.

7. Ingen ansøgning må afvises på grund af mindre dokumentationsfejl, som ikke ændrer de grundlæggende oplysninger. Bøder, der indrømmes for fejl eller udeladelser i dokumentation eller procedurer, som er begået uden bedragerisk hensigt, eller som ikke skyldes grov uagtsomhed, må højst udgøre det beløb, der er nødvendigt for at tjene som advarsel.

8. Varer, der indføres med importlicens, må ikke afvises på grund af mindre afvigelser i værdi, mængde eller vægt i forhold til angivelserne i licensen, når der er tale om afvigelser, som er opnået under transporten, eller som normalt må påregnes i forbindelse med stykgodsladninger, samt andre mindre afvigelser, der er i overensstemmelse med normal forretningspraksis.

9. Den valuta, der er påkrævet til at betale varer, der indføres med importlicens, skal stilles til rådighed for licensindehavere på samme grundlag, som gælder for importører af varer, der kan indføres unden importlicens.

10. Hvad angår sikkerhedsundtagelser, finder bestemmelserne i artikel XXI i GATT 1994 anvendelse.

11. Bestemmelserne i denne aftale forpligter ikke noget medlem til at videregive fortrolige oplysninger, hvis dette ville vanskeliggøre håndhævelsen af love eller på anden måde være i strid med almene interesser eller ville krænke offentlige eller private enkeltforetagenders lovlige næringsinteresser.

Artikel 2

Automatisk importlicensudstedelse [1]

1. Ved automatisk importlicensudstedelse forstås, at ansøgningen i alle tilfælde efterkommes, og at dette sker i overensstemmelse med kravene i stk. 2, litra a).

2. Ud over bestemmelserne i artikel 1, stk. 1 til 11, og artikel 2, stk. 1, finder følgende bestemmelser [2] anvendelse på de automatiske importlicensprocedurer:

a) automatiske importlicensprocedurer må ikke administreres på en sådan måde, at de virker begrænsende på indførelsen af varer, der er omfattet af en sådan procedure. Automatiske licensprocedurer anses for at virke begrænsende på samhandelen, medmindre bl.a.:

   i) alle personer, firmaer eller virksomheder, der opfylder bestemmelserne i det importerende medlems lovgivning om drift af importvirksomhed, der vedrører varer, som er omfattet af automatisk licensudstedelse, er ligeberettigede med hensyn til at ansøge om og opnå importlicenser;

   ii) ansøgninger om licenser kan indgives på enhver arbejdsdag forud for toldklarereringen af varerne;

   iii) ansøgninger om licenser, der er indgivet på passende og fuldstændige måde, godkendes omgående ved modtagelsen i det omfang, det er administrativt muligt, men inden for højst 10 arbejdsdage;

b) medlemmerne erkender, at automatiske importlicensprocedurer kan være nødvendige, når der ikke findes nogen anden egnet procedure. Automatisk importlicensudstedelse kan opretholdes, så længe de omstændigheder, der gav anledning til dens indførelse, fortsat gør sig gældende, og så længe det grundlæggende administrative mål ikke kan nås på en bedre måde.

---

(1) Importlicensudstedelse, der forudsætter, at der stilles en sikkerhed, som ikke har nogen importbegrænsende virkning, anses for at være omfattet af bestemmelserne i artikel 2, paragraf 1 og 2.

(2) Udviklingslande, der er medlemmer, men ikke var part i aftalen om importlicensprocedurer af 12. april 1979 og som har særlige vanskeligheder med forskrifterne i litra a), nr. ii), og litra a), nr. iii), kan efter at have underrettet komitéen udskyde anvendelsen af disse stykker i højst to år regnet fra det tidspunkt, hvor overenskomsten om Verdenshandelsorganisationen træder i kraft for det pågældende medlem.

Artikel 3

Ikke-automatisk importlicensudstedelse

1. Ud over bestemmelserne i artikel 1, stk. 1 til 11, finder følgende bestemmelser anvendelse på ikke-automatiske importlicensprocedurer. Ikke-automatiske importlicensprocedurer defineres som udstedelse af importlicenser, der ikke er omfattet af defintionen i artikel 2, stk. 1.

2. Ikke-automatisk licensudstedelse må ikke have handelsbegrænsende eller -forvridende virkninger på indførslen af varer ud over de virkninger, der forårsages af indførelsen af begrænsningen. Ikke-automatiske licensprocedurer skal i rækkevidde og varighed svare til den foranstaltning, de anvendes til at gennemføre, og må ikke medføre flere administrative byrder end absolut nødvendigt for at administrere foranstaltningen.

3. For så vidt angår krav til udstedelse af licenser til andre formål end gennemførelse af kvantitative restriktioner offentliggør medlemmerne tilstrækkelige oplysninger til at gøre øvrige medlemmer og handlende bekendt med grundlaget for at tildele og/eller fordele licenser.

4. I tilfælde, hvor et medlem gør det muligt for personer, firmaer eller institutioner at anmode om undtagelser eller fravigelser fra et licensudstedelseskrav, angives dette i de oplysninger, der offentliggøres i henhold til artikel 1, stk. 4, og der gives samtidig oplysninger om, hvordan en sådan anmodning fremsættes, og i det omfang det er muligt om de omstændigheder, hvorunder sådanne anmodninger, vil blive overvejet.

5. a) Medlemmerne meddeler på anmodning fra et af medlemmerne, som har en interesse i handelen med den pågældende vare, alle nødvendige oplysninger om:

   i) forvaltning af restriktionerne;

   ii) de importlicenser, der er tildelt inden for den seneste periode;

   iii) disse licensers fordeling på leverandørlande;

   iv) importstatistikker, hvor det er praktisk muligt, (dvs. værdi og/eller mængde) vedrørende varer, der er omfattet af importlicensordningen. Udviklingsmedlemslande forventes ikke at påtage sig yderligere administrative eller finansielle byrder i den forbindelse;

   b) Medlemmer, der forvalter kontingenter ved hjælp af licensudstedelse, offentliggør den samlede mængde og/eller det samlede beløb for de kontingenter, der skal anvendes, datoen for kontingenternes åbning og lukning samt enhver ændring i forbindelse hermed inden for de tidsfrister, der er angivet i artikel 1, stk. 4, og på en sådan måde, at regeringer og handlende kan gøre sig bekendt med dem;

   c) for så vidt angår kontingenter, der er fordelt på leverandørlande, underretter det medlem, der anvender de pågældende restriktioner, omgående alle andre medlemmer, der er interesseret i at levere den pågældende vare, om de dele af kontingentet, udtrykt i mængde eller værdi, der i den forløbne periode er tildelt de forskellige leverandørlande og offentliggør disse oplysninger inden for de tidsfrister, der er angivet i artikel 1, stk. 4, og på en sådan måde, at regeringer og handlende kan gøre sig bekendt med dem;

   d) når der opstår en situation, der gør en tidlig åbningsdato for kontingenter nødvendig, offentliggøres de i artikel 1, stk. 4, omhandlede oplysninger inden for de tidsfrister, der er angivet i artikel 1, stk. 4, og på en sådan måde, at regeringer og handlende kan gøre sig bekendt med dem;

   e) personer, virksomheder eller institutioner, der opfylder bestemmelserne i det importerende medlems lovgivning, er ligeberettigede med hensyn til at ansøge om licens og komme i betragtning ved udstedelse heraf. Afslås en licensansøgning, begrundes dette afslag på anmodning over for ansøgeren, som har ret til at appellere eller få den taget op til fornyet prøvelse i overensstemmelse med det importerede medlems lovgivning eller procedurer;

   f) Undtagen hvor det ikke er muligt af grunde, der ligger uden for medlemmets kontrol, må varigheden af fristen for behandling af ansøgningerne ikke være over 30 dage, hvis ansøgningerne betragtes som og når modtaget, dvs. hvis de først indgive ansøgninger behandles først, og ikke over 60 dage, hvis alle ansøgninger betragtes samtidigt. I sidstnævnte tilfælde anses fristen for at behandle ansøgningerne for at begynde dagen efter udløbsdatoen for den meddelte ansøgningsfrist;

   g) licensens gyldighedsperiode skal være af en rimelige længde og må ikke være så kort, at indførsel udelukkes. Licensens gyldighedsperiode må ikke udelukke indførsel af varer, der kommer fra fjerntliggende egne, bortset fra særlige tilfælde, hvor de pågældende importvarer er nødvendige til dækning af uforudsete behov på kort sigt;

   h) ved forvaltningen af kontingenterne må medlemmerne ikke hindre, at indførsel finder sted i overensstemmelse med de udstedte licenser, eller modvirke, at kontingenterne udnyttes fuldt ud;

   i) ved udstedelse af licenser tager medlemmerne hensyn til det ønskelige i, at der udstedes licenser på økonomisk rimelige varemængder;

j) ved fordeling af licenser bør medlemmet tage hensyn til ansøgerens tidligere indførsel. I denne forbindelse tages der hensyn til, om ansøgeren har udnyttet tildelte kontingenter fuldt ud i en nylig forudgående repræsentativ periode. I tilfælde, hvor licensen ikke er blevet udnyttet fuldt ud, undersøger medlemmet grundene hertil og tager hensyn til disse grunde ved tildelingen af nye licenser. Det påses endvidere, at nye importører sikres en rimelig tildeling af kontingenter, idet der tages hensyn til det ønskelige i, at der udstedes licenser på økonomisk rimelig varemængder. I så henseende tages der særlige hensyn til de importører, der indfører varer med oprindelse i udviklingsmedlemslandene især de mindst udviklede medlemslande;

k) for så vidt angår kontingenter, der forvaltes ved hjælp af licenser, og som ikke fordeles på leverandørlande, kan licensindehavere [1] frit vælge importkilder. Er kontingenterne fordelt på leverandørlande, skal det eller de pågældende leverandørlande klart fremgå af licensen;

l) ved anvendelse af artikel 1, stk. 8, kan der i forbindelse med en fremtidig licenstildeling foretages udlignende tilpasninger, når et tidligere licensniveau er overskredet.

Artikel 4

Institutioner

Der oprettes herved en importlicenskomité, som sammensættes af repræsentanter fra hver af medlemmerne. Komitéen vælger sin egen formand og næstformand og træder sammen, når det er nødvendigt for at give medlemmerne mulighed for at optage rådslagninger om spørgsmål, der vedrører denne aftales gennemførelse eller fremme af dens mål.

Artikel 5

Underretning

1. Medlemmer, der indfører licensprocedurer eller ændringer i disse procedurer, underretter komitéen herom senest 60 dage efter offenltiggørelsen.

2. Underretning om indførelse af importlicensprocedurer skal indeholde følgende oplysninger:

a) en liste over varer, der er undergivet licensudstedelsesprocedurer;

b) kontaktadresser, hvor der kan indhentes oplysninger om berettigelse;

c) administrative organer, hvortil der indgives ansøgninger;

e) angivelse af, om der er tale om en automatisk eller ikke-automatisk licensprocedure i henhold til defintionerne i artikel 2 og 3;

f) for automatiske importlicensprocedurer angives det administrative formål;

g) for ikke-automatiske importlicensprocedurer angives den foranstaltning, der gennemføres ved hjælp af licensproceduren;

h) licensprocedurens forventede varighed, hvis denne kan anslås med en vis sandsynlighed, og i modsat fald grunden til, at denne oplysning ikke kan gives.

3. I underretningerne om ændringerne af importlicensprocedurerne angives de ovennævnte led, hvis der forekommer ændringer i disse.

4. Medlemmerne underretter komitéen om de publikationer, hvori de oplysninger, der kræves i henhold til artikel 1, stk. 4, offentliggøres.

5. Ethvert interesseret medlem, der mener, at et andet medlem ikke har underrettet institutionen om en licensprocedure eller ændringer heraf i overensstemmelse med stk. 1 eller 3, kan henlede det andet medlems opmærksomhed herpå. Hvis der ikke herefter straks sker en underretning, kan et sådant medlem selv give underretning om licensproceduren eller ændringer heraf, herunder alle relevante og tilgængelige oplysninger.

Artikel 6

Konsultation og tvistbilæggelse

Konsultationer og bilæggelse af tvister om ethvert spørgsmål vedrørende anvendelsen af denne aftale er undergivet bestemmelserne i artikel XXII og XXIII i GATT 1994, som uddybet og anvendt i forståelsen vedrørende tvistbilæggelse.

Artikel 7

Undersøgelse

1. Komitéen undersøger, når det anses for nødvendigt, men mindst en gang hvert andet år og under hensyntagen

[1] Undertiden benævnt »kontingentindehavere«.

til denne aftales mål, hvorledes den gennemføres og fungerer samt de rettigheder og forpligtelser, den indeholder.

2. Som grundlag for komitéens undersøgelse udarbejder sekretariatet en faktuel rapport baseret på oplysninger meddelt i henhold til artikel 5, besvarelser af de årlige spørgeskemaer om importlicensprocedurer [1] samt andre relevante oplysninger, som sekretariatet har til sin rådighed. Denne rapport skal indeholde et sammendrag af de ovennævnte oplysninger og især angive de ændringer og begivenheder, der har fundet sted i undersøgelsesperioden, samt indeholde alle andre oplysninger, som komitéen ønsker at medtage.

3. Medlemmerne forpligter sig til straks og fuldstændigt at udfylde det årlige spørgeskema om importlicensprocedurer.

4. Komitéen underretter Rådet for Handel med Varer om begivenhederne i den periode, der er omfattet af sådanne undersøgelser.

Artikel 8

Afsluttende bestemmelser

Forbehold

1. Der kan ikke tages forbehold over for nogen af denne aftales bestemmelser uden samtykke fra de øvrige medlemmer.

National lovgivning

2. a) Ethvert medlem skal senest på den dato, hvor overenskomsten om Verdenshandelsorganisationen træder i kraft for det pågældende medlem, sikre, at dets love, andre forskrifter og administrative praksis er i overensstemmelse med denne aftales bestemmelser.

b) Ethvert medlem underretter komitéen om enhver ændring i love og andre forskrifter, der vedrører denne aftale, og i anvendelsen af sådanne love og andre forskrifter.

[1] Oprindelig rundsendt som GATT 1947-dokument L/3515 af 23. marts 1971.

AFTALE OM SUBSIDIER OG UDLIGNINGSFORANSTALTNINGER

MEDLEMMERNE ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

DEL I

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 1

Definition af subsidier

1.1. I denne aftale anses subsidier for at foreligge, hvis:

a) 1) statslige eller offentlige organer på et medlems område (i denne aftale benævnt »staten«) yder et finansielt bidrag, dvs. hvor:

i) statslig praksis indebærer direkte overførsel af midler (f.eks. tilskud, lån og indskud af egenkapital), mulige direkte overførsler af midler eller forpligtelser (f.eks. lånegarantier);

ii) statsindtægter, der ellers er betalbare, opkræves ikke eller der gives afkald herpå (f.eks. skatteincitamenter, såsom skattegodtgørelser [1]);

iii) staten leverer varer eller tjenesteydelser ud over den generelle infrastruktur eller indkøber varer;

iv) staten indbetaler midler til en finansierings mekanisme eller overdrager til eller pålægger et privat organ at varetage en eller flere af den type funktioner, der er omhandlet, i nr. i)—iii), og som normalt ville påhvile staten, og den pågældende praksis afviger ikke reelt fra den praksis, der normalt følges af staten;

eller

2) der foreligger en eller anden form for indkomst- eller prisstøtte som omhandlet i artikel XVI i GATT 1994,

og

b) der opnås herved en fordel.

1.2. Subsidier, som defineret i stk. 1, er omfattet af bestemmelserne i del II og er alene omfattet af bestemmelserne i del III eller V, hvis de pågældende subsidier er specifikke i henhold til artikel 2.

Artikel 2

Specificitet

2.1. For at fastslå, om subsidier, som defineret i artikel 1, stk. 1, er specifikke for en virksomhed eller en erhvervsgren eller en gruppe af virksomheder eller erhvervsgrene (i denne aftale benævnt »visse virksomheder«) inden for den subsidieydende myndigheds jurisdiktion, gælder følgende principper:

a) Når den subsidieydende myndighed eller den lovgivning, i henhold til hvilken den subsidieydende myndighed udøver sin virksomhed, udtrykkeligt begrænser adgangen til subsidier til kun at omfatte visse virksomheder, er sådanne subsidier specifikke.

b) Når den subsidieydende myndighed eller den lovgivning, i henhold til hvilken den subsidieydende myndighed udøver sin virksomhed, fastsætter objektive kriterier eller betingelser [2] for, hvem der er berettiget til at opnå subsidier og for størrelsen heraf, er der ikke tale om specificitet, forudsat at støtteberettigelsen opnås automatisk og de pågældende kriterier og betingelser overholdes strengt. Kriterierne eller betingelserne skal klart fremgå af love, forskrifter eller andre officielle dokumenter, således at de let kan kontrolleres.

c) Skulle der være grund til at antage, at subsidier er specifikke, uanset at de ved anvendelsen af de principper, der er fastlagt i litra a) og b), ser ud til ikke at være det, kan andre faktorer tages i betragtning. Der er tale om følgende: et subsidieprogram anvendes af et begrænset antal virksomheder eller anvendes i overvejende grad af visse virksomheder, der ydes uforholdsmæssigt store subsidier til visse virksomheder og den måde, hvorpå den subsidieydende myndighed har udøvet sine skønsbeføjelser ved beslutningen om at yde subsidier [3]. Ved anvendel-

[1] I overensstemmelse med artikel XVI i GATT 1994 (note til artikel XVI) og bestemmelserne i bilag I—III i denne aftale skal fritagelse af en eksportvare for afgifter eller skatter, som påhviler den samme vare, når den er bestemt til indenlandsk forbrug, eller tilbagebetaling af sådanne afgifter eller skatter med beløb, som ikke overstiger dem, der er pålignet varerne, ikke anses for at være subsidier.

[2] Ved objektive kriterier eller betingelser forstås i den her anvendte sammenhæng kriterier eller betingelser, som er neutrale, som ikke begunstiger visse virksomheder på bekostning af andre, og som er af økonomisk art og anvendes horisontalt, såsom antal beskæftigede eller virksomhedsstørrelse.

[3] I den forbindelse tages der navnlig hensyn til oplysninger om, hvor hyppigt anmodninger om subsidieydelser afvises eller godtages og begrundelserne for sådanne afgørelser.

sen af dette afsnit tages der hensyn til, i hvor høj grad der er tale om diversificering af den økonomiske aktivitet inden for den subsidieydende myndigheds jurisdiktion, og hvor længe subsidieprogrammet har været i anvendelse.

2.2. Subsidier, som er begrænset til at omfatte et begrænset antal virksomheder i et nærmere bestemt geografisk område inden for den subsidieydende myndigheds jurisdiktion, er specifikke.

2.3. Alle subsidier, der er omfattet af artikel 3, anses for specifikke.

2.4. Afgørelser om specificitet i henhold til denne artikel dokumenteres tydeligt på grundlag af positivt bevismaterialer.

DEL II

FORBUDTE SUBSIDIER

Artikel 3

Forbud

3.1. Bortset fra bestemmelserne i aftalen om landbrug er følgende subsidier, som defineret i artikel 1, forbudt:

a) subsidier, som retligt eller faktisk [1], enten udelukkende eller som en af flere andre betingelser, er betinget af eksportresultater, herunder de i bilag I anførte eksempler [2];

b) subsidier, der enten udelukkende eller som en af flere andre betingelser er betinget af anvendelsen af indenlandske varer fremfor indførte varer.

3.2. Et medlem hverken yder eller opretholder de subsidier, der er omhandlet i stk. 1.

[1] Dette krav er opfyldt, når det af de faktiske omstændigheder fremgår, at ydelsen af subsidier, omend den ikke er retligt betinget af eksportresultaterne, i virkeligheden er bundet til den faktiske eller forventede eksport eller til eksportindtægterne. Det forhold, at der ydes subsidier til virksomheder, der eksporterer, er ikke i sig selv tilstrækkeligt til at fastslå, at der er tale om eksportsubsidier som defineret i denne bestemmelse.

[2] Foranstaltninger, som ifølge bilag I ikke anses for eksportsubsidier, er ikke forbudt i henhold til denne eller andre bestemmelser i denne aftale.

Artikel 4

Retsmidler

4.1. Har et medlem grund til at formode, at et andet medlem yder eller opretholder forbudte subsidier, kan førstnævnte medlem anmode om rådslagninger med et sådant andet medlem.

4.2. En anmodning om rådslagninger i henhold til stk. 1 skal indeholde en redegørelse for foreliggende bevismateriale vedrørende forekomsten og arten af de pågældende subsidier.

4.3. Ved modtagelsen af en anmodning om rådslagninger i henhold til stk. 1 skal det medlem, der formodes at yde eller opretholde de pågældende subsidier, hurtigst muligt indlede sådanne rådslagninger. Det er formålet med rådslagningerne at klarlægge de faktiske omstændigheder og at nå til en løsning ved fælles overenskomst.

4.4. Lykkes det ikke parterne at nå til en løsning ved fælles overenskomst inden for en frist på 30 dage [3] efter anmodning om rådslagninger, kan ethvert medlem, der er part i sådanne rådslagninger, indbringe sagen for Tvistbilæggelsesorganet med henblik på omgående nedsættelse af et panel, medmindre Tvistbilæggelsesorganet ved enstemmighed beslutter ikke at nedsætte et panel.

4.5. Når panelet er oprettet kan det anmode om bistand fra den permanente ekspertgruppe [4] med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende foranstaltning er en forbudt subsidieordning. På anmodning gennemgår panelet omgående bevismaterialet vedrørende forekomsten og arten af den pågældende foranstaltning, og det giver det medlem, der anvender eller opretholder foranstaltningen, lejlighed til at påvise, at denne ikke er en forbudt subsidieordning. Den permanente ekspertgruppe aflægger beretning til panelet inden for en frist, der fastsættes af panelet. Den permanente ekspertgruppes konklusioner vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende foranstaltning er en forbudt subsidieordning eller ej, godtages af panelet uden ændring.

4.6. Panelet aflægger endelig beregning til parterne i tvisten. Beretningen rundsendes til alle medlemmer inden for en frist på 90 dage fra tidspunktet for sammensætningen af panelet og fastsættelsen af dets kommissorium.

4.7. Fastslås det, at den pågældende foranstaltning, er en forbudt subisdieordning, henstiller panelet, at det subsidieydende medlem omgående trækker ordningen tilbage. Panelet fastsætter i den forbindelse i sin henstilling en frist, inden for hvilken foranstaltningen skal trækkes tilbage.

4.8. Inden 30 dage efter udsendelsen af panelets beretning til alle medlemmer, godkendes den af Tvistbilæggel-

[3] Alle tidsfrister, der er nævnt i denne artikel, kan forlænges ved fælles overenskomst.

[4] Nedsat i artikel 24.

sesorganet, medmindre en af parterne i tvisten formelt meddeler Tvistbilæggelsesorganet, at den har besluttet at appellere sagen, eller Tvistbilæggelsesorganet beslutter enstemmigt ikke at godkende beretningen.

4.9. Indbringes en panelberetning for appelorganet, træffer dette afgørelse inden for en frist på 30 dage fra den dato, på hvilken den pågældende part i tvisten formelt meddelte, at den agtede at appellere sagen. Finder appelorganet, at det ikke kan aflægge beretning inden for 30 dage, meddeler det skriftligt Tvistbilæggelsesorganet grundene til forsinkelsen og angiver samtidigt inden for hvilken frist, det forventer at kunne aflægge beretning. Sagsbehandlingen må under ingen omstændigheder overstige 60 dage. Appelorganets beretning godkendes af Tvistbilæggelsesorganet og accepteres ubetinget af parterne i tvisten, medmindre Tvistbilæggelsesorganet enstemmigt beslutter ikke at godkende appelorganets beretning inden for en frist på 20 dage efter udsendelsen heraf til medlemmerne (1).

4.10. Følges Tvistbilæggelsesorganets henstilling ikke inden for den frist, som panelet har fastsat, og som løber fra tidspunktet for godkendelsen af panelets eller appelorganets beretning, bemyndiger Tvistbilæggelsesorganet det medlem, der har indgivet klage, til at træffe passende (2) modforholdsregler, medmindre Tvistbilæggelsesorganet enstemmigt beslutter at afvise anmodningen herom.

4.11. Anmoder en part i tvisten om voldgift i henhold til artikel 22, stk. 6, i forståelsen vedrørende reglerne og procedurerne for tvistbilæggelse, afgør voldgiftsdommeren, om modforholdsreglerne er passende (3).

4.12. Med undtagelse af de frister, der udtrykkeligt er foreskrevet i denne artikel, gælder for tvister, der behandles i medfør af denne artikel, at de frister, der er gældende for behandlingen af sådanne tvister i henhold til forståelsen vedrørende reglerne og procedurerne for tvistbilæggelse, nedsættes til det halve af det deri foreskrevne.

DEL III

SUBSIDIER OVERFOR HVILKE DER KAN TRÆFFES MODFORANSTALTNINGER

Artikel 5

Skadelige virkninger

Intet medlem bør gennem anvendelsen af subsidier, der er omhandlet i artikel 1, stk. 1 og 2, skade andre medlemmers interesser, dvs.:

a) forårsage skade for en indenlandsk erhvervsgren (4) i et andet medlems område;

b) forårsage ophævelse eller forringelse af fordele, der direkte eller indirekte tilfalder andre medlemmer i henhold til GATT 1994, navnlig fordele hidrørende fra indrømmelser, der er bundet i henhold til artikel II i GATT 1994 (5);

c) i alvorlig grad skade et andet medlems interesser (6).

Denne artikel gælder ikke for subsidier, der opretholdes for landbrugsprodukter, som omhandlet i artikel 13 i aftalen om langbrug.

Artikel 6

Alvorlig skade

6.1. Alvorlig skade som omhandlet i artikel 5, litra c), anses for at foreligge, når:

a) den samlede værdi af subsidierne (7) til en vare overstiger 5 % (8),

b) der ydes subsidier til dækning af en erhvervsgrens driftstab,

c) der ydes subsidier til dækning af en virksomheds driftstab, bortset fra ikke-tilbagevendende engangsforanstaltninger, som ikke kan gentagnes for den pågældende virksomhed, og som blot ydes for at vinde tid til at finde løsninger på lang sigt og undgå akutte sociale problemer,

d) der er tale om direkte eftergivelse af gæld, dvs. eftergivelse af gæld til staten og tilskud til dækning af tilbagebetaling af gæld (9).

(1) Er der ikke berammet et møde i Tvistbilæggelsesorganet i den pågældende periode, indkaldes der til et sådant møde med henblik herpå.

(2) Dette udtryk er ikke ensbetydende med, at der kan tillades uforholdsmæssigt strenge modforholdsregler på baggrund af, at de omhandlede subsidier er forbudte i henhold til nærværende bestemmelser.

(3) Dette udtryk er ikke ensbetydende med, at der kan tillades uforholdsmæssigt strenge modforholdsregler på baggrund af, at de omhandlede subsidier er forbudte i henhold til nærværende bestemmelser.

(4) Udtrykket »skade en indenlandsk erhvervsgren« anvendes her i samme betydning som i del V.

(5) Udtrykket »ophævelse eller forringelse« anvendes i denne aftale i samme betydning som i de relevante bestemmelser i GATT 1994, og som der er tale om en sådan ophævelse eller forringelse afgøres i overensstemmelse med praksis ved anvendelsen af disse bestemmelser.

(6) Udtrykket »i alvorlig grad skade et andet medlems interesser« anvendes i denne aftale i samme betydning som i artikel XVI, paragraf 1, i GATT 1994, og indbefatter trussel om alvorlige skade.

(7) Den samlede værdi af subsidierne beregnes i overensstemmelse med bilag IV.

(8) Da det forventes, at civile fly vil blive omfattet af særlige multilaterale regler, gælder den tærskelsværdi, der er anført i dette afsnit, ikke for civile fly.

(9) Medlemmerne erkender, at i tilfælde hvor licensbaseret finansiering af et program for civile fly ikke tilbagebetales fuldtud, fordi det faktiske salg ikke når op på det forventede, anses dette ikke i sig selv for alvorlig skade med henblik på dette afsnit.

6.2. Uanset bestemmelserne i stk. 1 foreligger der ikke alvorlig skade, hvis det subsidieydende medlem påviser, at de pågældende subsidier ikke har givet anledning til nogen af de virkninger, der er opregnet i stk. 3.

6.3. Alvorlig skade som omhandlet i artikel 5, litra c), kan opstå i alle tilfælde, hvor et eller flere følgende forhold gør sig gældende:

a) subsidierne har den virkning, at indførelsen af samme vare fra et andet medlem til det subsidieydende medlems marked fortrænges eller hindres;

b) subsidierne har den virkning, at udførslen af samme vare fra et andet medlem til et tredjelands marked fortrænges eller hindres;

c) subisiderne har den virkning, at den subsidierede vare udbydes til en pris, der er væsentligt lavere end et andet medlems pris for samme vare på samme marked, eller de er en væsentlig hindring for prisforhøjelser, giver anledning til pristryk eller salgstilbagegang på samme marked;

d) subsidierne har den virkning, at det subsidieydende medlem øger sin andel af verdensmarkedet for bestemte subsidierede råvarer eller råstoffer [1] sammenholdt med den gennemsnitlige andel, det havde i de forudgående tre år, og denne forøgelse følger en konsekvent udviklingslinje i en periode, hvor der er ydet subsidier.

6.4. Med henblik på stk. 3, litra b), indbefatter fortrængningen eller hindringen af udførslen tilfælde, hvor det, med forbehold af bestemmelserne i stk. 7, er blevet påvist, at der har været tale om en ændring i de relative markedsandele til ulempe for samme vare, hvortil der ikke ydes subsidier (inden for en behørigt repræsentativ periode, som er tilstrækkelig til at påvise en klar tendens i markedsudviklingen for den pågældende vare, under normale omstændigheder mindst et år). En »ændring i de relative markedsandele« omfatter enhver af følgende situationer: (a) en forøgelse af markedsandelen for den subsidierede vare, (b) markedsandelen for den subsidierede vare er konstant under omstændigheder, hvor den ellers ville være faldet, hvis der ikke ydedes subsidier, (c) markedsandelen for den subsidierede vare falder, men i et langsommere tempo, end det ellers ville have været tilfældet, hvis der ikke ydedes subsidier.

6.5. Med henblik på stk. 3, litra c), indbefatter prisunderbud tilfælde, hvor sådanne prisunderbud er blevet påvist ved en sammenligning af priserne på den subsidierede vare med priserne på samme vare, hvortil der ikke ydes subsidier, og som leveres til samme marked. Sammenligningen finder sted i samme handelsled og på sammenlignende tidspunkter, idet der tages behørigt hensyn til alle andre faktorer, der påvirker prisernes sammenlignelighed. Er en sådan direkte sammenligning imidlertid ikke mulig, kan forekomsten af prisunderbud påvises på grundlag af eksportenhedsværdier.

6.6. Med forbehold af bestemmelserne i bilag V, punkt 3, stiller hvert medlem på det marked, hvor der påstås at være forvoldt alvorlig skade, alle relevante oplysninger, som kan tilvejebringes vedrørende ændringer i markedsandele for parterne i en tvist samt vedrørende priserne på de pågældende varer, til rådighed for parterne i en sådan tvist, som opstår i henhold til artikel 7, og for det panel, der nedsættes i medfør af artikel 7, stk. 4.

6.7. Foreligger en af følgende omstændigheder [2] i den relevante periode, er der ikke tale om fortrængning eller hindring med deraf følgende alvorlige skade i henhold til stk. 3:

a) forbud eller restriktioner vedrørende udførslen af samme vare fra det medlem, der har indgivet klage, eller vedrørende indførslen fra dette medlem til det pågældende marked i et tredjeland;

b) hvis en importerende regering, der har et handelsmonopol eller statshandelsmonopol med den pågældende vare, af ikke-erhvervsmæssige grunde beslutter at flytte indførslen fra det medlem, der har indgivet klage, til et eller flere andre lande;

c) naturkatastrofer, strejker, transportforstyrrelser eller anden force majeure, som i væsentlig grad påvirker produktion, kvalitet, mængder eller priser på den vare, der er diponibel for udførsel fra det medlem, der har indgivet klage;

d) ordninger, der begrænser udførslen fra det medlem, der har indgivet klage;

e) frivillig nedskæring af de mængder af den pågældende vare, der er disponible for udførsel fra det medlem, der har indgivet klage (herunder bl.a. en situation, hvor firmaer i det klagende medlems område autonomt har omdirigeret udførslen af den pågældende vare til nye markeder);

f) undladelse af at opfylde standarder og andre kontrolforskrifter i importlandet.

[1] Medmindre andre multilateralt aftalte særlige regler gælder for samhandelen med de pågældende råvarer eller råstoffer.

[2] Det forhold, at der i dette stykke henvises til særlige omstændigheder, giver dem ikke i sig selv nogen retlig status i henseende til hverken GATT 1994 eller denne aftale. De pågældende omstændigheder må ikke være isolerede, sporadiske eller på anden ubetydelige.

6.8. Foreligger der ikke sådanne omstændigheder, som er anført i stk. 7, fastslås det, om der forvoldes alvorlig skade, på grundlag af de oplysninger, som er indgivet til eller indhentet af panelet, herunder oplysninger, der er indgivet i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag V.

6.9. Denne artikel gælder ikke for subsidier, der opretholdes på landbrugsprodukter, som omhandlet i artikel 13 i aftalen om landbrug.

Artikel 7

Retsmidler

7.1. Har et medlem grund til at formode, at nogen af de subsidier, der er omhandlet i artikel 1, og som ydes eller opretholdes af et andet medlem, skader førstnævnte medlems indenlandske erhvervsgren, ophæver eller forringer rettigheder eller giver anledning til alvorlige skade, kan det pågældende medlem anmode om rådslagninger med et sådant andet medlem, jf. dog undtagelsesbestemmelserne i artikel 13 i aftalen om landbrug.

7.2. Den anmodning om rådslagninger i henhold til stk. 1 skal indeholde en redegørelse for det bevismateriale, der foreligger vedrørende (a) forekomsten og arten af de pågældende subsidier og (b) den skade, der er påført den indenlandske erhvervsgren, eller den ophævelse eller forringelse af rettigheder eller alvorlige skade [1], som det medlem, der har anmodet om rådslagninger, har lidt.

7.3. Ved modtagelsen af en anmodning om rådslagninger i henhold til stk. 1 skal det medlem, der formodes at yde eller opretholde de pågældende subsidier, hurtigst muligt indlede sådanne rådslagninger. Det er formålet med rådslagningerne at klarlægge de faktiske omstændigheder og at nå til den løsning ved fælles overenskomst.

7.4. Lykkes det ikke parterne at nå til en løsning ved fælles overenskomst inden for en frist på 60 dage [2], kan ethvert medlem, der er part i sådanne rådslagninger, indbringe sagen for Tvistbelæggelsesorganet med henblik på nedsættelse af et panel. Inden for en frist på 15 dage fra nedsættelsen af panelet træffes der beslutning om dets sammensætning og kommissorium.

7.5. Panelet undersøger sagen og aflægger endelig beretning til parterne i tvisten. Beretningen rundsendes til alle medlemmer inden for en frist på 120 dage fra tidspunktet for sammensætningen af panelet og fastsættelsen at dets kommissorium.

7.6. Inden 30 dage efter udsendelsen af panelets beretning til alle medlemmer, godkendes den af Tvistbilæggelsesorganet [3], medmindre en af parterne i tvisten formelt meddeler Tvistbilæggelsesorganet, at den har besluttet at appellere sagen, eller Tvistbilæggelsesorganet beslutter enstemmigt ikke at godkende beretningen.

7.7. Indbringes en panelberetning for appelorganet, træffer dette afgørelse inden for en frist på 60 dage fra den dato, på hvilken den pågældende part i tvisten formelt meddelte, at den agtede at appellere sagen. Finder appelorganet, at det ikke kan aflægge beretningen inden for 60 dage, meddeler det skriftligt Tvistbilæggelsesorgan grundene til forsinkelse og angiver samtidigt inden for hvilken frist, det forventer at kunne aflægge beretning. Sagsbehandlingen må under ingen omstændigheder overstige 90 dage. Appelorganets beretning godkendes af Tvistbilæggelsesorganet og accepteres ubetinget af parterne i tvisten, medmindre Tvistbilæggelsesorganet enstemmigt beslutter ikke at godkende appelorganets beretning inden for en frist på 20 dage efter udsendelsen heraf til medlemmerne [3].

7.8. Godkendes et panels eller et appelorgans beretning, og fastslås det heri, at subsidier har skadet et andet medlems interesser, som omhandlet i artikel 5, tager det medlem, der yder eller opretholder sådanne subsidier, passende skridt til at afhjælpe de skadelige virkninger eller subsidieordningen ophæves.

7.9. Har det pågældende medlem ikke taget passende skridt til at afhjælpe de skadelige virkninger eller til at ophæve subsidieordningen inden for seks måneder fra den dato, på hvilken Tvistbilæggelsesorganet godkender panelets eller appelorganets beretning, og opnås der ikke enighed om kompensation, bemyndiger Tvistbilæggelseorganet det medlem, der har indgivet klage, til at træffe modforholdsregler, som står i et rimeligt forhold til omfanget og arten af de skadelige virkninger, der er fastslået, medmindre Tvistbilæggelsesorganet enstemmigt beslutter af afvise anmodningen.

7.10. Anmoder en part i tvisten om voldgift i henhold til artikel 22, stk. 6, i forståelsen vedrørende reglerne og procedurerne for tvistbilæggelse, afgør voldgiftsdommeren, og modforholdsreglerne står i et rimeligt forhold til omfanget og arten af de skadelige virkninger, der er fastslået.

---

(1) Vedrører anmodningen subsidier, som anses for at resultere i alvorlig skade, som omhandlet i artikel 6, stk. 1, kan det foreliggende bevismateriale for alvorlig skade begrænses til at omfatte de foreliggende beviser for, om betingelserne i artikel 6, stk. 1, er opfyldt eller ej.

(2) Alle tidsfrister, der er nævnt i denne artikel, kan forlænges ved fælles overenskomst.

(3) Er der ikke berammet et møde i Tvistbilæggelsesorganet i den pågældende periode, indkaldes der til et sådant møde med henblik herpå.

DEL VI

IKKE-RETSSTRIDIGE SUBSIDIER

Artikel 8

Identifikation af ikke-retslige subsidier

8.1. Følgende subsidier anses for ikke-retsstridige ([1]):

a) subsidier, der ikke er specifikke, som omhandlet i artikel 2;

b) subsidier, der er specifikke, som omhandlet i artikel 2, men som opfylder alle de betingelser, der er fastsat i stk. 2, litra a), b) eller c).

8.2. Uanset bestemmelserne i del III og V er følgende ikke-retsstridige subsidier:

a) støtte til forskningsaktiviteter, der varetages af firmaer eller af højere læreanstalter eller forskningsinstitutioner på grundlag af kontrakter med firmaer, hvis: ([2]) ([3]) ([4])

støtten ikke dækker ([5]) mere end 75 % af omkostningerne ved industriel forskning ([6]) eller 50 % af omkostningerne ved udviklingsaktiviteter i den prækompetitive fase ([7]) ([8])

og forudsatte at den pågældende støtte begrænses til udelukkende at omfatte:

i) personaleomkostninger (forskere, teknikere og andet personale, der udelukkende er beskæftiget inden for forskningsaktiviteterne);

ii) omkostninger til instrumenter, udstyr, grund og bygninger, der udelukkende og permanent (undtagen ved afhændelse på et kommercielt grundlag) anvendes til forskningsaktiviteterne;

iii) omkostninger i forbindelse med rådgivning og tilsvarende tjenesteydelser, som udelukkende vedrører forskningsaktiviteterne, herunder indkøbt forskning, teknisk indsigt, patenter osv.;

iv) yderligere generalomkostninger, der direkte påløber som følge af forskningsaktiviteterne;

v) andre løbende omkostninger (til materialer, forsyninger og lignende), der direkte påløber som følge af forskningsaktiviteterne.

b) støtte til ugunstigt stillede regioner inden for et medlems område, som ydes i medfør af en generel ramme for regionaludvikling ([9]), og som ikke er specifik (som omhandlet i artikel 2) inden for støtteberettigede regioner, forudsat at:

i) hver ugunstigt stillet region skal være et klart afgrænset, sammenhængende geografiske område med en definerbar økonomisk og administrativ identitet;

([1]) Det erkendes, at medlemmerne i vid udstrækning yder statsstøtte til forskellige formål, og at den blotte kendsgering, at sådan støtte ikke opfylder betingelserne for at blive behandlet som ikke-retsstridige subsidier i henhold til bestemmelserne i denne artikel, ikke i sig selv begrænser medlemmernes mulighed for at yde sådan støtte.

([2]) Da det forventes, at civile fly vil blive omfattet af særlige multilaterale regler, finder bestemmelserne i dette afsnit ikke anvendelse på sådanne fly.

([3]) Senest 18 måneder efter WTO-overenskomstens ikrafttræden undersøger Udvalget for Subsidier og Udligningsforanstaltninger, som er oprettet i henhold til artikel 24 (i denne aftale benævnt »udvalget«), hvorledes betemmelserne i stk. 2, litra a), anvendes med henblik på at foretage alle nødvendige ændringer for at forbedre anvendelsen af bestemmelserne. Ved undersøgelsen af mulige ændringer, vurderer udvalget omhyggeligt på baggrund af medlemmernes erfaringer med gennemførelsen af forskningsprogrammer og arbejdet i andre relevante internationale institutioner definitionerne af de kategorier, der er fastlagt i dette afsnit.

([4]) Bestemmelserne i denne aftale finder ikke anvendelse på grundforskning, der varetages uafhængigt af højere læreanstalter eller forskningsinstitutioner. Ved udtrykket »grundforskning« forstås en udvidelse af generel videnskabelig eller teknisk viden, som ikke er knyttet til industrielle eller kommercielle mål.

([5]) Det tilladelige omfang af den ikke-retsstridige støtte, der er omhandlet i dette afsnit, fastsættes på grundlag af de samlede støtteberettigede omkostninger, der påløber i det enkelte projekts gennemførelsesperiode.

([6]) Ved udtrykket »industriel forskning« forstås planlagt efterforskning eller kritisk undersøgelse med henblik på at afdække ny viden med det sigte, at en sådan viden kan vise sig nyttig i forbindelse med udviklingen af nye produkter, processer eller servicefunktioner eller en betydelig forbedring af eksisterende produkter, processer eller servicefunktioner.

([7]) Ved udtrykket »udviklingsaktiviteter i den prækompetitive fase« forstås overførsel af industrielle forskningsresultater til en plan, blueprint eller skitse til nye, ændrede eller forbedrede produkter, processer eller servicefunktioner, både til salg og brug, herunder konstruktion af en første prototype, som vil kunne udnyttes kommercielt. Det kan endvidere omfatte den begrebsmæssige udformning og skitsering af alternative produkter, processer eller servicefunktioner og indledende demonstrations- eller forsøgsprojekter, forudset at sådanne projekter ikke kan omdannes til industriel anvendelse eller kommerciel udnyttelse. Det omfatter ikke rutinemæssige eller periodiske ændringer af eksisterende produkter, produktionslinjer, fremstillingsprocesser, servicefunktioner og andre igangværende funktioner, selv om de pågældende ændringer kan betegnes som forbedringer.

([8]) I forbindelse med programmer, der spænder over industriel forskning og udviklingsaktiviteter i den prækompetitive fase, må det tilladelige omfang af ikke retsstridig støtte ikke overstige det simple gennemsnit af det tilladelige omfang af ikke-retsstridig støtte, som gælder for ovennævnte to kategorier, beregnet på grundlag af alle støtteberettigede omkostninger, som fastsat i nr. i)—v) i dette afsnit.

([9]) Ved en »generel ramme for regionaludvikling« forstås, at regionale subsidieprogrammer indgår som en del af en intern regionaludviklingspolitik, som er konsekvent og generelt gældende, og at subisidier til regionaludvikling ikke ydes i isolerede geografiske områder, hvor de ingen eller stort set ingen inflydelse har på en regions udvikling.

ii) regionen anses for ugunstigt stillet på grundlag af neutrale og objektive kriterier [1], hvoraf det fremgår, at regionens vanskeligheder skyldes andet og mere end midlertidige omstændigheder; sådanne kriterier skal klart fremgå af love, forskrifter eller andre officielle dokumenter, således at de let kan kontrolleres;

iii) kriterierne skal indeholde et mål for økonomisk udvikling, som fastlægges på grundlag af mindst én af følgende faktorer;

— enten indkomst per capita eller husstandsindkomst per capita eller BNP per capita, som ikke må være højere end 85 % af gennemsnittet for det pågældende område,

— en arbejdsløshedsprocent, som skal være mindst 110 % af gennemsnittet for det pågældende område, målt over en treårig periode; et sådant mål kan imidlertid være sammensat og indbefatte andre faktorer.

c) støtte til at fremme tilpasningen af eksisterende anlæg [2] til nye miljøkrav, der indføres ved lov og/eller forskrifter, hvorved firmaerne pålægges større finansielle byrder, forudsat at støtten:

i) er en engangsforeteelse, som ikke gentages,

ii) er begrænset til 20 % af tilpasningsomkostningerne,

iii) ikke dækker omkostningerne ved udskiftning og drift af de anlæg, hvortil der ydes støtte, idet sådanne omkostninger i fuldt omfang bæres af firmaerne,

iv) er direkte knyttet til og står i et rimeligt forhold til et firmas nedbringelse af gener og forurening og ikke dækker sådanne omkostningsbesparelser ved produktionen, som måtte opnås, og

v) kan opnås af alle firmaer, der kan tage det nye udstyr og/eller de nye produktionsprocesser i brug.

8.3. Iværksættelsen af et subsidieprogram, for hvilket bestemmelserne i stk. 2 påberåbes, anmeldes på forhånd til udvalget i henhold til bestemmelserne i del VII. En sådan anmeldelse skal være tilstrækkelig detaljeret til at sikre, at andre medlemmer kan vurdere, om programmet er i overenstemmelse med de betingelser og kriterier, der er fastlagt i de relevante bestemmelser i stk. 2. Medlemmerne indgiver også årlige ajourføringer af sådanne anmeldelser til udvalget, navnlig ved meddelelse af oplysninger om de samlede udgifter til hvert program og om eventuelle ændringer af programmet. Andre medlemmer har ret til at anmode om oplysninger om enkeltsager for ydelse af subsidier i henhold til et anmeldt program [3].

8.4. På anmodning fra et medlem undersøger sekretariatet en anmeldelse, der er indgivet i medfør af stk. 3, og det kan om nødvendigt anmode om yderligere oplysninger fra det subsidieydende medlem vedrørende det anmeldte program, som er taget op til undersøgelse. Sekretariatet indberetter undersøgelsesresultaterne til udvalget. På anmodning undersøger udvalget omgående sekretariatets undersøgelsesresultater (eller selve anmeldelsen, hvis sekretariatet ikke er blevet anmodet om at foretage en undersøgelse) med henblik på at afgøre, om de betingelser og kriterier, der er fastlagt i stk. 2, ikke er overholdt. Den procedure, der er fastlagt i dette stykke, afsluttes senest på udvalgets første ordinære møde efter anmeldelsen af subsidieprogrammet, forudsat at der er forløbet mindst to måneder mellem anmeldelsestidspunktet og udvalgets ordinære møde. Den undersøgelsesprocedure, som er beskrevet i dette stykke, anvendes på anmodning også for så vidt angår væsentlige ændringer af et program, der anmeldes som led i de årlige ajourføringer, der er nævnt i stk. 3.

8.5. På anmodning fra et medlem skal den afgørelse, som udvalget træffer i henhold til stk. 4, eller det forhold, at udvalget ikke træffer en sådan afgørelse, samt misligholdelse i enkeltsager af de betingelser, der er fast i det anmeldte program, overgives til bindende voldgift. Voldgiftsorganet forelægger sine konklusioner for medlemmerne senest 120 dage efter den dato, på hvilken voldgiftsorganet fik sagen forelagt. Medmindre andet er bestemt i dette stykke, finder forståelsen vedrørende reglerne og procedurerne for tvistbilæggelse anvendelse på voldgift, der finder sted i henhold til dette stykke.

Artikel 9

Rådslagninger og tilladte retsmidler

9.1. Har et medlem under gennemførelsen af et program, der er omhandlet i artikel 8, stk. 2, uanset at det pågældende program er i overensstemmelse med de krite-

[1] Ved »neutrale og objektive kriterier« forstås kriterier, der ikke begunstiger bestemte regioner ud over, hvad der er påkrævet for at udligne eller mindske regionale uligheder inden for rammerne af regionaludviklingspolitikken. I den forbindelse skal der i regionale subsidieprogrammer fastsættes lofter over det støttebeløb, der kan ydes til hvert subsidieret projekt. Sådanne lofter kan differentieres alt efter de støttede regioners forskellige udviklingsniveauer og skal udtrykkes i form af investeringsomkostninger eller omkostninger ved jobskabelse. Inden for sådanne lofter skal støtten fordeles tilstrækkeligt bredt og jævnt for at undgå, at subsidierne fortrinsvis udnyttes af eller i uforholdsmæssigt stort anfang ydes til visse virksomheder som omhandlet i artikel 2.

[2] Ved udtrykket »eksisterende anlæg« forstås anlæg, som har været i drift i mindst to år på det tidspunkt, hvor der stilles nye miljøkrav.

[3] Det fastslås, at denne anmeldelsesbestemmelse på ingen måde indebærer, at der skal meddeles fortrolige oplysninger, herunder fortrolige forretningsoplysninger.

rier, der er fastlagt i nævnte stykke, grund til at antage, at dette program har haft skadelige virkninger for det pågældende medlems indenlandske erhversgren, således at der forvoldes skade, som vanskeligt kan afhjælpes, kan det pågældende medlem anmode om rådslagninger med det medlem, der yder eller opretholder subsidierne.

9.2. Ved anmodning om rådslagninger i henhold til stk. 1 skal det medlem, der yder eller opretholder de pågældende subsidier, hurtigst muligt iværksætte sådanne rådslagninger. Det er formålet med rådslagningerne at klarlægge de faktiske omstændigheder og at nå til en gensidigt acceptabel løsning.

9.3. Er der ikke fundet en gensidigt acceptabel løsning under rådslagninger i henhold til stk. 2 inden for en frist på 60 dage fra anmodningen om sådanne rådslagninger, kan det medlem, der indgav anmodningen, indbringe sagen for udvalget.

9.4. Indbringes en sag for udvalget, undersøger dette omgående de dermed forbundne faktiske omstændigheder og beviserne for de virkninger, der er nævnt i stk. 1. Fastslår udvalget, at der er tale om sådanne virkninger, kan det foreslå det subsidieydende medlem at ændre det pågældende program på en sådan måde, at nævnte virkninger afhjælpes. Udvalget fremlægger sine konkluslioner senest 120 dage efter den dato, på hvilken det fik sagen forelagt i henhold til stk. 3. Følges henstillingen ikke inden for en frist på seks måneder, bemyndiger udvalget det medlem, der har indgivet anmodningen, til at træffe passende modforholdsregler, som står i et rimeligt forhold til omfanget og arten af de virkninger. der er fastslået.

DEL V

UDLIGNINGSFORANSTALTNINGER

Artikel 10

Anvendelsen af artikel VI i GATT 1993 [1]

Medlemmerne tager alle nødvendige forholdsregler for at sikre, at opkrævningen af udligningstold [2] for varer, der hidrører fra et medlems område, og som indføres i et andet medlems område, finder sted i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel VI i GATT 1994 og bestemmelserne i denne aftale. Udligningstold kan kun pålægges på grundlag af undersøgelser, der er indledt [3] og gennemført i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale og aftalen om landbrug.

Artikel 11

Indledning og videreførelse af en undersøgelse

11.1. En undersøgelse med henblik på at fastslå forekomsten, omfanget og virkningen af påstående subsidier indledes på grundlag af en skriftlig anmodning indgivet af eller på vegne af den pågældende indelandske erhvervsgren, jf. dog undtagelsen i stk. 6.

11.2. En amodning i henhold til stk. 1 skal indeholde beviser for (a) subsidier og om muligt beløbsstørrelsen, (b) skalde som defineret i artikel VI i GATT 1994, således som denne fortolkes i denne aftale, og (c) en årsagssammenhæng mellem den subsidierede indførsel og den påståede skade. Simple påstande, som ikke dokumenteres ved relevant bevismateriale, kan ikke anses for tilstrækkelige til at opfylde betingelserne i dette stykke. Anmodningen skal indeholde sådanne oplysninger om følgende, som den anmodende part med rimelighed kan forventes at være i besiddelse af:

i) ansøgerens identitet og en redegørelse for omfanget og værdien af ansøgerens indenlandske produktion af samme vare. Når der indgives skriftlig anmodning på vegne af den indenlandske erhvervsgren, skal denne erhvervsgren i anmodningen identificeres ved angivelse af alle kendte indenlandske producenter af samme vare (eller sammenslutninger af indenlandske producenter af samme vare), og så vidt muligt en redegørelse for omfanget og værdien af den indenlandske produktion af samme vare, som sådanne producenter tegner sig for;

ii) en fuldstændig beskrivelse af den vare, hvortil der angiveligt ydes subsidier, navnet på det eller de pågældende oprindelses- eller eksportlande, identiteten af hver kendt eksportør eller udenlandsk producent og en liste over de personer, der vides at indføre den pågældende vare;

iii) beviser for, at der ydes subsidier, og for størrelsen og arten heraf;

---

[1] Bestemmelserne i del II eller III kan gøres gældende sideløbende med bestemmelserne i del V; dog vil der med hensyn til virkningerne af særlige subsidier på det importerende medlems hjemmemarked kun kunne anvendes én form for kompensation (enten en udligningstold, hvis betingelserne i del V er opfyldt, eller en modforholdsregel i henhold til artikel 4 eller 7). Bestemmelserne i del III og V kan ikke gøres gældende for så vidt angår foranstaltninger, der anses for ikke-retsstridige i henhold til bestemmelserne i del IV. De foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 8, stk. 1, litra a), kan imidlertid undersøges for at fastslå, om de er specifikke eller ej som defineret i artikel 2. Hvad endvidere angår de subsidier, der er omhandlet i artikel 8, stk. 2, og som ydes i medfør af et program, der ikke er anmeldt i overensstemmelse med artikel 8, stk. 3, kan bestemmelserne i del III eller V gøres gældende, men sådanne subsidier behandles som ikke-resstridige, hvis det fastslås, at de er i overensstemmelse med de normer, der er fastsat i artikel 8, stk. 2.

[2] Ved »udligningstold« forstås en særlig told, der opkræves for at opveje enhver form for subsidier, der ydes direkte eller indirekte til fremstilling, produktion eller udførsel af en vare i henhold til artikel VI, paragraf 3, i GATT 1994.

[3] Ved anvendelsen af ordet »indledt« henvises i denne aftale til den procedure, som et medlem følger ved den formelle iværksættelse af en undersøgelse i henhold til artikel 11.

iv) beviser for, at den skade, som en indenlandsk erhvervsgren angiveligt påføres, forårsages af subsidieret indførsel gennem virkningerne heraf; disse beviser skal indbefatte oplysninger om den mængdemæssige udviling i den påstående subsidierede indførsel, denne indførsels indvirkning på priserne på samme vare på det indenlandske marked og følgevirkningerne for den indenlandske erhvervsgren dokumenteret ved relevante faktorer og forhold, som har indflydelse på den indenlandske erhvervsgrens situation, såsom de i artikel 15, stk. 2 og 4, anførte.

11.3. Myndighederne undersøger, om oplysningerne i anmodningen er korrekte og så fyldestgørende, at det kan fastslås, at der foreligger tilstrækkeligt bevismateriale til at begrunde indledningen af en undersøgelse.

11.4. Der indledes ikke en undersøgelse i medfør af stk. 1, medmindre myndighederne på grundlag af en undersøgelse af, i hvor høj grad der blandt de indenlandske procudenter er givet udtryk [1] for tilslutning til eller opposition mod anmodningen, har fastslået, at anmodningen er indgivet af eller på vegne af den indenlandske erhvervsgren [2]. Anmodningen anses for at være indgivet »af eller på vegne af den indenlandske erhvervsgren«, hvis den har tilslutning fra indenlandske producenter, hvis samlede produktion udgøre mere end 50 % af den samlede produktion af samme vare fremstillet af den del af den indenlandske erhvervsgren, som enten giver udtryk for tilslutning til eller opposition mod anmodningen. Der indledes dog ikke en undersøgelse, når de indenlandske producenter, der udtrykkeligt giver deres tilslutning til anmodningen, tegner sig for mindre end 25 % af den samlede produktion af samme vare fremstillet af den indenlandske erhvervsgren.

11.5. Medmindre der er truffet beslutning om at indlede en undersøgelse, undlader myndighederne af offentliggøre anmodningen om at indlede en undersøgelse.

11.6. Beslutter de pågældende myndigheder under særlige omstændigheder at indlede en undersøgelse uden at have modtaget en skriftlig anmodning fra eller på vegne af en indenlandsk erhvervsgren om indledning af en sådan undersøgelse, iværksætter de kun undersøgelsen, hvis de har tilstrækkelige beviser for forekomsten af subsidier, skade og en årsagssammenhæng, som omhandlet i stk. 2, til at begrunde iværksættelsen af en sådan undersøgelse.

11.7. Beviserne vedrørende både subsidier og skade behandles samtidigt (a) ved afgørelsen af, om der skal indledes er undersøgelser eller ej, og (b) derefter under selve undersøgelsen regnet fra en dato ikke senere end den tidligste dato, på hvilken der i henhold til bestemmelserne i denne aftale kan anvendes midlertidige foranstaltninger.

11.8. I tilfælde, hvor varerne ikke indføres direkte fra oprindelseslandet, men udføres til det importerende medlem fra et andet land, finder bestemmelserne i denne aftale anvendelse i fuldt omfang, og den eller de pågældende transaktioner anses med henblik på denne aftale for at have fundet sted mellem oprindelseslandet og det importerende medlem.

11.9. En anmodning i henhold til stk. 1 afvises, og en undersøgelse indstilles omgående, når de pågældende myndigheder finder det godtgjort, at de foreliggende beviser for enten subsidier eller skade ikke er tilstrækkelige til at begrunde en videreførelse af sagen. Undersøgelsen indstilles omgående i sager, hvor subsidiebeløbet er *de minimis,* eller hvor omfanget af den faktiske eller mulige subsidierede indførsel eller den forvoldte skade er ubetydelig. Med henblik på dette stykke anses subsidiebeløbet for at være *de minimis,* hvis subsidierne udgør mindre end 1 % af værdien.

11.10. En undersøgelse må ikke være en hindring for toldbehandlingen.

11.11. Medmindre særlige omstændigheder gør sig gældende, skal undersøgelser afsluttes inden et år og i intet tilfælde senere end 18 måneder efter deres iværksættelse.

Artikel 12

Bevismateriale

12.1. Interesserede medlemmer og alle interesserede parter i en undersøgelse vedrørende udligningstold underrettes om, hvilke oplysninger myndighederne ønsker forelagt, og skal have rigelig lejlighed til skriftligt at fremlægge alt bevismateriale, som de anser for relevant i den pågældende undersøgelse.

12.1.1. Eksportører, udenlandske producenter eller interesserede medlemmer som modtager spørgeskemaer, der anvendes som led i en undersøgelse vedrørende udligningstold, indrømmes en svarfrist på mindst 30 dage [3]. Der bør tages behø-

[1] Er der tale om erhvervsgrene bestående af et usædvanligt stort antal producenter, kan myndighederne afgøre spørgsmålet om tilslutning eller opposition ved anvendelse af anerkendte statistiske stikprøvemetoder.

[2] Medlemmerne er bekendt med, at i nogle medlemmers territorier kan arbejdstagere hos indenlandske producenter af samme vare eller disse arbejdstageres repræsentanter indgive eller støtte en anmodning om en undersøgelse i henhold til stk. 1.

[3] Som en generel regel regnes fristen for eksportørerne fra datoen for modtagelsen af spørgeskemaet, som med henblik herpå anses for at være modtaget en uge efter den dato, på hvilken det blev afsendt til respondenten eller fremsendt til den pågældende diplomatiske repræsentant for det eksporterende medlem, eller, for så vidt der er tale om et særskilt toldområde, som er medlem af WTO, til en officiel repræsentant for det eksporterende område.

rigt hensyn til anmodninger om en forlængelse af fristen på 30 dage, og med den anførte begrundelse bør der så vidt muligt indrømmes en sådan forlængelse.

12.1.2. Under hensyntagen til kravet om beskyttelse af fortrolige oplysninger stilles bevismateriale, som et interesseret medlem eller en af de interesserede parter fremlægger skriftligt, straks til rådighed for andre interesserede medlemmer eller interesserede parter, der deltager i undersøgelsen.

12.1.3. Så snart en undersøgelse er indledt, meddeler myndighederne de kendte eksportører [1] og det eksporterende medlems myndigheder den fulde ordlyd af den skriftlige anmodning, de har modtaget i henhold til artikel 11, stk. 1, og de videregiver den på anmodning til andre interesserede parter, der er berørt af undersøgelsen. Der tages behørigt hensyn til kravet om beskyttelse af fortrolige oplysninger, som fastsat i stk. 4.

12.2. Interesserede medlemmer og interesserede parter skal også have ret til at meddele oplysninger mundtligt, hvis dette kan begrundes. Meddeles oplysningerne mundtligt, forlanges det, at de interesserede medlemmer og interesserede parter efterfølgende gengiver sådanne mundtlige redegørelser skriftligt. Undersøgelsesmyndighederne kan alene træffe afgørelser på grundlag af sådanne oplysninger og argumenter, som de pågældende myndigheder har i deres skriftlige optegnelser, og som er stillet til rådighed for interesserede medlemmer og interesserede parter, der har deltaget i undersøgelsen, idet der tages behørigt hensyn til behovet for at beskytte fortrolige oplysninger.

12.3. I det omfang, det er praktisk muligt, giver myndighederne alle interesserede medlemmer og interesserede parter lejlighed til i rette tid at se alle oplysninger, som er af betydning for fremlæggelsen af deres sag, og til at forberede fremlæggelsen heraf på grundlag de pågældende oplysninger, for så vidt de anvendes af myndighederne som led i en undersøgelse vedrørende udligningstold og ikke er fortrolige, som defineret i stk. 4.

12.4. Oplysninger, som ifølge deres natur er fortrolige (f.eks. fordi videregivelsen heraf ville give en konkurrent en væsentlig konkurrencemæssig fordel eller være til betydelig skade for den, der meddeler oplysningerne, eller for den, fra hvem førstnævnte modtog oplysningerne), eller som er meddelt fortroligt af parter i en undersøgelse, skal, når ønsket herom er velmotiveret, behandles fortroligt af myndighederne. Sådanne oplysninger må ikke videregives uden udtrykkelig tilladelse fra den part, der har givet dem [2].

12.4.1. Myndighederne pålægger interesserede medlemmer eller interesserede parter, som meddeler fortrolige oplysninger, at udarbejde ikke-fortrolige sammendrag heraf. Disse sammendrag skal være tilstrækkeligt detaljerede til at sikre en rimelig forståelse af de fortrolige oplysningerns egentlige indhold. Under særlige omstændigheder kan de pågældende medlemmer eller parter tilkendegive, at det ikke er muligt at udarbejde et sammendrag af oplysningerne. Under sådanne særlige omstændigheder skal der afgives en erklæring med en begrundelse for, at der ikke kan udarbejdes et sammendrag.

12.4.2. Finder myndighedern, at en anmodning om fortrolig behandling ikke er berettiget, og er den, der har meddelt oplysningerne, enten ikke rede til at lade oplysningerne offentliggøre eller til at tillade deres videregivelse i generaliseret form eller i sammendrag, kan myndighederne undlade at tage hensyn til sådanne oplysninger, medmindre det fra relevant side på tilfredsstillende måde kan godtgøres, at oplysningerne er korrekte [3].

12.5. Undtagen under de omstændigheder, der er omhandlet i stk. 9, skal myndighedern som led i en undersøgelser sikre sig, at de oplysninger, som interesserede medlemmer eller interesserede parter meddeler, og som lægges til grund for myndighedernes afgørelse, er korrekte.

12.6. Undersøgelsesmyndighederne kan om fornødent foretage undersøgelser på andre medlemmers område, forudsat at de i god tid har underrettet det pågældende medlem, og hvis dette medlem ikke modsætter sig undersøgelsen. Undersøgelsesmyndighederne kan desuden foretage undersøgelser i et firmas lokaler og gennemgå et firmas regnskaber, hvis (a) det pågældende firma er indforstået hermed, og (b) det pågældende medlem underrettes herom og ikke modsætter sig undersøgelsen. De procedurer, der er beskrevet i bilag VI, gælder for undersøgelser, der foretages i et firmas lokaler. Under hensyntagen til kravet om beskyttelse af fortrolige oplysninger, skal myndighederne stille undersøgelsesresultaterne til rådighed for de firmaer, som de vedrører, eller foranstalte videregivelse heraf i overensstemmelse med stk. 8, og de kan stille oplysningerne til rådighed for den anmodende part.

12.7. I tilfælde, hvor interesserede medlemmer eller interesserede parter nægter at give adgang til nødvendige oplysninger eller undlader at meddele dem inden for en rimelig frist eller lægger væsentlige hindringer i vejen for undersøgelsen, kan der træffes foreløbige og endelige

[1] Omfatter undersøgelsen et særligt stort antal eksportører, bør den fulde ordlyd af anmodningen dog i stedet blot meddeles det eksporterende medlems myndigheder eller den relevante brancheforening, som derefter bør videresende kopier til de berørte eksportører.

[2] Parterne er opmærksomme på, at det på visse medlemmers territorium kan kræves, at oplysningerne videregives i medfør af en restriktiv formuleret retskendelse.

[3] Medlemmerne er enige om, at anmodninger om fortrolig behandling af oplysninger ikke må afvises på et vilkårligt grundlag. Medlemmerne er endvidere enige om, at undersøgelsesmyndighederne kun kan anmode om ophævelse af fortroligheden for så vidt angår oplysninger, der er relevante for sagen.

afgørelser, positive eller negative, på grundlag af de foreliggende faktiske oplysninger.

12.8. Inden der træffes endelig afgørelse, underretter myndighederne alle interesserede medlemmer eller interesserede parter om de vigtigste kendsgerninger og betragtninger, som ligger til grund for afgørelsen af, om der skal indføres endelige foranstaltninger. Denne underretning bør finde sted så betids, at parterne får mulighed for at varetage deres interesser.

12.9. I denne aftale forstås ved »interesserede part«:

i) en eksportør, en udenlandsk producent eller en importør af en vare, der er omfattet af en undersøgelse, eller en handelsstandsforening eller erhvervssammenslutning, hvis flertal af medlemmer er producenter, eksportører eller importører af en sådan vare, og

ii) en producent af samme vare i det importerende medlems område eller en handelsstandsforening eller erhvervssammenslutning, hvis flertal af medlemmer producerer samme vare i det importerende medlems område.

Denne liste udelukker ikke, at medlemmerne kan lade andre indenlandske eller udenlandske parter end overfor nævnte indgå i definitionen af »intereresseret part«.

12.10. I tilfælde, hvor den pågældende vare almindeligvis sælges i detailsalgsleddet, giver myndighederne erhvervsvirksomheder, der anvender den af undersøgelsen omfattede vare, og repræsentative forbrugerorganisationer lejlighed til at fremlægge oplysninger, som er relevante for undersøgelsen af spørgsmålet om subsidier, skade og årsagssammenhæng.

12.11. Myndighederne tager behørigt hensyn til vanskeligheder, som interesserede parter, herunder navnlig små virksomheder, måtte støde på i bestræbelserne på at meddele de ønskede oplysninger, og de yder den bistand, der er praktisk muligt.

12.12. Det er ikke hensigten med ovennævnte procedurer at hindre et medlems myndigheder i hurtigst muligt at indlede en undersøgelse, træffe foreløbige eller endelige afgørelser, det være sig positive eller negative, eller anvende midlertidige eller endelige foranstaltninger i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i denne aftale.

Artikel 13

Rådslagninger

13.1. Snarest muligt efter at en anmodning i henhold til artikel 11 er godtaget, og under alle omstændigheder inden der indledes en undersøgelse, indbyrdes de medlemmer, hvis varer kan blive omfattet af en sådan undersøgelse, til rådslagninger med henblik på at klarlægge situationen for så vidt angår de spørgsmål, der er omhandlet i artikel 11, stk. 2, og for at nå til en løsning ved fælles overenskomst.

13.2. Endvidere indrømmes de medlemmer, hvis varer er omfattet af undersøgelsen, rimelig mulighed for at fortsætte rådslagningerne med henblik på at klarlægge den faktiske situation og nå til en løsning ved fælles overenskomst [1].

13.3. Uden at dette i øvrigt berører forpligtelsen til at åbne rimelig mulighed for rådslagninger, er det ikke hensigten med disse bestemmelser om rådslagninger at hindre et medlems myndigheder i hurtigt at indlede en undersøgelse og træffe foreløbige eller endelige afgørelser, det være sig positive eller negative, eller i at anvende midlertidige eller endelige foranstaltninger i henhold til bestemmelserne i denne aftale.

13.4. Det medlem, der har til hensigt at indlede en undersøgelse, eller som gennemfører en sådan undersøgelse, giver på anmodning herom den eller de medlemmer, hvis varer er omfattet af undersøgelsen, adgang til alt ikke-fortroligt bevismateriale, herunder det ikke-fortrolige sammendrag af de fortrolige oplysninger, der anvendes ved indledningen eller gennemførelsen af undersøgelsen.

Artikel 14

Beregning af subsidiebeløbet udtrykt ved fordelen for modtageren

Med henblik på del V skal enhver metode, som undersøgelsesmyndigheden anvender til beregning af den fordel, som modtageren opnår i medfør af artikel 1, stk. 1, være hjemlet i det pågældende medlems nationale lovgivning eller gennemførelsesbestemmelser, og anvendelsen heraf skal i hvert enkelt tilfælde være gennemsigtig og tilstrækkelig belyst. Endvidere skal sådanne metoder være i overensstemmelse med følgende retningslinjer:

a) statslig indskud af egenkapital anses ikke for at indebære en fordel, medmindre investeringsbeslutningen kan betragtes som uoverensstemmende med den sædvanlige investeringspraksis (herunder for indskud af risikovillig kapital), som private investorer i det pågældende medlems område følger;

b) statslån anses ikke for at indebære en fordel, medmindre der er en forskel mellem det beløb, som det firma, der modtager lånet, betaler for statslånet, og det beløb, som det pågældende firma måtte betale

[1] I henhold til bestemmelserne i dette stykke er det særligt vigtigt, at der ikke træffes nogen positiv afgørelse, hvad enten den er foreløbig eller endelig, uden at der er indrømmet rimelig mulighed for rådslagninger. Sådanne rådslagninger kan danne grundlag for en procedure i henhold til bestemmelserne i del II, III eller X.

for et tilsvarende lån på markedsvilkår, som det faktisk kunne opnå på markedet. I dette tilfælde er fordelen lig med forskellen mellem disse to beløb;

c) en statslig lånegaranti anses ikke for at indebære en fordel, medmindre der er en forskel mellem det beløb, som det firma, der modtager garantien, betaler for et lån, som garanteres af staten, og det beløb, som det pågældende firma måtte betale for et tilsvarende lån på markedsvilkår uden en sådan statslig garanti. I dette tilfælde er fordelen lig med forskellen mellem disse to beløb justeret for eventuelle forskelle i gebyrer;

d) statslig levering af varer eller tjenesteydelser eller indkøb af varer anses ikke for at indebære en fordel, medmindre leveringen finder sted mod et utilstrækkeligt vederlag, eller indkøbet for mere end et tilstrækkeligt vederlag. Om vederlaget er tilstrækkeligt afgøres på grundlag af gældende markedsvilkår for de pågældende varer eller tjenesteydelser i leverings- eller købslandet (herunder pris, kvalitet, disponibilitet, omsættelighed, transport og andre købs- og salgsbetingelser).

Artikel 15

Konstatering af skade [1]

15.1. En konstatering af, om der foreligger skade i henhold til artikel VI i GATT 1994 baseres på positivt bevismateriale og indebærer en objektiv undersøgelse både af (a) omfanget af den subsidierede indførsel og indvirkningen på prisen på samme vare [2] på det indenlandske marked, og (b) denne indførsels følgevirkninger for indenlandske producenter af denne vare.

15.2. Med hensyn til omfanget af den subsidierede indførsel konstaterer de myndigheder, der foretager undersøgelsen, om der har været tale om en betydelig stigning i den subsidierede indførsel enten absolut eller i forhold til det importerende medlems produktion eller forbrug. Hvad angår den subsidierede indførsels virkning på priserne, konstaterer de undersøgende myndigheder, om de subsidierede varer udbydes til en væsentligt lavere pris end prisen på samme vare hos det importerende medlem, eller om priserne som følge af en sådan indførsel er blevet trykket betydeligt, eller om prisstigninger, som ellers ville være indtruffet, i væsentlig grad hindres. Hverken en enkelt eller flere af disse faktorer er nødvendigvis udslagsgivende for afgørelsen.

15.3. Er indførelsen af en vare fra mere end ét land samtidigt omfattet af undersøgelser vedrørende udligningstold, kan de undersøgende myndigheder kun vurdere følgevirkningerne af en sådan indførsel kumulativt, hvis de fastslår, at (a) de subsidier, der er fastlagt for indførslen fra hvert af de pågældende lande er højere end *de minimis*, som defineret i artikel 11, stk. 9, og den indførte mængde fra hvert land er ikke ubetydelig, og (b) det vil være hensigtsmæssigt at foretage en kumulativ vurdering af virkningerne af indførslen på baggrund af vilkårene for konkurrencen mellem de indførte varer og vilkårene for konkurrencen mellem de indførte varer og den tilsvarende indenlandske fremstillede vare.

15.4. Undersøgelsen af virkningerne af den subsidierede indførsel for den pågældende indenlandske erhvervsgren skal omfatte en vurdering af alle relevante økonomiske faktorer og forhold, der har indflydelse på denne erhvervsgrens situation, herunder den faktiske og mulige nedgang i salg, fortjeneste, produktion, markedsandel, produktivitet, kapacitetsudnyttelse, eller forretning af investeret kapital; faktorer, der påvirker de indenlandske priser; faktisk og mulig negativ indvirkning på likviditet, lagerbeholdninger, beskæftigelse, lønninger, vækst og mulighederne for at tilvejebringe kapital eller foretage investeringer, og for så vidt angår landbruget, om der er lagt en øget byrde på statslige støtteprogrammer. Denne liste er ikke udtømmende, og hverken en eller flere af disse faktorer er nødvendigvis udslagsgivende for afgørelsen.

15.5. Det skal påvises, at den subsidierede indførsel gennem følgevirkningerne [3] af subsidierne, forvolder skade i den i denne aftale fastlagte betydning. Påvisningen af en årsagssammenhæng mellem den subsidierede indførsel og den skade, der påføres den pågældende indenlandske erhvervsgren, baseres på en undersøgelse af alle relevante beviser, der er forelagt for myndighederne. Myndighederne undersøger også alle andre kendte faktorer end den subsidierede indførsel, der samtidig skader den pågældende indenlandske erhvervsgren, og skade forvoldt af sådanne andre faktorer må ikke tilskrives den subsidierede indførsel. Relevante faktorer i den sammenhæng kan bl.a. være mængde og priser for så vidt angår ikke-subsidieret indførsel af den pågældende vare, nedgang i efterspørgslen eller ændringer i forbrugsmønstret, restriktiv handelspraksis og konkurrence mellem de udenlandske og indenlandske producenter, den teknologiske udvikling samt den indenlandske erhvervsgrens eksportresultater og produktivitet.

15.6. Virkningerne af den subsidierede indførsel vurderes i forhold til den indenlandske produktion af samme vare, når der foreligger oplysninger, der muliggør en

[1] I denne aftale forstås ved »skade«, når ikke andet er bestemt, væsentlig skade for en indenlandsk erhvervsgren, trussel om væsentlig skade for en indenlandsk erhvervsgren eller væsentlig forsinkelse ved oprettelse af en sådan erhvervsgren; »skade« fortolkes i overensstemmelse med denne artikel.

[2] I denne aftale forstås ved udtrykket »samme vare« (»like product«) en vare, som er identisk med, dvs. i enhver henseende mage til den omhandlede vare, eller, hvis en sådan vare ikke findes, en anden vare, der — omend den ikke i enhver henseende er mage til — har egenskaber, der ligger tæt op ad den pågældende vares egenskaber.

[3] Som omhandlet i stk. 2 og 4.

afgrænsning af denne produktion på grundlag af sådanne kriterier som produktionsprocessen og producenternes salg og fortjeneste. Er det ikke muligt klart at afgrænse denne produktion, vurderes virkningerne af den subsidierede indførsel ved en undersøgelse af produktionen af den snævrest mulige varegruppe eller det mindste varesortiment, der indbefatter samme vare, og for hvilket de nødvendige oplysninger kan tilvejebringes.

15.7. En konstatering af, om der foreligger en trussel om væsentlig skade, skal baseres på kendsgerninger, og ikke blot på påstande, formodninger eller fjerne muligheder. Den ændring i omstændighederne, der ville skabe en situation, hvor de pågældende subsidier ville forvolde skade, skal klart kunne forudses og være overhængende. For at afgøre, om der foreligger en trussel om væsentlig skade, bør undersøgelsesmyndighederne bl.a. tage hensyn til følgende faktorer.

i) den eller de pågældende subsidieydelsers art og de sandsynlige følgevirkninger heraf for handelen,

ii) en betydelig forøgelse af stigningstakten i den subsidierede indførsel til det indenlandske marked, som indebærer sandsynlighed for en væsentlig stigning i indførslen,

iii) en tilstrækkelig ledig kapacitet hos eksportøren eller en umiddelbart forestående betydelig forøgelse heraf, som indebærer sandsynlighed for en betydelig forøgelse af den subsidierede indførsel til det importerende medlems marked, idet der tages hensyn til, at en eventuel yderligere udførsel rettes mod andre eksportmarkeder,

iv) om de pågældende varer indføres til priser, som har til følge, at priserne trykkes eller prisforhøjelser hindres på det indenlandske marked, og som sandsynligvis vil øge efterspørgslen efter indførte varer, og

v) lagerbeholdningerne af den vare, der er omfattet af undersøgelsen.

Ingen af disse faktorer er nødvendigvis udslagsgivende for afgørelsen, men en undersøgelser af samtlige faktorer skal føre til den konklusion, at der er blevet forvoldt væsentlig skade, hvis der ikke træffes beskyttelsesforanstaltninger.

15.8. I tilfælde, hvor der foreligger trussel om skade som følge af subsidieret indførsel, undersøges spørgsmålet om anvendelse af udligningsforanstaltninger, og afgørelse herom træffes med særlig omhu.

Artikel 16

Definition af indenlandsk erhvervsgren

16.1. I denne aftale forstås ved »indenlandsk erhvervsgren« samtlige indenlandske producenter af samme vare eller de af dem, hvis samlede indenlandske produktion af sådanne varer, dog således, at når producenterne er forretningsmæssigt forbundet [1] med eksportørerne eller importørerne, eller når de selv er importør af den vare, der påstås at være en subsidieret vare eller samme vare fra andre lande, kan der ved »indenlandsk erhvervsgren« forstås de øvrige producenter, jf. dog stk. 2.

16.2. Under ganske særlige omstændigheder kan et medlems område, for så vidt angår den pågældende produktion, inddeles i to eller flere konkurrerende markeder, og producenterne inden for hvert enkelt marked kan betragtes som en særskilt erhvervsgren, når (a) producenterne inden for et sådant marked sælger hele eller næsten hele deres produktion af den pågældende vare på dette marked, og (b) når producenter af denne vare, som har deres virksomhed andetsteds i området, ikke i væsentlig grad dækker efterspørgslen på det pågældende marked; under sådanne omstændigheder kan skade anses for at være forvoldt, selv om en betydelig del af den samlede indenlandske erhvervsgren ikke har lidt skade, under forudsætning af at den subsidierede indførsel er koncentereret på et sådant isoleret marked, og endvidere at hele eller næsten hele produktionen på et sådant marked skades af den subsiderede indførsel.

16.3. Anses den indenlandske erhvervsgren for at bestå af producenterne i et bestemt område, dvs. et marked som defineret i stk. 2, opkræves der alene udligningstold for de pågældende varer, der ekspederes til endeligt forbrug i det pågældende område. Er det ifølge det importerende medlems forfatningsretlige bestemmelser ikke tilladt at opkræve udligningstold på et sådant grundlag, kan det importerende medlem kun opkræve udligningstold uden begrænsning, hvis (a) eksportørerne har haft mulighed for at indstille den subsidierede udførsel til det berørte område eller for at give garantier i henhold til artikel 18, og der ikke omgående er givet tilstrækkelige garantier i så henseende, og (b) hvis en sådan told ikke kan pålægges bestemte procedurer, der leverer til det pågældende område.

16.4. Har to eller flere lande i henhold til bestemmelserne i artikel XXIV, paragraf 8, litra a), i GATT 1994 nået en sådan grad af integration, at de fremtræder som et enkelt, samlet marked, anses den pågældende erhvervsgren i hele det integrerede område for at være den indenlandske erhvervsgren som defineret i stk. 1 og 2.

[1] I dette stykke anses producenterne kun for at være forretningsmæssigt forbundet med eksportørerne eller importørerne, hvis (a) en af parterne direkte eller indirekte kontrollerer den anden part, eller (b) begge parter kontrolleres direkte eller indirekte af en tredjeparter, eller (c) tilsammen kontrollerer de direkte eller indirekte en tredjepart, forudsat at der er grund til at antage eller nære mistanke om, at forbindelsen har til følge, at den pågældende producent optræder anderledes end ikke-forbundne producenter. I dette stykke anses en part for at kontrollere en anden part, når førstnævnte retligt eller faktisk er i stand til at lægge bånd på eller gribe ind over for sidstnævnte.

16.5. Bestemmelserne i artikel 15, stk. 6, finder anvendelse på denne artikel.

Artikel 17

Midlertidige foranstaltninger

17.1. Der kan kun træffes midlertidige foranstaltninger:

a) hvis der er indledt en undersøgelse i overensstemmelse med artikel 11, er offentliggjort en meddelelse herom, og interesserede medlemmer og interesserede parter har fået tilstrækkelig lejlighed til at meddele oplysninger og fremsætte bemærkninger,

b) hvis der er truffet en foreløbig positiv afgørelse om, at der ydes subsidier med deraf følgende skade for en indenlandsk erhvervsgren forårsaget af subsidieret indførsel, og

c) hvis de pågældende myndigheder anser sådanne foranstaltninger for nødvendige for at hindre, at der forvoldes skade i undersøgelsesperioden.

17.2. Midlertidige foranstaltninger kan træffes i form af midlertidig udligningstold, for hvilke der stilles sikkerhed ved depositum i kontanter eller kautionsbeviser af samme størrelse som det foreløbigt beregnede subsidiebeløb.

17.3. Der anvendes ikke midlertidige foranstaltninger tidligere end 60 dage fra tidspunktet for iværksættelse af undersøgelsen.

17.4. Anvendelsen af midlertidige foranstaltninger begrænses til det kortest mulige tidsrum og til højst fire måneder.

17.5. Ved anvendelsen af midlertidige foranstaltninger følges de relevante bestemmelser i artikel 19.

Artikel 18

Tilsagn

18.1. En procedure kan [1] udsættes eller indstilles, uden at der indføres midlertidige foranstaltninger eller udligningstold, hvis der frivilligt afgives tilsagn, i henhold til hvilke:

a) det eksporterende medlems regering erklærer sig indforstået med at ophæve eller begrænse subsidierne eller at træffe andre foranstaltninger vedrørende virkningerne heraf, eller

b) eksportøren indvilliger i at ændre sine priser, således at undersøgelsesmyndighederne finder det godtgjort, at den subsidierede indførsels skadelige virkninger bringes til ophør. Prisforhøjelser i medfør af sådanne tilsagn skal ikke være større end nødvendigt for at udligne subsidierne. Prisforhøjelserne bør være lavere end subsidieydelsen, hvis sådanne forhøjelser er tilstrækkelige til at afhjælpe den skade, der er påført den indenlandske erhvervsgren.

18.2. Myndighederne søger ikke at opnå og godtager ikke pristilsagn, medmindre det importerende medlems myndigheder har truffet foreløbig positiv afgørelse om, at der ydes subsidier og forvoldes skade som følge af sådanne subsidier, og, for så vidt angår tilsagn fra eksportørerne, har opnået det eksporterende medlems samtykke.

18.3. Afgivne tilsagn skal ikke nødvendigvis godtages, hvis det importerende medlems myndigheder anser det for umuligt at gennemføre dem i praksis, f.eks. hvis antallet af nuværende eller potentielle eksportører er for stort, eller af andre grunde, herunder grunde af generel politiske karakter. I påkommende tilfælde, og hvis det er praktisk gennemførligt, underretter myndighederne eksportøren om de grunde, der foranledigede dem til at fastslå, at godtagelse af tilsagn er en uhensigtsmæssig løsning, og de giver i det omfang, der er muligt, eksportøren lejlighed til at fremsætte bemærkninger hertil.

18.4. Godtages et tilsagn, afsluttes undersøgelsen af spørgsmålet om subsidier og skade alligevel, hvis det eksporterende medlem ønsker det, eller det importerende medlem træffer beslutning herom. Træffes der i den forbindelse en negativ afgørelse om subsidier eller skade, bortfalder tilsagnet automatisk, undtagen i tilfælde, hvor en sådan afgørelse i vid udstrækning skyldes, at der foreligger et tilsagn. De pågældende myndigheder kan i sådanne tilfælde kræve, at et tilsagn opretholdes i en rimelig periode i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale. Er der truffet positiv afgørelse om subsidier og skade, videreføres tilsagnet i overensstemmelse med de deri fastsatte vilkår og bestemmelserne i denne aftale.

18.5. Det importerende medlems myndigheder kan foreslå, at der afgives pristilsagn, men ingen eksportør kan tvinges til at afgive sådanne tilsagn. En regering eller eksportørerne kan afstå fra at afgive tilsagn eller undlade at efterkomme en opfordring hertil uden dermed at skade deres sag. Det står dog myndighederne frit at slutte, at der er større sandsynlighed for, at der opstår en trussel om skade, hvis den subsidierede indførsel ikke instilles.

18.6. Et importerende medlems myndigheder kan kræve, at enhver regering eller eksportør, hvis tilsagn er blevet godtaget, regelmæssigt indgiver oplysninger, vedrørende opfyldelsen af et sådant tilsagn og tillader, at relevante data efterprøves. Misligholdes et tilsagn, kan det importerende medlems myndigheder i medfør af denne aftale og i overensstemmelse med bestemmelserne deri omgående træffe foranstaltninger, der kan bestå i umiddelbar anvendelse af midlertidige foranstaltninger baseret på de mest pålidelige oplysninger, der foreligger.

[1] Ordet »kan« må ikke fortolkes således, at det er tilladt at fortsætte proceduren samtidig med iværksættelsen af tilsagn, bortset fra de i stk. 4 omhandlede tilfælde.

Der kan i sådanne tilfælde i henhold til denne aftale opkræves endelig told på varer, der overgår til fri omsætning højst 90 dage før iværksættelsen af sådanne midlertidige foranstaltninger, dog således at der ikke kan opkræves endelig told med tilbagevirkende kraft på varer, der er overgået til fri omsætning inden misligholdelsen af det pågældende tilsagn.

Artikel 19

Pålæggelse og opkrævning af udligningstold

19.1. Træffer et medlem, efter at der er blevet udfoldet rimelige bestræbelser for at gennemføre rådslagninger, endelig afgørelse om forekomsten af subsidier og disses størrelse og fastslår, at den subsidierede indførsel på grund af subsidieordningens virkninger forvolder skade, kan det indføre udligningstold i henhold til bestemmelserne i denne artikel, medmindre subsidieordningen ophæves.

19.2. Det er det importerende medlems myndigheder, der træffer afgørelsen om, hvorvidt der skal pålægges udligningstold, når alle betingelser for pålæggelse af en sådan told er opfyldt, og de træffer endvidere afgørelse om, hvorvidt den udligningstold, der skal pålægges, skal være lig med den fulde subsidieydelse eller mindre. I alle medlemmers område bør pålæggelsen af told være fakultativ, tolden bør være mindre end den samlede subsidieydelse, hvis en sådan mindre told er tilstrækkelig til at afhjælpe de skadelige virkninger for den indenlandske erhvervsgren, og der bør fastlægges procedurer, som gør det muligt for de pågældende myndigheder at tage behørigt hensyn til indvendinger, der fremføres af indenlandske interesserede parter [1], hvis interesser måtte blive berørt af indførelsen af udligningstold.

19.3. Når udligningstold pålægges en bestemt vare, opkræves denne udligningstold i hvert enkelt tilfælde med en passende sats uden forskelsbehandling for al indførsel af den pågældende vare, hvortil der ifølge det foreliggende ydes subsidier med deraf følgende skade, med undtagelse af indførsel hidrørende fra leverandører, der har opgivet at yde subsidier, eller som i henhold til bestemmelserne i denne aftale har afgivet tilsagn, som er blevet godtaget. En eksportør, hvis udførsel er omfattet af en endelig udligningstold, men for hvilken der ikke blev foretaget en undersøgelse af andre grunde, end at den pågældende ikke var rede til at samarbejde, skal være berettiget til en fremskyndet undersøgelse med henblik på, at undersøgelsesmyndighederne straks fastsætter en individuel sats for udligningstolden for denne eksportør.

19.4. Den udligningstold, der pålægges [2] indførslen af en vare, må ikke overstige det konstaterede subsidiebeløb, beregnet i subsidier pr. enhed af den subsidierede eksportvare.

Artikel 20

Tilbagevirkende kraft

20.1. Midlertidige foranstaltninger og udligningstold finder kun anvendelse på varer, der overgår til fri omsætning efter det tidspunkt, hvor afgørelse i medfør af henholdsvis artikel 17, stk. 1, og artikel 19, stk. 1, træder i kraft, jf. dog de i denne artikel omhandlede undtagelser.

20.2. Når det er endeligt fastslået, at der forvoldes skade (men ikke foreligger en trussel om skade eller om en væsentlig forsinkelse i oprettelse af en erhvervsgren), eller når det er endeligt fastslået, at der foreligger en trussel om skade, hvor virkningerne af den subsidierede indførsel ville have medført, at der blev konstateret skade, hvis der ikke blev truffet midlertidige foranstaltninger, kan der med tilbagevirkende kraft opkræves udligningstold for den periode, i hvilken eventuelle midlertidige foranstaltninger har været anvendt.

20.3. Er den endelige udligningstold højere end det beløb, for hvilket der er stillet sikkerhed i form af depositum i kontanter eller kautionsbeviser, opkræves forskellen ikke. Er den endelige told mindre end det beløb, for hvilket der er stillet sikkerhed i form af depositum i kontanter eller kautionsbeviser, tilbagebetales det overskydende beløb, eller kautionsbeviset frigives hurtigst muligt.

20.4. Er det fastslået, at der foreligger en trussel om skade eller om en væsentlig forsinkelse (uden at der endnu er forvoldt skade), kan der først pålægges endelig udligningstold fra den dato, på hvilken det er fastslået, at der foreligger en trussel om skade eller om en væsentlig forsinkelse, jf. dog bestemmelserne i stk. 2, og deposita i kontanter, der er stillet i den periode, i hvilken der er anvendt midlertidige foranstaltninger, tilbagebetales, og kautionsbeviser frigives hurtigst muligt.

20.5. Er den endelige afgørelse negativ, tilbagebetales deposita i kontanter, der er stillet i den periode, i hvilken der er anvendt midlertidige foranstaltninger, og kautionsbeviser frigives hurtigst muligt.

20.6. Under kritiske omstændigheder, hvor myndighederne for så vidt angår den pågældende subsidierede vare konstaterer, at skade, der vanskeligt kan afhjælpes, forårsages af en omfattende indførsel inden for et forholdsvis kort tidsrum af en vare, hvortil der betales eller ydes subsidier på en måde, der er uforenelig med bestemmelserne i GATT 1994 og i denne aftale, og hvor det for at hindre, at der på ny vil blive forvoldt skade, anses for påkrævet at pålægge denne indførsel udligningstold med tilbagevirkende kraft, kan endelig udligningstold pålægges varer, der angives til fri omsætning højst 90 dage før datoen for iværksættelsen af de midlertidige foranstaltninger.

Artikel 21

Gyldighedsperiode for og fornyet undersøgelse af udligningstold og pristilsagn

21.1. En udligningstold forbliver kun i kraft så længe og i det omfang, det er nødvendigt for at modvirke subsidier, som forvolder skade.

[1] Med henblik på dette stykke indbefatter udtrykket »indenlandske interesserede parter« forbrugere af de af undersøgelsen omfattede indførte varer samt virksomheder, der anvender disse varer i erhvervsøjemed.

[2] Ordet »pålægge« er i denne aftale anvendt i betydningen den definitive eller endegyldige lovmæssige ansættelse eller opkrævning af en told eller en afgift.

21.2. Når det anses for påkrævet, undersøger myndighederne enten på eget initiativ eller, forudsat at der er forløbet en rimelig periode siden indførelsen af den endelige udligningstold, på anmodning af en interesseret part, som fremlægger oplysninger, der dokumenterer behovet for en undersøgelse, om det er nødvendigt at opretholde tolden. Interesserede parter har ret til at anmode myndighederne om at undersøge, om det er nødvendigt at opretholde tolden for at opveje subsidierne, og om det er sandsynligt, at der fortsat eller igen vil blive forvoldt skade, hvis tolden ophæves eller ændres. Fastslår myndighederne som et resultat af undersøgelsen i henhold til dette stykke, at det ikke længere er påkrævet at opretholde udligningstolden, ophæves den omgående.

21.3. Uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 ophæves endelig udligningstold senest på femårsdagen for indførelsen heraf (eller på femårsdagen for den seneste fornyede undersøgelse i henhold til stk. 2, hvis den pågældende undersøgelse omfattede både spørgsmålet om subsidier og skade, eller i henhold til dette stykke), medmindre myndighederne som led i en fornyet undersøgelse, der er indledt før nævnte tidspunkt på eget initiativ eller på grundlag af en behørigt dokumenteret anmodning fra eller på vegne af den pågældende indenlandske erhvervsgren inden for en rimelig frist forud for nævnte tidspunkt, fastslår, at der formentlig fortsat eller igen vil blive forvoldt skade som følge af subsidier, hvis tolden bortfalder (1). Tolden kan forblive i kraft, indtil resultatet af en sådan undersøgelse foreligger.

21.4. Bestemmelserne i artikel 12 vedrørende bevismateriale og procedure gælder for fornyede undersøgelser, der gennemføres i henhold til nærværende artikel. Sådanne undersøgelser gennemføres hurtigst og afsluttes normalt inden for 12 måneder fra iværksættelsen heraf.

21.5. Bestemmelserne i denne artikel finder tilsvarende anvendelse på pristilsagn, der godtages i henhold til artikel 18.

Artikel 22

Offentlig meddelelse og forklaring vedrørende afgørelser

22.1. Når myndighederne finder det godtgjort, at der foreligger tilstrækkelige beviser til at begrunde, at der indledes en undersøgelse i henhold til artikel 11, underrettes det eller de medlemmer, hvis varer er omfattet af en sådan undersøgelse, samt andre interesserede parter, som undersøgelsesmyndighederne ved er berørt heraf, og der offentliggøres en meddelelse herom.

22.2. En offentlig meddelelse om indledning af en undersøgelse skal indeholde tilstrækkelige oplysninger om følgende, eller sådanne oplysninger skal fremlægges i en særskilt rapport (2):

i) navnet på eksportlandet eller -landene og den pågældende vare,

ii) datoen for iværksættelse af undersøgelsen,

iii) en beskrivelse af den eller de subsidieordninger, der skal undersøges,

iv) et sammendrag af de faktorer, der ligger til grund for påstanden om, at der forvoldes skade,

v) den adresse, hvortil indvendinger fra interesserede medlemmer og interesserede parter skal rettes,

vi) de tidsfrister, der indrømmes interesserede medlemmer og interesserede parter til tilkendegivelse af deres synspunkter.

22.3. Der offentliggøres en meddelelse om alle foreløbige eller endelige afgørelser, positive som negative, om alle afgørelser om godtagelse af tilsagn i henhold til artikel 18, om bortfald af et sådant tilsagn og om en endelig udligningstolds ophør. En sådan meddelelse skal indeholde tilstrækkeligt detaljeret oplysninger om undersøgelsesresultater og konklusioner om alle faktiske og retlige forhold, som undersøgelsesmyndighederne anser for væsentlige, eller sådanne oplysninger skal fremlægges i en særskilt rapport. Alle sådanne meddelelser og rapporter sendes til det eller de medlemmer, hvis varer er omfattet af sådanne afgørelser eller tilsagn, og til andre interesserede parter, som vides berørt af sagen.

22.4. En offentlig meddelelse om indførelse af midlertidige foranstaltninger skal indeholde tilstrækkeligt detaljerede forklaringer vedrørende de foreløbige afgørelser om, at der ydes subsidier og forvoldes skade, og der skal henvises til de faktiske og retlige forhold, der har ført til godtagelse eller afvisning af fremførte argumenter, eller sådanne forklaringer skal foreligge i en særskilt rapport. Under behørig hensyntagen til kravet om beskyttelse af fortrolige oplysninger skal en sådan meddelelse eller rapport navnlig omfatter:

i) navnene på leverandørerne, eller hvis dette ikke er praktisk muligt, de pågældende leverandørlande,

ii) en varebeskrivelse, som er tilstrækkelig til fortoldningsformål,

iii) størrelsen af de konstaterede subsidier og de forhold, der ligger til grund for at fastslå, at der ydes subsidier,

iv) betragtninger, der er relevante for fastlæggelse af skaden, som omhandlet i artikel 15,

(1) Ansættes udligningstolden på et retrospektivt grundlag, er det forhold, at det i den seneste værdiansættelsesprocedure fastslås, at der ikke skal opkræves told, ikke i sig selv en tilstrækkelig begrundelse for, at myndighederne ophæver den endelige told.

(2) Fremlægger myndighederne oplysninger og forklaringer i henhold til denne artikel i en særskilt rapport, skal de påse, at offentligheden har let adgang til en sådan rapport.

v) de vigtigste faktorer, der ligger til grund for afgørelsen.

22.5. En offentlig meddelelse om afslutning eller udsættelse af en undersøgelse i en sag, hvor der foreligger en positiv afgørelse, der åbner mulighed for indførelse af endelig told eller for godtagelse af tilsagn, skal indeholde alle relevante oplysninger om de faktiske og retlige forhold og grunde, der gav anledning til indførelsen af endelige foranstaltninger eller godtagelsen af tilsagn, eller sådanne oplysninger skal fremlægges i en særskilt rapport, idet der tages behørigt hensyn til kravet om beskyttelse af fortrolige oplysninger. Meddelelsen eller rapporten skal især indeholde de oplysninger, der er omhandlet i stk. 4, samt begrundelserne for godtagelsen eller afvisningen af relevante argumenter eller påstande, der er fremført af interesserede medlemmer og af eksportørerne og importørerne.

22.6. En offentlig meddelelse om afslutning eller udsættelse af en undersøgelse efter godtagelse af et tilsagn i henhold til artikel 18 skal indeholde den ikke-fortrolige del af dette tilsagn, eller disse oplysninger skal foreligge i en særskilt rapport.

22.7. Bestemmelserne i denne artikel finder tilsvarende anvendelse på indledningen og gennemførelsen af fornyede undersøgelser i henhold til artikel 21 og på afgørelser i henhold til artikel 20 om opkrævning af told med tilbagevirkende kraft.

Artikel 23

Retslig undersøgelse

Hvert medlem, hvis nationale lovgivning indeholder bestemmelser om udligningstold, opretholder rets- eller voldgiftsinstanser eller -procedurer eller administrative instanser eller procedurer med henblik på bl.a. omgående at foretage en undersøgelse af administrative foranstaltninger vedrørende endelige afgørelser og fornyede undersøgelser af afgørelser som omhandlet i artikel 21. Sådanne instanser eller procedurer skal være uafhængige af de myndigheder, der er ansvarlige for den pågældende afgørelse eller undersøgelse, og de giver alle interesserede parter, som deltog i den administrative procedure og er direkte eller indirekte berørt af de administrative foranstaltninger, adgang til en fornyet undersøgelse.

DEL VI

INSTITUTIONER

Artikel 24

Udvalget vedrørende Subsidier og Udligningsforanstaltninger samt hjælpeorganer

24.1. Der oprettes herved et udvalg vedrørende subsidier og udligningsforanstaltninger, som sammensættes af repræsentanter for hvert af medlemmerne. Udvalget vælger sin egen formand og træder sammen mindst to gange om året og i øvrigt på anmodning af et medlem som fastsat i de relevante bestemmelser i denne aftale. Udvalget udfører de opgaver, som pålægges det ved denne aftale eller af medlemmerne, og det giver medlemmerne mulighed for at optage rådslagninger om alle spørgsmål vedrørende gennemførelsen af aftalen eller fremme af dens mål. WTO's sekretariat varetager udvalgets sekretariatsopgaver.

24.2. Udvalget kan oprette sådanne hjælpeorganer, som det anser for påkrævet.

24.3. Udvalget nedsætter en permanent ekspertgruppe, der sammensættes af fem uafhængige personer, som er højt kvalificerede i spørgsmål om subsidier og handelsrelationer. Eksperterne udpeges af udvalget, og en af dem skal afløses hvert år. Den permanente ekspertgruppe kan anmodes om at bistå et panel, som omhandlet i artikel 4, stk. 5. Udvalget kan også indhente en vejledende udtalelse vedrørende forekomsten og arten af subsidier.

24.4. Ethvert medlem kan rådføre sig med den permanente ekspertgruppe, og den kan afgive vejledende udtalelser om arten af subsidier, som foreslås indført, eller som opretholdes, at det pågældende medlem. Sådanne vejlendende udtalelser skal være fortrolige og kan ikke gøres gældende i sager i henhold til artikel 7.

24.5. Udvalget og eventuelle hjælporganer kan under udøvelsen af deres funktioner rådføre sig med og indhente oplysninger hos enhver kilde, som anses for egnet. Inden udvalget eller et hjælpeorgan indhenter oplysninger fra en kilde henhørende under et medlems jurisdiktion, underrettes det pågældende medlem.

DEL VII

ANMELDELSE OG TILSYN

Artikel 25

Anmeldelser

25.1. Medlemmerne er enige om, at deres anmeldelser af subsidier skal indgives senest den 30. juni hvert år og være i overensstemmelse med bestemmelserne i stk. 2—6, uden at dette dog berører bestemmelserne i artikel XVI, paragraf 1, i GATT 1994.

25.2. Medlemmerne anmelder alle subsidier som defineret i artikel 1, stk. 1, der er specifikke som omhandlet i artikel 2, og som ydes eller opretholdes inden for deres områder.

25.3. Indholdet af anmeldelserne bør være tilstrækkeligt konkret til at sætte andre medlemmer i stand til at vurdere de handelsmæssige virkninger og forstå, hvorledes anmeldte subsidieprogrammer fungerer. Uden at dette berører indeholdet og udformningen af spørgeskemaet vedrørende subsidier ([1]), skal medlemmerne i den forbindelse sikre, at deres anmeldelser indeholder følgende oplysninger:

([1]) Udvalget nedsætter en arbejdsgruppe, som skal gennemgå indholdet og udformningen af spørgeskemaet i dokument BISD 9S/193—194.

i) subsidieydelsens form (dvs. tilskud, lån, skattelempelser osv.);

ii) subsidieydelse pr. enhed eller i tilfælde, hvor dette ikke er muligt, det samlede beløb eller det årlige beløb, der er budgetteret for den pågældende subsidieordning (om muligt med angivelse af den gennemsnitlige subsidieydelse pr. enhed det foregående år);

iii) det politiske mål for og/eller hensigten med subsidierne;

iv) gyldighedsperioden for en subsidieordning og/eller eventuelle andre tidsfrister, der er knyttet til den;

v) statistiske oplysninger, der gør det muligt at vurdere en subsidieordnings handelsmæssige virkninger.

25.4. Er der i en anmeldelse ikke taget stilling til bestemte punkter i stk. 3, gives der en forklaring herpå i selve anmeldelsen.

25.5. Ydes subsidierne til bestemte produkter eller sektorer, bør anmeldelserne ordnes efter produkt eller sektor.

25.6. Medlemmer, der er af den opfattelse, at der i deres områder ikke opretholdes foranstaltninger, som skal anmeldes i medfør af artikel XVI, paragraf 1, i GATT 1994 eller denne aftale, underretter skriftligt sekretariatet herom.

25.7. Medlemmerne erkender, at anmeldelse af en foranstaltning ikke udsiger noget om dennes retlige status hverken i henhold til GATT 1994 eller denne aftale, om virkningerne i henhold til denne aftale eller om selve foranstaltningens art.

25.8. Ethvert medlem kan til enhver tid indgive en skriftlig anmodning om oplysninger om arten og omfanget af subsidier, der ydes eller opretholdes af et andet medlem (herunder subsidier, der er omhandlet i del IV), eller om en forklaring af grunden til, at en bestemt foranstaltning ikke er blevet anset for at være omfattet af kravet om anmeldelse.

25.9. Medlemmer, der anmodes herom, meddeler sådanne oplysninger så hurtigt som muligt og i detaljeret form og skal på anmodning være rede til at meddele det anmodende medlem yderligere oplysninger. De skal navnlig påse, at oplysningerne er tilstrækkeligt detaljeret til at sætte det andet medlem i stand til at vurdere, om bestemmelserne i denne aftale er overholdt. Ethvert medlem, der finder, at der ikke er meddelt sådanne oplysninger, kan indbringe sagen for udvalget.

25.10. Ethvert medlem, som finder, at en foranstaltning, der er truffet af et andet medlem, og som har samme virkninger som en subsidieydelse, ikke er blevet anmeldt i henhold til bestemmelserne i artikel XVI, paragraf 1, i GATT 1994 og nærværende artikel, kan henlede et sådant andet medlems opmærksomhed på sagen. Hvis den påstående subsidieordning derefter ikke anmeldes omgående, kan det pågældende medlem selv gøre udvalget opmærksom på den påstående subsidieordning.

25.11. Medlemmerne giver omgående udvalget indberetning om alle midlertidige eller endelige foranstaltninger, der træffes i henseende til udligningstold. Andre medlemmer skal have adgang til at gennemse sådanne indberetninger i sekretariatet. Medlemmerne giver også halvårligt indberetning om foranstaltninger i form af udligningstold, der er truffet i løbet af de forudgående seks måneder. De halvårlige indberetninger indgives på en godkendt standardformular.

25.12. Hvert medlem underretter udvalget om, (a) hvilken myndighed der er beføjet til at indlede og gennemføre de undersøgelser, der er omhandlet i artikel 11, og (b) om de indenlandske procedurer, der ligger til grund for indledning og gennemførelse af sådanne procedurer.

Artikel 26

Tilsyn

26.1. Udvalget gennemgår nye og fuldstændige anmeldelser, der er indgivet i henhold til artikel XVI, paragraf 1, i GATT 1994 og artikel 25, stk. 1, i denne aftale, på ekstraordinære møder, der afholdes hvert tredje år. Anmeldelser, der indgives i de mellemliggende år (ajourføringsanmeldelser) gennemgås på hvert af udvalgets ordinære møder.

26.2. Udvalget gennemgår på hvert ordinært møde indberetninger i henhold til artikel 25, stk. 11.

DEL VIII

MINDRE UDVIKLEDE MEDLEMMER

Artikel 27

Sær- og forskelsbehandling af mindre udviklede medlemmer

27.1. Medlemmerne erkender, at subsidier kan spille en vigtig rolle i mindre udviklede medlemmers økonomiske udviklingsprogrammer.

27.2. Det forbud, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra a), gælder ikke for:

a) de mindre udviklede medlemmer, der er omhandlet i bilag VII;

b) andre mindre udviklede medlemmer i en periode på otte år fra WTO-overenskomstens ikrafttræden, forudsat at bestemmelserne i stk. 4 er overholdt.

27.3. Det forbud, der er fastlagt i artikel 3, stk. 1, litra b), gælder ikke for de mindre udviklede medlemmer i en periode på fem år og gælder ikke for de mindst udviklede medlemmer i en periode på otte år fra tidspunktet for WTO-overenskomstens ikrafttræden.

27.4. Mindre udviklede medlemmer, som er omhandlet i stk. 2, litra b), afvikler deres eksportsubsidier [1] gradvis inden for nævnte periode på otte år, helst på en progressiv måde. Et mindre udviklet medlem hæver ikke niveauet for sine eksportsubsidier og ophæver dem inden for en kortere periode end den, der er foreskrevet i dette stykke, når anvendelsen af sådanne eksportsubsidier ikke er i overensstemmelse med de udviklingsmæssige behov. Anser et mindre udviklet medlem det for påkrævet at anvende sådanne subsidier i en periode, der går ud over nævnte otte år, indleder det senest et år før udløbet af denne periode rådslagninger med udvalget, som efter en undersøgelse af det pågældende mindre udviklede medlems relevante økonomiske, finansielle og udviklingsmæssige behov skal afgøre, om det er berettiget at forlænge denne periode. Fastslår udvalget, at en forlængelse er berettiget, fører det pågældende mindre udviklede medlem årligt rådslagninger med udvalget for at afgøre, om det er nødvendigt at opretholde subsidierne. Træffer udvalget ikke en sådan afgørelse, afvikler det mindre udviklede medlem de resterende eksportsubsidier inden for to år fra udløbet af den seneste tilladte periode.

27.5. Et mindre udviklet medlem, der er blevet konkurrencedygtigt ved udførsel af en bestemt vare, afvikler sine eksportsubsidier for en sådan vare gradvis i løbet af en periode på to år. For så vidt angår mindre udviklede medlemmer, der er omhandlet i bilag VII, og som er blevet konkurrencedygtige ved udførsel af en eller flere varer, afvikles eksportsubsidierne på sådanne varer imidlertid gradvis i løbet af en periode på otte år.

27.6. Konkurrencedygtighed for en eksportvare foreligger, hvis et mindre udviklet medlems udførsel af den pågældende vare har nået en andel på mindst 3,25 % af verdenshandelen med denne vare i to på hinanden følgende kalenderår. Konkurrencedygtighed for en eksportvare fastslås enten (a) på grundlag af en anmeldelse fra det mindre udviklede medlem, der er blevet konkurrencedygtigt for en eksportvare, eller (b) på grundlag af en beregning, der foretages af sekretariatet på anmodning fra et medlem. Med henblik på dette stykke defineres en vare som en position i det harmoniserede varenomenklatursystem (HS). Fem år efter WTO-overenskomstens ikrafttræden undersøger udvalget, hvorledes denne bestemmelse anvendes.

27.7. Bestemmelserne i artikel 4 gælder ikke for et mindre udviklet medlem for så vidt angår eksportsubsidier, der er i overensstemmelse med bestemmelserne i stk. 2—5. De relevante bestemmelser er i så fald bestemmelserne i artikel 7.

[1] For et udviklingsmedlemsland, der ikke yder eksportsubsidier på tidspunktet for WTO-overenskomstens ikrafttræden, finder dette stykke anvendelse på grundlag af eksportsubsidieniveauet i 1986.

27.8. Der skal i henseende til artikel 6, stk. 1, ikke foreligge nogen formodning om, at subsidier, der ydes af et mindre udviklet medlem, medfører alvorlig skade som defineret i denne aftale. En sådan alvorlig skade skal, hvis den foreligger i henhold til bestemmelserne i stk. 9, påvises ved positivt bevismateriale i overensstemmelse med artikel 6, stk. 3—8.

27.9. Hvad angår andre retsstridige subsidier ud over de i artikel 6, stk. 1, anførte, som ydes eller opretholdes af et mindre udviklet medlem, kan der ikke gives bemyndigelse til eller træffes foranstaltninger i henhold til artikel 7, medmindre det fastslås, at sådanne subsidier giver anledning til ophævelse eller forringelse af toldindrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til GATT 1994, således at indførsel af samme vare fra et andet medlem til markedet i det mindre udviklede medlem, der yder subsidierne, fortrænges eller hindres, eller medmindre en indenlandsk erhvervsgren på et importerende medlems marked påføres skade.

27.10. Undersøgelser vedrørende udligningstold på varer med oprindelse i et mindre udviklet medlems område, afsluttes så snart de pågældende myndigheder fastslår:

a) at det samlede omfang af de subsidier, der ydes til den pågældende vare ikke overstiger 2 % af varens værdi beregnet pr. enhed, eller

b) at omfanget af den subsidierede indførsel udgør mindre end 4 % af den samlede indførsel af samme vare til det importerende medlems område, medmindre indførslen fra mindre udviklede medlemmer, hvis individuelle andele af den samlede indførsel udgør mindre end 4 %, tilsammen tegner sig for mere end 9 % af den samlede indførsel af samme vare til det importerende medlems område.

27.11. For de mindre udviklede medlemmer, der er omfattet af stk. 2, litra b), og som har ophævet en eksportsubsidieordning inden udløbet af perioden på otte år fra WTO-overenskomstens ikrafttræden, og for de mindre udviklede medlemmer, der er omhandlet i bilag VII, er satsen i stk. 10, litra a), 3 % i stedet for 2 %. Denne bestemmelse anvendes fra den dato, på hvilken ophævelsen af eksportsubsidieordningens anmeldes til udvalget, og så længe det mindre udviklede medlem, der har indgivet anmeldelsen, ikke yder eksportsubsidier. Denne bestemmelse ophæves otte år efter WTO-overenskomstens ikrafttræden.

27.12. Bestemmelserne i stk. 10 og 11 gælder for alle afgørelser om fastlæggelse af *de minimis* i henhold til artikel 15, stk. 3.

27.13. Bestemmelserne i del III gælder ikke for direkte eftergivelse af gæld, subsidier til dækning af omkostninger ved sociale ordninger i enhver form, herunder afkald på statsindtægter og anden overførsel af gældsposter, når sådanne subsidier ydes som led i og direkte

knyttet til et mindre udviklet medlems privatiseringsprogram, forudsat at både programmet og de dertil knyttede subsidier gælder for en begrænset periode og anmeldes til udvalget, og at programmet resulterer i, at den pågældende virksomhed i den sidste ende privatiseres.

27.14. På anmodning af et interesseret medlem iværksætter udvalget en undersøgelse af en bestemt eksportsubsidieordning, der anvendes af et mindre udviklet medlem, for at fastslå, om ordningen er i overensstemmelse med dets udviklingsmæssige behov.

27.15. På anmodning af et interesseret mindre udviklet medlem iværksætter udvalget en undersøgelse af en bestemt udligningsforanstaltning for at fastslå, om den er i overensstemmelse med bestemmelserne i stk. 10 og 11, hvis de er gældende for det pågældende mindre udviklede medlem.

DEL IX

OVERGANGSORDNINGER

Artikel 28

Eksisterende programmer

28.1. Subsidieprogrammer, der er iværksat på et medlems område før datoen for det pågældende medlems undertegnelse af WTO-overenskomsten, og som ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale, skal:

(a) anmeldes til udvalget senest 90 dage efter WTO-overenskomstens ikrafttræden for et sådant medlem, og

(b) bringes i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale inden for tre år fra WTO-overenkomstens ikrafttræden for det pågældende medlem og er indtil da ikke omfattet af del II.

28.2. Intet medlem udvider anvendelsesområdet for sådanne programmer, som heller ikke fornyes ved gyldighedsperiodens udløb.

Artikel 29

Overgang til markedsøkonomi

29.1. Medlemmer, der er inde i en overgangsfase fra planøkonomi til markedsøkonomi, kan anvende programmer og foranstaltninger, der er nødvendige for en sådan overgang.

29.2. For sådanne medlemmer skal subsidieprogrammer, der er omfattet af artikel 3, og som er anmeldt i henhold til stk. 3, afvikles gradvis eller bringes i overensstemmelse med artikel 3 i løbet af en periode på syv år fra WTO-overenskomstens ikrafttræden. I et sådant tilfælde finder artikel 4 ikke anvendelse. I samme periode gælder endvidere:

a) at subsidieprogrammer, der er omfattet af artikel 6, stk. 1, litra d), ikke er retsstridige i henhold til artikel 7

b) at bestemmelserne i artikel 27, stk. 9, finder anvendelse på andre retsstridige subsidier.

29.3. Subsidieprogrammer, der er omfattet af artikel 3, skal anmeldes til udvalget så tidligt, som det er praktisk muligt, efter WTO-overenskomstens ikrafttræden. Yderligere anmeldelser af sådanne subsidier kan finde sted indtil to år efter WTO-overenskomstens ikrafttræden.

29.4. Under ganske særlige omstændigheder kan udvalget indrømme de medlemmer, der er omhandlet i stk. 1, fravigelser fra deres anmeldte programmer og foranstaltninger og fra gyldighedsperioden herfor, hvis sådanne fravigelser anses for nødvendige for overgangsprocessen.

DEL X

BILÆGGELSE AF TVISTER

Artikel 30

Bestemmelserne i Artikel XXII og XXIII i GATT 1994, som uddybet og anvendt i forståelsen vedrørende reglerne og procedurerne for tvistbilæggelse, finder anvendelse på rådslagninger og bilæggelse af tvister i henhold til denne aftale, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat heri.

DEL XI

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 31

Midlertidig anvendelse

Bestemmelserne i artikel 6, stk. 1, og i artikel 8 og 9, finder anvendelse i en periode på fem år regnet fra datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden. Senest 180 dage før udløbet af denne periode undersøger udvalget, hvorledes disse bestemmelser virker, med henblik på at afgøre, om anvendelsesperioden herfor skal forlænges, enten i den nuværende affattelse eller i ændret form.

Artikel 32

Andre afsluttende bestemmelser

32.1. Der kan ikke træffes særlige foranstaltninger mod et andet medlems subsidieordninger, medmindre dette sker i overensstemmelse med bestemmelserne i GATT 1994, som fortolket ved denne aftale [1].

32.2. Der kan ikke tages forbehold over for nogen af denne aftales bestemmelser uden samtykke fra de øvrige medlemmer.

[1] Det er ikke hensigten med denne bestemmelse at udelukke, at der i påkommende tilfælde træffes foranstaltninger i henhold til andre relevante bestemmelser i GATT 1994.

32.3. Bestemmelserne i denne aftale finder anvendelse på undersøgelser og fornyede undersøgelser af gældende foranstaltninger, som er indledt i henhold til anmodninger, der er indgivet på eller efter WTO-overenskomstens ikrafttræden for et medlem, jf. dog stk. 4.

32.4. For så vidt angår artikel 21, stk. 3, skal gældende udligningsforanstaltninger anses for at være indført på en dato, der ikke er senere end datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden for et medlem, undtagen i tilfælde, hvor et medlems national lovgivning, som var i kraft på den pågældende dato, indbefattede en bestemmelse svarende til den, der er fastsat i nævnte stykke.

32.5. Hvert medlem træffer alle nødvendige foranstaltninger af generel eller særlig art for at sikre, at dets love, andre forskrifter og administrative procedurer senest på den dato, på hvilken WTO-overenskomsten træder i kraft for det pågældende medlem, er i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale, således som disse finder anvendelse for dette medlem.

32.6. Hvert medlem underretter udvalget om enhver ændring i love og andre forskrifter, der vedrører denne aftale, og i forvaltningen af sådanne love og andre forskrifter.

32.7. Under hensyntagen til de mål, der er fastlagt for denne aftale, undersøger udvalget årligt, hvorledes den gennemføres og fungerer. Udvalget underretter årligt Rådet for Handel med Varer om udviklingen i den periode, der er omfattet af sådanne undersøgelser.

32.8. Bilagene til denne aftale udgør en integrerende del heraf.

BILAG I

LISTE OVER EKSEMPLER PÅ EKSPORTSUBSIDIER

a) Statens ydelse af direkte subsidier til virksomheder eller erhvervsgrene betinget af disses eksportresultater.

b) Valutahjemtagelsesordninger eller lignende praksis, der omfatter ydelse af en eksportpræmie.

c) Indenlandske transporttariffer og fragtrater for eksportforsendelser fastsat eller påbudt af staten på gunstigere vilkår end for indenlandske forsendelser.

d) Statens eller statslige organers levering, enten direkte eller indirekte gennem ordninger bemyndiget af staten, af indførte eller indenlandske varer eller tjenesteydelser til brug ved produktionen af eksportvarer på vilkår, der er gunstigere end for leveringen af samme eller direkte konkurrerende varer eller tjenesteydelser til brug ved produktionen af varer til indenlandske forbrug, hvis (for varers vedkommende) sådanne vilkår er gunstigere end dem, som eksportørerne kan opnå på verdensmarkedet på et kommercielt grundlag (1).

e) Hel eller delvis fritagelse for eller eftergivelse eller udsættelse af eksporthensyn af direkte skatter (2) eller bidrag til sociale sikringsordninger, som er betalt eller skal betales af industri- eller handelsvirksomheder (3).

f) Særlige fradrag, der har direkte relation til eksport eller eksportresultater, og som ved beregningen af grundlaget for påligningen af de direkte skatter indrømmes ud over fradrag, der gives i forbindelse med produktion bestemt til indenlandsk forbrug.

g) Fritagelse for eller eftergivelse af indirekte skatter på produktion og distribution af eksportvarer, der overstiger de indirekte skatter (2), der opkræves på produktion og distribution af samme varer, når disse sælges til indenlandsk forbrug.

h) Fritagelse for og eftergivelse eller udsættelse af indirekte flerledsafgifter opkrævet i tidligere led (2) på varer eller tjenesteydelser, der anvendes ved produktionen af eksportvarer, ud over fritagelsen for eller eftergivelsen eller udsættelsen af tilsvarende indirekte flerledsafgifter opkrævet i tidligere led på varer eller tjenesteydelser, der anvendes ved produktionen af samme varer solgt til indenlandsk forbrug; dog således, at der kan indrømmes fritagelse for eller eftergivelse eller udsættelse af indirekte flerledsafgifter opkrævet i tidligere led for eksportvarer, selv om dette ikke er tilfældet for samme varer solgt til indenlandsk forbrug, hvis de pågældende indirekte flerledsafgifter opkrævet i tidligere led vedrører

materialer, der forbruges ved produktionen af den udførte vare (under hensyntagen til normalt svind) (4). Dette punkt fortolkes i overensstemmelse med retningslinjerne for forbrug af materialer i produktionsprocessen, jf. bilag II.

i) Eftergivelse eller godtgørelse af importafgifter (2) ud over dem, der opkræves på indførte materialer, der forbruges ved produktionen af den udførte vare (under hensyntagen til normalt svind); dog således, at en virksomhed i særlige tilfælde kan anvende materialer hidrørende fra hjemmemarkedet i samme mængder og med samme egenskaber og karakteristika som de indførte materialer til substitution for sidstnævnte for at nyde godt af denne bestemmelse, hvis indførelsen og de tilsvarende eksporttransaktioner finder sted inden for en rimelig frist, som ikke må overstige to år. Dette punkt fortolkes i overensstemmelse med retningslinjerne for forbrug af materialer i produktionsprocessen, jf. bilag II, og retningslinjerne for fastlæggelse af, om substitutionsgodtgørelsesordninger er eksportsubsidier, jf. bilag III.

j) Statens (eller særlige statskontrollerede organers) indførelse af eksportkreditgaranti- eller forsikringsprogrammer), programmer for forsikring eller garanti mod omkostningsstigninger for eksportvarer eller programmer mod kursrisici til præmiesatser, som er utilstrækkelige til på lang sigt at dække omkostninger og tab ved gennemførelsen af sådanne programmer.

k) Statens ydelse (eller ydelse gennem særlige organer, som kontrolleres af staten og/eller handler under dennes myndighed) af eksportkreditter til rentesatser, der er lavere end dem, eksportørerne ellers måtte betale for den således anvendte kapital (eller skulle betale, hvis de optog lån på de internationale kapitalmarkeder for at tilvejebringe kapital med samme løbetid og andre kreditvilkår og i samme valuta som eksportkreditten), eller hel eller delvis overtagelse af omkostninger, der bæres af eksportører eller finansieringsinstitutioner ved optagelse af kreditter, for så vidt de anvendes til at sikre en væsentlig fordel i henseende til eksportkreditvilkårene.

Hvis et medlem imidlertid er part i et internationalt arrangement om offentlige eksportkreditter, som mindst tolv af denne aftales oprindelige medlemmer var part i pr. 1. januar 1979 (eller et senere arrangement til afløsning heraf, som disse oprindelige medlemmer har indgået), eller hvis et medlem i praksis anvender bestemmelserne om rentesatser i det pågældende arrangement, betragtes anvendelsen af eksportkreditordninger, der er i overensstemmelse med disse bestemmelser, ikke som en eksportsubsidieordning, der er forbudt i henhold til denne aftale.

l) Enhver anden byrde for statskassen, som udgør en eksportsubsidieydelse i den betydning, der er anvendt i artikel XVI i GATT 1994.

---

(1) Ved udtrykket »på et kommercielt grundlag« forstås, at valget mellem indenlandske og indførte varer ikke er undergivet nogen form for restriktioner, men alene beror på kommercielle overvejelser.

(2) I denne aftale forstås ved:
«direkte skatter«, skatter på lønninger, fortjenester, renter, lejeindtægter, royalty og enhver anden form for indkomst samt ejendomsskatter;
»importafgifter«, told samt andre skatter og afgifter, som ikke er nævnt andetsteds i denne note, og som opkræves ved indførsel;
»indirekte skatter«, afgifter på salg, punktafgifter, omsætningsafgift, merværdiafgift, koncessionsafgift, stempelafgift, afgifter ved overdragelse, skatter på lager og materiel, grænseafgifter og alle andre afgifter end direkte skatter og importafgifter;
»indirekte skatter opkrævet i tidligere led«, skatter opkrævet på varer eller tjenesteydelser, der anvendes direkte eller indirekte ved fremstillingen af en vare;
»indirekte flerledsafgifter«, afgifter, som er fordelt på flere led, og som opkræves, hvor der ikke eksisterer nogen mulighed for senere skattegodskrivning i tilfælde af, at varer eller tjenesteydelser, der er afgiftspligtige i et bestemt produktionsled, anvendes i et senere produktionsled;
»eftergivelse« af skatter omfatter tilbagebetaling af skatter eller skattenedslag;
»eftergivelse eller godtgørelse« omfatter hel eller delvis fritagelse for eller udsættelse af importafgifter.

(3) Medlemmerne erkender, at udsættelse ikke nødvendigvis er ensbetydende med eksportsubsidier, når der f.eks. opkræves passende renter. Medlemmerne bekræfter på ny princippet om, at varepriserne ved transaktioner mellem eksportvirksomheder og udenlandske købere, der står under deres kontrol eller under tilsvarende kontrol, ved skatteberegning bør være de priser, der anvendes mellem uafhængige virksomheder, der handler selvstændigt. Ethvert medlem kan henlede et andet medlems opmærksomhed på administrativ eller anden praksis, som strider mod dette princip, og som resulterer i en betydelig besparelse med hensyn til direkte skatter ved eksportforretninger. Under sådanne omstændigheder bestræber medlemmerne sig normalt på at afgøre deres mellemværender ved at gøre brug af gældende bilaterale skatteaftaler eller af andre specifikke internationale mekanismer, uden at de rettigheder og forpligtelser, der påhviler medlemmerne i henhold til GATT 1994, herved indskrænkes, herunder den i foregående punktum nævnte ret til rådslagning.
Punkt (e) har ikke til formål at begrænse et medlems mulighed for at træffe forholdsregler med henblik på at undgå dobbeltbeskatning af indkomster af udenlandsk oprindelse, som er indtjent af dets virksomheder eller et andet medlems virksomheder.

(4) Punkt h) gælder ikke for merværdiafgiftsordninger og afgiftsjusteringer ved grænsen, som træder i stedet for førstnævnte; spørgsmålet om for vidtgående eftergivelse af merværdiafgift henhører udelukkende under punkt g).

BILAG II

RETNINGSLINJER FOR FORBRUG AF MATERIALER I PRODUKTIONSPROCESSEN (1)

I

1. Indirekte skattenedslagsordninger kan åbne mulighed for fritagelse for eller eftergivelse eller udsættelse af indirekte flerledsafgifter opkrævet i tidligere led på materialer, der forbruges ved produktionen af den udførte vare (under hensyntagen til normalt svind). På tilsvarende måde åbner godtgørelsesordninger mulighed for fritagelse for eller godtgørelse af importafgifter opkrævet på materialer, der forbruges ved produktionen af den udførte vare (under hensyntagen til normalt svind).

2. I listen over eksempler på eksportsubsidier i bilag I henvises der i punkt h) og i) til udtrykket »materialer, der forbruges ved produktionen af den udførte vare«. Ifølge punkt h) kan indirekte skattenedslagsordninger indebære ydelse af eksportsubsidier, for så vidt de resulterer i fritagelse for eller eftergivelse eller udsættelse af indirekte flerledsafgifter opkrævet i tidligere led ud over omfanget af sådanne afgifter, der faktisk er opkrævet på materialer, der forbruges ved produktionen af den udførte vare. Ifølge punkt i) kan godtgørelsesordninger indebære ydelse af eksportsubsidier, for så vidt de resulterer i fritagelse for eller godtgørelse af importafgifter ud over sådanne afgifter, der faktisk er opkrævet på materialer, der forbruges ved produktionen af den udførte vare. I begge punkter fastsættes, at der skal tages hensyn til svind, når der træffes afgørelse i sager vedrørende forbruget af materialer ved produktionen af den udførte vare. Punkt i) omhandler også substitutionsvarer, hvor dette er relevant.

II

Når det som led i en undersøgelse vedrørende udligningstold i henhold til denne aftale undersøges, om materialer forbruges ved produktionen af den udførte vare, bør undersøgelsesmyndighederne anvende følgende fremgangsmåde:

1. Når det gøres gældende, at en indirekte skattenedslagsordning eller en godtgørelsesordning er ensbetydende med, at der ydes subsidier i form af et for stort nedslag i eller en for stor godtgørelse af indirekte skatter eller importafgifter, bør undersøgelsesmyndighederne først afgøre, om det eksporterende medlems regering opretholder og anvender en ordning eller procedure med henblik på at fastslå, hvilke materialer der forbruges ved produktionen af den udførte vare og de forbrugte mængder. Fastslås det, at der anvendes en sådan ordning eller procedure, bør undersøgelsesmyndighederne gennemgå ordningen eller proceduren for at se, om den er rimelig, effektiv til det påtænkte formål og baseret på almindelig anerkendt forretningspraksis i eksportlandet. Undersøgelsesmyndighederne kan anse det for påkrævet i overensstemmelse med artikel 12, stk. 6, at foretage visse praktiske undersøgelser for at efterprøve oplysninger eller for at sikre sig, at ordningen eller proceduren anvendes på en forsvarlig måde.

2. Hvis der ikke foreligger en sådan ordning eller procedure, eller er den ikke rimelig, eller foreligger den og anses for rimelig, men det konstateres, at den ikke anvendes på en forsvarlig måde, vil det være påkrævet, at det eksporterende medlem foretager en yderligere undersøgelse på grundlag af de faktiske materialer, der indgår med henblik på at fastslå, om der har været tale om for store betalinger. Finder undersøgelsesmyndighederne det påkrævet, kan der foretages en yderligere undersøgelse i henhold til stk. 1.

3. Undersøgelsesmyndighederne bør behandle materialer som værende indgået som en fysisk bestanddel i den pågældende vare, hvis materialerne er anvendt i produktionsprocessen og er fysisk til stede i den udførte vare. Medlemmerne er opmærksomme på, at et materiale ikke nødvendigvis er til stede i slutproduktet i samme form som den, hvori det indgik i produktionsprocessen.

4. Ved fastsættelsen af den mængde af et bestemt materiale, der er forbrugt ved produktionen af den udførte vare, bør det »normale svind tages i betragtning«, og et sådant svind bør anses for at være forbrugt ved produktionen af den udførte vare. Udtrykket »svind« omfatter den del af en given mængde materialer, som ikke har en selvstændig funktion i produktionsprocessen, det forbruges ikke ved produktionen af den udførte vare (f.eks. på grund af en ineffektiv udnyttelse), og det bliver ikke genindvundet, udnyttet eller solgt af den samme producent.

(1) Materialer, som forbruges i produktionsprocessen, er materialer, der indgår som en fysisk bestanddel i eksportvaren, samt energi, brændstoffer og olie, der anvendes i produktionsprocessen, og katalysatorer, der forbruges i forbindelse med fremstillingen af eksportvaren.

5. Ved afgørelsen af, om det krav om svind, der gøres gældende, er »normalt«, bør undersøgelsesmyndighederne tage hensyn til produktionsprocessen, de gennemsnitlige erfaringer i den pågældende erhvervsgren i eksportlandet og andre relevante tekniske faktorer. Undersøgelsesmyndighederne bør være opmærksomme på, at det er et vigtigt spørgsmål, om det eksporterende medlems myndigheder har beregnet spildprocenten på en rimelig måde, når en sådan sats skal indgå i skatte- eller afgiftsafslaget eller -eftergivelsen.

BILAG III

RETNINGSLINJER FOR FASTLÆGGELSE AF, OM SUBSTITUTIONSGODTGØRELSESORDNINGER ER EKSPORTSUBSIDIER

I

Godtgørelsesordninger kan åbne mulighed for tilbagebetaling eller godtgørelse af importafgifter på materialer, der forbruges i produktionsprocessen ved fremstillingen af en anden vare, hvor sidstnævnte vare ved udførelsen indeholder indenlandske materialer med samme egenskaber og karakteristika som de indførte varer, de substituer. Ifølge punkt i) i listen over eksempler på eksportsubsidier i bilag I kan substitutionsgodtgørelsesordninger indebære ydelse af eksportsubsidier, for så vidt de resulterer i godtgørelse af importafgifter i et omfang, der overstiger afgifter, der oprindeligt opkrævedes på de indførte materialer, for hvilke der kræves godtgørelse.

II

Når der som led i en undersøgelse vedrørende udligningstold i henhold til denne aftale foretages en undersøgelse af substitutionsgodtgørelsesordninger, bør undersøgelsesmyndighederne anvende følgende fremgangsmåde:

1. I punkt i) i listen over eksempler på eksportsubsidier fastsættes, at materialer hidrørende fra hjemmemarkedet kan substituere indførte materialer ved produktionen af en vare bestemt for udførsel, forudsat at der er tale om samme mængde materialer med samme egenskaber og karakteristika som de indførte materialer, der substitueres. Det er vigtigt, at der foreligger en kontrolordning eller -procedure, fordi den gør det muligt for det eksporterende medlems regering at sikre sig og påvise, at den mængde materialer, for hvilken der kræves godtgørelse, ikke overstiger mængden af samme varer, der er udført, uanset under hvilken form, og at der ikke er tale om godtgørelse af importafgifter, der overstiger de afgifter, der oprindeligt opkrævedes på det pågældende indførte materialer.

2. Når det gøres gældende, at en substitutionsgodtgørelsesordning er ensbetydende med, at der ydes subsidier, bør undersøgelsesmyndighederne først afgøre, om det eksporterende medlems regering opretholder og anvender en kontrolordning eller -procedure. Fastslås det, at der anvendes en sådan ordning eller procedure, bør undersøgelsesmyndighederne gennemgå kontrolprocedurerne for at se, om de er rimelige, effektive til det påtænkte formål og baseret på almindelig anerkendt forretningspraksis i eksportlandet. For så vidt procedurerne anses for at opfylde betingelserne og anvendes forsvarligt, bør det antages, at der ikke ydes subsidier. Undersøgelsesmyndighederne kan anse det for påkrævet i overensstemmelse med artikel 12, stk. 6, at foretage visse praktiske undersøgelser for at efterprøve oplysninger eller for at sikre sig, at kontrolprocedurerne anvendes på en forsvarlig måde.

3. Hvis der ikke foreligger sådanne kontrolprocedurer, eller er disse ikke rimelige, eller er der indført sådanne procedurer, som anses for rimelige, men det konstateres, at de ikke anvendes eller ikke anvendes på en effktiv måde, kan der være tale om, at der ydes subsidier. I sådanne tilfælde vil det være nødvendigt, at det eksporterende medlem foretager en yderligere undersøgelse på grundlag af de faktiske transaktioner med henblik på at fastslå, om der har været tale om for store betalinger. Finder undersøgelsesmyndighederne det påkrævet, kan der foretages en yderligere undersøgelse i henhold til stk. 2.

4. Det forhold, at der foreligger en bestemmelse om substitutionsgodtgørelse, i henhold til hvilken eksportørerne kan udvælge bestemte importforsendelser, på hvilke der kræves godtgørelse, bør ikke i sig selv anses for ensbetydende med, at der ydes subsidier.

5. En for stor godtgørelse af importafgifter i den punkt i) omhandlede betydning skal anses for at foreligge, hvor en regering betaler renter af pengebeløb, der tilbagebetales i henhold til godtgørelsesordninger, i et omfang svarende til de faktiske betalte eller de betalbare renter.

BILAG IV

BEREGNING AF DEN SAMLEDE VÆRDI AF SUBSIDIERNE (ARTIKEL 6, STK. 1, LITRA a) [1]

1. Alle beregninger af subsidiebeløb med henblik på artikel 6, stk. 1, litra a), foretages på grundlag af omkostningerne for den subsidieydende stat.

2. Med henblik på at fastslå, om den samlede subsidieydelser overstiger 5 % af varens værdi, beregnes varens værdi som den samlede værdi af modtagerfirmaets [2] salg i den seneste 12-måneders periode, for hvilken der foreligger salgstal, forud for den periode, i hvilken subsidierne ydes [3], jf. dog bestemmelserne i stk. 3—5.

3. Hvor subsidierne er bundet til produktion eller salg af en bestemt vare, beregnes varens værdi som den samlede værdi af modtagerfirmaets salg af den pågældende vare i den seneste 12-måneders periode, for hvilken der foreligger salgstal, forud for den periode, i hvilken subsidierne ydes.

4. Hvor modtagerfirmaet befinder sig i en opstartsituation, anses der for at foreligge alvorlig skade, hvis de samlede subsidieydelser overstiger 15 % af den samlede investerede kapital. I dette stykke anses opstartfasen ikke for at gå ud over det første produktionsår [4].

5. Hvor modtagerfirmaet er beliggende i et land med inflationsøkonomi, beregnes varens værdi som modtagerfirmaets samlede salg (eller salg af den relevante vare, hvis der er tale om bundne subsidier) i det forudgående kalenderår, indeksreguleret med den inflationsrate, der er registreret i de 12 måneder, der går forud for den måned, i hvilken subsidierne ydes.

6. Ved fastsættelsen af de samlede subsidieydelser i et bestemt år sammenlægges de subsidier, der ydes i henhold til forskellige programmer og af forskellige myndigheder i et medlems område.

7. Subsidier, der ydes forud for WTO-overenskomstens ikrafttræden, og hvoraf fordelen tilføres fremtidig produktion, indregnes i de samlede subsidieydelser.

8. Subsidier, der ikke er retsstridige i henhold til de relevante bestemmelser i denne aftale, indgår ikke i beregningen af subsidiebeløbet med henblik på artikel 6, stk. 1, litra a).

---

(1) Der bør om nødvendigt etableres en forståelse mellem medlemmerne vedrørende spørgsmål, der ikke er nærmere omhandlet i dette bilag, eller som det er nødvendigt yderligere at klarlægge med henblik på artikel 6, stk. 1, litra a).

(2) Modtagerfirmaet er et firma på det subsidieydende medlems område.

(3) For så vidt angår skatterelaterede subsidier, beregnes værdien af varen som den samlede værdi af modtagerfirmaets salg i det skatteår, i hvilket den skatterelaterede foranstaltning havde virkning.

(4) En startopsituation indbefatter tilfælde, hvor der er indgået finansielle forpligtelser med henblik på produktudvikling eller bygning af anlæg til fremstilling af de varer, hvortil der ydes subsidier, selv om produktionen ikke er påbegyndt.

BILAG V

PROCEDURER FOR TILVEJEBRINGELSE AF OPLYSNINGER VEDRØRENDE ALVORLIG SKADE

1. Alle medlemmer samarbejder med henblik på at tilvejebringe bevismateriale, som skal undersøges af et panel i henhold til procedurerne i artikel 7, stk. 4—6. Parterne i tvisten og eventuelle tredjelande, der er medlemmer og måtte være berørt heraf, underretter så snart de har påberåbt sig bestemmelserne i artikel 7, stk. 4, Tvistbilæggelsesorganet om den organisation, der er ansvarlig for forvaltningen af denne bestemmelse på deres område, og om de procedurer, der skal følges for at efterkomme anmodninger om oplysninger.

2. I tilfælde, hvor sager indbringes for Tvistbilæggelsesorganet i henhold til artikel 7, stk. 4, indleder Tvistbilæggelsesorganet på anmodning proceduren for indhentning af sådanne oplysninger fra det subsidieydende medlems regering, som måtte være nødvendige for at fastslå, om og i hvilket omfang der ydes subsidier, for at fastsætte værdien af de subsidierede firmaers samlede salg samt oplysninger, som er nødvendige for at analysere de skadelige virkninger, der kan tilskrives den subsidierede vare [1]. Denne proces kan i påkommende tilfælde også omfatte anmodninger til det subsidieydende og det klagende medlems regering om gennem de anmeldelsesprocedure, der er fastslagt i del VII [2], at indsamle oplysninger og om at klarlægge og foranledige nærmere uddybning af oplysninger, som parterne i en tvist ligger inde med.

3. Har en sag følgevirkninger på markederne i tredjelande, kan en part i en tvist indhente oplysninger, herunder ved forespørgsler til regeringen for det pågældende medlem i et tredjeland, som er nødvendige for at analysere de skadelige virkninger, og som ikke umiddelbart kan indhentes hos det klagende eller det subsidieydende medlem. Denne bestemmelse forvaltes på en sådan måde, at det pågældende tredjeland ikke pålægges en urimelig byrde. Dette medlem forventes således ikke at foretage en markeds- eller prisanalyse specielt med henblik herpå. De oplysninger, der skal meddeles, er sådanne, som allerede foreligger, eller som let kan indhentes hos det pågældende medlem (f.eks. de seneste statistiske oplysninger, som allerede er indsamlet af de relevante statistikmyndigheder, men som endnu ikke er offentliggjort, fortoldningsoplysninger vedrørende indførsel og de angivne værdier af de pågældende varer, osv.). Iværksætter en part i tvisten imidlertid en detaljeret markedsanalyse for egen regning, skal det pågældende tredjelands myndigheder imidlertid lette det arbejde, der udføres af den person eller det firma, der gennemfører en sådan analyse, og nævnte person eller firma skal have adgang til alle oplysninger, som regeringer ikke normalt holder fortrolige.

4. Tvistbilæggelsesorganet udpeger en repræsentant, som skal have til opgave at lette informationsindsamlingsprocessen. Det er det eneste formål med repræsentanten at sikre de rettidige tilvejebringelse af de oplysninger, der er nødvendige for at gøre det lettere efterfølgende af gennemføre en hurtig undersøgelse af tvisten på multilateralt plan. Repræsentanten kan navnlig foreslå, hvorledes der mest effektivt kan søges oplysninger, og han kan tilskynde til samarbejde mellem parterne.

5. Den informationsindsamlingsproces, der er beskrevet i stk. 2—4, skal afsluttes inden for 60 dage fra den dato, på hvilken sagen indbragtes for Tvistbilæggelsesorganet i henhold til artikel 7, stk. 4. De oplysninger, der er indhentet under denne proces, forelægges for det panel, som Tvistbilæggelsesorganet har nedsat i henhold til bestemmelserne i del X. Oplysningerne bør bl.a. omfatte data vedrørende det pågældende subsidiebeløb (og om relevant værdien af de subsidierede firmaers samlede salg), priserne på den subsidierede vare, priserne på det pågældende marked, ændringer i leveringen af de subsidierede vare til det pågældende marked og ændringer i markedsandelene. Oplysningerne bør også omfatte modbeviser samt sådanne supplerende oplysninger, som panelet anser for relevante ved fastlæggelsen af sine konklusioner.

6. Hvis det subsidieydende medlem og/eller det pågældende tredjeland, der er medlem, undlader at samarbejde i informationsindsamlingsprocessen, skal det klagende medlem fremlægge sin klage vedrørende alvorlig skade på grundlag af bevismateriale, han råder over, sammen med de faktiske oplysninger om og omstændighederne ved det manglende samarbejde fra det subsidieydende medlems og/eller det pågældende tredjelands side. Hvor der ikke foreligger oplysninger som følge af manglende samarbejde fra det subsidieydende medlems og/eller det pågældende tredjelands side, kan panelet om nødvendigt komplettere sine optegnelser på grundlag af de bedste oplysninger, der foreligger.

7. Når panelet træffer afgørelse i sagen, bør det drage kritiske følgeslutninger i tilfælde, hvor en part, der er inddraget i informationsindsamlingsprocessen, ikke er rede til at samarbejde.

---

[1] I tilfælde, hvor det skal påvises, at der forvoldes alvorlig skade.

[2] I Tvistbilæggelsesorganets informationssamlingsprocedure skal der tages hensyn til nødvendigheden af at beskytte oplysninger, som ifølge sagens natur er fortrolige, eller som meddeles fortroligt af et medlem, der er inddraget i denne procedure.

8. Når panelet træffer afgørelse enten på grundlag af de bedste oplysninger, der foreligger, eller på grundlag af kritiske følgeslutninger, tager det hensyn til råd fra den repræsentant, som Tvistbilæggelsesorganet har udpeget i henhold til stk. 4, med hensyn til rimeligheden af eventuelle anmodninger om oplysninger og de bestræbelser, som parterne har udfoldet for at efterkomme disse anmodninger i rette tid og under udvisning af samarbejdsvilje.

9. Intet i informationsindsamlingsprocessen skal begrænse panelets mulighed for at indhente sådanne yderligere oplysninger, som det anser for væsentlige for en korrekt billæggelse af tvisten, og som ikke blev indhentet eller tilstrækkeligt uddybet som led i denne proces. Almindeligvis bør panelet imidlertid ikke anmode om yderligere oplysninger til kompettering af sine optegnelser, når oplysningerne ville være til støtte for en bestemt parts stilling, og når det skyldes en urimelig mangel på samarbejde fra denne parts side i informationsindsamlingsprocessen, at de pågældende oplysninger mangler i optegnelserne.

BILAG VI

PROCEDURER FOR UNDERSØGELSER VED BESØG PÅ STEDET I HENHOLD TIL ARTIKEL 12, STK. 6

1. Ved indledningen af en undersøgelse bør det eksporterende medlems myndigheder og de firmaer, der vides berørt, underrettes om, at det påtænkes at foretage undersøgelser ved besøg på stedet.

2. Påtænkes det under ganske særlige omstændigheder at lade ikke-statslige eksperter deltage i undersøgelsen, bør de pågældende firmaer og det eksporterende medlems myndigheder underrettes herom. Sådanne ikke-statslige eksperter bør være omfattet af effektive sanktioner for overtrædelse af bestemmelserne om fortrolighed.

3. Det bør være normal praksis at indhente udtrykkeligt samtykke fra de berørte firmaer i det eksporterende medlems område, før det pågældende besøg endeligt planlægges.

4. Så snart de pågældende firmaers samtykke er modtaget, bør undersøgelsesmyndighederne meddele det eksporterende medlems myndigheder navnene og adresserne på de firmaer, der skal besøges, samt de aftalte datoer for besøgene.

5. I tilstrækkelig tid forud for besøget bør de pågældende firmaer underrettes om besøgsdatoen.

6. Besøg med henblik på at forklare sprøgeskemaet bør kun aflægges på et eksportfirmas anmodning. Modtages der en sådan anmodning kan undersøgelsesmyndighederne stille sig til rådighed for firmaet; der kan kun aflægges et sådant besøg, hvis (a) det importerende medlems myndigheder underretter repræsentanterne for det pågældende medlems regering og (b) sidstnævnte ikke modsætter sig besøget.

7. Da hovedformålet med undersøgelser ved besøg på stedet er at efterprøve oplysninger, der er indgivet, eller at indhente yderligere oplysninger, bør besøget aflægges efter modtagelsen af bevarelsen af spørgeskemaet, medmindre det pågældende firma er indforstået med det modsatte, og det eksporterende medlems regering underrettes af undersøgelsesmyndighederne om det forventede besøg og ikke modsætter sig dette. Det bør endvidere være normal praksis forud for et besøg at underrette de pågældende firmaer om den generaf de oplysninger, der skal efterprøves, og om eventuelle yderligere oplysninger, der er behov for at fremlægge, omend dette ikke bør udelukke, at der under besøget på grundlag af de indhentede oplysninger fremsættes anmodning om nærmere enkeltheder.

8. Forespørgsler eller spørgsmål fra det eksporterende medlems myndigheder eller firmaer, som er afgørende for at nå et gunstigt resultat af undersøgelsen på stedet, bør så vidt muligt besvares inden aflæggelsen af besøget.

BILAG VII

MINDRE UDVIKLEDE MEDLEMMER OMHANDLET I ARTIKEL 27, STK. 2, LITRA a)

De mindre udviklede medlemmer, der ikke er omfattet af bestemmelserne i artikel 3, stk. 1, litra a), i henhold til artikel 27, stk. 2, litra a), er følgende:

a) De mindst udviklede lande, der betegnes som sådanne af De Forenede Nationer, og som er medlemmer af WTO;

b) Hvert af følgende udviklingslande, som er medlemmer af WTO, skal være omfattet af de bestemmelser, der gælder for andre mindre udviklede medlemmer ifølge artikel 27, stk. 2, litra b), når den årlige BNI per capita er nået op 1 000 USD [1]: Bolivia, Cameroun, Congo, Den Dominikanske Republik, Egypten, Elfenbenskysten, Filippinerne, Ghana, Guatemala, Guyana, Indien, Indonesien, Kenya, Marokko, Nicaragua, Nigeria, Pakistan, Senegal, Sri Lanka og Zimbabwe.

---

[1] Optagelsen af et mindre udviklet land på listen i litra a) er baseret på de seneste data fra Verdensbanken vedrørende BNI per capita.

AFTALE OM BESKYTTELSESFORANSTALTNINGER

MEDLEMMERNE —

som tager i betragtning, at det er deres overordnede mål at forbedre og styrke det internationale handelssystem baseret på GATT 1994,

som erkender, at det er nødvendigt at præcisere og styrke disciplinbestemmelserne i GATT 1994, særlig artikel XIX (nødforanstaltninger over for indførslen af enkelte varer), genetablere den multilaterale kontrol med beskyttelsesforanstaltninger og afskaffe foranstaltninger, der falder uden for en sådan kontrol,

som erkender strukturtilpasningens betydning og behovet for at øge snarere end begrænse konkurrencen på de internationale markeder, og

som tillige erkender, at der til disse formål kræves en samlet aftale, der gælder for alle medlemmer og er baseret på de grundlæggende principper i GATT 1994 —

ER ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

Almindelig bestemmelse

Ved denne aftale fastlægges regler for anvendelsen af beskyttelsesforanstaltninger, hvorved skal forstås de i artikel XIX i GATT 1994 omhandlede foranstaltninger.

Artikel 2

Område

1. Et medlem ([1]) kan kun anvende en beskyttelsesforanstaltning for en vare, hvis det efter nedenstående bestemmelser har konstateret, at den pågældende vare indføres i dets område i så øgede mængder, set absolut eller i forhold til den indenlandske produktion, og under sådanne omstændigheder, at det forvolder eller truer med at forvolde alvorlig skade for den indenlandske industri, der fremstiller lignende eller direkte konkurrerende varer.

2. Beskyttelsesforanstaltninger anvendes for en vare, der indføres, uanset hvorfra.

Artikel 3

Undersøgelse

1. Et medlem kan først anvende en beskyttelsesforanstaltning, når dets kompetente myndigheder har foretaget en undersøgelse efter forud fastlagte procedurer bekendtgjort i overensstemmelse med artikel X i GATT 1994. Undersøgelsen skal omfatte rimelig offentlig bekendtgørelse for alle interesserede parter og offentlige høringer eller andre passende midler, der giver importører, eksportører og andre interesserede parter mulighed for at fremlægge redegørelser og betragtninger, herunder besvare indlæg fra andre parter og tilkendegive synspunkter bl.a. om, hvorvidt anvendelsen af en beskyttelsesforanstaltning vil være i almen interesse. De kompetente myndigheder offentliggør en rapport om de resultater og begrundede konklusioner, de når frem til vedrørende alle relevante faktiske og juridiske spørgsmål.

2. Oplysninger, der i sagens natur er fortrolige, eller som meddeles som fortrolige, skal, når det er berettiget, behandles som sådanne af de kompetente myndigheder. Sådanne oplysninger kan ikke videregives uden tilladelse fra den meddelende part. Parter, der meddeler fortrolige oplysninger, kan anmodes om at give ikke-fortrolige resumeer deraf, eller, såfremt de anfører, at oplysningerne ikke kan sammenfattes, en begrundelse for, at der ikke kan gives et sådant resume. Finder de kompetente myndigheder imidlertid, at en anmodning om fortrolighed er uberettiget, og er den pågældende part ikke villig til at offentliggøre oplysningerne eller tillade, at de videregives i generaliseret eller summarisk form, kan myndighederne se bort fra sådanne oplysninger, medmindre det fra passende kilder til deres tilfredshed kan godtgøres, at oplysningerne er korrekte.

Artikel 4

Konstatering af alvorlig skade eller trussel derom

1. For så vidt angår denne aftale:

([1]) En toldunion kan anvende en beskyttelsesforanstaltning som en enkelt enhed eller på en medlemsstats vegne. Når en toldunion anvender en beskyttelsesforanstaltning som en enkelt enhed, baseres alle kriterier til konstatering af alvorlig skade eller trussel derom i henhold til denne aftale på situationen i toldunionen som helhed. Når en beskyttelsesforanstaltning anvendes på en medlemsstats vegne, baseres alle kriterier til konstatering af alvorlig skade eller trussel derom på situationen i den pågældende medlemsstat, og foranstaltningen begrænses til denne medlemsstat. Intet i denne aftale skal berøre fortolkningen af forholdet mellem artikel XIX og artikel XXIV, stk. 8, i GATT 1994.

a) skal der ved »alvorlig skade« forstås en betydelig samlet forringelse af en indenlandsk industris stilling

b) skal der ved »trussel om alvorlig skade« forstås alvorlig skade, som er af klart overhængende karakter, i overensstemmelse med bestemmelserne i stk. 2. Konstateringen af en trussel om alvorlig skade skal være baseret på kendsgerninger og ikke blot påstande, formodninger eller en fjern mulighed

c) skal der i forbindelse med konstatering af skade eller trussel derom ved »indenlandsk industri« forstås samtlige producenter på et medlems område af lignende eller direkte konkurrerende varer eller de producenter, hvis samlede produktion af lignende eller direkte konkurrerende varer udgør hovedparten af den totale indenlandske produktion af de pågældende varer.

2. a) Ved undersøgelsen til konstatering af, om øget import har forvoldt eller truer med at forvolde alvorlig skade for en indenlandsk industri efter denne aftale, vurderer de kompetente myndigheder alle relevante objektive og kvantificerbare faktorer, der har betydning for den pågældende industris situation, herunder takten og størrelsen af stigningen i importen af den pågældende vare absolut og relativt set, den øgede imports andel af det indenlandske marked og niveauændringer for salget, produktionen, produktiviteten, kapacitetsudnyttelsen, driftsresultaterne og beskæftigelsen.

b) Den i litra (a) omhandlede konstatering foretages ikke, medmindre undersøgelsen på objektivt grundlag beviser, at der består en årsagssammenhæng mellem øget import af den pågældende vare og alvorlig skade eller trussel derom. Når samtidig andre faktorer end øget import forvolder skade for den indenlandske industri, tilregnes sådan skade ikke øget import.

c) De kompetente myndigheder offentliggør straks i overensstemmelse med artikel 3 en detaljeret analyse af den undersøgte sag og en begrundelse for de undersøgte faktorers relevans.

Artikel 5

Anvendelse af beskyttelsesforanstaltninger

1. Et medlem anvender kun beskyttelsesforanstaltninger i det omfang, det er nødvendigt for at forebygge eller afhjælpe alvorlig skade og lette en tilpasning. Bruges der som foranstaltning en kvantitativ restriktion, må den ikke medføre, at importmængden reduceres til under en nylig periodes niveau, der beregnes som gennemsnittet af importen i de seneste tre repræsentative år, for hvilke der foreligger statistikker, medmindre det klart begrundes, at et andet niveau er nødvendigt for at forebygge eller afhjælpe alvorlig skade. Medlemmerne bør vælge de bedst egnede foranstaltninger til virkeliggørelse af disse mål.

2. a) I tilfælde, hvor et kontingent fordeles mellem leverandørlande, kan det medlem, der anvender restriktionerne, søge at nå til enighed om fordelingen af kvoterne med alle andre medlemmer, der har en betydelig interesse i at levere den pågældende vare. Lader det sig i praksis ikke med rimelighed gøre at anvende denne metode, tildeler det pågældende medlem de medlemmer, der har en betydelig interesse i at levere den pågældende vare, kvoter baseret på de forholdsmæssige andele, de i en tidligere repræsentativ periode har leveret af den samlede mængde eller værdi af importen af varen, idet der tages behørigt hensyn til eventuelle særlige faktorer, der kan have påvirket eller kan påvirke handelen med varen.

b) Et medlem kan fravige bestemmelserne i litra (a), forudsat at der under Komiteen for Beskyttelsesforanstaltninger nedsat ved artikel 13, stk. 1, finder konsultationer sted efter artikel 12, stk. 3, og at det over for komitéen klart godtgøres, (i) at importen fra visse medlemmer er steget uforholdsmæssigt sammenholdt, med den samlede stigning i importen af den pågældende vare i den repræsentative periode, (ii) at fravigelsen af bestemmelserne i litra (a) er berettiget, og (iii) at betingelserne for en sådan fravigelse er rimelige for alle leverandører af den pågældende vare. En sådan foranstaltnings varighed kan ikke forlænges ud over den indledende periode efter artikel 7, stk. 1. Ovennævnte fravigelse kan ikke tillades, når det drejer sig om trussel om alvorlig skade.

Artikel 6

Midlertidige beskyttelsesforanstaltninger

I en kritisk situation, hvor en forsinkelse vil forvolde skade, som det er vanskeligt at råde bod på, kan et medlem træffe en midlertidig beskyttelsesforanstaltning på grundlag af en foreløbig konstatering af, at der er klare beviser for, at øget import har forvoldt eller truer med at forvolde alvorlig skade. Den midlertidige foranstaltnings varighed kan ikke overstige 200 dage, i hvilken periode de relevante krav i artikel 2—7 og 12 skal opfyldes. Sådanne foranstaltninger bør tage form af en toldforhøjelse, der straks skal refunderes, hvis det ved den efterfølgende undersøgelse omhandlet i artikel 4, stk. 2, ikke konstateres, at øget import har forvoldt eller

truet med at forvolde alvorlig skade for en indenlandsk industri. En sådan midlertidig foranstaltnings varighed skal medregnes som en del af den indledende periode og en eventuel forlængelse omhandlet i artikel 7, stk. 1—3.

Artikel 7

Varighed og nyovervejelse af beskyttelsesforanstaltninger

1. Et medlem anvender kun beskyttelsesforanstaltninger i den periode, det er nødvendigt for at forebygge eller afhjælpe alvorlig skade og lette en tilpasning. Perioden kan ikke overstige fire år, medmindre den forlænges efter stk. 2.

2. Den i stk. 1 nævnte periode kan forlænges under forudsætning af, at importørmedlemmets kompetente myndigheder efter procedurerne i artikel 2—5 har konstateret, at beskyttelsesforanstaltningen fortsat er nødvendig for at forebygge eller afhjælpe alvorlig skade, og at der er tegn på, at industrien tilpasser sig, og under forudsætning af overholdelse af de relevante bestemmelser i artikel 8 og 12.

3. Den samlede periode for anvendelsen af en beskyttelsesforanstaltning, inklusive perioden for anvendelse af en eventuel midlertidig foranstaltning, den indledende anvendelsesperiode og en eventuel forlængelse deraf, kan ikke overstige otte år.

4. For at lette tilpasningen i en situation, hvor den forventede varighed af en beskyttelsesforanstaltning som notificeret efter artikel 12, stk. 1, er over ét år, liberaliserer det medlem, der anvender foranstaltningen, den gradvis med regelmæssige mellemrum i anvendelsesperioden. Overstiger foranstaltningens varighed tre år, tager det medlem, der anvender foranstaltningen, situationen op til nyovervejelse senest midtvejs i foranstaltningens anvendelsesperiode og ophæver foranstaltningen eller øger liberaliseringstempoet for den, hvis det er hensigtsmæssigt. En foranstaltning, der forlænges efter stk. 2, kan ikke være mere restriktiv, end den var ved afslutningen af den indledende periode, og bør fortsat liberaliseres.

5. Ingen beskyttelsesforanstaltning kan anvendes igen for importen af en vare, der har været underlagt en sådan foranstaltning, truffet efter WTO-overenskomstens ikrafttrædelsesdato, i en periode svarende til den, i hvilken en sådan foranstaltning tidligere blev anvendt, forudsat at ikke-anvendelsesperioden er mindst to år.

6. Uanset bestemmelserne i stk. 5 kan en beskyttelsesforanstaltning med en varighed på 180 dage eller derunder anvendes igen for importen af en vare, hvis:

a) der er gået mindst et år siden datoen for indførelsen af en beskyttelsesforanstaltning for importen af den pågældende vare og

b) en sådan beskyttelsesforanstaltning ikke har været anvendt for den samme vare mere end to gange i den femårige periode umiddelbart forud for foranstaltningens indførelsesdato.

Artikel 8

Niveau for indrømmelser og andre forpligtelser

1. Et medlem, der påtænker at anvende eller forlænge en beskyttelsesforanstaltning, bestræber sig i overensstemmelse med artikel 12, stk. 3, på mellem sig og de eksportørmedlemmer, der vil blive berørt af en sådan foranstaltning, at opretholde et niveau for forpligtelser og andre indrømmelser, der i alt væsentligt svarer til niveauet efter GATT 1994. For at nå dette mål kan de pågældende medlemmer søge at blive enige om passende midler til handelskompensation for foranstaltningens ugunstige virkninger for deres handel.

2. Hvis de pågældende medlemmer ved konsultationerne efter artikel 12, stk. 3, ikke når til enighed i løbet af 30 dage, skal det senest 90 dage efter, at foranstaltningen er truffet, stå de berørte eksportørmedlemmer frit for efter udløbet af en frist på 30 dage fra den dag, på hvilken Rådet for Handel med Varer har modtaget skriftlig underretning om en suspension, for så vidt angår handelen med det medlem, der anvender beskyttelsesforanstaltningen, at suspendere anvendelsen af i alt væsentligt tilsvarende indrømmelser eller andre forpligtelser efter GATT 1994, når Rådet for Handel med Varer ikke afviser en sådan suspension.

3. Den i stk. 2 omhandlede suspensionsret kan ikke udøves i de første tre år, en beskyttelsesforanstaltning er i kraft, forudsat at beskyttelsesforanstaltningen er truffet som resultat af en absolut stigning i importen, og at en sådan foranstaltning er i overensstemmelse med denne aftales bestemmelser.

Artikel 9

Udviklingslandsmedlemmer

1. Beskyttelsesforanstaltninger kan ikke anvendes over for en vare, der har oprindelse hos en udviklingslandsmedlem, så længe dens andel af importen af den pågældende vare hos importørmedlemmet ikke overstiger 3 procent, forudsat at udviklingslandsmedlemmer med en importandel på under 3 procent tilsammen ikke tegner sig for over 9 procent af den samlede import af den pågældende vare [1].

2. Et udviklingslandsmedlem skal have ret til at forlænge en beskyttelsesforanstaltnings anvendelsesperiode med indtil to år ud over den maksimale periode, der er

[1] Et medlem underretter straks Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger om en foranstaltning truffet efter artikel 9, stk. 1.

fastsat i artikel 7, stk. 3. Uanset bestemmelserne i artikel 7, stk. 5, skal et udviklingslandsmedlem have ret til at anvende en beskyttelsesforanstaltning igen for importen af en vare, der har været underlagt en sådan foranstaltning, truffet efter WTO-overenskomstens ikrafttrædelsesdato, efter en periode svarende til halvdelen af den, i hvilken en sådan foranstaltning tidligere er anvendt, forudsat at ikke-anvendelsesperioden er mindst to år.

Artikel 10

Bestående artikel XIX-foranstaltninger

Medlemmerne ophæver alle beskyttelsesforanstaltninger truffet efter artikel XIX i GATT 1947, der bestod på WTO-overenskomstens ikrafttrædelsesdato, senest otte år efter den dato, på hvilken de første gang anvendtes, eller fem år efter den dato, på hvilken WTO-overenskomsten trådte i kraft, afhængigt af, hvilket af disse to tidspunkter der kommer senest.

Artikel 11

Forbud mod og ophævelse af visse foranstaltninger

1. a) Et medlem kan ikke træffe eller søge at træffe nødforanstaltninger over for indførelsen af enkelte varer som omhandlet i artikel XIX i GATT 1994, medmindre sådanne foranstaltninger er i overensstemmelse med bestemmelserne i nævnte artikel anvendt i overensstemmelse med denne aftale.

   b) Et medlem kan desuden ikke søge at træffe, træffe eller opretholde foranstaltninger som frivillige eksportbegrænsninger, afsætningsreguleringsarrangementer eller andre lignende foranstaltninger på eksport- eller importsiden [1] og [2]. Disse omfatter foranstaltninger truffet af et enkelt medlem såvel som foranstaltninger på grundlag af aftaler, arrangementer, og forståelser mellem to eller flere medlemmer. Enhver sådan foranstaltning, der måtte være i kraft på WTO-overenskomstens ikrafttrædelsesdato, skal bringes i overensstemmelse med denne aftale eller afvikles efter stk. 2.

   c) Denne aftale gælder ikke for foranstaltninger, som et medlem søger at træffe, træffer eller opretholder efter andre bestemmelser i GATT 1994 end artikel XIX og andre multilaterale handelsaftaler i bilag 1A end denne aftale eller efter protokoller og aftaler eller arrangementer indgået inden for rammerne af GATT 1994.

2. Den i stk. 1 (b) omhandlede afvikling af foranstaltninger foretages efter tidsplaner, der af de berørte medlemmer skal forelægges Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger senest 180 dage efter WTO-overenskomstens ikrafttrædelsesdato. Disse tidsplaner skal fastsættes således, at alle foranstaltninger omhandlet i stk. 1 afvikles eller bringes i overensstemmelse med denne aftale inden for en periode på højst fire år efter WTO-overenskomstens ikrafttrædelsesdato, med forbehold af maksimalt én særlig foranstaltning pr. importørmedlem [3], hvis varighed ikke kan strække sig ud over den 31. december 1999. Enhver sådan undtagelse skal aftales indbyrdes mellem de direkte berørte medlemmer og notificeres til Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger med henblik på undersøgelse og godkendelse senest 90 dage efter WTO-overenskomstens ikrafttræden. I bilaget til denne aftale er der anført en foranstaltning, som er aftalt som hørende under denne undtagelse.

3. Medlemmerne fremmer eller støtter ikke offentlige og private virksomheders indførelse eller opretholdelse af ikke-statslige foranstaltninger svarende til de i stk. 1 omhandlede.

Artikel 12

Underretning og konsultationer

1. Et medlem underretter straks Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger, når det:

a) indleder en undersøgelse vedrørende alvorlig skade eller trussel derom, med oplysning om grunden dertil

b) konstaterer alvorlig skade eller trussel derom forvoldt af øget import

c) beslutter at anvende eller forlænge en beskyttelsesforanstaltning.

2. Ved den i stk. 1 b) og 1 c) omhandlede underretning meddeler det medlem, der påtænker at træffe eller forlænge en beskyttelsesforanstaltning, Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger alle relevante oplysninger, herunder med hensyn til bevisligheder for alvorlige skade eller trussel derom forvoldt af øget import, nøjagtig beskrivelse af den pågældende vare og den påtænkte foranstaltning, påtænkt indførelsesdato, forventet varighed og tidsplan for gradvis liberalisering. Når det drejer sig om forlængelse af en foranstaltning, skal det også godtgøres, at den pågældende industri foretager en tilpas-

[1] Et importkontingent anvendt som beskyttelsesforanstaltning i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i GATT 1994 og denne aftale kan efter fælles overenskomst forvaltes af eksportørmedlemmet.

[2] Eksempler på lignende foranstaltninger omfatter eksportmoderation, overvågningssystemer for eksport- eller importpriser, tilsyn med eksport eller import, tvungen importkarteller og vilkårlige eksport- eller importlicensordninger, for så vidt som de yder beskyttelse.

[3] Den eneste sådanne undtagelse, De Europæiske Fællesskaber er berettiget til, er anført i bilaget til denne aftale.

ning. Rådet for Handel med Varer eller Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger kan, hvis de skønner det nødvendigt, anmode om yderligere oplysninger fra det medlem, der påtænker at anvende eller forlænge foranstaltningen.

3. Et medlem, der påtænker at anvende eller forlænge en beskyttelsesforanstaltning, sørger for tilstrækkelige muligheder for forudgående konsultationer med de medlemmer, der har en betydelig interesse som eksportører af den pågældende vare, med henblik på bl.a. gennemgang af oplysningerne meddelt efter stk. 2, udveksling af synspunkter om foranstaltningen og tilvejebringelse af enighed om, hvordan målet i artikel 8, stk. 1, kan nås.

4. Et medlem underretter Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger, inden det træffer en midlertidig beskyttelsesforanstaltning omhandlet i artikel 6. Konsultationer indledes straks efter, at foranstaltningen er truffet.

5. De berørte medlemmer underretter straks Rådet for Handel med Varer om resultaterne af de i denne artikel omhandlede konsultationer samt resultaterne af midtvejsundersøgelser omhandlet i artikel 7, stk. 4, enhver form for kompensation omhandlet i artikel 8, stk. 1, og foreslåede suspensioner af indrømmelser og andre forpligtelser omhandlet i artikel 8, stk. 2.

6. Medlemmerne underretter straks Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger om deres love, administrative bestemmelser og administrative procedurer vedrørende beskyttelsesforanstaltninger samt ændringer deraf.

7. Medlemmer, der opretholder foranstaltninger beskrevet i artikel 10 og artikel 11, stk. 1, som består på WTO-overenskomstens ikrafttrædelsesdato, underretter Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger om sådanne foranstaltninger senest 60 dage efter WTO-overenskomstens ikrafttrædelsesdato.

8. Ethvert medlem kan underrette Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger om alle love, administrative bestemmelser og administrative procedurer og eventuelle foranstaltninger omhandlet i denne aftale, som den ikke er blevet underrettet om af andre medlemmer, der efter denne aftale skal give sådan underretning.

9. Ethvert medlem kan underrette Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger om ikke-statslige foranstaltninger omhandlet i artikel 11, stk. 3.

10. Enhver underretning af Rådet for Handel med Varer omhandlet i denne aftale foretages normalt gennem Komitéen for Beskyttelsesforanstaltninger.

11. Denne aftales bestemmelser om underretning kræver ikke, at noget medlem meddeler fortrolige oplysninger, såfremt meddelelsen heraf kan hindre håndhævelse af lovgivning eller på anden måde stride mod den offentlige interesse eller skade bestemte offentlige eller private virksomheders legitime kommercielle interesser.

Artikel 13

Tilsyn

1. Der nedsættes under Rådet for Handel med Varers myndighed en Komité for Beskyttelsesforanstaltninger, der skal stå åben for deltagelse for ethvert medlem der udtrykker ønske om at være repræsenteret i den. Komitéen skal have følgende opgaver:

a) at overvåge, og årligt aflægge beretning til Rådet for Handel med Varer om, den generelle gennemførelse af denne aftale og afgive henstillinger om, hvordan den kan forbedres

b) på anmodning af et berørt medlem at tage stilling til, hvorvidt denne aftales procedurekrav er opfyldt i forbindelse med en beskyttelsesforanstaltning, og aflægge beretning herom til Rådet for Handel med Varer

c) at bistå medlemmerne, hvis de anmoder derom, med deres konsultationer efter denne aftales bestemmelser

d) at undersøge foranstaltninger omhandlet i artikel 10 og artikel 11, stk. 1, overvåge afviklingen af sådanne foranstaltninger og som hensigtsmæssigt aflægge beretning til Rådet for Handel med Varer

e) på anmodning af det medlem, der træffer en beskyttelsesforanstaltning, at undersøge, om forslag om suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser »i alt væsentligt« er »tilsvarende«, og som hensigtsmæssigt at aflægge beretning til Rådet for Handel med Varer

f) at modtage og gennemgå alle underretninger omhandlet i denne aftale og som hensigtsmæssigt at aflægge beretning til Rådet for Handel med Varer og

g) at varetage eventuelle andre opgaver i forbindelse med denne aftale, som Rådet for Handel og Varer måtte fastlægge.

2. For at bistå komitéen med udførelsen af dens tilsynsopgave udarbejder Sekretariatet årligt en saglig rapport om denne aftales virkemåde på basis af underretninger og andre pålidelige oplysninger, det har adgang til.

Artikel 14

Bilæggelse af tvister

Bestemmelserne i artikel XXII og XXIII i GATT 1994, som uddybet ved og anvendt efter forståelsen om tvistbilæggelse, gælder for konsultationer og bilæggelse af tvister, der opstår i forbindelse med denne aftale.

BILAG

UNDTAGELSE OMHANDLET I ARTIKEL 11, STK. 2

Berørte medlemmer	Vare	Ophørsdato
EF/Japan	Personbiler, terrængående køretøjer, lette varevogne, lette lastvogne (indtil 5 tons) og samme køretøjer i helt adskilt stand (CKD-sæt)	31. december 1999

BILAG 1 B

DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM HANDEL MED TJENESTEYDELSER

		side
DEL I	ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITION	191
Artikel I	Anvendelsesområde og definition	191
DEL II	ALMINDELIGE FORPLIGTELSER OG DISCIPLINER	192
Artikel II	Mestbegunstigelsesbehandling	192
Artikel III	Gennemsigtighed	192
Artikel III a	Afsløring af fortrolige oplysninger	192
Artikel IV	Øget deltagelse af udviklingslandene	192
Artikel V	Økonomisk integration	193
Artikel V a	Aftaler om integration af arbejdsmarkeder	194
Artikel VI	National lovgivning	194
Artikel VII	Anerkendelse	194
Artikel VIII	Monopoler og eneleverandører af tjenesteydelser	195
Artikel IX	Forretningspraksis	195
Artikel X	Hastende beskyttelsesforanstaltninger	196
Artikel XI	Betalinger og overførsler	196
Artikel XII	Restriktioner til beskyttelse af betalingsbalancen	196
Artikel XIII	Offentlige indkøb	197
Artikel XIV	Generelle undtagelser	197
Artikel XIV a	Sikkerhedsmæssige undtagelser	198
Artikel XV	Subsidier	198
DEL III	SÆRLIGE FORPLIGTELSER	198
Artikel XVI	Markedsadgang	198
Artikel XVII	National behandling	199
Artikel XVIII	Yderligere forpligtelser	199
DEL IV	GRADVIS LIBERALISERING	199
Artikel XIX	Forhandlinger om særlige forpligtelser	199
Artikel XX	Lister over særlige forpligtelser	200
Artikel XXI	Ændring af lister	200
DEL V	INSTITUTIONELLE BESTEMMELSER	200
Artikel XXII	Konsultation	200
Artikel XXIII	Tvistbilæggelse og håndhævelse	201
Artikel XXIV	Rådet for Handel med Tjenesteydelser	201
Artikel XXV	Fagligt samarbejde	201
Artikel XXVI	Forbindelser med andre internationale organisationer	201
DEL VI	AFSLUTTENDE BESTEMMELSER	201
Artikel XXVII	Nægtelse af fordele	201
Artikel XXVIII	Definitioner	202
Artikel XXIX	Bilag	203
Bilag om artikel II-undtagelser		204
Bilag om bevægelighed for fysiske personer, der leverer tjenesteydelser i henhold til aftalen		205
Bilag om lufttransportydelser		205
Bilag om finansielle tjenesteydelser		206
Andet bilag om finansielle tjenesteydelser		208
Bilag om forhandlinger om søtransportydelser		209
Bilag om telekommunikation		209
Bilag om forhandlinger om basistelekommunikation		212

DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM HANDEL MED TJENESTEYDELSER

MEDLEMMERNE —

SOM ERKENDER handelen med tjenesteydelsers voksende betydning for verdensøkonomiens vækst og udvikling,

SOM ØNSKER at oprette en multilateral ramme af principper og regler for handelen med tjenesteydelser med henblik på udvidelsen af denne handel under gennemsigtige og gradvist liberaliserede forhold og som et middel til at fremme alle handelspartneres økonomiske vækst og udviklingen af udviklingslandene,

SOM ØNSKER en hurtig opnåelse af en stadig større liberalisering af handelen med tjenesteydelser gennem successive multilaterale forhandlingsrunder, der sigter mod at fremme alle deltageres interesser på et gensidigt fordelagtigt grundlag og mod at sikre en samlet balance mellem rettigheder og forpligtelser, samtidig med at nationale politiske målsætninger behørigt respekteres,

SOM ERKENDER, at medlemmerne har ret til at regulere og indføre ny lovgivning om leveringen af tjenesteydelser på deres eget område for at nå nationale politiske mål, og at udviklingslandene har et særligt behov for at udøve denne ret i betragtning af de uligheder, der eksisterer mellem udviklingsstadet af forskellige landes lovgivning om tjenesteydelser,

SOM ØNSKER at lette udviklingslandenes øgede deltagelse i handelen med tjenesteydelser og en forøgelse i deres eksport af tjenesteydelser, bl.a. gennem styrkelse af deres nationale evne til at udbyde tjenesteydelser samt dens effektivitet og konkurrenceevne,

SOM TAGER SÆRLIG hensyn til de mindst udviklede landes alvorlige problemer i lyset af deres særlige økonomiske situation og deres behov med hensyn til udvikling, handel og finansiering —

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

DEL I

ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITION

Artikel I

Anvendelsesområde og definition

1. Denne overenskomst finder anvendelse på foranstaltninger truffet af medlemmerne, som påvirker handelen med tjenesteydelser.

2. I forbindelse med denne overenskomst defineres handel med tjenesteydelser som levering af en tjenesteydelse:

a) fra et medlems område til ethvert andet medlems område,

b) på et medlems område til en forbruger af tjenesteydelsen fra ethvert andet medlem,

c) fra en leverandør af tjenesteydelser, der har hjemsted i et medlem, gennem en handelsmæssig tilstedeværelse på ethvert andet medlems område,

d) fra en leverandør af tjensteydelser, der har hjemsted i et medlem, gennem tilstedeværelsen af fysiske personer fra et medlem på ethvert andet medlems område.

3. I forbindelse med denne overenskomst:

a) betyder »foranstaltninger truffet af medlemmerne« foranstaltninger truffet af:

i) centrale, regionale eller lokale regeringer og myndigheder, og

ii) ikke-statslige organer i udøvelsen af beføjelser, der er uddelegeret af centrale, regionale eller lokale regeringer eller myndigheder;

Ved opfyldelsen af forpligtelser og tilsagn i henhold til overenskomsten træffer hvert medlem sådanne foranstaltninger, som måtte stå til rådighed for det pågældende medlem, for at sikre at de overholdes af regionale og lokale regeringer og myndigheder og ikke-statslige organer på dets område;

b) omfatter »tjenesteydelser« alle tjenesteydelser i alle sektorer undtagen tjenesteydelser forbundet med udøvelse af offentlig myndighed;

c) forstås der ved »tjenesteydelser forbundet med udøvelse af offentlig myndighed« alle tjenesteydelser, der ikke leveres på et kommercielt grundlag eller i konkurrence med en eller flere leverandører af tjenesteydelser.

DEL II

ALMINDELIGE FORPLIGTELSER OG DISCIPLINER

Artikel II

Mestbegunstigelsesbehandling

1. For så vidt angår enhver bestemmelse, der er omfattet af denne overenskomst, indrømmer hvert medlem umiddelbart og betingelsesløst tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser fra ethvert andet medlem en behandling, der ikke er mindre gunstig end den behandling, som medlemmet giver tilsvarende tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser fra ethvert andet land.

2. Et medlem kan bevare en foranstaltning, der er uforenelig med stk. 1, hvis en sådan foranstaltning er anført i og opfylder betingelserne i bilaget om Artikel II Undtagelser.

3. Bestemmelserne i denne overenskomst må ikke fortolkes således, at noget medlem forhindres i at tildele eller indrømme fordele til nabolande med henblik på at lette samhandel med tjenesteydelser, der både fremstilles og forbruges lokalt, når denne handel er begrænset til sammenhængende grænseområder.

Artikel III

Gennemsigtighed

1. Hvert medlem offentliggør straks og undtagen i nødsituationer senest ved deres ikrafttrædelse alle relevante foranstaltninger til almindelig anvendelse, der vedrører eller påvirker anvendelsen af overenskomsten. Internationale aftaler, der vedrører eller påvirker handelen med tjenesteydelser, og hvor et medlem er medunderskriver, offentliggøres ligeledes.

2. Når offentliggørelse som omhandlet i stk. 1 ikke er praktisk mulig, gøres sådanne oplysninger offentligt tilgængelige på anden måde.

3. Hvert medlem underretter straks og mindst en gang årligt Rådet for Handel med Tjenesteydelser om indførelsen af alle nye love, bestemmelser eller administrative retningslinjer eller ændringer heraf, der i væsentligt omfang påvirker handelen med tjenesteydelser, der er dækket af medlemmets specifikke forpligtelser i henhold til denne overenskomst.

4. Hvert medlem besvarer straks alle anmodninger fra ethvert andet medlem om specifikke oplysninger vedrørende enhver foranstaltning til almindelig anvendelse eller international aftale, der falder ind under stk. 1. Hvert medlem opretter endvidere et eller flere informationskontorer, der efter anmodning giver specifikke oplysninger til andre medlemmer om alle sådanne anliggender samt om forhold, der er undergivet kravet om underretning i stk. 3. Sådanne informationskontorer oprettes senest to år fra datoen for ikrafttrædelsen af overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (i denne overenskomst benævnt »WTO-overenskomsten«). Der kan for individuelle udviklingsmedlemslande aftales en passende fleksibilitet med hensyn til den tidsfrist, inden for hvilken sådanne informationskontorer skal oprettes. Informationskontorerne behøver ikke at være opbevaringssted for love og bestemmelser.

5. Ethvert medlem kan underrette Rådet for Handel med Tjenesteydelser om enhver foranstaltning truffet af ethvert andet medlem, som det anser for at påvirke anvendelsen af denne overenskomst.

Artikel 3a

Afsløring af fortrolige oplysninger

Intet i denne overenskomst kræver, at noget medlem giver fortrolige oplysninger, hvis afsløring vil vanskeliggøre håndhævelse af love eller på anden måde være i modstrid med offentlighedens interesse, eller som vil skade individuelle offentlige eller private virksomheders legitime kommercielle interesser.

Artikel IV

Øget deltagelse af udviklingslandene

1. Udviklingsmedlemslandenes øgede deltagelse i verdenshandelen skal lettes gennem aftalte specifikke forpligtelser fra forskellige medlemmer i henhold til del III og IV af denne overenskomst vedrørende:

a) styrkelse af deres nationale evne til at levere tjenesteydelser samt dens effektivitet og konkurrencedygtighed, bl.a. gennem adgang til teknologi på kommercielt grundlag,

b) forbedring af deres adgang til distributionskanaler og informationsnet, og

c) liberalisering af markedsadgangen i sektorer og leveringsmåder, der er af eksportmæssig interesse for dem.

2. Udviklede medlemslande samt i det omfang, det er muligt, andre medlemmer opretter kontaktsteder senest to år fra ikrafttrædelsen af WTO-overenskomsten for at lette adgangen for leverandører af tjenesteydelser med hjemsted i udviklingsmedlemslande til oplysninger, der vedrører deres respektive markeder, om:

a) kommercielle og tekniske aspekter vedrørende levering af tjenesteydelser,

b) registrering, godkendelse og opnåelse af faglige kvalifikationer, og

c) tilgængeligheden af tjenesteydelsesrelateret teknologi.

3. Ved gennemførelsen af stk. 1 og 2 skal de mindst udviklede medlemslande især prioriteres. Der tages særlig hensyn til de mindst udviklede landes alvorlige vanskeligheder ved at påtage sig aftalte specifikke forpligtelser i betragtning af deres særlige økonomiske situation og deres behov for udvikling, handel og finansiering.

Artikel V

Økonomiske integration

1. Denne overenskomst forhinderer ikke nogen af dens medlemmer i at være part i eller indgå en aftale om liberalisering af handelen med tjenesteydelser mellem eller blandt parterne i en sådan aftale, hvis en sådan aftale:

a) har en betydelig sektordækning (1), og

b) stiller som betingelse, at al forskelsbehandling i den betydning, der fremgår af artikel XVII, mellem eller blandt parterne praktisk talt er fraværende eller afskaffes i de sektorer, der er omfattet af litra a), gennem:

i) afskaffelse af eksisterende foranstaltninger, der medfører forskelsbehandling, og/eller

ii) forbud mod nye eller yderligere foranstaltninger, der medfører forskelsbehandling,

enten når den pågældende aftale træder i kraft eller efter en rimelig frist, undtagen for så vidt angår foranstaltninger, som er tilladt i henhold til artikel XI, XII, XIV og XIV a.

2. Ved vurderingen af, om betingelserne i stk. 1, litra b), er opfyldt, kan der tages hensyn til aftalens sammenhæng med en mere omfattende økonomisk integrationsproces eller handelsliberalisering blandt de berørte lande.

3. a) Når udviklingslande er part i en aftale af den type, der er omhandlet i stk. 1, udvises der fleksibilitet vedrørende bestemmelserne i stk. 1, især for så vidt angår litra b), i overensstemmelse med de pågældende landes udviklingsstade såvel generelt som i enkelte sektorer og undersektorer.

b) Uanset stk. 6 kan der ved en aftale af den i stk. 1 omhandlede type, der kun berører udviklingslande, foretages en gunstigere behandling af juridiske personer, der ejes eller kontrolleres af fysiske personer fra parterne til en sådan aftale.

4. Enhver aftale omhandlet i stk. 1 skal forenkle samhandelen mellem aftalens parter og må ikke for noget medlem, der står uden for aftalen, øge de samlede hindringer for handelen med tjenesteydelser inden for de respektive sektorer eller undersektorer i forhold til situationen forud for en sådan aftale.

5. Hvis et medlem ved indgåelsen, udvidelsen eller enhver betydelig ændring af en aftale omhandlet i stk. 1 ønsker at tilbagekalde eller ændre en særlig forpligtelse, der er uforenelig med vilkårene og betingelserne i dets liste, giver medlemmet mindst 90 dage i forvejen meddelelse om en sådan ændring eller tilbagekaldelse, og den i artikel XXI, stk. 2, 3 og 4, fastsatte fremgangsmåde finder anvendelse.

6. En leverandør af tjenesteydelser fra ethvert andet medlem, som er en juridisk person oprettet i henhold til lovgivningen i en part i en aftale omhandlet i stk. 1, er berettiget til den behandling, der indrømmes i henhold til en sådan aftale, hvis den pågældende leverandør i udstrakt omfang driver erhvervsvirksomhed på det område, der hører under parterne til en sådan aftale.

7. a) Medlemmer, der er part i enhver aftale omhandlet i stk. 1, underretter straks Rådet for Handel med Tjenesteydelser om enhver sådan aftale samt om enhver udvidelse eller væsentlig ændring af den pågældende aftale. De giver endvidere Rådet de relevante oplysninger, som det måtte anmode om. Rådet kan oprette en arbejdsgruppe til at undersøge en sådan aftale eller udvidelse eller ændring heraf samt rapportere til Rådet om, hvorvidt aftalen er i overensstemmelse med denne artikel.

b) Medlemmer, der er part i enhver aftale, der omhandles i stk. 1 og gennemføres efter en tidsplan, skal aflægge regelmæssig rapport til Rådet for Handel med Tjenesteydelser om gennemførelsen af aftalen. Rådet kan oprette en arbejdsgruppe til at undersøge sådanne rapporter, hvis det finder, at en sådan arbejdsgruppe er nødvendig.

c) På grundlag af rapporterne fra de i litra a) og b) nævnte arbejdsgrupper kan Rådet rette henstillinger til parterne, som det finder det hensigtsmæssigt.

8. Et medlem, der er part i enhver aftale omhandlet i stk. 1, må ikke søge kompensation for handelsfordele, som opnås af et andet medlem på grund af en sådan aftale.

(1) Denne betingelse forstås som udtrykt ved antallet af sektorer, omfanget af den berørte handel og leveringsmåder. For at opfylde denne betingelse må aftalerne ikke give mulighed for en forudgående udelukkelse af nogen form for levering.

Artikel V a

Aftaler om integration af arbejdsmarkeder

Denne overenskomst forhindrer ikke nogen af dens medlemmer i at være part i en aftale om fuldt integration (1) af arbejdsmarkederne mellem eller blandt parterne i en sådan aftale, hvis en sådan aftale:

a) fritager parternes statsborgere fra kravene med hensyn til opholds- og arbejdstilladelse,

b) er meddelt Rådet for Handel med Tjenesteydelser.

Artikel VI

National lovgivning

1. I sektorer, hvor medlemmerne påtager sig særlige forpligtelser, sikrer hvert medlem, at alle alment gældende foranstaltninger, som påvirker handelen med tjenesteydelser, administreres på en rimelig, objektiv og upartisk måde.

2. a) Hvert medlem opretholder eller opretter så hurtigt, det er praktisk muligt, domstole, voldgiftsretter eller forvaltningsdomstole eller tilsvarende procedurer, der efter anmodning fra en berørt leverandør af tjenesteydelser drager omsorg for, at der gennemføres en omgående undersøgelse og, hvis det er berettiget, en passende afhjælpning af administrative beslutninger, der påvirker handelen med tjenesteydelser. Når sådanne procedurer ikke er uafhængige af det organ, der er betroet den pågældende administrative beslutning, sikrer medlemmet, at procedurerne faktisk fører til en objektiv og upartisk undersøgelse.

b) Bestemmelserne i litra a) må ikke fortolkes således, at det kræves af et medlem, at det opretter sådanne domstole eller procedurer, når dette er uforeneligt med dets forfatningsstruktur eller retssystem.

3. Når der kræves tilladelse til at levere en tjenesteydelse, for hvilken der er indgået en særlig forpligtelse, underretter et medlems kompetente myndigheder inden for en rimelig frist efter indgivelsen af en ansøgning, der i henhold til nationale love og bestemmelser betragtes som fuldstændig, ansøgeren om afgørelsen vedrørende ansøgningen. På anmodning fra ansøgeren giver medlemmets kompetente myndigheder uden unødig forsinkelse oplysninger om ansøgningens status.

4. Med henblik på at sikre, at foranstaltninger vedrørende kvalifikationskrav og -procedurer, tekniske forskrifter og licenskrav ikke udgør unødvendige hindringer for handelen med tjenesteydelser, udarbejder Rådet for Handel med Tjenesteydelser alle nødvendige discipliner gennem passende organer, som det måtte oprette. Sådanne discipliner skal sigte mod at sikre, at sådanne krav bl.a.:

a) er baseret på objektive og gennemsigtige kriterier såsom kompetence og evnen til at levere tjenesteydelsen,

b) ikke pålægger flere byrder, end det er nødvendigt for at sikre tjenesteydelsens kvalitet,

c) for så vidt angår licensprocedurer ikke i sig selv udgør en begrænsning på leveringen af tjenesteydelsen.

5. a) I sektorer, hvor et medlem har påtaget sig særlige forpligtelser, indtil de discipliner, der udarbejdes for disse sektorer i henhold til stk. 4, træder i kraft, anvender medlemmet ikke licens- og kvalifikationskrav og tekniske forskrifter, der ophæver eller svækker sådanne særlige forpligtelser på en måde, der:

i) ikke opfylder kriterierne i stk. 4, litra a), b) eller c), og

ii) ikke med rimelighed kunne være forventet af det pågældende medlem på det tidspunkt, hvor det påtog sig de særlige forpligtelser i disse sektorer.

b) Ved afgørelsen af, om et medlem opfylder forpligtelsen i henhold til stk. 5, litra a), tages der hensyn til internationale standarder, som er fastsat af relevante internationale organisationer (2), og som anvendes af det pågældende medlem.

6. I sektorer, hvor der er indgået særlige forpligtelser vedrørende tjenesteydelser i de liberale erhverv, sørger hvert medlem for tilstrækkelige procedurer til at verificere den faglige kompetence hos udøvere af disse erhverv fra ethvert andet medlem.

Artikel VII

Anerkendelse

1. For så vidt angår hel eller delvis opfyldelse af et medlems standarder eller kriterier for at udstede autorisation, licens eller certifikat til leverandører af tjenesteydelser, og under overholdelse af kravene i stk. 3, kan

(1) Ved en sådan integration skal typisk forstås, at de berørte parters statsborgere gives ret til fri adgang til parternes beskæftigelsesmarkeder, og at dette også gælder foranstaltninger vedrørende lønvilkår, andre beskæftigelsesvilkår og sociale ydelser.

(2) Udtrykket »relevante internationale organisationer« henviser til internationale organer, der er åbne for mindst alle WTO-medlemmernes relevante organer.

medlemmet anerkende opnået uddannelse eller erfaring, opfyldte krav eller udstedte licenser eller certifikater fra et bestemt land. En sådan anerkendelse, der kan ske gennem harmonisering eller på anden måde, kan være baseret på en aftale eller ordning med det pågældende land eller kan tilstås autonomt.

2. Et medlem, der er part i en eksisterende eller fremtidig aftale eller ordning som omhandlet i stk. 1, giver andre interesserede medlemmer tilstrækkelige muligheder for at forhandle om deres tiltrædelse af en sådan aftale eller ordning eller for at indgå tilsvarende arrangementer. Når et medlem autonomt tilstår anerkendelse, skal det give ethvert andet medlem tilstrækkelig mulighed for at påvise, at uddannelse, erfaring, licenser, certifikater eller krav, der er opnået eller opfyldt på det pågældende andet medlems område, bør anerkendes.

3. Et medlem må ikke yde anerkendelse på en måde, der kan bevirke en forskelsbehandling mellem lande i anvendelsen af dets standarder eller kriterier for at tildele autorisation, licens eller certifikat til leverandører af tjenesteydelser, eller en skjult begrænsning af handelen med tjenesteydelser.

Hvert medlem skal:

a) senest 12 måneder fra det tidspunkt, hvor WTO-overenskomsten træder i kraft for det pågældende medlem, underrette Rådet for Handel med Tjenesteydelser om dets bestående anerkendelsesforanstaltninger samt tilkendegive, hvorvidt sådanne foranstaltninger er baseret på aftaler eller ordninger som omhandlet i stk. 1,

b) straks og så lang tid i forvejen som muligt underrette Rådet for Handel med Tjenesteydelser om indledning af forhandlinger om en aftale eller ordning som omhandlet i stk. 1 med henblik på at give ethvert andet medlem tilstrækkelig mulighed for at udtrykke deres interesse i at deltage i forhandlingerne, før de når en håndgribelig fase,

c) straks underrette Rådet for Handel med Tjenesteydelser, når det vedtager nye anerkendelsesforanstaltninger eller ændrer bestående foranstaltninger væsentligt, samt tilkendegive hvorvidt foranstaltningerne er baseret på aftaler eller ordninger som omhandlet i stk. 1.

5. Når det er hensigtsmæssigt, baseres anerkendelse på multilateralt aftalte kriterier. I behørige tilfælde arbejder medlemmerne sammen med relevante mellemstatslige og ikke-statslige organisationer med henblik på fastsættelse og vedtagelse af fælles internationale standarder og kriterier for anerkendelse og fælles internationale standarder for kutymerne i de relevante servicebrancher og -erhverv.

Artikel VIII

Monopoler og tjenesteleverandører med eksklusive rettigheder

1. Hvert medlem sikrer, at ingen leverandør af tjenesteydelser med monopolstilling på dets område ved levering af den tjenesteydelse, der er omfattet af monopolet på det relevante marked, handler på en måde, der er uforenelig med det pågældende medlems forpligtelser i henhold til artikel II eller særlige forpligtelser.

2. Når et medlems monopolleverandør enten direkte eller gennem et søsterselskab konkurrerer om levering af en tjenesteydelse, der ligger uden for det område, hvor leverandøren har monopol, og som er genstand for særlige forpligtelser fra det pågældende medlem, sikrer medlemmet, at en sådan leverandør ikke misbruger sin monopolstilling til på dets område at handle på en måde, der er uforenelig med sådanne forpligtelser.

3. På anmodning fra et medlem, der har grund til at antage, at en monopolleverandør af en tjenesteydelse fra ethvert andet medlem handler på en måde, der er uforenelig med stk. 1 eller 2, kan Rådet for Handel med Tjenesteydelser anmode det medlem, der etablerer, opretholder eller autoriserer en sådan leverandør, om at tilvejebringe specifikke oplysninger om de relevante aktiviteter.

4. Hvis et medlem efter tidspunktet for ikrafttrædelsen af WTO-overenskomsten tilstår monopolrettigheder vedrørende leveringen af en tjenesteydelse, der er omfattet af dette medlems særlige forpligtelser, underretter medlemmet Rådet for Handel med Tjenesteydelser senest tre måneder før den påtænkte indførelse af monopolrettighederne, og bestemmelserne i artikel XXI, stk. 2, 3 og 4, finder anvendelse.

5. Bestemmelserne i denne artikel finder ligeledes anvendelse for tjenesteleverandører med eksklusive rettigheder, når et medlem formelt eller reelt a) autoriserer eller opretter et mindre antal leverandører af tjenesteydelser og b) i alt væsentligt forhindrer konkurrence mellem disse leverandører på dets område.

Artikel IX

Forretningsmetoder

1. Medlemmerne erkender, at tjenesteleverandører kan benytte forretningsmetoder, som ikke er omfattet af artikel VIII og som kan indskrænke konkurrencen og derved begrænse handelen med tjenesteydelser.

2. Hvert medlem indleder på anmodning fra ethvert andet medlem konsultationer med henblik på at afskaffe metoder, der er nævnt i stk. 2. Det medlem, hvortil der rettes henvendelse, behandler en sådan anmodning fuldstændigt og velvilligt og samarbejder ved at levere offent-

ligt tilgængelige ikke-fortrolige oplysninger, der er relevante i forbindelse med den pågældende sag. Det medlem, hvortil der rettes henvendelse, stiller endvidere andre tilgængelige oplysninger til rådighed for det medlem, der har fremsat anmodningen, dog under hensyn til dets nationale lovgivning og efter indgåelse af en tilfredsstillende aftale om, at det medlem, der har fremsat anmodningen, skal respektere oplysningernes fortrolige karakter.

Artikel X

Hastende beskyttelsesforanstaltninger

1. Der skal føres multilaterale forhandlinger om hastende beskyttelsesforanstaltninger baseret på princippet om undladelse af forskelsbehandling. Resultatet af disse forhandlinger træder i kraft senest tre år efter WTO-overenskomstens ikrafttræden.

2. I tidsrummet forud for ikrafttrædelsen af de forhandlingsresultater, der er nævnt i stk. 1, kan ethvert medlem uanset bestemmelserne i artikel XXI, stk. 1, underrette Rådet for Handel med Tjenesteydelser om, at det vil ændre eller tilbagekalde en særlig forpligtelse efter en periode på et år fra tidspunktet for ikrafttrædelsen af forpligtelsen under forudsætning af, at medlemmet beviser for Rådet, at ændringen eller tilbagekaldelsen ikke kan afvente udløbet af den treårsperiode, der er fastsat i artikel XXI, stk. 1.

3. Bestemmelserne i stk. 2 ophører med at finde anvendelse tre år efter WTO-overenskomstens ikrafttræden.

Artikel XI

Betalinger og overførsler

1. Et medlem må ikke anvende restriktioner på internationale overførsler og betalinger i forbindelse med løbende transaktioner, der vedrører dets særlige forpligtelser, bortset fra under de i artikel XII anførte omstændigheder.

2. Intet i denne overenskomst påvirker de rettigheder og forpligtelser, som Den Internationale Valutafonds medlemmer har i henhold til overenskomsten om fonden, herunder brugen af valutaforanstaltninger, der er i overensstemmelse med overenskomsten om fonden, under forudsætning af, at et medlem ikke lægger begrænsning på nogen kapitaltransaktion, der er uforenelig med dets særlige forpligtelser vedrørende sådanne transaktioner, undtagen i henhold til artikel XII eller på fondens anmodning.

Artikel XII

Restriktioner til beskyttelse af betalingsbalancen

1. I tilfælde af alvorlige betalingsbalanceproblemer og udefra kommende finansielle vanskeligheder eller trussel herom kan et medlem indføre eller opretholde restriktioner på handelen med tjenesteydelser, for hvilke det har påtaget sig særlige forpligtelser, herunder på betalinger eller overførsler for transaktioner, der vedrørens sådanne forpligtelser. Det erkender at et særligt betalingsbalancepres på et medlem, der befinder sig i en økonomisk udviklings- eller overgangsproces, kan nødvendiggøre brugen af restriktioner for bl.a. at sikre, at der bevares finansielle reserver på et niveau, der er tilstrækkeligt for gennemførelsen af medlemmets økonomiske udviklings- eller overgangsprogram.

2. De i stk. 1 nævnte restriktioner:

a) må ikke gøre forskel på medlemmer,

b) skal være i overensstemmelse med overenskomsten om Den Internationale Valutafond,

c) skal undgå at forårsage unødvendig skade på noget andet medlems handelsmæssige, økonomiske og finansielle interesser,

d) må ikke være mere vidtgående, end det er nødvendigt for at behandle de omstændigheder, der er beskrevet i stk. 1,

e) skal være midlertidige og afskaffes gradvist, efterhånden som den i stk. 1 angivne situation forbedres.

3. Ved fastlæggelse af fordelingen af sådanne restriktioner kan medlemmerne prioritere leveringen af de tjenesteydelser, som er vigtigst for deres økonomiske eller udviklingsmæssige programmer. Sådanne restriktioner må imidlertid ikke indføres eller videreføres for at beskytte en bestemt servicesektor.

4. Det Almindelige Råd underrettes straks om alle restriktioner eller ændringer heraf, der indføres eller videreføres i henhold til stk. 1.

5. a) Medlemmer, der anvender bestemmelserne i denne artikel, konsulterer straks Komitéen for Betalingsbalancerestriktioner angående restriktioner, der er indført i henhold til denne artikel.

b) Ministerkonferencen fastlægger procedurer [1] for regelmæssige konsultationer med det formål at gøre det muligt at rette sådanne henstillinger til det pågældende medlem, som det måtte anse for hensigtsmæssige.

c) Sådanne konsultationer skal vurdere det pågældende medlems betalingsbalancesituation samt de restriktioner, der er indført eller videreført i henhold til denne artikel, idet der bl.a. tages hensyn til faktorer såsom:

i) arten og omfanget af betalingsbalanceproblemerne og de eksterne finansielle vanskeligheder,

[1] Det er underforstået, at de i stk. 5 nævnte procedurer vil være de samme procedurer, som anvendes i GATT 1994.

ii) det konsulterende medlems eksterne økonomiske og handelsmæssige miljø,

iii) alternative afhjælpende foranstaltninger, der kan tages i anvendelse.

d) Konsultationerne drejer sig om, hvorvidt en hvilken som helst restriktion er i overensstemmelse med stk. 2, især den gradvise afskaffelse af restriktioner i overensstemmelse med stk. 2, litra e).

e) I sådanne konsultationer skal alle oplysninger i statistiske og andre faktiske meddelelser, der fremlægges af Den Internationale Valutafond vedrørende udenlandsk valuta, monetære reserver og betalingsbalancen, accepteres, og konklusioner baseres på fondens vurdering af det konsulterende medlems betalingsbalancesituation og eksterne finansielle situation.

6. Hvis et medlem, der ikke er medlem af Den Internationale Valutafond, ønsker at anvende bestemmelserne i denne artikel, indleder Ministerkonferencen en undersøgelsesprocedure og alle andre nødvendige procedurer.

Artikel XIII

Offentlige indkøb

1. Artikel II, XVI og XVII finder ikke anvendelse på love, bestemmelser eller krav, der vedrører offentlige organers indkøb af tjenesteydelser til eget brug og uden sigte på kommercielt videresalg og ejheller med sigte på anvendelse i forbindelse med levering af tjenesteydelser til kommercielt salg.

2. Der indledes multilaterale forhandlinger om offentlig indkøb af tjenesteydelser i henhold til denne overenskomst inden for to år efter WTO-overenskomstens ikrafttræden.

Artikel XIV

Generelle undtagelser

Under forbehold af kravet om, at sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem lande, hvis forhold ligner hinanden, eller en skjult begrænsning på handelen med tjenesteydelser, må intet i denne overenskomst fortolkes således, at det forhindrer noget medlem i at indføre eller håndhæve bestemmelser, der er:

a) nødvendige for at beskytte den offentlige moral eller bevare den offentlige orden [1],

b) nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed,

c) nødvendige for at sikre overholdelse af love eller bestemmelser, der ikke er uforenelige med denne overenskomsts bestemmelser, herunder bestemmelserne vedrørende:

i) forebyggelse af vildledende eller svigagtige metoder eller for at behandle følgerne af misligholdelse af kontrakter om tjenesteydelser,

ii) beskyttelse af enkeltpersoners privatliv i forbindelse med behandling og udbredelse af personlige oplysninger og beskyttelse af fortroligheden for personlige optegnelser og konti,

iii) sikkerhed.

d) uforenelige med artikel XVII, forudsat at forskellen i behandling har til sigte at sikre en retfærdig eller effektiv [2] pålæggelse eller opkrævning af direkte skatter, der vedrører tjenesteydelser eller leverandører af tjenesteydelser fra andre medlemmer,

e) uforenelige med artikel II, forudsat at forskellen i behandling er en følge af en aftale om undgåelse af

[1] Undtagelsen vedrørende den offentlige orden kan kun påberåbes, hvis en fundamental samfundsinteresse står over for en reel og tilstrækkelig alvorlig trussel.

[2] Foranstaltninger, der sigter mod at sikre en retfærdig eller effektiv pålæggelse eller opkrævning af direkte skatter, omfatter foranstaltninger, der træffes af et medlem i henhold til dets skattesystem, som:
i) anvendes på ikke-bosiddende leverandører af tjenesteydelser i erkendelse af, at ikke-bosiddendes skattepligt fastslås for så vidt angår skattepligtige genstande, der har oprindelse eller befinder sig på medlemmets område; eller
ii) anvendes på ikke-bosiddende for at sikre pålæggelse eller opkrævning af skatter på medlemmets område; eller
iii) anvendes på ikke-bosiddende eller bosiddende for at forhindre undgåelse eller unddragelse af skatter, herunder overholdelsesforanstaltninger; eller
iv) anvendes på forbrugere af tjenesteydelser leveret i eller fra et andet medlems område for at sikre pålæggelse eller opkrævning af skatter på sådanne forbrugere, som hidrører fra kilder på medlemmets område; eller
v) skelner mellem tjenesteleverandører, der er skattepligtige for genstande, der er skattepligtige på verdensplan, og andre tjenesteleverandører i erkendelse af deres skattegrundlags forskellige karakter; eller
vi) fastslår, tildeler eller fordeler indkomst, fortjeneste, gevinst, tab, fradrag eller kredit for bosiddende personer eller filialer eller mellem forbundne personer eller filialer af samme person med henblik på at sikre medlemmets skattegrundlag.
Skattemæssige udtryk eller begreber i artikel XIV, litra d), og denne fodnote fastlægges i henhold til skattemæssige definitioner og begreber eller identiske eller lignende definitioner og begreber i den nationale lov i det medlem, der træffer foranstaltningen.

dobbeltbeskatning eller bestemmelser vedrørende undgåelse af dobbeltbeskatning i en anden international aftale eller ordning, der er bindende for medlemmet.

Artikel XIV a

Sikkerhedsmæssige undtagelser

1. Intet i denne overenskomst må fortolkes således, at det:

a) kræver, at noget medlem giver nogen oplysning, hvis afsløring det finder i modstrid med dets afgørende sikkerhedsinteresser,

b) forhindrer noget medlem i at træffe en hvilken som helst foranstaltning, som det finder nødvendig for at beskytte dets afgørende sikkerhedsinstrumenter, og som:

   i) vedrører levering af tjenesteydelser, der direkte eller indirekte sker for at forsyne en militær indretning,

   ii) vedrører fissile og fusionsbare materialer eller de materialer, hvorfra de er udvundet,

   iii) er truffet i krigstid eller under en anden krise i internationale forbindelser,

c) forhindrer noget medlem i at træffe en hvilken som helst foranstaltning i forbindelse med opfyldelsen af de forpligtelser, der i henhold til De Forenede Nationers Pagt påhviler det for at bevare den internationale fred og sikkerhed.

2. Rådet for Handel med Tjenesteydelser underrettes i videst muligt omfang om foranstaltninger, der træffes i henhold til stk. 1, litra b) og c), samt om afslutningen af sådanne foranstaltninger.

Artikel XV

Subsidier

1. Medlemmerne anerkender, at subsidier under visse omstændigheder kan have en forvridende virkning på handelen med tjenesteydelser. Medlemmerne skal indlede forhandlinger med henblik på at fastlægge de nødvendige internationale discipliner for at undgå sådanne handelsforvridende virkninger ([1]). Forhandlingerne skal endvidere behandle det hensigtsmæssige ved procedurer for udligningsforanstaltninger. Sådanne forhandlinger skal anerkende den rolle, som subsidier spiller i forbindelse med udviklingslandenes udviklingsprogrammer, og tage hensyn til medlemmernes og især udviklingsmedlemslandenes behov for fleksibilitet på dette område. I forbindelse med sådanne forhandlinger udveksler medlemmerne oplysninger om alle subsidier vedrørende handel med tjenesteydelser, som de yder til deres nationale leverandører af tjenesteydelser.

2. Ethvert medlem, der er af den opfattelse, at det skades af et subsidie ydet af et andet medlem, kan anmode om konsultationer med det pågældende medlem om sådanne spørgsmål. Der skal reageres positivt på sådanne anmodninger.

DEL III

SÆRLIGE FORPLIGTELSER

Artikel XVI

Markedsadgang

1. For så vidt angår markedsadgang gennem de forsyningsmåder, der er angivet i artikel I, behandler hvert medlem tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser fra ethvert andet medlem på en måde, der ikke er mindre gunstig end den behandling, der er bestemt i henhold til de vilkår, begrænsninger og betingelser, der er aftalt og nærmere angivet i dets liste ([2]).

2. I sektorer, hvor der er påtaget markedsadgangsforpligtelser, fastlægges de foranstaltninger, som et medlem ikke må opretholde eller træffe, enten på grundlag af en regional underinddeling eller på grundlag af hele dets område, medmindre andet er bestemt i dets liste, således:

a) begrænsninger på antallet af tjenesteleverandører, i form af enten numeriske kvoter, monopoler, eksklusive tjenesteleverandører eller krav om en økonomisk behovsprøve,

b) begrænsninger på den samlede værdi af tjenestetransaktioner eller aktiver i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve,

c) begrænsninger på det samlede antal tjenesteoperationer eller den samlede produktion af tjenesteydelser udtrykt som angivne numeriske enheder i form af kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve ([3]),

d) begrænsninger på det samlede antal fysiske personer, der kan være beskæftiget i en bestemt servicesektor, eller som må være ansat af en leverandør af tjeneste-

([1]) Et fremtidigt arbejdsprogram vil fastlægge, hvordan og inden for hvilken tidsramme forhandlingerne om sådanne internationale discipliner vil blive ført.

([2]) Hvis et medlem påtager sig en markedsadgangsforpligtelse, der vedrører levering af en tjenesteydelse gennem den leveringsmåde, der er nævnt i artikel I, stk. 2, litra a), og hvis internationale kapitalbevægelser er en vigtig del af selve tjenesteydelsen, er medlemmet derved forpligtet til at tillade sådanne kapitalbevægelser. Hvis et medlem påtager sig en markedsadgangsforpligtelse, der vedrører levering af en tjenesteydelse gennem den leveringsmåde, der er nævnt i artikel I, stk. 2, litra c), er det derved forpligtet til at tillade relaterede kapitaloverførsler til dets område.

([3]) Stk. 2, litra c), dækker ikke et medlems foranstaltninger, der begrænser produktionsfaktorerne for levering af tjenesteydelser.

ydelser, og som er nødvendige for og direkte forbundet med levering af en specifik tjenesteydelse, i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve,

e) foranstaltninger, der begrænser eller kræver specifikke former for juridiske enheder eller joint ventures, gennem hvilke en tjenesteleverandør kan levere en tjenesteydelse, og

f) begrænsninger på udenlandsk kapitals deltagelse udtrykt i maksimumsgrænser for andelen af udenlandsk ejede aktier eller den samlede værdi af individuelle eller totale udenlandske investeringer.

Artikel XVII

National behandling

1. I de sektorer, der er anført i dets liste og undergivet alle bestemmelser og forbehold fastsat deri, giver hvert medlem tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser fra ethvert andet medlem en behandling, der ikke er mindre gunstig end den behandling, det giver sine egne tilsvarende tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser for så vidt angår alle foranstaltninger, der påvirker levering af tjenesteydelser [1].

2. Et medlem kan opfylde kravet i stk. 1 ved at give tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser fra ethvert andet medlem en behandling, der enten er formelt identisk med eller formelt forskellig fra den behandling, det giver sine egne tilsvarende tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser.

3. En formelt identisk eller formelt forskellig behandling betragtes som mindre gunstig, hvis den ændrer konkurrencevilkårene til fordel for medlemmets tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser i forhold til ethvert andet medlems tilsvarende tjenesteydelser og leverandører af tjensteydelser.

Artikel XVIII

Yderligere forpligtelser

Medlemmer kan aftale forpligtelser vedrørende foranstaltninger, der påvirker handelen med tjenesteydelser, som ikke skal listes i henhold til artikel XVI eller XVII, herunder foranstaltninger vedrørende kvalificationer, standarder eller licenser. Sådanne forpligtelser anføres i medlemmets liste.

DEL IV

GRADVIS LIBERALISERING

Artikel XIX

Forhandlinger om særlige forpligtelser

1. For at fremme denne overenskomsts mål indleder medlemmerne senest fem år fra WTO-overenskomstens ikrafttræden og regelmæssigt derefter successive forhandlingsrunder med henblik på at nå et gradvist højere liberaliseringsniveau. Sådanne forhandlinger skal sigte mod at mindske eller afskaffe foranstaltningers negative følger for handelen med tjenesteydelser som et middel til at tilvejebringe effektiv markedsadgang. Denne proces skal finde sted med henblik på at fremme alle deltageres interesser på et gensidigt fordelagtigt grundlag og at sikre en samlet ligevægt mellem rettigheder og forpligtelser.

2. Liberaliseringsprocessen skal finde sted med behørig respekt for nationale politiske mål og individuelle medlemmers udviklingsniveau såvel samlet som i individuelle sektorer. Der skal være passende fleksibilitet for individuelle udviklingsmedlemslande til at åbne færre sektorer, liberalisere færre typer transaktioner, gradvist udvide markedsadgangen i overensstemmelse med deres udviklingssituation og, når de giver adgang til deres markeder for udenlandske tjenesteleverandører, knytte betingelser til en sådan adgang, der sigter mod at nå de mål, der er nævnt i artikel IV.

3. For hver runde fastsættes der retningslinjer og procedurer for forhandlingerne. Med henblik på at udarbejde sådanne retningslinjer foretager Rådet for Handel med Tjenesteydelser en vurdering af handelen med tjenesteydelser på samlet og sektorspecifikt grundlag i henhold til denne overenskomsts mål, herunder målene i artikel IV, stk. 1. Forhandlingsretningslinjerne fastsætter metoder til behandling af liberaliseringer, som medlemmerne autonomt har gennemført siden de foregående forhandlinger, samt til den særlige behandling af de mindst udviklede medlemslande i henhold til artikel IV, stk. 3.

4. Den gradvise liberaliseringsproces fremmes i hver sådan runde gennem bilaterale, plurilaterale eller multilaterale forhandlinger, der er rettet mod at øge det almindelige niveau for særlige forpligtelser, som medlemmerne påtager sig i henhold til denne overenskomst.

[1] Særlige forpligtelser påtaget i henhold til denne artikel må ikke fortolkes således, at det kræves, at noget medlem skal kompensere for noget iboende konkurrencemæssige ulemper, der følger af de pågældende tjenesteydelses eller tjenesteleverandørers udenlandske natur.

Artikel XX

Lister over særlige forpligtelser

1. Hvert medlem angiver i en liste de særlige forpligtelser, som det påtager sig i henhold til overenskomstens del III. For så vidt angår sektorer, hvor der er indgået sådanne forpligtelser, giver hver liste nærmere oplysninger om:

a) vilkår, begrænsninger og betingelser for markedsadgang,

b) betingelser og forbehold for national behandling,

c) tilsagn vedrørende yderligere forpligtelser,

d) hvor det er relevant tidsrammen for indfrielsen af forpligtelsen, og

e) tidspunktet for sådanne forpligtelsers ikrafttræden.

2. Foranstaltninger, der er uforenelige med både artikel XVI og XVII, indføres i kolonnen vedrørende artikel XVI. I sådanne tilfælde anses angivelsen for også at stille en betingelse eller tage et forbehold vedrørende artikel XVII.

3. Lister over særlige forpligtelser tilknyttes denne overenskomst som bilag og udgør en integrerende del heraf.

Artikel XXI

Ændring af lister

1. a) Et medlem (i denne artikel benævnt »det ændrende medlem«) kan ændre eller tilbagekalde enhver forpligtelse i sin liste på ethvert tidspunkt efter en periode på tre år fra tidspunktet for forpligtelsens ikrafttræden i overensstemmelse med denne artikels bestemmelser.

b) Et ændrende medlem underretter Rådet for Handel med Tjenesteydelser om, at det har til hensigt at ændre eller tilbagekalde en forpligtelse i henhold til denne artikel, senest tre måneder før det påtænkte tidspunkt for gennemførelsen af ændringen eller tilbagekaldelsen.

2. a) På anmodning fra ethvert medlem, hvis fordele i henhold til denne overenskomst kan blive påvirket (i denne artikel benævnt et »påvirket medlem«) af en planlagt ændring eller tilbagekaldelse, som der er givet underretning om i henhold til stk. 1, litra b), indleder det ændrende medlem forhandlinger med henblik på at opnå en aftale om enhver nødvendig kompensation. I sådanne forhandlinger og aftaler bestræber de berørte medlemmer sig på at opretholde et almindeligt niveau af gensidigt fordelagtige forpligtelser, der ikke er mindre gunstige for handelen end det, der var bestemt i listerne over særlige forpligtelser forud for sådanne forhandlinger.

b) Kompensation ydes på grundlag af mestbegunstigelsesprincippet.

3. a) Hvis der ikke opnås enighed mellem det ændrende medlem og ethvert påvirket medlem inden udgangen af den periode, der er fastsat til forhandlinger, kan et sådant påvirket medlem henvise sagen til voldgift. Alle påvirkede medlemmer, der ønsker at fastholde en ret, som de måtte have til kompensation, skal deltage i voldgiften.

b) Hvis intet påvirket medlem har anmodet om voldgift, kan det ændrende medlem frit gennemføre den planlagte ændring eller tilbagekaldelse.

4. a) Det ændrende medlem kan ikke ændre eller tilbagekalde sin forpligtelse, før det har ydet kompensation i overensstemmelse med voldgiftsafgørelsen.

b) Hvis det ændrende medlem gennemfører den planlagte ændring eller tilbagekaldelse og ikke efterlever voldgiftsafgørelsen, kan alle påvirkede medlemmer, der deltog i voldgiften, i overensstemmelse med afgørelsen ændre eller tilbagekalde fordele, der i det væsentlige er tilsvarende. Uanset artikel II kan en sådan ændring eller tilbagekaldelse kun gennemføres over for det ændrende medlem.

5. Rådet for Handel med Tjenesteydelser fastlægger proceduren for berigtigelse eller ændring af lister. Alle medlemmer, der har ændret eller tilbagekaldt listede forpligtelser i henhold til denne artikel, ændrer deres liste i henhold til sådanne procedurer.

DEL V

INSTITUTIONELLE BESTEMMELSER

Artikel XXII

Konsultation

1. Hvert medlem reagerer positivt på og giver tilstrækkelig mulighed for konsultation vedrørende sådanne forestillinger, som gøres af ethvert andet medlem angående ethvert spørgsmål, der påvirker anvendelsen af denne overenskomst. Forståelsen vedrørende tvistbilæggelse (DSU) finder anvendelse på sådanne konsultationer.

2. Rådet for Handel med Tjenesteydelser eller tvistbilæggelsesorganet (DSB) kan på anmodning fra et medlem konsultere alle medlemmer vedrørende ethvert spørgsmål, der ikke har kunnet finde en tilfredsstillende løsning gennem konsultationer i henhold til stk. 1.

3. Et medlem kan hverken i henhold til denne artikel eller artikel XXIII påberåbe sig artikel XVII for så vidt angår en foranstaltning indført af et andet medlem, der falder ind under anvendelsesområdet for en international aftale om undgåelse af dobbeltbeskatning, som er indgået mellem de pågældende medlemmer. I tilfælde af uenighed mellem medlemmer om, hvorvidt en foranstaltning falder ind under en sådan mellem dem indgået aftales anvendelsesområde, kan begge medlemmer indbringe sagen for Rådet for Handel med Tjenesteydelser [1]. Rådet henviser sagen til voldgift. Forligsmandens afgørelse er endelig og bindende for medlemmerne.

Artikel XXIII

Tvistbilæggelse og håndhævelse

1. Hvis noget medlem finder, at et hvilket som helst andet medlem ikke opfylder sine forpligtelser eller særlige forpligtelser i henhold til denne overenskomst, kan det benytte sig af DSU med henblik på at finde en for begge parter tilfredsstillende løsning på sagen.

2. Hvis DSB finder, at omstændighederne er alvorlige nok til at berettige en sådan handling, kan det tillade, at et eller flere medlemmer suspenderer anvendelsen på ethvert andet medlem af forpligtelser og særlige forpligtelser i overensstemmelse med DSU's artikel 22.

3. Hvis noget medlem finder, at en hvilken som helst fordel, som det med rimelighed kunne have forventet at have ifølge en særlig forpligtelse fra et andet medlem i henhold til del III i denne overenskomst, kan det benytte sig af DSU. Hvis DSB fastslår, at foranstaltningen har ophævet eller forringet en sådan fordel, er det påvirkede medlem berettiget til en gensidigt tilfredsstillende justering på grundlag af artikel XXI, stk. 2, som kan omfatte ændring eller tilbagekaldelse af foranstaltningen. Hvis der ikke kan nås en aftale mellem de berørte medlemmer, finder artikel 22 i DSU anvendelse.

[1] For så vidt angår aftaler om undgåelse af dobbeltbeskatning, der eksisterer på tidspunktet for WTO-overenskomstens ikrafttræden, kan en sådan sag kun indbringes for Rådet for Handel med Tjenesteydelser med begge aftaleparters samtykke.

Artikel XXIV

Rådet for Handel med Tjenesteydelser

1. Rådet for Handel med Tjenesteydelser varetager de funktioner, der pålægges det med henblik på at lette denne aftales funktion og fremme dens mål. Rådet kan oprette de underorganer, som det anser for hensigtsmæssige for en effektiv varetagelse af dets opgaver.

2. Rådet og — medmindre det træffer anden beslutning — dets underorganer er åbent for deltagelse af repræsentanter for alle medlemmer.

3. Rådets formand vælges af medlemmerne.

Artikel XXV

Fagligt samarbejde

1. Medlemmers leverandører af tjenesteydelser, der har behov for en sådan bistand, har adgang til tjenester fra de kontaktsteder, der er omhandlet i artikel IV, stk. 2.

2. Faglig bistand til udviklingslande ydes på multilateralt niveau af Sekretariatet, og afgørelsen herom træffes af Rådet for Handel med Tjenesteydelser.

Artikel XXVI

Forbindelser med andre internationale organisationer

Det Almindelige Råd indfører hensigtsmæssige ordninger for konsultation og samarbejde med De Forenede Nationer og dets særorganer samt med andre mellemstatlige organisationer, der beskæftiger sig med tjenesteydelser.

DEL VI

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel XXVII

Nægtelse af fordele

Et medlem kan nægte denne overenskomsts fordele:

a) til leveringen af en tjenesteydelse, hvis det påviser, at tjenesteydelsen leveres fra eller i et ikke-medlems eller et medlems område, for hvilket det nægtende medlem ikke anvender WTO-overenskomsten;

b) for så vidt angår levering af en søtransportydelse, hvis det påviser, at tjenesteydelsen leveres:

i) af et fartøj, der er registreret i henhold til lovgivningen i et ikke-medlem eller et medlem, for hvilket det nægtende medlem ikke anvender WTO-overenskomsten, og

ii) af en person, der helt eller delvis driver og/eller benytter fartøjet, men som er hjemmehørende i et ikke-medlem eller et medlem, for hvilket det nægtende medlem ikke anvender WTO-overenskomsten;

c) til en leverandør af tjenesteydelser, som er en juridisk person, hvis det påviser, at den ikke er en tjenesteleverandør i et andet medlem, eller at den er en tjenesteleverandør i et medlem, for hvilket det nægtende medlem ikke anvender WTO-overenskomsten .

Artikel XXVIII

Definitioner

I forbindelsen med denne overenskomst:

a) forstås ved »foranstaltning« enhver foranstaltning truffet af et medlem, hvad enten den er i form af en lov, bestemmelse, regel, procedure, beslutning, administrativ handling eller enhver anden form;

b) omfatter »levering af en tjenesteydelse« fremstilling, distribution, markedsføring, salg og levering af en tjenesteydelse;

c) omfatter »medlemmers foranstaltninger, der påvirker handelen med tjenesteydelser« foranstaltninger vedrørende

i) køb, betaling eller brug af en tjenesteydelse;

ii) i forbindelse med leveringen af en tjenesteydelse, adgangen til og brugen af tjenesteydelser, som de pågældende medlemmer kræver skal tilbydes offentligheden i almindelighed;

iii) tilstedeværelse, herunder handelsmæssig tilstedeværelse, af personer fra et medlem med henblik på levering af en tjenesteydelse i et andet medlems område;

d) forstås der ved »handelsmæssig tilstedeværelse« enhver type virksomhed eller foretagende, der udøver liberalt erhverv, herunder gennem

i) stiftelse, erhvervelse eller opretholdelse af en juridisk person, eller

ii) oprettelse eller opretholdelse af en filial eller et agentur

på et medlems område med henblik på at levere en tjenesteydelse;

e) forstås der ved »sektor« inden for en tjenesteydelse

i) en, flere eller alle undersektorer i den pågældende tjenesteydelse som nærmere angivet i et medlems liste, når der er tale om en særlig forpligtelse,

ii) i andre tilfælde hele den pågældende servicesektor, herunder alle dens undersektorer;

f) forstås der ved »et andet medlems tjenesteydelse« en tjenesteydelse, der leveres

i) fra eller i dette andet medlems område eller, for så vidt angår søtransport, at et fartøj, der er registreret i henhold til dette andet medlems love, eller af en person i dette andet medlem, der leveres tjenesteydelsen gennem hel eller delvis drift og/eller brug af et fartøj, eller,

ii) for så vidt angår levering af en tjenesteydelse gennem handelsmæssig tilstedeværelse eller gennem fysiske personers tilstedeværelse, af en leverandør af tjenesteydelser i det pågældende andet medlem;

g) forstås der ved »leverandør af tjenesteydelser« enhver person, der leverer en tjenesteydelse ([1]);

h) forstås der ved »monopolleverandør af en tjenesteydelse« enhver offentlig eller privat person, der i det relevante marked i et medlems område af det pågældende medlem er autoriseret eller formelt oprettet som eller reelt er den eneste leverandør af den pågældende tjenesteydelse;

i) forstås der ved »forbruger af en tjenesteydelse« enhver person, der modtager eller benytter en tjenesteydelse:

j) forstås der ved »person« enten en fysisk eller en juridisk person;

([1]) Når tjenesteydelsen ikke leveres direkte af en juridisk person, men gennem andre former for handelsmæssig tilstedeværelse såsom filialer eller agenturer, ydes leverandøren af tjenesteydelser (dvs. den juridiske person) alligevel gennem en sådan tilstedeværelse den behandling, der gives leverandører af tjenesteydelser i henhold til aftalen. En sådan behandling udstrækkes til den tilstedeværelse, gennem hvilken tjenesteydelsen leveres, og behøver ikke udstrækkes til nogen anden del af leverandøren, som befinder sig uden for det område, hvor tjenesteydelsen leveres.

k) forstås der ved »en fysisk person i et andet medlem« en fysisk person, der er bosiddende i dette andet medlem eller ethvert andet medlem, og som i henhold til dette andet medlems love:

   i) er statsborger i det pågældende andet medlem; eller

   ii) har ret til permanent ophold i dette andet medlem, når der er tale om et medlem, der

      1. ikke har statsborgere; eller

      2. i det væsentlige behandler permanent bosiddende på samme måde som sine statsborgere for så vidt angår foranstaltninger, der påvirker handelen med tjenesteydelser, som meddelt i dets godkendelse eller tiltrædelse af WTO-overenskomsten, under forudsætning af, at intet medlem er forpligtet til at yde sådanne permanent bosiddende en behandling, der er gunstigere end den behandling, som dette andet medlem giver sådanne permanente bosiddende. En sådan meddelelse skal omfatte tilsagn om, at dette andet medlem i overensstemmelse med sine love og bestemmelser påtager sig de samme forpligtelser over for disse permanent bosiddende, som påhviler dette andet medlem for så vidt angår dets egne statsborgere;

l) forstås der ved »juridisk person« enhver juridisk person, der lovligt er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til den relevante lovgivning, uanset om formålet er at skabe fortjeneste eller ej, og uanset om den er privat eller offentligt ejet, herunder enhver koncern, trust, partnerskab, joint venture, enkeltmandsvirksomhed eller sammenslutning;

m) betyder »juridisk person i et andet medlem« en juridisk person, der enten er:

   i) oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til dette andet medlems lovgivnig, og som udfører væsentlige handelstransaktioner på dette medlems eller noget andet medlems område; eller,

   ii) i tilfælde af levering af en tjenesteydelse gennem handelsmæssig tilstedeværelse, ejet eller kontrolleret af:

      1. fysiske personer i det pågældende medlem; eller

      2. juridiske personer i det andet medlem, der er identificeret i nr. i);

n) en juridisk person er

   i) »ejet« af personer i et medlem, hvis over 50 % af dens aktiekapital har personer i det pågældende medlem som egentlige ejere;

   ii) »kontrolleret« af personer i et medlem, hvis sådanne personer har magt til at udpege et flertal af dens bestyrelsesmedlemmer eller på anden måde lovligt kan styre dens aktiviteter;

   iii) »tilsluttet« en anden person, når den kontrollerer eller kontrolleres af denne anden person; eller når den og den anden person begge kontrolleres af den samme person;

o) omfatter »direkte skatter« alle skatter på samlet indkomst, samlet kapital eller på dele af indkomster eller kapital, herunder skatter på afhændelse af ejendom, ejendomsskatter, arveafgifter, skatter på gaver, skatter på de samlede lønniger og gager udbetalt af virksomheder samt skatter på kapitaltilvækst.

Artikel XXIX

Bilag

Bilagene til denne overenskomst er en integrerende del af overenskomsten.

Bilag om artikel II-undtagelser

Anvendelsesområde

1. Dette bilag fastsætter de betingelser, under hvilke et medlem ved denne overenskomsts ikrafttræden er undtaget fra dets forpligtelser i henhold til artikel II, stk. 1.

2. Alle nye undtagelser, som der anmodes om efter WTO-overenskomstens ikrafttrædelsestidspunkt, behandles i henhold til overenskomstens artikel IX, stk. 3.

Revision

3. Rådet for Handel med Tjenesteydelser tager alle undtagelser, der er gjort for en periode på mere end 5 år, op til revision. Den første sådanne revision finder sted ikke senere end 5 år fra tidspunktet for WTO-overenskomstens ikrafttræden.

4. Ved en revision skal Rådet for Handel med Tjenesteydelser:

   a) undersøge, om de forhold, der nødvendiggjorde undtagelsen, stadig eksisterer; og

   b) fastsætte tidspunktet for en eventuel senere revision.

Afslutning

5. Undtagelsen af et medlem fra dets forpligtelser i henhold til overenskomstens artikel II, stk. 1, for så vidt angår en bestemt foranstaltning udløber på den dato, der er fastsat i undtagelsen.

6. I princippet må sådanne undtagelser ikke overskride en periode på 10 år. I alle tilfælde er de genstand for forhandling i efterfølgende handelsliberaliseringsrunder.

7. Et medlem underretter ved afslutningen af undtagelsesperioden Rådet for Handel med Tjenesteydelser om, at den uforenelige foranstaltning er blevet bragt i overensstemmelse med overenskomstens artikel II, stk. 1.

Lister over artikel II-undtagelser

[Den aftalte liste over undtagelser i henhold til artikel II, stk. 2, vil blive bilagt her i traktateksemplaret af WTO-overenskomsten.]

Bilag om bevægelighed for fysiske personer, der leverer tjenesteydelser i henhold til aftalen

1. Dette bilag finder anvendelse på foranstaltninger, der påvirker fysiske personer, der er leverandører af tjenesteydelser i et medlem, og fysiske personer i et medlem, der er beskæftiget af en leverandør af tjenesteydelser i et medlem, for så vidt angår levering af en tjenesteydelse.

2. Overenkomsten finder ikke anvendelse på foranstaltninger over for fysiske personer, der søger adgang til beskæftigelsesmarkedet i et medlem, ejheller foranstaltninger vedrørende statsborgerskab, bopæl eller fast beskæftigelse.

3. I overensstemmelse med del III og IV i overenskomsten kan medlemmer forhandle om særlige forpligtelser med hensyn til bevægelighed for alle kategorier af fysiske personer, der leverer tjenesteydelser i henhold til overenskomsten. Fysiske personer, der er omfattet af en særlig forpligtelse, skal have tilladelse til at levere tjenesteydelsen i overensstemmelse med betingelserne for denne forpligtelse.

4. Overenskomsten er ikke til hinder for, at et medlem kan anvende foranstaltninger til at regulere fysiske personers indrejse i eller midlertidige ophold på sit område, også sådanne foranstaltninger, som er nødvendige til at beskytte dets grænsers integritet og sikre en ordnet grænsepassage for fysiske personer, forudsat at sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en sådan måde, at de annullerer eller forringer fordelene for andre medlemmer i henhold til en særlig forpligtelse [1].

[1] Den omstændighed alene, at der stilles visumkrav for fysiske personer fra bestemte medlemmer og ikke for andre medlemmers fysiske personer, anses ikke for at annullere eller forringe fordelene i henhold til en særlig forpligtelse.

Bilag om lufttransportydelser

1. Dette bilag finder anvendelse på foranstaltninger, der påvirker handelen med lufttransportydelser, hvad enten der er tale om ruteflyvning eller charterflyvning, samt supplerende ydelser. Det bekræftes, at ingen særlig forpligtelse eller anden forpligtelse i henhold til denne overenskomst mindsker eller påvirker et medlems forpligtelser i henhold til bilaterale eller multilaterale aftaler, der er i kraft på tidspunktet for WTO-overenskomstens ikrafttræden.

2. Overenskomsten, herunder dens tvistbilæggelsesprocedurer, finder ikke anvendelse på foranstaltninger, der påvirker:

   a) trafikrettigheder, uanset hvordan de er bevilget; eller

   b) ydelser, der er direkte forbundet med udøvelsen af traffikrettigheder,

   undtagen som fastsat i dette bilags stk. 3.

3. Overenskomsten finder anvendelse på foranstaltninger, der påvirker:

   a) tjenester i forbindelse med reparation og vedligeholdelse af flyvemaskiner;

   b) salg og markedsføring af lufttransportydelser;

   c) tjenester i forbindelse med edb-reservationssystemer (CRS).

4. Overenskomstens tvistbilæggelsesprocedurer kan kun påkaldes, hvis de pågældende medlemmer har påtaget sig forpligtelser eller særlige forpligtelser, og hvis tvistbilæggelsesprocedurerne i bilaterale og andre multilaterale aftaler eller ordninger er udtømt.

5. Rådet for Handel med Tjenesteydelser vurderer regelmæssigt og mindst hvert femte år udviklingen i lufttransportsektoren og anvendelsen af dette bilag med henblik på at overveje den eventuelle yderligere anvendelse af overenskomsten i denne sektor.

6. Definitioner:

a) »Tjenester i forbindelse med reparation og vedligeholdelse af flyvemaskiner« betyder sådanne aktiviteter, der udføres på en flyvemaskine eller en del heraf, når den er trukket ud af tjeneste, og omfatter ikke såkaldt linjevedligeholdelse.

b) »Salg og markedsføring af lufttransportydelser« betyder muligheder for, at det berørte luftfartsselskab frit kan sælge og markedsføre dets lufttransportydelser, herunder alle aspekter i forbindelse med markedsføring såsom markedsanalyser, annoncering og distribution. Disse aktiviteter omfatter ikke prisfastsættelse for lufttransportydelser og ejheller de gældende betingelser.

c) »Tjenester i forbindelse med edb-reservationssystemer (CRS)« betyder tjenester leveret af datamatiserede systemer, som indeholder oplysninger og flyselskabers fartplaner, disponibilitet, priser og prisregler, og gennem hvilke der kan foretages reservationer eller udstedes billetter.

d) »Trafikrettigheder« betyder rute- og chartertjenesters ret til at drive og/eller befordre passagerer, fragt og post mod vederlag eller leje fra, til, i eller over et medlems område, herunder punkter der skal beflyves, ruter der skal drives, trafiktyper der skal fragtes, kapacitet der skal stilles til rådighed, priser der skal ændres og deres betingelser samt kriterier for udpegning af luftfartsselskaber, herunder sådanne kriterier som antal, ejerskab og kontrol.

Bilag om finansielle tjenesteydelser

1. **Anvendelsesområde og definition**

a) Dette bilag finder anvendelse på foranstaltninger, der påvirker leveringen af finansielle tjenesteydelser. Henvisning til levering af en finansiel tjenesteydelse i dette bilag betyder levering af en tjenesteydelse som defineret i overenskomstens artikel I, stk. 2.

b) I forbindelse med overenskomstens artikel I, stk. 3, litra b), betyder »tjenesteydelser forbundet med udøvelse af offentlig myndighed« følgende:

i) virksomhed, der udøves af en centralbank eller monetær myndighed eller af enhver anden offentlig enhed som led i penge- eller valutakurspolitik;

ii) virksomhed, der udgør en del af en lovmæssig ordning for social sikkerhed eller offentlige pensionsplaner; og

iii) anden virksomhed, der udøves af en offentlig enhed for statens regning eller med dens garanti eller med anvendelse af dens finansielle midler.

c) I forbindelse med overenskomstens artikel I, stk. 3, litra b), omfatter »tjenesteydelser«, hvis et medlem tillader, at dets leverandører af finansielle tjenesteydelser i konkurrerence med en offentlig enhed eller en leverandør af finansielle tjenesteydelser udøver nogen form for aktiviteter, der er omhandlet i artikel I, stk. 3, litra b), nr. ii) eller iii), sådanne aktiviteter.

d) Overenskomstens artikel I, stk. 3, litra c), finder ikke anvendelse på tjenesteydelser, der er omfattet af dette bilag.

2. **Nationale regler**

a) Uanset alle andre bestemmelser i overenskomsten må et medlem ikke forhindres i at træffe foranstaltninger af forsigtighedshensyn, herunder til beskyttelse af investorer, indskydere, policeindehavere eller personer, som en leverandør af tjenesteydelser skylder en »fiduciary duty« (tillidsforpligtelse), eller for at sikre finanssystemets integritet og stabilitet. Når sådanne foranstaltninger ikke er i overensstemmelse med overenskomstens bestemmelser, må medlemmet ikke benytte dem til at unddrage sig sine indrømmelser og forpligtelser i henhold til overenskomsten.

b) Intet i overenskomsten må fortolkes som et krav om, at et medlem skal afsløre oplysninger om individuelle kunders forhold og konti eller nogen fortrolig eller ejendomsmæssig oplysning, som offentlige enheder er i besiddelse af.

3. **Anerkendelse**

a) Et medlem kan anerkende ethvert andet lands forsigtighedsforanstaltninger ved fastlæggelsen af, hvordan medlemmets foranstaltninger vedrørende finansielle tjenesteydelser skal anvendes. En sådan anerkendelse, der kan opnås gennem harmonisering eller på anden måde, kan være baseret på en aftale eller ordning med det pågældende land eller kan tilstås autonomt.

b) Et medlem, der er part i en fremtidig eller bestående aftale eller ordning som omhandlet i litra a) skal give andre interesserede medlemmer tilstrækkelig mulighed for at forhandle om deres tilslutning til sådanne aftaler eller ordninger eller for at forhandle om tilsvarende aftaler eller ordninger under omstændigheder, hvori der er tilsvarende regler, kontrol, gennemførelse af sådanne regler og i påkommende fald procedurer vedrørende udveksling af oplysninger mellem parterne til aftalen eller ordningen. Når et medlem yder en autonom anerkendelse, skal det give tilstrækkelige muligheder for, at ethvert andet medlem kan påvise, at sådanne omstændigheder er til stede.

c) Når et medlem overvejer at anerkende ethvert andet lands forsigtighedsbestemmelser, finder artikel VII, stk. 4, litra b), ikke anvendelse.

4. **Tvistbilæggelse**

Paneler vedrørende tvister om forsigtighedsspørgsmål og andre finansielle anliggender skal have den nødvendige ekspertviden, der er relevant for den specifikke finansielle tjenesteydelse, hvorom tvisten drejer sig.

5. **Definitioner**

I forbindelse med dette bilag:

a) Er en finansiel tjenesteydelse enhver tjenesteydelse af finansiel karakter, der tilbydes af en leverandør af finansielle tjenesteydelser i et medlem. Finansielle tjenesteydelser omfatter al forsikring og alle forsikringsrelaterede tjenesteydelser samt alle bankmæssige og andre finansielle tjenesteydelser (undtagen forsikring). Finansielle tjenesteydelser omfatter følgende aktiviteter:

Forsikring og forsikringsrelaterede tjenesteydelser

i) Direkte forsikring (herunder medforsikring):
   (A) liv
   (B) andet

ii) Genforsikring og retrocession;

iii) Forsikringsformidling såsom mæglervirksomhed og agentur;

iv) Støttetjenester for forsikring såsom tjenester i forbindelse med rådgivning, forsikringsstatistik, risikovurdering og skadesgodtgørelse.

Bankmæssige og andre finansielle tjenesteydelser (undtagen forsikring)

v) Modtagelse af indskud og andre tilbagebetalelige midler fra offentligheden;

vi) Långivning af alle typer, herunder forbrugslån, realkredit, factoring og finansiering af handelsmæssige transaktioner;

vii) Finansiel leasing;

viii) Alle betalings- og pengeoverførselstjenester, herunder kredit- og betalingskort, rejsechecks og bankchecks;

ix) Garantier og forpligtelser;

x) Ved handel for egen eller kunders regering på børsen, markedet for unoterede værdipapirer eller på anden måde, følgende:

A) pengemarkedspapirer (herunder checks, pengesedler, indskudsbeviser);
B) udenlandsk valuta;
C) afledte produkter, herunder, men ikke begrænset til, futures og options;
D) valutakurs- og renteinstrumenter, herunder produkter såsom swaps og aftaler om fremtidig rentesikring;
E) overdragelige værdipapirer;
F) andre omsætningspapirer og finansielle aktiver, herunder umøntet ædelmetal.

xi) Deltagelse i udstedelse af alle former for værdipapirer, herunder tegningsgaranti og salg som agent (såvel offentligt som privat) og tilvejebringelse af tjenesteydelser i forbindelse med sådanne udstedelser;

xii) Lånformidling;

xiii) Forvaltningaf aktiver såsom likviditetsstyring eller investeringspleje, forvaltning af pensionsfonde samt tjenesteydelser i forbindelse med opbevaring, indskud og forvaltning af aktiver;

xiv) Afregnings- og clearingtjenester for finansielle aktiver, herunder værdipapirer, afledte produkter og andre omsætningspapirer;

xv) Tilvejebringelse og overførsel af finansielle oplysninger samt finansiel databehandling og relateret programmel fra leverandører af andre finansielle tjenesteydelser;

xvi) Rådgivnings- og formidlingsmæssige samt andre supplerende finansielle tjenesteydelser for alle de aktiviteter, der er anført fra nr. v) til xv), herunder kreditoplysning og -analyse, investerings- og porteføljeundersøgelse og -rådgivning samt rådgivning om opkøb og selskabsomstrukturering og -strategi.

b) En leverandør af finansielle tjenesteydelser er enhver fysisk eller juridisk person i et medlem, der ønsker at levere eller leverer finansielle tjenesteydelser, men udtrykket »leverandør af finansielle tjenesteydelser« omfatter ikke offentlige enheder.

c) »Offentlig enhed« betyder:

i) en regering, centralbank eller monetær myndighed i et medlem, eller en enhed ejet eller kontrolleret af et medlem, der hovedsagelig beskæftiger sig med at gennemføre regeringsmæssige funktioner eller aktiviteter med regeringsmæssigt formål, men herunder ikke en enhed, der hovedsagelig beskæftiger sig med at levere finansielle tjenesteydelser på kommercielle vilkår; eller

ii) en privat enhed, som udfører funktioner, der normalt udføres af en centralbank eller monetær myndighed, når den udfører disse funktioner.

Andet bilag om finansielle tjenesteydelser

1. Uanset overenskomstens artikel II og stk. 1 og 2 i Bilaget om Artikel II Undtagelser kan et medlem i en periode på 60 dage, der begynder fire måneder efter ikrafttrædelsestidspunktet for WTO-overenskomsten, i nævnte bilag anføre foranstaltninger vedrørende finansielle tjenesteydelser, der ikke er i overensstemmelse med overenskomstens artikel II, stk. 1.

2. Uanset overenskomstens artikel XXI kan et medlem i en periode på 60 dage, der begynder fire måneder efter ikrafttrædelsestidspunktet for WTO-overenskomsten, forbedre, ændre eller tilbagekalde alle eller dele af de særlige forpligtelser vedrørende finansielle tjenesteydelser, der er anført i dets liste.

3. Rådet for Handel med Tjenesteydelser fastlægger alle procedurer, der er nødvendige for at anvende stk. 1 og 2.

Bilag om forhandlinger om søtransportydelser

1. Artikel II og Bilaget om Artikel II Undtagelser, herunder kravet om, at alle foranstaltninger, der er uforenelige med mestbegunstigelsesbehandling, og som et medlem vil bevare, skal anføres i bilaget, træder først i kraft for international skibsfart, støttetjenester samt adgang til og benyttelse af havnefaciliteter på:

   a) det gennemførelsestidspunkt, der vil blive fastsat i henhold til stk. 4 i Ministerbeslutningen om Forhandlinger om Søtransportydelser; eller

   b) i tilfælde af at forhandlingerne ikke lykkes, på tidspunktet for den afsluttende rapport fra Forhandlingsgruppen om Søtransportydelser, der nedsættes i henhold til beslutningen.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på nogen særlig indrømmelse for søtransportydelser, der er anført i et medlems liste.

3. Fra afslutningen af de forhandlinger, der er omhandlet i stk. 1, og før gennemførelsestidspunktet kan et medlem uanset artikel XXI forbedre, ændre eller tilbagekalde alle eller dele af dets særlige forpligtelser i denne sektor uden at tilbyde kompensation.

Bilag om telekommunikation

1. **Mål**

   I erkendelse af de særlig træk ved sektoren for telekommunikationstjenester og især dens dobbelte rolle som en særlig økonomisk sektor og som det tilgrundliggende transportmiddel for anden økonomisk aktivitet har medlemmerne opnået enighed om det følgende bilag med henblik på at udbygge overenskomstens bestemmelser for så vidt angår foranstaltninger, der påvirker adgang til og anvendelse af offentlige telekommunikationsnet og -tjenester. I dette bilag gives der derfor noter og supplerende bestemmelser til overenskomsten.

2. **Rækkevidde**

   a) Dette bilag finder anvendelse på alle et medlems foranstaltninger, der påvirker adgang til og anvendelse af offentlige telekommunikationsnet og -tjenester [1].

   b) Dette bilag finder ikke anvendelse på foranstaltninger, der påvirker spredningen af radio- eller TV-programmer via kabel eller direkte transmission.

   c) Intet i dette bilag må opfattes som:

      i) et krav til et medlem om at autorisere en leverandør af tjenesteydelser i noget andet medlem til at oprette, konstruere, erhverve, lease, drive eller levere telekommunikationsnet eller -tjenester bortset fra som foreskrevet i dets liste; eller

      ii) et krav til et medlem om at autorisere en leverandør af tjenesteydelser i noget andet medlem til at oprette, konstruere, erhverve, lease, drive eller levere telekommunikationsnet eller -tjenester, der ikke tilbydes offentligheden generelt.

3. **Definitioner**

   I forbindelse med dette bilag:

   a) forstås der ved »telekommunikation« overførsel og modtagelse af signaler gennem alle elektromagnetiske midler.

[1] Dette stykke skal forstås således, at hvert medlem skal sikre, at forpligtelserne i dette bilag anvendes på leverandører af offentlige telekommunikationsnet og -tjenester ved hjælp af de foranstaltninger, der måtte være nødvendige.

b) forstås der ved »offentlig telekommunikationstjeneste« enhver telekommunikationstjeneste, der af et medlem enten udtrykkelig eller faktisk kræves tilbudt offentligheden generelt. Sådanne tjenester kan bl.a. omfatte telegraf-, telefon- og telextjenester samt dataoverførsler, der typisk indebærer tidstro overførsel af kundeleverede oplysninger mellem to eller flere punkter uden nogen mellemliggende ændring i kundeoplysningernes form eller indhold.

c) forstås der ved »offentlig telekommunikationsnet« den offentlige telekommunikationsinfrastruktur, der muliggør telekommunikation mellem og blandt definerede netafslutningspunkter.

d) forstås der ved »kommunikation mellem selskaber« telekommunikation, hvorved et selskab kommunikerer internt i selskabet eller med eller blandt dets datterselskaber, filialer og, under iagttagelse af et medlems nationale love og regler, søsterselskaber. I denne forbindelse defineres »datterselskaber«, »filialer« og i påkommende fald »søsterselskaber« af hvert enkelt medlem. I dette bilag omfatter »kommunikation mellem selskaber« ikke kommercielle eller ikke-kommercielle tjenester, der leveres til selskaber, der ikke er forbundne datterselskaber, filialer eller søsterselskaber, eller som tilbydes til kunder eller potentielle kunder.

e) Alle henvisninger til paragraffer eller stykker i dette bilag omfatter alle underinddelinger heraf.

4. **Gennemsigtighed**

Ved anvendelsen af overenskomstens artikel III sikrer hvert medlem, at relevante oplysninger om betingelser, der påvirker adgang til og anvendelse af offentlige telekommunikationsnet og -tjenester, er offentligt tilgængelige, herunder: takster og andre betingelser og vilkår for tjenester; specifikationer for tekniske grænseflader med sådanne net og tjenester; information om organer med ansvar for udarbejdelse og vedtagelse af standarder, der påvirker sådan adgang og anvendelse; betingelser for tilslutning af terminaler eller andet udstyr; samt eventuelle krav om anmeldelse, registrering eller licens.

5. **Adgang til og anvendelse af offentlige telekommunikationsnet og -tjenester**

a) Hvert medlem sikrer, at enhver leverandør af tjenesteydelser i ethvert andet medlem ydes adgang til og mulighed for at anvende offentlige telekommunikationsnet og -tjenester på rimelige og ikke-diskriminerende betingelser og vilkår ved levering af en tjenesteydelse, der er omfattet af dets liste. Denne forpligtelse finder bl.a. anvendelse fra afsnit b) til f) [1].

b) Hvert medlem sikrer, at leverandører af tjenesteydelser i ethvert andet medlem har adgang til og mulighed for at anvende alle offentlige telekommunikationsnet eller -tjenester, der tilbydes i eller over medlemmets grænse; herunder private leasede kredsløb, og sikrer med henblik herpå og i henhold til afsnit e) og f), at sådanne leverandører tillades:

i) at købe eller lease og tilslutte terminaler eller andet udstyr, der har grænseflade til nettet, og som er nødvendigt for at levere en leverandørs tjenesteydelser;

ii) at forbinde private leasede eller ejede kredsløb med offentlige telekommunikationsnet og -tjenester eller med kredsløb leaset eller ejet af en anden leverandør af tjenesteydelser; og

iii) at benytte betjeningsprotokoller efter tjenesteleverandørens valg ved levering af enhver tjenesteydelse bortset fra som nødvendigt for at sikre, at telekommunikationsnet og -tjenester er tilgængelige for den almindelige offentlighed.

c) Hvert medlem sikrer, at leverandører af tjenesteydelser i ethvert andet medlem kan benytte offentlige telekommunikationsnet og -tjenester til transport af oplysninger inden for og over grænser, herunder sådanne tjenesteleverandørers kommunikation mellem selskaber, og for adgang til oplysninger, der er indholdt i databaser eller på anden måde oplagret i maskinlæsbar form på ethvert medlems område.

[1] Udtrykket »ikke-diskriminerende« skal forstås som henvisende til mestbegunstigelsesbehandling og national behandling som defineret i overenskomsten samt som afspejling af den sektorspecifikke brug af udtrykket i betydningen »vilkår og betingelser, der ikke er mindre gunstige end dem, der ydes enhver anden bruger af tilsvarende offentlige telekommunikationsnet eller -tjenester under tilsvarende omstændigheder«.

Der gives meddelelse om alle nye eller ændrede foranstaltninger fra et medlem, som i betydelig grad påvirker en sådan anvendelse, og disse foranstaltninger er genstand for konsultation i overensstemmelse med overenskomstens relevante bestemmelser.

d) Uanset foregående afsnit kan et medlem træffe sådanne foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre budskabers sikkerhed og fortrolighed, forudsat at sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en måde, der vil udgøre et middel til tilfældig eller uberettiget forskelsbehandling eller en skjult begrænsning på handelen med tjenesteydelser.

e) Hvert medlem sikrer, at der ikke stilles andre betingelser for adgang til og anvendelse af offentlige telekommunikationsnet og -tjenester, end det er nødvendige for:

i) at varetage det ansvar for offentlige tjenester, der påhviler leverandører af offentlige telekommunikationsnet og -tjenester, især deres evne til at gøre deres net eller tjenester tilgængelige for offentligheden i almindelighed;

ii) at beskytte offentlige telekommunikationsnets eller -tjenesters tekniske integritet; eller

iii) at sikre, at leverandører af tjenesteydelser i noget andet medlem ikke leverer tjenesteydelser, medmindre det er tilladt i henhold til forpligtelser i medlemmets liste.

f) Under forudsætning af, at de opfylder kriterierne i afsnit e), kan betingelserne for adgang til og anvendelse af offentlige telekommunikationsnet og -tjenester omfatte:

i) begrænsninger på videresalg eller delt anvendelse af sådanne tjenester;

ii) et krav om at benytte specificerede tekniske grænseflader, herunder grænsefladeprotokoller, til indbyrdes forbindelse med sådanne net og tjenester;

iii) hvor det er nødvendigt krav om indbyrdes driftsoverensstemmelse mellem sådanne tjenester og for at støtte opnåelsen af de mål, der er angivet i stk. 7, litra a);

iv) typegodkendelse af terminaler eller andet udstyr, der har grænseflader med nettet, og tekniske krav vedrørende tilslutningen af sådant udstyr til sådanne net;

v) begrænsninger på private leasede eller ejede kredsløbs indbyrdes forbindelse med sådanne net eller tjenester eller med sådanne kredsløb, der er leaset eller ejet af en anden leverandør af tjenesteydelser; eller

vi) underretning, registrering og licens.

g) Uanset de foregående afsnit i denne afdeling kan et udviklingsmedlemsland i overensstemmelse med dets udviklingsniveau stille rimelige betingelser for adgang til og anvendelse af offentlige telekommunikationsnet og -tjenester, som er nødvendige for at styrke dets nationale telekommunikationsinfrastruktur og -tjenestekapacitet og øge dets deltagelse i den internationale handel med telekommunikationstjenester. Sådanne betingelser skal angives i medlemmets liste.

6. **Teknisk samarbejde**

a) Medlemmerne erkender, at en effektiv og avanceret telekommunikationsinfrastruktur i lande, især udviklingslande, er af afgørende betydning for væksten i deres handel med tjenesteydelser. Medlemmerne støtter og opmuntrer derfor den i praksis størst mulige deltagelse af udviklede lande og udviklingslande samt deres leverandører af offentlige telekommunikationsnet og -tjenester og andre enheder i udviklingsprogrammer, der gennemføres af internationale og regionale organisationer, herunder Den Internationale Telekommunikationsunion, De Forenede Nationers Udviklingsprogram og Den Internationale Bank for Genopbygning og Udvikling.

b) Medlemmerne opmuntrer og støtter telekommunikationssamarbejde mellem udviklingslande på internationalt, regionalt og underregionalt niveau.

c) I samarbejde med relevante internationale organisationer stiller medlemmerne, hvor det er praktisk muligt, oplysninger til rådighed for udviklingslande for så vidt angår telekommunikationstjenester og udviklingen i telekommunikations- og informationsteknologi for at bistå ved styrkelsen af deres nationale sektor for telekommunikationstjenester.

d) Medlemmer tager særligt hensyn til de mindst udviklede landes muligheder for at tilskynde udenlandske leverandører af telekommunikationstjenester til at bistå ved teknologioverførsel, uddannelse og andre aktiviteter, der støtter udviklingen af deres telekommunikationsinfrastruktur og udvidelsen af deres handel med telekommunikationstjenester.

7. **Forbindelse til internationale organisationer og aftaler**

a) Medlemmerne erkender betydningen af internationale standarder for global kompatibilitet og indbyrdes driftsoverensstemmelse mellem telekommunikationsnet og -tjenester og vil fremme sådanne standarder gennem arbejdet i relevante internationale organer, herunder Den Internationale Telekommunikationsunion og Den Internationale Standardiseringsorganisation.

b) Medlemmerne anerkender den rolle, som mellemstatslige og ikke-statslige organisationer og aftaler spiller for at sikre nationale og globale telekommunikationstjenesters effektive drift, især Den Internationale Telekommunikationsunion. Hvor det er relevant, indfører medlemmerne passende ordninger for konsultation med sådanne organisationer og spørgsmål, der opstår i forbindelse med gennemførelsen af dette bilag.

Bilag om forhandlinger om basistelekommunikation

1. Artikel II og Bilaget om Artikel II Undtagelser, herunder kravet om, at alle foranstaltninger, der er uforenelige med mestbegunstigelsesbehandling, og som et medlem vil bevare, skal anføres i bilaget, træder først i kraft for basistelekommunikation på:

a) det gennemførelsestidspunkt, der vil blive fastsat i henhold til stk. 5 i Ministerbeslutningen om Forhandlinger om Basistelekommunikation; eller

b) i tilfælde af at forhandlingerne ikke lykkes, på tidspunktet for den afsluttende rapport fra Forhandlingsgruppen om Basistelekommunikation, der nedsættes i henhold til beslutningen.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på nogen særlig indrømmelse for basistelekommunikation, der er anført i et medlems liste.

BILAG 1 C

AFTALE OM HANDELSRELATEREDE INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER

		Side
DEL I	GENERELLE BESTEMMELSER OG GRUNDPRINCIPPER	214
DEL II	NORMER VEDRØRENDE DE INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDERS DISPONIBILITET, DÆKNINGSOMRÅDE OG ANVENDELSE	216
	1. Ophavsret og dermed beslægtede rettigheder	216
	2. Varemærker	217
	3. Geografiske betegnelser	219
	4. Industrielle mønstre	220
	5. Patenter	221
	6. Layout-designs (topografier) for integrerede kredsløb	223
	7. Beskyttelse af fortrolige oplysninger	224
	8. Kontrol med konkurrencebegrænsende metoder i forbindelse med licenskontrakter	224
DEL III	HÅNDHÆVELSE AF INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER	225
	1. Generelle forpligtelser	225
	2. Civilretlige og administrative procedurer og foranstaltninger	225
	3. Foreløbige foranstaltninger	227
	4. Særlige krav i forbindelse med grænseforanstaltninger	227
	5. Strafferetlige procedurer	229
DEL IV	ERHVERVELSE OG OPRETHOLDELSE AF INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER OG DERMED BESLÆGTEDE »INTER PARTES«-PROCEDURER	229
DEL V	FOREBYGGELSE OG BILÆGGELSE AF TVISTER	230
DEL VI	OVERGANGSARRANGEMENTER	231
DEL VII	INSTITUTIONELLE ARRANGEMENTER; AFSLUTTENDE BESTEMMELSER	231

AFTALE OM HANDELSRELATEREDE INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER

MEDLEMMERNE,

DER ØNSKER at formindske fordrejningerne af og hindringerne for den internationale samhandel og tager hensyn til, at det er nødvendigt at fremme en effektiv og hensigtsmæssig beskyttelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder og at sikre, at foranstaltningerne og procedurerne til håndhævelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder ikke i sig selv bliver hindringer for den lovlige samhandel,

DER ERKENDER, at det i dette øjemed er nødvendigt med nye regler og discipliner vedrørende:

(a) anvendeligheden af grundprincipperne i GATT 1994 og af relevante internationale aftaler eller konventioner om intellektuelle ejendomsrettigheder

(b) fastsættelse af egnede normer og principper vedrørende de handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheders disponibilitet, dækningsområde og anvendelse

(c) fastsættelse af effektive og egnede foranstaltninger til håndhævelse af de handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder under hensyn til forskelle mellem de nationale retssystemer

(d) fastsættelse af effektive og hurtigtvirkende procedurer til multilateral forebyggelse og bilæggelse af tvister mellem regeringer og

(e) overgangsarrangementer til sikring af den bredest mulige tilslutning til forhandlingsresultaterne,

DER ERKENDER, at der er behov for en multilateral ramme i form af principper, regler og discipliner for den internationale handel med varemærkeforfalskede varer,

DER ERKENDER, at de intellektuelle ejendomsrettigheder er private rettigheder,

DER ANERKENDER de underliggende offentlige strategiske mål for de nationale ordninger til beskyttelse af intellektuel ejendomsret, herunder de udviklingsmæssige og teknologiske mål,

DER TILLIGE ANERKENDER de særlige behov blandt de medlemmer, der er mindst udviklede lande, med hensyn til maksimal fleksibilitet i den indenlandske gennemførelse af love og forskrifter for at gøre det muligt for dem at skabe et sundt og levedygtigt teknologisk grundlag,

DER UNDERSTREGER betydningen af, at spændingerne formindskes ved opnåelse af styrkede tilsagn om, at tvister vedrørende handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder løses ved anvendelse af multilaterale procedurer,

DER ØNSKER at skabe en gensidigt understøttende forbindelse mellem WTO og Verdensorganisationen for Intellektuel Ejendomsret (i denne aftale benævnt »WIPO«) og andre relevante internationale organisationer,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

DEL I

GENERELLE BESTEMMELSER OG GRUNDPRINCIPPER

Artikel 1

Forpligtelsernes indhold og dækningsområde

1. Medlemmerne sætter bestemmelserne i denne aftale i kraft. Medlemmerne kan, men er ikke forpligtet dertil, gennemføre en mere omfattende beskyttelse i deres lovgivning, end det er krævet i denne aftale, forudsat at en sådan beskyttelse ikke strider mod bestemmelserne i denne aftale. Medlemmerne kan frit fastlægge den mest hensigtsmæssige metode til gennemførelse af bestemmelserne i denne aftale inden for deres egne retssystemer og deres egen praksis.

2. I denne aftale forstås ved »intellektuel ejendomsret« alle kategorier af intellektuel ejendomsret, der er omhandlet i afsnit 1 til 7 i del II.

3. Medlemmerne indrømmer andre medlemmers statsborgere den i denne aftale fastsatte behandling [1]. I henseende til den relevante intellektuelle ejendomsret forstås ved andre medlemmers statsborgere fysiske eller juridiske personer, som havde opfyldt kriterierne for berettigelse til beskyttelse i Paris-konventionen (1967), Bern-konventionen (1971), Romkonventionen og traktaten om intellektuel ejendomsret i forbindelse med integrerede kredsløb, hvis alle medlemmer af WTO var medlemmer af de nævnte konventioner [2]. Ethvert medlem, der benytter sig af de muligheder, som artikel 5, stk. 3, eller artikel 6, stk. 2, i Rom-konventionen frembyder, skal som fastsat i disse bestemmelser give Rådet for Handelsrelaterede Intellektuelle Ejendomsrettigheder (»Rådet for TRIPs«) meddelelse derom.

Artikel 2

Konventioner om intellektuel ejendomsret

1. For så vidt angår del II, III og IV i denne aftale, skal medlemmerne efterkomme artikel 1 til 12 samt artikel 19 i Paris-konventionen (1967).

2. Intet i del I til IV i denne aftale må stride mod de eksisterende forpligtelser medlemmerne imellem i medfør af Paris-konventionen, Bern-konventionen, Rom-konventionen og traktaten om intellektuel ejendomsret i forbindelse med integrerede kredsløb.

Artikel 3

National behandling

1. Hvert medlem indrømmer andre medlemmers statsborgere en behandling, som ikke er mindre gunstig end den, det indrømmer sine egne statsborgere med hensyn til beskyttelse [3] af intellektuel ejendomsret, jf. dog de undtagelser, der allerede er fastsat i henholdsvis Paris-konventionen (1967), Bern-konventionen (1971), Rom-konventionen og traktaten om intellektuel ejendomsret i forbindelse med integrerede kredsløb. Hvad angår udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender, gælder denne forpligtelse kun for de i denne aftale fastsatte rettigheder. Ethvert medlem, som benytter sig af de muligheder, der er fastsat i artikel 6 i Bern-konventionen (1971) eller artikel 16, stk. 1, litra b), i Rom-konventionen, skal som fastsat i de nævnte bestemmelser give Rådet for TRIPs meddelelse herom.

2. Medlemmerne må kun benytte sig af de i stk. 1 fastsatte undtagelser vedrørende de retlige og administrative procedurer, herunder udpegning af en tjenesteadresse eller af en agent på en medlemsstats juristiktionsområde, hvis sådanne undtagelser er nødvendige for at sikre overensstemmelse med love og forskrifter, der ikke strider mod bestemmelserne i denne aftale, og hvis sådanne metoder ikke anvendes på en måde, der udgør en skjult handelsrestriktion.

Artikel 4

Mestbegunstigelsesbehandling

I forbindelse med beskyttelsen af intellektuel ejendomsret skal enhver fordel, fortrinsbehandling immunitet og ethvert privilegium, som et medlem indrømmer noget andet lands statsborgere, omgående og ubetinget indrømmes alle andre medlemmers statsborgere. Undtaget fra denne forpligtelse er af et medlem indrømmede fordele, fortrinsbehandlinger, immuniteter og privilegier, som:

a) indrømmes i medfør af internationale aftaler om juridisk bistand eller fuldbyrdelse af lovgivning, som er generelle og ikke specielt tager sigte på beskyttelse af intellektuel ejendomsret

b) indrømmes i overensstemmelse med de bestemmelser i Bern-konventionen (1971) eller Rom-konventionen, som åbner mulighed for, at den indrømmede behandling ikke afstemmes efter den nationale behandling, med efter den behandling, der indrømmes i et andet land

---

[1] Henvisninger til »statsborgere« i denne aftale omfatter for WTO-medlemmer med separat toldområde fysiske eller juridiske personer, som har hjemsted eller faktisk produktions- eller forretningssted på det pågældende område.

[2] I denne aftale forstås ved »Paris-konventionen« Paris-konventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret, »Paris-konventionen (1967)« Stockholm-akten af 14. juli 1967 vedrørende denne konvention, »Bernkonventionen« Bern-konventionen om beskyttelse af litterære og kunstneriske værker, »Bern-konventionen (1971) «Paris-akten af 24. juli 1971 vedrørende denne konvention, »Rom-konventionen« den internationale konvention af 26. oktober 1961 om beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender vedtaget i Rom og »traktaten om intellektuel ejendomsret i forbindelse med integrerede kredsløb« (IPIC-traktaten) traktaten af 26. maj 1989 om intellektuel ejendomsret i forbindelse med integrerede kredsløb vedtaget i Washinton. Ved »WTO-overenskomsten« forstås overenskomsten om oprettelse af WTO.

[3] I artikel 3 og 4 omfatter ordet »beskyttelse« forhold, der øver indflydelse på de intellektuelle ejendomsrettigheders disponibilitet, erhvervelse, dækningsområde, opretholdelse og håndhævelse, samt forhold, der øver indflydelse på brugen af de intellektuelle ejendomsrettigheder, som specifikt er omhandlet i denne aftale.

c) vedrører rettigheder for udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender, som ikke er omfattet af denne aftale

d) indrømmes i medfør af internationale aftaler vedrørende beskyttelse af intellektuel ejendomsret, som trådte i kraft før WTO-overenskomstens ikrafttræden, forudsat at sådanne aftaler meddeles Rådet for TRIPs og ikke udgør en vilkårlig eller uberettiget diskrimination af andre medlemmers statsborgere.

Artikel 5

Multilaterale aftaler om erhvervelse eller opretholdelse af beskyttelse

Forpligtelserne i henhold til artikel 3 og 4 gælder ikke for de procedurer, der er fastsat i multilaterale aftaler, som er indgået i WIPO's regi og vedrører erhvervelse eller opretholdelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Artikel 6

Konsumption

I forbindelse med bilæggelse af tvister i henhold til denne aftale kan intet i denne aftale anvendes til afklaring af spørgsmålet om intellektuelle ejendomsrettigheders konsumption, jf. dog artikel 3 og 4.

Artikel 7

Målsætning

Beskyttelsen og håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder bør bidrage til at fremme teknologisk innovation og overførsel og udbredelse af teknologi til gensidig fordel for producenter og brugere af teknologisk viden og på en måde, der sikrer social og økonomisk velfærd og balance mellem rettigheder og forpligtelser.

Artikel 8

Principper

1. Medlemmerne kan ved vedtagelsen eller ændringen af deres love og forskrifter træffe nødvendige foranstaltninger til beskyttelse af den offentlige sundhed og ernæring og til fremme af den offentlige interesse i sektorer af vital betydning for deres socioøkonomiske og teknologiske udvikling, forudsat at sådanne foranstaltninger er forenelige med bestemmelserne i denne aftale.

2. Det kan blive nødvendigt at træffe egnede foranstaltninger til at forhindre misbrug af intellektuelle ejendomsrettigheder fra rettighedsindehavernes side eller anvendelse af fremgangsmåder, som begrænser samhandelen urimeligt eller påvirker den internationale teknologioverførsel i ugunstig retning, forudsat at sådanne foranstaltninger er forenelige med bestemmelserne i denne aftale.

DEL II

NORMER VEDRØRENDE DE INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDERS DISPONIBILITET, DÆKNINGSOMRÅDE OG ANVENDELSE

Afsnit 1

Ophavsret og dermed beslægtede rettigheder

Artikel 9

Forbindelse med Bern-konventionen

1. Medlemmerne skal efterkomme artikel 1 til 21 i Bern-konventionen (1971) og tillægget dertil. Medlemmerne har dog ingen rettigheder eller forpligtelser i henhold til denne aftale i henseende til de rettigheder, der indrømmes i henhold til nævnte konventions artikel 6a, eller de deraf afledte rettigheder.

2. Den ophavsretlige beskyttelse omfatter udtryksformer, men ikke idéer, procedurer, driftsmetoder eller matematiske begreber som sådanne.

Artikel 10

Edb-programmer og sammenstillinger af data

1. Edb-programmer skal, uanset om der er tale om kilde- eller objektkoder, beskyttes om litterære værker i henhold til Bern-konventionen (1971).

2. Sammenstillinger af data eller andet materiel, der som følge af valget eller ordningen af deres indhold udgør intellektuelle nyskabelser, skal, uanset om de foreligger i maskinlæsbar form eller på anden måde, beskyttes som sådanne. En sådan beskyttelse, der ikke omfatter selve dataene eller materiellet, berører ikke en bestående ophavsret i forbindelse med selve dataene eller materiellet.

Artikel 11

Udlejningsrettigheder

For så vidt angår i det mindste edb-programmer og kinematografiske værker, giver et medlem forfattere og disses retssuccessorer bemyndigelse til at tillade eller

forbyde kommerciel udlejning til offentligheden af originaler eller kopier af ophavsretsbeskyttede værker. Et medlem undtages fra denne forpligtelse vedrørende kinematografiske værker, medmindre en sådan udlejning har ført til massiv kopiering af sådanne værker, således at den eneret til reproduktion, som det pågældende medlem har indrømmet forfatterne og deres retssuccessorer, reelt er forringet. Med hensyn til edb-programmer gælder denne forpligtelse ikke for udlejning, dersom programmet selv ikke er hovedgenstand for udlejningen.

Artikel 12

Beskyttelsens varighed

Når den tid, i hvilken et værk bortset fra et fotografisk værk eller brugskunst er beskyttet, beregnes på grundlag af andet end en fysisk persons levetid, må denne varighed ikke være på mindre end 50 år regnet fra udgangen af det kalenderår, i hvilket den autoriserede offentliggørelse fandt sted, eller, dersom der ikke har fundet nogen sådan autoriseret offentliggørelse sted 50 år efter værkets frembringelse, 50 år regnet fra udgangen af det kalenderår, i hvilket det blev frembragt.

Artikel 13

Begrænsninger og undtagelser

Medlemmerne må kun fastsætte begrænsninger af eller undtagelser fra enerettigheder i visse særlige tilfælde, som ikke strider mod en normal udnyttelse af værket og ikke i urimelig grad er til skade for rettighedsindehaverens legitime interesser.

Artikel 14

Beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer (lydoptagelser) samt radio- og fjernsynsforetagender

1. Udøvende kunstnere skal med hensyn til fæstnelse af deres optræden på et fonogram have mulighed for at forhindre følgende handlinger, dersom de udføres uden deres tilladelse: fæstnelse af deres ikke-fæstnede optræden og reproduktion af en således fæstnet optræden. De udøvende kunstnere skal også have mulighed for at forhindre følgende handlinger, dersom de udføres uden deres tilladelse trådløs radio- og fjernsynstransmission og viderebringelse til offentligheden af deres optræden.

2. Fremstillere af fonogrammer skal have ret til at tillade eller forbyde direkte eller indirekte reproduktion af deres fonogrammer.

3. Radio-og fjernsynsforetagender skal have ret til at forbyde følgende handlinger, dersom de udføres uden deres tilladelse: fæstnelse, reproduktion af en således fæstnet udsendelse og fornyet trådløs radio-og fjernsynstransmission samt viderebringelse til offentligheden af fjernsynstransmission af samme. Hvis medlemmerne ikke indrømmer radio- og fjernsynsforetagenderne sådanne rettigheder, skal de gøre det muligt for indehaverne af ophavsrettighederne for den pågældende radio- og fjernsynstransmission at forhindre nævnte handlingr, jf. dog bestemmelserne i Bern-konventionen (1971).

4. Bestemmelserne i artikel 11 om edb-programmer anvendes med de fornødne ændringer på fremstillere af fonogrammer og andre rettighedsindehavere for fonogrammer i henhold til et medlems lovgivning. Hvis et medlem pr. 15. april 1994 har en gældende ordning for rimelig betaling til rettighedsindehavere i forbindelse med udlejning af fonogrammer, kan de bevare denne ordning, forudsat at den kommercielle udlejning af fonogrammer ikke fører til reel forringelse af rettighedsindehavernes eneret til reproduktion.

5. Den tid, i hvilken de udøvende kunstnere og fremstillerne af fonogrammer skal være beskyttet i henhold til denne aftale, skal mindst strække sig til afslutningen af en periode på 50 år regnet fra udgangen af det kalenderår, i hvilket fæstnelsen eller den pågældende optræden fandt sted. Den tid, i hvilken der indrømmes beskyttelse i henhold til stk. 3, skal strække sig over mindst 20 år regnt fra udgangen af det kalenderår, i hvilket radio- og fjernsynstransmissionen fandt sted.

6. Ethvert medlem kan i forbindelse med de rettigheder, der indrømmes i stk. 1, 2 og 3, fastsætte betingelser, begrænsninger, undtagelser og forbehold i den udstrækning, Rom-konventionen åbner mulighed derfor. Bestemmelserne i artikel 18 i Bern-konventionen (1971) finder dog også med de fornødne ændringer anvendelse på udøvende kunstneres og fonogramfremstilleres rettigheder i forbindelse med fonogrammer.

Afsnit 2

Varemærker

Artikel 15

Beskyttelsens omfang

1. Ethvert mærke og enhver kombination af mærker, hvorved en virksomheds varer eller tjenesteydelser kan sondres fra andre virksomheders varer eller tjenesteydelser, skal kunne udgøre et varemærke. Sådanne mærker, navnlig ord inkl. personnavne, bogstaver, talangivelser, figurative elementer og farvekombinationer samt alle kombinationer af sådanne mærker, skal kunne registreres som varemærker. Dersom mærkerne ikke i sig selv kan sondre de pågældende varer eller tjenesteydelser fra andre varer eller tjenesteydelser, kan medlemmerne gøre berettigelsen til registrering afhængig af sondringer, der fremkommer ved brugen. Medlemmerne kan gøre det til en betingelse for registrering, at mærkerne kan opfattes visuelt.

2. Stk. 1 må ikke forstås således, at et medlem afskæres fra at nægte registrering af et varemærke med andre begrundelser, forudsat at sådanne begrundelser ikke strider mod bestemmelserne i Paris-konventionen (1967).

3. Medlemmerne kan gøre berettigelsen til registrering afhængig af brugen. Faktisk brug af et varemærke må dog ikke være en betingelse for arkivføringen af en ansøgning om registrering. En ansøgning må ikke afvises alene med den begrundelse, at den påtænkte brug ikke er påbegyndt før udløbet af en periode på tre år regnet fra ansøgningstidspunktet.

4. Arten af de varer eller tjenesteydelser, for hvis vedkommende der skal anvendes et varemærke, må i intet tilfælde udgøre en hindring for registreringen af varemærket.

5. Medlemmerne offentliggør hvert varemærke, enten før det registreres eller umiddelbart efter, at det er registreret, og giver rimelig mulighed for andragender om annullering af registreringen. Desuden kan medlemmerne give mulighed for indsigelser mod registreringen af et varemærke.

Artikel 16

Indrømmede rettigheder

1. Indehaveren af et registreret varemærke har eneret til at forhindre alle tredjeparter, som ikke har indehaverens samtykke, i erhvervsmæssigt at anvende identiske eller lignende mærker på varer eller tjenesteydelser, som er identiske med eller ligner dem, for hvilke varemærket er registreret, dersom en sådan anvendelse efter al sandsynlighed ville føre til forveksling. Dersom der anvendes et identisk mærke for identiske varer eller tjenesteydelser, anses forveksling for sandsynlig. De ovenfor beskrevne rettigheder anfægter ikke eksisterende fortrinsrettigheder og påvirker ikke medlemmernes mulighed for at indrømme rettigheder på grundlag af brug.

2. Artikel 6a i Paris-konventionen (1967) gælder med de fornødne ændringer for tjenesteydelser. Ved bestemmelsen af, om et varemærke er velkendt, tager medlemmerne hensyn til kendskabet til varemærket i den relevante del af offentligheden, herunder kendskabet hos det pågældende medlem som følge af reklame for varemærket.

3. Artikel 6a i Paris-konventionen (1967) gælder med de fornødne ændringer for varer eller tjenesteydelser, der ikke ligner dem, for hvilke der er registreret et varemærke, forudsat at brugen af det pågældende varemærke i forbindelse med de pågældende varer eller tjenesteydelser indikerer en forbindelse mellem de pågældende varer eller tjenesteydelser og indehaveren af det registrerede varemærke, og forudsat at de interesser, som indehaveren af det registrerede varemærke har, efter al sandsynlighed skades af en sådan anvendelse.

Artikel 17

Undtagelser

Medlemmerne kan fastsætte begrænsede undtagelser fra de rettigheder, der indrømmes ved et varemærke, såsom rimelig anvendelse af deskriptive udtryk, forudsat at der i sådanne undtagelser tages hensyn til de legitime interesser, som varemærkets indehaver og tredjeparter har.

Artikel 18

Beskyttelsens varighed

Den oprindelige registrering og hver fornyelse af registreringen af et varemærke har en gyldighedsperiode på mindst syv år. Registreringen af et varemærke skal kunne fornyes et uendeligt antal gange.

Artikel 19

Krav vedrørende brugen

1. Hvis det er nødvendigt for at opretholde en registrering, at varemærket anvendes, kan registrerningen først annulleres, efter at det ikke har været anvendt i en uafbrudt periode af mindst tre års varighed, medmindre varemærkets indehaver påviser gyldige grunde hertil i form af, at der foreligger hindringer for en sådan anvendelse. Forhold, der gør sig gældende uafhængigt af varemærkeindehaverens hensigter, og som lægger hindringer i vejen for varemærkets anvendelse, såsom importrestriktioner eller andre krav fra det offentlige vedrørende de af varemærket beskyttede varer eller tjenesteydelser, anses for gyldig grund til ikke at anvende det.

2. En anden persons anvendelse af et varemærke anerkendes som anvendelse af varemærket i henseende til registreringens opretholdelse, dersom dette sker under varemærkeindehaverens kontrol.

Artikel 20

Andre krav

Den erhvervsmæssige anvendelse af et varemærke må ikke i urimelig udstrækning hæmmes af særlige krav såsom anvendelse sammen med et andet varemærke, anvendelse i en særlig form eller anvendelse på en måde, der skader muligheden for ved hjælp af varemærket at sondre en virksomheds varer eller tjenesteydelser fra andre virksomheders. Dette udelukker ikke, at der kan stilles krav om, at der skal anvendes et varemærke, som identificerer den virksomhed, der fremstiller varerne eller tjenesteydelserne, ved siden af, men uden direkte tilknytning til det varemærke, hvorved den pågældende virksomheds særlige varer eller tjenesteydelser sondres fra andre virksomheders.

Artikel 21

Licensgivning og overdragelse

Medlemmerne kan fastsætte betingelser for licensgivning i forbindelse med varemærker og overdragelse af varemærker, idet tvungen licensgivning i forbindelse med varemærker dog ikke er tilladt, og indehaveren af et registreret varemærke skal have ret til at overdrage varemærket med eller uden overførsel af den erhvervsudøvelse, med hvilken varemærket er forbundet.

Afsnit 3

Geografiske betegnelser

Artikel 22

Beskyttelse af geografiske betegnelser

1. I denne aftale forstås ved »geografiske betegnelser« betegnelser, der angiver en vare som havende oprindelse på et medlems område eller i en region eller en lokalitet på dette område, dersom varens kvalitet, omdømme eller andre egenskaber i alt væsentligt tilskrives dens geografiske oprindelse.

2. Med hensyn til geografiske betegnelser vedtager medlemmerne de retlige midler, der gør det muligt for interesserede parter at forhindre:

a) brug af alle sådanne midler i betegnelsen eller præsentationen af en vare, som angiver eller antyder, at den pågældende vare har oprindelse i et andet geografisk område end det sande oprindelsessted, på en måde, som vildleder offentligheden med hensyn til varens geografiske oprindelse

b) enhver brug, som udgør illoyal konkurrence i henhold til artikel 10a i Paris-konventionen (1967).

3. Et medlem skal på egen foranledning, dersom dens lovgivning tillader det, eller på begæring af en interesseret part nægte eller annullere registreringen af et varemærke, der indeholder eller består af en geografisk betegnelse vedrørende varer, der ikke har oprindelse i det angivne område, dersom brugen af betegnelsen i varemærket for sådanne varer i den pågældende medlemsstat er af en sådan karakter, at offentligheden vildledes med hensyn til det sande oprindelsessted.

4. Beskyttelsen i henhold til stk. 1, 2 og 3 gælder også mod en geografisk betegnelse, der, omend den i bogstavelig forstand er sand med hensyn til det område, den region eller den lokalitet, hvor varerne har deres oprindelse, giver offentligheden et falsk indtryk af, at varerne har oprindelse i et andet område.

Artikel 23

Yderligere beskyttelse af geografiske betegnelser for vin og spiritus

1. Hvert medlem vedtager de retlige midler, der gør det muligt for interesserede parter at forhindre brug af en geografisk betegnelse som identifikation for vin, der ikke har sin oprindelse det sted, som den pågældende geografiske betegnelse viser, eller som identifikation for spiritus, der ikke har sin oprindelse det sted, som den pågældende geografiske betegnelse viser, også selv om varernes sande oprindelse er angivet, eller den geografiske betegnelse benyttes i oversættelse eller ledsages af udtryk såsom »art«, »type«, »stil«, »efterligning« eller lignende [1].

2. Registreringen af et for vin gældende varemærke, der indeholder eller består af en geografisk betegnelse, til identifikation af vin eller af et for spiritus gældende varemærke, der indeholder eller består af en geografisk betegnelse for spiritus, til identifikation af spiritus skal af medlemmet nægtes eller annulleres på egen foranledning, dersom dets lovgivning tillader det, eller på begæring af en interesseret part, for så vidt angår sådan vin og spiritus, der ikke har denne oprindelse.

3. For så vidt angår enslydende geografiske betegnelser for vin, skal der ydes hver betegnelse beskyttelse, jf. dog artikel 22, stk. 4. Hvert medlem fastlægger de konkrete betingelser, hvorunder de pågældende enslydende betegnelser skal sondres fra hinanden, under hensyn til nødvendigheden af, at der sikres de pågældende producenter en retfærdig behandling, og at forbrugerne ikke vildledes.

4. For at lette beskyttelsen af geografiske betegnelser for vin indledes der i Rådet for TRIPs forhandlinger om indførelse af en multilateral ordning for meddelelse og registrering af geografiske betegnelser for vin, der er berettiget til beskyttelse hos de medlemmer, som deltager i ordningen.

Artikel 24

Internationale forhandlinger; undtagelser

1. Medlemmerne er enige om at indlede forhandlinger, hvis formål er at øge beskyttelsen af de individuelle geografiske betegnelser, der er omhandlet i artikel 23. Et medlem må ikke benytte bestemmelserne i stk. 4 til 8 nedenfor til at nægte at føre forhandlinger eller indgå bilaterale eller multilaterale aftaler. I sammenhæng med sådanne forhandlinger skal medlemmerne være rede til at

[1] Uanset første punktum i artikel 42 kan medlemmerne med hensyn til disse forpligtelser i stedet sikre håndhævelse ved administrativ foranstaltning.

overveje en fortsat anvendelse af disse bestemmelser på individuelle geografiske betegnelser, hvis brug har været genstand for sådanne forhandlinger.

2. Rådet for TRIPs gennemgår anvendelsen af bestemmelserne i dette afsnit; den første sådanne gennemgang finder sted inden for to år efter WTO-overenskomstens ikrafttræden. Alle spørgsmål vedrørende overholdelsen af forpligtelserne i henhold til disse bestemmelser kan forelægges Rådet, der på begæring af et medlem skal rådføre sig med et, eller flere medlemmer vedrørende sådanne spørgsmål, hvor det ikke har været muligt at finde en tilfredsstillende løsning ved bilaterale eller plurilaterale samråd mellem de berørte medlemmer. Rådet træffer de foranstaltninger, hvorom der opnås enighed, til at lette forvaltningen af og fremme målene i dette afsnit.

3. Ved gennemførelsen af dette afsnit må et medlem ikke formindske beskyttelsen af geografiske betegnelser i forhold til det beskyttelsesniveau, der forelå hos det pågældende medlem umiddelbart før datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden.

4. Intet i dette afsnit forpligter et medlem til at forhindre fortsat og lignende brug af en særlig geografisk betegnelse hos et andet medlem til identifikation af vin eller spiritus i forbindelse med varer eller tjenesteydelser, dersom den pågældende geografiske betegnelse har været anvendt af nogen af dets statsborgere eller bosiddende for de samme eller beslægtede varer eller tjenesteydelser på det pågældende medlems område enten (a) kontinuerligt i mindst 10 år før den 15. april 1994 eller (b) i god tro før denne dato.

5. Dersom der er ansøgt om eller registreret et varemærke i god tro, eller dersom retten til et varemærke er erhvervet ved anvendelse i god tro enten

a) før den dato, på hvilken disse bestemmelse tages i anvendelse hos det pågældende medlem, som defineret i del VI, eller

b) før den geografiske betegnelse beskyttes i sit hjemland,

udgør de foranstaltninger, der træffes til gennemførelse af dette afsnit, ikke med den begrundelse, at et sådant varemærke er identisk med eller ligner en geografisk betegnelse, nogen hindring for berettigelsen eller gyldigheden af registreringen af et varemærke eller for retten til at benytte et varemærke.

6. Intet i dette afsnit forpligter et medlem til at anvende dets bestemmelser på et andet medlems geografiske betegnelse i henseende til varer eller tjenesteydelser, for hvilke den relevante betegnelse er identisk med det almindelige kutymemæssige navn på sådanne varer eller tjenesteydelser på det pågældende medlems område. Intet i dette afsnit forpligter et medlem til at anvende dets bestemmelser på et andet medlems geografiske betegnelse i henseende til vinprodukter, for hvilke den relevante betegnelse er identisk med det kutymemæssige navn på en druesort på det pågældende medlems område på datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden.

7. Et medlem kan bestemme, at enhver anmodning under dette afsnit med tilknytning til brugen eller registreringen af et varemærke skal fremsættes inden for fem år efter, at den »omvendte« (adverse) brug af den beskyttede betegnelse er blevet almindeligt kendt hos medlemmet, eller efter datoen for varemærkets registrering hos det pågældende medlem, forudsat at varemærket er offentliggjort senest denne dato, dersom den pågældende dato ligger før den dato, på hvilken den »omvendte« (adverse) brug blev almindeligt kendt hos det pågældende medlem, på betingelse af at den geografiske betegnelse ikke anvendes eller registreres i ond tro.

8. Bestemmelserne i dette afsnit forhindrer ikke på nogen måde, at enhver person er berettiget til erhvervsmæssigt at benytte navnet på den pågældende person eller på den pågældende persons erhvervsmæssige forgænger, undtagen hvis et sådant navn anvendes således, at offentligheden vildledes.

9. Der fastsættes ikke i denne aftale nogen forpligtelse til at beskytte geografiske betegnelser, der ikke eller ikke længere beskyttes i deres oprindelsesland, eller som er gået af brug i det pågældende land.

Afsnit 4

Industrielle Mønstre

Artikel 25

Krav vedrørende beskyttelsen

1. Medlemmerne træffer foranstaltninger til beskyttelse af uafhængigt frembragte industrielle mønstre, der er nye eller originale. Medlemmerne kan fastsætte, at mønstre ikke er nye eller originale, medmindre de tydeligt afviger fra kendte mønstre eller kombinationer af kendte mønsterbestanddele. Medlemmerne kan fastsætte, at en sådan beskyttelse ikke skal gælde for mønstre, der i alt væsentligt er dikteret af tekniske eller funktionelle forhold.

2. Hvert medlem påser, at kravene i forbindelse med beskyttelse af tekstilmønstre, navnlig hvad angår omkostninger, undersøgelse eller offentliggørelse, ikke i urimeligt omfang har negativ indvirkning på ønsket om at søge og opnå en sådan beskyttelse. Medlemmerne er frit stillet med hensyn til at opfylde denne forpligelse ved lovgivning om industrielle mønstre eller ved lovgivning om ophavsret.

Artikel 26

Beskyttelse

1. Indehaveren af et beskyttet industrielt mønster har ret til at forhindre, at tredjeparter, som ikke har indehaverens samtykke, fremstiller, sælger eller importerer artikler, der bærer eller inkorporerer et mønster, der er en kopi eller i alt væsentligt en kopi af det beskyttede mønster, dersom en sådan handling har en kommerciel målsætning.

2. Medlemmerne kan fastsætte begrænsede undtagelser fra beskyttelsen af industrielle mønstre, forudsat at sådanne undtagelser ikke i urimeligt omfang er i modstrid med den normale udnyttelse af beskyttede industrielle mønstre og ikke i urimeligt omfang er til skade for de legitime interesser, som indehaveren af det beskyttede mønster har, under hensyn til tredjeparters legitime interesser.

3. Beskyttelsen skal mindst være af 10 års varighed.

Afsnit 5

Patenter

Artikel 27

Patenterbare genstande

1. Alle opfindelser skal kunne patenteres, hvad enten der er tale om varer eller processer, på alle teknologiske områder, forudsat at de er nye, omfatter en egentlig nyskabelse og kan udnyttes industrielt [1], jf. dog bestemmelserne i stk. 2 og 3. Patenterne skal kunne udtages og patentrettighederne udnyttes uden forskelsbehandling med hensyn til opfindelsessted, teknologisk område og produktionssted (import eller lokal produktion) for varerne, jf. dog artikel 65, stk. 4, artikel 70, stk. 8, og artikel 27, stk. 3.

2. Medlemmerne kan nægte patentering af opfindelser, hvis kommercielle udnyttelse på deres område det er nødvendigt at forhindre for at beskytte »ordre public« eller moralen, herunder beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller helbred eller undgå alvorlig beskadigelse af miljøet, forudsat at sådanne udelukkelser ikke kun foretages, fordi udnyttelsen er forbudt i deres lovgivning.

3. Desuden kan medlemmerne nægte patentering af:

a) diagnostiske, terapeutiske og kirurgiske metoder til behandling af mennesker eller dyr

b) planter og dyr bortset fra mikroorganismer samt overvejende biologiske processer til fremstilling af planter eller dyr bortset fra ikke-biologiske og mikrobiologiske processer. Medlemmerne skal dog sikre beskyttelse af plantesorter enten ved hjælp af patenter eller ved hjælp af et effektivt sui generis-system eller en kombination deraf. Bestemmelserne i denne litra tages op på ny fire år efter datoen for WTO-overenskomstens ikrafttræden.

Artikel 28

Indrømmede rettigheder

1. Ved et patent indrømmes der indehaveren følgende enerettigheder:

a) dersom patentets genstand er en vare, indrømmes der indehaveren ret til at forhindre tredjeparter i uden indehaverens samtykke at: fremstille, anvende, udbyde eller sælge den pågældende vare eller at importere [2] den med henblik derpå

b) dersom patentets genstand er en proces, indrømmes der indehaveren ret til at forhindre tredjeparter i uden indehaverens samtykke at anvende processen og at: anvende, udbyde eller sælge i hvert fald den vare, der direkte opnås ved denne proces, eller at importere den med henblik derpå.

2. Desuden er patentindehaverne berettiget til at overdrage patentet eller overføre det ved succession samt til at indgå licensaftaler.

Artikel 29

Betingelser vedrørende patentansøgninger

1. Medlemmerne skal kræve, at en patentansøger giver oplysninger om opfindelsen, der er tilstrækkelig klare og fyldestgørende til, at en på området sagkyndig person kan føre den ud i livet, og kan kræve, at ansøgeren angiver den bedste måde at føre opfindelsen ud i livet på, således som opfinderen har kendskab til det den dag, ansøgningen arkivføres, eller, dersom de anmodes om prioritering, datoen for ansøgningens prioritering.

2. Medlemmerne kan kræve, at en patentansøger giver oplysninger om sine tilsvarende ansøgninger i udlandet og om meddelte patenter i udlandet.

[1] I denne artikel kan udtrykkene »egentlig nyskabelse« henholdsvis »kan udnyttes industrielt« af et medlem anses for at være synonyme med udtrykkene »ikke-selvindlysende« henholdsvis »nyttige«.

[2] Denne rettighed er ligesom alle de øvrige rettigheder, der indrømmes i henhold til denne aftale vedrørende brug, salg, import eller anden distribution af varer, omfattet af bestemmelserne i artikel 6.

Artikel 30

Undtagelser fra indrømmede rettigheder

Medlemmerne kan fastsætte begrænsede undtagelser fra de enerettigheder, der indrømmes ved et patent, forudsat at sådanne undtagelser ikke i urimeligt omfang er i modstrid med den normale udnyttelse af patentet og ikke i urimeligt omfang er til skade for patentindehaverens legitime interesser under hensyn til tredjeparters legitime interesser.

Artikel 31

Anden brug uden rettighedsindehaverens samtykke

Dersom et medlems lovgivning tillader anden brug [1] af genstanden for et patent uden rettighedsindehaverens tilladelse, herunder brug fra regeringens side eller fra tredjeparters side med regeringens tilladelse, skal følgende bestemmelser overholdes:

a) tilladelsen til en sådan brug skal baseres på individuelle saglige hensyn

b) en sådan brug må kun tillades, hvis den potentielle bruger forud for en sådan brug har forsøgt at opnå rettighedsindehaverens tilladelse på rimelige kommercielle vilkår, uden at forsøget har givet resultat inden for en rimelig frist. Dette krav kan fraviges af et medlem, dersom der er tale om en national katastrofesituation eller andre situationer af yderst hastende karakter, eller dersom der er tale om offentlig ikke-forretningsmæssig brug. I nationale katastrofesituationer eller andre situationer af yderst hastende karakter skal rettighedsindehaveren dog have meddelse derom, så snart det kan lade sig gøre uden væsentlige gener. Når der er tale om offentlig ikke-forretningsmæssig brug, hvor regeringen eller kontrahenten uden at foretage patentsøgning har kendskab eller påviselige grunde til at have kendskab til, at et gyldigt patent bruges eller vil blive brugt af eller for regeringen, skal dette omgående meddeles rettighedsindehaveren

c) denne brugs omfang og varighed skal begrænses til det formål, hvortil den blev tilladt, og må for halvlederteknologiens vedkommende kun finde sted i forbindelse med offentlig ikkeforretningsmæssig brug eller for at rette op på en praksis, der efter retlig eller administrativ behandling er fundet konkurrencebegrænsende

d) en sådan brug må ikke være eksklusiv

e) en sådan brug må ikke kunne overdrages, undtagen hvad angår den del af den pågældende virksomhed eller goodwill, som brugen kommer til gode

f) enhver sådan brug skal overvejende tillades med henblik på hjemmemarkedet hos det medlem, der tillader en sådan brug

g) tilladelsen til en sådan brug skal være pålidelig og ledsages af passende beskyttelse af de legitime interesser, som de således bemyndigede personer har, men denne beskyttelse skal ophøre, hvis og når de forhold, der førte til den, ophører med at eksistere og efter al sandsynlighed ikke vil opstå igen. Den kompetente myndighed skal efter begrundet anmodning kunne tage disse forholds fastsatte eksistent op til en ny vurdering

h) rettighedsindehaveren skal modtage et passende honorar svarende til forholdene i det enkelte tilfælde under hensyn til tilladelsens økonomiske værdi

i) den retlige gyldighed af enhver afgørelse om tilladelse til en sådan brug skal kunne underkastes juridisk behandling eller en anden uafhængig behandling foretaget af en tydeligt højere myndighed hos det pågældende medlem

j) enhver afgørelse om det honorar, der erlægges i forbindelse med en sådan brug, skal kunne underkastes juridisk behandling eller en anden uafhængig behandling foretaget af en tydeligt højere myndighed hos det pågældende medlem

k) medlemmerne er ikke forpligtet til at overholde de i litra b) og f) fastsatte betingelser, dersom en sådan brug tillades for at rette op på en praksis, der efter retlig eller administrativ behandling er fundet konkurrencebegrænsende. I sådanne tilfælde kan der ved fastlæggelsen af honorarets størrelse tages hensyn til nødvendigheden af, at konkurrencebegrænsende fremgangsmåder korrigeres. De kompetente myndigheder bemyndiges til at nægte at annullere tilladelsen, hvis og når de forhold, der lå til grund for denne tilladelse, efter al sandsynlighed atter vil opstå

l) dersom der gives tilladelse til en sådan brug for at gøre det muligt at udnytte et patent (»det andet patent«), som ikke kan udnyttes uden at krænke et andet patent (»det første patent«), skal følgende yderligere betingelser være opfyldt:

   i) den opfindelse, der er genstand for det andet patent, skal omfatte et mærdkbart teknisk fremskridt af stor økonomisk betydning i forhold til den opfindelse, der er genstand for det første patent

   ii) indehaveren af det første patent skal være berettiget til på rimelige vilkår at overtage patentet på brugen af (»cross-licence«) den opfindelse, der er genstand for det andet patent

[1] Ved »anden brug« forstås anden brug end den, er er tilladt i henhold til artikel 30.

iii) den brug, der tillades vedrørende det første patent, må ikke kunne overdrages, medmindre overdragelsen finder sted sammen med overdragelsen af det andet patent.

Artikel 32

Ugyldigkendelse/fortabelse

Der skal være åbnet mulighed for retlig behandling af enhver beslutning om ugyldigkendelse eller fortabelse af et patent.

Artikel 33

Beskyttelsens varighed

Beskyttelsen er gældende indtil udløbet af en periode af tyve års varighed regnet fra datoen for arkivføringen [1].

Artikel 34

Patenter på processer: Bevisbyrde

1. I forbindelse med civilretlige sager vedrørende krænkelse af ejerens i artikel 28, stk. 1, litra b), omhandlede rettigheder skal de retlige myndigheder, dersom patentets genstand er en proces til opnåelse af en vare, være beføjet til at kræve den sagsøgtes bevis for, at processen til opnåelse af en identisk vare er en anden end den patenterede proces. Medlemmerne skal derfor, dersom mindst én af de nedenstående betingelser er opfyldt, fastsætte, at en identisk vare, der produceres uden patentindehaverens samtykke, skal anses for at være opnået ved anvendelse af den patenterede proces, medmindre det modsatte er bevist:

a) den vare, der opnås ved den patenterede proces, er ny

b) det er overvejende sandsynligt, at den identiske vare er produceret ved anvendelse af processen, og patentindehaveren har ikke ved en rimelig indsats kunnet bestemme den faktisk benyttede proces.

2. Ethvert medlem skal frit kunne fastsætte, at den i stk. 1 omhandlede bevisbyrde kun skal påhvile den påståede lovovertræder, hvis de i stk. 1, litra a), fastsatte betingelser er opfyldt, eller hvis de i stk. 1, litra b) fastsatte betingelser er opfyldt.

3. I forbindelse med sagsøgtes bevisførelse skal der tages hensyn til sagsøgtes legitime interesser i, at hans fremstillings- og erhvervshemmeligheder beskyttes.

[1] Der er enighed om, at medlemmer, der ikke har en ordning med oprindelig bevilling, kan fastsætte, at beskyttelsen er gældende fra den dato, på hvilken arkivføringen under ordningen med oprindelig bevilling finder sted.

Afsnit 6

Layout-designs (topografier) for integrerede kredsløb

Artikel 35

Forbindelser med IPIC-traktaten

Medlemmerne er enige om at beskytte layout-designs (topografier) for integrerede kredsløb (i denne aftale benævnt »layout-designs) i overensstemmelse med artikel 2 til 7 (undtagen artikel 6, stk. 3), artikel 12 og artikel 16, stk. 3, i traktaten om intellektuel ejendomsret i forbindelse med integrerede kredsløb og desuden efterkomme følgende bestemmelser.

Artikel 36

Beskyttelsens omfang

Medlemmerne betragter følgende handlinger som ulovlige, hvis de udføres uden rettighedsindehaverens [2] tilladelse, jf. dog bestemmelserne i artikel 37, stk. 1: import, salg eller distribution på anden måde i kommercielt øjemed af et beskyttet layout-design, et integreret kredsløb, hvori der er inkorporeret et beskyttet layout-design, eller en artikel, hvori der er inkorporeret et sådant integreret kredsløb, dog kun hvis artiklen vedbliver med at indeholde et ulovligt reproduceret layout-design.

Artikel 37

Handlinger, som ikke kræver rettighedsindehaverens tilladelse

1. Uanset artikel 36 må intet medlem betragte nogen af de i samme artikel nævnte handlinger vedrørende et integreret kredsløb, hvori der er inkorporeret et ulovligt reproduceret layout-design, eller en artikel, hvori der er inkorporeret et sådant integreret kredsløb, som ulovlig, dersom den person, der foretager denne handling eller foranlediger, at den bliver foretaget, ved erhvervelsen af det integrerede kredsløb eller af den artikel, i hvilken et sådant integreret kredsløb er inkorporeret, hverken vidste eller havde nogen rimelig grund til at vide, at et ulovligt reproduceret layout-design var inkorporeret deri. Medlemmerne fastsætter, at den pågældende person efter at have modtaget fyldestgørende besked om, at det nævnte layout-design er ulovligt reproduceret, kan foretage alle handlinger vedrørende lagerbeholdningen eller leverancer bestilt før dette tidspunkt, men skal betale rettighedsindehaveren et beløb svarende til en sådan rimelig licensafgift, som skulle have været erlagt, hvis der efter fri forhandling var opnået enighed om en licens for et sådant layout-design.

[2] Udtrykket »right holder« i dette afsnit skal forstås som havende samme betydning som udtrykket »holder of the right« i IPIC-traktaten.

2. De i artikel 31, litra a) til k), fastsatte betingelser gælder med de fornødne ændringer også for ikke-frivillig licensgivning vedrørende et layout-design eller brug deraf fra regeringens side eller på regeringens vegne uden rettighedsindehaverens tiladelse.

Artikel 38

Beskyttelsens varighed

1. Hos medlemmer, der kræver registrering som betingelse for beskyttelse, skal beskyttelsen af layout-designs mindst være gældende til udløbet af en periode på 10 år regnet fra den dato, på hvilken en ansøgning om registrering arkivføres, eller fra datoen for den første kommercielle udnyttelse, uanset hvor i verden den finder sted.

2. Hos medlemmer, der ikke kræver registrering som betingelse for beskyttelse, skal beskyttelsen af layout-designs mindst være gældende i 10 år regnet fra datoen for den første kommercielle udnyttelse, uanset hvor i verden den finder sted.

3. Uanset stk. 1 og 2 kan et medlem fastsætte, at beskyttelsen ophører 15 år efter, at det pågældende layout-design er skabt.

Afsnit 7

Beskyttelse af fortrolige oplysninger

Artikel 39

1. Som led i bestræbelserne for at sikre effektiv beskyttelse mod illoyal konkurrence som fastsat i artikel 10a i Paris-konventionen (1967) beskytter medlemmerne fortrolige oplysninger i henhold til stk. 2 og data, der forelægges regeringer eller offentlige myndigheder, i henhold til stk. 3.

2. Fysiske og juridiske personer skal have mulighed for at forhindre, at oplysninger, der lovligt er under deres kontrol, uden deres samtykke og på en måde, der strider mod loyal erhvervspraksis [1], afsløres for eller erhverves eller udnyttes af andre, så længe de pågældende oplysninger:

a) er hemmelige i den forstand, at de ikke som en helhed eller i den nøjagtige sammensætning af deres komponenter er generelt kendte blandt eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, der normalt beskæftiger sig med den pågældende type oplysninger

b) har en erhvervsmæssig værdi som følge af deres fortrolige karakter

c) af den person, der lovligt kontrollerer oplysningerne, har været underkastet rimelige foranstaltninger til hemmelighedsholdelse under de foreliggende omstændigheder.

3. Medlemmerne skal, når de som betingelse for at godkende markedsføring af kemikalier til lægelige formål eller til landbruget, der baseres på nye kemiske enheder, forlange at få forelagt fortroligt testmateriale eller andre data, som det kræver en betydelig indsats at frembringe, beskytte sådanne data mod illoyal erhvervsmæssig udnyttelse. Desuden skal medlemmerne beskytte sådanne data mod afsløring, undtagen hvor det er nødvendigt for at beskytte offentligheden, eller medmindre der tages skridt til at sikre dataene mod illoyal erhvervsmæssig udnyttelse.

Afsnit 8

Kontrol med konkurrencebegrænsende metoder i forbindelse med licenskontrakter

Artikel 40

1. Medlemmerne er enige om, at nogle konkurrencebegrænsende metoder til licensgivning eller betingelser i forbindelse med intellektuelle ejendomsrettigheder kan have ugunstige følger for samhandelen og lægge hindringer i vejen for overførslen og udbredelsen af teknologi.

2. Intet i denne aftale forhindrer medlemmerne i at specificere de licensmetoder eller -betingelser i deres lovgivning, som i særlige tilfælde kan udgøre et misbrug af intellektuelle ejendomsrettigheder med ugustige følger for konkurrencen på det relevante marked. Som fastsat ovenfor kan et medlem i overensstemmelse med de øvrige bestemmelser i denne aftale træffe passende foranstaltninger til at forhindre eller kontrollere sådanne metoder, f.eks. eksklusive »grantback«-betingelser, betingelser, der forhindrer anfægtelse af gyldigheden, og tvungen pakkelicensgivning, i lyset af det pågældende medlems relevante love og forskrifter.

3. Hvert medlem fører på begæring samråd med ethvert andet medlem, som a) har grund til at antage, at en person, som er indehaver af en intellektuel ejendomsret, og som er statsborger eller bosiddende hos det medlem, hvortil anmodningen om samråd er rettet, anvender

[1] I denne bestemmelse forstås ved »en måde, der strider mod loyal erhvervspraksis« i det mindste handlinger såsom misligholdelse af kontrakt, misbrug af tillid og opfordring til et sådant misbrug samt det forhold, at tredjeparter, der vidste eller alene ved grov uagtsomhed ikke vidste, at sådanne handlinger var forbundet med erhvervelsen af kendskab til fortrolige oplysninger, erhverver et sådant kendskab.

metoder, der strider mod det anmodende medlems love og forskrifter på det område, der er genstand for dette afsnit, og som b) ønsker at sikre, at den pågældende lovgivning efterkommes, dog med forbehold af eventuelle foranstaltninger i henhold til loven og det forhold, at hvert medlem er helt frit stillet med hensyn til, hvilken endelig beslutning det vil træffe. Det medlem, som anmodningen er rettet til, skal udvise fuld imødekommenhed over for ønsket om samråd og give passende mulighed herfor med det anmodende medlem samt bistå med tilvejebringelse af offentligt tilgængelige ikke-fortrolige oplysninger af relevans for det pågældende spørgsmål og andre oplysninger, som står til rådighed for medlemmet, dog med forbehold af den nationalelovgivning og det forhold, at der skal være indgået gensidigt tilfredsstillende aftaler om det anmodende medlems beskyttelse af dets fortrolige oplysninger.

4. Et medlem, hvis statsborgere eller bosiddende er omfattet af retsskridt hos et andet medlem vedrørende påstået overtrædelse af det pågældende medlems love og forskrifter på det område, der er genstand for dette afsnit, skal på begæring have mulighed for samråd med det andet medlem på de samme betingelser som de i stk. 3 fastsatte.

DEL III

HÅNDHÆVELSE AF INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER

Afsnit 1

Generelle forpligtelser

Artikel 41

1. Medlemmerne påser, at de håndhævelsesprocedurer, som er omhandlet i denne del, står til rådighed i henhold til deres lovgivning, således at der kan gribes effektivt ind over for krænkelser af intellektuelle ejendomsrettigheder, der er omfattet af denne aftale, også hurtige foranstaltninger for at forhindre krænkelser og foranstaltninger, der forebygger yderligere krænkelser. Disse procedurer skal anvendes på en sådan måde, at der ikke opstår hindringer for den lovlige samhandel, og at der er sikkerhed for, at de ikke misbruges.

2. Procedurerne til håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder skal være loyale og rimelige. De må hverken være unødigt komplicerede eller udgiftskrævende eller medføre ubegrundede frister eller forsinkelser.

3. Beslutningerne i forbindelse med en sag skal helst foreligge skriftligt og være begrundede. De skal stilles til rådighed for i hvert fald sagens parter uden urimelig forsinkelse. Beslutningerne i forbindelse med en sag må kun baseres på bevismateriale, hvortil parterne har haft mulighed for at fastsætte deres bemærkninger.

4. Sagens parter skal have mulighed for at indbringe de endelige administrative beslutninger og i det mindste de retlige aspekter ved de indledende retlige beslutninger i forbindelse med en sag og med forbehold af de jurisdiktionelle bestemmelser i et medlems lovgivning vedrørende en sags betydning for et retlig myndighed. Der er dog ingen forpligtelse til at åbne mulighed for at indbringe frikendelser i straffesager.

5. Der er enighed om, at denne del ikke indebærer nogen forpligtelse til at idføre et retligt system til håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, som adskiller sig fra det retlige system, der anvendes til håndhævelse af lovgivningen i almindelighed, og at den heller ikke indvirker på medlemmernes evne til håndhævelse af deres lovgivning i almindelighed. Intet i denne del indebærer nogen forpligtelse til at foretage omfordeling mellem de ressourcer, der afsættes til håndhævelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder, og de ressourcer, der afsættes til håndhævelse af lovgivningen i almindelighed.

Afsnit 2

Civilretlige og administrative procedurer og foranstaltninger

Artikel 42

Medlemmerne skal give rettighedsindehaverne [1] adgang til civilretlige procedurer vedrørende håndhævelsen af alle intellektuelle ejendomsrettigheder, der er omfattet af denne aftale. De tiltalte skal i tide skriftligt underrettes om sagens genstand i tilstrækkeligt klare detaljer, herunder grundlaget for påstandene. Parterne skal kunne lade sig repræsentere af uafhængige advokater, og procedurerne må ikke indebære overdrevent belastende krav om obligatorisk personlig tilstedeværelse. alle parter i sådanne procedurer skal have ret til at dokumentere deres påstande og fremlægge alt relevant bevismateriale. Det skal inden for procedurens rammer være muligt at identificere og beskytte fortrolige oplysninger, medmindre dette strider mod eksisterende forfatningsmæssige bestemmelser.

Artikel 43

Bevismateriale

1. De retlige myndigheder skal, dersom en part har fremlagt rimeligt disponibelt bevismateriale, der er til-

[1] I denne del omfatter udtrykket »rettighedsindehaver« forbund og sammenslutninger, der har en sådan retlig stilling, at de kan forfægte sådanne rettigheder.

strækkeligt til at støtte dens påstande, og har påpeget bevismateriale til dokumentation for sine påstande, som er under modpartens kontrol, kunne stipulere, at modparten skal fremlægge det pågældende bevismateriale, dog i påkommende tilfælde med forbehold af, at det påses, at fortrolige oplysninger beskyttes.

2. I sager, hvor en af sagens parter forsætligt og uden acceptabel begrundelse nægter adgang til eller undlader at fremlægge nøvendige oplysninger inden for en rimelig frist eller alvorligt hæmmer en procedure vedrørende en håndhævelsesforanstaltning, kan et medlem give de retlige myndigheder beføjelse til at træffe positive eller negative foreløbige og endelige afgørelser på grundlag af de oplysninger, der er forelagt dem, herunder den klage eller påstand, som er fremsat af den part, der stilles ugunstigt som følge af nægtelsen af adgang til oplysninger, dog med forbehold af, at parterne får lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger vedrørende påstandene eller bevismaterialet.

Artikel 44

Forbud

1. De retlige myndigheder skal være beføjet til at forbyde en part at begå en krænkelse, bl.a. at forhindre optagelse i handelsleddene på deres område af importerede varer, som betegner en krænkelse af en intellektuel ejendomsret, straks efter toldbehandlingen af sådanne varer. Medlemmerne er ikke forpligtet til at fastsætte en sådan beføjelse for beskyttede genstande, som er erhvervet eller bestilt af en person, før denne vidste eller havde rimelig grund til at vide, at handelen med en sådan genstand ville betegne en krænkelse af en intellektuel ejendomsret.

2. Uanset de øvrige bestemmelser i denne del, og forudsat at de bestemmelser i del II, som specifikt omhandler regeringers brug eller tredjeparters brug med en regerings tilladelse uden rettighedsindehaverens samtykke, efterkommes, kan medlemmerne begrænse de mulige foranstaltninger mod en sådan brug til en betaling af et honorar i henhold til artikel 31, litra h). I andre tilfælde finder de i denne del omhandlede foranstaltninger anvendelse, medens der, dersom disse foranstaltninger er uforenelige med et medlems lovgivning, skal være mulighed for fortolkende domme »declaratory judgments« og passende erstatning.

Artikel 45

Erstatning

1. De retlige myndigheder skal være beføjet til at pålægge lovovertræderen at betale rettighedsindehaveren en passende erstatning for den skade, som rettighedsindehaveren har lidt som følge af, at en lovovertræder vel vidende eller med rimelig grund til at vide, at han begik en krænkelse, har krænket den pågældende persons intellektuelle ejendomsrettigheder.

2. De retlige myndigheder skal tillige være beføjet til at pålægge lovovertræderen at betale rettighedsindehaverens udgifter, herunder eventuelt et passende advokathonorar. I egnede sager kan medlemmerne bemyndige de retlige myndigheder til at pålægge lovovertræderen at tilbagebetale overskud og/eller betale på forhånd fastlagte erstatningsbeløb, også selv om lovovertræderen ikke vidste eller ikke havde rimelig grund til at vide, at han begik en krænkelse.

Artikel 46

Andre foranstaltninger

For effektivt at forebygge krænkelser skal de retlige myndigheder være beføjet til at bestemme, at varer, som efter deres opfattelse betegner en krænkelse, uden erstatning af nogen art skal afhændes uden for handelsleddene på en sådan måde, at enhver skade for rettighedsindehaveren undgås, eller, dersom dette strider mod de eksisterede forfatningsmæssige bestemmelser, tilintetgøres. De retlige myndigheder skal tillige være beføjet til at bestemme, at materialer og redskaber, der overvejende har været anvendt til fremstilling af de varer, der betegner en krænkelse, uden erstatning af nogen art skal afhændes uden for handelsleddene på en sådan måde, at risikoen for yderligere krænkelser gøres så lille som muligt. Ved behandlingen af sådanne anmodninger skal der tages hensyn til, at der skal være et rimeligt forhold mellem krænkelsens omfang og de trufne foranstaltninger, samt til tredjeparters interesser. Hvad angår varemærkeforfalskede varer, er den blotte fjernelse af det ulovligt påsatte varemærke ikke tilstrækkelig til at begrunde varernes frigivelse til omsætning i handelsleddene, medmindre der er tale om ekstraordinære tilfælde.

Artikel 47

Ret til oplysninger

Medlemmerne kan fastsæte, at de retlige myndigheder skal være beføjet til, medmindre det ikke står i noget rimeligt forhold til krænkelsens omfang, at pålægge lovovertræderen at give rettighedsindehaveren oplysning om, hvilke tredjeparter der har deltaget i fremstillingen og distributionen af de varer eller tjenesteydelser, som betegner en krænkelse, samt de tilhørende distributionskanaler.

Artikel 48

Erstatning til den tiltalte

1. De retlige myndigheder skal være beføjet til at pålægge en part, på hvis begæring der er truffet foranstaltninger, og som har misbrugt håndhævelsesprocedurerne, at give en part, hvis handlefrihed med urette er blevet forhindret eller indskrænket, passende erstatning for den skade, der er lidt som følge af et sådant misbrug. De retlige myndigheder skal tillige være beføjet til at

pålægge sagsøgeren at betale den tiltaltes udgifter, herunder eventuelt et passende advokathonorar.

2. For så vidt angår forvaltningen af enhver lov med tilknytning til beskyttelsen eller håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, må medlemmerne kun fritage såvel offentlige myndigheder som embedsmænd fra forpligtelsen til at træffe passende afbødende foranstaltninger, hvis foranstaltningerne er truffet eller påtænkt truffet i god tro som led i forvaltningen af den pågældende lov.

Artikel 49

Administrative procedurer

I den udstrækning der kan træffes civilretlige foranstaltninger som følge af de administrative procedurer i forbindelse med en sag, skal sådanne procedurer følge principper, der indholdsmæssigt svarer til de i dette afsnit fastsatte.

Afsnit 3

Foreløbige foranstaltninger

Artikel 50

1. De retlige myndigheder skal være beføjet til at træffe hurtige og effektive foreløbige foranstaltninger:

a) for at forhindre, at der bliver begået en krænkelse af nogen intellektuel ejendomsret, og navnlig for at forhindre, at der kommer varer ind i handelsleddene på deres område, herunder importerede varer umiddelbart efter toldbehandlingen

b) for at bevare relevant bevismateriale vedrørende den påståede krænkelse.

2. De retlige myndigheder skal være beføjet til »inaudita altera parte« (»uden at høre den anden part«) at træffe foreløbige foranstaltninger, hvor dette er hensigtsmæssigt, især i de tilfælde, hvor en forsinkelse efter al sandsynlighed vil forvolde uoprettelig skade for rettighedsindehaveren, eller hvor der er en påviselig risiko for, at et bevismateriale tilintetgøres.

3. De retlige myndigheder skal være beføjet til at kræve, at sagsøgeren fremlægger alt rimeligt disponibelt bevismateriale, således at de med tilstrækkelig stor sikkerhed kan finde det godtgjort, at sagsøgeren er rettighedshaveren, og at sagsøgerens rettigheder krænkes, eller at en sådan krænkelse er umiddelbart forestående, samt være beføjet til at pålægge sagsøgeren i tilstrækkeligt omfang at stille sikkerhed eller på anden måde garantere, at den tiltaltes interesser er varetaget, og at misbrug er forhindret.

4. Dersom der er truffet foreløbige foranstaltninger »inaudita altera parte« (»udenat høre den anden part«), skal de berørte parter underrettes derom senest umiddelbart efter, at foranstaltningen er truffet. På den tiltaltes begæring skal der foretages en fornyet gennemgang inkl. en ret til høring med henblik på inden for et rimeligt tidsrum efter, at foranstaltningerne er meddelt, at fastlægge, om disse foranstaltninger skal ændres, kendes ugyldige eller stadfæstes.

5. Den myndighed, der skal gennemføre de foreløbige foranstaltninger, kan kræve, at sagsøgeren fremlægger andre oplysninger, der er nødvendige, for at de pågældende varer kan identificeres.

6. Foreløbige foranstaltninger, der træffes på grundlag af stk. 1 og 2, skal på den tiltaltes begæring kendes ugyldige eller på anden måde ophøre med at have virkning, hvis de procedurer, der fører til en beslutning om sagens realitet, ikke indledes inden for en rimelig frist, der skal fastlægges af den retlige myndighed, som beordrer foranstaltningerne iværksat, dersom et medlems lovgivning gør dette muligt, eller i mangel af en sådan fastlæggelse inden for en frist på højst 20 arbejdsdage eller 31 kalenderdage, alt efter hvilken frist der er den længste, jf. dog stk. 4.

7. Dersom de foreløbige foranstaltninger kendes ugyldige eller bortfalder som følge af en handling eller undladelse fra sagsøgerens side, eller dersom det efterfølgende konstateres, at der ikke har været nogen krænkelse eller trussel om krænkelse af en intellektuel ejendomsret, skal de retlige myndigheder være beføjet til på den tiltaltes begæring at pålægge sagsøgeren at yde den tiltalte rimelig erstatning for skader, der er forvoldt af disse foranstaltninger.

8. I den udstrækning der kan fastsættes foreløbige foranstaltninger i forbindelse med administrative procedurer, skal disse procedurer stemme overens med principper, der indholdsmæssigt svarer til de i dette afsnit fastsatte.

Afsnit 4

Særlige krav i forbindelse med grænseforanstaltninger [1]

Artikel 51

Suspension af frigivelsen fra toldmyndighedernes side

Medlemmerne skal i overensstemmelse med bestemmelserne nedenfor vedtage procedurer [2], der gør det muligt

[1] Dersom et medlem i alt væsentligt har afviklet al kontrol med varebevægelser over grænsen til et andet medlem, hvormed det indgår i en toldunion, kræves det ikke, at det anvender bestemmelserne i dette afsnit ved den pågældende grænse.

[2] Der er enighed om, at der ikke er nogen pligt til at anvende sådanne procedurer på import af varer, der udbydes på et andet lands marked af rettighedsindehaveren eller med dennes samtykke, eller af varer under en transitprocedure.

for en rettighedsindehaver, der har gyldige grunde til at have en mistanke om, at der kan finde import af varemærkeforfalskede eller piratkopierede (1) ophavsretsbeskyttede varer sted, at indgive en skriftlig ansøgning til de kompetente administrative eller retlige myndigheder om, at toldmyndighederne suspenderer sådanne varers overgang til fri omsætning. Medlemmerne kan gøre det muligt at indgive en sådan ansøgning vedrørende varer, der omfatter andre krænkelser af de intellektuelle ejendomsrettigheder, forudsat at kravene i dette afsnit er opfyldt. Medlemmerne kan også fastsætte tilsvarende procedurer vedrørende toldmyndighedernes suspension af frigivelsen af varer, der betegner en krænkelse, og som er bestemt til eksport fra deres område.

Artikel 52

Anvendelse

Enhver rettighedsindehaver, der indleder procedurerne i artikel 51, skal kunne fremlægge passende bevismateriale, der over for de kompetente myndigheder godtgør, at der i henhold til importlandets lovgivning umiddelbart foreligger en krænkelse af rettighedsindehaverens intellektuelle ejendomsret, og fremlægge en beskrivelse a varerne, der er tilstrækkelig detaljeret til, at toldmyndighederne uden videre kan genkende dem. De kompetente myndigheder meddeler inden for en rimelig frist ansøgeren, om de har godtaget ansøgningen, og i hvilken periode toldmyndighederne vil gribe ind, dersom de kompetente myndigheder far fastlagt denne.

Artikel 53

Sikkerhed eller tilsvarende garanti

1. De kompetente myndigheder skal være beføjet til at kræve, at en ansøger stiller sikkerhed eller tilsvarende garanti, der er tilstrækkelig til at beskytte den tiltalte og de kompetente myndigheder og forebygge misbrug. Denne sikkerhed eller tilsvarende garanti må ikke i urimeligt omfang afskrække ansøgere fra at tage disse procedurer i anvendelse.

2. Dersom overgangen af varer, der involverer industrielle mønstre, patenter, layout-designs eller fortrolige oplysninger, til fri omsætning som følge af en anvendelse af dette afsnit er blevet suspenderet af toldmyndighederne på grundlag af en anden beslutning end en beslutning truffet af en retlig eller anden uafhængig myndighed, og den i artikel 55 fastsatte periode er udløbet, uden at den gyldigt beføjede myndighed har truffet nogen foreløbige afbødende foranstaltninger, og forudsat at alle andre betingelser i forbindelse med importen er opfyldt, skal varernes ejer, importør eller konsignatar være beføjet til at frigive dem mod en sikkerhedsstillelse, der er tilstrækkelig stor til, at rettighedsindehaveren er beskyttet mod alle krænkelser. Betalingen af en sådan sikkherhed afskærer ikke rettighedsindehaveren fra at tage andre foranstaltninger i brug, idet der er enighed om, at sikkerhedsstillelsen skal frigives, hvis rettighedsindehaveren undlader at træffe de foranstaltniger, han er berettiget til at træffe, inden for en rimelig frist.

Artikel 54

Meddelelse om suspension

Importøren og ansøgeren skal omgående underrettes om en suspension af frigivelsen af varer i henhold til artikel 51.

Artikel 55

Suspensionens varighed

Hvis toldmyndighederne inden for en periode på maksimalt 10 arbejdsdage efter, at ansøgeren har fået meddelelse om suspensionen, ikke har fået meddelelse om, at en anden part end den tiltalte har indledt retsskridt, der kan føre til en afgørelse om sagens realitet, eller at den gyldigt beføjede myndighed har truffet foreløbige foranstaltninger, hvorved suspensionen af varernes frigivelse forlænges, skal varerne frigives, forudsat at alle andre betingelser for importen eller eksporten er opfyldt; i egnede tilfælde kan denne frist forlænges med yderligere 10 arbejdsdage. Hvis der er indledt retsskridt, der kan føre til en afgørelse om sagens realitet, skal der på den tiltaltes begæring foretages en fornyet gennemgang inkl. en ret til høring med henblik på inden for et rimeligt tidsrum at fastlægge, om disse foranstaltninger skal ændres, kendes ugyldige eller stadfæstes. Uanset bestemmelserne ovenfor finder bestemmelserne i artikel 50, stk. 6, anvendelse, hvis suspensionen af frigivelsen af varer foretages eller opretholdes i overensstemmelse med en foreløbig retslig foranstaltning.

Artikel 56

Erstatning til importøren og ejeren af varerne

De relevante myndigheder skal være beføjet til at pålægge ansøgeren at betale importøren, konsignataren og ejeren

(1) I denne aftale forstås ved:

a) »Varemærkeforfalskede varer« varer, herunder deres emballage, på hvilke der uden tilladelse er anbragt et varemærke, som er identisk med — eller som i sine væsentlige aspekter ikke kan skelnes fra — et gyldigt registreret varemærke for varer af samme type, og som derved krænker den pågældende varemærkeindehavers rettigheder ifølge importlandets lovgivning

b) »piratkopierede ophavsretsbeskyttede varer« varer, som er kopier, der er fremstillet, uden at rettighedsindehaveren eller en af rettighedsindehaveren gyldigt bemyndiget person i fremstillingslandet har samtykket heri, og som direkte eller indirekte er fremstillet på grundlag af en artikel, dersom fremstillingen af den pågældende kopi ville have krænket en ophavsret eller en dermed beslægtet rettighed ifølge importlandets lovgivning.

af varerne passende erstatning for enhver skade, som påføres dem som følge af uberettiget tilbageholdelse af varer eller tilbageholdelse af varer, der er frigivet i medfør af artikel 55.

Artikel 57

Ret til inspektion og information

Uden at hensynet til fortrolige oplysninger må tilsidesættes, skal medlemmerne bemyndige de kompetente myndigheder til at give rettighedsindehaveren tilstrækkelig mulighed for at få alle af toldmyndighederne tilbageholdte varer inspiceret med henblik på at underbygge rettighedsindehaverens krav. De kompetente myndigheder skal også være beføjet til at give importøren en tilsvarende mulighed for at få sådanne varer inspiceret. Hvis der er truffet en positiv afgørelse om en sags realitet, kan medlemmerne bemyndige de kompetente myndigheder til at give rettighedsindehaveren oplysning om navn og adresse på konsignanten, importøren og konsignataren samt om de pågældende varers mængde.

Artikel 58

Foranstaltninger på egen foranledning

Dersom medlemmerne pålægger de kompetente myndigheder at handle på eget initiativ og suspendere frigivelsen af varer, for hvis vedkommende de umiddelbart har fået bevis for, at en intellektuel ejendomsret krænkes:

a) kan de kompetente myndigheder når som helst anmode rettighedsindehaveren om alle oplysninger, der kan bistå dem med at udøve deres beføjelser

b) skal de omgående gives importøren og rettighedsindehaveren meddelelse om suspensionen. Dersom importøren har påklaget suspensionen for de kompetente myndigheder, skal suspensionen med de fornødne ændringer være omfattet af de i artikel 55 fastsatte betingelser.

c) Medlemmerne må kun fritage såvel offentlige myndigheder som embedsmænd for forpligtelsen til at træffe passende afbødende foranstaltninger, hvis foranstaltningerne er truffet eller påtænkt truffet i god tro.

Artikel 59

Foranstaltninger

Uden at foregribe andre aktionsmuligheder, som står til rådighed for rettighedsindehaveren, og uden at foregribe den tiltaltes ret til at søge fornyet gennemgang hos en retlig myndighed skal de kompetente myndigheder være beføjet til at sørge for, at de varer, som betegner en krænkelse, tilintetgøres eller afhændes i overensstemmelse med de i artikel 46 fastsatte principper. For varemærkeforfalskede varers vedkommende må myndighederne ikke tillade reeksport i uændret stand af de varer, som betegner en krænkelse, eller underlægge dem en anden toldprocedure, medmindre der er tale om ekstraordinære omstændigheder.

Artikel 60

De minimis-import

Medlemmerne kan undtage små mængder varer af ikkekommerciel natur, som rejsende medtager i deres bagage, eller som sendes i småpakker, fra anvendelsen af de ovennævnte bestemmelser.

Afsnit 5

Strafferetlige procedurer

Artikel 61

Medlemmerne skal fastsætte strafferetlige procedurer og straffe i det mindste i de tilfælde, hvor der er tale om forsætlig varemærkeforfalskning eller piratkopiering af ophavsretligt beskyttet materiale i kommercielt omfang. Foranstaltningerne skal omfatte frihedsstraf og/eller bøder, der er tilstrækkelige til at virke afskrækkende, i overensstemmelse med straffeniveauet for forbrydelser af tilsvarende omfang. I egnede tilfælde skal foranstaltningerne også omfatte beslaglæggelse, konfiskation og tilintetgørelse af de varer, der betegner en krænkelse, samt af alle materialer og redskaber, der hovedsagelig er blevet anvendt til at begå lovovertrædelsen. Medlemmerne kan fastsætte strafferetlige procedurer og straffe i andre tilfælde af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, navnlig dersom de begås forsætligt og har kommercielt omfang.

DEL IV

ERHVERVELSE OG OPRETHOLDELSE AF INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER OG DERMED BESLÆGTEDE »INTER PARTES«-PROCEDURER

Artikel 62

1. Medlemmerne kan som betingelse for erhvervelse eller opretholdelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder, der er omhandlet i afsnit 2 til 6 i del II kræve, at rimelige procedurer og formaliteter er opfyldt. Sådanne procedurer og formaliteter skal være forenelige med bestemmelserne i denne aftale.

2. Dersom det er en betingelse for erhvervelse af en intellektuel ejendomsret, at den meddeles eller registreres, skal medlemmerne påse, at procedurerne for meddelelse eller registrering, forudsat at de substantielle betingelser for erhvervelse af rettigheden er opfyldt, gør det muligt at meddele eller registrere rettigheden inden for en rimelig frist, således at en ubeføjet forkortelse af beskyttelsesperioden undgås.

3. Artikel 4 i Paris-konventionen (1967) gælder med de fornødne ændringer også for mærker for tjenesteydelser.

4. Procedurerne for erhvervelse eller opretholdelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og, dersom et medlems lovgivning omfatter sådanne procedurer, administrativ ugyldigkendelse og »inter partes«-procedurer såsom protest, tilbagekaldelse og annullering skal følge de generelle principper, der er fastsat i artikel 41, stk. 2 og 3.

5. De endelige administrative beslutninger som led i alle de i stk. 4 nævnte procedurer skal kunne behandles på ny af en retlig eller kvasiretlig myndighed. Der skal dog ikke være pligt til at åbne mulighed for en sådan fornyet behandling af beslutninger, hvis der er tale om en tilbagevist protest eller administrativ ugyldigkendelse, forudsat at forudsætningerne for sådanne procedurer kan gøres til genstand for omstødelsesprocedurer.

DEL V

FOREBYGGELSE OG BILÆGGELSE AF TVISTER

Artikel 63

Gennemsigtighed

1. Love og forskrifter samt generelt anvendelige endelige retlige afgørelser og administrative bestemmelser, som et medlem sætter i kraft vedrørende genstanden for denne aftale (disponibilitet, dækningsområde, erhvervelse, håndhævelse og forebyggelse af misbrug af intellektuelle ejendomsrettigheder), skal offentliggøres eller, dersom en sådan offentliggørelse ikke i praksis kan finde sted, stilles til rådighed for offentligheden på et nationalt sprog på en sådan måde, at regeringsorganerne og rettighedsindehaverne kan gøre sig bekendt med dem. Aftaler om genstanden for denne aftale, som er i kraft mellem regeringen eller et regeringsorgan hos et medlem og regeringen eller et regeringsorgan hos et andet medlem, skal også offentliggøres.

2. For at bistå Rådet for TRIPs med dets gennemgang af denne aftales funktionsmåde skal medlemmerne give dette råd meddelelse om de i stk. 1 nævnte love og forskrifter. Rådet skal søge at gøre medlemsstaternes byrder i forbindelse med opfyldelsen af denne forpligtelse så små som muligt og kan beslutte at give afkald på forpligtelsen til at anmelde sådanne love og forskrifter direkte til Rådet, hvis drøftelser med WIPO om oprettelse af et fælles register for disse love og forskrifter får et vellykket resultat. Rådet skal i denne forbindelse desuden overveje eventuelle fornødne foranstaltninger vedrørende meddelelser i medfør af forpligtelserne i denne aftale kombineret med bestemmelserne i artikel 6c i Paris-konventionen (1967).

3. Hvert medlem skal være rede til som svar på en skriftlig anmodning fra et andet medlem at afgive oplysninger af den i stk. 1 nævnte type. Et medlem, der har grund til at formode, at en særlig retlig eller administrativ afgørelse eller en særlig bilateral aftale på området intellektuelle ejendomsrettigheder indvirker på dens rettigheder i henhold til denne aftale, kan også skriftligt anmode om at få adgang til eller at modtage tilstrækkelig detaljerede oplysninger om sådanne særlige retlige eller administrative afgørelser eller bilaterale aftaler.

4. Intet i stk. 1 til 3 indebærer, at medlemmerne skal afgive fortrolige oplysninger, som kan lægge hindringer i vejen for hændhævelsen af lovgivningen eller på anden måde stride mod den offentlige interesse eller være til skade for bestemte offentlige eller private virksomheders legitime erhvervsmæssige interesser.

Artikel 64

Bilæggelse af tvister

1. Bestemmelserne i artikel XXII og XXIII i GATT 1994 som fastsat og anvendt i forståelsen vedrørende tvistbilæggelse gælder for samråd og bilæggelse af tvister i henhold til denne aftale, medmindre andet er fastsat i aftalen.

2. Stk. 1, litra b), og c), i artikel XXIII i GATT 1994 gælder ikke for bilæggelse af tvister i henhold til denne aftale i en periode af fem års varighed regnet fra den dato, på hvilken WTO-overenskomsten træder i kraft.

3. I den i stk. 2 nævnte periode undersøger Rådet for TRIPs dækningsområdet og de nærmere regler for klager af den type, der er omhandlet i stk. 1, litra b) og c), i artikel XXIII i GATT 1994, som fremsættes i henhold til denne aftale, og forelægger Ministerkonferencen sine henstillinger til godkendelse. Ministerkonferencen kan kun træffe beslutning om godkendelse af sådanne henstillinger eller om at forlænge den i stk. 2 omhandlede periode ved konsensus, og de godkendte henstillinger skal gælde for alle medlemmer uden yderligere formelle godkendelsesprocedurer.

DEL VI

OVERGANGSARRANGEMENTER

Artikel 65

Overgangsarrangementer

1. Intet medlem skal være forpligtet til at anvende bestemmelserne i denne aftale før udløbet af en periode af ét års varighed regnet fra den dato, på hvilken WTO-overenskomsten træder i kraft, jf. dog bestemmelserne i stk. 2, 3 og 4.

2. Et medlem, der er udviklingsland, er berettiget til at udsætte den dato, på hvilken det tager bestemmelserne i denne aftale bortset fra artikel 3, 4 og 5 i anvendelse, således som denne dato er defineret i stk. 1, med en yderligere periode af fire års varighed.

3. Ethvert andet medlem, der er under omdannelse fra et planøkonomisk til et markedsøkonomisk system, og som er i gang med en strukturel omlægning af sin ordning for intellektuel ejendomsret og har særlige problemer med forberedelsen og gennemførelsen af love og forskrifter om intellektuelle ejendomsrettigheder, kan også nyde godt af en udsættelse som fastsat i stk. 2.

4. Dersom et medlem, der er udviklingsland, i henhold til denne aftale er forpligtet til at beskytte varepatenter på teknologiområder, som det ikke er muligt at beskytte på dets territorium den dato, på hvilken denne aftale tages i anvendelse af det pågældende medlem som defineret i stk. 2, kan det udsætte anvendelsen af bestemmelserne om varepatenter i afsnit 5 i del II på sådanne teknologiområder med en yderligere periode af fem års varighed.

5. Et medlem, der drager fordel af en overgangsperiode i henhold til stk. 1, 2, 3 eller 4, skal påse, at ingen ændringer i dets lovgivning, forskrifter eller fremgangsmåder i den pågældende periode fører til en lavere grad af overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale.

Artikel 66

Medlemmer, der er mindst udviklede lande

1. I betragtning af de særlige behov, som medlemmer, der er mindst udviklede lande, har, samt disse landes økonomiske, finansielle og administrative begrænsninger og deres behov for fleksibilitet som middel til at skabe et levedygtigt teknologisk grundlag vil det ikke blive krævet af sådanne medlemmer, at de anvender bestemmelserne i denne aftale bortset fra artikel 3, 4 og 5, i en periode af 10 års varighed regnet fra anvendelsesdatoen som defineret i artikel 65, stk. 1. Rådet for TRIPs skal efter behørigt begrundet anmodning fra et medlem, der er et mindst udviklet land, forlænge denne periode.

2. Medlemmer, der er industrilande, skal give virksomheder og institutioner på deres område incitamenter med henblik på at fremme og stimulere teknologioverførslen til medlemmer, der er mindst udviklede lande, for at gøre det muligt for dem at skabe et sundt og levedygtigt teknologisk grundlag.

Artikel 67

Fagligt samarbejde

For at lette gennemførelsen af denne aftale skal de medlemmer, der er industrilande, på begæring og på betingelser, hvorom der opnås enighed, tilbyde de medlemmer, der er udviklingslande og mindst udviklede lande, fagligt og finansielt samarbejde. Et sådant samarbejde skal omfatte bistand med forberedelsen af love og forskrifter om beskyttelse og håndhævelse af intellektuel ejendomsrettigheder samt forebyggelse af misbrug deraf og skal dække støtte til oprettelse eller udbygning af indenlandske myndigheder og agenturer på disse områder, herunder uddannelse af personale.

DEL VII

INSTITUTIONELLE ARRANGEMENTER; AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 68

Rådet for Handelsrelaterede Intellektuelle Ejendomsrettigheder

Rådet for TRIPs overvåger anvendelsen af denne aftale og især medlemmernes opfyldelse af deres forpligtelser i henhold til den og giver medlemmerne mulighed for samråd om spørgsmål med tilknytning til de handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder. Det påtager sig sådanne andre arbejdsopgaver, som medlemmerne pålægger det at udføre, og yder især enhver bistand, som de anmoder om i forbindelse med procedurer til bilæggelse af tvister. Rådet for TRIPs kan i forbindelse med udførelsen af sine arbejdsopgaver føre samråd med og indhente oplysninger fra enhver kilde, som det finder hensigtsmæssig. I samråd med WIPO skal Rådet søge inden for ét år efter sit første møde at fastlægge passende arrangementer for et samarbejde med denne oganisations organer.

Artikel 69

Internationalt samarbejde

Medlemmerne er enige om at samarbejde indbyrdes med henblik på at fjerne al international handel med varer,

der betegner en krænkelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder. I dette øjemed opretter de og giver meddelelse om kontaktpunkter i deres administrationer og er rede til at udveksle oplysninger om handel med varer, der betegner en krænkelse. Navnlig fremmer de informationsudvekslingen og samarbejdet mellem toldmyndighederne på områderne varemærkeforfalskede varer og piratkopierede ophavsretsbeskyttede varer.

Artikel 70

Beskyttelse af eksisterende forhold

1. Denne aftale indebærer ingen forpligtelser i forbindelse med handlinger, der er foretaget før den dato, på hvilken det pågældende medlem tager aftalen i anvendelse.

2. Medmindre andet er fastsat i denne aftale, medfører denne aftale forpligtelser med hensyn til alle forhold, der eksisterer den dato, på hvilken det pågældende medlem tager aftalen i anvendelse, og som er beskyttet hos det pågældende medlem den nævnte dato, eller som opfylder eller senere kommer til at opfylde kriterierne for beskyttelse i henhold til denne aftale. I forbindelse med dette stykke og stk. 3 og 4 skal ophavsretlige forpligtelser vedrørende eksisterende værker udelukkende bestemmes i henhold til artikel 18 i Bern-konventionen (1971), og forpligtelser vedrørende fonogramfremstilleres og udøvende kunstneres rettigheder i forbindelse med eksisterende fonogrammer skal udelukkende bestemmes i henhold til artikel 18 i Bern-konventionen (1971), jf. artikel 14, stk. 6, i denne aftale.

3. Der skal ikke være nogen forpligtelse til at genskabe beskyttelsen af forhold, der den dato, på hvilken det pågældende medlem tager denne aftale i anvendelse, henhører under det offentlige.

4. For så vidt angår alle handlinger, a) som vedrører bestemte genstande, der involverer beskyttede forhold, b) som betegner en krænkelse i henhold til lovgivningen i overensstemmelse med denne aftale, og c) som blev indledt, eller med henblik på hvilke der blev foretaget en betydelig investering, inden den dato, på hvilken det pågældende medlem accepterede WTO-overenskomsten kan ethvert medlem fastsætte en begrænsning af de foranstaltninger, der står til rettighedsindehaverens rådighed vedrørende videreførelsen af sådanne handlinger efter den dato, på hvilken det pågældende medlem tog denne aftale i anvendelse. I sådanne tilfælde skal medlemmerne dog i det mindste fastsætte en erlæggelse af et rimeligt honorar.

5. Et medlem er ikke forpligtet til at anvende bestemmelserne i artikel 11 og artikel 14, stk. 4, i forbindelse med originaler eller kopier, der er købt inden den dato, på hvilken det pågældende medlem tager denne aftale i anvendelse.

6. Det skal ikke forlanges af medlemmerne, at de anvender artikel 31 eller efterkommer kravet i artikel 27, stk. 2, om, at patentrettighederne skal kunne udnyttes uden forskelsbehandling med hensyn til teknologisk område, i forbindelse med brug uden rettighedsindehaverens tilladelse, hvis tilladelsen til en sådan brug blev givet af regeringen inden den dato, på hvilken denne aftale blev bekendtgjort.

7. For så vidt angår intellektuelle ejendomsrettigheder, for hvis vedkommende beskyttelsen er betinget af registrering, skal ansøgninger om beskyttelse, der ikke er færdigbehandlede den dato, på hvilken det pågældende medlem tager denne aftale i anvendelse, kunne ændres, således at der anmodes om enhvor øget beskyttelse, der er fastsat i bestemmelserne i denne aftale. Sådanne ændringer må ikke omfatte nye forhold.

8. Dersom et medlem ikke den dato, på hvilken WTO-overenskomsten træder i kraft, har sørget for patentbeskyttelse af kemikalier til lægelige formål og til landbruget i et omfang, der står mål med dets forpligtelser i henhold til artikel 27, skal det pågældende medlem:

a) uanset bestemmelserne i del VI med virkning fra den dato, på hvilken WTO-overenskomsten træder i kraft, sikre en måde, hvorpå patentansøgninger vedrørende sådanne opfindelser kan arkivføres

b) med virkning fra den dato, på hvilken denne aftale tages i anvendelse, på disse ansøgninger anvende de patenterbarhedskriterier, der er fastsat i denne aftale, dersom de pågældende kriterier blev anvendt på datoen for arkivføringen hos det pågældende medlem eller, dersom der er mulighed for og anmodet om prioritering, på datoen for ansøgningens prioritering

c) indrømme patentbeskyttelse i overensstemmelse med denne aftale fra det tidspunkt, hvor patentet blev meddelt, og i resten af patentperioden regnet fra arkivføringsdatoen i overensstemmelse med artikel 33 i denne aftale for de ansøgninger, der opfylder de i litra b) fastsatte beskyttelseskriterier.

9. Hvis en vare er genstand for en patentansøgning hos et medlem i overensstemmelse med stk. 8, litra a), skal der uanset bestemmelserne i del VI indrømmes eneret til markedsføring i en periode af fem års varighed efter, at markedsføringen er godkendt af det pågældende medlem, eller indtil det pågældende medlem har meddelt eller afvist et varepatent, alt efter hvilken periode der er den korteste, forudsat at der efter WTO-overenskomstens ikrafttræden er arkivført en patentansøgning, meddelt patent på denne vare af et andet medlem og opnået godkendelse af markedsføringen hos et sådant andet medlem.

Artikel 71

Fornyet gennemgang og ændring

1. Rådet for TRIPs underkaster gennemførelsen af denne aftale en fornyet gennemgang efter udløbet af den i

artikel 65, stk. 2, omhandlede overgangsperiode. Rådet skal på baggrund af de indhøstede erfaringer med gennemførelsen underkaste den en fornyet gennemgang to år efter denne dato og derefter med identiske intervaller. Rådet kan også underkaste den en fornyet gennemgang i lyset af nye relevante udviklingsforløb, som kan gøre det berettiget et ændre eller tilpasse denne aftale.

2. Ændringer, der alene tager sigte på en tilpasning til højere beskyttelsesniveauer af intellektuelle ejendomsrettigheder, der er opnået og i kraft i henhold til andre multilaterale aftaler, og som i de pågældende aftaler er accepteret af alle medlemmer af WTO, kan henvises til Ministerkonferencen til behandling i overensstemmelse med stk. 6 i artikel X i WTO-overenskomsten på grundlag af et konsensusforslag fra Rådet for TRIPs.

Artikel 72

Forbehold

Der kan ikke tages forbehold over for nogen af bestemmelserne i denne aftale uden de øvrige medlemmers samtykke.

Artikel 73

Undtagelser af sikkerhedshensyn

Intet i denne aftale må forstås således, at

a) det kræves af et medlem, at det fremlægger nogen oplysninger, hvis afsløring det anser for at stride mod sine væsentlige sikkerhedsmæssige interesser, eller at

b) et medlem afskæres fra at træffe nogen foranstaltninger, som det anser for nødvendige af hensyn til beskyttelsen af sine væsentlige sikkerhedsmæssige interesser

   i) vedrørende fissile materialer eller materialer, hvoraf de udvindes

   ii) vedrørende handel med våben, ammunition og krigsudstyr og handel med andre varer og materialer, der direkte eller indirekte tager sigte på leverancer til militære formål

   iii) i krigstid eller i internationale krisesituationer, eller at

c) et medlem afskæres fra at træffe nogen foranstaltninger i henhold til sine forpligtelser i medfør af De Forenede Nationers pagt med henblik på at bevare freden og sikkerheden på internationalt plan.

BILAG 2

FORSTÅELSE VEDRØRENDE REGLER OG PROCEDURER FOR BILÆGGELSE AF TVISTER

MEDLEMMERNE ER HERVED ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

Dækningsområde og anvendelse

1. Reglerne og procedurerne i denne forståelse finder anvendelse på tvister, der indbringes i medfør af reglerne om konsultation og bilæggelse af tvister i de aftaler, der er opført i bilag 1 til denne forståelse (i det følgende benævnt de »omfattede aftaler«). Reglerne og procedurerne i denne forståelse finder også anvendelse på konsultationer og bilæggelse af tvister mellem medlemmer vedrørende deres rettigheder og forpligtelser i henhold til bestemmelserne i overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (i denne forståelse benævnt »WTO«) og i denne forståelse alene eller i kombination med enhver anden omfattet aftale.

2. Reglerne og procedurerne i denne forståelse finder anvendelse undtagen i tilfælde, hvor der i de omfattede aftaler, der er nærmere angivet i bilag 2 til denne forståelse, er indsat særlige eller supplerende regler og procedurer om bilæggelse af tvister. I det omfang, der er en forskel mellem reglerne og procedurerne i denne forståelse og de særlige eller supplerende regler og procedurer i bilag 2, har de særlige eller supplerende regler og procedurer forrang. I tvister, der indebærer anvendelse af regler og proceldurer i henhold til mere end en omfattet aftale, hvor der er en konflikt mellem de særlige eller supplerende regler og procedurer i disse aftaler, og hvor parterne i tvisten ikke inden for 20 dage efter nedsættelsen af panelet kan blive enige om, hvilke regler og procedurer de skal følge, træffer formanden for Instansen til Bilæggelse af Tvister, som oprettes i henhold til artikel 2, stk. 1, og som i denne forståelse benævnes »DSB«, efter konsultation med tvistens parter afgørelse om, hvilke regler og procedurer der skal følges, senest 10 dage efter en anmodning fra en af parterne. Formanden skal gå ud fra det princip, at særlige eller supplerende regler og procedurer så vidt muligt skal anvendes, og regler og procedurer som fastsat i denne forståelse bør anvendes i det nødvendige omfang for at undgå konflikt.

Artikel 2

Administration

1. Hermed oprettes Instansen til Bilæggelse af Tvister, som skal administrere reglerne og procedurerne og, medmindre andet fastsættes i en af de omfattede aftaler, reglerne for konsultation og bilæggelse af tvister i de omfattede aftaler. Følgeling har DSB myndighed til at nedsætte paneler, vedtage panel- og appelinstansberetninger, opretholde overvågning af gennemførelsen af afgørelser og henstillinger og give tilladelse til suspension af indrømmelser og andre forpligtelser i medfør af de omfattede aftaler. For så vidt angår tvister, der opstår i forbindelse med en omfattet aftale, som er en plurilateral handelsaftale, skal udtrykket »medlem« udelukkende henvise til medlemmer, der er parter i den relevante plurilaterale handelsaftale. I tilfælde, hvor DSB administrerer reglerne om bilæggelse af tvister i en plurilateral handelsaftale, må kun de medlemmer, der er parter i denne aftale, deltage i afgørelser eller foranstaltninger truffet af DSB, for så vidt angår den pågældende tvist.

2. DSB underretter de relevante WTO-råd og -komiteer om den eventuelle udvikling i tvister, der har relation til bestemmelserne i de respektive omfattede aftaler.

3. DSB mødes så ofte som muligt for at udføre sine funktioner inden for de tidsrammer, der er fastsat i denne forståelse.

4. I tilfælde, hvor reglerne og procedurerne i denne forståelse kræver, at DSB træffer en afgørelse, skal denne afgørelse træffes ved konsensus [1].

Artikel 3

Almindelige bestemmelser

1. Medlemmerne bekræfter deres tilslutning til de principper for administration af tvister, som hidtil har været anvendt i medfør af artikel XXII og XXIII i GATT-overenskomsten fra 1947, og til reglerne og procedurerne med yderligere tilføjelser og ændringer.

2. WTO's system for bilæggelse af tvister er et central element til at skabe sikkerhed og forudsigelighed i det multilaterale handelssystem. Medlemmerne erkender, at det tjener deres interesser at bevare medlemmernes rettigheder og forpligtelser i medfør af de omfattede aftaler, og

[1] DSB skal anses for at have truffet afgørelse ved konsensus i et spørgsmål, instansen har fået forelagt til afgørelse, hvis intet tilstedeværende medlem ved det møde i DSB, hvor afgørelsen træffes, formelt modsætter sig den foreslåede afgørelse.

at præcisere de eksisterende bestemmelser i disse aftaler i overensstemmelse med sædvanereglerne for fortolkning af de folkeretlige regler. DSB's afgørelser og henstillinger kan ikke udvide eller begrænse de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i de omfattede aftaler.

3. En hurtig bilæggelse af tvister i situationer, hvor et medlem finder, at eventuelle fordele, der tilfalder det i medfør af de omfattede aftaler, forringes som følge af foranstaltninger truffet af et andet medlem, er af afgørende betydning for, at WTO kan fungere effektivt, og at der kan opretholdes en passende balance mellem medlemmernes rettigheder og forpligtelser.

4. DSB's henstillinger og afgørelser skal tage sigte på at nå frem til en tilfredsstillende bilæggelse af sagen i overensstemmelse med rettigheder og forpligtelser i medfør af denne forståelse og i medfør af de omfattede aftaler.

5. Alle løsninger på spørgsmål, der formelt rejses i henhold til de omfattede aftalers bestemmelser om konsultation og bilæggelse af tvister, herunder voldgiftskendelser, skal være forenelige med disse aftaler og må ikke ophæve eller forringe fordele, der tilfalder et medlem i medfør af disse aftaler eller virke til hinder for opnåelsen af nogen af disse aftalers målsætninger.

6. Aftalte løsninger mellem parterne på spørgsmål, der formelt rejses i medfør af de omfattede aftalers bestemmelser om konsultation og bilæggelse af tvister anmeldes til DSB og de relevante råd og komiteer, hvor ethvert medlem kan tage ethvert aspekt af sagen op.

7. Før en sag indbringes, skal et medlem vurdere, om det vil være hensigtsmæssigt at bringe procedurerne i anvendelse. Formålet med ordningen for bilæggelse af tvister er at sikre en positiv løsning på en tvist. En løsning på en tvist, der kan accepteres af parterne, og som er forenelig med de omfattede aftaler, er klart at foretrække. Hvis der ikke opnås en aftalt løsning, er formålet med ordningen for bilæggelse af tvister sædvanligvis at sikre, at de pågældende foranstaltninger indstilles, hvis de findes at være uforenelige med bestemmelserne i nogen af de omfattede aftalers bestemmelser. Bestemmelsen om kompensation bør kun anvendes, hvis en umiddelbar indstilling af foranstaltningen ikke er praktisk mulig, og kun som en midlertidig foranstaltning, indtil den foranstaltning, der er ufornelig med en omfattet aftale, indstilles. Den sidste udvej, som forståelsen giver det medlem, der påkalder sig procedurerne for bilæggelse af tvister, mulighed for at benytte, er at suspendere anvendelsen af indrømmelser eller andre forpligtelser i medfør af de omfattede aftaler med diskriminerende virkning over for det andet medlem, dog forudsat at DSB giver tilladelse til sådanne foranstaltninger.

8. I tilfælde, hvor der er tale om misligholdelse af forpligtelser i medfør af en omfattet aftale, betragtes handlingen umiddelbart som en handling, der fører til ophævelse eller forringelse af fordele. Dette betyder, at der normalt er en formodning om, at et brud på reglerne har en negativ indvirkning på de øvrige partner i denne omfattede aftale, og i sådanne tilfælde er det op til det medlem, mod hvem klagen er rejst, at modbevise anklagen.

9. Bestemmelserne i denne forståelse berører ikke medlemmernes ret til at søge en autoritativ fortolkning af bestemmelser i en omfattet aftale i form af en afgørelse truffet i medfør af WTO-overenskomsten eller en omfattet aftale, som er en plurilateral handelsaftale.

10. Det er underforstået, et anmodninger om mægling og anvendelsen af procedurerne for bilæggelse af tvister, ikke er tænkt som eller bør opfattes som egentlige tvistemål, og at medlemmerne, hvis der opstår en tvist, tager del i procedurerne i god tro i et forsøg på at få bilagt tvisten. Det er også underforstået, at klager og modklager i forbindelse med adskilte spørgsmål ikke bør kædes sammen.

11. Denne forståelse anvendes kun, for så vidt angår nye anmodninger om konsultationer i medfør af konsultationsbestemmelserne i de omfattede aftaler, dvs. anmodninger fremsat fra ikrafttrædelsestidspunktet for WTO-overenskomsten. For så vidt angår tvister, for hvilke anmodningen om konsultationer blev fremsat før ikrafttrædelsestidspunktet for WTO-overenskomsten i medfør af GATT 1947 eller eventuelle andre aftaler, der går forud for de omfattede aftaler, anvendes de relevante regler og procedurer for bilæggelse af tvister, der var i kraft umiddelbart før ikrafttrædelsestidspunktet for WTO-overenskomsten [1].

12. Hvis der af et udviklingsland fremsættes en klage i medfør af nogen af de omfattede aftaler mod et udviklet land, har den klagende part uanset stk. 11 ret til som alternativ til bestemmelserne i denne forståelsen artikel 4, 5, 6 og 12 at påkalde sig bestemmelserne i afgørelsen truffet af GATT 1947's kontraherende parter den 5. april 1966 (BISD 14S/18), med den undtagelse, at hvis panelet finder, at den tidsramme, der er fastsat i denne afgørelses artikel 7, er utilstrækkelig til at fremsætte en beretning, kan denne tidsramme udvides. I det omfang, der er en forskel mellem reglerne og procedurerne i artikel 4, 5, 6

[1] Dette stk. anvendes også på tvister i de tilfælde, hvor der endnu ikke er vedtaget panelberetninger, eller hvor disse ikke er gennemført i fuldt omfang.

og 12 og de tilsvarende regler og procedurer i afgørelsen, har sidstnævnte forrang.

Artikel 4

Konsultationer

1. Medlemmerne bekræfter deres faste vilje til at styrke og forbedre effektiviteten af de konsultationsprocedurer, der anvendes af medlemmerne.

2. Hvert medlem forpligter sig til ad udvise en imødekommende holdning og give rimelig mulighed for konsultationer verdrørende de eventuelle anbringender, som et andet medlem måtte fremsætte med hensyn til foranstaltninger, der påvirker anvendelsen af enhver af de omfattede aftaler, og som træffes på førstnævntes territorium [1].

3. Hvis der fremsættes en anmodning om konsultationer i medfør af en omfattet aftale, skal det medlem, over for hvem anmodningen fremsættes, medmindre andet aftales indbyrdes, besvare anmodningen senest 10 dage efter datoen for modtagelsen heraf og skal indlede konsultationer i god tro inden for en periode of højst 30 dage efter datoen for modtagelsen af anmodningen med henblik på at nå frem til en for begge parter tilfredstillende løsning, Hvis medlemmet ikke svarer inden for 10 dage efter modtagelsen af anmodningen eller ikke medvirker i konsultationer inden for en periode på højst 30 dage eller inden for en mellem parterne aftalt periode efter datoen for modtagelsen af anmodningen, kan det medlem, der har anmodet om afholdelse af konsultationer, gå et skridt videre og direkte anmode om nedsættelse af et panel.

4. Alle anmodninger om konsultationer skal anmeldes til DSB og de relevante råd og komiteer af det medlem, der anmoder om konsultationer. Enhver anmodning om konsultationer skal forelægges skriftligt og indeholde begrundelserne for anmodningen, herunder en beskrivelse af, hvilke foranstaltninger det drejer sig om, og en angivelse af retsgrundlaget for klagen.

5. Under konsultationerne i overensstemmelse med bestemmelserne i en omfattet aftale, bør medlemmerne, før der skrides til yderligere handling i medfør af denne forståelse, forsøge at opnå en tilfredsstillende afgørelse af sagen.

6. Konsultationer er fortrolige og må ikke virke til skade for noget medlems rettigheder i eventuelle senere proceduremæssige foranstaltninger.

7. Hvis det ikke lykkes at bilægge en tvist ved hjælp af konsultationer senest 60 efter datoen for modtagelsen af anmodningen om konsultationer, kan den klagende part anmode om nedsættelse af et panel. Den klagende part kan anmode om et panel i løbet af 60-dages perioden, hvis de konsulterende parter i fællesskab finder, at det ikke er lykkedes at bilægge tvisten ved hjælp af konsultationer.

8. I hastende tilfælde, herunder tilfælde, hvor det drejer sig om letfordærvelige varer, indleder medlemmerne konsultationer inden for en periode på højst 10 dage efter modtagelsen af anmodningen. Hvis det ikke er lykkedes at bilægge tvisten ved hjælp af konsultationer inden for en periode på 20 dage efter datoen for modtagelsen af anmodningen, kan den klagende part anmode om nedsættelse af et panel.

9. I hastende tilfælde, herunder tilfælde, hvor det drejer sig om letfordærvelige varer, skal parterne i tvisten, panelet og Appelinstansen træffe enhver foranstaltning til at fremskynde forhandlingerne i videst muligt omfang.

10. Under konsultationerne bør medlemmerne være særlig opmærksomme på deltagende udviklingslandes specielle problemer og interesser.

11. Hvis et andet medlem end de konsulterende medlemmer finder, at det har en væsentlig handelsinteresse i konsultationer, der afholdes i medfør af artikel XXII, stk. 1, i GATT 1994, artikel XXII, stk. 1, i GATS eller de tilsvarende bestemmelser i andre omfattede aftaler [2], kan dette medlem senest 10 dage efter datoen for rundsendelse af anmodningen om konsultationer i henhold til

[1] I tilfælde, hvor bestemmelserne i nogen af de omfattede aftaler vedrørende foranstaltninger truffet af regionale eller lokale regeringer eller myndigheder inden for et medlems territorium indeholder bestemmelser, der er forskellige fra dette stykkes bestemmelser, har bestemmelserne i den pågældende omfattede aftale forrang.

[2] De tilsvarende konsultationsbestemmelser i de omfattaede aftaler er opført herunder: Aftale om landbrug, artikel 19; aftale om sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger, artikel 11, stk. 1; aftale om tekstilvarer og beklædningsgenstande, artikel 8, stk. 4; aftale om tekniske handelshindringer, artikel 14, stk. 1; aftale om handelsrelaterede investeringsforanstaltninger, artikel 8; aftale om anvendelsen af artikel VI i GATT 1994, artikel 17, stk. 2; aftale om anvendelsen af artikel VII i GATT 1994, artikel 19, stk. 2; aftale om inspektion inden afsendelse, artikel 7; aftale om oprindelsesregler, artikel 7; aftale om importlicensprocedurer, artikel 6; aftale om subsidier og udligningstold, artikel 30: aftale om beskyttelses-foranstaltninger, artikel 14; aftale om handelsrelaterede intellektuelle rettigheder, artikel 64, stk. 1; og alle tilsvarende bestemmelser om konsultationsprocedurer i plurilaterale handelsaftaler som fastlagt af hver aftales kompetente instans og som anmeldt til DSB.

nævnte artikel underrette de konsulterende medlemmer og DSB om sit ønske om at blive inddraget i konsultationerne. Det pågældende medlem vil blive inddraget i konsultationerne, forudsat at det medlem, til hvem anmodningen om konsultationer var rettet, er enig i, at påstanden om væsentlig interesse er velbegrundet. I så fald underrettes DSB herom. Hvis anmodningen om at blive inddraget i konsultationerne ikke accepteres, står det det anmodende medlem frit for at anmode om konsultationer i medfør af artikel XXII, stk. 1, eller artikel XXIII, stk. 1, i GATT 1994, artikel XXII, stk. 1, eller artikel XXII, stk. 1, i GATS eller de tilsvarende bestemmelser i andre omfattede aftaler.

Artikel 5

Mellemkomst, forlig og mægling

1. Mellemkomst, forlig og mægling er procedurer, der iværksættes på frivillig basis, hvis parterne i tvisten er enige herom.

2. Forhandlingerne i forbindelse med mellemkomst, forlig og mægling, og især de holdninger, parterne i tvisten indtager under disse forhandlinger, er fortrolige og må ikke virke til skade for nogen af parternes rettigheder i et eventuelt videre forløb under disse procedurer.

3. Enhver part i tvisten kan anmode om mellemkomst, forlig eller mægling på et hvilket som helst tidspunkt. En sådan procedure kan indledes og afsluttes når som helst. Når først procedurerne for mellemkomst, forlig eller mægling er afsluttet, kan en klagende part indbringe en anmodning om nedsættelse af et panel.

4. I tilfælde af mellemkomst, forlig eller mægling inden for 60 dage efter datoen for modtagelsen af anmodningen om konsultationer, skal den klagende part vente 60 dage efter datoen for modtagelsen af anmodningen om konsultationer, før han anmoder om nedsættelse af et panel. Den klagende part kan anmode om nedsættelse af et panel i løbet af 60-dages perioden, hvis parterne i tvisten begge finder, at mellemkomst, forlig eller mægling ikke har kunnet føre til en bilæggelse af tvisten.

5. Hvis parterne i en tvist er enige herom, kan procedurerne for mellemkomst, forlig eller mægling fortsættes, samtidig med at sagen behandles af panelet.

6. Generaldirektøren kan ex officio tilbyde mellemkomst, forlig eller mægling med henblik på at bistå medlemmerne med at bilægge en tvist.

Artikel 6

Nedsættelse af paneler

1. Hvis den klagende part anmoder herom, nedsættes der et panel senest på det DSB-møde, der følger efter det, hvor anmodningen for første gang optræder som punkt på DSB's dagsorden, medmindre DSB på dette møde ved konsensus beslutter ikke at nedsætte et panel [1].

2. Anmodningen om neadsættelse af et panel fremsættes skriftligt. Det angives heri, om der er blevet afholdt konsultationer, hvilken konkret foranstaltning det drejer sig om, ligesom der gives en kort redegørelse for, hvad der er retsgrundlaget for klagen, således at problemstillingen klart fremgår. Hvis ansøgeren anmoder om nedsættelse af et panel med andet end standardkommissorium, skal den skriftlige anmodning indeholde den foreslåede tekst til et særligt kommissorium.

Artikel 7

Panelernes kommissorium

1. Panelerne skal have følgende kommissorium, medmindre parterne i tvisten bliver enige om andet inden for 20 dage efter nedsættelsen af panelet:

»På baggrund af de relevante bestemmelser i (navnet på de(n) omfattede aftale(r)) at undersøge en sag forelagt for DSB af (partens navn) i dokument ... og nå frem til undersøigelseresultater, der kan bistå DSB med at fremsætte de henstillinger eller afsige de kendelser, der er fastsat i denne/disse aftale(r).«

2. Panelet tager stilling til de relevante bestemmelser i den eller de aftaler, parterne i tvisten henviser til.

3. I forbindelse med nedsættelsen af panelet kan DSB give sin formand bemyndigelse til at udarbejde panelets kommissorium efter konsultation med parterne i tvisten, jf. dog bestemmelserne i stk. 1. Det således udarbejdede kommissorium rundsendes til alle medlemmerne. Hvis der opnås enighed om andet end et standardkommissorium, kan et hvilket som medlem rejse et spørgsmål med relation hertil i DSB.

Artikel 8

Panelernes sammensætning

1. Panelet skal bestå af højt kvalificerede personligheder med eller uden tilknytning til statsapparatet, herunder

[1] Hvis den klagende part anmoder herom, indkaldes der til et møde i DSB til dette formål inden for 15 dage efter anmodningens fremsættelse, forudsat at der gives et varsel på mindst 10 dage.

personer, der har siddet i eller forelagt en sag for et panel, som har repræsenteret et medlem eller en kontraherende part i GATT 1947, eller som har været repræsentant ved et råd eller en komité i tilknytning til en af de omfattede aftaler eller en af de aftaler, der går forud for denne, eller i Sekretariatet, eller har undervist i eller offentliggjort bøger eller artikler om international handelslovgivning eller -politik, eller har optrådt som højtstående handelspolitisk repræsentant for et medlem.

2. Panelmedlemmer bør udvælges med henblik på at sikre deres uafhængighed, en tilstrækkelig alsidig baggrund og et bredt erfaringsgrundlag.

3. Borgere i medlemsstater eller -områder, hvis regeringer (1) er parter i tvisten, eller tredjeparter som defineret i artikel 10, stk. 2, kan ikke sidde i et panel, der beskæftiger sig med den pågældende tvist, medmindre parterne i tvisten bliver enige om andet.

4. For at bistå med udvælgelsen af paneldeltagere fører Sekretariatet en vejledende fortegnelse over personligheder med og uden tilknytning til statsapparatet, som har de i stk. 1 skitserede kvalifikationer, og som kan opfordres til at indtræde i panelet. Fortegnelsen omfatter den turliste for personligheder uden tilknytning til statsapparatet, som blev fastlagt den 30. november 1984 (BISD 31S/9), samt andre turlister og vejledende fortegnelser, som er fastlagt i medfør af en eller flere af de omfattede aftaler, og den skal fortsat indeholde navnene på de personer, som var opført på disse turlister og vejledende fortegnelser ved WTO-overenskomstens ikrafttræden. Medlemmerne kan med jævne mellemrum foreslå optagelse af navne på personligheder med eller uden tilknytning til statsapparatet på denne vejledende fortegnelse, hvis der samtidig gives de relevante oplysninger om deres kendskab til international handel og til de sektorer eller emner, der er dækket af de omfattede aftaler. Disse navne vil blive tilføjet til fortegnelsen efter DSB's godkendelse. For hver enkelt person i fortegnelsen skal der være en angivelse af den pågældende persons særlige erfaringsområde eller ekspertise inden for de sektorer eller emner, der er dækket af de omfattede aftaler.

5. Panelet skal bestå af tre paneldeltagere, medmindre parterne i tvisten senest 10 dage efter panelets nedsættelse bliver enige om et panel med fem deltagere. Medlemmerne underrettes straks om panelets sammensætning.

6. Sekretariatet indstiller over for parterne i tvisten kandidater til at sidde i panelet. Parterne i tvisten modsætter sig ikke indstillinger, medmindre der er tvingende grunde hertil.

(1) I tilfælde, hvor toldunioner eller fællesmarkeder er parter i en tvist, anvendes denne bestemmelse på borgere i alle medlemslande af toldunionerne eller fællesmarkederne.

7. Hvis der ikke er enighed om pandeldeltagerne senest 20 dage efter datoen for nedsættelsen af panelet, afgør generaldirektøren efter konsultation med DSB's formand og formanden for det relevante råd eller den relevante komité panelets sammensætning ved efter at have rådspurgt tvistens parter at udpege de paneldeltagere, som generaldirektøren finder mest velegnede i overensstemmelse med eventuelle relevante særlige eller yderligere procedureregler i de(n) omfattede aftale(r), der er tvistens genstand. DSB's formand underretter medlemmerne om det således nedsatte panels sammensætning, senest 10 dage efter at han har modtaget en anmodning herom.

8. Medlemmerne forpligter sig som generel regel til at tillade deres tjenestemænd at sidde i paneler.

9. Paneldeltagere optræder på egne vegne og ikke som regeringsrepræsentanter eller som repræsentanter for nogen organisation. Medlemmerne må derfor ikke give dem nogen instrukser eller forsøge at påvirke dem som enkeltpersoner i forbindelse med sager, der er forelagt panelet.

10. Når tvisten er mellem et udviklingsmedlemsland og et udviklet land, der er medlem, skal der i panelet sidde mindst en paneldeltager fra et udviklingsmedlemsland, hvis det pågældende udviklingsland anmoder herom.

11. Paneldeltagernes udgifter, herunder rejseudgifter og diæter, afholdes over WTO's budget i overensstemmelse med kriterier, der vil blive vedtaget af Det Almindelige Råd baseret på forslagene fra Komitéen for Budget, Finanser og Administration.

Artikel 9

Procedurer i tilfælde af flere klagere i samme sag

1. Hvis mere end et medlem anmoder om nedsættelse af et panel med relation til samme sag, kan der nedsættes et enkelt panel til at undersøge disse klager under hensyntagen til alle de pågældende medlemmers interesser. Der bør nedsættes et enkelt panel til at undersøge sådanne klager, så vidt det er muligt.

2. Dette panel tilrettelægger sin undersøgelse og forelægger sine undersøgelsesresultater for DSB på en sådan måde, at de rettigheder, som parterne i tvisten ville have haft, hvis separate paneler havde undersøgt klagerne, på ingen måde skades. Hvis en af parterne i tvisten anmoder herom, forelægger panelet separate beretninger om den

pågældende tvist. De skriftlige indlæg fra hver af de klagende parter stilles til rådighed for de øvrige klagende parter, og hver klagende part har ret til at være til stede, når som helst en af de andre klagende parter gør rede for sine synspunkter over for panelet.

3. Hvis der nedsættes mere end et panel til at undersøge klagerne i relation til samme sag, skal de samme personer i videst muligt omfang sidde i hvert separat panel, og tidsplanen for panelprocessen i sådanne tvister harmoniseres.

Artikel 10

Tredjeparter

1. Under panelprocessen tages der fuldt ud hensyn til parternes og alle andre medlemmers interesser i medfør af en omfattet aftale, der berøres af tvisten.

2. Ethvert medlem med en væsentlig interesse i en sag, der behandles af panelet (i denne forståelse benævnt »tredjepart«), skal efter at have underrettet DSB om sine interesser have lejlighed til at redegøre for disse over for panelet og forelægge skriftlige indlæg for panelet. Disse indlæg bringes også til tvistens parters kendskab og indgår i panelets beretning.

3. Tredjeparter modtager tvistens parters indlæg til panelets første møde.

4. Hvis en tredjepart finder, at en foranstaltning, der allerede behandles af et panel, annullerer eller forringer de fordele, der tilkommer vedkommende i medfør af en omfattet aftale, har dette medlem mulighed for at ty til de normale procedurer for bilæggelse af tvister i medfør af denne forståelse.

Artikel 11

Panelernes funktion

Panelernes funktion er at bistå DSB med at varetage sine pligter i medfør af denne forståelse og de omfattede aftaler. Følgelig bør et panel foretage en objektiv vurdering af det spørgsmål, det har fået forelagt, herunder en objektiv vurdering af sagens omstændigheder og anvendeligheden af og overensstemmelsen med de relevante omfattede aftaler, og bør foranstalte alle sådanne undersøgelser, der kan hjælpe DSB med at fremsætte henstillinger eller afsige de kendelser, der er fastsat i de omfattede aftaler. Panelerne bør regelmæssigt føre konsultationer med tvistens parter og give dem passende lejlighed til at nå frem til en for alle parter tilfredsstillende løsning.

Artikel 12

Panelprocedurer

1. Panelerne følger de arbejdsprocedurer, der er beskrevet i tillæg 3, medmindre panelet træffer anden afgørelse efter at have konsulteret parterne i tvisten.

2. Panelprocedurerne bør være tilstrækkelig fleksible til at sikre panelberetninger af høj kvalitet, uden at panelprocessen dog forsinkes i urimeligt omfang.

3. Efter at have konsulteret parterne i tvisten fastsætter paneldeltagerne, så snart det er praktisk muligt, og så vidt muligt en uge efter at panelets sammensætning og kommissorium er vedtaget, tidsplanen for panelprocessen under hensyntagen til bestemmelserne i artikel 4, stk. 9, hvis forholdene tilsiger dette.

4. Ved fastlæggelsen af tidsplanen for panelprocessen giver panelet parterne i tvisten rigelig tid til at forberede deres indlæg.

5. Panelerne skal fastlægge nøjagtige frister for skriftlige indlæg fra parterne, og parterne skal overholde disse frister.

6. Hver af parterne i tvisten indsender deres skriftlige indlæg til Sekretariatet, som straks videresender dem til panelet og den anden part eller de andre parter i tvisten. Den klagende part forelægger sit første skriftlige indlæg, før den indklagede part forelægger sit første indlæg, medmindre panelet ved fastlæggelsen af den tidsplan, der er omtalt i stk. 3, og efter at have konsulteret parterne i tvisten, træffer afgørelse om, at parterne skal forelægge deres indlæg samtidig. Hvis der er fastsat en rækkefølge for forelæggelsen af de første indlæg, fastsætter panelet en fast tidsfrist for modtagelse af den indklagede parts indlæg. Alle eventuelle senere indlæg forelægges samtidig.

7. I tilfælde, hvor parterne i tvisten ikke har kunnet nå frem til en gensidigt tilfredsstillende løsning, forelægger panelet sine undersøgelses-resultater i form af en skriftlig beretning til DSB. I sådanne tilfælde skal beretningen indeholde en redegørelse for undersøgelsesarbejdet, anvendeligheden af relevante bestemmelser og grundlaget for panelets konklusioner og henstillinger. Hvis der er fundet en løsning på sagen mellem parterne i tvisten, begrænses panelets beretning til en kort beskrivelse af sagen og en meddelelse om, at der er opnået en løsning.

8. For at gøre procedurerne mere effektive, må den periode, hvor panelet foretager sin undersøgelse, almindeligvis ikke overstige seks måneder fra den dato, hvor panelets sammensætning og kommissorium er aftalt, og til den dato, hvor den endelige beretning tilstilles tvistens parter. I hastende tilfælde, herunder tilfælde hvor det drejer sig om letfordærvelige varer, bestræber panelet sig på at tilstille tvistens parter sin beretning inden for en periode af tre måneder.

9. Hvis panelet finder, at det ikke kan tilstille tvistens parter sin beretning inden for en periode på seks måneder eller inden for en periode på tre måneder i hastende tilfælde, underretter det DSB skriftligt om grundene til forsinkelsen sammen med et overslag over, hvor lang tid det vil tage at udsende beretningen. Under ingen omstændigheder bør perioden fra panelets nedsættelse til udsendelse af beretningen til medlemmerne overstige ni måneder.

10. I forbindelse med konsultationer om en foranstaltning, der er truffet af et udviklingsmedlemsland, kan parterne enes om at udvide de perioder, der er fastsat i artikel 4, stk. 7 og 8. Hvis de konsulterende parter, efter at den relevante periode er udløbet, ikke kan blive enige om, at konsultationerne er afsluttet, træffer DSB's formand efter konsultationer med parterne afgørelse om, hvorvidt den relevante periode skal forlænges, og i bekræftende fald hvor længe. Desuden skal panelet ved undersøgelse af en klage over et udviklingsmedlemsland give det pågældende land tilstrækkelig med tid til at forberede og forelægge sin argumentation. Bestemmelserne i artikel 20, stk. 1, og artikel 21, stk. 4, berøres ikke af eventuelle aktioner i medfør af dette stykke.

11. Hvis en eller flere af parterne er et udviklingsmedlemsland, skal panelets beretning tydeligt angive, på hvilken måde der er taget hensyn til sådanne relevante bestemmelser om forskels- og mestbegunstigelsesbehandling af udviklingsmedlemslande, som udgør en del af de omfattede aftaler, som udviklingsmedlemslandet måtte have henvist til i forbindelse med procedurerne for bilæggelse af tvister.

12. Panelet kan indstille sit arbejde på et hvilket som helst tidspunkt efter anmodning fra den klagende part i en periode på op til tolv måneder. Hvis arbejdet indstilles, udvides de tidsrammer, der er fastlagt i denne artikels stk. 8 og 9, artikel 20, stk. 1, og artikel 21, stk. 4, med den tidsperiode, hvor arbejdet var indstillet. Hvis panelets arbejde har været indstillet i mere end 12 måneder, bortfalder bemyndigelsen til nedsættelse af panelet.

Artikel 13

Ret til at søge oplysninger

1. Hvert panel har ret til at søge oplysninger og teknisk rådgivning fra enhver enkeltperson eller ethvert organ, den finder passende. Imidlertid skal et panel, før det søger oplysninger eller rådgivning fra en person eller et organ inden for et medlems jurisdiktion, underrette dette medlems myndigheder herom. Et medlem bør straks svare udtømmende på enhver anmodning fra et panel om alle sådanne oplysninger, som panelet finder nødvendige og hensigtsmæssige. Fortrolige oplysninger, som panelet kommer i besiddelse af, må ikke videregives uden formel bemyndigelse fra den enkeltperson, det organ eller myndighederne hos det medlem, der stiller oplysningerne til rådighed.

2. Et panel kan søge oplysninger fra enhver relevant kilde og kan konsultere eksperter for at få deres udtalelse om visse aspekter af sagen. Med hensyn til faktiske forhold i forbindelse med et videnskabeligt eller teknisk spørgsmål, som rejses af en af tvistens parter, kan panelet anmode om en skriftlig konsulentberetning fra en ekspertundersøgelsesgruppe. Reglerne om nedsættelse af en sådan gruppe og dennes procedurer er fastlagt i tillæg 4.

Artikel 14

Fortrolighed

1. Panelets overvejelser er fortrolige.

2. Panelets beretninger udarbejdes uden tvistens parters tilstedeværelse med udgangspunkt i de tilvejebragte oplysninger og fremsatte erklæringer.

3. Individuelle paneldeltageres meningstilkendegivelser i panelets beretning er anonyme.

Artikel 15

Foreløbigt undersøgelsesstadium

1. Efter behandling af indlæg i form af indsigelser og mundtlige argumenter udsender panelet de deskriptive afsnit (faktiske omstændigheder og argumenter) af udkastet til beretningen til tvistens parter. Inden for en tidsfrist, der fastsættes af panelet, sender parterne deres bemærkninger skriftligt.

2. Efter udløbet af den fastsatte frist for modtagelse af bemærkninger fra tvistens parter, udsender panelet en foreløbig beretning til parterne, der indeholder både de deskriptive afsnit og panelets undersøgelsesresultater og konklusioner. Inden for en tidsfrist, der fastsættes af panelet, kan en af parterne indsende en skriftlig anmodning til panelet om at genbehandle visse aspekter af den midlertidige beretning, før den endelige beretning rundsendes til medlemmerne. Efter anmodning fra en af parterne afholder panelet endnu et møde med parterne om de spørgsmål, der tages op i forbindelse med de skriftlige bemærkninger. Hvis der ikke modtages nogen bemærkninger fra nogen af parterne inden for den hertil fastsatte frist, betragtes den midlertidige beretning som den endelige panelberetning og rundsendes straks til medlemmerne.

3. Den endelige beretnings undersøgelsesresultater omfatter en gennemgang af de argumenter, der blev fremsat på det foreløbige undsersøgelsesstadium. Det foreløbige undersøgelsesstadium skal være afsluttet inden for den tidsfrist, der er fastsat i artikel 12, stk. 8.

Artikel 16

Vedtagelse af panelberetninger

1. For at give medlemmerne tilstrækkelig tid til at tage stilling til panelberetningerne, vil der først 20 dage efter, at de er rundsendt til medlemmerne, blive taget stilling til, om de skal vedtages af DSB.

2. Medlemmer, der har indvendinger mod en panelberetning, skal mindst 10 dage for det DSB-møde, hvor panelberetningen behandles, give en skriftlig begrundelse for deres indvendinger mod, at beretningen rundsendes.

3. Tvistens parter har ret til at deltage fuldt ud i DSB's behandling af panelberetningen, og deres synspunkter føres til protokols.

4. Inden for en periode af 60 dage efter datoen for rundsendelse af panelberetningen til medlemmerne, vedtages beretningen på et DSB-møde [1], medmindre en af tvistens parter formelt underretter DSB om sin beslutning om at appellere, eller DSB ved konsensus beslutter ikke at vedtage beretningen. Hvis en af parterne har givet meddelelse om sin beslutning om at appellere, vil der først efter appelsagens afslutning blive taget stilling til DSB's vedtagelse af beretningen. Denne vedtagelsesprocedure berører ikke medlemmernes ret til at give udtryk for deres synspunkter vedrørende en panelberetning.

Artikel 17

Appelbehandling

Den Stående Appelinstans

1. Der nedsættes af DSB en stående appelinstans. Appelinstansen behandler appeller i panelsager. Den består af syv personer, hvoraf tre deltager i behandilngen af hver enkelt sag. Personer, der sidder i Appelinstansen, arbejder på skift. Reglerne herfor fastsættes i Appelinstansens arbejdsprocedurer.

2. DSB udpeger personer til at sidde i appelinstansen i en fireårig periode, og hver person kan genudpeges en gang. Imidlertid skal tre af de syv personer, der udpeges umiddelbart efter WTO-overenskomstens ikrafttræden, kun sidde i en toårig periode, hvilket afgøres ved lodtrækning. Ledige embeder besættes, efterhånden som de bliver ledige. En person, der udpeges til at erstatte en person, hvis embede ikke er udløbet, besætter dette embede i resten af forgængerens embedsperiode.

3. Appelinstansen består af personer med et godt omdømme og en påvist ekspertviden om retsspørgsmål, international handel og det emne, der generelt dækkes af de omfattede aftaler. De må ikke have nogen forbindelse med nogen regering. Medlemmerne af Appelinstansen skal i store træk være repræsentative for WTO's medlemsskare. Alle personer, der sidder i Appelinstansen, skal stå til rådighed når som helst og med kort varsel, og de skal være orienteret om aktuelle aktiviteter med hensyn til bilæggelse af tvister og andre af WTO's relevante aktiviteter. De deltager ikke i behandlingen af tvister, der ville kunne skabe en direkte eller indirekte interessekonflikt.

4. Kun parter i tvisten, og ikke tredjeparter kan appellere en panelberetning. Tredjeparter, som har underrettet DSB om, at de har en væsentlig interesse i sagen, jf. artikel 10, stk. 2, kan indsende skriftlige indlæg til og få lejlighed til at fremføre deres argumenter for Appelinstansen.

5. Som generel regel må sagsbehandlingen ikke overstige 60 dage fra den dato, hvor en af tvistens parter formelt giver underretning om sin beslutning om at appellere, til den dato, hvor Appelinstansen rundsender sin beretning. Ved fastsættelse af tidsplanen tager Appelinstansen efter omstændighederne hensyn til bestemmelserne i artikel 4, stk. 9. Hvis Appelinstansen finder, at den ikke kan færdiggøre sin beretning inden for 60 dage, underretter den DSB skriftligt om grundene til forsinkelsen og giver samtidig en vurdering af, inden for hvilken periode den vil fremlægge sin beretning. Under ingen omstændigheder må sagsbehandlingen overstige 90 dage.

6. En appel skal være begrænset til retlige spørgsmål, der indgår i panelberetningen, og panelets retsfortolkninger.

7. Appelinstansen udstyres med de fornødne administrative og retlige støttefunktioner.

8. Udgifter for personer, der sidder i Appelinstansen, herunder rejseudgifter og diæter, afholdes over WTO's budget i overensstemmelse med kriterier, der vil blive vedtaget af Det Almindelige Råd baseret på forslagene fra Komitéen for Budget, Finanser og Administration.

Appelbehandlingens procedurer

9. Forretningsordenen fastsættes af Appelinstansen efter konsultation med DSB's formand og generaldirektøren og sendes til medlemmerne til orientering.

[1] Hvis der ikke inden for denne periode er fastsat et DSB-møde på et tidspunkt, der gør det muligt at opfylde kravene i artikel 16, stk. 1, skal der afholdes et DSB-møde til dette formål.

10. Sagsbehandlingen ved Appelinstansen er fortrolig. Appelinstansens beretninger udarbejdes uden tvistens parters tilstedeværelse og på baggrund af de meddelte oplysninger og fremsatte erklæringer.

11. Meningstilkendegivelser i Appelinstansens beretning fra enkeltpersoner, der sidder i Appelinstansen, er anonyme.

12. Appelinstansen behandler under appelsagen hvert af de spørgsmål, der rejses, jf. stk. 6.

13. Appelinstansen kan stadfæste, ændre eller omstøde panelets afgørelser og konklusioner.

Vedtagelse af Appelinstansens beretninger

14. Appelinstansens beretninger vedtages af DSB og accepteres betingelsesløst af tvistens parter, medmindre DSB ved konsensus beslutter ikke at vedtage beretningen inden for 30 dage, efter at den er blevet rundsendt til medlemmerne [1]. Denne vedtagelsesprocedure berører ikke medlemmernes ret til at give udtryk for deres synspunkter i Appelinstansens beretning.

Artikel 18

Forbindelser med panelet eller Appelinstansen

1. Der må ikke være nogen ex parte-forbindelser med panelet eller Appelinstansen vedrørende forhold, der behandles for panelet eller Appelinstansen.

2. Skriftlige indlæg til panelet eller Appelinstansen behandles fortroligt, men stilles til tvistens parters rådighed. Ingen bestemmelse i denne forståelse fratager en af tvistens parter retten til at gøre offentligheden bekendt med sine egne synspunkter. Medlemmerne behandler alle oplysninger fremsendt af et andet medlem til panelet eller Appelinstansen fortroligt, hvis dette andet medlem har betegnet disse oplysninger som hemmelige. En part i tvisten skal også efter anmodning fra et medlem give et ikke-fortroligt resumé af oplysninger i sine skriftlige indlæg, som ville kunne bringes til offentlighedens kendskab.

Artikel 19

Henstillinger fra paneler og Appelinstansen

1. Hvis et panel eller Appelinstansen konkluderer, at en foranstaltning er uforenelig med en omfattet aftale, skal der henstilles til, at det pågældende medlem [2] bringer foranstaltningen i overensstemmelse med aftalen [3]. Ud over henstillingerne kan panelet eller Appelinstansen foreslå måder, hvorpå det pågældende medlem kunne gennemføre henstillingerne.

2. I overensstemmelse med artikel 3, stk. 2, kan panelet eller Appelinstansen i deres undersøgelsesresultater og henstillinger ikke forøge eller formindske rettigheder og forpligtelserne i de omfattede aftaler.

Artikel 20

Tidsrammen for DSB's afgørelser

1. Medmindre andet aftales mellem parterne i tvisten, må perioden fra datoen for DSB's nedsættelse af panelet til den dato, hvor DSB tager stilling til vedtagelsen af panelberetningen eller Appelinstansens beretning, som generel regel ikke overstige ni måneder, hvis panelberetningen ikke appelleres, eller 12 måneder, hvis beretningen appelleres. Hvis enten panelet eller Appelinstansen i medfør af artikel 12, stk. 9, eller artikel 17, stk. 5, har truffet foranstaltninger til at forlænge tidsfristen for aflæggelse af beretning, lægges denne yderligere tid til de to ovennævnte perioder.

Artikel 21

Kontrol med gennemførelse af henstillinger og afgørelser

1. Omgående efterkommelse af DSB's henstilinger og afgørelser er en væsentlig forudsætning for at sikre en effektiv bilæggelse af tvister til alle medlemmers fordel.

2. Der bør udvises særlig opmærksomhed over for udviklingsmedlemslandes interesser, for så vidt angår foranstaltninger, der er genstand for bilæggelse af tvister.

3. På DSB-møder afholdt 30 dage [1] efter datoen for vedtagelse af en panelberetning eller Appelinstansens beretning, underretter det pågældende medlem DSB om sine planer med hensyn til gennemførelse af DSB's hen-

[1] Hvis der ikke er fastsat et møde i DSB i denne periode, afholdes der et DSB-møde til dette formål.

[2] Det »pågældende medlem« er den part i tvisten, som panelets eller Appelinstansens henstillinger er rettet til.

[3] Mht. henstillinger i sager, der ikke drejer sig om en krænkelse af GATT 1994 eller nogen anden omfattet aftale, se artikel 26.

stillinger og kendelser. Hvis det er praktisk umuligt straks at efterkomme henstillingerne og kendelserne, får det pågældende medlem en rimelig tidsfrist til at gøre dette. Med rimelig tidsfrist menes:

a) en tidsfrist foreslået af det pågældende medlem, forudsat at denne frist kan godkendes af DSB; eller hvis den ikke kan godkendes,

b) en frist, der aftales mellem tvistens parterne inden for 45 dage efter datoen for vedtagelse af henstillingerne og kendelserne; eller hvis en sådan aftale ikke kan opnås,

c) en frist fastlagt ved tvungen voldgift inden for 90 dage efter datoen for vedtagelse af henstillingerne og kendelserne [1]. Under en sådan voldgift bør der for voldgiftsmanden [2] gælde de retningslinjer, at der fastsættes en rimelig frist til gennemførelse af panelets eller Appelinstansens henstillinger på under 15 måneder fra datoen for vedtagelse af panelberetningen eller Appelinstansens beretning. Imidlertid kan denne frist være kortere eller længere alt afhængig af sagens særlige omstændigheder.

4. Medmindre panelet eller Appelinstansen i medfør af artikel 12, stk. 9, eller artikel 17, stk. 5, har forlænget fristen for aflæggelse af beretning, må perioden fra datoen for DSB's nedsættelse af panelet til datoen for fastlæggelse af den rimelige frist ikke overstige 15 måneder, medmindre tvistens parter bliver enige om andet. Hvis enten panelet eller Appelinstansen har truffet foranstaltninger til at forlænge fristen for aflæggelse af beretning, lægges den yderligere tid til 15-måneders perioden; medmindre tvistens parter bliver enige om, at der foreligger særlige omstændigheder, må den samlede frist ikke overstige 18 måneder.

5. I tilfælde, hvor der er uenighed om eksistensen af eller overensstemmelse med en omfattet aftale af foranstaltninger, der er truffet for at efterkomme henstillingerne og kendelserne, afgøres en sådan tvist ved hjælp af procedurerne for bilæggelse af tvister, eventuelt ved at sagen behandles af det oprindelige panel. Panelet rundsender sin beretning inden for 90 dage efter datoen for forelæggelse af sagen. Finder panelet, at det ikke kan aflægge beretning inden for denne tidsfrist, underretter det skriftligt DSB om grundene til forsinkelsen sammen med et skøn over, inden for hvilken frist den vil kunne forelægge sin beretning.

6. DSB holder kontrol med gennemførelsen af vedtagne henstillinger eller kendelser. Spørgsmålet om gennemførelse af henstillinger eller afgørelser kan rejses i DSB af et hvilket som helst medlem når som helst efter vedtagelsen. Medmindre DSB træffer anden afgørelse, sættes spørgsmålet om gennemførelse af henstillinger eller kendelser på dagsordenen for DSB-mødet seks måneder efter datoen for fastlæggelse af den rimelige frist i henhold til stk. 3 og forbliver på DSB's dagsorden, indtil spørgsmålet har fundet en løsning. Mindst 10 dage før hvert sådant DSB-møde, giver det pågældende medlem DSB en skriftlig statusrapport om, hvor langt man er kommet med gennemførelsen af henstillingerne eller kendelserne.

7. Hvis sagen er rejst af et udviklingsmedlemsland, overvejer DSB, hvilke yderligere foranstaltninger der skal træffes, der er hensigtsmæssig under de givne forhold.

8. Hvis sagen forelægges af et udviklet medlemsland, tager DSB ved overvejelsen af, hvilke hensigtsmæssige foranstaltninger der skal træffes, hensyn ikke blot til af de påklagede foranstaltningers handelsdækning, men også deres indvirkning på det pågældende udviklingsmedlemslands økonomi.

Artikel 22

Kompensation og suspension af indrømmelser

1. Kompensation og suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser er foreløbige foranstaltninger, der kan bruges, hvis henstillingerne og kendelserne ikke gennemføres inden for en rimelig frist. Imidlertid foretrækkes hverken kompensation eller suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser frem for fuld gennemførelse af en henstilling om at bringe en foranstalting i overensstemmelse med de omfattede aftaler. Kompensation er frivillig, og hvis det tillades, skal den være i overensstemmelse med de omfattede aftaler.

2. Hvis det pågældende medlem undlader at bringe den foranstaltning, der ikke er fundet i overensstemmelse med den omfattede aftale, i overensstemmelse hermed eller på anden måde undlader at efterkomme henstillingerne og kendelserne inden for den rimelige frist, der er fastlagt i medfør af artikel 21, stk. 3, skal det pågældende medlem, hvis det anmodes herom, senest inden udløbet af den rimelige tidsfrist, indlede forhandlinger med den part, der har anmodet om iværksættelse af procedurerne for bilæggelse af tvisten, med henblik på at nå frem til for begge parter acceptabel kompensation. Hvis der ikke nås til enighed om en tilfredsstillende kompensation inden for 20 dage efter datoen for udløbet af den rimelige tidsfrist, kan enhver part, der har anmodet om iværksættelse af procedurerne for bilæggelse af tvisten, anmode om til-

[1] Hvis parterne ikke kan blive enige om en voldgiftsmand inden for ti dage efter at have forelagt sagen til voldgift, udpeges voldgiftsmanden af generaldirektøren inden for ti dage efter at have konsulteret parterne.

[2] Udtrykket voldgiftsmand skal fortolkes som henvisende til en enkeltperson eller en gruppe af personer.

ladelse fra DSB til at suspendere anvendelsen over for det pågældende medlem af indrømmelser eller andre forpligtelser i medfør af de omfattede aftaler.

3. Under overvejelserne af, hvilke inddrømmelser eller andre forpligtelser der skal suspenderes, går den klagende part ud fra følgende principper og procedurer:

a) Det generelle princip er, at den klagende part først søger at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser med hensyn til samme sektor(er) som den (dem), inden for hvilken (hvilke) panelet eller Appelinstansen har konstateret en overtrædelse eller annullering eller forringelse.

b) Hvis denne part finder, at det ikke er faktisk muligt eller effektivt at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser med hensyn til de(n) samme sektor(er), kan vedkommende søge at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser inden for andre sektorer under samme aftale.

c) Hvis denne part finder, at det ikke er praktisk muligt eller effektivt at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser med hensyn til andre sektorer under samme aftale, og at forholdene er alvorlige nok, kan vedkommende søge at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser under andre omfattede aftaler.

d) Ved anvendelsen af ovennævnte principper, skal denne part tage hensyn til:

   i) Handelen inden for den sektor eller i henhold til den aftale, hvor panelet eller Appelinstansen har konstateret en overtrædelse eller anden annullering eller forringelse, samt betydningen af denne handel for denne part,

   ii) de mere generelle økonomiske elementer med relation til annulleringen eller forringelse og de mere generelle økonomiske konsekvenser af suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser.

e) Hvis denne part beslutter at anmode om tilladelse til at suspendere, indrømmelser eller andre forpligtelser i medfør af litra b) eller c), skal vedkommende anføre grundene hertil i sin anmodning. Ud over fremsendelsen til DSB, skal anmodningen også sendes til de relevante råd og ligeledes, når det drejer sig om en anmodning i medfør af litra b), til de relevante sektororganer.

f) Ved »sektor« forstås i dette stk.:

   i) Med hensyn til varer, alle varer,

   ii) med hensyn til tjenesteydelser, en hovedsektor som identificeret i den aktuelle »sektorklassificeringsliste for tjenesteydelser«, som identificerer sådanne sektorer [1],

   iii) med hensyn til handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder, hver af kategorierne af intellektuelle ejendomsrettigheder omfattet af afsnit 1 eller afsnit 2 eller afsnit 3 eller afsnit 4 eller afsnit 5 eller afsnit 6 eller afsnit 7 af Del II eller forpligtelserne i henhold til Del III eller Del IV i aftalen om TRIPS.

g) Ved »aftale« forstås i dette stk.:

   i) Med hensyn til varer, de aftaler, der er opført i bilag 1A i WTO-overenskomsten, som helhed og plurilaterale handelsaftaler, for så vidt de relevante parter i tvisten er parter i disse aftaler,

   ii) med hensyn til tjenesteydelser, GATS,

   iii) med hensyn til intellektuelle ejendomsrettigheder, aftalen om TRIPS.

4. Omfanget af suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser, som tillades af DSB, skal svare til omfanget af annulleringen eller forringelsen.

5. DSB giver ikke tilladelse til suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser, hvis en sådan suspension er forbudt i henhold til en omfattet aftale.

6. Hvis den situation, der er beskrevet i stk. 2 ovenfor opstår, giver DSB efter anmodning tilladelse til at suspendere indrømmeler eller andre forpligtelser senest 30 dage efter udløbet af en rimelig tidsfrist, medmindre DSB ved konsensus beslutter at afvise anmodningen. Hvis det pågældende medlem imidlertid rejser indvendinger mod omfanget af den foreslåede suspension eller hævder, at de principper og procedurer, der er fastsat i stk. 3 ikke er blevet fulgt i tilfælde, hvor en klagende part har anmodet om tilladelse til at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser i henhold til stk. 3, litra b) eller c) ovenfor, henvises sagen til voldgift. Denne voldgift foretages af det oprindelige panel, hvis der er medlemmer til rådighed, eller af en voldgiftsmand [2], der udpeges af generaldirektøren, og skal være afsluttet senest 60 dage efter udløbet af den rimelige tidsfrist. Indrømmelser eller andre forpligtelser suspenderes ikke i voldgiftsperioden.

[1] Listen i dokument MTN.GNS/W/120 identificerer elleve sektorer.

[2] Udtrykket »voldgiftsmand« skal fortolkes som henvisende til en enkeltperson eller en gruppe af personer.

7. Voldgiftsmanden (1), som handler i overensstemmelse med stk. 5, undersøger ikke arten af de suspensioner eller andre indrømmelser, der skal suspenderes, men afgør, om omfanget af suspensionen svarer til omfanget af annulleringen eller forringelsen. Voldgiftsmanden kan også afgøre, om den foreslåede suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser er tilladt i medfør af den omfattede aftale. Hvis den sag, der henvises til voldgift, imidlertid omfatter en påstand om, at de principper og procedurer, der er fastsat i stk. 3 ikke er blevet fulgt, undersøger voldgiftsmanden denne påstand. Hvis voldgiftsmanden afgør, at disse principper og procedurer ikke er blevet fulgt, anvender den klagende part dem i overensstemmelse med stk. 3. Parterne accepterer voldgiftsmandens afgørelse som endelig, og de pågældende parter søger ikke at få henvist sagen til yderligere voldgift. DSB underrettes omgående om voldgiftsmandens afgørelse og giver efter anmodning tilladelse til at suspendere indrømmelser eller andre forpligtelser, hvis anmodningen er i overensstemmelse med voldgiftsmandens afgørelse, medmindre DSB ved konsensus beslutter at afvise anmodningen.

8. Suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser er midlertidig og anvendes kun, indtil den foranstaltning, der er fundet uforenelig med en omfattet aftale, er bragt til ophør, eller det medlem, som skal gennemføre henstillinger eller kendelser, kommer med en løsning på annulleringen eller forringelsen af fordele, eller indtil der opnås gensidigt tilfredstillende løsning. I overensstemmelse med artikel 21, stk. 6, skal DSB fortsat føre tilsyn med gennemførelsen af vedtagne henstillinger eller kendelser, herunder de tilfælde, hvor der er ydet kompensation, eller hvor indrømmelser eller andre forpligtelser er blevet suspenderet, men hvor henstillingerne om at bringe foranstaltningen i overensstemmelse med de omfattede aftaler ikke er blevet gennemført.

9. De omfattede aftalers bestemmelser om bilæggelse af tvister kan bringes i anvendelse, når det drejer sig om foranstaltninger, der berører overholdelsen af disse aftaler, og som træffes af regionale eller lokale regeringsmyndigheder eller andre myndigheder inden for et medlems territorium. Hvis DSB har vedtaget en kendelse om, at en bestemmelse i en omfattet aftale ikke er blevet overholdt, træffer det ansvarlige medlem sådanne rimelige foranstaltninger, som måtte stå til dets rådighed, for at sikre overholdelsen af den pågældende aftale. Bestemmelserne i de omfattede aftaler og i denne forståelse vedrørende kompensation og suspension af indrømmelser eller andre forpligtelser anvendes i tilfælde, hvor det ikke har været muligt at sikre en sådan overholdelse (2).

(1) Udtrykket »voldgiftsmand« skal fortolkes som henvisende til enten en enkeltperson eller en gruppe af personer eller til medlemmerne af det oprindelige panel, når de optræder i rollen som voldgiftsmænd.

(2) Hvis bestemmelserne i nogen omfattet aftale vedrørende foranstaltninger truffet af regionale eller lokale regeringsmyndigheder eller andre myndigheder inden for et medlems territorium indeholder bestemmelser, der er forskellige fra bestemmelserne i dette stk., har bestemmelserne i denne omfattede aftale forrang.

Artikel 23

Styrkelse af det multilaterale system

1. Når medlemmer søger at rette op på en overtrædelse af forpligtelser eller anden annullering eller forringelse af fordele i medfør af de omfattede aftaler eller en forhindring for at nå en målsætning i de omfattede aftaler, skal de anvende og overholde reglerne og procedurerne i denne forståelse.

2. I sådanne tilfælde skal medlemmerne:

a) ikke foretage nogen konstatering af, at der foreligger en overtrædelse, at fordele er blevet annulleret eller forringet, eller at opfyldelsen af en målsætning i de omfattede aftaler er blevet forhindret, undtagen ved at anvende ordningen for bilæggelse af tvister i overensstemmelse med reglerne og procedurerne i denne forståelse, og skal bringe en sådan konstatering i overensstemmelse med undersøgelsesresultaterne i panelberetningen eller Appelinstansens beretning som vedtaget af DSB eller med en voldgiftskendelse afsagt i medfør af denne forståelse,

b) følge de procedurer, der er fastsat i artikel 21 for fastlæggelse af en rimelige tidsfrist til, at det pågældende medlem kan gennemføre henstillingerne og kendelserne, og

c) følge de procedurer, der er fastsat i artikel 22 for at afgøre omfanget af suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser og få DSB's tilladelse i overensstemmelserne med disse procedure før suspensionen af indrømmelser eller andre forpligtelser i medfør af de omfattede aftaler som reaktioner på det pågældende medlems manglende gennemførelse af henstillingerne og kendelserne inden for denne rimelig tidsfrist.

Artikel 24

Særlige procedurer for mindst udviklede medlemslande

1. På ethvert trin i forbindelse med fastlæggelsen af årsagerne til en tvist og i forbindelse med procedurerne for bilæggelse af tvister, der involverer et mindst udviklet medlemsland, skal der udvises særlige hensyn over for mindst udviklede medlemslandes særlige situation. Medlemmerne skal udvise tilbageholdenhed med hensyn til at bringe sager op, der er omfattet af disse procedurer, hvis

de involverer et mindst udviklet medlemsland. Hvis der konstateres en annullering eller forringelse som følge af en foranstaltning truffet at et mindst udviklet medlemsland, udviser de klagende parter tilbageholdenhed med hensyn til at anmode om kompensation eller at søge om tilladelse til at suspendere anvendelsen af indrømmelser eller andre forpligtelser som led i disse procedurer.

2. I sager om bilæggelsen af tvister, der involverer et mindst udviklet medlemsland, og hvor der ikke er fundet en tilfredsstillende løsning i forbindelse med konsultationer skal generaldirektøren eller DSB's formand efter anmodning fra et mindst udviklet medlemsland tilbyde mellemkomst, forlig og mægling med henblik på at bistå parterne med at bilægge tvisten, før der fremsættes anmodning om et panel. Generaldirektøren eller DSB's formand kan i forbindelse med denne bistand konsultere en hvilken som helst kilde, de måtte finde hensigtsmæssig.

Artikel 25

Voldgift

1. Hurtig voldgiftsprocedure inden for WTO som et alternativt middel til bilæggelse af tvister kan gøre det lettere at finde en løsning på tvister, der vedrører spørgsmål, der er klart defineret af begge parter.

2. Medmindre andet er fastsat i denne forståelse, forudsætter anvendelse af voldgift gensidig fra parterne, som i fællesskab fastlægger, hvilke procedurer der skal følges. Aftaler om at anvende voldgift meddeles alle medlemmer i god tid, før voldgiftsprocessen indledes.

3. Andre medlemmer kan kun blive part i en voldgiftssag, hvis de parter, der er blevet enige om at indlede voldgiftssagen, er indforstået hermed. Voldgiftskendelser meddeles DSB og rådet eller komitéen for enhver relevant aftale, hvor et hvilket som helst medlem kan rejse ethvert spørgsmål med relation hertil.

4. Artikel 21 og 22 i denne forståelse finder tilsvarende anvendelse for voldgiftskendelser.

Artikel 26

1. Klager i tilfælde af ikke-overtrædelse af den type, der er beskrevet i artikel XXIII, stk. 1, litra b), i GATT 1994.

I tilfælde, hvor bestemmelserne i artikel XXIII, stk. 1, litra b), i GATT 1994 anvendes på en omfattet aftale, kan et panel eller Appelinstansen kun afsige kendelser eller fremsætte henstillinger, hvis en part i tvisten finder, at en fordel, der tilfalder denne direkte eller indirekte i medfør af den relevante omfattede aftale, annulleres eller forringes eller realiseringen af en hvilken som helst målsætning i denne aftale hindres som resultat af et medlems anvendelse af en foranstaltning, uanset om denne er i strid med denne aftales bestemmelser eller ej. Hvis denne part er af den opfattelse og et panel eller Appelinstansen beslutter, at en sag vedrører en foranstaltning, som ikke er i strid med bestemmelserne i en omfattet aftale, på hvilken bestemmelserne i artikel XXIII, stk. 1, litra b), i GATT 1994 finder anvendelse, anvendes procedurerne i denne forståelse på følgende betingelser:

a) Den klagende part forelægger en detaljeret motivering for enhver klage med relation til en foranstaltning, som ikke er i strid med den relevante omfattede aftale;

b) i tilfælde, hvor det konstateres, at en foranstaltning annullerer eller forringer en fordel eller hindrer realiseringen af målsætninger i den relevante omfattede aftale uden en overtrædelse heraf, er der ingen forpligtelse til at trække foranstaltningen tilbage. Imidlertid skal panelet eller Appelinstansen i sådanne tilfælde henstille, at det pågældende medlem foretager en gensidigt tilfredsstillende tilpasning;

c) uanset bestemmelserne i artikel 21 kan den i artikel 21, stk. 3, omhandlede voldgift efter anmodning fra en af parterne omfatte en fastlæggelse af omfanget af de fordele, der er annulleret eller forringet, og der kan i den forbindelse foreslås måder og metoder til at nå frem til en gensidigt tilfredsstillende løsning; sådanne forslag er ikke bindende for tvistens parter;

d) uanset bestemmelserne i artikel 22, stk. 1, kan kompensation være et led i en gensidigt tilfredsstillende tilpasning som en bilæggelse af tvisten.

2. Klager af den type, der er beskrevet i artikel XXIII, stk. 1, litra c), i GATT 1994

I tilfælde, hvor bestemmelserne i artikel XXIII, stk. 1, litra c), i GATT 1994 anvendes på en omfattet aftale, kan et panel eller Appelinstansen kun afsige kendelser eller fremsætte henstillinger, hvis en part i tvisten finder, at en fordel, der tilfalder denne direkte eller indirekte i medfør af den relevante omfattede aftale, annulleres eller forringes eller realiseringen af en hvilken som helst målsætning i denne aftale hindres som resultat af, at der

foreligger en hvilken som helst anden situation end dem, som bestemmelserne i artikel XXIII, stk. 1, litra a) og b) finder anvendelse på. Hvis denne part er af den opfattelse og et panel eller Appelinstansen beslutter, at forholdet er omfattet af dette stk. 1, anvendes procedurerne i denne forståelse kun indtil og inklusive det punkt i sagsbehandlingen, hvor panelberetningen er blevet rundsendt til medlemmerne. Reglerne og procedurerne for bilæggelse af tvister i afgørelse af 12. april 1989 (BISD 36S/61—67) finder anvendelse på overvejelser vedrørende vedtagelse samt overvågning og gennemførelse af henstillinger og kendelser. Følgende finder også anvendelse:

a) Den klagende part forelægger en detaljeret motivering for enhver klage med relation til spørgsmål, der er omfattet af dette stk.;

b) i sager, der vedrører forhold, der er omfattet af dette stk., rundsender panelet, hvis det finder, at sagerne også omfatter bilæggelse af tvister i andre forhold end dem, der er omfattet af dette stk., en beretning til DSB, hvori panelet behandler sådanne forhold, og desuden en særskilt beretning om forhold, der falder ind under dette stk.

Artikel 27

Sekretariatets opgaver

1. Det er Sekretariatets opgave at bistå paneler, især i retlige, historiske og proceduremæssige aspekter af behandlede sager, og at yde sekretærbistand og teknisk bistand.

2. Samtidig med at Sekretariatet bistår medlemmer efter disses anmodning mht. bilæggelse af tvister, kan der også være et behov for yderligere retlig rådgivning og assistance til udviklingsmedlemslande mht. bilæggelse af tvister. Til dette formål stiller Sekretariatet en kvalificeret retsekspert fra WTO's tekniske samarbejdstjenester til rådighed for ethvert udviklingsmedlemsland, der måtte anmode herom. Denne ekspert bistår udviklingsmedlemslandet på en sådan måde, at Sekretariatet bevarer sin upartiskhed.

3. Sekretariatet arrangerer særlige uddannelseskurser for interesserede medlemmer vedrørende disse procedurer og fremgangsmåder for bilæggelse af tvister, så medlemmernes eksperter er bedre orienteret herom.

TILLÆG 1

AFTALER OMFATTET AF FORSTÅELSEN

A) Overenskomst om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen

B) Multilaterale handelsaftaler

Bilag 1A: Multilaterale aftaler om handel med varer

Bilag 1B: Den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser

Bilag 1C: Aftale om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder

Bilag 2: Forståelse vedrørende regler og procedurer for bilæggelse af tvister

C) Plurilaterale handelsaftaler

Bilag 4: Aftale om handel med civile luftfartøjer

Aftale om offentlige indkøb

Internationalt arrangement vedrørende mejerisektoren

Internationalt arrangement vedrørende oksekød

Anvendelsen af denne forståelse på plurilaterale handelsaftaler forudsætter, at parterne i hver aftale vedtager en beslutning, der fastsætter vilkårene for anvendelsen af forståelsen på den individuelle aftale, herunder også eventuelle særlige eller yderligere regler eller procedurer til medtagelse i tillæg 2, som anmeldt til DSB.

TILLÆG 2

SÆRLIGE ELLER YDERLIGERE REGLER OG PROCEDURER, DER INDGÅR I DE OMFATTEDE AFTALER

Aftale	Regler og procedurer
Aftale om sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger	11.2
Aftale om tekstilvarer og beklædningsgenstande	2.14, 2.21, 4.4, 5.2, 5.4, 5.6, 6.9, 6.10, 6.11, 8.1-8.12
Aftale om tekniske handelshindringer	14.2 — 14.4, bilag 2
Aftale om anvendelsen af artikel VI i GATT 1994	17.4-17.7
Aftale om anvendelsen af artikel VII i GATT 1994	19.3-19.5, Bilag II.2(f), 3, 9, 21
Aftale om subsidier og udligningstold	4.2-4.12, 6.6, 7.2-7.10, 8.5 fodnote 35, 24.4, 27.7, bilag V
Almindelig aftale om handel med tjenesteydelser	XXII:3, XXIII:3
Bilag om finansielle tjenesteydelser	4
Bilag om lufttransportydelser	4
Afgørelse om visse GATS-procedurer for bilæggelse af tvister	1-5

Fortegnelsen over regler og procedurer i dette tillæg omfatter bestemmelser, hvor enventuelt kun en del af bestemmelsen er relevant i denne sammenhæng.

Eventuelle særlige eller yderligere regler eller procedurer i de plurilaterale handelsaftaler som fastlagt af de kompetente instanser for hver aftale og som anmeldt til DSB.

TILLÆG 3

ARBEJDSPROCEDURER

1. Under sagsbehandlingen følger panelet de relevante bestemmelser i denne forståelse. Desuden gælder følgende arbejdsprocedurer.

2. Panelet mødes for lukkede døre. Tvistens parter og interesserede parter er kun til stede ved møderne, hvis de af panelet opfordres til at give møde.

3. Panelets forhandlinger og de dokumenter, der forelægges det, holdes fortrolige. Intet i denne forståelse skal udelukke en af tvistens parter fra at fremsætte erklæringer om sine egne holdninger til offentligheden. Medlemmerne behandler oplysninger fremsat af et andet medlem over for panelet fortroligt, hvis dette medlem over for panelet har betegnet oplysningerne som fortrolige. Hvis en part i tvisten fremlægger en fortrolig version i sine skriftlige indlæg over for panelet, skal denne, hvis et medlem anmoder herom, give et ikke-fortroligt resumé af oplysningerne i sine indlæg, som kan bringes til offentlighedens kendskab.

4. Før det første væsentlige møde i panelet med parterne, fremsender tvistens parter til panelet skriftlige indlæg, hvor de redegør for sagens faktiske forhold og fremfører deres argumenter.

5. På det første væsentlige møde med parterne anmoder panelet den part, der har indbragt klagen, om at give sagsfremstilling. Derefter, og stadig på samme møde, anmodes den part, mod hvem klagen er rejst, om at fremsætte sine synspunkter.

6. Alle tredjeparter, som har bekendtgjort deres interesse i tvisten over for DSB, opfordres skriftligt til at forelægge deres synspunkter under en del (sektion) af panelets første væsentlige møde, der er afsat til dette formål. Alle sådanne tredjeparter kan være til stede under hele denne sektion af mødet.

7. Formelle indsigelser fremsættes på panelets andet væsentlige møde. Den part, mod hvem klagen er rejst, har ret til først at tage ordet, hvorefter det er den klagende parts tur. Parterne fremsætter før dette møde skriftlige indsigelser over for panelet.

8. Panelet kan på et hvilket som helst tidspunkt stille parterne spørgsmål og anmode dem om forklaringer enten under mødet med parterne eller skriftligt.

9. Tvistens parter og enhver tredjepart, der opfordres til at fremsætte sine synspunkter i overensstemmelse med artikel 10, stiller en skriftligt version af deres mundtlige erklæringer til rådighed for panelet.

10. For at skabe fuld gennemsigtighed fremsættes de indlæg, indsigelser og erklæringer, der er omtalt i stk. 5—9 under parternes tilstedeværelse. Desuden stilles hver parts skriftlige indlæg, herunder eventuelle bemærkninger til den deskriptive del af beretningen og svar på spørgsmål stillet af panelet, til rådighed for de(n) anden (andre) part(er).

11. Eventuelle yderligere procedurer, der er specifikke for panelet.

12. Foreslået tidsplan for panelets arbejde:

a) Modtagelse af parternes første skriftlige indlæg	
1) Den klagede part	3—6 uger
2) Den indklagede part	2—3 uger
b) Dato, tidspunkt og sted for første væsentlige møde med parterne); tredjepartssektionen	1—2 uger
c) Modtagelse af parternes skriftlige indsigelser	2—3 uger
d) Dato, tidspunkt og sted for andet væsentlige møde med parterne	1—2 uger
e) Udsendelse af den deskriptive del af beretningen til parterne	2—4 uger
f) Modtagelse af bemærkninger fra parterne om den deskriptive del af beretningen	2 uger
g) Udsendelse af foreløbig beretning til parterne, herunder undersøgelsesresultater og konklusioner	2—4 uger
h) Frist for parterne til at anmode om genbehandling af en del eller dele af beretningen	1 uge
i) Panelets genbehandlingsperiode, herunder eventuelle yderligere møder med parterne	2 uger
j) Udsendelse af endelig beretning til tvistens parter	2 uger
k) Rundsendelse af endelig beretning til medlemmerne	3 uger

Ovennævnte tidsplan kan ændres i lyset af uforudsete hændelser. Yderligere møder med parterne kan tidsberammes, hvis det er nødvendigt.

TILLÆG 4

EKSPERTUNDERSØGELSESGRUPPER

Følgende regler og procedurer anvendes på ekspertundersøgelsesgrupper, der er nedsat i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 13, stk. 2.

1. Ekspertundersøgelsesgrupper er underlagt panelets myndighed. Deres kommissorium og arbejdsprocedurer fastlægges af panelet, og de rapporterer til panelet.

2. Deltagelse i ekspertundersøgelsesgrupper er forbeholdt personer af høj professionel standard og med erfaring inden for den pågældende område.

3. Borgere fra lande eller områder, der er part i tvisten, kan ikke have sæde i en ekspertundersøgelsesgruppe, undtagen i ganske særlige tilfælde, hvor panelet finder, at behovet for specialiseret videnskabelig viden ikke på anden måde kan opfyldes. Regeringsembedsmænd, der repræsenterer parter i tvisten, kan ikke have sæde i ekspertundersøgelsesgruppen. Medlemmer af ekspertundersøgelsesgruppen er personlige medlemmer og repræsenterer ikke nogen regering eller organisation. Regeringer eller organisationer må derfor ikke give dem instrukser mht. forhold, der behandles af en ekspertuntersøgelsesgruppe.

4. Ekspertundersøgelsesgrupper kan konsultere og søge oplysninger samt teknisk rådgivning fra enhver kilde efter eget skøn. Før en ekspertundersøgelsesgruppe søger sådanne oplysninger eller rådgivning fra en kilde inden for et medlems jurisdiktion, underretter den dette medlems regering herom. Ethvert medlem besvarer hurtigt og fyldestgørende enhver anmodning fra en ekspertundersøgelsesgruppe om sådanne oplysninger, som ekspertundersøgelsesgruppen finder nødvendige og passende.

5. Parterne i tvisten har adgang til alle relevante oplysninger, der er stillet til rådighed for en ekspertundersøgelsesgruppe, medmindre disse er af fortrolig art. Fortrolige oplysninger til en ekspertundersøgelsesgruppe frigives ikke uden formel tilladelse fra den regering, organisation eller person, der stiller oplysningerne til rådighed. I tilfælde, hvor ekspertundersøgelsesgruppen har anmodet om sådanne oplysninger, men hvor ekspertundersøgelsesgruppens frigivelse af oplysningerne ikke er tilladt, udsender den pågældende regering, organisation eller person et ikke-fortroligt resumé af de således givne oplysninger.

6. Ekspertundersøgelsesgruppen forelægger et udkast til beretning til parterne for at få deres bemærkninger og efter forholdene tage hensyn hertil i den endelige beretning, som også udsendes til tvistens parter, når den forelægges panelet. Ekspertundersøgelsesgruppens endelige beretning er kun af rådgivende karakter.

BILAG 3

ORDNING FOR EKSAMINATION AF HANDELSPOLITIK

MEDLEMMERNE ER ENIGE OM FØLGENDE:

A. Formål

i) Sigtet med ordningen for eksamination af handelspolitikken (»TPRM«) er at bidrage til at forbedre alle medlemmers tilslutning til de regler, discipliner og forpligtelser, der er vedtaget i de multilaterale handelsaftaler og i påkommende tilfælde de plurilaterale handelsaftaler, og derved sikre, at det multilaterale samhandelssystem fungerer bedre i kraft af større gennemsigtighed i og forståelse for medlemmernes handelspolitikker og fremgangsmåder. I overensstemmelse hermed muliggør eksaminationsordningen en regelmæssig kollektiv vurdering og evaluering af alle dele af de enkelte medlemmers handelspolitik og fremgangsmåder og disses indvirkning på det multilaterale samhandelssystem funktionsmåde. Det er imidlertid ikke tanken, at den skal tjene som grundlag for en håndhævelse af specifikke forpligtelser i henhold til aftalerne eller for procedurerne for bilæggelse af tvister eller til at pålægge medlemmerne nye politiske forpligtelser.

ii) Vurderingen i eksaminationsordningens regi gennemføres i den udstrækning, dette er relevant, på baggrund af det pågældende medlems generelle økonomiske behov og udviklingsbehov, dets politik og mål samt dets internationale situation. Dog er formålet med eksaminationsordningen at undersøge de virkninger, som et medlems handelspolitik og fremgangsmåder har på det multilaterale samhandelssystem.

B. Indenlandsk gennemsigtighed

Medlemmerne anerkender, at den indenlandske gennemsigtighed i regeringens beslutningstagning vedrørende handelspolitiske anliggender har en egenværdi for såvel medlemmernes økonomi som det multilaterale samhandelssystem, og er enige om at anspore til og fremme en større gennemsigtighed inden for deres egne systemer, idet de erkender, at den indenlandske gennemsigtighed skal gennemføres på et frivilligt grundlag under hensyn til det enkelte medlems retssystemer og politiske systemer.

C. Eksaminationsprocedurer

i) Der oprettes en eksaminationsmyndighed for handelspolitik (i det følgende benævnt »TPRB«), hvis opgave er at gennemføre eksaminationer af handelspolitikken.

ii) Alle medlemmers handelspolitik og fremgangsmåder skal eksamineres med jævne mellemrum. Den indvirkning, som de enkelte medlemmer har på det multilaterale samhandelssystems funktionsmåde, defineret ved deres andel i verdenshandelen i en repræsentativ periode af nyere dato, vil være den afgørende faktor ved fastlæggelsen af, hvor hyppigt eksaminationen skal foretages. De første fire således fastslagte samhandelsenheder (idet De Europæiske Fællesskaber betragtes som én enhed) skal eksamineres hvert andet år. De følgende seksten skal eksamineres hvert fjerde år. De øvrige medlemmer skal eksamineres hvert sjette år, idet der dog kan fastsættes en længere periode for medlemmer, der indgår i gruppen af mindst udviklede lande. Der er enighed om, at eksaminationen af enheder, der har fælles udenrigspolitik og omfatter mere end ét medlem, skal dække alle de politiske komponenter, der øver indflydelse på samhandelen, herunder de enkelte medlemmers relevante politik og fremgangsmåder. Undtagelsesvis kan TPRB, dersom der sker ændringer i et medlems handelspolitik eller fremgangsmåder med betydelige konsekvenser for handelsparterne, efter samråd anmode det pågældende medlem om at fremskynde dets næste eksamination.

iii) Drøftelserne på møderne i TPRB skal have den i litra A angivne målsætning. Drøftelserne skal fokusere på medlemmets handelspolitik og fremgangsmåder, der er emnet for vurderingen i henhold til eksaminationsordningen.

iv) TPRB udarbejder et skema for eksaminationernes gennemførelse. Den kan også drøfte ajourførte rapporter fra medlemmerne og tage disse til efterretning. TPRB udarbejder hvert år et eksaminationsprogram i samråd med de direkte berørte medlemmer. I samråd med medlemmerne eller medlemmer, der er under eksamination, kan formanden vælge debatdeltagere, der skal indlede drøftelserne i TPRB i kraft af deres personlige egenskaber.

v) TPRB skal basere sit arbejde på følgende dokumentation:

a) en fuldstændig rapport som nævnt i litra D fremlagt af det eller de medlemmer, som er under eksamination

b) en rapport, som skal udarbejdes af sekretariatet på dettes eget ansvar, og som skal baseres på den information, der står til dens rådighed, og på den af det pågældende medlem eller de pågældende medlemmer fremlagte information. Sekretariatet indhenter nærmere oplysninger

fra det eller de berørte medlemmer vedrørende deres handelspolitik og fremgangsmåder.

vi) Rapporterne fra medlemmet under eksamination og fra sekretariatet offentliggøres sammen med mødeprotokollen fra det pågældende møde i TPRB umiddelbart efter eksaminationen.

vii) Disse dokumenter fremsendes til Ministerkonferencen, der tager dem til efterretning.

D. Aflæggelse af rapport

For at sikre den størst mulige grad af gennemsigtighed aflægger hvert medlem med jævne mellemrum rapport til TPRB. De fuldstændige rapporter skal indeholde en beskrivelse af det pågældende medlems eller de pågældende medlemmers handelspolitik og fremgangsmåde baseret på et fælles format, som vedtages af TPRB. Dette format skal fra starten baseres på det Outline Format for Country Reports, som blev fastlagt ved afgørelsen af 19. juli 1989 (BISD 36S/406—409), om fornødent med en udvidelse af rapporternes dækningsområde til at omfatte alle de aspekter ved handelspolitikken, som er omfattet af de multilaterale handelsaftaler i bilag 1 og i påkommende tilfælde af de plurilaterale handelsaftaler. Dette format kan revideres af TPRB i lyset af de indhøstede erfaringer. Mellem eksaminationerne skal medlemmerne fremlægge kortfattede rapporter, når der sker store ændringer i deres handelspolitik; der vil blive foretaget en årlige ajourføring af den statistiske information i overensstemmelse med det aftalte format. Der skal tages et særligt hensyn til de vanskeligheder, som de medlemmer, der er mindst udviklede lande, har med udarbejdelsen af deres rapporter. Sekretariatet sørger på begæring for faglig bistand til medlemmer, der er udviklingslande, navnlig de medlemmer, der er mindst udviklede lande. Informationen i rapporterne skal i videst mulig udstrækning koordineres med de meddelelser, der afgives i henhold til bestemmelserne i de multilaterale handelsaftaler og i påkommende tilfælde de plurilaterale handelsaftaler.

E. Forbindelse med betalingsbalancebestemmelserne i GATT 1994 og GATS

Medlemmerne erkender, at det er nødvendigt at minimere byrden for de regeringer, der også skal deltage fuldt ud i konsultationer i henhold til betalingsbalancebestemmelserne i GATT 1994 eller GATS. I dette øjemed fastlægger formanden for TPRB i samråd med det eller de berørte medlemmer og med formanden for Udvalget for Betalingsbalancerestriktioner administrative arrangementer, hvorved den normale rytme for eksaminationerne af handelspolitikken harmoniseres med tidsplanen for betalingsbalancekonsultationerne, uden at eksaminationen af handelspolitikken dog udsættes med mere end 12 måneder.

F. Vurdering af ordningen

TPRB foretager en vurdering af TPRM's virksomhed højst fem år efter, at overenskomsten om oprettelse af WTO er trådt i kraft. Vurderingens resultater forelægges Ministerkonferencen. Den kan derefter foretage vurderinger af TPRM med mellemrum, som den selv bestemmer, eller som Ministerkonferencen anmoder om.

G. Oversigt over udviklingen i de internationale samhandelsvilkår

Desuden skal TPRB hvert år udarbejde en oversigt over udviklingen i de internationale samhandelsvilkår, som indvirker på det multilaterale samhandelssystem. Oversigten skal ledsages af en årsrapport fra generaldirektøren med angivelse af WTO's vigtigste aktiviteter og med hovedvægten lagt på vigtige politiske spørgsmål, som påvirker samhandelssystemet.

SLUTAKT

indeholdende resultaterne af Uruguay-runden af multilaterale handelsforhandlinger

(Marrakesh, den 15. april 1994)

1. Repræsentanterne for regeringerne og for De Europæiske Fællesskaber, som er medlemmer af Handelsforhandlingskomitéen, og som har været samlet for at afslutte Uruguay-runden af multilaterale handelsforhandlinger, er enige om, at overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (i denne slutakt benævnt »WTO-overenskomsten«), ministererklæringerne og -beslutningerne og forståelsen vedrørende forpligtelser i forbindelse med finansielle tjenesteydelser, der er knyttet hertil, indeholder resultaterne af deres forhandlinger og udgør en integrerende del af denne slutakt.

2. Repræsentanterne er med undertegnelsen af denne slutakt enige om

   a) om fornødent at forelægge WTO-overenskomsten for deres respektive kompetente myndigheder med henblik på at opnå godkendelse af overenskomsten i overensstemmelse med deres respektive procedurer og

   b) at vedtage ministererklæringerne og -beslutningerne.

3. Repræsentanterne er enige om, at det er ønskeligt, at alle deltagerne i Uruguay-runden af multilaterale handelsforhandlinger (i det følgende benævnt »deltagerne«) accepterer WTO-overenskomsten med sigte på, at den træder i kraft den 1. januar 1995 eller så hurtigt som muligt efter dette tidspunkt. Senest i slutningen af 1994 træder ministrene sammen i overensstemmelse med sidste paragraf i Punta del Este-ministererklæringen for at træffe beslutning om den internationale gennemførelse af resultaterne, herunder tidsplanen for deres ikrafttræden.

4. Repræsentanterne er enige om, at WTO-overenskomsten i overensstemmelse med overenskomstens artikel XIV er åben for accept som et hele ved undertegnelse eller på anden måde af alle deltagere. Accept og ikrafttræden af en plurilateral aftale i bilag 4 til WTO-overenskomsten sker i overensstemmelse med bestemmelserne i den pågældende plurilaterale aftale.

5. Deltagere, der ikke er kontraherende parter i den almindelige overenskomst og told og udenrigshandel, skal inden de accepterer WTO-overenskomsten, have tilendebragt forhandlingerne om deres tiltrædelse af den almindelige overenskomst og være blevet kontraherende parter deri. For deltagere, som ikke er kontraherende parter i den almindelige overenskomst på datoen for slutakten, er listerne ikke endelige og il efterfølgende blive suppleret med henblik på deres tiltrædelse af den almindelige overenskomst og accept af WTO-overenskomsten.

6. Denne slutakt og de dertil knyttede tekster deponeres hos generaldirektøren for de KONTRAHERENDE PARTER i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel, som straks forsyner hver deltager med en attesteret genpart deraf.

Udfærdiget i Marrakesh den 15. april nitten hundrede og fireoghalvfems i ét eksemplar på engelsk, fransk og spansk, idet hver af disse tekster er autentisk.

[Liste af underskrifter, som skal indgå i traktatkopien af slutakten til undertegnelse].

BESLUTNING OM FORANSTALTNINGER TIL FORDEL FOR DE MINDST UDVIKLEDE LANDE

MINISTRENE,

som erkender de mindst udviklede landes vanskelige stilling og behovet for, at de sikres effektiv deltagelse i verdenshandelssystemet, og at der træffes yderligere foranstaltninger til forbedring af deres handelsmuligheder,

som erkender de mindst udviklede landes særlige behov med hensyn til markedsadgang, hvor fortsat præferenceadgang stadig er et vigtigt middel til at forbedre deres handelsmuligheder,

som bekræfter deres forpligtelse til fuldt ud at gennemføre bestemmelserne om de mindst udviklede lande i stk. 2 (d), 6 og 8 i beslutningen af 28. november 1979 om differentieret og gunstigere behandling, gensidighed og øget deltagelse for udviklingslandenes vedkommende,

som henviser til deltagernes forpligtelse ifølge Punta del Este-ministererklæringens del I, afdeling B (vii),

1. BESLUTTER, at hvis det ikke allerede er et led i de instrumenter, der er forhandlet i Uruguay-runden, skal de mindst udviklede lande, selv om de har accepteret disse instrumenter, så længe de forbliver i kategorien mindst udviklede lande, under overholdelse af nævnte instrumenters almindelige regler kun påtage sig forpligtelser og indrømmelser i et omfang, som er foreneligt med deres individuelle udviklingsbehov, finansielle og handelsmæssige behov eller deres administrative og institutionelle formåen. De mindst udviklede lande indrømmes en yderligere frist på et år fra den 15. april 1994 til fremlæggelse af deres lister efter artikel XI i overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen,

2. ER ENIGE OM, AT:

i) der bl.a. ved regelmæssige undersøgelser skal sikres en hurtig gennemførelse af alle særlige og differentierede foranstaltninger truffet til fordel for de mindst udviklede lande, herunder sådanne truffet i forbindelse med Uruguay-runden

ii) mestbegunstigelsesindrømmelser vedrørende toldmæssige og ikke-toldmæssige foranstaltninger, der er vedtaget under Uruguay-runden for varer af eksportmæssig interesse for de mindst udviklede lande, så vidt muligt kan gennemføres autonomt, førtidigt og uden etaper. Der skal overvejes yderligere forbedringer af GSP og andre ordninger for varer af særlig eksportinteresse for de mindst udviklede lande,

iii) reglerne i de forskellige aftaler og instrumenter og overgangsbestemmelserne under Uruguay-runden bør anvendes på en for de mindst udviklede lande fleksibel og støttende måde. I det øjemed skal særlige og begrundede problemer, som de mindst udviklede lande rejser i de pågældende råd og udvalg, gives velvillig overvejelse,

iv) ved anvendelsen af importlempelser og andre foranstaltninger omhandlet artikel XXXVII, stk. 3 (c), i GATT 1947 og den tilsvarende bestemmelse i GATT 1994 tages der særligt hensyn til de mindst udviklede landes eksportinteresser,

v) de mindst udviklede lande ydes en væsentligt øget faglig bistand til udvikling, styrkelse og diversificering af deres produktions- og eksportgrundlag, herunder inden for tjenesteydelser, samt til handelsfremme, således at de kan drage størst mulig nytte af den liberaliserede markedsadgang,

3. ER ENIGE OM til stadighed at undersøge de mindst udviklede landes særlige behov og fortsat at tilstræbe, at der vedtages positive foranstaltninger, der kan bidrage til at udvide handelsmulighederne til fordel for disse lande.

ERKLÆRING OM VERDENSHANDELSORGANISATIONENS BIDRAG TIL SKABELSEN AF STØRRE SAMMENHÆNG I DEN GLOBALE ØKONOMISKE POLITIK

1. Ministrene anerkender, at globaliseringen af verdensøkonomien har ført til et stadig mere udtalt samspil mellem de enkelte landes økonomiske politikker, herunder et øget samspil mellem de strukturelle, makroøkonomiske, handelsmæssige, finansielle og udviklingspolitiske aspekter ved den økonomiske politik. På nationalt plan er det først og fremmest op til regeringen at sikre harmoni mellem disse politikker, men en international kohærens mellem politikkerne er et vigtigt og særdeles værdifuldt element i bestræbelserne for at gøre disse politikker mere effektive på nationalt plan. De aftaler, der er indgået i Uruguay-rundens regi, viser klart, at alle de deltagende regeringer anerkender det bidrag, som en liberal handelspolitik kan yde som middel til at skabe sund vækst og udvikling både i deres egne økonomier og verdensøkonomien som helhed.

2. Et vellykket samarbejde på hvert af de økonomiskpolitiske områder bidrager til at skabe fremskridt på andre områder. Mere stabile valutakurser baseret på bedre tilrettelagte underliggende økonomiske og finansielle betingelser vil bidrage til øget samhandel, bæredygtig vækst og udvikling og korrektion af skævhederne i udenrigsøkonomien. Desuden er der behov for en passende og rettidig strøm af koncessionelle og ikke-koncessionelle finansielle og reale investeringsmidler til udviklingslandene og en yderligere indsats for at afhjælpe gældsproblemerne og bidrage til at sikre øget økonomisk vækst og udvikling. En liberalisering af samhandelen udgør en stadig vigtigere bestemmende faktor for udfaldet af de tilspasningsprogrammer, som mange lande er i gang med, ofte ledsaget af betydelige sociale omkostninger i overgangsfasen. I denne sammenhæng noterer ministrene sig Verdensbankens og IMF's rolle som instrumenter til støtte for tilpasningen til handelsliberaliseringen, herunder støtten til de udviklingslande, der er nettoimportører af fødevarer, og som på kort sigt har øgede omkostninger som følge af reformen af samhandelen med landbrugsvarer.

3. Det positive resultat af Uruguay-runden er et vigtigt bidrag til en større kohærens og komplementaritet i den internationale økonomiske politik. Uruguay-rundens resultater sikrer øget markedsadgang til fordel for alle lande samt en ramme for skærpet multilateral disciplin inden for samhandelen. Desuden garanterer de, at handelspolitikken vil blive ført på en mere gennemsigtig måde og med større agtpågivenhed over for de fordele, som åbne samhandelsvilkår indebærer for den indenlandske konkurrenceevne. Det udbyggede multilaterale samhandelssystem, som skabes ved Uruguay-runden, kan udvikle sig til et forbedret forum for liberalisering, bidrage til en mere effektiv overvågning og sikre streng overholdelse af de multilateralt aftalte regler og discipliner. Disse forbedringer er ensbetydende med, at handelspolitikken i fremtiden kan spille en mere fremtrædende rolle i bestræbelserne for at sikre sammenhæng i den globale økonomiske politik.

4. Ministrene erkender imidlertid, at en række vanskeligheder, hvis oprindelse skal søges uden for samhandelsområdet, ikke kan afhjælpes med foranstaltninger alene på samhandelsområdet. Dette understreger betydningen af, at der træffes foranstaltninger til at forbedre andre dele af den globale økonomiske politik til supplering af den konkrete gennemførelse af Uruguay-rundens resultater.

5. Forbindelserne mellem de forskellige aspekter ved den økonomiske politik gør det nødvendigt, at de internationale institutioner, der har et særligt ansvar på hvert af disse områder, fører indbyrdes forenelige og supplerende politikker. Verdenshandelsorganisationen skal derfor forberede og udvikle et samarbejde med de internationale organisationer, der er ansvarlige for valutariske og finansielle spørgsmål, samtidig med, at den skal respekteres hver institutionens mandat, fortrolighedskrav og nødvendige autonomi i beslutningsprocedurerne og undgå at påtvinge regeringerne tværgående betingelser (»cross-conditionality«) eller yderligere betingelser. Ministrene opfordrer desuden WTO's generaldirektør til sammen med Den Internationale Valutafonds administrerende direktør og Verdensbankens præsident at undersøge, hvilke virkninger WTO's ansvarsområde har for dens samarbejde med Bretton Woods-institutionerne, og hvilken form et sådant samarbejde kunne få med henblik på at skabe større sammenhæng i den globale økonomiske politik.

BESLUTNING OM NOTIFIKATIONSPROCEDURE

Ministrene beslutter at anbefale, at Ministerkonferencen vedtager nedenstående beslutning om forbedring og revision af notifikationsprocedurerne.

MEDLEMMERNE,

som ønsker at forbedre virkemåden at notifikationsprocedurerne i henhold til overenskomsten om oprettelse af verdenshandelsorganisationen (i det følgende benævnt »WTO-overenskomsten«) for dermed at bidrage til at gøre medlemmernes handelspolitik gennemsigtig og øge effektiviteten af tilsynsordninger, der er indført med henblik herpå,

som henviser til forpligtelserne i henhold til WTO-overenskomsten til at offentliggøre og notificere fritagelser og andre aftaler, som medlemmerne indgår, herunder forpligtelser i henhold til bestemmelserne i særlige tiltrædelsesprotokoller,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

I. Generel notifikationsforpligtelse

Medlemmerne bekræfter deres tilslutning til forpligtelserne i henhold til de multilaterale handelsaftaler, og i påkommende tilfælde de plurilaterale handelsaftaler, vedrørende offentliggørelse og notifikation.

Medlemmerne henviser til deres forpligtelser som fastsat i forståelsen vedrørende notifikation, rådslagning, tvistbilæggelse og tilsyn, som blev vedtaget den 28. november 1979 (BISD 26S/210). Med hensyn til deres deri fastsatte forpligtelse til i så vidt ustrækning som muligt at notificere deres vedtagelse af handelsforanstaltninger, der påvirker anvendelsen af GATT 1994, foregriber en sådan notifikation ikke i sig selv synspunkter vedrørende sådanne foranstaltningers overensstemmelse med eller relevans for rettigheder og forpligtelser i henhold til multilaterale handelsaftaler og i påkommende tilfælde plurilaterale handelsaftaler. Medlemmerne er indforstået med om fornødent at lade sig vejlede af den liste over foranstaltninger, der er anført i bilaget. Medlemmerne er derfor enige om, at indførelsen eller ændringen af sådanne foranstaltninger er omfattet af notifikationskravene i 1979-forståelsen.

II. Centralregister for notifikationer

Der oprettes et centralregister for notifikationer under sekretariatets ansvarsområde. Medlemmerne følger fortsat eksisterende notifikationsprocedurer, men sekretariatet påser, at det i centralregisteret på grundlag af de oplysninger, som det pågældende medlem indgiver om en foranstaltning, registreres, hvad formålet er med foranstaltningen, hvilken handel den omfatter, og de bestemmelser i henhold til hvilke den notificeres. I centralregistret skal der være krydshenvisninger mellem registreringerne af notifikationer fordelt på medlem og forpligtelse.

Centralregistret underretter årligt hvert medlem om de forskriftsmæssige notifikationsforpligtelser, som det pågældende medlem forventes at tage stilling til i løbet af det følgende år.

Centralregistret henleder de enkelte medlemmers opmærksomhed på forskriftsmæssige notifikationskrav, der ikke er opfyldt.

Oplysningerne i centralregistret om de enkelte notifikationer stilles på anmodning til rådighed for medlemmer, der er berettiget til at modtage de pågældende notifikationer.

III. Undersøgelser af notifikationsforpligtelser og -procedurer

Rådet for Handel med Varer skal foretage en undersøgelse af notifikationsforpligtelser og -procedurer i henhold til aftalerne i bilag 1A til WTO-overenskomsten. Undersøgelsen skal gennemføres af en arbejdsgruppe, hvori medlemskab står åben for alle medlemmer. Gruppen skal oprettes umiddelbart efter WTO-overenskomstens ikrafttræden.

Arbejdsgruppen skal have følgende kommissorium:

— den skal foretage en gennemgribende undersøgelse af alle eksisterende notifikationsforpligtelser, der påhviler medlemmerne i henhold til aftalerne i bilag 1A til WTO-overenskomsten, med henblik på at forenkle, standardisere og konsolidere disse forpligtelser i videst muligt omfang; endvidere skal den søge at forbedre overholdelsen af disse forpligtelser under hensyntagen til, at det er den overordnede målsætning at gøre medlemmernes handelspolitik mere gennemsigtig og at øge effektiviteten af tilsynsordninger, der er indført med henblik herpå, og endvidere, at nogle af de mindre udviklede medlemmer muligvis har behov for bistand med henblik på at opfylde deres notifikationsforpligtelser;

— den skal senest to år efter WTO-overenskomstens ikrafttræden fremlægge anbefalinger for Rådet for Handel med Varer.

BILAG

LISTE (1) OVER EKSEMPLER PÅ FORANSTALTNINGER, DER SKAL NOTIFICERES

Toldsatser (herunder omfanget af og anvendelsesområdet for bundne satser, GSP-bestemmelser, satser, der anvendes for medlemmer af frihandelsområder/toldunioner, andre præferencer)

Toldkontingenter og særtold

Kvantitative restriktioner, herunder frivillige eksportbegrænsninger og ordnede markedsføringsordninger, der påvirker indførelsen

Andre ikke-toldmæssige foranstaltninger, såsom licensbestemmelser og blandingskrav; variable afgifter

Toldværdi

Oprindelsesregler

Offentlig indkøb

Tekniske handelshindringer

Beskyttelsesforanstaltninger

Antidumpingforanstaltninger

Udligningsforanstaltninger

Eksportafgifter

Eksportsubsidier, skattefritagelse og eksportfinansiering på særligt gunstige vilkår

Frihandelszoner, herunder produktion i forbindelse med toldoplag

Eksportrestriktioner, herunder frivillige eksportbegrænsninger og ordnede markedsføringsordninger

Anden statsstøtte, herunder subsidier, skattefritagelser

Statshandelsforetagenders rolle

Valutakontrol i forbindelse med indførsel og udførsel

Statsbemyndiget kompenstationshandel

Alle andre foranstaltninger, der er omfattet af de multilaterale handelsaftaler i bilag 1A til WTO-overenskomsten.

---

(1) Denne liste ændrer ikke eksisterende notifikationskrav i de multilaterale handelsaftaler i bilag 1A til WTO-overenskomsten, eller i påkommende tilfælde, de plurilaterale handelsaftaler i bilag 4 til WTO-overenskomsten.

ERKLÆRING OM VERDENSHANDELSORGANISATIONENS FORHOLD TIL DEN INTERNATIONALE VALUTAFOND

MINISTRENE,

som noterer sig det nære forhold mellem DE KONTRAHERENDE PARTER i GATT 1947 og Den Internationale Valutafond og bestemmelserne i GATT 1947 om dette forhold, særlig artikel XV i GATT 1947,

som erkender deltagernes ønske om, for så vidt angår områderne omfattet af de multilaterale handelsaftaler i bilag 1A til WTO-overenskomsten, at basere Verdenshandelsorganisationens forhold til Den Internationale Valutafond på de bestemmelser, der har været gældende for forholdet mellem DE KONTRAHERENDE PARTER i GATT 1947 og Den Internationale Valutafond,

bekræfter herved, at medmindre andet er bestemt i slutakten, baseres WTO's forhold til Den Internationale Valutafond, for så vidt angår områderne omfattet af de multilaterale handelsaftaler i bilag 1A til WTO-overenskomsten, på de bestemmelser, der har været gældende for forholdet mellem DE KONTRAHERENDE PARTER i GATT 1947 og Den Internationale Valutafond.

BESLUTNING OM FORANSTALTNINGER VEDRØRENDE REFORMPROGRAMMETS EVENTUELLE NEGATIVE VIRKNINGER FOR DE MINDST UDVIKLEDE OG NETTOFØDEVAREIMPORTERENDE UDVIKLINGSLANDE

1. Ministrene erkender, at gennemførelsen af resultaterne af Uruguay-runden som helhed efterhånden vil skabe øgede muligheder for handelsekspansion og økonomisk vækst til gavn for samtlige deltagere.

2. Ministrene erkender, at de mindst udviklede og nettofødevareimporterende udviklingslande under reformprogrammet, der skal føre til øget liberalisering af handelen med landbrugsprodukter, kan blive udsat for negative virkninger for så vidt angår adgangen til tilstrækkelige leverancer af basisfødevarer fra eksterne kilder på rimelige vilkår, herunder kortsigtede vanskeligheder med finansiering af kommerciel import af basisfødevarer i normalt omfang.

3. Ministrene er følgelig enige om at etablere passende mekanismer til sikring af, at gennemførelsen af resultaterne af Uruguay-runden vedrørende handel med landbrugsprodukter ikke får negative virkninger for adgangen til fødevarehjælp i et omfang, der er tilstrækkeligt til fortsat at yde bistand til imødekommelse af udviklingslandenes og især de mindst udviklede og nettofødevareimporterede udviklingslandes fødevarebehov. I det øjemed er ministrene enige om:

i) at nyvurdere det fødevarehjælpsniveau, der periodisk fastsættes af Komitéen for Fødevarehjælp i henhold til fødevarehjælpskonventionen af 1986, og i dette forum at indlede forhandlinger om fastlæggelse af et niveau for fødevarehjælpsforpligtelserne, som er tilstrækkeligt til at imødekomme udviklingslandenes legitime behov under reformprogrammet

ii) at vedtage retningslinjer til sikring af, at en stigende andel af basisfødevarerne stilles til rådighed for de mindst udviklede og nettofødevareimporterende udviklingslande helt i form af gavebistand og/eller på passende favorable vilkår i overensstemmelse med artikel IV i fødevarehjælpskonventionen af 1986

iii) inden for rammerne af deres bistandsprogrammer fuldt ud at tage hensyn til anmodninger om faglig og finansiel bistand til de mindst udviklede og nettofødevareimporterende udviklingslande med henblik på forbedring af deres landbrugsproduktivitet og -infrastruktur.

4. Ministrene er tillige enige om at sikre, at enhver aftale vedrørende landbrugseksportkreditter omfatter passende bestemmelser om differentieret behandling til fordel

for de mindst udviklede og nettofødevareimporterende udviklingslande.

5. Ministrene erkender, at nogle udviklingslande som følge af Uruguay-runden kan komme til at stå over for kortsigtede vanskeligheder med finansiering af kommerciel import i normalt omfang, og at disse lande til afhjælpning af sådanne finansielle vanskeligheder kan være berettiget til at trække på internationale finansielle institutioners midler på grundlag af bestående faciliteter eller faciliteter, der måtte blive oprettet, i forbindelse med tilpasningsprogrammer. I den henseende noterer ministrene sig punkt 37 i generaldirektørens rapport til DE KONTRAHERENDE PARTER i GATT 1947 om konsultationerne med den administrative direktør for Den Internationale Valutafond og formanden for Verdensbanken (MTN.GNG/NG14/W/35).

6. Denne beslutnings bestemmelser tages regelmæssigt op til fornyet vurdering af Ministerkonferencen, og efterlevelsen af denne beslutning overvåges i det fornødne omfang af Landbrugskomitéen.

BESLUTNING VEDRØRENDE MEDDELELSER OM DEN FØRSTE INTEGRERING I HENHOLD TIL ARTIKEL 2, STK. 6, I AFTALEN OM TEKSTILVARER OG BEKLÆDNINGSGENSTANDE

Ministrene er enige om, at deltagere, som opretholder restriktioner henhørende under artikel 2, stk. 1, i aftalen om tekstilvarer og beklædningsgenstande, skal senest den 1. oktober 1994 give GATT-sekretariatet meddelelse med alle enkeltheder om de foranstaltninger, der vil blive truffet i henhold til artikel 2, stk. 6, i nævnte aftale. GATT-sekretariatet sender straks meddelelserne i cirkulation til de øvrige deltagere til orientering. Disse meddelelser vil blive stillet til rådighed for Kontrolorganet for Tekstilvarer, når dette er blevet oprettet, med henblik på anvendelsen af artikel 2, stk. 21, i aftalen om tekstilvarer og beklædningsgenstande.

BESLUTNING OM ET FORSLAG TIL FORSTÅELSE VEDRØRENDE ET WTO/ISO-INFORMATIONSSYSTEM VEDRØRENDE STANDARDER

Ministrene beslutter at henstille, at sekretariatet for Verdenshandelsorganisationen når til en forståelse med Den Internationale Standardiseringsorganisation (»ISO«) om at oprette et informationssystem med henblik på følgende:

1. ISONET-medlemmerne sender ISO/IEC-informationscentret i Genève de meddelelser, der er omhandlet i litra C og J i adfærdskodeksen vedrørende udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse af standarder i bilag 3 til aftalen om tekniske handelshindringer på den deri angivne måde;

2. der anvendes følgende (alfa)numeriske klassifikationssystemer i de i litra J omhandlede arbejdsprogrammer:

   a) et system for klassifikation af standarder, inden for hvilket standardiseringsorganisationerne kan give hver standard, der er nævnt i arbejdsprogrammet, en (alfa)numerisk betegnelse af emnet;

   b) et kodesystem for udviklingsstadiet, inden for hvilket standardiseringsorganisationerne for hver standard, der er nævnt i arbejdsprogrammet, kan give udviklingsstadiet for standarden en (alfa)numerisk betegnelse;i denne henseende sondres der mellem mindst fem udviklingsstadier: 1) det stadium, hvor der er truffet beslutning om at udvikle en standard, men hvor det tekniske arbejde endnu ikke er påbegyndt; 2) det stadium, hvor det tekniske arbejde er påbegyndt, men hvor perioden for fremsættelse af bemærkninger endnu ikke er indledt; 3) det stadium, hvor perioden for fremsættelse af bemærkninger er indledt, men endnu ikke afsluttet; 4) det stadium, hvor perioden for fremsættelse af bemærkninger er afsluttet, men hvor standarden endnu ikke er vedtaget og 5) det stadium, hvor standarden er blevet vedtaget;

   c) et identifikationssystem omfattende alle internationale standarder, inden for hvilket standardiseringsorganisationerne kan give hver standard, der er nævnt i arbejdsprogrammet, en (alfa)numerisk betegnelse af den eller de internationale standarder, der er benyttet som basis;

3. ISO/IEC-informationscentret tilsender straks sekretariatet kopier af alle meddelelser som omhandlet i litra C i adfærdskodeksen;

4. ISO/IEC-informationscentret offentliggør med regelmæssige mellemrum oplysningerne i de meddelelser, det modtager i henhold til litra C og J i adfærdskodeksen; denne publikation, for hvilken der kan kræves en rimelig betaling, skal stå til rådighed for ISONET-medlemmerne og kunne erhverves af WTO-medlemmerne gennem sekretariatet.

BESLUTNING OM UNDERSØGELSE AF ISO/IEC-INFORMATIONSCENTRES PUBLIKATION

Ministrene beslutter, at den komité for tekniske handelshindringer, der er nedsat ved artikel 13 i aftalen om tekniske handelshindringer i bilag 1A til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, i overensstemmelse med nævnte artikels stk. 1, uden at dette i øvrigt berører bestemmelserne vedrørende konsultation og tvistbilæggelse, mindst én gang om året undersøger den publikation, som udarbejdes af ISO/IEC-informationscentret om de oplysninger, der indgår i overensstemmelse med adfærdskodeksen om udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse af standarder i bilag 3 til aftalen, for at give medlemmerne mulighed for at drøfte anliggender vedrørende kodeksens funktion.

For at lette disse drøftelser udarbejder sekretariatet en liste pr. medlem over alle standardiseringsorganisationer, der har tiltrådt kodeksen, såvel som en liste over de standardiseringsorganisationer, der har tiltrådt kodeksen eller er udtrådt af en siden sidste undersøgelse.

Sekretariatet udleverer også straks kopier til medlemmerne af de meddelelser, det modtager fra ISO/IEC-informationscentret.

BESLUTNING OM MODVIRKNING AF OMGÅELSE

MINISTRENE,

som tager til efterretning, at spørgsmålet om omgåelse af foranstaltninger i form af antidumpingtold indgik som led i forhandlingerne, der gik forud for indgåelse af aftalen om anvendelsen af artikel VI i GATT 1994, men forhandlerne var ikke i stand til at nå til enighed om en konkret tekst,

som er opmærksomme på det ønskelige i, at der anvendes ensartede regler på dette område så hurtigt som muligt,

beslutter at henvise dette spørgsmål til afgørelse i Antidumpingudvalget, som er oprettet i henhold til denne aftale.

BESLUTNING OM UNDERSØGELSE AF ARTIKEL 17, STK. 6 I AFTALEN OM ANVENDELSEN AF ARTIKEL VI I DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM TOLD OG UDENRIGSHANDEL 1994

Ministrene beslutter følgende:

Grundlaget for den undersøgelse, der er omhandlet i artikel 17, stk. 6, i aftalen om anvendelsen af artikel VI i GATT 1994 tages op til ny vurdering efter en periode på tre år med henblik på at fastslå, om det kan anvendes generelt.

ERKLÆRING OM TVISTBILÆGGELSE I MEDFØR AF AFTALEN OM ANVENDELSEN AF ARTIKEL VI I DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM TOLD OG UDENRIGSHANDEL 1994 ELLER DEL V I AFTALEN OM SUBSIDIER OG UDLIGNINGSFORANSTALTNINGER

Ministrene erkender, at der for så vidt angår tvistbilæggelse i medfør af aftalen om anvendelsen af artikel VI i GATT 1994 eller del V i aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger er behov for en konsekvent afgørelse af tvister, der opstår som følge af antidumping- og udligningsforanstaltninger.

BESLUTNING OM SAGER, HVOR TOLDMYNDIGHEDERNE HAR GRUND TIL AT BETVIVLE SANDHEDEN ELLER RIGTIGHEDEN AF DEN ANGIVNE VÆRDI

Ministrene opfordrer toldværdikomitéen, der er nedsat ved aftalen om anvendelsen af artikel VII i GATT 1994, til at vedtage følgende beslutning:

TOLDVÆRDIKOMITÉEN —

som bekræfter, at transaktionsværdien er det vigtigste grundlag for værdiansættelse i henhold til aftalen om anvendelsen af artikel VII i GATT 1994 (i det følgende benævnt »aftalen«),

som anerkender, at det kan blive nødvendigt for toldmyndighederne at behandle sager, hvor de har grund til at betvivle sandheden eller rigtigheden af detaljerede oplysninger eller dokumenter, som fremlægges af de handlende til støtte for en angiven værdi,

som understreger, at toldmyndighedern i den forbindelse ikke bør skade de handlendes legitime handelsmæssige interesser,

som tager hensyn til artikel 17 i aftalen, punkt 6 i bilag III til aftalen og den tekniske toldværdikomitéen relevante beslutninger —

HAR VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

1. Dersom der er fremlagt en angivelse, for hvis vedkommende toldmyndighederne har grund til at betvivle sandheden eller rigtigheden af detaljerede oplysninger eller dokumenter fremlagt til støtte for denne angivelse, kan toldmyndighederne anmode importøren om at fremlægge yderligere forklaring, herunder dokumenter eller andre beviser, som dokumenterer, at den angivne værdi udgør det samlede beløb, som faktisk er betalt eller skal betales for de indførte varer, justeret i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 8. Dersom toldmyndighederne efter at have modtaget yderligere oplysninger stadig har rimelig grund til at betvivle sandheden eller rigtigheden af den angivne værdi, eller dersom de ikke modtager noget svar, kan det på baggrund af bestemmelserne i artikel 11 findes godtgjort, at toldværdien af de indførte varer ikke kan bestemmes ved anvendelse af bestemmelserne i artikel 1. Før toldmyndighederne træffer en endelig beslutning, meddeler de, om fornødent skriftligt, importøren grundene til, at de betvivler sandheden eller rigtigheden af de detaljerede oplysninger eller dokumenter, som er fremlagt, og importøren skal have rimelig lejlighed til at svare herpå. Når der er truffet en endelig beslutning, meddeler toldmyndighederne skriftligt importøren deres beslutning og begrundelsen herfor.

2. I forbindelse med anvendelsen af aftalen er det særdeles hensigtsmæssigt, at ét medlem bistår et andet medlem på vilkår, som er aftalt mellem medlemmerne indbyrdes.

BESLUTNING OM TEKSTER VEDRØRENDE MINIMUMSVÆRDIER OG INDFØRELSER FORETAGET AF ENEAGENTURER, ENEFORHANDLERE OG ENEKONCESSIONSHAVERE

Ministrene har besluttet at oversende følgende tekster til toldværdikomitéen, der er nedsat ved aftalen om anvendelsen af artikel VII i GATT 1994, med henblik på vedtagelse.

I

Dersom et udviklingsland tager forbehold, således at det som hidtil kan ansætte toldværdien ud fra officielt fastsatte minimumsværdier i henhold til punkt 2 i bilag III, og giver en acceptabel begrundelse herfor, udviser komitéen imødekommenhed over for anmodningen om forbehold.

Dersom et ønske om forbehold imødekommes, skal der ved fastsættelsen af de i punkt 2 i bilag III nævnte vilkår og betingelser tages fuldt hensyn til det pågældende udviklingslands udviklingsmæssige, finansielle og handelsmæssige behov.

II

1. En række udviklingslande mener, at der kan opstå problemer med værdiansættelsen af indførsler foretaget af eneagenturer, eneforhandlere og enekoncessionshavere. I henhold til artikel 20, stk. 1, kan medlemmer, som er udviklingslande, udsætte anvendelsen af aftalen i et tidsrum, der ikke overstiger fem år. I denne sammenhæng kan medlemmer, som er udviklingslande, og som benytter sig af denne bestemmelse, udnytte perioden til at føre egnede undersøgelser og træffe andre foranstaltninger, der er nødvendige for at lette anvendelsen.

2. På denne baggrund henstiller komitéen, at Toldsamarbejdsrådet i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag II bistår udviklingslandene med at planlægge og gennemføre undersøgelser på potentielle problemområder, også områder med tilknytning til indførsler foretaget af eneagenturer, eneforhandlere og enekoncessionshavere.

BESLUTNING OM INSTITUTIONELLE ORDNINGER FOR DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM HANDEL MED TJENESTEYDELSER

Ministrene beslutter at henstille, at Rådet for Handel med Tjenesteydelser på sit første møde vedtager den nedenfor gengivne beslutning om underorganer.

RÅDET FOR HANDEL MED TJENESTEYDELSER,

der handler i overensstemmelse med artikel XXIV med henblik på at lette anvendelsen af den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser og fremme dens mål —

HAR VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

1. Alle underorganer, som Rådet opretter, aflægger rapport til Rådet årligt eller oftere om nødvendigt, Hvert sådant organ fastsætter sin egen forretningsorden og kan efter behov oprette sine egne underorganer.

2. Alle sektorkomitéer udfører de hverv, der pålægges dem af Rådet, og giver medlemmerne mulighed for at føre konsultationer om alle spørgsmål, der angår handel med tjenesteydelser i den pågældende sektor og anvendelse af det sektorspecifikke bilag, som de vedrører. Blandt disse hverv er:

a) løbende at undersøge og overvåge anvendelsen af overenskomsten for så vidt angår den pågældende sektor;

b) at udarbejde forslag eller henstillinger til Rådets overvejelse i forbindelse med ethvert spørgsmål, der vedrører handel i den pågældende sektor;

c) at overveje forslag til ændring af bilaget for sektoren, hvis et sådant findes, og rette passende henstillinger til Rådet;

d) at udgøre et forum for faglige drøftelser, at gennemføre undersøgelser af medlemmernes foranstaltninger samt undersøge alle andre tekniske spørgsmål, der påvirker handelen med tjenesteydelser i den pågældende sektor;

e) at yde faglig bistand til udviklingsmedlemslande og udviklingslande, der forhandler om at tilslutte sig overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen for så vidt angår anvendelsen af forpligtelser eller andre spørgsmål, der påvirker handelen med tjenesteydelser i den pågældende sektor; og

f) at samarbejde med alle andre underorganer, der er oprettet i henhold til den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser eller enhver international organisation, der er aktiv i den pågældende sektor.

3. Der oprettes hermed en Komité for Handel med Finansielle Tjenesteydelser, der får de i stk. 2 anførte ansvarsområder.

BESLUTNING OM VISSE TVISTBILÆGGELSESPROCEDURER FOR DEN ALMINDELIGE OVERENSKOMST OM HANDEL MED TJENESTEYDELSER

Ministrene beslutter at henstille, at Rådet for Handel med Tjenesteydelser på sit første møde vedtager den nedenstående beslutning.

RÅDET FOR HANDEL MED TJENESTEYDELSER,

der tager hensyn til den specifikke karakter af forpligtelserne og de særlige forpligtelser i overenskomsten samt af handelen med tjenesteydelser, for så vidt angår tvistbilæggelse i henhold til artikel XXII og XXIII —

HAR VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

1. Der oprettes en liste over paneldeltagere til støtte for udvælgelsen af paneldeltagere.

2. Med henblik herpå kan medlemmerne foreslå enkeltpersoner med de i stk. 3 omhandlede kvalifikationer til opførelse på listen og tilvejebringer et curriculum vitae over deres kvalifikationer, herunder en angivelse af deres sektorspecifikke ekspertise, hvis dette er relevant.

3. Paneler sammensættes af velkvalificerede enkeltpersoner fra regeringer og/eller det ikke-statslige område, der har erfaring med spørgsmål, der vedrører den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser og/eller handel med tjenesteydelser, herunder dermed forbundne lovgivningsmæssige spørgsmål. Paneldeltagerne optræder som enkeltpersoner og ikke som repræsentanter for nogen regering eller organisation.

4. Paneler om tvister, der vedrører flere spørgsmål, skal rumme den nødvendige ekspertviden, der er relevant for de specifikke servicesektorer, som tvisten angår.

5. Sekretariatet vedligeholder listen og udarbejder procedurer for dens forvaltning i samråd med Rådets formand.

BESLUTNING OM HANDEL MED TJENESTEYDELSER OG MILJØET

Ministrene beslutter at henstille, at Rådet for Handel med Tjenesteydelser på sit første møde vedtager den nedenstående beslutning.

RÅDET FOR HANDEL MED TJENESTEYDELSER,

der erkender, at forantaltninger, der er nødvendige for at beskytte miljøet, kan stride mod overenskomstens bestemmelser, og

der bemærker, at eftersom foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte miljøet, typisk har som formål at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed, er det ikke klart, at der er behov for forskrifter, der går ud over, hvad der er indholdt i artikel XIV, litra b) —

HAR VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

1. For at afgøre, om nogen ændring af overenskomstens artikel XIV er påkrævet for at tage hensyn til sådanne foranstaltninger, anmodes Komitéen for Handel og Miljø om at undersøge og aflægge rapport med eventuelle henstillinger om forholdet mellem handelen med tjenesteydelser og miljøet, herunder spørgsmålet om bæredygtig udvikling. Komitéen undersøger også mellemstatslige aftalers betydning for miljøet og deres forbindelse med overenskomsten.

2. Komitéen aflægger rapport om konklusionerne af dens arbejde på Ministerkonferencens første toårlige møde efter ikrafttrædelsen af overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen.

BESLUTNING OM FYSISKE PERSONERS BEVÆGELIGHED

MINISTRENE,

der noterer sig de forpligtelser, der følger af Uruguay-rundens forhandlinger om fysiske personers bevægelighed med henblik på at levere tjenesteydelser;

der er opmærksomme på målsætningerne for den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser, herunder en øget deltagelse af udviklingslandene i handelen med tjenesteydelser og udvidelsen af deres eksport af tjenesteydelser;

der erkender vigtigheden af at opnå højere forpligtelsesniveauer for fysisk personers bevægelighed, så der skabes en ligevægt af fordele i henhold til den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser —

HAR VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

1. Efter afslutningen af Uruguay-runden føres der fortsat forhandlinger om yderligere liberalisering af fysiske personers bevægelighed med det formål at levere tjenesteydelser med henblik på, at deltagernes forpligtelser skal nå et højere niveau i henhold til den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser.

2. Der oprettes en Forhandlingsgruppe for Fysiske Personers Bevægelighed til at føre forhandlingerne. Gruppen fastsætter sine egne procedurer og aflægger regelmæssigt rapport til Rådet for Handel med Tjenesteydelser.

3. Forhandlingsgruppen afholder sit første forhandlingsmøde senest den 16. maj 1994. Den afslutter forhandlingerne og udarbejder en afsluttende rapport senest seks måneder efter ikrafttrædelsen af overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen.

4. Forpligtelser, der følger af disse forhandlinger, indskrives i medlemmernes lister over særlige forpligtelser.

BESLUTNING OM FINANSIELLE TJENESTEYDELSER

MINISTRENE,

der noterer sig, at forpligtelser vedrørende finansielle tjenesteydelser, der er opført på deltagernes lister ved afslutningen af Uruguay-runden, træder i kraft i henhold til mestbegunstigelsesprincippet samtidig med overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (i det følgende benævnt »WTO-overenskomsten«) —

HAR VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

1. Ved afslutningen på en periode, der udløber ikke senere end seks måneder fra tidspunktet for WTO-overenskomstens ikrafttræden, er medlemmerne fri til at forbedre, ændre eller tilbagekalde alle eller dele af deres forpligtelser i denne sektor uden at tilbyde kompensation uanset bestemmelserne i artikel XXI i den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser. Samtidig fastlægger medlemmerne deres endelige stilling vedrørende undtagelser fra mestbegunstigelsesprincippet i denne sektor uanset bestemmelserne i Bilaget om Artikel II Undtagelser. Fra tidspunktet for WTO-overenskomstens ikræfttræden og indtil afslutningen på den ovennævnte periode finder undtagelser opført i Bilaget om Artikel II Undtagelser, der er betingede af det forpligtelsesniveau, som andre deltagere har påtaget sig, eller af andre deltageres undtagelser, ikke anvendelse.

2. Komitéen om Handel med Finansielle Tjenesteydelser overvåger udviklingen i alle forhandlinger, der føres i henhold til vilkårene i denne beslutning, og aflægger rapport herom til Rådet for Handel med Tjenesteydelser senest fire måneder efter tidspunktet for WTO-overenskomstens ikrafttræden.

BESLUTNING OM FORHANDLINGER OM SØTRANSPORTYDELSER

MINISTRENE,

der noterer sig, at forpligtelser vedrørende søtransportydelser, træder i kraft i henhold til mestbegunstigelsesprincippet på samme tidspunkt som overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (i det følgende benævnt »WTO-overenskomsten«) —

HAR VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

1. Der indledes på frivilligt grundlag forhandlinger i sektoren for søtransport inden for rammerne af den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser. Forhandlingerne skal være af omfattende rækkevidde, sigte mod forpligtelser vedrørende international søfart, supplerende tjenester samt adgang til og brug af havnefaciliteter og føre til afskaffelse af begrænsninger inden for en fastsat tidsramme.

2. Der oprettes en Forhandlingsgruppe for Søtransportydelser (i det følgende benævnt »NGMTS«) for at gennemføre dette. Gruppen aflægger regelmæssigt rapport om forhandlingernes forløb.

3. Forhandlingerne i NGMTS er åbne for alle regeringer og De Europæiske Fællesskaber, der tilkendegiver, at de ønsker at deltage. Hidtil har følgende tilkendegivet, at de ønsker at deltage i forhandlingerne:

Argentina, Canada, De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater, Finland, Hongkong, Island, Indonesien, Korea, Malaysia, Mexico, New Zealand, Norge, Filippinerne, Polen, Rumænien, Singapore, Sverige, Schweiz, Thailand, Tyrkiet, De Forenede Stater.

Yderligere tilkendegivelser af ønsker om at deltage rettes til depositaren for WTO-overenskomsten.

4. NGMTS afholder sit første forhandlingsmøde senest den 16. maj 1994. Den afslutter forhandlingerne og aflægger afsluttende rapport senest i juni 1996. NGMTS's afsluttende rapport skal indeholde en dato for gennemførelsen af resultaterne af disse forhandlinger.

5. Indtil forhandlingerne er afsluttet, ophæves anvendelsen af artikel II og stk. 1 og 2 i Bilaget om Artikel II Undtagelser for så vidt angår denne sektor, og det er ikke nødvendigt at liste mestbegunstigelsesundtagelser. Ved afslutningen af forhandlingerne er medlemmerne fri til at forbedre, ændre eller tilbagekalde alle forpligtelser, om de har påtaget sig i denne sektor under Uruguay-runden, uden at yde kompensation, uanset bestemmelserne i overenskomstens artikel XXI. Samtidig fastlægger medlemmerne deres endelige stilling i forbindelse med mestbegunstigelsesundtagelser i denne sektor, uanset bestemmelserne i Bilaget om Artikel II Undtagelser. Hvis forhandlingerne ikke lykkes, afgør Rådet for Handel med Tjenesteydelser, som forhandlingerne skal videreføres i overensstemmelse med dette mandat.

6. Alle forpligtelser, der følger af forhandlingerne, og herunder tidspunktet for deres ikrafttræden indføres i de lister, der er bilagt den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser, og er underlagt alle bestemmelser i overenskomsten.

7. Med omgående virkning og frem til den i henhold til stk. 4 fastsatte gennemførelsesdato anvender ingen deltager nogen foranstaltning, der påvirker handelen med søtransportydelser, undtagen som svar på foranstaltninger anvendt af andre lande, og med henblik på at bevare eller forbedre friheden til at tilvejebringe søtransportydelser, og ej heller på en sådan måde, at dens forhandlingsposition og -styrke forbedres.

8. NGMTS overvåger gennemførelsen af stk. 7. Alle deltagere kan henlede NGMTS's opmærksomhed på enhver handling eller udeladelse, som de finder relevante for overholdelsen af stk. 7. Sådanne underrettelser anses for at være indgivet til NGMTS, når de er modtaget af sekretariatet.

BESLUTNING OM FORHANDLINGER OM BASISTELEKOMMUNIKATION

MINISTRENE HAR VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

1. Der indledes på frivilligt grundlag forhandlinger med henblik på gradvis at liberalisere handelen med telekommunikationsnet og -tjenester (i det følgende benævnt »basistelekommunikation«) inden for rammerne af den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser.

2. Uden at foregribe forhandlingernes resultat skal de være af omfattende rækkevidde, og ingen form for basistelekommunikation må på forhånd være udelukket.

3. Der oprettes en Forhandlingsgruppe for Basistelekommunikation (i det følgende benævnt »NGBT«) for at gennemføre dette. Gruppen aflægger regelmæssigt rapport om forhandlingernes forløb.

4. Forhandlingerne i NGBT er åbne for alle regeringer og De Europæiske Fællesskaber, der tilkendegiver, at de ønsker at deltage. Hidtil har følgende tilkendegivet, at de ønsker at deltage i forhandlingerne:

Australien, Østrig, Canada, Chile, Cypern, De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater, Finland, Hongkong, Ungarn, Japan, Korea, Mexico, New Zealand, Norge, Den Slovakiske Republik, Sverige, Schweiz, Tyrkiet, De Forenede Stater.

Yderligere tilkendegivelser af ønsker om at deltage rettes til depositaren for overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen.

5. NGBT afholder sit første forhandlingsmøde senest den 16. maj 1994. Den afslutter forhandlingerne og aflægger afsluttende rapport senest den 30. april 1996. NGBT's afsluttende rapport skal indeholde en dato for gennemførelsen af resultaterne af disse forhandlinger.

6. Alle forpligtelser, der følger af forhandlingerne og herunder tidspunktet for deres inkrafttræden, indføres i de lister, der er bilagt den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser og er underlagt alle bestemmelser i overenskomsten.

7. Med omgående virkning og frem til den i henhold til stk. 5 fastsatte gennemførelsesdato anvender ingen deltager nogen foranstaltning, der påvirker handelen med basistelekommunikation, på en sådan måde, at dens forhandlingsposition og -styrke forbedres. Denne bestemmelse hindrer ikke bestræbelser for at opnå handelsmæssige og statslige ordninger om tilvejebringelse af basistelekommunikationstjenester.

8. NGBT overvåger gennemførelsen af stk. 7. Alle deltagere kan henlede NGBT's opmærksomhed på enhver handling eller undladelse, som de finder relevante for overholdelsen af stk. 7. Sådanne underretninger anses for at være indgivet til NGBT, når de er modtaget af sekretariatet.

BESLUTNING OM LIBERALE TJENESTEYDELSER

Ministrene beslutter at henstille, at Rådet for Handel med Tjenesteydelser på sit første møde vedtager nedenstående beslutning.

RÅDET FOR HANDEL MED TJENESTEYDELSER,

der erkender virkningen af regulerende foranstaltninger vedrørende professionelle kvalifikationer, tekniske standarder og licenser på udvidelsen af handelen med liberale tjenesteydelser;

der ønsker at oprette multilaterale discipliner med henblik på at sikre at sådanne regulerende foranstaltninger, når der accepteres særlige forpligtelser, ikke udgør unødvendige hindringer for leveringen af liberale tjenesteydelser —

HAR VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

1. Det arbejdsprogram, der er omhandlet i stk. 4 af artikel VI om national lovgivning iværksættes omgående. Til dette formål oprettes der en Arbejdsgruppe for Liberale Tjenesteydelser, som skal undersøge og aflægge rapport med henstillinger om de discipliner, der er nødvendige for at sikre, at foranstaltninger vedrørende kvalifikationskrav og -procedurer, tekniske standarder og licenskrav på området for liberale tjenesteydelser ikke udgør unødvendige handelshindringer.

2. Som en prioritet stiller arbejdsgruppen forslag til udarbejdelse af multilaterale discipliner i sektoren for regnskabsvæsen, så der gives operationel virkning til særlige forpligtelser. Ved fremsættelsen af disse forslag fokuserer arbejdsgruppen på:

a) at udvikle multilaterale discipliner vedrørende markedsadgang, så det sikres, at nationale lovkrav:

   i) er baseret på objektive og gennemsigtige kriterier såsom kompetence og evnen til at levere tjenesteydelsen;

   ii) ikke er mere byrdefulde end nødvendigt for at sikre tjenesteydelsens kvalitet, hvorved den effektive liberalisering af regnskabstjenesterne lettes;

b) brugen af internationale standarder og støtter i forbindelse hermed samarbejdet med de relevante internationale organisationer som defineret i henhold til artikel VI, stk. 5, litra b), således at artikel VII, stk. 5, får den fulde virkning;

c) at lette den effektive anvendelse af overenskomstens artikel VI, stk. 6, ved at fastlægge retningslinjer for anerkendelse af kvalifikationer.

Ved udarbejdelsen af disse discipliner tager arbejdsgruppen hensyn til vigtigheden af de statslige og ikke-statslige organer, der regulerer liberale tjenesteydelser.

BESLUTNING OM ANVENDELSE OG REVISION AF FORSTÅELSEN VEDRØRENDE REGLERNE OG PROCEDURERNE FOR TVISTBILÆGGELSE

MINISTRENE,

SOM MINDER om beslutninger af 22. februar 1994 om, at de bestående regler og procedurer i GATT 1947 vedrørende tvistbilæggelse skal forblive i kraft, indtil overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen er trådt i kraft,

OPFORDRER de relevante Råd og Komitéer til at beslutte, at de forbliver i funktion for at behandle alle tvister, med hensyn til hvilke der var anmodet om konsultation inden dette tidspunkt,

OPFORDRER Ministerkonferencen til at gennemføre en fuldstændig revision af tvistbilæggelsesreglerne og -procedurerne under Verdenshandelsorganisationen inden fire år efter ikrafttrædelsen af overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen og om på sin første samling efter afslutningen af revisionen at træffe en beslutning om, hvorvidt tvistbilæggelsesreglerne og -procedurerne skal videreføres, ændres eller ophæves.

FORSTÅELSE VEDRØRENDE FORPLIGTELSERNE INDEN FOR FINANSIELLE TJENESTEYDELSER

Deltagerne i Uruguay-runden er blevet beføjet til at påtage sig specifikke forpligtelser inden for finansielle tjenesteydelser under den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser (i det følgende benævnt »overenskomsten«) på basis af en alternativ fremgangsmåde i forhold til den, der er omhandlet i del III i overenskomsten. Det blev vedtaget, at denne fremgangsmåde ville kunne følges under følgende forudsætninger:

i) den må ikke stride mod bestemmelserne i overenskomsten,

ii) den må ikke berøre et medlems ret til at opstille sine specifikke forpligtelser i overensstemmelse med fremgangsmåden i del III i overenskomsten,

iii) de deraf følgende specifikke forpligtelser skal gælde på et mestbegunstigelsesgrundlag,

iv) der skabes ikke nogen formodning med hensyn til, hvilken liberaliseringsgrad et medlem forpligter sig til i henhold til overenskomsten.

De interesserede medlemmer har på basis af forhandlinger og på visse betingelser og med visse begrænsninger, hvor sådanne er angivet, i deres lister anført specifikke forpligtelser, der er i overensstemmelse med den nedenfor anførte fremgangsmåde.

A. Standstill

Alle betingelser, begrænsninger og forbehold vedrørende de nedenfor angivne forpligtelser gælder kun for bestående ikke-forenelige foranstaltninger.

B. Markedsadgang

Monopolrettigheder

1. Foruden artikel VIII i overensstemmelse gælder følgende:

   Hvert medlem anfører i sin liste vedrørende finansielle tjenesteydelser bestående monopolrettigheder og bestræber sig på at ophæve dem eller indskrænke deres anvendelsesområde. Dette stykke finder uanset stk. 1, litra b), i bilaget vedrørende finansielle tjenesteydelser anvendelse på de aktiviteter, der er omhandlet i stk. 1, litra b), nr. iii), i bilaget.

Offentlige enheders køb af finansielle tjenesteydelser

2. Hvert medlem sikrer, at leverandører af finansielle tjenesteydelser fra et andet medlem, som er etableret på dets område, indrømmes mestbegunstigelsesbehandling og national behandling, hvad angår køb eller erhvervelse af finansielle tjenesteydelser, foretaget af offentlige enheder i medlemmet på dets område, jf. dog artikel XIII i overenskomsten.

Grænseoverskridende handel

3. Hvert medlem tillader ikke-hjemmehørende leverandører af finansielle tjenesteydelser som hovedforpligtiget gennem en formidler eller som formidler og på betingelser, der indebærer national behandling, at levere følgende tjenesteydelser:

   a) forsikring af risici i forbindelse med:

      i) søfart og kommerciel luftfart og opsendelse af rumfartøjer og rumfragt (herunder satellitter), idet sådan forsikring kan dække alle eller nogle af følgende elementer: de transporterede varer, transportmidlet, der transporterer varerne, og alt ansvar, der er forbundet dermed, og

      ii) varer i international transit;

   b) genforsikring og retrocession og de tjenesteydelser i tilknytning til forsikringsvirksomhed, der er omhandlet i stk. 5, litra a), nr. iv), i bilaget,

   c) levering og overførsel af finansiel information og finansiel databehandling som omhandlet i stk. 5, litra a), nr. xv), i bilaget og rådgivnings- og andre hjælpetjenester, dog ikke formidling, i forbindelse med banktjenesteydelser og andre finansielle tjenesteydelser som omhandlet i stk. 5, litra a), nr. xvi), i bilaget.

4. Hvert medlem tillader valutaindlændinge på ethvert andet medlems område at købe de finansielle tjenesteydelser, der er omhandlet i:

   a) stk. 3, litra a),

   b) stk. 3, litra b) og

   c) stk. 5, litra a), nr. v) til xvi), i bilaget.

Handelsmæssig tilstedeværelse

5. Hvert medlem indrømmer leverandører af finansielle tjenesteydelser fra ethvert andet medlem ret til at etablere sig eller udvide sin handelsmæssige tilstedeværelse på sit område, også gennem erhvervelse af bestående virksomheder.

6. Et medlem kan stille betingelser og kræve procedurer overholdt i forbindelse med tilladelsen til etablering eller udvidelse af en handelsmæssig tilstedeværelse,

for så vidt det ikke påvirker medlemmets forpligtelse i henhold til stk. 5 og er foreneligt med de andre forpligtelser i henhold til overenskomsten.

Nye finansielle tjenesteydelser

7. Et medlem tillader leverandører af finansielle tjenesteydelser fra de andre medlemmer, der er etableret på dets område, at tilbyde enhver form for nye finansielle tjenesteydelser på sit område.

Informationsoverførsel og informationsbehandling

8. Medlemmerne må ikke træffe foranstaltninger, som hindrer informationsoverførsel eller behandling af finansiel information, herunder elektronisk dataoverførsel, eller som med forbehold af importregler, der er forenelige med internationale aftaler, forhindrer overførsel af udstyr, for så vidt en sådan informationsoverførsel, en sådan behandling af finansiel information eller sådant udstyr er nødvendigt til en finansiel tjenesteyders normale forretningsvirksomhed. Intet i dette stykke begrænser et medlems ret til at beskytte personlige data, privatlivets fred, privat bogholderi og private regnskaber, så længe denne ret ikke benyttes til at omgå overenskomstens bestemmelser.

Midlertidig indrejse for personale

9. a) Hvert medlem tillader midlertidig indrejse på sit område af følgende personale ansat af en leverandør af finansielle tjenesteydelser fra de andre medlemmer, som etablerer eller har etableret en handelsmæssige tilstedeværelse på medlemmets område:

   i) højstående ledende personale, der besidder virksomhedsegen information, der er nødvendig for etablering af, kontrol med og udnyttelse af den finansielle tjenesteyders tjenesteydelser, og

   ii) specialister i den finansielle tjenesteyders virksomhed.

   b) Hvert medlem tillader, medmindre der findes kvalificeret personale på dets område, midlertidig indrejse af følgende personale, der er knyttet til den handelsmæssige tilstedeværelse af en leverandør af finansielle tjenesteydelser fra andre medlemmer:

   i) specialister i edb-tjenesteydelser,

   ii) specialister i aktuarmæssige og juridiske spørgsmål.

Ikke-diskriminerende foranstaltninger

10. Hvert medlem bestræber sig på at fjerne eller begrænse alle negative virkninger for leverandører af finansielle tjenesteydelser fra andre medlemmer af:

   a) ikke-diskriminerende foranstaltninger, der forhindrer en leverandør af finansielle tjenesteydelser i på medlemmets område i den af medlemmet fastsatte form at tilbyde alle de finansielle tjenesteydelser, som medlemmet tillader,

   b) ikke-diskriminerende foranstaltninger, der begrænser finansielle tjenesteyderes mulighed for at udvide sin virksomhed til hele medlemmets område,

   c) et medlems foranstaltninger, hvor et sådant medlem anvender samme foranstaltninger på levering af både bank- og værdipapirtjenesteydelser, og en leverandør af finansielle tjenesteydelser fra andre medlemmer koncenterer sin virksomhed om levering af værdipapirtjenesteydelser, og

   d) andre foranstaltninger, der, selvom der overholdes overenskomstens bestemmelser, påvirker andre medlemmers finansielle tjenesteyderes evne til at operere, konkurrere eller trænge ind på medlemmets marked,

   forudsat at indgreb i medfør af dette stykke ikke skaber en urimelig diskrimination af finansielle tjenesteydere i det medlem, der foretager sådanne indgreb.

11. Hvad angår de ikke-diskriminerende foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 10, litra a) og b), bestræber et medlem sig på ikke at begrænse eller indskrænke de bestående markedsmuligheder eller de fordele, som finansielle tjenesteydere fra alle andre medlemmer som gruppe allerede nyder på medlemmets område, forudsat at dette ikke resulterer i en urimelig diskrimination af finansielle tjenesteydere i det medlem, der anvender sådanne foranstaltninger.

C. National behandling

1. Hvert medlem indrømmer på de betingelser, på hvilke der indrømmes national behandling, finansielle tjenesteydere fra andre medlemmer, der er etableret på dets område, adgang til betalings- og clearingsystemer, der drives af offentlige enheder, og til offentlig finansierings- og genfinansieringsfaciliteter, der er til rådighed til normale handelstransaktioner. Dette stykke anses ikke for at give adgang til medlemmets sidste lånemulighed.

2. Når et medlem kræver medlemskab af eller deltagelse i eller adgang til selvregulerende organisationer, værdipapir- eller terminbørser eller -markeder eller nogen anden organisation eller sammenslutning, for at finansielle tjenesteydere fra andre medlemmer kan få tilladelse til at levere finansielle tjenesteydelser på lige fod med medlemmets finansielle tjenesteydere, eller når medlemmet direkte eller indirekte giver sådanne enheder privilegier eller fordele med hensyn til levering af finansielle tjenesteydelser, drager medlemmet omsorg for, at sådanne enheder yder national behandling af finansielle tjenesteydere fra andre medlemmer, der er hjemmehørende på medlemmets område.

D. Definitioner

Med henblik på denne fremgangsmåde gælder følgende:

1. En ikke-hjemmehørende leverandør af finansielle tjenesteydelser er en leverandør af finansielle tjenesteydelser i et medlem, som leverer en finansiel tjenesteydelse til et andet medlems område fra et forretningssted beliggende på et andet medlems område, uanset om sådan leverandør af finansielle tjenesteydelser har en handelsmæssig tilstedeværelse på det medlems område, hvortil den finansielle tjenesteydelse leveres.

2. Ved »handelsmæssig tilstedeværelse« forstås en virksomhed på et medlems område til levering af finansielle tjenesteydelser, og det omfatter helejede eller delvis ejede datterselskaber, joint ventures, interessentskaber, enkeltmandsfirmaer, franchisevirksomhed, filialer, agenturer, repræsentationskontorer eller andre organisationer.

3. En ny finansiel tjenesteydelse er en tjenesteydelse af finansiel art, herunder tjenesteydelser vedrørende bestående og nye produkter eller den måde, hvorpå produktet leveres, som ingen anden leverandør af finansielle tjenesteydelser leverer på et givet medlems område, men som leveres på et andet medlems område.

BILAG 4

AGREEMENT ON GOVERNMENT PROCUREMENT

PARTIES TO THIS AGREEMENT (hereinafter referred to as 'Parties'),

RECOGNIZING the need for an effective multilateral framework of rights and obligations with respect to laws, regulations, procedures and practices regarding government procurement with a view to achieving greater liberalization and expansion of world trade and improving the international framework for the conduct of world trade;

RECOGNIZING that laws, regulations, procedures and practices regarding government procurement should not be prepared, adopted or applied to foreign or domestic products and services and to foreign or domestic suppliers so as to afford protection to domestic products or services or domestic suppliers and should not discriminate among foreign products or services or among foreign suppliers;

RECOGNIZING that it is desirable to provide transparency of laws, regulations, procedures and practices regarding government procurement;

RECOGNIZING the need to establish international procedures on notification, consultation, surveillance and dispute settlement with a view to ensuring a fair, prompt and effective enforcement of the international provisions on government procurement and to maintain the balance of rights and obligations at the highest possible level;

RECOGNIZING the need to take into account the development, financial and trade needs of developing countries, in particular the least-developed countries;

DESIRING, in accordance with paragraph 6(b) of Article IX of the Agreement on Government Procurement done on 12 April 1979, as amended on 2 February 1987, to broaden and improve the Agreement on the basis of mutual reciprocity and to expand the coverage of the Agreement to include service contracts;

DESIRING to encourage acceptance of and accession to this Agreement by governments not party to it;

HAVING UNDERTAKEN further negotiations in pursuance of these objectives;

HEREBY *AGREE* AS FOLLOWS:

Article I

Scope and Coverage

1. This Agreement applies to any law, regulation, procedure or practice regarding any procurement by entities covered by this Agreement, as specified in Appendix I ([1]).

2. This Agreement applies to procurement by any contractual means, including through such methods as purchase or as lease, rental or hire purchase, with or without an option to buy, including any combination of products and services.

3. Where entities, in the context of procurement covered under this Agreement, require enterprises not included in Appendix I to award contracts in accordance with particular requirements, Article III shall apply *mutatis mutandis* to such requirements.

4. This Agreement applies to any procurement contract of a value of not less than the relevant threshold specified in Appendix I.

([1]) For each Party, Appendix I is divided into five Annexes:
- Annex 1 contains central government entities.
- Annex 2 contains sub-central government entities.
- Annex 3 contains all other entities that procure in accordance with the provisions of this Agreement.
- Annex 4 specifies services, whether listed positively or negatively, covered by this Agreement.
- Annex 5 specifies covered construction services.

Relevant thresholds are specified in each Party's Annexes.

Article II

Valuation of Contracts

1. The following provisions shall apply in determining the value of contracts [1] for purposes of implementing this Agreement.

2. Valuation shall take into account all forms of remuneration, including any premiums, fees, commissions and interest receivable.

3. The selection of the valuation method by the entity shall not be used, nor shall any procurement requirement be divided, with the intention of avoiding the application of this Agreement.

4. If an individual requirement for a procurement results in the award of more than one contract, or in contracts being awarded in separate parts, the basis for valuation shall be either:

(a) the actual value of similar recurring contracts concluded over the previous fiscal year or 12 months adjusted, where possible, for anticipated changes in quantity and value over the subsequent 12 months; or

(b) the estimated value of recurring contracts in the fiscal year or 12 months subsequent to the initial contract.

5. In cases of contracts for the lease, rental or hire purchase of products or services, or in the case of contracts which do not specify a total price, the basis for valuation shall be:

(a) in the case of fixed-term contracts, where their term is 12 months or less, the total contract value for their duration, or, where their term exceeds 12 months, their total value including the estimated residual value;

(b) in the case of contracts for an indefinite period, the monthly instalment multiplied by 48.

If there is any doubt, the second basis for valuation, namely (b), is to be used.

6. In cases where an intended procurement specifies the need for option clauses, the basis for valuation shall be the total value of the maximum permissible procurement, inclusive of optional purchases.

[1] This Agreement shall apply to any procurement contract for which the contract value is estimated to equal or exceed the threshold at the time of publication of the notice in accordance with Article IX.

Article III

National Treatment and Non-discrimination

1. With respect to all laws, regulations, procedures and practices regarding government procurement covered by this Agreement, each Party shall provide immediately and unconditionally to the products, services and suppliers of other Parties offering products or services of the Parties, treatment no less favourable than:

(a) that accorded to domestic products, services and suppliers; and

(b) that accorded to products, services and suppliers of any other Party.

2. With respect to all laws, regulations, procedures and practices regarding government procurement covered by this Agreement, each Party shall ensure:

(a) that its entities shall not treat a locally-established supplier less favourably than another locally-established supplier on the basis of degree of foreign affiliation or ownership; and

(b) that its entities shall not discriminate against locally-established suppliers on the basis of the country of production of the good or service being supplied, provided that the country of production is a Party to the Agreement in accordance with the provisions of Article IV.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply to customs duties and charges of any kind imposed on or in connection with importation, the method of levying such duties and charges, other import regulations and formalities, and measures affecting trade in services other than laws, regulations, procedures and practices regarding government procurement covered by this Agreement.

Article IV

Rules of Origin

1. A Party shall not apply rules of origin to products or services imported or supplied for purposes of government procurement covered by this Agreement from other Parties, which are different from the rules of origin applied in the normal course of trade and at the time of the transaction in question to imports or supplies of the same products or services from the same Parties.

2. Following the conclusion of the work programme for the harmonization of rules of origin for goods to be undertaken under the Agreement on Rules of Origin in Annex 1A of the Agreement Establishing the World Trade Organization (hereinafter referred to as 'WTO Agreement') and negotiations regarding trade in services, Parties shall take the results of that work programme and those negotiations into account in amending paragraph 1 as appropriate.

Article V

Special and Differential Treatment for Developing Countries

Objectives

1. Parties shall, in the implementation and administration of this Agreement, through the provisions set out in this Article, duly take into account the development, financial and trade needs of developing countries, in particular least-developed countries, in their need to:

(a) safeguard their balance-of-payments position and ensure a level of reserves adequate for the implementation of programmes of economic development;

(b) promote the establishment or development of domestic industries including the development of small-scale and cottage industries in rural or backward areas; and economic development of other sectors of the economy;

(c) support industrial units so long as they are wholly or substantially dependent on government procurement; and

(d) encourage their economic development through regional or global arrangements among developing countries presented to the Ministerial Conference of the World Trade Organization (hereinafter referred to as the 'WTO') and not disapproved by it.

2. Consistently with the provisions of this Agreement, each Party shall, in the preparation and application of laws, regulations and procedures affecting government procurement, facilitate increased imports from developing countries, bearing in mind the special problems of least-developed countries and of those countries at low stages of economic development.

Coverage

3. With a view to ensuring that developing countries are able to adhere to this Agreement on terms consistent with their development, financial and trade needs, the objectives listed in paragraph 1 shall be duly taken into account in the course of negotiations with respect to the procurement of developing countries to be covered by the provisions of this Agreement. Developed countries, in the preparation of their coverage lists under the provisions of this Agreement, shall endeavour to include entities procuring products and services of export interest to developing countries.

Agreed Exclusions

4. A developing country may negotiate with other participants in negotiations under this Agreement mutually acceptable exclusions from the rules on national treatment with respect to certain entities, products or services that are included in its coverage lists, having regard to the particular circumstances of each case. In such negotiations, the considerations mentioned in subparagraphs 1(a) through 1(c) shall be duly taken into account. A developing country participating in regional or global arrangements among developing countries referred to in subparagraph 1 (d) may also negotiate exclusions to its lists, having regard to the particular circumstances of each case, taking into account *inter alia* the provisions on government procurement provided for in the regional or global arrangements concerned and, in particular, products or services which may be subject to common industrial development programmes.

5. After entry into force of this Agreement, a developing country Party may modify its coverage lists in accordance with the provisions for modification of such lists contained in paragraph 6 of Article XXIV, having regard to its development, financial and trade needs, or may request the Committee on Government Procurement (hereinafter referred to as 'the Committee') to grant exclusions from the rules on national treatment for certain entities, products or services that are included in its coverage lists, having regard to the particular circumstances of each case and taking duly into account the provisions of subparagraphs 1 (a) through 1 (c). After entry into force of this Agreement, a developing country Party may also request the Committee to grant exclusions for certain entities, products or services that are included in its coverage lists in the light of its participation in regional or global arrangements among developing countries, having regard to the particular circumstances of each case and taking duly into account the provisions of subparagraph 1 (d). Each request to the Committee by a developing country Party relating to modification of a list shall be accompanied by documentation relevant to the request or by such information as may be necessary for consideration of the matter.

6. Paragraphs 4 and 5 shall apply *mutatis mutandis* to developing countries acceding to this Agreement after its entry into force.

7. Such agreed exclusions as mentioned in paragraphs 4, 5 and 6 shall be subject to review in accordance with the provisions of paragraph 14 below.

Technical Assistance for Developing Country Parties

8. Each developed country Party shall, upon request, provide all technical assistance which it may deem appropriate to developing country Parties in resolving their problems in the field of government procurement.

9. This assistance, which shall be provided on the basis of non-discrimination among developing country Parties, shall relate *inter alia* to:

— the solution of particular technical problems relating to the award of a specific contract; and

— any other problem which the Party making the request and another Party agree to deal with in the context of this assistance.

10. Technical assistance referred to in paragraphs 8 and 9 would include translation of qualification documentation and tenders made by suppliers of developing country Parties into an official language of the WTO designated by the entity, unless developed country Parties deem translation to be burdensome, and in that case explanation shall be given to developing country Parties upon their request addressed either to the developed country Parties or to their entities.

Information Centres

11. Developed country Parties shall establish, individually or jointly, information centres to respond to reasonable requests from developing country Parties for information relating to *inter alia* laws, regulations, procedures and practices regarding government procurement, notices about intended procurements which have been published, addresses of the entities covered by this Agreement, and the nature and volume of products or services procured or to be procured, including available information about future tenders. The Committee may also set up an information centre.

Special Treatment for Least-Developed Countries

12. Having regard to paragraph 6 of the Decision of the CONTRACTING PARTIES to GATT 1947 of 28 November 1979 on Differential and More Favourable Treatment, Reciprocity and Fuller Participation of Developing Countries (BLSD 26S/203-205), special treatment shall be granted to least-developed country Parties and to the suppliers in those Parties with respect to products or services originating in those Parties, in the context of any general or specific measures in favour of developing country Parties. A Party may also grant the benefits of this Agreement to suppliers in least-developed countries which are not Parties, with respect to products or services originating in those countries.

13. Each developed country Party shall, upon request, provide assistance which it may deem appropriate to potential tenderers in least-developed countries in submitting their tenders and selecting the products or services which are likely to be of interest ot its entities as well as to suppliers in least-developed countries, and likewise assist them to comply with technical regulations and standards relating to products or services which are the subject of the intended procurement.

Review

14. The Committee shall review annually the operation and effectiveness of this Article and, after each three years of its operation on the basis of reports to be submitted by Parties, shall carry out a major review in order to evaluate its effects. As part of the three-yearly reviews and with a view to achieving the maximum implementation of the provisions of this Agreement, including in particular Article III, and having regard to the development, financial and trade situation of the developing countries concerned, the Committee shall examine whether exclusions provided for in accordance with the provisions of paragraphs 4 through 6 of this Article shall be modified or extended.

15. In the course of further rounds of negotiations in accordance with the provisions of paragraph 7 of Article XXIV, each developing country Party shall give consideration to the possibility of enlarging its coverage lists, having regard to its economic, financial and trade situation.

Article VI

Technical Specifications

1. Technical specifications laying down the characteristics of the products or services to be procured, such as quality, performance, safety and dimensions, symbols, terminology, packaging, marking and labelling, or the processes and methods for their production and requirements relating to conformity assessment procedures prescribed by procuring entities, shall not be prepared, adopted or applied with a view to, or with the effect of, creating unnecessary obstacles to international trade.

2. Technical specifications prescribed by procuring entities shall, where appropriate:

(a) be in terms of performance rather than design or descriptive characteristics; and

(b) be based on international standards, where such exist; otherwise, on national technical regulations (1), recognized national standards (2), or building codes.

(1) For the purpose of this Agreement, a technical regulation is a document which lays down characteristics of a product or a service or their related processes and production methods, including the applicable administrative provisions, with which compliance is mandatory. It may also include or deal exclusively with terminology, symbols, packaging, marking or labelling requirements as they apply to a product, service, process or production method.

(2) For the purpose of this Agreement, a standard is a document approved by a recognized body, that provides, for common and repeated use, rules, guidelines or characteristics for products or services or related processes and production methods, with which compliance is not mandatory. It may also include or deal exclusively with terminology, symbols, packaging, marking or labelling requirements as they apply to a product, service, process or production method.

3. There shall be no requirement or reference to a particular trademark or trade name, patent, design or type, specific origin, producer or supplier, unless there is no sufficiently precise or intelligible way of describing the procurement requirements and provided that words such as 'or equivalent' are included in the tender documentation.

4. Entities shall not seek or accept, in a manner which would have the effect of precluding competition, advice which may be used in the preparation of specifications for a specific procurement from a firm that may have a commercial interest in the procurement.

Article VII

Tendering Procedures

1. Each Party shall ensure that the tendering procedures of its entities are applied in a non-discriminatory manner and are consistent with the provisions contained in Articles VII through XVI.

2. Entities shall not provide to any supplier information with regard to a specific procurement in a manner which would have the effect of precluding competition.

3. For the purposes of this Agreement:

(a) Open tendering procedures are those procedures under which all interested suppliers may submit a tender.

(b) Selective tendering procedures are those procedures under which, consistent with paragraph 3 of Article X and other relevant provisions of this Agreement, those suppliers invited to do so by the entity may submit a tender.

(c) Limited tendering procedures are those procedures where the entity contacts suppliers individually, only under the conditions specified in Article XV.

Article VIII

Qualification of Suppliers

In the process of qualifying suppliers, entities shall not discriminate among suppliers of other Parties or between domestic suppliers and suppliers of other Parties. Qualification procedures shall be consistent with the following:

(a) any conditions for participation in tendering procedures shall be published in adequate time to enable interested suppliers to initiate and, to the extent that it is compatible with efficient operation of the procurement process, complete the qualification procedures;

(b) any conditions for participation in tendering procedures shall be limited to those which are essential to ensure the firm's capability to fulfil the contract in question. Any conditions for participation required from suppliers, including financial guarantees, technical qualifications and information necessary for establishing the financial, commercial and technical capacity of suppliers, as well as the verification of qualifications, shall be no less favourable to suppliers of other Parties than to domestic suppliers and shall not discriminate among suppliers of other Parties. The financial, commercial and technical capacity of a supplier shall be judged on the basis both of that supplier's global business activity as well as of its activity in the territory of the procuring entity, taking due account of the legal relationship between the supply organizations;

(c) the process of, and the time required for, qualifying suppliers shall not be used in order to keep suppliers of other Parties off a suppliers' list or from being considered for a particular intended procurement. Entities shall recognize as qualified suppliers such domestic suppliers or suppliers of other Parties who meet the conditions for participation in a particular intended procurement. Suppliers requesting to participate in a particular intended procurement who may not yet be qualified shall also be considered, provided there is sufficient time to complete the qualification procedure;

(d) entities maintaining permanent lists of qualified suppliers shall ensure that suppliers may apply for qualification at any time; and that all qualified suppliers so requesting are included in the lists within a reasonably short time;

(e) if, after publication of the notice under paragraph 1 of Article IX, a supplier not yet qualified requests to participate in an intended procurement, the entity shall promptly start procedures for qualification;

(f) any supplier having requested to become a qualified supplier shall be advised by the entities concerned of the decision in this regard. Qualified suppliers included on permanent lists by entities shall also be notified of the termination of any such lists or of their removal from them;

(g) each Party shall ensure that:

(i) each entity and its constituent parts follow a single qualification procedure, except in cases of duly substantiated need for a different procedure; and

(ii) efforts be made to minimize differences in qualification procedures between entities.

(h) nothing in subparagraphs (a) through (g) shall preclude the exclusion of any supplier on grounds such as bankruptcy or false declarations, provided

that such an action is consistent with the national treatment and non-discrimination provisions of this Agreement.

Article IX

Invitation to Participate Regarding Intended Procurement

1. In accordance with paragraphs 2 and 3, entities shall publish an invitation to participate for all cases of intended procurement, except as otherwise provided for in Article XV (limited tendering). The notice shall be published in the appropriate publication listed in Appendix II.

2. The invitation to participate may take the form af a notice of proposed procurement, as provided for in paragraph 6.

3. Entities in Annexes 2 and 3 may use a notice of planned procurement, as provided for in paragraph 7, or a notice regarding a qualification system, as provided for in paragraph 9, as an invitation to participate.

4. Entities which use a notice of planned procurement as an invitation to participate shall subsequently invite all suppliers who have expressed an interest to confirm their interest on the basis of information which shall include at least the information referred to in paragraph 6.

5. Entities which use a notice regarding a qualification system as an invitation to participate shall provide, subject to the considerations referred to in paragraph 4 of Article XVIII and in a timely manner, information which allows all those who have expressed an interest to have a meaningful opportunity to assess their interest in participating in the procurement. This information shall include the information contained in the notices referred to in paragraphs 6 and 8, to the extent such information is available. Information provided to one interested supplier shall be provided in a non-discriminatory manner to the other interested suppliers.

6. Each notice of proposed procurement, referred to in paragraph 2, shall contain the following information:

(a) the nature and quantity, including any options for further procurement and, if possible, an estimate of the timing when such options may be exercised; in the case of recurring contracts the nature and quantity and, if possible, an estimate of the timing of the subsequent tender notices for the products or services to be procured;

(b) whether the procedure is open or selective or will involve negotiation;

(c) any date for starting delivery or completion of delivery of goods or services;

(d) the address and final date for submitting an application to be invited to tender or for qualifying for the suppliers' lists, or for receiving tenders, as well as the language or languages in which they must be submitted;

(e) the address of the entity awarding the contract and providing any information necessary for obtaining specifications and other documents;

(f) any economic and technical requirements, financial guarantees and information required from suppliers;

(g) the amount and terms of payment of any sum payable for the tender documentation; and

(h) whether the entity is inviting offers for purchase, lease, rental or hire purchase, or more than one of these methods.

7. Each notice of planned procurement referred to in paragraph 3 shall contain as much of the information referred to in paragraph 6 as is available. It shall in any case include the information referred to in paragraph 8 and;

(a) a statement that interested suppliers should express their interest in the procurement to the entity;

(b) a contact point with the entity from which further information may be obtained.

8. For each case of intended procurement, the entity shall publish a summary notice in one of the official languages of the WTO. The notice shall contain at least the following information:

(a) the subject matter of the contract;

(b) the time-limits set for the submission of tenders or an application to be invited to tender; and

(c) the addresses from wihich documents relating to the contracts may be requested.

9. In the case of selective tendering procedures, entities maintaining permanent lists of qualified suppliers shall publish annually in one of the publications listed in Appendix III a notice of the following:

(a) the enumeration of the lists maintained, including their headings, in relation to the products or services or categories of products or services to be procured through the lists;

(b) the conditions to be fulfilled by suppliers with a view to their inscpription on those lists and the methods according to which each of those conditions will be verified by the entity concerned; and

(c) the period of validity of the lists, and the formalities for their renewal.

When such a notice is used as an invitation to participate in accordance with paragraph 3, the notice shall, in addition, include the following information:

(d) the nature of the products or services concerned;

(e) a statement that the notice constitutes an invitation to participate.

However, when the duration of the qualification system is three years or less, and if the duration of the system is made clear in the notice and it is also made clear that further notices will not be published, it shall be sufficient to publish the notice once only, at the beginning of the system. Such a system shall not be used in a manner which circumvents the provisions of this Agreement.

10. If, after publication of an invitation to participate in any case of intended procurement, but before the time set for opening or receipt of tenders as specified in the notices or the tender documentation, it becomes necessary to amend or re-issue the notice, the amendment or the re-issued notice shall be given the same circulation as the original documents upon which the amendment is based. Any significant information given to one supplier with respect to a particular intended procurement shall be given simultaneously to all other suppliers concerned in adequate time to permit the suppliers to consider such information and to respond to it.

11. Entities shall make clear, in the notices referred to in this Article or in the publication in which the notices appear, that the procurement is covered by the Agreement.

Article X

Selection Procedures

1. To ensure optimum effective international competition under selective tendering procedures, entities shall, for each intended procurement, invite tenders from the maximum number of domestic suppliers and suppliers of other Parties, consistent with the efficient operation of the procurement system. They shall select the suppliers to participate in the procedure in a fair and non-discriminatory manner.

2. Entities maintaining permanent lists of qualified suppliers may select suppliers to be invited to tender from among those listed. Any selection shall allow for equitable opportunities for suppliers on the lists.

3. Suppliers requesting to participate in a particular intended procurement shall be permitted to submit a tender and be considered, provided, in the case of those not yet qualified, there is sufficient time to complete the qualification procedure under Articles VIII and IX. The number of additional suppliers permitted to participate shall be limited only by the efficient operation of the procurement system.

4. Requests to participate in selective tendering procedures may be submitted by telex, telegram or facsimile.

Article XI

Time-limits for Tendering and Delivery

General

1. (a) Any prescribed time-limit shall be adequate to allow suppliers of other Parties as well as domestic suppliers to prepare and submit tenders before the closing of the tendering procedures. In determining any such time-limit, entities shall, consistent with their own reasonable needs, take into account such factors as the complexity of the intended procurement, the extent of sub-contracting anticipated and the normal time for transmitting tenders by mail from foreign as well as domestic points.

(b) Each Party shall ensure that its entities shall take due account of publication delays when setting the final date for receipt of tenders or of applications to be invited to tender.

Deadlines

2. Except in so far as provided in paragraph 3,

(a) in open procedures, the period for the receipt of tenders shall not be less than 40 days from the date of publication referred to in paragraph 1 of Article IX;

(b) in selective procedures not involving the use of a permanent list of qualified suppliers, the period for submitting an application to be invited to tender shall not be less than 25 days from the date of publication referred to in paragraph 1 of Article IX; the period for receipt of tenders shall in no case be less than 40 days from the date of issuance of the invitation to tender;

(c) in selective procedures involving the use of a permanent list of qualified suppliers, the period for receipt of tenders shall not be less than 40 days from the date of the initial issuance of invitations to tender, whether or not the date of initial issuance of invitations to tender coincides with the date of the publication referred to in paragraph 1 of Article IX.

3. The periods referred to in paragraph 2 may be reduced in the circumstances set out below:

(a) if a separate notice has been published 40 days and not more than 12 months in advance and the notice contains at least:

(i) as much of the information referred to in paragraph 6 of Article IX as is available;

(ii) the information referred to in paragraph 8 of Article IX;

(iii) a statement that interested suppliers should express their interest in the procurement to the entity; and

(iv) a contact point with the entity from which further information may be obtained,

the 40-day limit for receipt of tenders may be replaced by a period sufficiently long to enable responsive tendering, which, as a general rule, shall not be less than 24 days, but in any case not less than 10 days;

(b) in the case of the second or subsequent publications dealing with contracts of a recurring nature within the meaning of paragraph 6 of Article IX, the 40-day limit for receipt of tenders may be reduced to not less than 24 days;

(c) where a state of urgency duly substantiated by the entity renders impracticable the periods in question, the periods specified in paragraph 2 may be reduced but shall in no case be less than 10 days from the date of the publication referred to in paragraph 1 of Article IX; or

(d) the period referred to in paragraph 2 (c) may, for procurements by entities listed in Annexes 2 and 3, be fixed by mutual agreement between the entity and the selected suppliers. In the absence of agreement, the entity may fix periods which shall be sufficiently long to enable responsive tendering and shall in any case not be less than 10 days.

4. Consistent with the entity's own reasonable needs, any delivery date shall take into account such factors as the complexity of the intended procurement, the extent of sub-contracting anticipated and the realistic time required for production, de-stocking and transport of goods from the points of supply or for supply of services.

Article XII

Tender Documentation

1. If, in tendering procedures, an entity allows tenders to be submitted in several languages, one of those languages shall be one of the official languages of the WTO.

2. Tender documentation provided to suppliers shall contain all information necessary to permit them to submit responsive tenders, including information required to be published in the notice of intended procurement, except for paragraph 6 (g) of Article IX, and the following:

(a) the address of the entity to which tenders should be sent;

(b) the address where requests for supplementary information should be sent;

(c) the language or languages in which tenders and tendering documents must be submitted;

(d) the closing date and time for receipt of tenders and the length of time during which any tender should be open for acceptance;

(e) the persons authorized to be present at the opening of tenders and the date, time and place of this opening;

(f) any economic and technical requirement, financial guarantees and information or documents required from suppliers;

(g) a complete description of the products or services required or of any requirements including technical specifications, conformity certification to be fulfilled, necessary plans, drawings and instructional materials;

(h) the criteria for awarding the contract, including any factors other than price that are to be considered in the evaluation of tenders and the cost elements to be included in evaluating tender prices, such as transport, insurance and inspection costs, and in the case of products or services of other Parties, customs duties and other import charges, taxes and currency of payment;

(i) the terms of payment;

(j) any other terms or conditions;

(k) in accordance with Article XVII the terms and conditions, if any, under which tenders from coutries not Parties to this Agreement, but which apply the procedures of that Article, will be entertained.

Forwarding of Tender Documentation by the Entities

3. (a) In open procedures, entities shall forward the tender documentation at the request of any supplier participating in the procedure, and shall reply promptly to any reasonable request for explanations relating thereto.

(b) In selective procedures, entities shall forward the tender documentation at the request of any supplier requesting to participate, and shall reply promptly to any reasonable request for explanations relating thereto.

(c) Entities shall reply promptly to any reasonable request for relevant information submitted by a supplier participating in the tendering procedure, on condition that such information does not give that supplier an advantage over its competitors in the procedure for the award of the contract.

Article XIII

Submission, Receipt and Opening of Tenders and Awarding of Contracts

1. The submission, receipt and opening of tenders and awarding of contracts shall be consistent with the following:

(a) tenders shall normally be submitted in writing directly or by mail. If tenders by telex, telegram or facsimile are permitted, the tender made thereby must include all the information necessary for the evaluation of the tender, in particular the definitive price proposed by the tenderer and a statement that the tenderer agrees to all the terms, conditions and provisions of the invitation to tender. The tender must be confirmed promptly by letter or by the despatch of a signed copy of the telex, telegram or facsimile. Tenders presented by telephone shall not be permitted. The content of the telex, telegram or facsimile shall prevail where there is a difference or conflict between that content and any documentation received after the time-limit; and

(b) the opportunities that may be given to tenderers to correct unintentional errors of form between the opening of tenders and the awarding of the contract shall not be permitted to give rise to any discriminatory practice.

Receipt of Tenders

2. A supplier shall not be penalized if a tender is received in the office designated in the tender documentation after the time specified because of delay due solely to mishandling on the part of the entity. Tenders may also be considered in other exceptional circumstances if the procedures of the entity concerned so provide.

Opening of Tenders

3. All tenders solicited under open or selective procedures by entities shall be received and opened under procedures and conditions guaranteeing the regularity of the openings. The receipt and opening of tenders shall also be consistent with the national treatment and non-discriminiation provisions of this Agreement. Information on the opening of tenders shall remain with the entity concerned at the disposal of the government authorities responsible for the entity in order that it may be used if required under the procedures of Articles XVIII, XIX, XX and XXII.

Award of Contracts

4. (a) To be considered for award, a tender must, at the time of opening, conform to the essential requirements of the notices or tender documentation and be from a supplier which complies with the conditions for participation. If an entity has received a tender abnormally lower than other tenders submitted, it may enquire with the tenderer to ensure that it can comply with the conditions of participation and be capable of fulfilling the terms of the contract.

(b) Unless in the public interest an entity decides not to issue the contract, the entity shall make the award to the tenderer who has been determined to be fully capable of undertaking the contract and whose tender, wether for domestic products or services, or products or services of other Parties, is either the lowest tender or the tender which in terms of the specific evaluation criteria set forth in the notices or tender documentation is determined to be the most advantageous.

(c) Awards shall be made in accordance with the criteria and essential requirements specified in the tender documentation.

Option Clauses

5. Option clauses shall not be used in a manner which circumvents the provisions of the Agreement.

Article XIV

Negotiation

1. A Party may provide for entities to conduct negotiations:

(a) in the context of procurements in which they have indicated such intent, namely in the notice referred to in paragraph 2 of Article IX (the invitation to suppliers to participate in the procedure for the proposed procurement); or

(b) when it appears from evaluation that no one tender is obviously the most advantageous in terms of the specific evaluation criteria set forth in the notices or tender documentation.

2. Negotiations shall primarily be used to identify the strengths and weaknesses in tenders.

3. Entities shall treat tenders in confidence. In particular, they shall not provide information intended to assist particular participants to bring their tenders up to the level of other participants.

4. Entities shall not, in the course of negotiations, discriminate between different suppliers. In particular, they shall ensure that:

(a) any elimination of participants is carried out in accordance with the criteria set forth in the notices and tender documentation;

(b) all modifications to the criteria and to the technical requirements are transmitted in writing to all remaining participants in the negotiations;

(c) all remaining participants are afforded an opportunity to submit new or amended submissions on the basis of the revised requirements; and

(d) when negotiations are concluded, all participants remaining in the negotiations shall be permitted to submit final tenders in accordance with a common deadline.

Article XV

Limited Tendering

1. The provisions of Articles VII through XIV governing open and selective tendering procedures need not apply in the following conditions, provided that limited tendering is not used with a view to avoiding maximum possible competition or in a manner which would constitute a means of discrimination among suppliers of other Parties or protection to domestic producers or suppliers:

(a) in the absence of tenders in response to an open or selective tender, or when the tenders submitted have been collusive, or not in conformity with the essential requirements in the tender, or from suppliers who do not comply with the conditions for participation provided for in accordance with this Agreement, on condition, however, that the requirements of the initial tender are not substantially modified in the contract as awarded;

(b) when, for works of art or for reasons connected with protection of exclusive rights, such as patents or copyrights, or in the absence of competition for technical reasons, the products or services can be supplied only by a particular supplier and no reasonable alternative or substitute exists;

(c) in so far as is strictly necessary when, for reasons of extreme urgency brought about by events unforeseeable by the entity, the products or services could not be obtained in time by means of open or selective tendering procedures;

(d) for additional deliveries by the original supplier which are intended either as parts replacement for existing supplies, or installations, or as the extension of existing supplies, services, or installations where a change of supplier would compel the entity to procure equipment or services not meeting requirements of interchangeability with already existing equipment or services [1];

(e) when an entity procures prototypes or a first product or service which are developed at its request in the course of, and for, a particular contract for research, experiment, study or original development. When such contracts have been fulfilled, subsequent procurements of products or services shall be subject to Articles VII through XIV [2];

(f) when additional construction services which were not included in the initial contract but which were within the objectives of the original tender documentation have, through unforeseeable circumstances, become necessary to complete the construction services described therein, and the entity need to award contracts for the additional construction services to the contractor carrying out the construction services concerned since the separation of the additional construction services from the initial contract would be difficult for technical or economic reasons and cause significant inconvenience to the entity. However, the total value of contracts awarded for the additional construction services may not exceed 50 per cent of the amount of the main contract;

(g) for new construction services consisting of the repetition of similar construction services which conform to a basic project for which an initial contract was awarded in accordance with Articles VII through XIV and for which the entity has indicated in the notice of intended procurement concerning the initial construction service, that limited tendering procedures might be used in awarding contracts for such new construction services;

(h) for products purchased on a commodity market;

(i) for purchases made under exceptionally advantageous conditions which only arise in the very short term. This provision is intended to cover unusual disposals by firms which are not normally suppliers, or disposal of assets of businesses in liquidation or receivership. It is not intended to cover routine purchases from regular suppliers;

(j) in the case of contracts awarded to the winner of a design contest provided that the contest has been organized in a manner which is consistent with the principles of this Agreement, notably as regards the publication, in the sense of Article IX, of an invitation to suitably qualified suppliers, to participate in such a contest which shall be judged

[1] It is the understanding that 'existing equipment' includes software to the extent that the initial procurement of the software was covered by the Agreement.

[2] Original development of a first product or service may include limited production or supply in order to incorporate the results of field testing and to demonstrate that the product or service is suitable for production or supply in quantity to acceptable quality standards. It does not extend to quantity production or supply to establish commercial viability or to recover research and development costs.

by an independent jury with a view to design contracts being awarded to the winners.

2. Entities shall prepare a report in writing on each contract awarded under the provisions of paragraph 1. Each report shall contain the name of the procuring entity, value and kind of goods or services procured, country of origin, and a statement of the conditions in this Article which prevailed. This report shall remain with the entities concerned at the disposal of the government authorities responsible for the entity in order that it may be used if required under the procedures of Articles XVIII, XIX, XX and XXII.

Article XVI

Offsets

1. Entities shall not, in the qualification and selection of suppliers, products or services, or in the evaluation of tenders and a award of contracts, impose, seek or consider offsets [1].

2. Nevertheless, having regard to general policy considerations, including those relating to development, a developing country may at the time of accession negotiate conditions for the use of offsets, such as requirements for the incorporation of domestic content. Such requirements shall be used only for qualification to participate in the procurement process and not as criteria for awarding contracts. Conditions shall be objective, clearly defined and non-discriminatory. They shall be set forth in the country's Appendix I and may include precise limitations on the imposition of offsets in any contract subject to this Agreement. The existence of such conditions shall be notified to the Committee and included in the notice of intended procurement and other documentation.

Article XVII

Transparency

1. Each Party shall encourage entities to indicate the terms and conditions, including any deviations from competitive tendering procedures or access to challenge procedures, under which tenders will be entertained from suppliers situated in countries not Parties to this Agreement but which, with a view to creating transparency in their own contract awards, nevertheless:

(a) specify their contracts in accordance with Article VI (technical specifications);

(b) publish the procurement notices referred to in Article IX, including, in the version of the notice referred to in paragraph 8 of Article IX (summary of the notice of intended procurement) which is published in an official language of the WTO, an indication of the terms and conditions under which tenders shall be entertained from suppliers situated in countries Parties to this Agreement;

(c) are willing to ensure that their procurement regulations shall not normally change during a procurement and, in the event that such change proves unavoidable, to ensure the availability of a satisfactory means of redress.

2. Governments not Parties to the Agreement which comply with the conditions specified in paragraphs 1 (a) through 1 (c), shall be entitled if they so inform the Parties to participate in the Committee as observers.

Article XVIII

Information and Review as Regards Obligations of Entities

1. Entities shall publish a notice in the appropriate publication listed in Appendix II not later than 72 days after the award of each contract under Articles XIII through XV. These notices shall contain:

(a) the nature and quantity of products or services in the contract award;

(b) the name and address of the entity awarding the contract;

(c) the date of award;

(d) the name and address of winning tenderer;

(e) the value of the winning award or the highest and lowest offer taken into account in the award of the contract;

(f) where appropriate, means of identifying the notice issued under paragraph 1 of Article IX or justification according to Article XV for the use of such procedure; and

(g) the type of procedure used.

2. Each entity shall, on request from a supplier of a Party, promptly provide:

(a) an explanation of its procurement practices and procedures;

(b) pertinent information concerning the reasons why the supplier's application to qualify was rejected, why its existing qualification was brought to an end and why it was not selected; and

[1] Offsets in government procurement are measures used to encourage local development or improve the balance-of-payments accounts by means of domestic content, licensing of technology, investment requirements, counter-trade or similar requirements.

(c) to an unsuccessful tenderer, pertinent information concerning the reasons why its tender was not selected and on the characteristics and relative advantages of the tender selected as well as the name of the winning tenderer.

3. Entities shall promptly inform participating suppliers of decisions on contract awards and, upon request, in writing.

4. However, entities may decide that certain information on the contract award, contained in paragraphs 1 and 2(c), be withheld where release of such information would impede law enforcement or otherwise be contrary to the public interest or would prejudice the legitimate commercial interest of particular enterprises, public or private, or might prejudice fair competition between suppliers.

Article XIX

Information and Review as Regards Obligations of Parties

1. Each Party shall promptly publish any law, regulation, judicial decision, administrative ruling of general application, and any procedure (including standard contract clauses) regarding government procurement covered by this Agreement, in the appropriate publications listed in Appendix IV and in such a manner as to enable other Parties and suppliers to become acquainted with them. Each Party shall be prepared, upon request, to explain to any other Party its government procurement procedures.

2. The government of an unsuccessful tenderer which is a Party to this Agreement may seek, without prejudice to the provisions under Article XXII, such additional information on the contract award as may be necessary to ensure that the procurement was made fairly and impartially. To this end, the procuring government shall provide information on both the characteristics and relative advantages of the winning tender and the contract price. Normally this latter information may be disclosed by the government of the unsuccessful tenderer provided it exercises this right with discretion. In cases where release of this information would prejudice competition in future tenders, this information shall not be disclosed except after consultation with and agreement of the Party which gave the information to the government of the unseccessful tenderer.

3. Available information concerning procurement by covered entities and their individual contract awards shall be provided, upon request, to any other Party.

4. Confidential information provided to any Party which would impede law enforcement or otherwise be contrary to the public interest or would prejudice the legitimate commercial interest of particular enterprises, public or private, or might prejudice fair competition between suppliers shall not be revealed without formal authorization from the party providing the information.

5. Each Party shall collect and provide to the Committee on an annual basis statistics on its procurements covered by this Agreement. Such reports shall contain the following information with respect to contracts awarded by all procurement entities covered under this Agreement:

(a) for entities in Annex 1, statistics on the estimated value of contracts awarded, both above and below the threshold value, on a global basis and broken down by entities; for entities in Annexes 2 and 3, statistics on the estimated value of contracts awarded above the threshold value on a global basis and broken down by categories of entities;

(b) for entities in Annex 1, statistics on the number and total value of contracts awarded above the threshold value, broken down by entities and categories of products and services according to uniform classification systems; for entities in Annexes 2 and 3, statistics on the estimated value of contracts awarded above the threshold value broken down by categories of entities and categories of products and services;

(c) for entities in Annex 1, statistics, broken down by entity and by categories of products and services, on the number and total value of contracts awarded under each of the cases of Article XV; for categories of entities in Annexes 2 and 3, statistics on the total value of contracts awarded above the threshold value under each of the cases of Article XV; and

(d) for entities in Annex 1, statistics, broken down by entities, on the number and total value of contracts awarded under derogations to the Agreement contained in the relevant Annexes; for categories of entities in Annexes 2 and 3, statistics on the total value of contracts awarded under derogations to the Agreement contained in the relevant Annexes.

To the extent that such information is available, each Party shall provide statistics on the country of origin of products and services purchased by its entities. With a view to ensuring that such statistics are comparable, the Committee shall provide guidance on methods to be used. With a view to ensuring effective monitoring of procurement covered by this Agreement, the Committee may decide unanimously to modify the requirements of subparagraphs (a) through (d) as regards the nature and the extent of statistical information to be provided and the breakdowns and classifications to be used.

Article XX

Challenge Procedures

Consultations

1. In the event of a complaint by a supplier that there has been a breach of this Agreement in the context of a

procurement, each Party shall encourage the supplier to seek resolution of its complaint in consultation with the procuring entity. In such instances the procuring entity shall accord impartial and timely consideration to any such complaint, in a manner that is not prejudicial to abtaining corrective measures under the challenge system.

Challenge

2. Each Party shall provide non-discriminatory, timely, transparent and effective procedures enabling suppliers to challenge alleged breaches of the Agreement arising in the context of procurements in which they have, or have had, an interest.

3. Each Party shall provide its challenge procedures in writing and make them generally available.

4. Each Party shall ensure that documentation relating to all aspects of the process concerning procurements covered by this Agreement shall be retained for three years.

5. The interested supplier may be required to initiate a challenge procedure and notify the procuring entity within specified time-limits from the time when the basis of the complaint is known or reasonably should have been known, but in no case within a period of less than 10 days.

6. Challenges shall be heard by a court or by an impartial and independent review body with no interest in the outcome of the procurement and the members of which are secure from external influence during the term of appointment. A review body which is not a court shall either be subject to judicial review or shall have procedures which provide that:

(a) participants can be heard before an opinion is given or a decision is reached;

(b) participants can be represented and accompanied;

(c) participants shall have access to all proceedings;

(d) preceedings can take place in public;

(e) opinions or decisions are given in writing with a statement describing the basis for the opinions or decisions;

(f) witnesses can be presented;

(g) documents are disclosed to the review body.

7. Challenge procedures shall provide for:

(a) rapid interim measures to correct breaches of the Agreement and to preserve commercial opportunities. Such action may result in suspension of the procurement process. However, procedures may provide that overriding adverse consequences for the interests concerned, including the public interest, may be taken into account in deciding whether such measures should be applied. In such circumstances, just cause for not acting shall be provided in writing;

(b) an assessment and a possbility for a decision on the justification of the challenge;

(c) correction of the breach of the Agreement or compensation for the loss or damages suffered, which may be limited to costs for tender preparation or protest.

8. With a view to the preservation of the commercial and other interests involved, the challenge procedure shall normally be completed in a timely fashion.

Article XXI

Institutions

1. A Committee on Government Procurement composed of representatives from each of the Parties shall be established. This Committee shall elect its own Chairman and Vice-Chairman and shall meet as necessary but not less than once a year for the purpose of affording Parties the opportunity to consult on any matters relating to the operation of this Agreement or the furtherance of its objectives, and to carry out such other responsibilities as may be assigned to it by the Parties.

2. The Committee may establish working parties or other subsidiary bodies which shall carry out such functions as may be given to them by the Committee.

Article XXII

Consultations and Dispute Settlement

1. The provisions of the Understanding on Rules and Procedures Governing the Settlement of Disputes under the WTO Agreement (hereinafter referred to as the 'Dispute Settlement Understanding') shall be applicable except as otherwise specifically provided below.

2. If any Party considers that any benefit accruing to it, directly or indirectly, under this Agreement is being nullified or impaired, or that the attainment of any objective of this Agreement is being impeded as the result of the failure of another Party or Parties to carry out its obligations under this Agreement, or the application by another Party or Parties of any measure, whether or not it conflicts with the provisions of this Agreement, it may with a view to reaching a mutually satisfactory resolution of the matter, make written representations or proposals to the other Party or Parties which it considers to be concerned. Such action shall be promptly notified to the

Dispute Settlement Body established under the Dispute Settlement Understanding (hereinafter referred to as 'DSB'), as specified below. Any Party thus approached shall give sympathetic consideration to the representations or proposals made to it.

3. The DSB shall have the authority to establish panels, adopt panel and Appellate Body reports, make recommendations or give rulings on the matter, maintain surveillance of implementation of rulings and recommendations, and authorize suspension of concessions and other obligations under this Agreement or consultations regarding remedies when withdrawal of measures found to be in contravention of the Agreement is not possible provided that only Members of the WTO Party to this Agreement shall participate in decisions or actions taken by the DSB with respect to disputes under this Agreement.

4. Panels shall have the following terms of reference unless the parties to the dispute agree otherwise within 20 days of the establishment of the panel:

> 'To examine, in the light of the relevant provisions of this Agreement and of (name of any other covered Agreement cited by the parties to the dispute), the matter referred to the DSB by (name of party) in document . . . and to make such findings as will assist the DSB in making the recommendations or in giving the rulings provided for in this Agreement.'

In the case of a dispute in which provisions both of this Agreement and of one or more other Agreements listed in Appendix 1 of the Dispute Settlement Understanding are invoked by one of the parties to the dispute, paragraph 3 shall apply only to those parts of the panel report concerning the interpretation and application of this Agreement.

5. Panels established by the DSB to examine disputes under this Agreement shall include persons qualified in the area of government procurement.

6. Every effort shall be made to accelerate the proceedings to the greatest estent possible. Notwithstanding the provisions of paragraphs 8 and 9 of Article 12 of the Dispute Settlement Understanding, the panel shall attempt to provide its final report to the parties to the dispute not later than four months, and in case of delay not later than seven months, after the date on which the composition and terms of reference of the panel are agreed. Consequently, every effort shall be made to reduce also the periods foreseen in paragraph 1 of Article 20 and paragraph 4 of Article 21 of the Dispute Settlement Understanding by two months. Moreover, notwithstanding the provisions of paragraph 5 of Article 21 of the Dispute Settlement Understanding, the panel shall attempt to issue its decision, in case of a disagreement as to the existence or consistency with a covered Agreement of measures taken to comply with the recommendations and rulings, within 60 days.

7. Notwithstanding paragraph 2 of Article 22 of the Dispute Settlement Understanding, any dispute arising under any Agreement listed in Appendix 1 to the Dispute Settlement Understanding other than this Agreement shall not result in the suspension of concessions or other obligations under this Agreement, and any dispute arising under this Agreement shall not result in the suspension of concessions or other obligations under any other Agreement listed in the said Appendix 1.

Article XXIII

Exceptions to the Agreement

1. Nothing in this Agreement shall be construed to prevent any Party from taking any action or not disclosing any information which it considers necessary for the protection of its essential security interests relating to the procurement of arms, ammunition or war materials, or to procurement indispensable for national security or for national defence purposes.

2. Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between countries where the same conditions prevail or a disguised restriction on international trade, nothing in this Agreement shall be construed to prevent any Party from imposing or enforcing measures: necessary to protect public morals, order or safety, human, animal or plant life or health or intellectual property; or relating to the products or services of handicapped persons, of philanthropic institutions or of prison labour.

Article XXIV

Final Provisions

1. *Acceptance and Entry into Force*

This Agreement shall enter into force on 1 January 1996 for those governments [1] whose agreed coverage is contained in Annexes 1 through 5 of Appendix I of this Agreement and which have, by signature, accepted the Agreement on 15 April 1994 or have, by that date, signed the Agreement subject to ratification and subsequently ratified the Agreement before 1 January 1996.

2. *Accession*

Any government which is a Member of the WTO, or prior to the date of entry into force of the WTO

[1] For the purpose of this Agreement, the term 'government' is deemed to include the competent authorities of the European Communities.

Agreement which is a contracting party to GATT 1947, and which is not a Party to this Agreement may accede to this Agreement on terms to be agreed between that government and the Parties. Accession shall take place by deposit with the Director-General of the WTO of an instrument of accession which states the terms so agreed. The Agreement shall enter into force for an acceding government on the 30th day following the date of its accession to the Agreement.

3. *Transitional Arrangements*

(a) Hong Kong and Korea may delay application of the provisions of this Agreement, except Articles XXI and XXII, to a date not later than 1 January 1997. The commencement date of their application of the provisions, if prior to 1 January 1997, shall be notified to the Director-General of the WTO 30 days in advance.

(b) During the period between the date of entry into force of this Agreement and the date of its application by Hong Kong, the rights and obligations between Hong Kong and all other Parties in this Agreement which were on 15 April 1994 Parties to the Agreement on Government Procurement done at Geneva on 12 April 1979 as amended on 2 February 1987 (the '1988 Agreement') shall be governed by the substantive (1) provisions of the 1988 Agreement, including its Annexes as modified or rectified, which provisions are incorporated herein by reference for that purpose and shall remain in force until 31 December 1996.

(c) Between Parties to this Agreement which are also Parties to the 1988 Agreement, the rights and obligations of this Agreement shall supersede those under the 1988 Agreement.

(d) Article XXII shall not enter into force until the date of entry into force of the WTO Agreement. Until such time, the provisions of Article VII of the 1988 Agreement shall apply to consultations and dispute settlement under this Agreement, which provisions are hereby incorporated in the Agreement by reference for that purpose. These provisions shall be applied under the auspices of the Committee under this Agreement.

(e) Prior to the date of entry into force of the WTO Agreement, references to WTO bodies shall be construed as referring to the corresponding GATT body and references to the Director-General of the WTO and to the WTO Secretariat shall be construed as references to, respectively, the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to GATT 1947 and to the GATT Secretariat.

4. *Reservations*

Reservations may not be entered in respect of any of the provisions of this Agreement.

5. *National Legislation*

(a) Each government accepting or acceding to this Agreement shall ensure, not later than the date of entry into force of this Agreement for it, the conformity of its laws, regulations and administrative procedures, and the rules, procedures and practices applied by the entities contained in its lists annexed hereto, with the provisions of this Agreement.

(b) Each Party shall inform the Committee of any changes in its laws and regulations relevant to this Agreement and in the administration of such laws and regulations.

6. *Rectifications or Modifications*

(a) Rectifications, transfers of an entity from one Annex to another or, in exceptional cases, other modifications relating to Appendices I through IV shall be notified to the Committee, along with information as to the likely consequences of the change for the mutually agreed coverage provided in this Agreement. If the rectifications, transfers or other modifications are of a purely formal or minor nature, they shall become effective provided there is no objection within 30 days. In other cases, the Chairman of the Committee shall promptly convene a meeting of the Committee. The Committee shall consider the proposal and any claim for compensatory adjustments, with a view to maintaining a balance of rights and obligations and a comparable level of mutually agreed coverage provided in this Agreement prior to such notification. In the event of agreement not being reached, the matter may by pursued in accordance with the provisions contained in Article XXII.

(b) Where a Party wishes, in exercise of its rights, to withdraw an entity from Appendix I on the grounds that government control or influence over it has been effectively eliminated that Party shall notify the Committee. Such modification shall become effective the day after the end of the following meeting of the Committee, provided that the meeting is no sooner than 30 days from the date of notification and no objection has been made. In the event of an objection, the matter may be pursued in accordance with the procedures on consultations and dispute

(1) All provisions of the 1988 Agreement except the Preamble, Article VII and Article IX other than paragraphs 5(a) and (b) and paragraph 10.

settlement contained in Article XXII. In considering the proposed modification to Appendix I and any consequential compensatory adjustment, allowance shall be made for the market-opening effects of the removal of government control or influence.

7. *Reviews, Negotiations and Future Work*

(a) The Committee shall review annually the implementation and operation of this Agreement taking into account the objectives thereof. The Committee shall annually inform the General Council of the WTO of developments during the periods covered by such reviews.

(b) Not later than the end of the third year from the date of entry into force of this Agreement and periodically thereafter, the Parties thereto shall undertake further negotiations, with a view to improving this Agreement and achieving the greatest possible extension of its coverage among all Parties on the basis of mutual reciprocity, having regard to the provisions of Article V relating to developing countries.

(c) Parties shall seek to avoid introducing or prolonging discriminatory measures and practices which distort open procurement and shall, in the context of negotiations under subparagraph (b), seek to eliminate those which remain on the date of entry into force of this Agreement.

8. *Information Technology*

With a view to ensuring that the Agreement does not constitute an unnecessary obstacle to technical progress, Parties shall consult regularly in the Committee regarding developments in the use of information technology in government procurement and shall, if necessary, negotiate modifications to the Agreement. These consultations shall in particular aim to ensure that the use of information technology promotes the aims of open, non-discriminatory and efficient government procurement through transparent procedures, that contracts covered under the Agreement are clearly identified and that all available information relating to a particular contract can be identified. When a Party intends to innovate, it shall endeavour to take into account the views expressed by other Parties regarding any potential problems.

9. *Amendments*

Parties may amend this Agreement having regard *inter alia* to the experience gained in its implementation. Such an amendment, once the Parties have concurred in accordance with the procedures established by the Committee, shall not enter into force for any Party until it has been accepted by such Party.

10. *Withdrawal*

(a) Any Party may withdraw from this Agreement. The withdrawal shall take effect upon the expiration of 60 days from the date on which written notice of withdrawal is received by the Director-General of the WTO. Any Party may upon such notification request an immediate meeting of the Committee.

(b) If a Party to this Agreement does not become a Member of the WTO within one year of the date of entry into force of the WTO Agreement or ceases to be a Member of the WTO, it shall cease to be a Party to this Agreement with effect from the same date.

11. *Non-application of this Agreement between Particular Parties*

This Agreement shall not apply as between any two Parties if either of the Parties, at the time either accepts or accedes to this Agreement, does not consent to such application.

12. *Notes, Appendices and Annexes*

The Notes, Appendices and Annexes to this Agreement constitute an integral part thereof.

13. *Secretariat*

This Agreement shall be serviced by the WTO Secretariat.

14. *Deposit*

This Agreement shall be deposited with the Director-General of the WTO, who shall promptly furnish to each Party a certified true copy of this Agreement, of each rectification or modification thereto pursuant to paragraph 6 and of each amendment thereto pursuant to paragraph 9, and a notification of each acceptance thereof or accession thereto pursuant to paragraphs 1 and 2 and of each withdrawal therefrom pursuant to paragraph 10 of this Article.

15. *Registration*

This Agreement shall be registered in accordance with the provisions of Article 102 of the Charter of the United Nations.

Done at Marrakesh this fifteenth day of April one thousand nine hundred and ninety-four in a single copy, in the English, French and Spanish languages, each text being authentic, except as otherwise specified with respect to the Appendices hereto.

NOTES

The Terms 'country' or 'countries' as used in this Agreement, including the Appendices, are to be understood to include any separate customs territory Party to this Agreement.

In the case of a separate customs territory Party to this Agreement, where an expression in this Agreement is qualified by the term 'national', such expression shall be read as pertaining to that customs territory, unless otherwise specified.

Article 1, paragraph 1

Having regard to general policy considerations relating to tied aid, including the objective of developing countries with respect to the untying of such aid, this Agreement does not apply to procurement made in furtherance of tied aid to developing countries so long as it is practised by Parties.

INTERNATIONAL DAIRY ARRANGEMENT

PREAMBLE

Recognizing the importance of milk and dairy products to the economy of many countries [1] in terms of production, trade and consumption;

Recognizing the need, in the mutual interests of producers and consumers, and of exporters and importers, to avoid surpluses and shortages, and to maintain prices at an equitable level;

Noting the diversity and interdependence of dairy products;

Noting the situation in the dairy products market, which is characterized by very wide fluctuations and the proliferation of export and import measures;

Considering that improved cooperation in the dairy products sector contributes to the attainment of the objectives of expansion and liberalization of world trade, and the implementation of the principles and objectives concerning developing countries agreed upon in the Tokyo Declaration of Ministers dated 14 September 1973 concerning the Multilateral Trade Negotiations;

Determined to respect the principles and objectives of the General Agreement on Tariffs and Trade (hereinafter referred to as 'General Agreement' or 'GATT') [2] and, in carrying out the aims of this Arrangement, effectively to implement the principles and objectives agreed upon in the said Tokyo Declaration;

The participants to the present Arrangement have, through their representatives, agreed as follows:

PART ONE

GENERAL PROVISIONS

Article I

Objectives

The objectives of this Arrangement shall be, in accordance with the principles and objectives agreed upon in the Tokyo Declaration of Ministers dated 14 September 1973 concerning the Multilateral Trade Negotiations,

— to achieve the expansion and ever greater liberalization of world trade in dairy products under market conditions as stable as possible, on the basis of mutual benefit to exporting and importing countries;

— to further the economic and social development of developing countries.

Article II

Products Coverage

1. This Arrangement applies to the dairy products sector. For the purpose of this Arrangement, the term 'dairy products' is deemed to include the following products, as defined in the Customs Cooperation Council Nomenclature:

	CCCN
(a) Milk and cream, fresh, not concentrated or sweetened	04.01
(b) Milk and cream, preserved, concentrated or sweetened	04.02
(c) Butter	04.03
(d) Cheese and curd	04.04
(e) Casein	ex 35.01

2. The International Dairy Products Council established in terms of Article VII: 1(a) of this

[1] In this Arrangement and in the Protocols annexed thereto, the term 'country' is deemed to include the European Economic Community.

[2] This preambular provision applies only among participants that are Contracting Parties to the GATT.

Arrangement (hereinafter referred to as the Council) may decide that the Arrangement is to apply to other products in which dairy products referred to in paragraph 1 of this Article have been incorporated if it deems their inclusion necessary for the implementation of the objectives and provisions of this Arrangement.

Article III

Information

1. The participants agree to provide regularly and promptly to the Council the information required to permit it to monitor and assess the overall situation of the world market for dairy products and the world market situation for each individual dairy product.

2. Participating developing countries shall furnish the information available to them. In order that these participants may improve their data collection mechanisms, developed participants, and any developing participants able to do so, shall consider sympathetically any request to them for technical assistance.

3. The information that the participants undertake to provide pursuant to paragraph 1 of this Article, according to the modalities that the Council shall establish, shall include data on past performance, current situation and outlook regarding production, consumption, prices, stocks and trade, including transactions other than normal commercial transactions, in respect of the products referred to in Article II of this Arrangement, and any other information deemed necessary by the Council. Participants shall also provide information on their domestic policies and trade measures, and on their bilateral, plurilateral or multilateral commitments, in the dairy sector and shall make known, as early as possible, any changes in such policies and measures that are likely to affect international trade in dairy products. The provisions of this paragraph shall not require any participant to disclose confidential information which would impede law enforcement or otherwise be contrary to the public interest or would prejudice the legitimate commercial interests of particular enterprises, public or private.

Note: It is understood that under the provisions of this Article, the Council instructs the secretariat to draw up, and keep up to date, an inventory of all measures affecting trade in dairy products, including commitments resulting from bilateral, plurilateral and multilateral negotiations.

Article IV

Functions of the International Dairy Products Council and Cooperation between the Participants to this Arrangement

1. The Council shall meet in order to:

(a) make an evaluation of the situation in and outlook for the world market for dairy products, on the basis of a status report prepared by the secretariat with the documentation furnished by participants in accordance with Article III of this Arrangement, information arising from the operation of the Protocols covered by Article VI of this Arrangement, and any other information available to it;

(b) review the functioning of this Arrangement.

2. If after an evaluation of the world market situation and outlook referred to in paragraph 1(a) of this Article, the Council finds that a serious market disequilibrium, or threat of such a disequilibrium, which affects or may affect international trade, is developing for dairy products in general or for one or more products, the Council will proceed to identify, taking particular account of the situation of developing countries, possible solution for consideration by governments.

3. Depending on whether the Council considers that the situation defined in paragraph 2 of this Article is temporary or more durable, the measures referred to in paragraph 2 of this Article could include short-, medium- or long-term measures to contribute to improve the overall situation of the world market.

4. When considering measures that could be taken pursuant to paragraphs 2 and 3 of this Article, due account shall be taken of the special and more favourable treatment, to be provided for developing countries, where this is feasible and appropriate.

5. Any participant may raise before the Council any matter affecting this Arrangement *inter alia* for the same purposes provided for in paragraph 2 of this Article. Each participant shall promptly afford adequate opportunity for consultation regarding such matter [1] affecting this Arrangement.

6. If the matter affects the application of the specific provisions of the Protocols annexed to this Arrangement, any participant which considers that its trade interests are being seriously threatened and which is unable to reach a mutually satisfactory solution with the other participant or participants concerned, may request the Chairman of the Committee for the relevant Protocol established under Article VII:2(a) of this Arrangement, to convene a special meeting of the Committee on an urgent basis so as to determine as rapidly as possible, and within four working days if requested, any measures which may be required to meet the situation. If a satisfactory solution cannot be reached, the Council shall, at the request of the Chairman of the Committee for the relevant Protocol, meet wihin a period of not more than fifteen days to consider the matter with a view to facilitating a satisfactory solution.

[1] It is confirmed that the term 'matter' in this paragraph includes any matter which is covered by multilateral agreements negotiated within the framework of the Multilateral Trade Negotiations, in particular those bearing on export and import measures. It is further confirmed that the provisions of Article IV:5 and this footnote are without prejudice to the rights and obligations of the parties to such agreements.

Article V

Food Aid and Transactions other than Normal Commercial Transactions

1. The participants agree:

(a) In cooperation with FAO and other interested organizations, to foster recognition of the value of dairy products in improving nutritional levels and of ways and means through which they may be made available for the benefit of developing countries.

(b) In accordance with the objectives of this Arrangement, to furnish, within the limits of their possibilities, dairy products to developing countries by way of food aid. Participants should notify the Council in advance each year, as far as practicable, of the scale, quantities and destinations of their proposed contributions of such food aid. Participants should also give, if possible, prior notification to the Council of any proposed amendments to the notified programme. It would be understood that contributions could be made bilaterally or through joint projects or through multilateral programmes, particularly the World Food Programme.

(c) Recognizing the desirability of harmonizing their efforts in this field, as well as the need to avoid harmful interference with normal patterns of production, consumption and international trade, to exchange views in the Council on their arrangements for the supply and requirements of dairy products as food aid or on concessional terms.

2. Donated exports to developing countries, exports destined for relief purposes or welfare purposes in developing countries, and other transactions which are not normal commercial transactions shall be effected in accordance with the FAO 'Principles of Surplus Disposal and Consultative Obligations'. Consequently the Council shall cooperate closely with the Consultative Sub-Committee on Surplus Disposal.

3. The Council shall, in accordance with conditions and modalities that it will establish, upon request, discuss, and consult on, all transactions other than normal commercial transactions and other than those covered by the Agreement on Interpretation and Application of Articles VI, XVI and XXIII of the General Agreement on Tariffs and Trade.

PART TWO

SPECIFIC PROVISIONS

Article VI

Protocols

1. Without prejudice to the provisions of Articles I to V of this Arrangement, the products listed below shall be subject to the provisions of the Protocols annexed to this Arrangement:

Annex I

— *Protocol Regarding Certain Milk Powders*

Milk powder and cream powder, excluding whey powder

Annex II

— *Protocol Regarding Milk Fat*

Milk fat

Annex III

— *Protocol Regarding Certain Cheeses*

Certain cheeses

PART THREE

Article VII

Administration of the Arrangement

1. *International Dairy Products Council*

(a) An International Dairy Products Council shall be established within the framework of the GATT. The Council shall comprise representatives of all participants to the Arrangement and shall carry out all the functions which are necessary to implement the provisions of the Arrangement. The Council shall be serviced by the GATT secretariat. The Council shall establish its own rules of procedure.

(b) Regular and special meetings

The Council shall normally meet at least twice each year. However, the Chairman may call a special meeting of the Council either on his own initiative, at the request of the Committees established under paragraph 2 (a) of this Article, or at the request of a participant to this Arrangement.

(c) Decisions

The Council shall reach its decisions by consensus. The Council shall be deemed to have decided on a matter submitted for its consideration if no member of the Council formally objects to the acceptance of a proposal.

(d) Cooperation with other organizations

The Council shall make whatever arrangements are appropriate for consultation or cooperation with inter-governmental and non-governmental organizations.

(e) Admission of observers

(i) The Council may invite any non-participating country to be represented at any meeting as an observer.

(ii) The Council may also invite any of the organizations referred to in paragraph 1 (d) of this Article to attend any meeting as an observer.

2. *Committees*

(a) The Council shall establish a Committee to carry out all the functions which are necessary to implement the provisions of the Protocol Regarding Certain Milk Powders, a Committee to carry out all the functions which are necessary to implement the provisions of the Protocol Regarding Milk Fat and a Committee to carry out all the functions which are necessary to implement the provisions of the Protocol Regarding Certain Cheeses. Each of these Committees shall comprise representatives of all participants to the relevant Protocol. The Committees shall be serviced by the GATT secretariat. They shall report to the Council on the exercise of their functions.

(b) Examination of the market situation

The Council shall make the necessary arrangements, determining the modalities for the information to be furnished under Article III of this Arrangement, so that

— the Committee of the Protocol Regarding Certain Milk Powders may keep under constant review the situation in and the evolution of the international market for the products covered by this Protocol, and the conditions under which the provisions of this Protocol are applied by participants, taking into account the evolution of prices in international trade in each of the other dairy products having implications for the trade in products covered by this Protocol;

— the Committee of the Protocol Regarding Milk Fat may keep under constant review the situation in and the evolution of the international market for the products covered by this Protocol, and the conditions under which the provisions of this Protocol are applied by participants, taking into account the evolution of prices in international trade in each of the other dairy products having implications for the trade in products covered by this Protocol;

— The Committee of the Protocol Regarding Certain Cheeses may keep under constant review the situation in and the evolution of the international market for the products covered by this Protocol, and the conditions under which the provisions of this Protocol are applied by participants, taking into account the evolution of prices in international trade in each of the other dairy products having implications for the trade in products covered by this Protocol.

(c) Regular and special meetings

Each Committee shall normally meet at least once each quarter. However, the Chairman of each Committee may call a special meeting of the Committee on his own initiative or at the request of any participant.

(d) Decisions

Each Committee shall reach its decisions by consensus. A committee shall be deemed to have decided on a matter submitted for its consideration if no member of the Committee formally objects to the acceptance of a proposal.

PART FOUR

Article VIII

Final Provisions

1. *Acceptance* [1]

(a) This Arrangement is open for acceptance, by signature or otherwise, by governments members of the United Nations, or of one of its specialized agencies and by the European Economic Community.

(b) Any government [2] accepting this Arrangement may at the time of acceptance make a reservation with regard to its acceptance of any of the Protocols annexed to the Arrangement. This reservation is subject to the approval of the participants.

(c) This Arrangement shall be deposited with the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to the GATT who shall promptly furnish a certified copy thereof and a notification of each acceptance thereof to each participant. The texts of this Arrangements in the English, French and Spanish languages shall all be equally authentic.

(d) Acceptance of this Arrangement shall carry denunciation of the Arrangement Concerning Certain Dairy Products, done at Geneva on 12 January 1970 which entered into force on 14 May 1970, for participants having accepted that Arrangement and denunciation of the Protocol Relating to Milk Fat, done at Geneva on 2 April 1973 which entered into force on 14 May 1973, for participants having accepted that Protocol. Such denunciation shall take effect on the date of entry into force of this Arrangement.

[1] The terms 'acceptance' or 'accepted' as used in this Article include the completion of any domestic procedures necessary to implement the provisions of this Arrangement.

[2] For the purpose of this Arrangement, the term 'government' is deemed to include the competent authorities of the European Economic Community.

2. *Provisional application*

Any government may deposit with the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to the GATT a declaration of provisional application of this Arrangement. Any government depositing such a declaration shall provisionally apply this Arrangement and be provisionally regarded as participating in this Arrangement.

3. *Entry into force*

(a) This Arrangement shall enter into force, for those participants having accepted it, on 1 January 1980. For participants accepting this Arrangement after that date, it shall be effective from the date of their acceptance.

(b) The validity of contracts entered into before the date of entry into force of this Arrangement is not affected by this Arrangement.

4. *Validity*

This Arrangement shall remain in force for three years. The duration of this Arrangement shall be extended for further periods of three years at a time, unless the Council at least eighty days prior to each date of expiry, decides otherwise.

5. *Amendment*

Except where provision for modification is made elsewhere in this Arrangement the Council may recommend an amendment to the provisions of this Arrangement. The proposed amendment shall enter into force upon acceptance by the governments of all participants.

6. *Relationship between the Arrangement and the Annexes*

The following shall be deemed to be an integral part of this Arrangement, subject to the provisions of paragraph 1(b) of this Article:

— the Protocols mentioned in Article VI of this Arrangement and contained in its Annexes I, II and III;

— the lists of reference points mentioned in Article 2 of the Protocol Regarding Certain Milk Powders, Article 2 of the Protocol Regarding Milk Fat, and Article 2 of the Protocol Regarding Certain Cheeses, contained in Annexes I(a), II(a) and III(a) respectively;

— the schedules of price differentials according to milk fat content mentioned in Article 3:4, note 3 of the Protocol Regarding Certain Milk Powders and Article 3:4, note I of the Protocol Regarding Milk Fat, contained in Annexes I(b) and II(b) respectively;

— the register of processes and control measures referred to in Article 3:5 of the Protocol Regarding Certain Milk Powders, contained in Annex Ic.

7. *Relationship between the Arrangement and the GATT*

Nothing in this Arrangement shall affect the rights and obligations of participants under the GATT [1].

8. *Withdrawal*

(a) Any participant may withdraw from this Arrangement. Such withdrawal shall take effect upon the expiration of sixty days from the day on which written notice of withdrawal is received by the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to the GATT.

(b) Subject to such conditions as may be agreed upon by the participants, any participant may withdraw from any of the Protocols annexed to this Arrangement. Such withdrawal shall take effect upon the expiration of sixty days from the day on which written notice of withdrawal is received by the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to the GATT.

Done at Geneva this twelfth day of April nineteen hundred and seventy-nine.

[1] This provision applies only among participants that are Contracting Parties to the GATT.

ANNEX I

PROTOCOL REGARDING CERTAIN MILK POWDERS

PART ONE

Article 1

Product Coverage

1. This Protocol applies to milk powder and cream powder falling under CCCN heading No 04.02, excluding whey powder.

PART TWO

Article 2

Pilot Products

1. For the purpose of this Protocol, minimum export prices shall be established for the pilot products of the following description:

(a) Designation: Skimmed-milk powder

Milk fat content: less than or equal to 1,5 per cent by weight
Water content: less than or equal to 5 per cent by weight

(b) Designation: Whole milk powder

Milk fat content: 26 per cent by weight
Water content: less than or equal to 5 per cent by weight

(c) Designation: Buttermilk powder [1]

Milk fat content: less than or equal to 11 per cent by weight
Water content: less than or equal to 5 per cent by weight

Packaging: in packages normally used in the trade, of a net content by weight of not less than 25 kg, or 50 lbs, as appropriate

Terms of sale: f.o.b. ocean-going vessels from the exporting country or free-at-frontier exporting country.

By derogation from this provision, reference points are designated for the countries listed in Annex I (a) [2]. The Committee established in pursuance of Article VII: 2 (a) of the Arrangement (hereinafter referred to as the Committee) may amend the contents of that Annex.

Prompt payment against documents.

Article 3

Minimum Prices

Level and observance of minimum prices

1. Participants undertake to take the steps necessary to ensure that the export prices of the products defined in Article 2 of this Protocol shall not be less than the minimum prices applicable under the present Protocol. If the products are exported in the form of goods in which they have been incorporated, participants shall take the steps necessary to avoid the circumvention of the price provisions of this Protocol.

2. (a) The minimum price levels set in the present Article take account, in particular, of the current market situation, dairy prices in producing participants, the need to ensure an appropriate relationship between the minimum prices established in the Protocols to the present Arrangement, the need to

[1] Derived from the manufacture of butter and anhydrous milk fat.
[2] Annex I (1) is not reproduced.

ensure equitable prices to consumers, and the desirability of maintaining a minimum return to the most efficient producers in order to ensure stability of supply over the longer term.

(b) The minimum prices provided for in paragraph 1 of the present Article applicable at the date of entry into force of this Protocol are fixed at:

(i) US$ 425 (1) per metric ton for the skimmed-milk powder defined in Article 2 of this Protocol.

(ii) US$ 725 (2) per metric ton for the whole milk powder defined in Article 2 of this Protocol.

(iii) US$ 425 (3) per metric ton for the buttermilk powder defined in Article 2 of this Protocol.

3. (a) The levels of the minimum prices specified in the present Article can be modified by the Committee, taking into account, on the one hand, the results of the operation of the Protocol and, on the other hand, the evolution of the situation of the international market.

(b) The levels of the minimum prices specified in the present Article shall be subject to review at least once a year by the Committee. The Committee shall meet in September of each year for this purpose. In undertaking this review the Committee shall take account in particular, to the extent relevant and necessary, of costs faced by products, other relevant economic factors of the world market, the need to maintain a long-term minimum return to the most economic producers, the need to maintain stability of supply and to ensure acceptable prices to consumers, and the current market situation and shall have regard to the desirability of improving the relationship between the levels of the minimum prices set out in paragraph 2(b) of the present Article and the dairy support levels in the major producing participants.

Adjustment of minimum prices

4. If the products actually exported differ from the pilot products in respect of the fat content, packaging or terms of sale, the minimum prices shall be adjusted so as to protect the minimum prices established in this Protocol for the products specified in Article 2 of this Protocol according to the following provisions:

Milk fat content:

If the milk fat content of the milk powders described in Article 1 of the present Protocol excluding buttermilk powder (4) differs from the milk fat content of the pilot products as defined in Article 2.1(a) and (b) of the present Protocol, then for each full percentage point of milk fat as from 2 per cent, there shall be an upward adjustment of the minimum price in proportion to the difference between the minimum prices established for the pilot products defined in Article 2.1(a) and (b) of the present Protocol (5).

Packaging:

If the products are offered otherwise than in packages normally used in the trade, of a net content by weight less than 25 kg or 50 lbs, as appropriate, the minimum prices shall be adjusted so as to reflect the difference in the cost of packaging from the type of package specified above.

Terms of sale:

If sold on terms other than f.o.b. from the exporting country or free-at-frontier exporting country (6), the minimum prices shall be calculated on the basis of the minimum f.o.b. prices specified in paragraph 2 (b) of this Article, plus the real and justified costs of the services provided: if the terms of the sale include credit, this shall be charged for at the prevailing commercial rates in the country concerned.

Exports and imports of skimmed-milk powder and buttermilk powder for purposes of animal feed

5. Dy derogation from the provisions of paragraphs 1 to 4 of this Article participants may, under the conditions defined below, export or import, as the case may be, skimmed-milk powder and buttermilk powder for purposes of animal feed at prices below the minimum prices provided for in this Protocol for these products. Participants may make use of this possibility only to the extent that they subject the products exported or imported to the processes and control measures which will be applied in the country of export or destination so as to ensure that the skimmed-milk powder and buttermilk powder thus exported or imported are used exclusively for animal feed. These processes and control measures shall have

(1) US$ 600 per metric ton since 1 October 1981.
(2) US$ 830 per metric ton since 5 June 1985.
(3) US$ 600 per metric ton since 1 October 1981.
(4) As defined in Article 2.1(c) of this Procotol.
(5) See Annex 1(b), 'Schedule of price differentials according to milk fat content'. (Annex 1 (b) is not reproduced).
(6) See Article 2.

been approved by the Committee and recorded in a register established by it (1). Participants withing to make use of the provisions of this paragraph shall give advance notification of their intention to do so to the Committee which shall meet, at the request of a participant, to examine the market situation. The participants shall furnish the necessary information concerning their transactions in respect of skimmed-milk powder and buttermilk powder for purposes of animal feed, so that the Committee may follow development in this sector and periodically make forecasts concerning the evolution of this trade.

Special conditons of sales

6. Participants undertake within the limit of their institutional possibilities to ensure that practices such as those referred to in Article 4 of this Protocol do not have the effect of directly or indirectly bringing the export prices of the producers subject to the minimum price provisions below the agreed minimum prices.

Field of application

7. For each participant, this Protocol is applicable to exports of the products specified in Article 1 of this Protocol manufactured or repacked inside its own customs territory.

Transactions other than normal commercial transactions

8. The provisions of paragraphs 1 to 7 of this Article shall not be regarded as applying to donated exports to developing countries or to exports destined for relief purposes or food-related development purposes or welfare purposes in developing countries.

Article 4

Provision of Information

1. In cases where prices in international trade of the products covered by Article 1 of this Protocol are approaching the minimum prices mentioned in Article 3:2(b) of this Protocol, and without prejudice to the provisions of Article III of the Arrangement, participants shall notify to the Committee all the relevant elements for evaluating their own market situation and, in particular, credit or loan practices, twinning with other products, barter or three-sided transactions, refunds or rebates, exclusivity contracts packaging costs and details of the packaging, so that the Committee can make a verification.

Article 5

Obligations of Exporting Participants

1. Exporting participants agree to use their best endeavours, in accordance with their institutional possibilities, to supply on a priority basis the normal commercial requirements of developing importing participants, especially those used for food-related development purposes and welfare purposes.

Article 6

Cooperation of Importing Participants

1. Participants which import products coveral by Article 1 of this Protocol undertake in particular:

(a) to cooperate in implementing the minimum prices objective of this Protocol and to ensure, as far as possible, that the products covered by Article 1 of this Protocol are not imported at less than the appropriate customs valuation equivalent to the prescribed minimum prices;

(b) without prejudice to the provisions of Article III of the Arrangement and Article 4 of this Protocol, to supply information concerning imports of products covered by Article 1 of this Protocol from non-participants;

(c) to consider sympathetically proposals for appropriate remedial action if imports at prices inconsistent with the minimum prices threaten the operation of this Protocol.

(1) See Annex I(c), 'Register of Processes and Control Measures'. It is understood that exporters would be permitted to ship skimmed-milk powder and buttermilk powder for animal feed purposes in an unaltered state to importers which have nad their processes and control measures inserted in the Register. In this case, exporters world inform the Committee of their intention to ship unaltered skimmed-milk powder and or buttermilk powder for animal feed purposes to those importers which have their processes and control measures registered. (Annex I (c) is not reproduced).

2. Paragraph 1 of this Article shall not apply to imports of skimmed-milk powder and buttermilk powder for purposes of animal feed, provided that such imports are subject to the measures and procedures provided for in Article 3:5 of this Protocol.

PART THREE

Article 7

Derogations

1. Upon request by a participant, the Committee shall have the authority to grant derogations from the provisions of Article 3, paragraphs 1 to 5 of this Protocol in order to remedy difficulties which observance of minimum prices could cause certain participants. The Committee shall pronounce on such a request within three months from the date of the request.

Article 8

Emergency Action

1. Any participant, which considers that its interests are seriously endangered by a country not bound by this Protocol, can request the Chairman of the Committee to convene an emergency meeting of the Committee within two working days to determine and decide whether measures would be required to meet the situation. If such a meeting cannot be arranged within the two working days and the commercial interests of the participant concerned are likely to be materially prejudiced, that participant may take unilateral action to safeguard its position, on the condition that any other participants likely to be affected are immediately notified. The Chairman of the Committee shall also be formally advised immediately of the full circumstances of the case and shall be requested to call a special meeting of the Committee at the earliest possible moment.

ANNEX II

PROTOCOL REGARDING MILK FAT

PART ONE

Article 1

Product Coverage

1. This Protocol applies to milk fat falling under CCCN heading No 04.03, having a milk fat content equal to or greater than 50 per cent by weight.

PART TWO

Article 2

Pilot Products

1. For the purpose of this Protocol, minimum export prices shall be established for the pilot products of the following descriptions:

(a) Designation: Anhydrous milk fat

Milk fat content: 99,5 per cent by weight

(b) Designation: Butter

Milk fat content: 80 per cent by weight

Packaging:

In packages normally used in the trade, of a net content by weight of not less than 25 kg or 50 lbs, as appropriate.

Terms of sale:

F.o.b. from the exporting country or free-at-frontier exporting country. By derogation from this provision, reference points are designated for the countries total in Annex II(a) [1]. The Committee established in pursuance of Article VII:2(a) of the Arrangement (hereinafter referred to as the Committee) may amend the contents of that Annex.

Prompt payment against documents.

Article 3

Minimum Prices

Level and observance of minimum prices

1. Participants undertake to take the steps necessary to ensure that the export prices of the products defined in Article 2 of this Protocol shall not be less than the minimum prices applicable under the present Protocol. If the products are exported in the form of goods in which they have been incorporated, participants shall take the steps necessary to avoid the circumvention of the price provisions of this Protocol.

2. (a) The minimum price levels set out in the present Article take account, in particular, of the current market situation, dairy prices in producing participants, the need to ensure an appropriate relationship between the minimum prices established in the Protocols to the present Arrangement, the need to ensure equitable prices to consumers, and the desirability of maintaining a minimum return to the most efficient producers in order to ensure stability of supply over the longer term.

[1] Annex II(a) is not reproduced.

(b) The minimum prices provided for in paragraph 1 of the present Article applicable at the date of entry into force of this Protocol are fixed at:

(i) US$ 1 100 [1] per metric ton for the anhydrous milk fat defined in Article 2 of this Protocol.

(ii) US$ 925 [2] per metric ton for the butter defined in Article 2 of this Protocol.

3. (a) The levels of the minimum prices specified in the present Article can be modified by the Committee, taking into account, on the one hand, the results of the operation of the Protocol and, on the other hand, the evolution of the situation of the international market.

(b) The levels of the minimum prices specified in the present Article shall be subject to review at least once a year by the Committee. The Committee shall meet in September of each year for this purpose. In undertaking this review the Committee shall take account in particular, to the extent relevant and necessary, of costs faced by producers, other relevant economic factors of the world market, the need to maintain a long-term minimum return to the most economic producers, the need to maintain stability of supply and to ensure acceptable prices to consumers, and the current market situation and shall have regard to the desirability of improving the relationship between the levels of the minimum prices set out in paragraph 2(b) of the present Article and the dairy support levels in the major producing participants.

Adjustment of minimum prices

4. If the products actually exported differ from the pilot products in respect of the fat content, packaging or terms of sale, the minimum prices shall be adjusted so as to protect the minimum prices established in this Protocol for the products specified in Article 2 of this Protocol according to the following provisions:

Milk fat content:

If the milk fat content of the product defined in Article 1 of the present Protocol differs from the milk fat content of the pilot products as defined in Article 2 of the present Protocol then, if the milk fat content is equal to or greater than 82 per cent or less than 80 per cent, the minimum price of this product shall be, for each full percentage point by which the milk fat content is more than or less than 80 per cent, increased or reduced in proportion to the difference between the minimum prices established for the pilot products defined in Article 2 of the present Protocol.

Packaging:

If the products are offered otherwise than in packages normally used in the trade, of a net content by weight of not less than 25 kg or 50 lbs., as appropriate, the minimum prices shall be adjusted so as to reflect the difference in the cost of packaging from the type of package specified above.

Terms of sale:

If sold on terms other than f.o.b. from the exporting country or free-at-frontier exporting country [3], the minimum prices shall be calculated on the basis of the minimum f.o.b. prices specified in paragraph 2(b) of this Article, plus the real and justified costs of the services provided, if the terms of the sale include credit this shall be charged for at the prevailing commercial rates in the country concerned.

Special conditions of sales

5. Participants undertake within the limit of their institutional possibilities to ensure that practices such as those referred to in Article 4 of this Protocol do not have the effect of directly or indirectly bringing the export prices of the products subject to the minimum price provisions below the agreed minimum prices.

Field of application

6. For each participant, this Protocol is applicable to exports of the products specified in Article 1 of this Protocol manufactured or repacked inside its own customs territory.

Transactions other than normal commercial transactions

7. The provisions of paragraphs 1 to 6 of this Article shall not be regarded as applying to donated exports to developing countries or to exports destined for relief purposes of food-related development purposes or welfare purposes in developing countries.

[1] US$ 1 200 per metric ton since 5 June 1985.
[2] US$ 1 000 per metric ton since 5 June 1985.
[3] See Article 2.

Article 4

Provision of Information

1. In cases where prices in international trade of the products coverd by Article 1 of this Protocol are approaching the minimum prices mentioned in Article 3.2(b) of this Protocol, and without prejudice to the provisions of Article III of the Arrangement, participants shall notify to the Committee all the relevant elements for evaluating their own market-situation and, in particular, credit or loan practices, twinning with other products, barter or three-sided transactions, refunds or rebates, exclusivity contracts, packaging costs and details of the packaging, so that the Committee can make a verification.

Article 5

Obligations of Exporting Participants

1. Exporting participants agree to use their best endeavours, in accordance with their institutional possibilities, to supply on a priority basis the normal commercial requirements of developing importing participants, especially those used for food-related development purposes and welfare purposes.

Article 5

Cooperation of Importing Participants

1. Participants which import products covered by Article 1 of this Protocol undertake in particular:

(a) to cooperate in implementing the minimum prices objective of this Protocol and to ensure, as far as possible, that the products covered by Article 1 of this Protocol are not imported at less than the appropriate customs valuation equivalent to the prescribed minimum prices;

(b) without prejudice to the provisions of Article III of the Arrangement and Article 4 of this Protocol, to supply information concerning imports of products covered by Article 1 of this Protocol from non-participants;

(c) to consider sympathetically proposals for appropriate remedial action if imports at prices inconsistent with the minimum prices threaten the operation of this Protocol.

PART THREE

Article 7

Derogations

1. Upon request by a participant, the Committee shall have the authority to grant derogations from the provisions of Article 3, paragraphs 1 to 4 of this Protocol in order to remedy difficulties which observance of minimum prices could cause certain participants. The Committee shall pronounce on such a request within three months from the date of the request.

Article 8

Emergency Action

1. Any participant, which consides that its interests are seriously endangered by a country not bound by this Protocol, can request the Chairman of the Committee to convene an emergency meeting of the Committee within two working days to determine and decide whether measures would be required to meet the situation. If such a meeting cannot be arranged within the two working days and the commercial interests of the participant concerned are likely to be materially prejudiced, that participant may take unilateral action to safeguard its position, on the condition that any other participants likely to be affected are immediately notified. The Chairman of the Committee shall also be formally advised immediately of the full circumstances of the case and shall be requested to call a special meeting of the Committee at the earliest possible moment.

ANNEX III

PROTOCOL REGARDING CERTAIN CHEESES

PART ONE

Article 1

Product Coverage

1. This Protocol applies to cheeses falling under CCCN heading No 04.04, having a fat content in dry matter, by weight, equal to or more than 45 per cent and a dry matter content, by weight, equal to or more than 50 per cent.

PART TWO

Article 2

Pilot Product

1. For the purpose of this Protocol, a minimum export price shall be established for the pilot product of the following description:

Designation: Cheese

Packaging:

In packages normally used in the trade of a net content by weight of not less than 20 kg or 40 lbs., as appropriate.

Terms of sale:

F.o.b. from the exporting country or free-at-frontier exporting country.

By derogation from this provision, reference points are designated for the countries listed in Annex III(a) [1]. The Committee established in pursuance of Article VII:2(a) of the Arrangement (hereinafter referred to as the Committee) may amend the contents of that Annex.

Prompt payment against documents.

Article 3

Minimum Price

Level and observance of minimum price

1. Participants undertake to take the steps necessary to ensure that the export prices of the products defined in Articles 1 and 2 of this Protocol shall not be less than the minimum price applicable under the present Protocol. If the products are exported in the form of goods in which they have been incorporated, participants shall take the steps necessary to avoid the circumvention of the price provisions of this Protocol.

2. (a) The minimum price level set out in the present Article takes account, in particular, of the current market situation, dairy prices in producing participants, the need to ensure an appropriate relationship between the minimum prices established in the Protocols to the present Arrangement, the need to ensure equitable prices to consumers, and the desirability of maintaining a minimum return to the most efficient producers in order to ensure stability of supply over the longer term.

(b) The minimum price provided for in paragraph 1 of the present Article applicable at the date of entry into force of this Protocol is fixed at US$ 800 [2] per metric ton.

---

[1] Annex III(a) is not reproduced.

[2] US$ 1 000 per metric ton since 1 October 1981.

3. (a) The level of the minimum price specified in the present Article can be modified by the Committee, taking into account, on the one hand, the results of the operation of the Protocol and, on the other hand, the evolution of the situation of the international market.

(b) The level of the minimum price specified in the present Article shall be subject to review at least once a year by the Committee. The Committee shall meet in September of each year for this purpose. In undertaking this review the Committee shall take account in particular, to the extent relevant and necessary, of costs faced by producers, other relevant economic factors of the world market, the need to maintain a long-term minimum return to the most economic producers, the need to maintain stability of supply and to ensure acceptable prices to consumers, and the current market situation and shall have regard to the desirability of improving the relationship between the level of the minimum price set out in paragraph 2(b) of the present Article and the dairy support levels in the major producing participants.

Adjustment of minimum price

4. If the products actually exported differ from the pilot products in respect or the packaging or terms of sale, the minimum price shall be adjusted so as to protect the minimum price established in this Protocol according to the following provisions:

Packaging:

If the products are offered otherwise than in packages as specified in Article 2, the minimum price shall be adjusted so as to reflect the difference in the cost of packaging from the type of package specified above.

Terms of sale:

If sold on terms other than f.o.b. from the exporting country or free-at-frontier exporting country (1), the minimum price shall be calculated on the basis of the minimum f.o.b. price specified in paragraph 2(b) of this Article, plus the real and justified costs of the services provided; if the terms of the sale include credit, this shall be charged for at the prevailing commercial rates in the country concerned.

Special conditions of sale

5. Participants undertake within the limit of their institutional possibilities to ensure that practices such as these referred to in Article 4 of this Protocol do not have the effect of directly or indirectly bringing the export prices of the products subject to the minimum price provisions below the agreed minimum price.

Field of application

6. For each participant, this Protocol is applicable to exports of the products specified in Article 1 of this Protocol manufactured or repacked inside its own customs territory.

Transactions other than normal commercial transactions

7. The provisions of paragraphs 1 to 6 of this Article shall not be regarded as applying to donated exports to developing countries or to exports destined for relief purposes or food-related development purposes or welfare purposes in developing countries.

Article 4

Provision of Information

1. In cases where prices in international trade of the products covered by Article 1 of this Protocol are approaching the minimum price mentioned in Article 3:2(b) of this Protocol and without prejudice to the provisions of Article III of the Arrangement participants shall notify to the Committee all the relevant elements for evaluating their own market situation and, in particular, credit or loan practices, twinning with other products, barter or three-sided transactions, refunds or rebates, exclusivity contracts, packaging costs and details of the packaging, so that the Committee can make a verification.

(1) See Article 2.

Article 5

Obligations of Exporting Participants

1. Exporting participants agree to use their best endeavours, in accordance with their institutional possibilities, to supply on a priority basis the normal commercial requirements of developing importing participants, especially those used for food-related development purposes and welfare purposes.

Article 6

Cooperation of Importing Participants

1. Participants which import products covered by Article 1 of this Protocol undertake in particular:

(a) to cooperate in implementing the minimum price objective of this Protocol and to ensure, as far as possible, that the products covered by Article 1 of this Protocol are not imported at less than the appropriate customs valuation equivalent to the prescribed minimum price;

(b) without prejudice to the provisions of Article III of the Arrangement and Article 4 of this Protocol, to supply information concerning imports of products covered by Article 1 of this Protocol from non-participants;

(c) to consider sympathetically proposals for appropriate remedial action if imports at prices inconsistent with the minimum price threaten the operation of this Protocol.

PART THREE

Article 7

Derogations

1. Upon request by a participant, the Committee shall have the authority to grant derogations from the provisions of Article 3, paragraphs 1 to 4 of this Protocol in order to remedy difficulties which observance of minimum prices could cause certain participants. The Committee shall pronounce on such a request within thirty days from the date of the request.

2. The provisions of Article 3:1 to 4 shall not apply to exports, in exceptional circumstances, of small quantities of natural unprocessed cheese which would be below normal export quality as a result of deterioration or production faults. Participants exporting such cheese shall notify the GATT secretariat in advance of their intention to do so. Participants shall also notify the Committee quarterly of all sales of cheese effected under the provisions of this paragraph, specifying in respect of each transaction, the quantities, prices and destinations involved.

Article 8

Emergency Action

1 Any participant, which considers that its interests are seriously endangered by a country not bound by this Protocol, can request the Chairman of the Committee to convene an emergency meeting of the Committee within two working days to determine and decide whether measures would be required to meet the situation. If such a meeting cannot be arranged within the two working days and the commercial interests of the participant concerned are likely to materially prejudiced, that participant may take unilateral action to safeguard its position, on the condition that any other participants likely to be affected are immediately notified. The Chairman of the Committee shall also be formally advised immediately of the full circumstances of the case and shall be requested to call a special meeting of the Committee at the earliest possible moment.

ARRANGEMENT REGARDING BOVINE MEAT

PREAMBLE

Convinced that increased international cooperation should be carried out in such a way as to contribute to the achievement of greater liberalization, stability and expansion in international trade in meat and live animals;

Taking into account the need to avoid serious disturbances in international trade in bovine meat and live animals;

Recognizing the importance of production and trade in bovine meat and live animals for the economies of many countries, especially for certain developed and developing countries;

Mindful of their obligations to the principles and objectives of the General Agreement on Tariffs and Trade (hereinafter referred to as 'General Agreement' or 'GATT') (1):

Determined, in carrying out the aims of this Arrangement to implement the principles and objectives agreed upon in the Tokyo Declaration of Ministers, dated 11 September 1973 concerning the Multilateral Trade Negotiations, in particular as concerns special and more favourable treatment for developing countries;

The participants in the present Arrangement have, through their representatives, agreed as follows:

PART ONE

GENERAL PROVISIONS

Article I

Objectives

The objectives of this Arrangement shall be:

(1) to promote the expansion, ever greater liberalization and stability of the international meat and livestock market by facilitating the progressive dismantling of obstacles and restrictions to world trade in bovine meat and live animals, including those which compartmentalize this trade, and by improving the international framework of world trade to the benefit of both consumer and producer, importer and exporter;

(2) to eucourage greater international cooperation in all aspects affecting the trade in bovine meat and live animals with a view in particular to greater rationalization and more efficient distribution of resources in the international meat economy;

(3) to secure additional benefits for the international trade of developing countries in bovine meat and live animals through an improvement in the possibilities for these countries to participate in the expansion of world trade in these products by means of *inter alia*:

(a) promoting long-term stability of prices in the context of an expanding world market for bovine meat and live animals; and

(b) promoting the maintenance and improvement of the earnings of developing countries that are exporters of bovine meat and live animals;

the above with a view thus to deriving additional earnings, by means of securing long-term stability of markets for bovine meat and live animals;

(4) to further expand trade on a competitive basis taking into account the traditional position of efficient producers.

Article II

Product Coverage

This Arrangement applies to bovine meat. For the purpose of this Arrangement, the term 'bovine meat' is considered to include:

		CCCN
(a)	Live bovine animals	01.02
(b)	Meat and edible offals of bovine animals, fresh, chilled or frozen	ex 02.01
(c)	Meat and edible offals of bovine animals, salted, in brine, dried or smoked	ex 02.06

(1) This provision applies only among GATT Contracting Parties.

(d) Other prepared or preserved meat or offal of bovine animals ex 16.02

and any other product that may be added by the International Meat Council, as established under the terms of Article V of this Arrangement, in order to accomplish the objectives and provisions of this Arrangement.

Article III

Information and Market Monitoring

1. All participants agree to provide regularly and promptly to the Council, the information which will permit the Council to monitor and access the overall situation of the world market for meat and the situation of the world market for each specific meat.

2. Participating developing countries shall furnish the information available to them. In order that these countries may improve their data collection mechanism, developed participants, and any developing participants able to do so, shall consider sympathetically any request to them for technical assistance.

3. The information that the participants undertake to provide pursuant to paragraph 1 of this Article, according to the modalities that the Council shall establish, shall include data on past performance and current situation and an assessment of the outlook regarding production (including the evolution of the composition of herds), consumption, prices, stocks of and trade in the products referred to in Article II, and any other information deemed necessary by the Council, in particular on competing products. Participants shall also provide information on their domestic policies and trade measures including bilateral and plurilateral commitments in the bovine sector, and shall notify as early as possible any changes in such policies and measures that are likely to affect international trade in live bovine animals and meat. The provisions of this paragraph shall not require any participant to disclose confidential information which would impede law enforcement or otherwise be contrary to the public interest or would prejudice the legitimate commercial interests of particular enterprises, public or private.

4. The secretariat of the Arrangement shall monitor variations in market data, in particular herd sizes, stocks, slaughterings and domestic and international prices, so as to permit early detection of the symptoms of any serious imbalance in the supply and demand situation. The secretariat shall keep the Council apprized of significant developments on world markets, as well as prospects for production, consumption, exports and imports.

Note: It is understood that under the provisions of this Article, the Council instructs the secretariat to draw up, and keep up to date, an inventory of all measures affecting trade in bovine meat and live animals, including commitments resulting from bilateral, plurilateral and multilateral negotiations.

Article IV

Functions of the International Meat Council and Cooperation between the Participants to this Arrangement

1. The Council shall meet in order to

(a) evaluate the world supply and demand situation and outlook on the basis of an interpretative analysis of the present situation and of probable developments drawn up by the secretariat of the Arrangement, on the basis of documentation provided in conformity with Article III of the present Arrangement, including that relating to the operation of domestic and trade policies and of any other information available to the secretariat:

(b) proceed to a comprehensive examination of the functioning of the present Arrangement,

(c) provide an opportunity for regular consultation on all matters affecting international trade in bovine meat.

2. If after evaluation of the world supply and demand situation referred to in paragraph 1(a) of this Article, or after examination of all relevant information pursuant to paragraph 3 of Article III, the Council finds evidence of a serious imbalance or a threat thereof in the international meat market the Council will proceed by consensus, taking into particular account the situation in developing countries, to identify, for consideration by governments possible solutions to remedy the situation consistet with the principles and rules of GATT.

3. Depending on whether the Council considers that the situation defined in paragraph 2 of this Article is temporary or more durable, the measures referred to in paragraph 2 of this Article could include short-, medium-, or long-term measures taken by importers as well as exporters to contribute to improve the overall situation of the world market consistent with the objectives and aims of the Arrangement, in particular the expansion, ever greater liberalization, and stability of the international meat und livestock markets.

4. When considering the suggested measures pursuant to paragraphs 2 and 3 of this Article, due consideration shall be given to special and more favourable treatment to developing countries, where this is feasible and appropriate.

5. The participants undertake to contribute to the fullest possible extent to the implementation of the objectives of this Arrangement set forth in Article I. To this end, and consistent with the principles and rules of the General Agreement, participants shall, on a regular basis, enter into the discussions provided in Article IV:1(c) with a view to exploring the possibilities of achieving the objectives of the present Arrangement, in particular the further dismantling of obstacles to world trade in bovine meat and live animals. Such discussions should prepare the way for subsequent consideration of possible solutions of trade problems consistent with the rules and principles of the GATT, which could be jointly accepted by all the parties concerned, in a balanced context of mutual advantages.

6. Any participant may raise before the Council any matter affecting this Arrangement *inter alia* for the same purposes provided for in paragraph 2 of this Article. The Council shall, at the request of a participant meet within a period of not more than fifteen days to consider any matter [1] affecting the present Arrangement.

PART TWO

Article V

Administration of the Arrangement

1. *International Meat Council*

An International Meat Council shall be established within the framework of the GATT. The Council shall comprise representatives of all participants to the Arrangement and shall carry out all the functions which are necessary to implement the provisions of the Arrangement. The Council shall be serviced by the GATT secretariat. The Council shall establish its own rules of procedure, in particular the modalities for consultations provided for in Article IV.

2. *Regular and special meetings*

The Council shall normally meet at least twice each year. However the Chairman may call a special meeting of the Council either on his own initiative, or at the request of a participant to this Arrangement.

3. *Decisions*

The Council shall reach its decisions by consensus. The Council shall be deemed to have decided on a matter submitted for its consideration if no member of the Council formally objects to the acceptance of a proposal.

4. *Cooperation whith other organizations*

The Council shall make whatever arrangements are appropriate for consultation or cooperation with intergovernmental and non-governmental organizations.

5. *Admission of observers*

(a) The Council may invite any non-participating country to be represented at any of its meetings as an observer.

(b) The Council may also invite any of the organizations referred to in paragraph 4 of this Article to attend any of its meetings as an observer.

PART THREE

Article VI

Final Provisions

1. *Acceptance* [2]

(a) This Arrangement is open for acceptance, by signature or otherwise by governments members of the United Nations or of one of its specialized agencies and by the European Economic Community.

(b) Any government [3] accepting this Arrangement may at the time of acceptance make a reservation with regard to its acceptance of any of the provisions in the present Arrangement. This reservation is subject to the approval of the participants.

(c) This Arrangement shall be deposited with the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to the GATT who shall promptly furnish a certified copy thereof and a notification of each acceptance thereof to each participant. The texts of this Arrangement in the English, French and Spanish languages shall all be equally authentic.

(d) The entry into force of this Arrangement shall entail the aboliton of the International Meat Consultative Group.

2. *Provisional application*

Any government may deposit with the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to the GATT a declaration of provisional application of this Arrangement. Any government depositing such a declaration shall provisonally apply this Arrangement and be provisonally regarded as participating in this Arrangement.

3. *Entry into force*

This Arrangement shall enter into force, for those participants having accepted it, on 1 January 1980. For participants accepting this Arrangement after that date, it shall be effective from the date of their acceptance.

[1] Note: It is confirmed that the term 'matter' in this paragraph includes any matter which is covered by multilateral agreements negotiated within the framework of the Multilateral Trade Negotiations, in particular those bearing on export and import measures. It is further confirmed that the provisions of Article IV, paragraph 6, and this footnote are without prejudice to the rights and obligations of the Parties to such agreements.

[2] The terms "acceptance" or "accepted" as used in this Article include the completion of any domestic procedures necessary to implement the provisions of this Arrangement.

[3] For the purpose of this Arrangement the term "government" is deemed to include the competent authorities of the European Economic Community.

4. *Validity*

This Arrangement shall remain in force for three years. The duration of this Arrangement shall be extended for further periods of three years at a time, unless the Council, at least eighty days prior to each date of expiry, decides otherwise.

5. *Amendment*

Except where provision for modification is made elsewhere in this Arrangement the Council may recommend an amendment to the provisions of this Arrangement. The proposed amendment shall enter into force upon acceptance by the governments of all participants.

6. *Relationship between the Arrangement and the GATT*

Nothing in this Arrangement shall affect the rights and obligations of participants under the GATT [1].

7. *Withdrawal*

Any participant may withdraw from this Arrangement. Such withdrawal shall take effect upon the expiration of sixty days from the date on which written notice of withdrawal is received by the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to the GATT.

[1] This provision applies only among GATT contracting parties.

ANNEX 1

DRAFT EXCHANGE OF LETTERS BETWEEN URUGUAY AND THE EUROPEAN COMMUNITY

The European Community agrees to include in its final offer on market access under the Uruguay Round an additional quantity of two thousand metric tonnes of high-quality beef (0201.30.00 — 0206.10.85 meat of bovine animals, fresh or chilled: 0202.30.90 — 206 29.91 meat of bovine animals, frozen) from Uruguay.

The European Community and Uruguay agree that the provision contained in the Tokyo Round agreement according to which the European Community was prepared to envisage the possibility of Uruguay being able to export additional annual quantities of high-quality beef if the overall quota for such cuts was not fully used by other beneficiary countries shall cease to apply.

The abovementioned provision shall cease to apply on the same date that the additional quantity of two thousand metric tonnes is implemented.